5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei
6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rind în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacția și Administrația: Str. Ștefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUȚUREANU și LASCAR ANTONIU | Anul IV. —No. 38.—Mercuri 3 Ianuarie 1907.

A. A. Bădăreu

In istoria partidului conservator din Iași, numele lui A. A. Badareu intră în largă măsură în desvoltarea preponderentă ce a luat partidul nostru în viața politică a Iașilor.

Temperament activ și viu; spirit combativ și comunicativ, A. A. Badareu întrunește în persoana sa firea Romînului în toată plenitudinea sa. Moștenind de la părinți calități sufletești curate, în spiritul său se oglindesc însușirile etnice ale acelei clase de *boeri de țară*, care dacă n'au avut în trecutul țării viața sgomotoasă din jurul curții domnești, ca așa zisele familii istorice cu pretențiuni de preponderență politică, și au trăit traiul simplu și sănătos în atingere cu pămîntul, păstrîndu-și sufletul curat, legîndu-și viața lor de viața pămîntului acestuia, a cărui soartă au îndurat'o cu toate vicisitudinile ei. Din sinul acestei pături de boerime teritorială, domnii își alegeau cele mai sănătoase elemente chemate a fi sfetnici luminători în divan, și nu e deosebire de cît în procedee și formă, căci ceia ce se petrece astăzi supt forma selecțiunei constituționale, cu legile democratice ce ne stăpînesc, se petrecea în vechime pe o scară nu mai puțin redusă cînd jocul politic al înălțării și scoborîrei neamurilor atîrna mai mult de voința domnului, de cît de faptul calităților politice moderne. In Moldova de sus și de jos se găsesc legați de pămînt strămoșii lui Badareu de sute de ani, și a fost dat ca în județul Iași să avem stabilit chiagul ramurei, care ne-a dat pe A. A. Badareu.

Inceputurile vieței politice ale lui A. Badareu s'au făcut supt ochii noștri, și înălțarea lui e rodul unei munci legate și voită de peste două decenii, în care zi cu zi, an cu an și-a cucerit locul printre cei dintăiu, prin rîvna ce a pus în acțiunea sa publică, prin dragostea caldă ce a sămănat în juru-i, prin firea lui croită de a se sui mai presus de cît alții.

In viața politică a Iașilor, capitalul adunat cu multe sacrificii de Badareu l'a pus pe de'antregul în serviciul partidului conservator, odată intrat în el, și n'a fost soldat mai disciplinat, muncitor mai devotat cauzei partidului, ca dînsul!

Pentru partidul conservator lașan acțiunea lui Badareu a fost o sporire vădită și efectivă de cadre, o roire de noi elemente chemate a întineri și îndesi cadrele rărite și îmbătrînite. Și cu cît roirea spre matca conservatoare era mai deasă, cu atît se știrbeau drumurile spre liberali și să răreau rîndurile junimiștilor, care inchiși în nimbul unei intelectualități selecte credeau în intervenirea divină, pentru a le taumaturgiza puterea.

In măsura în care Badareu își întărea piedestalul în partidul său, își inteția urile și invectivele la adversari. Dar atacurile adversarilor printr'un contrast de efect, departe de a te lovi, te înalță, căci în politica noastră—așa bună rea cum se face la noi,—atacurile cele mai violente slujesc mai mult adversarului de cît laudele, căci unele izvorăsc din pasiunea care inferbîntă și înalță, altele din sentimente mult mai josnice ca obărșie morală.

Partidul a răsplătit pe deantregul acțiunea legată și preponderantă a lui Bădărău, care încă din Camera din 1899|900 reușise a-și impune personalitatea sa ca un fin și judicios psiholog în analiza situației politice de atunci. Simțul practic și cunoștința reală de oameni, în urma lungei școli politice făcută de Bădărău, i-au fost de un mare ajutor în cunoașterea și distingerea de dat oamenilor și situațiunilor politice în agitata Cameră conservatoare din 1901.

Cei 4 ani de opoziție au rîdicat și mai mult personalitatea politică a lui Bădărău în sinul partidului conservator, întru cît prin acțiunea politică a noastră la Iași, s'a dat o directivă pentru centru și fruntașii de acolo.

Ruperea echivocului, prin noi înșine au fost formule politice Ieșane, cu înrîurire asupra Centrului și dintre cei 3 fruntași ai noștri, purtătorul viu al luptei politice a fost Bădărău.

Rîdicarea lui la treapta de sfetnic al coroanei nu mai putea fi atunci numai urmarea unei alipiri în jurul unei politice personale, era recunoașterea întregului om cu întreaga sa activitate dată pentru partid, care era chemat a da toată atențiunea luptătorului emerit.

Și așa s'a socotit, căci așa a'și fost, preferința dată întâi și întâi lui Bădărău ca sfetnic al coroanei, reprezentînd acțiunea conservatoare în Iașii Moldovei.

Dar o dată Bădărău ajuns ministru eșia din sfera ingustă a Iașilor și se încetățenea fruntaș al partidului și omul țării.

Supt această față Bădărău apărea ca *homo novus*, și supt această față s'a deslănțuit furia tuturor adversarilor naturali cu asociația tăcută și a unei părți din partid.

Urmașul boerilor de țară intrat în cinul veliților boeri, a trebuit să găsască la primul lui pas o mare neîncredere, chiar de-a doua zi întru cât Bădărău n'aducea în partid și guvern aromeala omului sătios prin moșteniri de bunul venit, ci temperamentul viu și cercat al luptătorului oțelit în bătăliile politice și nesațul de muncă în noul său rang căpătat prin merite și—cinstuit. Din trei părți atacat, nu rămîne aparat de cît din partea celor pe care a știut să-i apropie prin superioritatea calităților sale sufletești, și care adesa ori i-au fost tovarășii de suferințe și de agitare.

Atacul de la dușmani îl primești cu brațele deschise, căci știi că te onorează și te ridică; atacul de la ai tăi te rănește moralmente, pentru că dă de gol partea cea mai urîtă din sufletul omului, și ori cît ai răbda, vine o vreme cînd paharul se umple și trebue să reverse.

Anul 1906 fost-a pentru A. Bădărău umplerea paharului cu amărăciuni de la cei de un credo cu el.

Datoria ne face ca primul nostru gînd acum la pragului anului 1907 să-l avem către dînsul pentru a se ști că cupa e la saț și că nu se mai pot îngădui în lăuntrul partidului nostru jigniri de acele, care rînesc și ne indrituesc a nu mai crede că tăcerea e de aur.

Gh. Ghibănescu.

Telegrame fruntașilor

Cu prilejul schimbărei de an, domnii deputați și senatori Gr. Buțureanu, Stefan Negruzzi, Nicu Nanu, D. Alexandrescu, Lascar Antoniu, Gh. D. Șerban, C. Chirilă, Gh. Ghibănescu, Stefan Ghiorghiu, Em. Buznea, Cristea T. Cristea au trimis domnilor Take Ionescu și A. A. Bădărău, telegramele ce urmează:

Take Ionescu

Berlin
Hotel Bristol

Privim cu încredere la anul care începe, fiind-că privim cu dragoste și încredere în tine, fruntaș de care am legat nădzuințele noastre. Și cum dorim anului acesta să fie bun și mănos așa îți dorim ție să fii fericit și încununat de izbîndă.

Să trăești.

Alex. Bădăreu

Paris
Denfert Rochereau 87

Un an nou începe. Gândind la ce ne va aduce tuturor, gândim firește la tine, fruntaș în care am pus dovotamentul și încrederea noastră, prieten în care am pus căldura dragostei noastre. Fii fericit, atât cât fericirea poate întra în o viață de luptă. Și în clipele de cumpănă și de îndoială nu uita că ai în noi sprijinul prieteniei calde și nestrămutate, a prieteniei care dă liniștea și puterea, a prieteniei care duce la izbîndă.

Cu noi înainte dar, spre idealul comun.

*

Direcția și redacția ziarului nostru a felicitat prin următoarea telegramă pe d. A. A. Bădărău:

A. Bădăreu

Paris
Denfert Rochereau 87

Membrii redacției Opiniei *văd în ziua de astă-zi un fericit prilej pentru a vă exprima, împreună cu dragostea nețărmurită ce vă poartă, devotamentul lor nestrămutat.*

Imprejurările grele politice prin care trecem cer tuturora muncă fără preget și sacrificiu necondiționat.

Cei grupați în jurul Opiniei, *neclintiți vor remânea cu toată furtuna dezlănțuită, precum neclintită este dragostea ce vă poartă.*

Singurul lucru ce-l doresc este ca să le prilejiți o și mai mare dovedire a sentimentelor de care sunt însuflețiți.

Să trăiți mulți ani fericiți.

UN PERICOL

Domnii elevi operează actualminte la Brăila și la Galați.

Sunt operațiuni patriotice la care i animă trei considerente: 1) că poliția nu face nimic eleviler; 2) inspirațiunile *Neamului românesc* al domnilor Săghinescu, Iorga etc. 3) dacă operează patriotic nu trebue să mai învețe carte.

Grație acestor trei fapte vedem petrecîndu-se in cele 2 orașe de porturi, lucruri ce nu se petrec, ce nu se pot petrece, in nici o altă țară din lume.

O trupă evreească, de operete, avea să dee reprezentațiuni in cele două orașe citate. Trupe evreești vin în toți anii in România. Dar nici o dată n'am apucat incă să auzim, că spectacolele acestor trupe să fi dat loc la manifestațiuni naționale.

Dacă ele ar prezinta vre-un pericol, dacă ar fi jenante într'un fel oare-care, sunt mijloace, simple și practice, de a face să nu aibă loc.

Si atunci chiar n'ar fi nevoe să se apeleze la energica intervenție a acestei nuoi nenorociri, care este semi-studențimea.

Plaga se întinde Ne-a venit nouă la Iași de la Craiova; a trecut apoi la Brăila și de acolo în vecinătate, la Galați.

Domnul Iorga trăește. Mai ie încă unul, unde-va, care trăește și acela. Orașele sunt multe și elevi pretutindeni.

Unde se va ajunge? Ce generațiuni vor isvori din acești copii, pe cari nervii deranjați a unor bătrîni, al căror cuvînt nu poate fi ascultat de oamenii maturi, îi îndeamnă la prăpăstii?

Cum să-și caute de carte elevul, care, otrăvit de cele ce scriu și de cele ce vorbesc profesorii de universitate, apucă pe calea comodă dar periculoasă, a manifestațiunilor zgomotoase și a joacăi cu pilule de acid sulfuric?

E un rău imens care trebuește lovit—fără pierdere de vreme—la păcătoasa lui origine.

DUPE 11 ANI

Avem înaintea noastră un volum de 700 pagini, care cuprinde o amănunțită dare de seamă a serviciilor de poștă, telegraf și telefon, în intervalul de la 1 April 1894—1 April 1905, adică în cei de pe urmă 11 ani.

Cele 700 pagini ne vorbesc, prin date oficiale, despre imensele progrese pe care cele trei principale artere: poșta telegraful și telefonul, le-au făcut în intervalul acesta de 11 ani.

Taxele reduse pentru transportul ziarelor; taxele reduse la transportul probelor de cereale; simplificarea taxelor la mandatele poștale; desființarea sistemului tarifar pe zone la telegraf; reducerea taxelor telegramelor adresate presei; introducerea bonurilor și cărților de vizită telegrafice; legarea tuturor centrelor cu telefoane — acestea sunt, în linii mari, marele inovații introduse în serviciul telegrafo-poștal.

Ele au avut, natural, rezultate foarte fericite, căci grație lor veniturile au crescut cu aproape trei milioane anual.

Despre toate datele interesante ce cuprinde volumul de care ne ocupăm, vom insista pe larg în ziar, pentru ca publicul să-și poată da seama și de rulajul acestei importante instituțiuui și pentru ca, din cifre și date, să poată sublinia enormul progres ce s'a realizat.

Aci vom mai spune numai, că, pe cînd, în 11 ani, s'au făcut atîtea însemnate și utile reforme; pe cînd ne-am pus pe picior de egalitate cu ori și care stat civilizat din Europa, personalul telegrafo-poștal, căruia țara i datorește această frumoasă operă, a rămas nemărit și prost salariat.

S'ar cuveni, ca macar acum, gândul celor ce pot face, să se resfrângă și asupra acestor bravi și nedreptățiți slujbași.

CATE-VA NOTE

Liberalul (de la Traian) s'a încumetrit cu prilejul sf. sărbători, cu *Patriotul*.

Dizolvă cel de la Iași, disolvă și acel din Edgard Quinet (No. 4, nu 6). Retrage disolvarea Iașul, retrage și boierul de la București.

Cu o notă caracteristică; reproducând articolul disolvant, *Patriotul* zis celui de la Iași: excelentul nostru confrate". Când a reprodus, a treia zi, articolul ne-disolvant, i-a zis„ confratele nostru".

De ce?

*

Patriotul îl arde pe d. Arion, cu argumente pur boerești.

Cine este acest domn Arion se întreabă ziarul? Făcut-a vre-un „efort" în opoziție? Susținut-a vre-un ziar „cu punga"? Contribuit-a la cheltuelile campaniei opoziției?

Acum întrebăm și noi—noi de la „Opinia"—pe d. Arion: ai palat propriu în str. E. Quinet? Ai magazie unde îți desfaci vinuri, sămânțe de de canar și curcani curățați? Ai lei noi?

N'ai? De ce faci politică atunci?

*

In toiul luptelor dintre liberali, d. V. Brătianu a devenit om practic. Eminentele publicist se ocupă, în „Voința Națională", de . . „înbunătățirea soiului vitelor".

Citiți și d-v: „d. ministru nu trebue să se întrebe în privința celor mai bune *pulpi* pentru restaurantele din orașe".

Pulpi pentru restaurante—ie un scandal! Pulpi pentru chambre séparée a unui restaurant, asta ar mai merge!

OAMENI ȘI LUCRURI

Dispariția teatrului?

Scena modernă a atins, fără îndoială, apogeul perfecțiunei tecnice. Arta dramatică poate face încă progrese literare; genii mari se pot ivi întru redarea din ce în ce mai desăvîrșită a conflictelor sentimentale, analizarea din ce în ce mai profundă a tainelor vieței noastre sufletești,—dar teatrul va rămînea ceea ce este în momentul de față, cu mijloacele actuale, cu dimensiunile și perspectiva la care a ajuns în zilele noastre sau aproape.

Interpreți excelenți vor apare tălmăcind cu tot mai multă abilitate și perfecțiune, tristeța și voioșia, chinul și elanul omenesc,—dar vom rămînea mereu alături de natură, mai prejos de adevăr, întrucît nu poate fi vorba decît de tălmăcire, de imitație,—de parodie.

...Dar iată că odată cu progresele uriașe ale artei fotografice se ivește o concurență primejdioasă artei dramatice modernă.

Dacă *fonograful* a izbutit pînă la un punct să redee în chip desăvîrșit voacea cîntărețului pînă în cele mai fine nuanțe, înlocuind nu numai astă-zi pe artist, dar —ceea ce e mai mult—păstrîndu-i pentru viitorime timbrul minunat și neprețuit, *cinematograful* reușește într'o artă mai superioară și mai minunată: arta de a ne reda natura însăși, așa cum nu ne-o poate reda îndemînarea omenească.

Sute, mii de compoziții—scene—dramatice, izvorînd din fecunde imaginații poietice se desfășură cu preciziune delicioasă pe pînza imensă printr'o simplă combinațiune de lumini și umbre, redîndu-ne cu o majestoasă siguranță tot ce poate produce o bogată fantazie de compozitor, executat de cei mai buni artiști. Prilejul de a vedea la olaltă în fața noastră un ansamblu artistic perfect e nespus de rar, pentru faptul că o „stea" artistică ne vine de ordinar—din motive budgetare—împresurată de un....impresar abil și de o trupă de mîna a șaptea. Dar imaginele fotografice din atelierele Pathé ne trimit trupele cele mai parfecte pe infinitele benzi ce se desvălue precis, corect și fascinant pe o simplă pînză albă sărutată de un val de raze electrice.

Dar în afară de acțiuni scenice, de fabule dramatice, fatalmente limitate și în pericol de a se banaliza prin repetare avem marele concert, imensul teatru al Naturei însăși, prinsă și redată așa cum e: vie, bogată, captivantă și emoționantă într'un grad mult mai mare decît fanteziile autorilor. Avem uscatul și marea, avem culmile munților și nemărginirea oceanurilor, avem tainele codrilor și abisul mărilor adînci, avem luptele uriașe și tăcerea misterioasă, avem Universul îngrămădit în imagini fidele și adus prin miraculoasa îmbinare a fotografiei și a muzicei înaintea ochilor extaziați de infinita și variata panoramă a firei, nespus mai vastă, mai bogată, mai mișcătoare decît acea ce ne pot aduce pe scenă chiar cele mai mari forțe dramatice.

Fotografiarea și redarea sunetelor fiind o problemă rezolvită, putem ușor întrevedea cît de mult va înlocui teatrul cinematografic—putînd reda imaginea vizuală și auditivă—pe cel de astă-zi, bazat pe imitație anemică și totdeauna relativă.

Rodion

Financiare

Multe chestiuni ni se presintă în aparență așa de simple în cît ni se pare suficient a le enunța pentru a le înțălege. Dacă însă ne oprim cît-va asupra lor și mai reflectăm, de multe ori ne schimbăm părerea și ceea ce ni se arată la început că fiind la îndămâna inteligenței cele mai modeste, devine complicat și cere o oare care sforțare spre a fi înțăles. Apoi de multe ori ceia ce e ușor de înțăles în teorie, nu tot așa de ușor e de pus în practică.

Astăzi în finance există un adevăr pe care nimenea nu-l mai discută și anume că toți trebue să contribuim în măsura puterilor noastre la sarcinele statului, precum și că contribuțiunile trebui să apese asupra bogăției formate, atingând foarte puțin ceia ce e în stare de formațiune precum și veniturile viagore.

Și este drept ca într'un stat democratic, după cum ori ce muncă trebue să fie răsplătită, tot așa cel ce se bucură de protecțiunea legilor statului în care stă, să contribue la înlesnirea mijioacelor prin care acesta pune în executare acele legi. Și precum toți suntem egali în fața legei, adică tuturor legea le acoardă aceiași protecțiunc n'ar fi explicabil de fel ca unul să plătească contribuțiuni iar altul nu.

Acesta e adevărul pe care cu toții îl recunoaștem. Ce se întâmplă însă în practică? Se zice că toți trebue să plătim în măsură cu facultățile noastre. Și plecând de la aceasta idee s'a făcut în timpurile noastre un curent care tinde a restrîngc cât mai mult baza impositelor, scutind de dări pe cei ale căror facultăți sunt reduse, dar cari formează marea masă a contribuabililor și încărcând pe cei cu puteri mai mari, dar a căror număr e restrîns.

Și această concepțiune modernă in ce privește dările nu e caracteristică numai țerilor Apusului, ci ea tinde să câștige teren pretutindeni. Căci în definitiv degrevările ce s'au făcut la noi în timpul din urmă, nu aduc la alt ceva, de cît la ceia ce am spus mai sus. In adevăr dacă examinăm numai reducerea taxei de 5°|₀ asupra salariilar, ce vedem? De o parte masa celor scutiți mai mărită, căci de unde până acum se plătea o atare taxă de la 120 lei lunar, acum ea va începe a se percepe de la 200 lei lunar.

Ni se va zice însă că cei cu lefuri de la 200 lei lunar, nu vor plăti de cît 3°|₀ iar nu 5°/₀. Recunoaștem că pentru moment aceasta e adevărat, însă de altă parte trebue să ținem samă ca taxa de 3 °|₀ nu mai poartă caracterul de provizorat pe care-l avea cea de 5°/₀, ci vom avea a face cu un adevărat imposit.

Taxa deci va fi permanentă și ne putem aștepta în viitor mai degrabă la o sporire a ei de cât la o micșorare și aceasta pentru bunul motiv că cei cu lefuri de la 200 lei în sus formează o masă mai redusă de cât cei cu lefuri de 120 lei cum era mai înainte. Or perderile budgetare, ce rezultă din aceasta vor putea fi suportate acum, dar nu putem anticipa că ele vor putea să se perpetueze ori că aceste imposite se vor micșora.

Prin acestă zise am sosit să constatăm un fapt și anume că una stabilim în principiu și alta facem in aplicare.

Invățăm pe băncile școalei că toți trebue să plătim dări către stat, și facem un lux de argumentare pentru a dovedi că nimeni nu trebue să fie scutit afară de oare cari mici și neînsemnate excepțiuni. In aplicare însă tindem a mări cât se poate numărul celor scutiți, in cât se pare că concepțiunea prezentă și tendința viitoare ar fi de a se zice: nimeni nu trebue să plătească vre-o dare statului afară de oare cari excepțiuni.

Alt principiu financiar este acela de a face ca aproape toată sarcina impositelor că cadă asupra avuției formate.

Intru cît dările scad astăzi asupre veniturilor s'ar înțelege în această ordine de idei ca veniturile capitalului să fie mai grevate de dări, pe cînd acele ale muncei să fie aproape scutite, iar acele mixte, adică ale capitalului unit cu munca să stea la mijloc în ce privește taxarea. Or, atunci cele dintâiu formează minoritatea veniturilor. A apasa cu dări, din ce în ce mai tare asupra lor, însamnă aproape a le nimici, și aceasta pentru ce? Pentru ca să scutim majoritatea contribuabililor, ale căror venituri stau în muncă și să nu atingem de cît foarte puțin veniturile isvorite din muncă și capital.

In adevăr sporirea taxelor de timbru și înregistrare, impositul pe chirii, impositul asupra valorilor mobiliare, ridicarea drepturilor asupra succesiunilor, cari s'au făcut în ultimii ani, n'au făcut de cît să

aplice principiul că bogăţia formată trebue să supoarte cea mai mare parte a sarcinelor publice.

Şi e just de a se observa de altfel că ori de câte ori ne gândim la taxe noi, ori la sporiri de taxe, facem acestea cu privire la aşa numita bogăţie formată, adică ori îi aplicăm taxe noi, ori mărim pe cele ce ea le supoartă, iar când vine vorba să facem eeva degrevări, imediat ne gîndim la marea masă a publicului şi ori mai micşurăm dările ce cad asupra ei, ori suprimăm pe unele.

De aici naşte întrebarea, dacă bogăţia formată pe care mereu o încărcăm cu taxe, va fi în stare să supoarte cea mai mare parte din sarcina budgetară, sau dacă nu vom ajunge a o vedea doborîtă sub greutatea acelei sarcini.?

Am făcut aci aceste mici observaţiuni, pentru a arăta că de şi ele sunt în spiritul timpului, de şi au aprobarea aproape generală, totuşi este loc a cugeta dacă aceste idei trebue duse aşa de departe în cît să se ajungă la aceia ca toată sarcina să fie suportată de unii numai, iar de altă parte dacă e bine a restrînge mereu baza impositelor.

V. I. Radu.

CONGRESUL INVAŢATORILOR

Utilitatea lor.—Învăţătorii şi partidele politice.— Învăţătorii şi mediul social.— Apostolii neamului.

Congresul învăţătorilor—al 3-lea la rînd —ţinut de astă dată la Focşani, oraşul unirii, nu e lipsit de învăţăminte.

Învăţătorimea noastră s'a depris a se mişca de câţi-va ani, de când a început a fi mişcată spre o activitate extra-şcolară rodnică pentru îndrumarea economică a săteanului nostru.

Nu privim de cât cu ochi buni această mişcare, şi întîlnirile cît mai dese ale învăţătorilor noştri nu pot aduce de cît rezultate bune pentru ei. Pe lîngă legăturile de prietenie personale, ce se leagă între învăţători rezleţiţi în cele 4 colţuri ale ţării, întîlnirea în congres aduce schimburi de vederi de ordin complex, privind atît şcoala cît şi corpul didactic cum şi chestiunile mari ce se leagă de ele.

Bine-înţeles că şi învăţătorii noştri vin la congrese însufleţiţi de cele mai înalte sentimente, şi departe de a fi taxaţi ca în 1897 *de atunci*, ca revoluţionari, azi ei aduc în obşteştile lor întruniri cuvîntul de ordine, de muncă şi spornică rodire a activităţei lor multilaterale.

Nu tăgăduim că unii dintre ei vin la congres cu vădite simpatii politice pentru liberali sau conservatori, potrivit înrîurirei mai mari sau mai mici, ce oamenii politici au avut asupră-le după judeţe.

In genere însă învăţătorimea noastră vine la congres cu o adîncă neîncredere în mai marii şcoalei, sătui de făgăduieli deşarte, şi ahtiaţi pentru o îmbunătăţire a stărei lor materiale. Bine înţeles în sprijinul tezei lor, ei aduc o bogată şi amplă cunoştiuţă de realitatea lucrurilor şi se cam poate ca în acest ahtiat avînt spre o parte mai bună să treacă nota cerută pentru a vedea goala realitate.

Sunt interesante aceste manifestări sociale ale învăţătorimei noastre, care dacă pe ici pe colea dovedeşte o alunecare a bunului simţ, în schimb nu-i lipseşte puterea literară şi estetică în redarea vieţii săteneşti, pe care el ca element conştient în sat, e chemat a ni-l reda şi artistic.

La congresul din Focşani n'a lipsit acest element artistic în redarea realităţii vieţii rurale şi a traiului învăţătorului în acest mediu. Se prea poate ca acest element artistic să nu folosească simţului practic al celor chemaţi a ogoi viaţa modestă a învăţătorului romîn ; pentru noi însă, care ne-am deprins a vedea la mulţi din învăţătorii noştri licăriri artistice, ba chiar vâne pline de talent, nu vom lua în nume de rău aceste manifestări estetice, care pot aduce succesul momentan al vorbitorilor, mai ales că nu belşugul vieţii este cel ce inspiră pe artist, ci vîntul ce şueră prin horn, sloi de ghiaţă ce oblonesc ferestrele, grierii ce cîntă a pustiu prin casă, stomachul puţin hrănit, casa rău încălzită, viaţa rău dusă.

Omul practic e chemat a alege utilul şi idealul din floricelele artistice, căci ceia ce agită învăţătorimea, de la Dorohoiu la Severin, e ceva sfînt, frumos, înălţător şi patriotic.

Mai marii noştri, mulţi crescuţi de mici prin şcoli străine, nu cunosc bine sufletul învăţătorimei noastre, o cred şi o judecă pe deasupra. Mişcarea lor sgomotoasă o iau drept răzmeriţă ; slăbăciunile lor le socot drept platitudini ; nimic din toate aceste ; învăţătorul român are toate bunurile şi toate cusururile ţăranilor noştri, dintre care au eşit. Au dragoste de pămînt, de şi legea nu le-o satisface, tocmai fiind-că sunt învăţători ; ţin la biserica strămoşească, atrăgînd lumea poporănilor prin coruri frumoase de copii ; deschid mintea şi sufletul celor mici spre idealurile mari ale neamului, îndură greul vieţei ca cel din urmă sătean ; de aceea cererea lor e rugă, în felul rugii săteanului, cererea lor e sfântă, căci brăzdează ţelină în sufletul celor sănătoşi şi mulţi ; cererea lor trebue ascultată, pentrucă ei clădesc temelia morală a ţării, întărind braţul soldaţilor de mâne.

Ii cunosc de aproape pe mulţi, pe foarte mulţi ; şi cu cât le văd slăbiciunile, cu atâta îmi sunt mai dragi, căci sunt dintre rarii fericiţi care au putut împărtăşi partea cea mai bună din sufletul meu în sufletul lor şi dorul şi dragul meu de ţara mea, de neamul meu, de limba noastră, lor le-am însuflat-o şi au primit-o cu acea bună-voinţă rurală, că bun e ogorul neamului nostru, cine îl cunoaşte de aproape !

Şi o mare durere aş simţi ca român, care am oarecare rost în mersul trebilor publice, dacă aşi lăsa să între deznădejdea în sufletele curate şi învăpăiate ale învăţătorilor noştri! Nu ! Glasul lor găsi-va în sufletul meu ecoul puternic a celor mici şi modeşti ca muncitori la carul neamului—dar mari ca înrâurire culturală asupra maselor.

Datoria ne vom face ca glasul lor să nu se piardă în pustiu. Şi nu se va pierde.

Ghibănescu

„SCLAVA“

In seara de 4 Ianuarie Agatha Bărsescu va debuta în unul din rolurile de forţă : în *Eugenia* din *Sclava* una din cele mai reuşite piese ale lui Fulda.

Intreaga ţară a admirat pe ilustra tragediană în acest rol.

Faptul că, la Iaşi, ea n'a apărut încă în piesa scriitorului german, face ca publicul ieşan să se intereseze mult de spectacolul de joi seara.

Sujetul piesei, în linii mari, este acesta :

Eugenia Waldek (D-ra Bărsescu) s'a căsătorit cu un bogat neguţitor de vinuri. De acasă a fost fată saracă, fiica bătrânului Kolb, oficiant postal, acum pensionar. Soţii Kolb, nu dădură fiicei lor o educaţie potrivită cu starea lor materială. Anii cei mai tineri Eugenia i-a petrecut în visuri şi trăndăvie, aşteptând ceea ce aşteaptă toate fetele nepregătite pentru muncă, adică să devie femeea unui bărbat cu avere.— Pe acest bărbat, Eugenia îl găsi în persoana lui Waldek, un om fără moravuri distinse, şi care s'a înbogăţit din prepararea vinurilor.

In actul I-iu al piesei, aflăm că soţii Waldek, sunt căsătoriţi de 9 ani, unicul copil care se născuse din căsătoria lor, murise de trei ani, şi dacă tatăl a uitat uşor această nenorocire, mama este zbuciumată de vechea durere, şi din această cauză, suportă cu multă greutate capriciile bărbatului său.

Inima ei îndurerată, o face să iubească până la nebunie pe fetiţa Katti Lucas, fiica unei prietene a ei, foasta coloegă de şcoală şi care nu se mai află în viaţă, In acest tânăr personaj, autorul Fulda, descrie contrariul Eugeniei. Vioae, harnică şi inteligentă, Katti se pregăteşte, şi 'şi face educaţia astfel ca să poată suporta mai târziu vijeliile vieţei.

Tatăl ei, inginerul constructor Frederic Lucas, are vădite simpatii pentru Eugenia, şi este tipul omului corect. — Tipuri cu totul contrarii sunt : Otelierul Teodor Steffens şi femeea lui Suzana, cu care face cunostinţă la un fel de zi de recepţie care are loc în casa lui Waldek.

Pentru a obţine clientela lui Steffens, care este acum unul din marii otelieri ai Berlinului, Waldek poftește la el acasă pe otelier cu nevasta sa, care aduce şi pe avocatul Ebeling, cu care D-na Steffens, sub motiv că luptă pentru drepturile femeilor, are în realitate întrevederi amoroase.—Nicl Steffens, nu vine în realitate cu gândul de a cumpăra vinuri de la Waldek ci caută să combină o partidă de cărţi, ca să plictisească pe nevasa sa şi s'o facă să plece, pentru ca apoi să plece şi el, să-şi poată căuta de treburi. căci soţii Waldek, voind cu ori-ce chip să fie moderni, îşi căută fie-care de treburile lui. Incercarea de a vinde vinurile lui Steffens, Waldek o mai repetă încă odată peste 8 zile, când facem cunaştinţă mai de aproape şi cu tatăl Eugeniei, bătrânul Kolb, un mare amator de vinaţuri, care se îmbată repede, aşa că nici nu-şi dă seama de cearta violentă ce izbucneşte între Waldek şi soţia lui, în momentul în care otelierul voeşte să sărute pe Eugenia. Mosafiriĭ pleacă, cearta devine maĭ acută între soţi, şi în toiul nopţei, Eugenia fuge părăsind căminul conjugal.

Ee revine în casa părintească, unde domneşte cea mai mare lipsă şi nevoie, Scene dureroase au loc între ea şi tatăl ei, pe cînd bătrâna Kolb, de şi îngrozită că din puţinul ce au, vor trebui sa întreţină şi pe fiica lor, îşi adună toată puterea ca să ţie parte fiicei sale.

Eugenia ia hotărîrea de a se sinucide ; atunci intervine din nou Lucas, şi de astă dată reuşeşte să convingă pe Eugenia, ca ea să devie crescătoarea copilei lui, rămînînd cum zice Lucas, ca D-zeu să-i bine-cuvînteze, chiar când lumea îi va opri să intre în biserica Domnului.

Litere-Ştiinţe-Arte

Cetim în „Le Journal“ din Paris.

„Dnii Pimorin şi Juster, autorizaţi de autor, au tradus pentru scena franceză celebra dramă romînească *Manasse* de Roretti Roman.“

Probabil că se aşteaptă autorizarea d-lui Iorga pentru montarea piesei.

*

Amicii poietului Paul Verlaine au luat iniţiativa ridicărei unui monument pe mormîntul „bietului Lélian“— nume sub care a remas celebru marele poiet decadent. La 13 Ianuarie st. n. s'au împlinit 10 ani de la moartea lui.

*

Renumitele „Festspiele“ din Bayreuth au fost vizitate în 1906 de 8539 persóne socotindu-se că fie-care a asistat la trei spectacole în termin mediu. Aici nu intră locuitorii indigeni şi vizitatorii de o singură zi. Principalele oraşe de unde au sosit vizitatorii sunt : Londra 350, Paris 227, Newyork 126, Petersburg 39, Bruxelles 34, Waschington 29, Filadelfia 26, Chicago 25, Roma 24, Boston 22, Stockholm şi Moscova 19, Madrid şi Cincinati 16, Copenhaga şi San-Francisco 15 etc.

Germani şi Austriaci au fost peste 6000.

*

Sarah Bernhardt—cine ar fi crezut ?— după o viaţă întreagă de creaţiuni în dramă şi tragedie, se pregăteşte acum să monteze o comedie : *Bufonii* de Miguel Zamacois, o povestire în uersuri, fantezistă şi cavalerească, în 4 acte, din timpul lui Henric II, cînd bufonii înveseleau personagiile mari ale Curţei.

*

Opera din Monte-Carlo va da la Opera Regală din Berlin un ciclu de 7 reprezentaţii, în folosul diverselor instituţii de bine-facere din Berlin. Iniţiativa e a prinţului de Monaco. Opera va fi condusă de Raeul Gunsbourg.

*

In locul lui Ferdinand Brunetiére a fost ales director al marei „Revue des Deux Mondes“ scriitorul Fraocis Charmes de la „Journal des Débats“, fost deputat, fost senator şi director la Ministerul de Externe.

Scaunul de la Academia Franceză, rămas vacant prin moartea lui Brunetière, e vorba să se ofere lui Frederic Mistral, celebrul poiet provençal. E însă îndoială că va primi să candideze.

*

STRUNA ZILEI

NOBLESSSE OBLIGE...

... nu represintă munca,
ba nici măcar.., inteligenţa,
Patria.

Drept e să vorbească ast-fel
Despre domnii din nobleţe ?
Nu au *cap* — şi ce-i cu asta ?
Sunt, în schimb, cu două. . feţe.

Informaţii

Un bun obiceiu, introdus de cîtă-va vreme şi la noi, tinde a înlocui banalele cărţi de vizită şi felicitările de sfinte sărbători prin un obol de care să se folosească mulţimea nevoiaşă şi suferindă, şi prin care să se îndulcească într'un grad minim ce-i dreptul, lipsa şi mizeria acelora cari n'au parte pe această lume de zile senine şi de sărbători.

Opinia, *consecină cu procedarea ei din trecut în ast-fel de ocaziuni, redeschide lista de subscripţie cu ocazia sfintelor sărbători şi face un călduros apel la inimele caritabile să se unească cu noi în a face faptă bună şi a înlocui cărţile de vizită şi felicitările printr'o ofrandă în folosul săracilor Iaşului.*

Numele donatorilor se vor publica în ziar şi banii vor fi încredinţaţi primăriei de Iaşi spre a fi distribuiţi acelora lipsiţi de mijloace.

Redacţia ziarului *Opinia*	50 l.
Dl. Al. Al. Bădărău	200 „
Dl. N. Catargiu	100 „
D. Lascar Antoniu	20 „
„ Gh. Dobias	20 „
„ Gh. Lascar, primar,	20 „
„ Gr. Buţureanu, deputat,	20 „
„ Anibal Ciurea	20 „
„ Gh. Ghibănescu	10 „
„ Th. Pisoski	10 „
„ Ioan Kirilă	10 „
Ing. Bălănescu	10 „
Dl. Ing. Mandrea	10 „
Dl. Dim. Neculcea	20 „

—

Cu prilejul schimbărei de an, primăria a trimis M. S. Regelui următoarea telegramă :

Cu inima încălzită de fericita întoarcere a sănătăţei M. V. şi mulţumind cu smerenie celui A-Tot puternic, că a ascultat rugăciunile noastre ferbinţi şi s'a milostivit de soarta poporului românesc, cu adînc respect vin cu prilejul anului nou, în numele cetăţenilor oraşului Iaşi, a ura M. V. ani mulţi şi fericiţi spre trăinicia şi mărirea ţărei noastre.

Depunem şi cu această ocaziune, la picioarele tronului M. V., încredinţarea dragostei fără margini, a credinţei şi devotamentului nostru nestrămutat.

Intru mulţi ani !
Să trăiască Majestatea Voastră!
Să trăiască Maj. Sa Regina !
Să trăiască Dinastia !

Primar, G. LASCAR

—

Societatea cooperativă din Dorohoi, constituită cu un capital de 50 mii lei, care se va spori până la 200,000 lei, a intervenit pe lîngă camera de comerţ din Iaşi, ca să-i recomande un diriginte, care trebue să fie romîn, să depue o cauţiune de 3000 lei şi să intre în asociaţiune cu un capital 12,000 lei şi să fie absolvent al unei şcoli de comerţ, din ţară sau din streinătate.

Doritorii se vor adresa camerei de comerţ. Angajarea se va face pe termen de 5 sau 10 ani.

—

Ministerul comerţului cere să-i se comunice nume de agenţi cari să represinte o fabrică de metalurgie din Iekaterinoslaw.

—

O comisiune compusă din domnii G. Dimachi, Gh. Ghibănescu şi A. Brandia, a fost însărcinată spre a se pronunţa asupra denumirilor de dat stradelor ce n'au nume.

—

Consiliul comunal va fi convocat în sesiune ordinară, cu începere de la 8 a. c.

Chestia principală la ordinea zilei este întocmirea listelor electorale. E ultima oară, că întocmirea se face de consiliul comunal.

Anul viitor această sarcină va fi predată tribunalelor,

—

Cu multă părere de rău înregistrăm vestea că d. Andrei Bădărău, tatăl ilustrului nostru fruntaş, se află greu bolnav.

Din această cauză d. A. Bădărău a plecat din Paris şi va fi mîine Mercuri, în Iaşi.

Facem calde urări pentru grabnica şi complecta însănătoşare a d-lui Andrei Bădărău.

—

Intre d. profesor doctor L. Sculi şi eforia sf. Spiridon din Iaşi, există un vechiu proces.

D. dr. Sculi, şeful clinicei chirurgicale de la spitalul sf. Spiridon, acţionase în judecată eforia, cerînd să-i plătească suma de 17.792 lei, onorariul de la 1889-1904 şi să-i recunoască şi pe viitor salariul de medic primar.

Instanţele de fond au dat câştig de cauză epitropiei, iar înalta curte de casaţie, s. I respingînd recursul reclamantului, a stabilit următoarea jurispundenţă.

Profesorii de clinică chirurgicală de la facultatea de medicină din Bucureşti şi Iaşi, cari, în această calitate sunt de drept şefi de serviciu într'unul din spitalele Eforiei din Bucureşti sau Epitropiei Sf. Spiridon Iaşi, nu au dreptul şi la onorariul medicilor primari ai acestor aşăzăminte, nici aceste aşăzăminte nu sunt obligate a le plăti asemenea onorariu, de oare ce, acest lucru nu reese nici din art. 88 din legea învăţămîntului secundar, nici din art. 50 din regulamentul facultăţilor de medicină articol care prevede numai în ultima parte că profesorii de clinică, în calitatea lor de şefi de serviciu la spitale, au toate drepturile şi îndatoririle medicilor primari de spitale *„în conformitate cu regulamentele aşezămintelor respective»* regulamente din care însă nu rezultă că profesorii de clinică de la facultatea de medicină, prin simplul fapt că legea îi declară de drept şefi de serviciu în spitalele aşezămintelor Eforiei din Bucureşti şi Iaşi, au şi dreptul la onorariu, după cum au medicii primari numiţi în această calitate de administraţiile acestor instituţiuni la spitalele pendinte de dînsele.

—

Aseară într'un cerc intim, d. Serafim Ionescu revizorul şcolar al judeţului Suceava, a cetit o lucrare dramatică a sa intitulată *„Negustorii noştrii“*.

Cei prezenţi au rămas entuziasmaţi de frumuseţea acesteipiese şi au intervenit pe lîngă autor pentru a o prezenta comitetului teatral din localitate.

—

In cursul lunei Ianuarie se va juca pe scena teatrului nostru, frumoasa comedie feerică *„.. Coralie & Comp“*. care a obţinut un succes colosal acum doi ani în urmă.

—

Diverse

Al. G. Mocanu a fost trimis în judecata curţii cu juri din Bacău, pentru omor săvârşit asupra lui Ianus Păcurici.

D'asemenea şi Gh. Florescu şi I. Macadău, cari au omorît pe P. Catanoi.

*

Individul Gh. Cojocariu din Buiceni a fost găsit mort în casa lui Gh. Cojocariu. El avea mai multe lovituri de cuţit pe corp.

*

A. D. Şoaroc, din Tomeşti, luîndu-se la ceartă cu A. Fanfil, a străpuns pe acesta cu un cuţit la piept.

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA“

30

SECRETUL
JUDECATORULUI DE INSTRUCŢIE

MARE ROMAN

de

PIERRE DELCOURT

Charles se retrase, fără ca Nina să fi părut că auzi aceste cuvinte.

Tînărul părăsi casa, scoţnd un adînc suspin, a cărui valoare era greu de definit.

Marchizul avea grabă să se depărteze.

Nina rămase multă vreme în această stare de prostraţie.

Lovitura care o ajunsese era teribilă.

Era atît de groasnică în cît nu putu să-şi revie în simţire.

Mintea sa era întunecată, spiritul său închis. Ea era într'o stare de continuă agitare şi făcea sforţări zadarnice pentru a se linişti, îi era cu neputinţă să-şi coordoneze ideile.

Frumoasa Marion, simţia o durere puternică la inimă, una din acele dureri cari îi aminteau zilele de suferinţă din tinereţa sa, nevindecate bine în cursul unei vieţi rigide de timp de 20 de ani şi reapărînd mai vie şi mai puternice de cît atnnci, cînd puterea şi vigoarea tinereţei puteau să suporte totul.

D-na Marion în aceşti 20 de ani, încercase două perderi dureroase şi similare : perderea unei logodnice şi aceia unui fiu.

Ast-fel că 20 de ani de iubire maternă, de iubire de soţie, de dureri, de regrete, de lacrimi, toate aceste erau distruse prin un accident nenorocit şi nu mai rămînea nici o urmă din idealul timpurilor trecute, nici o mîngîere din visul de aur al speranţelor atît de curînd şi atît de amar spulberate.

După o primă mare durere, succedase resigurarea şi încrederea în puterea destinului, în bunătatea providenţei, şi acum din nou se ivise durerea cu chipul palid, rinzînd ameninţătoare cu dinţii rînjiţi, producînd teroarea şi desolvarea în sufletul nenorocitei suferinde,

Nina, ridică uşor capul.

Haosul din capul seu, începu a se îndepărta puţin, liniştea începu a-şi face locul şi din svăcueala contiuuă a tîmplelor, care păreau că-i întunecă mintea, oprin în loc cugetarea, nu mai rămăsese de cît respiraţia greoaie şi anevoiasă, a unei stări de apatie bolnăvicioase.

Mama lui Maxim, revenind la simţire, îşi dădu seamă de toată onoarea situaţiet în care se găsea fiul ei.

Atunci ea începu a plînge :

— Dacă ar şti asta... el, l'ar scăpa. Şi jurămîntul meu ?

De cu seară, la cercul des Haricots, pe când membrii clubului anunţau de Bomenile arestarea lui Maxim, d-şoara de Longpri după ce îmbrăţişă pe bunicul său, eşi din salon şi aleargă în camera sa.

In astă seară Alice era liberă. Nici întrunire, nici serbare. O tînără fată era cu desăvîrşire fericită ; ajunsă în odăiţa sa, ea se grăbi să aprindă o lumînare, pe care o puse pe un colţ al mesei ce se afla lîngă fereastră, care dădea în stradă.

— Va veni astă seară, murmură cu emoţie tînăra fată.

Alice aştepta pe logadnicul ei, cari pentru prima oară nu era exact la întîlnire. Ce se întîmplase ?

Un lucru foarte grav, fără îndoială, căci altfel n'ar fi putut ea crede că Maxim al ei, iubitul ei Maxim să nu vie s'o vadă.

Mii şi mii de gânduri, străbătură atunci frumosul cap al feceoarei drăgălaşe, care plină de nerăbdare şi de focul tinereţei aşteptă pe logodnicul inimei sale.

Dar Maxim nu vinea.

Numai un fapt extra ordinar ar fi putut împedica pe Maxim să vie şi tânăra fată era torturată de unii de vedenii îngrozitoare.

Ora întîlnirei trecuse de mult.

Alice aştepta mereu şi cu nerăbdare sosirea iubitului, pentru a-i alerga înainte şi a'l săruta.

De odată ea tresări.

O voce murmură la urechea sa :

— D-şoară e tîrziu, să ne urcăm în camera dv., căci am putea fi surprinse.

— Ai dreptate, Marie.

— Nu va mai veni acuma.

— Ce s'a întâmplat ?

— Veniţi, d-şoară !

Aceste vorbe erau pronunţate în catul de jos, într'o mică piesă, care făcea parte din aripa bucătăriilor deşerte la această oră.

Aici aveau loc întâlnirile dintre Alice şi Maxim, sub discreta supraveghere a Mariei, fata de serviciu a Alicei.

(Va urma)

Ultime informaţii

Corespondentul nostru din Botoşani ne comunică o ştire din cele mai grave. Sătenii din acel judeţ instigaţi de nişte agenţi al căror rost urmează să fie stabilit de autorităţile în drept, sunt foarte agitaţi şi ameninţă cu răscoală.

Ei cer proprietarilor să le arendeze lor moşiile şi nu la alţii şi în special să nu le arendeze la străini.

Această pretenţiune nu priveşte numai viitorul ei cer ca imediat să li se arendeze lor moşiile, iar garanţia şi cîşturile să fie plătite de asociaţiile săteşti şi băncile populare.

Eri un mare număr de ţarani au venit spre reşedinţa judeţului, cu intenţia de a cere arendaşului Spotheim să renunţe la moşia sau moşiile pe care le ţine în arendă.

Autorităţile fiind avizate, sătenii au fost opriţi la barieră şi numai unei delegaţiuni s'a permis intrarea în oraş.

Această delegaţie a fost primită de directorul prefecturei. D sa le-a recomandat linişte şi respectul legilor şi le-a spus că numai pe cale paşnică vor putea obţinea ceea ce este dreptul lor.

Agitaţia continuă, însă, şi numeroşi agenţi furnică printre săteni şi-i îndeamnă la rescoală.

— —

D. Al. A. Bădăru a trimes direcţiunei ziarului nostru următoarea telegramă :

Trăiască colaboratorii şi amicii Opiniei.

Bădărău

—

Astă-zi, la orele 2 jum. o întrunire a liberalilor tineri va avea loc la d. G. Mărzescu.

—

Am anunţat că în procesul d'intre senatorul Codrescu şi d. B. Juster, tribunalul s. III numise expert pe d. Cantacuzin-Paşcanu. Acesta refuzînd să primiască, tribunalul a numit expert pe d. G. Stroici.

—

Ambele secţiuni ale curţei judecă astăzi.

Secţia I-a a tribunalului nu va judeca pînă la 8 Ianuarie, iar a II-a pînă la 9 Ianuarie.

—

Delegaţiunea judeţeană este convocată pentru trei zile, începător de astăzi.

La ordinea zilei verificarea conturilor de gestiune ale comunelor rurale.

—

Tratativele între liberali

Tendinţi pacinice. Intervenţie centrului. Atitudinea bătrînilor. Alegerea comisiunilor. Propuneri de reorganizare. Clasificaţii şi constanţă în principii. Chestiunea gazetei. Dispariţia „Liberalului". Motivul. O mare gazetă.

In lagărul liberal mare vîlvă. Bătrâni şi tineri cu toţi sunt cuprinşi de nelinişte, agitarea i-a cuprins pe toţi, se ţin conciliabule, se aleg comisiuni, se tratează etc. etc. Şi toate astea pentru reorganizarea clubului. Vor reuşi? Sunt ele certurile de natură ast-fel în cât o reconciliare să mai fie posibilă? Greu de prevăzut. Adevărul este că se caută o formulă de împăcare. Dacă va fi sau nu descoperită, aceasta se va vede mai tîrziu.

In altă parte a ziarului am spus că bătrînii liberali au ales o comisiune compusă din d-nii dr. Botez, C. Stere, N. Gane şi C. B. Pennescu, care să trateze cu tinerii.

Din chipul cum a fost alcătuită această comisiune se văd clar tendinţele bătrînilor de a ceda, dorinţa lor fiind, ca armonia să fie restabilită.

Intr'adevăr cei patru soli ai reprezentanţilor celor cu autoritatea şi tradiţia în partid, au fost totdeauna partizani ai împăcărei şi au ştiut să menţie raporturi bune cu ambele părţi beligerante.

După cât se spune însă această tendinţă de pacificare n'ar proveni din dorinţa proprie a d-lui Poni şi a acelor care-l înconjoară, ci ar fi fost impusă de centru, care ar fi indicat preşedintelui clubului că nu se pacifică acolo unde se sacrifică partizani şi nu se face o operă bună cînd ambiţiunile şi resentimentele personale au precădere faţă de tendinţa de a organiza cît mai bine partidul şi de a cimenta cât mai mult legăturile dintre partizani.

*

Cu cine vor trata solii bătrînilor? Aceasta se va decide astă-zi la oara 3 d. a. cînd are loc, acasă la d-nul Georgel Mîrzescu, o întrunire a tinerilor. Este probabil că din această comisiune vor face parte d-nii dr. St. Possa, N. Cozadini, Georgel Mîrzescu şi Th. Jellea.

Dacă aceste persoane vor figura într'adevăr în comisiunea tinerilor, atunci are şi acest fapt partea lui caracteristică.

Intr'adevăr d-nii în chestiune sunt promotorii campaniei, ei sunt aceia care au provocat întreaga situaţie precară de astă-zi şi faptul că ei sunt puşi să trateze însamnă că tinerii liberali înţeleg să nu sacrifice nimic din pretenţiunile lor.

Cele două comisiuni se vor întruni mîine seară la d. N. Gane acasă şi acolo se va încerca restabilirea ordinei.

*

In privinţa reorganizărei clubului liberal, unii ventilează idea ca să se instituie două categorii de membri: unii să fie consideraţi ca membri fondatori şi din această categorie să facă parte toţi aceia care au făcut dovada constanţei în principii şi a sacrificiului pentru partid şi numai aceştia să aibă votul de liberativ: alţii să fie consideraţi ca membri ordinari, să fie supuşi unui stagiu şi unor dovezi de credinţă către ideile partidului. Aceştia să nu aibă de cît un vot consultativ.

Lesne se înţelege de la cine vine această propunere. Bătrînii liberali care au avut să sufere de pe urma noilor veniţi, fără stagiu şi fără garanţii suficiente, voiesc să pareze nişte viitoare manevre ale tinerilor.

Se înţelege că aceste propuneri sunt combătute de cei tineri pe motivul că această măsură e antidemocratică şi că dacă ar fi să se admită, mulţi din bătrînii partidului ar trebui să fie trecuţi în categoria membrilor ordinari căci departe de a fi fost constanţi în principii au voiajat prin toate partidele noastre politice.

*

Şi în timpul cînd partidul este agitat din cauza mai sus indicată, o ştire menită să provoace şi la oare care zarvă străbate în rîndurile liberale. Editorul ziarului *Liberalul* a înştiinţat pe d. Poni că refuză a tipări ziarul cu începere de astăzi 2 Ianuarie. D-nii Iliescu şi Grosu motivează hotărârea lor, pe faptul că astă-zi expiră contractul ce a încheiat cu cei autorizaţi de club.

Timp de un an d-sa n'a primit nici un ban şi de aceia refuză să tipărească ziarul.

Bătrînii sunt în parte mulţumiţi de această decisiune, căci ei doresc un nou ziar, alt-fel redactat şi lipsit de colaborarea actualului prim redactor, care, după părerea bătrînilor a compromis ziarul „Liberalul".

Sunt însă partizani care cer menţinerea ziarului, cu titlul lui de astăzi, şi personalul de redacţie ceva modificat.

De altfel Liberalii sunt ameninţaţi a rămînea fără ziar în caz dacă d-nii Iliescu şi Grosu menţin hotărîrea luată, căci nici un tipograf din Iaşi nu le poate scoate gazetă în condiţiunile edituri „Dacia".

—

M. S. Regele a bine-voit a respunde următoarele prin mareşalul Curţei, la telegrama dată de d. Pandele Zamfirescu decanul baroului cu ocazia congresului avocaţilor ce a avut loc în Iaşi.

Bucureşti 29 Dec. 1906

Casa M. S. Regelui

Domniei-Sale

Domnului P. ZAMFIRESCU

Preşedintele congresului avocaţilor.
Decan baroului de Iaşi.

Domnule Preşedinte

M. S, Regele a primit telegrama ce I-aţi adresat cu prilejul primului congres al avocaţilor.

Majestatea Sa foarte simţitor la omagiile şi sentimentele ce-I exprimaţi a bine-voit a mă însărcina să vă transmit D-v. şi colegilor D-v., Inaltele sale mulţumiri.

Primiţi vă rog Domnule Preşedinte încredinţarea prea distinsei mele consideraţii.

p. Mareşalul Curţei
General Mavrocordat

REVELIONUL

Balul de la d. şi d-na N. Catargi

De sigur cea mai frumoasă sărbătorire a anului nou în oraşul nostru, a avut loc în saloanele d-lui şi d-nei N. Catargi, unde şi-a dat întîlnire toată lumea distinsă şi elegantă a celei de a doua capitale.

Intr'o atmosferă de cordială bună dispoziţie, peste o sută de invitaţi au petrecut într'un chip admirabil pînă în zori de ziuă, cînd s'au despărţit cu cele mai dulci şi mai frumoase impresii.

Petrecerea a început la ora 10 seara. Tot timpul s'a dansat cu mult *entrain*, la acordurile orchestrei regimentului XIII.

La ora 12 jum. s'a servit şampania, care a curs în valuri abundente. La 2 jum. s'a servit un supeu copios, iar la 4 dimineaţă a început cotilionul.

In fine dansul n'a încetat de cât la 6 jum. dimineaţa, cînd invitaţii au început să se împrăştie.

Din numeroasa şi aleasa asistenţă am notat:

Doamnele: Principesa Maria Morouzi, Adela Grigoriu, Sophie Penescu, Elise Mavrocordat, Alice Racovitză, Marguerite Mârzescu, Esmeralda Boldur, Constance Ghica, Elise Millo, Lucie căp. Negruzzi, Climescu, Lily Nanu, René Scorţescu, general Iarca, Camil Gall, Razu, lct. Liatris, Hermeziu, etc. etc.

Domnişoarele: Agarici, Elena Costake, Ziga Costake, Mavrocordat, Ana Iarca, D'Osty, Anicuţa Cerkez, Ortansa Cerkez, Iamandi, Alice Stroja, etc. etc.

Şi d-nii: Lascar Antoniu, deputat, C. Grigoriu, membru la curtea de apel, C. Climescu, profesor universitar, fraţii Mavrocordat, C. Negruzzi, Basile Cantacuzène, căpitan M Negruzzi, maior Vrabie, C. Penescu, A. Handoca, locot. Liatris, D. Gall, sub-l-t. Carp, locot. Sion, Krupenski, Racovitză, Eug. Catargi. Bastaki, locot. Damian, Camil Gall, G. Razu, Al. Grigoriu, Sculy junior, C. Tăutu, Dr. Mîrzescu, locot. Hermeziu, locot. Ciurea, locot. Vlahopol, Octav Buzdugan, locot. M. Rosseti, Nicoleanu, Teodory etc. etc.

—

In cursul lunei Ianuarie vor pleca la Niza: doamna şi d. N. Catargi, doamna şi d. deputat St. Negruţi; doamna şi d. Achille Gheorghiade; doamna Coralia Gatoschi—Riria; doamna H. Drosso şi d-ra Scheletti.

—

La 8 Ianuarie se va aduna comisiunea compusă din d-nii: doctori A. Lambrior, Tudor, medic primar al judeţului şi C. Praja, inspector, spre examinarea institutorilor, cari urmează a trece la pensie.

—

O scrisoare deschisă

Cu privire la atitudinea unui ziar din Bucureşti asupra situaţiei actuale a guvernului şi partidului conservator, directorul nostru Dl. Lascar Antoniu primeşte din partea d-lui general Stoica o lungă si energică scrisoare.

Pentru a fnce plăcerea distinsului nostru amic, dăm aici în întregime cuprinsul acestei scrisori, de şi direcţia este de părere, că oameni de categoria directorului acelui ziar, trebue ignoraţi pur şi simplu.

Iată scrisoarea;

Stimate Domnule

Sunt adînc mâhnit, văzînd frămîntările, din sinul partidului conservator, frămîntări menite a sdruncina omogenitatea partidului spre paguba ţărei, care are nevoie de partide puternice, pentru a conduce la un liman liniştit trebile statului. Aceste frămîntări nu se datoresc (după cum lasă a înţelege duşmanii partidului) luptei de preponderenţă în partid, ce zic dînşii că ar exista între d-nii Gh. Gr. Cantacuzino şi Take Ionescu, ci intrigelor ce se făuresc de nişte ambiţioşi fără scrupule, cari au la disposiţia lor pe nişte indivizi introduşi in parlament după lungi genuflexii.

Este dar de datoria corpurilor legiuitoare, să isgonească din sinul lor asemenea elemente cari o necinstesc. In adevăr, cînd cetăţeanul vede zilnic, că mocirla grecească vine fără nici un scrupul să tămîie azi pe unii şi mîne pe alţii, lovind in ceilalţi, in dreapta şi in stînga, este in drept a se îndoi de gradul de moralitate ce domneşte la noi in ţară.

Cum? Se închide Parlamentul pentru bărbaţii de valoare, conservatori, liberali sau junimişti, şi se permite acestor oameni să reprezinte Naţia Română!

Era de datoria D-voastră a invalida pe aceşti pretinşi aleşi, dacă *Marele Kogălniceanu la 1868 a fost izgonit din parlamentul liberal pentru lovitura de Stat, care contribuise la împroprietărirea Ţăranului, cînd învinuirea adusă acestora privea fapte cu adevărat imorale de natură a necinsti neamul Românesc în cetatea căruia ştim cum au intrat.*

In aceste împrejurări, eu cred că majoritatea unită sufleteşte să se strîngă în jurul şefului, căci acest venerabil şi chibzuit bărbat, nici o dată nu se va îndoi de colegul său de la finanţe, pe care de la moartea regretatului Lascar Catargiu, l'a pus mereu la încercare şi l'a văzut energic, credincios şi devotat.

Credeţi-mă că marile calităţi ale d-lui Take Ionescu îl măgulesc, ştiind că dînsele se reflectează atît asupra partidului cît şi a ţărei pe carii toţi o iubim.

Reîntorcîndu-mă dar la acel care m'a provocat să scriu aceste rînduri adaog: Isgonind din sânul D-tră pe aceşti nemernici, care oare ar fi pericolul? Guvernul ar avea doi sau trei reprezentanţi ai opoziţiei mai mult; atât!

Cred că este preferabil a avea doi, trei adversari cinstiţi în parlament, ceea ce ar fi şi în folosul prestigiului lui, de cît să se menţie aceste elemente care merită a fi trimise d-lui Voinescu şeful siguranţei din capitală, pentru a le regula poziţia socială.

Generalul *St. Stoika.*

Urziceni (Ialomiţa)
29 Decembre 1906.

—

Astă seară reîncep la Coloseul Regal (Teatru-Circ Sidoli) seratele cinematografice cu premii ale electricianului Bottez. Programul nou şi variat, se compune din o serie de piese admirabile, sosite de curând.

După cererea unanimă va mai rula astă seară pe pînză gigantecul cataract al Niagarei, minunea pămîntului care atrage mii de escursionişti din toate părţile lumei.

—

Ultima Oră

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 2 Ianuarie

De la Liberali

Bucureşti.—Cercurile politice comentează foarte mult faptul, că întrunirea comitetului executiv al clubului liberal din Bucureşti, anunţată pentru ziua de 14 Ianuarie, a fost contramandată.

Această contramandare este o nouă dovadă a situaţiunei grele în care se află, la centru, partidul liberal.

Comitetul executiv al clubului central, se compunea din 42 persoane. Cu prilejul congresului liberal din Decembre, numărul acesta a fost ridicat la 86, în urma decisiunei ca fie-care club de provincie să fie represintat în comitet.

Cum numărul acesta de 86 era imens şi cum ar fi fost greu ca representanţii cluburilor din judeţe să vie la fie-care întrunire a comitetului, s'a luat hotărârea d'a se alege 10 membri, care să fie expresiunea celor 86.

Se întâmplă, însă, că din 10 aleşi, 7 să fie aderenţi de ai d-lui Sturza.

De atunci partizanii d-lui Brătianu refuză a mai veni la şedinţi şi aceasta este cauza pentru care întrunirea de la 14 a. c. a fost contramandată.

Dl. V. Arion

Bucureşti.—Ziarul „Ţara" publică un vehement articol în contra d-lui V. Arion, autorul excelentului articol *Disolvarea.* (Un articol la fel a apărut şi în „Patriotul", N. R.).

*

Bucureşti.—D. C. Manu, fratele ministrului de resboiu, al cărui nume a fost des citat cu priiejul afacerei Hallier, se află greu bolnav. Un desnodământ fatal pare inevitabil.

Delegaţia Română la Viena

Viena. — Reprezentanţii oraşului Bucureşti, care vin să reîntoarcă vizita făcută capitalei de către d. Lueger, primarul Vienei, cu ocazia expoziţiei, vor fi primiţi de o deputaţie a oraşului Viena în gara Marschegg, şi vor sta 10 zile.

Reprezentanţii Bucureştiului pleacă în astă-seară la Viena.

Scandalul cu Polonyi

Buda Pesta.—Scandalul cu ministrul de justiţie, Geza Polonyi, acuzat că ar fi fost mituit pe când fusese consilier comunal, ia proporţiuni atât de mari, încât este sigur că Poloneyi va fi nevoit să se retragă.

Primarul Pestei a desmintit afirmările predecesorului seu I. Halmos.

Acesta răspunde că nu primeşte discuţie de cât pe bază de ducomente.

Intre acestea ziarele continuă a publica noi şi compromiţătoare detalii în această afacere.

2 scrisori ale Ţarului

Petersburg.—Ţarul a adresat, cu prilejul anului nou, câte o scrisoare autografă primului ministru şi ministrului de finanţe.

Mulţumeşte amândurora pentru activitatea lor de până acum şi doroşte ca şi pe viitor să desvolte aceeaşi energie şi activitate.

Revoluţionari şi poliţişti

Petersburg.—*Poliţia fiind înştiinţată că în cartierul Vasilievski s'ar afla un cuib întreg de revoluţionari, a descins acolo. Revoluţionarii au tras focuri de revolver, ucizînd un mare număr de poliţişti.*

Ultimul TURNEU

Agatha Barsescu

Mercuri 3 Ianuar c.

— FEDORA —

Joi, 4 Ianuar

— SCLAVA —

Preţurile obicinuite ale teatrului naţional.

Biletele la «Thalia».

TEODOR PISOSKI

AVOCAT

— *6, Strada Unirei* —

Ore de consult: 4—7 p. m.

E. HEROVANU

AVOCAT

şi-a mutat biroul în strada Stfean-cel-Mare, casele episcopiei catolice.

Ore de consult: de la 3 la 6 seara.

Restaurantul TANASACHI

Din nou instalat cu tot confortul marelor restaurante europene serveşte onor. sale clientele cele mal delicioase mâncări.

Serviciu ales şi prompt.

Restaurantul e deschis noaptea. Bucătărie speciala. Pentru artişti reducere.

D-ra Natalie Neagu

Pasajul Maca-Vilacros.
Calea Victoriei 32.
Bucureşti.

Rochii şi Confecţiuni.

Ori-ce posesor de Gramofon poate imprima singur voacea sa prin ajutorul noului aparat care se aplică pe ori-ce Gramofon. Costul lei 40. Plăci virgine foarte ieftine.

ROMÂNIA MUSICALĂ

FINKELSTEIN

Iaşi. — Str. Lăpuşneanu 24

furnisorul tuturor şcoalelor cu note de muzică, viori, mandoline, coarde italiene, şi toate instrumentele muzicale.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2me quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco de Catalogue

Cereţi renumitele

CONSERVE „STAICOVICI"

CALITĂŢI SUPERIOARE. — PREŢURI IEFTENE

De vînzare la toate magazinele de Coloniale din ţară

— **Depozit general: Str. Regală No. 11—Bucureşti** —

TEATRUL CIRC SIDOLI
COLOSEUL REGAL

Noul Cinematograf
BOTTEZ
cu Fenomenele Naturei

UN CICLU DE SERATE
CU
program absolut nou

Luni 1 Ianuarie 1907
MARE SERATA

Detalii în afișul zilei

NOROCUL

vă invită întindeți-i mâna
cumpărând bilete de loterie de la colectura
TH. P. MAXIMOVICI
— IAȘI. PIAȚA UNIREI. IAȘI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN
SUPRAVEGHIATA ȘI GARANTATA DE STAT

Șansele de câștig pentru cei ce joacă sunt enorme
Din 60,000 losuri 30,000 sunt câștigătoare
Vindem biletele cu prețurile originale, fără nici un adaus.

Prețurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună
Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienților noștri.
Câștigurile se vor plăti fără nici o întârziere de
Agenția Teatrală „THALIA"
TH. P. MAXIMOVICI
Iași. Piața Unirei. Iași

La administrație se primesc anunciuri cu prețuri convenabile

In folosul instituției
„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta"
LOIZA
DRAMA IN VERSURI DE
Carmen Sylva
Cu un elegant portret și autograf al M. S. Reginei
traducere de dr. A. STEUERMAN
PREȚUL 2 LEI

S. HAIFLER
Iași, —strada Stefan-cel-Mare— Iași.
Casă fondată în 1880
Vinde bilete de vapor pentru America cu prețul de 230 lei traseu Iași—New York.
Vapoare din cele mai solide și mai repezi
Durata traseului 6—7 zile
Aseminea primesc spre expediare la America bagage și mărfuri cu prețuri ieftene

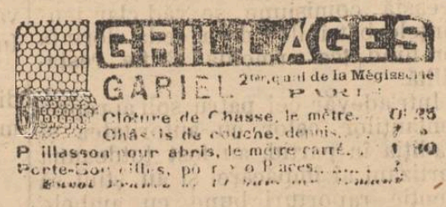

Iași.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV. — No. 39. — Joi 4 Ianuarie 1907.

OBŞTIILE SATEŞTI

II

Proectul de lege art. 1 zice că la: arendarea moşiilor statului, obştiile se vor bucura de următoarele avantagii: *a*) vor avea dreptul să fie declarate adjudecatare chiar atunci cînd preţul anual al arendei, oferit de dînsele va fi inferior cu 5 la sută preţului celui mai mare oferit de particulari, fie individual, fie în asociaţii şi *b*) Cifra garanţiei provizorie sau definitive, în numerar sau efecte, ce vor fi obligate să depue, va putea fi de $^2/_3$ numai din cifra fixată după regulele arendărei moşiilor statului; iar pentru restul garanţiei definitive, Statul va avea privilegiu în averea mobilă a membrilor obştiei şi în capitalul lor de exploataţiune (vite, instrumente, maşini etc) afară de privilegiul pe recolte şi producte, după principiile dreptului comun.

Se cercetăm aceste avautaje; acel de la punctul *a*) sunt bune şi de un folos văzut pentru ţărani, având prin acest punct statornicit un avantaj asupra tuturor adjudecatarilor. In ceea ce priveşte punctul *b*), de şi s-ar părea că dă un avantaj, cu toate acestea el nu formează de cât o îngreuere pusă asupra ţaranului. Ia să ne întrebăm noi, de unde va scoate ţaranul $^2/_3$ din cifra garanţiei? Să ne dăm bine seama de acest fapt, căci chiar când în sat sunt 3 sau 4 chiaburi, cari să poată pune garanţia şi anume $^2/_3$; însă cum se va face această depunere, cel sarac — şi obştia satului e saracă— neavând de unde scoate bani,—va împrumuta—. Oare nu vedem noi că chiar de la început sistemul arendărei moşiilor către obştii, deschide porţile largi pentru cămătarii satului? Nu vedem că prin punerea acestui avantaj de $^2/_3$ numai din garanţie, creăm pentru săteni o situaţie grea, şi-l aruncăm vrând-ne-vrînd în mîna acelora, de unde noi gîndim să-l scoatem?

Să chibzuim cum se petrec lucrurile. Obştia e formată cu chiu cu cu vai. Pentru a se putea prezenta la licitaţie trebue să formeze un capital de $^2/_3$ din garanţia cerută pentru arendare; să ofere un preţ mare, căci alt-feliu speculatorii de arenzi coalizaţi vor oferi preţuri cu 10 şi chiar 20% mai mari. După multă strădănuinţă au căpătat arenda. Vine câştiul; nu s'a scos de cât munca şi nici o para, trebuesc bani împrumutaţi pentru plata întâiului câştiu; şi ast-fel chiar de la începutul funcţionărei obştii, ţăranii se văd îndatoriţi cu plata garanţiei şi cu plata întâiului câştiu, deci aruncaţi în mâinele cămătarilor.

Cine a cunoscut pe cămătarul satului, numai acela poate să înţăleagă grozăvia sarcinei: cel mai cinstit ia 1 leu pe lună la pol, cum se zice în Muntenia, sau la o bumaşcă în Moldova, ceia ce face 12 lei pe an pentru 20 lei sau 60% pe an. Dar sunt cămătari cari iau şi 2 lei la pol!

Ţăranul nostru când împrumută nu se prea îngrijeşte: «Las că oi munci eu, şi-oi plăti»; şi numai când ajunge la plată şi nu poate plăti, când nu s'a ţinut „la pont" cu plata cametei şi s-a pus la capete, atunci vede prăpastia în care a căzut, că merge din datorie în datorie, iar plata câştiului cătră stat îi scoate la vânzare şi pânea din coşer şi vita din ogradă.

Dacă în adevăr suntem cu dorinţă de a veni în ajutorul ţaranului, şi cred că fără voia noastră a sosit vremea, apoi să chibzuim bine ceia ce facem pentru el, să nu fie o înădire pentru ţaran ca să cadă şi mai rău în mizerie şi sărăcie.

Condus de acest princip şi gîndindu-mă la nevoile cele mari care le are ţaranul, la sărăcia lui, cred că puntul b) ar trebui să fie cu desăvîrşire modificat în senzul că obştiile ţărăneşti prin însăşi închegarea lor, să formeze o garanţie pentru stat, că vor fi următoare cu plata cîştiurilor; prin urmare să nu li se ceară nici o garanţie. Şi pentru a dobândi acest punct esenţial în înlesnirea ţaranului aş merge cu gîndul ca, să se renunţe la avantajul din puntul a), dar să se dea obştiei dreptul de a sta la licitaţie fără garanţie, căci aş zice: el stăpîn pe pămîntul ce-l are, şi cu braţele care le pune la dispoziţie, nu este o mai mare garanţie de cît speculantul arendaş, care va scoate banii tot din munca ţaranului şi rodul pămîntului?

Aceste păreri le-au esprimat şi alţi fruntaşi conservatori cu prilejul discuţiunilor proectului de lege in secţiuni.

Gr. C. Buţureanu

Impacare şi discordie

Liberalii vin să confirme odată mai mult adevărul zicătoarei „când vrei s'o dregi, mai rău o strici".

Acest lucru este învederat prin cele ce se întâmplă în rândurile liberalilor de la centru şi din Iaşi.

Pe când aci se fac sforţări pentru restabilirea ordinei şi armoniei—şi cei iniţiaţi susţin că aceasta se datoreşte, nu atât dorinţei proprii a bătrânilor ci unor inzistenţe şi indicaţiuni de la centru,—în Capitală discordia izbucneşte şi mai evidentă.

Strădănuirea fruntaşilor, organizarea congresului, programul şi declaraţiile corifeilor, toate au fost vorbe în vânt, căci prima ocazie învederează zădărnicia hotărârilor, şi falşitatea spuselor partizanilor d-lui Sturdza.

Comitetul, aşa cum a fost instituit de congres nu se poate întruni şi prima întâlnire care trebuia să aibă loc la 14 Ianuarie este contramandată.

Motivul? Vecinica luptă între ocultă şi d. Sturdza. Şeful partidului este acuzat că a încercat să acapareze comitetul de 10. care precum se ştie a luat locul comitetului executiv de odinioară.

Şi ast fel centrul se ceartă, pe când periferia încearcă împacarea şi în timp ce la centru se încearcă împacarea, provincia resună de certuri şi incriminări.

Partid de... bancheri

Istoricul unui sujet de operetă.

Un ziar de nuanţă guvernamental, emite ideia disolvărei parlamentului. Noi, care ne tipărim în acelaş oraş cu ziarul disolvant, am redus imediat gravul caz la ceea ce trebuia redus: la o năsbîtie de politician imbecil.

Dar d. V. Arian, al cărui ziar nu se imprimă la Iaşi, a avut fericita inspiraţie de a lua drept bună „ideea" şi pe baza ei a scris un articol căreia aproape întreaga presă i-a făcut cinstea bine meritată de-al reproduce.

Dar din disolvarea ziarului ieşean, din acest sujet de operetă, n'a născut numai excelentul articol al Patriei.

Unii boieri, supărîndu-se foc pe d. Arion, au profitat de prilej spre a ne lămuri şi pe noi asupra felului cum înţeleg ei face politică şi cui anume dau ei dreptul să facă politică.

După concepţia lor, politica este un resboiu şi la dînsa ca şi la resboiu trebue să te porneşti cu celebra vorbă a lui Napoleon: bani, bani şi iar bani.

Dacă n'ai parale, dacă nu poţi da lei noi pentru gazetă, la alegeri, la campaniile de oposiţie, n'ai dreptul să faci politică.

Idealul lor este dar un partid de bancheri, de zarafi, de bogaţi.

D. V. Arion, pe cît se pare, n'ar fi din fericiţii cari pot tăia cupoane. Pare că n'are nici mari venituri directe, nici nu poate profita de acea delicioasă disposiţie a legei, care face pe soţ să fie stăpîn pe venitul averei femeei.

Atunci, cu drept cuvînt întreabă Patriotul, *cine este acest domn V. Arion?*

D. Carp a spus odată că un ministru trebue să aibă un venit anual de 40.000 de lei.

Am dori să ne respundă ce venit a fixat „Patriotul" pentru dreptul de-a fi om politic?

Indiferent de aceasta, asupra unui lucru ne-a luminat pe deplin articolul Patriotului: *visul lui ie un partid de bancheri.*

Un bancher, dacă vrea, poate susţinea cu punga un ziar; poate face eforturi; poate contribui cu bani la campaniile de de oposiţie.

La dracu şi mintea şi munca!

Les affaires sont les affaires.

Fără de sfârşit

Am intrat în an nou şi încă nu s'a terminat o discuţie începută anul trecut asupra celor ce s'au întâmplat la hotelu Traian.

Nu se ştie ce-a fost la Trajan —şi pace. Şi nu că nu ştiu acei cari n'au fost, dar nu ştiu acei cari au luat parte la... la ce nu ştim.

Primo a fost banchet oferit în noarea domnului ministru al justiţiei, la care banchet s'au ţinut discursuri.

A doua a zi: „aşa zisul banchet, n'a fost de cît un *dejun*, la care *agapă*, s'au rădicat 2 toasturi. „Acest dejun la care agapă" n'a fost oferit—oferită nimerui.

A treia schimbare de tablou.

„Chestia *prînzului* oferit d-lui Grecianu de „cîţi-va" prietini.... Discursurile rostite cu acel prilej au fost tălmăcite şi restălmăcite...."

Toate astea ni le spune, zi pe zi, ziarul care a organizat....

Ce-a organizat?

Banchet. Nu banchet. Dejun. Nu dejun. Agapă. Nu agapă. Prînz. In onoarea. In onoarea nimărui. Cu discursuri. Nu. Cu cu toasturi. Cu discursuri tălmăcite.

Dacă ei au organizat şi ei nu ştiu ce anume; dacă au stat acolo şi au mîncat şi nu ştiu ce; dacă au auzit şi iar nu ştiu ce, cine-i pune să intindă vorba şi de unde scriu despre cumpănă liberală, hop de odată i dă cu banchetul—dejun—prînz —agapă—discurs—toast.

Dacă i-ar întreba cine-va, hai să respundă şi ei cum ştiu respunde.

Dar nu-i întreabă nimeni. Evenimentul de la Trayan nu va trece în istoria timpului.

Aţi mîncat—să vă fie de bine. Nu ştiţi ce anume aţi mîncat?

Asta nu priveşte pe nimeni.

Dar închideţi discuţia că se strică lumea de rîs!

CATE-VA NOTE

Dacă l'a scris Imb-Erbiceanu, dacă l'a scris Sîrbovici, dacă l'a scris doctorul Terpentin-Serpentin-Iohim-bin-Severin, asta e complect indiferent.

Un lucru e cert: articolul de fond de ieri al „Liberalului" (cel cu saloanele restaurate) merită a fi citit cu atenţiune.

„Intr'un stat constituţional succesiunea partidelor de guvernămînt la cîrmă, e menită să dea progresului, mersului înainte al acelui stat, cumpănirea trebuitoare pentru ca schimbarea să păstreze echilibrul trebuitor, fără de care, progresul pripit şi necîntărit, într'o direcţie sau alta, ar putea fi mai mult vătămător de cît salutar".

Asta într'o singură frază!

Un stat fără de constituţie, înseamnă că nu-o are, iar cine nu merge înainte însamnă că stă locului!

Altă idee:

„Roiul partidelor de guvernămînt pe timp de oposiţie, trebue să fie tot un rol de guvernare"...

Cu alte cuvinte o guvernare inamovibilă: la guvern şi în oposiţie. Pentru ca şi în opoziţie să poţi abona, cu de-a-sila, pe cărciumarii evrei şi gazeta să meargă înainte, progresînd, pripit, necîntărit, mai mult vătămător de cît salutar, adică mai mult Imb-Erbiceanu de cît om deştept!

Iar în alt articol, întitulat „Bilanţuri", stă scris: „cînd însă acel rezumat al activităţei politice se face avîndu-se în vedere şi efectele morale şi sociale generale, atunci avem de-a face cu o cronică istorică, sau mai bine cu un bilanţ care e o psihologie socială?

Credem a şti că conferinţa lui Georgescu-Vitriol va fi ceva mai interesantă de cît acest bilanţ, care este o cronică istorică sau o psihologie socială.

Poşta şi Presa

— Progresele presei româneşti în ultimii ani —

Am insistat eri asupra dărei de seamă a direcţiunei generale a poştelor şi telegrafelor—pe ultimii 11 ani.

Un moment foarte important în interesanta dare de seamă îl presintă ziarele, cari, ca pretutindeni, furnisează poştei cel mai mare contingent de corespondenţe.

In privinţa ziarelor, găsim un tablou comparativ, întocmit pe trei ani, 1894, 1895 şi 1896, care arată mersul crescînd al desvoltărei presei la noi.

Direcţia poştelor a contribuit la această desvoltare, prin acea că-a redus, pe cît posibil, taxele de francare ale ziarelor.

Reducerea a dat cele mai bune roade, căci de unde, sub taxele vechi, numărul cel mai mare de ziare expediate era de 17,000, în 1899 el s'a urcat la aproape 24,000. Iar veniturile poştei în cei trei ani de la punerea în aplicare a taxei de un ban, au crescut cu 100,000 lei.

Aceasta constitue, după cum, cu drept cuvînt observă darea de seamă, „o dovadă strălucită de oportunitatea şi utilitatea reformei".

OAMENI ŞI LUCRURI

DIN GRESALA....

Printr'o confuziune de nume sau o greşală a factorului respectiv îmi cade în mînă un mic document de actualitate politică,—un apel electoral al partidului naţional-liberal german pentru ...colectare de fonduri în vederee apropiatelor alegeri.

„Dizolvarea Parlamentului german sileşte partidul naţional-liberal care a asistat la naşterea Imperiului şi în devotată conlucrare cu Prinţul Bismarck a pus baza Statului, să pornească lupta contra Centrului şi a social-democraţiei, duşmanii tăcuţi şi declaraţi ai Imparatului şi ai Ţării.

Lupta aceasta va fi dusă cu toată energia pentru a se asigura dezvoltarea prosperă a Imperiului înlăuntru şi în afară. Nu trebuie să se mai întîmple ca reputaţia Coroanei imperiale germane să mai fie expusă aşa cum s'a intîmplat la 13 Decembrie 1906 graţie Centrului, Social-democraţiei, Guelfilor şi Polonilor.

Pentru această luptă a partidelor credincioase Impăraului şi Imperiului este neveie de un însemnat sprijin bănesc; de aceia ne adresăm direct connaţionalilor noştri din străinătate, cărora le este scumpă ţărina patriei lor şi cari sunt de aceeaşi convingere cu noi...să ne sprijinească printr'un ajutor material, în limita mijloacelor lor".

Apelul, pornind de la biroul central al noului partid politic, este semnat de cunoscutul fost deputat Bassermann, preşedintele biroului.

Mi s'a părut interesant şi bizar în acelaşi timp momentul politic şi istoric în luptele parlamentare germane cînd găsim un apel comun contra celor două extremităţi: centrul catolic, burghez prin excelenţă şi socialdemocraţie, reprezentînd năzuinţele clasei muncitoare, confundate printr'o stranie coincidenţă de împrejurări şi complicaţii.

De altfeliu tabloul e banal şi aminteşte epopeea meschină a tuturor bătăliilor electorale, cu toată apariţia focului de artifiţii prin evocarea nelipsitei figuri a prinţului Bismarck şi a vorbelor mari de Imparat, Coroană, Impărăţie....

Mai presus de toate apare eternul mobil şi eterna forţă, suprema speranţă şi unealta magică a tuturor victoriilor: banul.

Ori-cîte discursuri se vor rosti, ori-cîte apeluri desperate se vor face masei alegătorilor, ori-cîte apeluri tămîieri se vor adresa sufragiului universal, nimic nu se poate săvîrşi, nimic nu se poate izbuti fără intervenţia factorului esenţial şi a toate biruitor,—banii.

Rodion

A. D. Xenopol şi Gheorghe Kernbach

Dl. Gheorghe Kernbach cată numai de cât a se ilustra macar prin o polemică şi mă atacă regulat prin revista „Viaţa Românească. Aşa în No. 5, sub iscălitura Victor Rareş, D-sa spune că din întâmplare, citind revista franceză, Le Mercure de France, ar fi aflat despre existenţa unui istoric al României cu numele de Xenopol; că acest Xenopol ar fi uzurpat numele de istoric, prin aceia că ar fi scris acum cîţi-va ani, nişte volumuri prost alcătuite; că şi-ar fi făcut reputaţia instrăinătate prin trimişi călători (commis-voyageurs) plătiţi, şi prin halbe de bere date la subdirectorii unor reviste din München, pentru a-l lăuda; că spre ruşinea ţărei a fost trimis de un ministru nepriceput, chiar la congresul de sociologie, din Londra; că tot ce a fost mai insemnat in activitatea lui Xenopol, în ţara Românească, a fost doar nişte poiezioare „vice-versa" publicate in «Arhiva».

M'am gîndit întâiu să las cînii să latre fără să respund nimica acestui domn; căci precum nu mi-a făcut d-lui reputaţia, nici nu mi-a dărima-o; dar sunt unii ómeni, cari iau tăcerea drept încurajare, crezînd că nu li se va infunda nici odată, şi aşa dl. Gheorghe Kernbach, in No. 9 (Noembre) al „Vieţei Româneşti", se anină din nou de mine, spunînd că ministrul Vlădescu a ales trei ignoranţi, pe Holban, Petraşcu şi Xenopol ca să represinte, în congresul proprietăţii literare, din oficiu, pe oamenii mari dispăruţi din sinul Daciei Romane.

Apoi dacă dl. Kernbach caută pe dracu cu lumînarea, să i-l arăt unde stă, — şi începem răfuiala cu sfîrşitul.

Nu am fost numit de ministru, preşedinte al congresului pentru preprietatea literară, ci dl. Dimitrie Olănescu (strada Luminei 12, Bucureşti)*), membru al Academiei Romîne şi fost ministru plenipotenţiar al ţărei, care era de drept preşedinte al congresului, ca unul ce era preşedintele societăţei pentru Arta şi Literatura română care îl organisase, fiind bolnav se adresă către mine, prietenul seu, spunîndu-mi că dintre Romîni, aş fi singurul cunoscut de învăţaţii străini ce erau să se adune in Bucureşti, şi că deci mă roagă mult să iau în mîna mea conducerea desbaterilor congresului ce mi s'ar cuveni: et par droit de conquête et par droit de naissance.

După cît ştiu, am condus congresul aşa, ajutat de ceilalţi membri ai societăţei „Arta şi Literatura romînă", d-nii Neculai Petraşcu, General Bengescu-Dabija, Al. Davila, Tomulescu şi Ghica, în cât am isbutit a face ca numeroşii învaţaţi străini, mai bine de o sută două zeci, să plece de la noi, încîntaţi de cele ce văzuse şi auzise în România.

Pentru congresul de la Londra, nu am fost trimis, ci am fost rugat să iau parte, ca unul ce sunt membru al Institutului internaţional de Sociologie din Paris, de preşedintele acestuia, prin secretarul general, dl. Réné Vorms (Boulevard Saint Germain 115). Am respuns că bucuros aş lua parte la acel congres, dar că părerile mele sunt cam opuse tendinţei generale a congresului, care este pacifistă şi că aş putea să fac o comunicare numai asupra necesităţei răsboiului ca factor necesar al desvoltărei. Dl. Vorms îmi ceru să-i trimet imediat lucrarea, spre a o supune biuroului Cougresului, însărcinat cu examinarea comunicărilor, care de astă dată erau să fie mărginite în numărul lor, la cele ce erau să fie alese dintre cele trimise. Dl. Vorms îmi comunică apoi că lucrarea mea a fost clasificată a şasea între cele douăzeci şi două, care au fost alese. Ministerul, luînd cunoştinţă de aceste împrejurări, cari credem că făcean onoare ţărei, mă deleagă atunci oficial spre a represinta România la congres, oferindu-mi şi o mie de lei pentru cheltuiala drumului.

In trecerea mea prin Paris, am făcut şi o comunicare la Academia ştiinţilor morale şi politice, asupra unei materii cu totul nouă: „l'Inconscient dans l'histoire.

Fiind om generos şi vroind a-l pune şi pe dl. Gh. Kernbach în stare de a se ilustra şi a nu mai avea nevoie de a-şi ascunde neînsemnatul său nume, cînd sub un pseudonim, cînd sub altul, să-i arătăm cum se poate ajunge la celebritate, prin trimişi călători, pe care d-sa îi crede

*) Dăm toate adresele d-lui Kernbach, spre a putea constata spusele, dacă are gustul să o facă.

în stare de a forma ilustraţii romîneşti în toată Europa, America şi până la Port-Said, (Vezi „Viaţa Romînească“ No. 5, pag. 222).

Ca să devie membru al institutului de Franţa, onoare de care mă bucur până acum, în Romînia, numai eu singur, trebue să se înfăţişeze înaintea membrilor uneia din Academiile Parisului cu o scriere foarte însemnată. De aceea sfătuim pe dl. Kernbach, să deie misitului săucele două volumaşe de poezii ale lui Gheorghe din Moldova, care de sigur vor putea înlocui cele două volume ale mele: „Histoire des Roumains de la Dacie Trajane“, premiate de Acad. franceză şi prevăzute cu o frumoasă prefaţă, scrisă de Alfred Rambaud, fost ministru de instrucţie al Franţei, despre care lucrare dl. Maillard, preşedintele societăţei franceze pentru Artă şi Literatură, spunea în congresul de la Bucureşti: „L'histoire des Roumains écrite par votre illustre compatriote, Mr. Xénopol, nous a ouvert les portes de la Roumanie, avant que nous y venions nous mêmes. Il nous a montré dans, cette oeuvre, la place que la Roumanie peut et doit occuper dans le concert des nations civilisées“. (Discursul va fi publicat în „Annales du congrès de Bucarest“, ce vor apărea în curînd, în Bucureşti, prin îngrijirea celuilalt ignorant al d-lui Kernbach, dl. N. Patraşcu).

După ce dl. Gh. Chernbach va fi întrat în institutul Franţei, va trebui ca trimesul d-sale călător, să-l facă să ţie cît de des comunicări de acele cari să poată fi ascultate şi apreciate de marii învăţaţi franceji. In această privinţă, eu am nimerit-o foarte bine, căci iată titlul comunicărilor pe cari trimisul meu mi-a insuflat să le ţin învăţatei academii:

„La psyhologie et l'histoire“.—Séances travaux de l'Acad. des Sciences morales, et politique, 1903 p. 655.

„Répétition et succesion“ universelles. Idem 1904 p. 720.

„L'Inconscient dans l'histoire“, va fi publicat în numărul din Fevruar 1907.

Asupra acestei de pe urmă lucrări, iată ce spune „le Journal des Débats“ din 18 Iulie 1906: „Am anunţat la 8 Iulie comunicarea învăţatului Romîn A. D. Xenopol asupra „Neconştientului în Istorie“. Suntem fericiţi de a putea da azi rezumatul acestei interesante comunicări (şi reproduce un foarte bun rezumat)

Pentru ca reputaţia d-lui Kernbach să poată merge crescînd, d-sa nu trebue să o lese să se ruginească, căci reputaţiile se păstrează numai cu munca cea mai grea şi încordată, iar nu cu insulte şi batjocuri ieşite din o pană fără conştiinţă. Arătăm următoarele reviste către care d. Kernbach trebueşte să se îndrepte şi cărora dacă nu are altă ceva, să le lese la fiecare cîteva file măcar din volumaşele d-sale; iar la cele la care nu vor mai ajunge filişoarele, să le lese tartajele. Tot odată însă ar trebui ca trimisul d-sale să stăruie ca să se deie Incrărilor d-salo locul de onoare, punîndu-le în fruntea revistelor.

1) „Revue de Synthèse historique“ din Paris, director Henri Berr (Rue Villebois-Mareuil 2) la care colaborez de la a ei întemeiere în 1900 şi în care am publicat pînă acuma următoarele Incrări:

„Les faits de répétition et les faits de succession“ I, 1900 p. 121.

„Race et Milieu“ I, 1900 p. 241.

„La classification des sciences et l'histoire“ II, 1903 p. 264.

„Etude critique sur une nouvelle histoire universelle“ III, 1901 p. 164.

„Les sciences naturelles et l'histoire“ VI, 1902 p. 280.

„La causalité' dans la succession“ V, 1902 p. 265 şi Idem IX, 1904 p. 7.

„A propos du Lehrbruch du professeur E. Bernheim“ VI, 1903 p. 86.

„La notion de valeur en histoire“ XI, 1905 p. 126 Idem XII, 1906 p. 1.

„La sociologie et l'histoire à propos du livre de M. Cesare Rivera“ XII, 1906 p. 77.

(Va urma).

Litere-Ştiinţe-Arte

Am pomenit de curînd despre un leac nou în contra boalei de mare. Doctorul Flasschoen care prepară noul medicament a urmat formula veche: „Similia similibus curantur“. Se serveşte de doze atenuate de *Delphinină*, principiu activ din *Delphinium* care produce, în doze mai tari, la un om sănătos *aceleaşi* fenomene ca şi răul de mare. E vorba dar de un preparat *specific*. Numai de ar fi!

*

Ziarele republicane din Paris agită din nou chestiunea decorării—cu cruceа legiunei de onoare—a marei artiste Sarah Bernhard. Se ştie că ministrul Briand luase iniţiativa, dar consiliul legiunei a făcut obiecţiuni.

*

După o practică medicală de....şeaptezeci de ani—în care timp îngrijise bolnavii în mod gratuit—doctorul Denis Davot din Saint Léger a murit subit, tocmai cînd se pregătea să-şi serbeze centenarul şi să primească o decoraţie bine meritată. Era decanul de vrîstă al medicilor franceji.

*

In capitala Franţei se află în momentul de faţă o mie trei sute farmacii. Nu-i dară de mirat că statistica a constatat o aşa de mare...descreştere a populaţiunei.

*

După cât este la cunoştinţa noastră, avem în România: 19 gazete zilnice, 72 gazete periodice, 3 reviste bisericeşti, 3 pedagogice, 4 judiciare, 4 sportive, 5 militare, 6 administrative, 6 agricole, 8 medicale, 15 ştiinţifice, 31 literare şi artistice, 36 economice, industr. şi comerciale. 212 *Două sute douăsprezece gazete şi reviste*, cari împărţite pe clasele sociale din care fac parte proprietarii şi scriitorii lor—în număr de 753— aparţin:

Una muncitorilor de la sate („Gazeta Ţăranilor“)

Una, muncitorilor de la oraşe („România Muncitoare“)

210, bogătaşilor, negustorilor şi slujbaşilor.

*

STRUNA ZILEI

FEMEEA AVOCAT

Avocatul Herovanu a cerut congresului să ridice interdicţie de a pleda, pentru femei.

Le-aşi vrea pledînd, amice Hero
Nu după codex ci cu...ochii;
Entuziasmul va fi zero
De-or pune *robe* peste *rochii*.

Informaţii

Subscripţia noastră

La apelul ce l'am făcut ca să se înlocuească cărţile de vizită prin ofrande, au bine voit a respunde persoanele al căror nume, împreună cu sumele subscrise, urmează.

Suma totală adunată este de 520 *lei, pe care am înmînat-o ieri domnului primar.*

Au subscris:

Redacţia ziarului *Opinia*	50 l.
Dl. Al. Al. Bădărău	200 „
Dl. N. Catargiu	100 „
D. Lascar Antoniu	20 „
„ Gh. Dobias	20 „
„ Gh. Lascar, primar,	20 „
„ Gr. Buţureanu, deputat,	20 „
„ Anibal Ciurea	20 „
„ Gh. Ghibănescu	10 „
„ Th. Pisoski	10 „
„ Ioan Kirilă	10 „
Ing Bălănescu	10 „
Dl. Ing. Mandrea	10 „
Dl. Dim. Neculcea	20 „
	520 „

*

Iată adresa ce am primit, în această privinţă, din partea primăriei:

Domnule Redactor

Confirmînd primirea sumei de 520 lei ce a-ţi bine-voit a ne trimite spre a se împărţi la săracii acestei comuni,

In numele lor mulţumim călduros atît generoşilor subscriiori cît şi onoratei redacţiuni care a luat lăudabila iniţiativă de a deschide coloanele ziarului „Opinia“ pentru o subscripţiune a cărei resultat a contribuit a alina suferinţa multor nevoieşi.

Primiţi, vă rugăm, asigurarea consideraţiei mele.

Primar, **Gh. Lascar**

p. Secretar, *Hahn.*

D-l A. A. Bădăreu soseşte astă-zi, Mercuri, cu expresul de 6 şi 10, în Iaşi.

In comisiunea trimeasă la Paris pentru a discuta convenţia comercială cu Francia, d. Grigore G. Cantacuzino a fost desemnat ca prim delegat, iar d. Nicolae Xenopol ca al doilea delegat. D. Xenopol n'a aflat de cât la Paris această clasificare „şi'şi a înaintat demisiunea sa îndată“ ministerului de externe, care a făcut această clasificare.

Spuneam dăună-zi că la facultatea noastră de ştiinţi s'a întîmplat un caz din cele mai caracteristice cu privire la capacitatea suplinitorilor şi a candidaţilor pentru ocuparea catedrelor Universitare.

Spuneam că întîmplarea în chestiune nu poate să treacă neobservată de către cei chemaţi a legifera condiţiunile pe care trebue să le întrunească cei care doresc a ocupa o catedră Universitară.

Cazul tînărului doctor, dovedit ignorant şi incapabil, care continuă a nutri speranţa de a ajunge cînd va profesor universitar, este prea simplomatic spre a nu inzista pe larg.

De aceea vom comunica cetitorilor noştri nişte specimene de afirmări şi susţineri ale numitului tînăr doctor, făcute în calitate de profesor suplinitor, afirmări şi susţineri care învederează crasa ignoranţă a tînărului doctor.

Un student al facultăţei de ştiinţi, care a avut neşansa să urmeze puţinele cursuri ţinute de tînărul doctor, ne-a pus la dispoziţie cîte-va specimene şi cu adnotări care invederează enormitatea susţinerilor.

Le vom publica şi noi spre a face deliciul cetitorilor.

D. M. Cantacuzin, şeful junimiştilor, a fost chemat telegrafic la Bucureşti de d. P. P. Carp.

D. Cantacuzin a plecat eri seara.

Decretul relativ la modificările introduse în dolmanul cavaleriei a fost semnat de rege.

Ofiţerii vor putea purta actualul dolman până la 1 April.

Individul Constantin Mitoc din mahalaua morilor, a rănit cu un cuţit pe fratele său Mihai Mitoc.

Fata Beta Şvarţ din târguşorul Socola a încercat să se sinucidă.

Iată cum priveşte, din punct de vedere politic, noul an confratele *Patria*:

Rău se anunţă noul an pentru politica ţărei şi mai ales pentru situaţia partidului conservator. Căci ce se mai poate spera de la situaţia în care a fost adus acest partid? Unii din conducătorii lui voind să obţină concursul junimiştilor, le oferă acestora capul parlamentului, le oferă chiar capul omului care de 20 de ani munceşte şi se sacrifică pentru acest partid.

Dar când tratativele nu reuşesc, când junimişti, prin şeful lor, pretind dreptul ce cred că li se cuvine, atunci cei cari au alergat după împăcare se întorc umiliţi către parlament şi către sufletul partidului şi trăgăduesc aceea ce în adevăr au voit să facă şi nu le-a reuşit.

Ce se mai poate aştepta în prezent de la un guvern între membrii căruia există atâta neîncredere şi duşmănie?

Dar de la partidul liberal ce se poate aştepta în noul an? Ceartă, intrigă, dezastru politic.

Iată de ce păşim cu neîncredere şi părere de rău în noul au şi regretăm mult anul ce s'a încheiat, care, de bine de rău, a avut partea lui de noroc pentru partidul conservator.

La telegrama pe care primarul Iaşului a adresat'o M. S. Regelui, cu prilejul schimbărei de an, M. S. a bine-voit a răspunde prin următoarea telegramă:

Lascar

Iaşi

Cu o vie bucurie am primit telegrama prin care dv. în numele cetăţenilor Ieşeni ne aduceţi urări cu prilejul reînoirii anului.—Vă mulţumim călduros atât eu cât şi regina, atât dv. cât şi cetăţenilor iubitei noastre a doua capitale şi vă urăm, la rândul nostru un an spornic şi binecuvântat.

La mulţi ani

Carol

Telegramă adresată d-lui primar al Iaşului de primul-ministru şi şeful partidului conservator:

Lascar primar

Iaşi

Neclintit apărător al intereselor oraşului Iaşi şi plin de admiraţie pentru jertfele trecute ale vechei capitale a Moldovei, mulţumesc călduros consiliului comunal şi dv. personal pentru urările ce-mi trimiteţi; reînoindu-vă asig. deplinei amiciţii.

Prim-ministru **Cantacuzino**

Vineri, 5 Ianuarie, va avea loc tragerea clasei I-a, a loteriei privilegiate. Această operaţiune va fi efectuată de comisiunea specială a tragerilor instituită prin înalt decret regal şi sub supravegherea d-lor controlori ai guvernului.

La această tragere vor eşi la sorţi 1500 lozuri cîştigătoare dintre care cel mai mare va fi în cazul cel mai fericit de 60000 lei.

Sâmbătă 8 a. c., va avea loc în saloanele hotelului Trajan, o matinée dansantă dată de către societatea de binefacere de sub preşidenţia d-nei Elena Vidraşcu, soţia d-lui M. Vidraşcu, consilier la curtea de apel din Bucureşti.

Preşedinta de onoare a acestei societăţ este M. S. Regina.

Astă noapte a încetat din viaţă d-na Smaranda A. Paraschiv, născută Ghibănescu, mătuşa după tată a d-lui Gh. Ghibănescu, deputat.

Născută la 1830, de mică a fost dusă de părinţi spre închinare la Ierusalim, unde împreună cu toţi ai casei s'au sfinţit în apele Iordanului, întorcîndu-se toţi hagii. In spiritul timpului de atunci era cel mai însemnat act în viaţa familiilor din burghezia de pe atunci de a face o dată în viaţă un drum de devoţiune la Ierusalim, la Kiev şi cel puţin la mânăstirea Neamţului.

Inmormîntarea se va face mâine la orele 2 p. m.

Economul Dimitrie Gh. Popa de la sf. Spiridon a făcut cunoscut secţiei, că parcurgînd străzele Ştefan cel Mare, Lăpuşneanu şi strada de Sus, a perdut o decoraţie „Coroana României.“

Literatura de foileton

Toate jurnalele de ori-ce categorie îşi au foiletonul destinat scrierilor cari cer mai puţină sforţare intelectuală, în deobşte bucăţilor literare: romane, novele, poesii şi schiţe. Forma de multe ori aridă şi plictisitoare, a informaţiilor de tot soiul—până la cele mai ridicole—, a articolelor care tratează despre chestiunile politice, însemnate sau neînsemnate, despre chestiunile ştiinţifice sau indiferente, face pe cetitor să cate, la sfîrşitul lecturei lor, o alta care să-l recreeze. Această lectură recreativă este menirea foiletonului de a o da.

Acum o sută şi mai bine de ani, apăru primul ziar cu *subsol*. Menirea acestuia, la început, era să rezumeze mişcarea teatrală a timpului. Mai tîrziu, foiletonul din teatral a devenit literar, muzical şi ştiinţific,—până a ajuns a fi astă-zi oglinda fidelă şi sintetică a stării morale şi culturale contemporane. El consacră stimei publice operele mai de samă şi pe autorii acestora, şi tot el detronează zeii ridicaţi pe pedestaluri false. Cu alte cuvinte, prin chiar natura sa, foiletonul capătă o însemnătate deosebită şi o influenţă covîrşitoare asupra mentalităţii unui popor.

In tot deauna, fondatorii de jurnale şi de reviste s'au plîns de indiferenţa publicului pentru strădania lor. Intru cît mă priveşte, socot că n'au dreptate, căci, în raport cu numărul şi cu cultura populaţiunei noastre, avem destui cetitori cărora nu li s'a dat adesea de cît aceia ce deja aveau; pentru că fie care are jurnalul său de predilecţie, care pe lîngă informaţiuni mai mult sau mai puţin precise asupra chestiunilor la ordinea zilei, îşi are şi foiletonul cu literatura sa.

Cunosc persoane care urmăresc cu o perseverenţă lăudabilă peripeţiile din romanul jurnalului lor. Acest fapt caracterizează în deajuns o anumită stare intelectuală, o anumită fasă de dezvoltare culturală; iar datoria noastră este, cel puţin pentru moment, să căutăm a trage cît mai multe foloase din această situaţie de fapt, înbunătăţind calitatea literaturei de foileton, ca să pregătim o stare spirtuală superioară.

E cert că literatura de foileton actuală lasă mult de dorit. Mă doare inima cînd văd că se pune în mâna cititorului dornic de a cunoaşte, foiletoane ca acele în care se publică *Crima din strada Păcii*, Mica garnizoană şi alte bazaconii nemţeşti ori franţuzesti, care în ţara lor origină nu sunt bune la nimic. Acestea în loc să pue în sufletul cetitorului pacea şi plăcerea frumosului, îl enervează, îl conrup şi-l predispun spre anumite fapte reproşabile.

Cu cîtă dragoste n'aşi citi un foileton în care s'ar tipări Anna Carenina a lui Tolstoi, sau altă operă de samă; cu cîtă dragoste n'aşi citi şi cîtă influenţă binefăcătoare n'ar avea o literatură de foileton în care s'ar număra opere ca: Dan, Străin în ţara lui, Şoimii, Mi-a cîntat cucu'n faţă şi mai ales toate Povestirile lui Sadoveanu etc!

Pentru asta e nevoe de oare-care spirit de asociaţie, care, judecînd după numărul revistelor literare apărute şi dispărute curînd în ultimit ani, slavă Domnului nu ne prea lipseşte. Rămîne acuma ca proprietarii de jurnale, să încredinţeze foiletonul unuia sau mai multora dintre literaţii distinşi, cu obligaţiunea de a nu tipări de cît ceea ce stă la nivel cu puterea lor de critică. Atunci am avea o pletoră de mici reviste literare bune şi am crea un debuşeu sigur sforţărilor juvenile, nu totdeaunu lipsite da talent.

Subsolul, foiţa, foişoara, foliolul, foiletonul a apărut la noi pentru prima oară în „Curierul Romîn“ din 7 Iunie 1829, în care Eliade publică sonetul „Pace“ al lui Iancu Văcărescu. La 1839, „Albina Romînească“ are regulat foileton redactat de Alexandri, Negruzzi şi a. La 1857 apare la „Naţionalul“ cel mai de seamă foiletonist romîn, Nec. Filimon.

După el, C. A. Rosetti şi alţii, au dat foiletonului extinderea cea mare pe care o are şi astăzi, cu tendinţa de a deveni arbitrul mentalităţii unui popor.

N. N. T. (iron)

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA“

31

SECRETUL

JUDECATORULUI DE INSTRUCŢIE

ROMAN

de

PIERRE DELCOURT

Haosul din capul seu, începu a se îndepărta puţin, liniştea începu a-şi face locul şi din svăcueala contiuuă a tîmplelor, care păreau că i întunecă mintea, oprin în loc cugetarea, nu mai rămăsese de cît respiraţia greoaie şi anevoiasă, a unei stări de apatie bolnăvicioase.

Mama lui Maxim, revenind la simţire, îşi dădu seamă de toată onoarea situaţiet în care se găsea fiul ei.

Atunci ea începu a plînge:

— Dacă ar şti asta... el, l'ar scăpa. Şi jurămîntul meu?

De cu seară, la cercul des Haricots, pe când membrii clubului anunţau de Bomenile arestarea lui Maxim, d-şoara de Longpri după ce îmbrăţişă pe bunicul său, eşi din salon şi aleargă în camera sa.

In astă seară Alice era liberă. Nici întrunire, nici serbare. O tînără fată era cu desăvîrşire fericită; ajunsă în odăiţa sa, ea se grăbi să aprindă o lumînare, pe care o puse pe un colţ al mesei ce se afla lîngă fereastră, care dădea în stradă.

— Va veni astă seară, murmură cu emoţie tînăra fată.

Alice aştepta pe logadnicul ei, cari pentru prima oară nu era exact la întîlnire. Ce se întîmplase?

Un lucru foarte grav, fără îndoială, căci altfel n'ar fi putut ea crede că Maxim al ei, iubitul ei Maxim să nu vie s'o vadă.

Mii şi mii de gânduri, străbătură atunci frumosul cap al feceoarei drăgălaşe, care plină de nerăbdare şi de focul tinereţei aştepta pe logodnicul inimei sale.

Dar Maxim nu vinea.

Numai un fapt extra ordinar ar fi putut împedica pe Maxim să vie şi tânăra fată era torturată de unii de vedenii îngrozitoare.

Ora întîlnirei trecuse de mult.

Alice aştepta mereu şi cu neràbdare sosirea iubitului, pentru a-i alerga înainte şi a'l săruta.

De odată ea tresări.

O voce murmură la urechea sa:

— D-şoară e tîrziu, să ne urcăm în camera dv., căci am putea fi surprinse.

— Ai dreptate, Marie.

— Nu va mai veni acuma.

— Ce s'a întâmplat?

— Veniţi, d-şoară!

Aceste vorbe erau pronunţate în catul de jos, într'o mică piesă, care făcea parte din aripa bucătăriilor deşerte la această oră.

Aici aveau loc întâlnirile dintre Alice şi Maxim, sub discreta supraveghere a Mariei, fata de serviciu a Alicei.

Aceste întîlniri nu era fixate într' un chip regulat. D-ra de Longpré era singura eare indica date iar ora fusese stabilită în mod definitiv.

Un semnal pe care tânărul ar fi putut să'l vadă de afară, era indiciul sigur că întîlnirea între ei e posibilă şi atunci el urca scările.

In fie care seară Maxim apărea în strada Payene şi cînd vedea lumină lumină la una din ferestre, ştia că întînirea e posibilă.

Alice sunase pe fata de serviciu, o tînără brunetă, intrată numai de cîtă va vreme în serviciu şi care îi părea foarte ataşată.

Din parte-i Alice simţise de la început o mare afecţiune pentru Marie şi nu se temuse să-i încredinţeze secretul său. Tînăra servitoare se puse de asemeni la dispoziţia stăpînei sale.

Marie atrase pe stăpâna sa în cameră, fără ca aceasta să fi pronunţat o singură vorbă. Semnalul era mereu la locul său: Subreta se grăbi atunci să-l ridice de acolo şi să-l pue în altă parte, apoi stinse lampa şi trase perdelele.

Alice, recăzuse într'un fotoliu, Marie căuta să o liniştească, dar în zadar.

Tânăra fata, plină de frigurile iurei şi ale neliniştei petrecu o noapte fără somn. Era prima durere a amorului, care o făcea să sufere cumplit.

Şi cu toate aceste, ea nu putea fi supărată pe Maxim, din cauza unei absenţe, ale cărei cauze ea le ignora, mai ales judecând că tânărul ei amant nu lucrase de cît sub imboldul unei forţe mai mari ca a sa.

Logodnicul nu era bolnav, mort poate!

Oh! această din urmă idee, Alice o alunga cu energie, simţind în mod instinctiv că ea nu putea fi adevărată. D-na Marion era poate indispusă! S'au Maxim părăsise Narisul? Fără a o preveni! Era imposibil.

(Va urma)

Ultime informaţii

Anunţăm la primele informaţiuni că d. M. B. Cantacuzino, şeful junimiştilor locali, a fost chemat telegrafic la Bucureşti de d. P. P. Carp.

Informaţiunea trebueşte rectificată în sensul, că nu d. Carp ci mai mulţi prietini politici l'au chemat pe d. Cantacuzino.

Se speră că profesorul universitar de la Iaşi, care are mare ascendent asupra şefului junimiştilor, va obţinea de la acesta să cedeze în chestia concentrărei.

La 15 Ianuarie, după întoarcerea în ţară a d-lor Maiorescu şi Marghiloman, va avea loc o consfătuire în Bucureşti, la care vor lua parte toţi fruntaşii junimişti din ţară.

Consfătuirea aceasta are acelaşi scop: să se facă presiuni asupra d-lui Carp, ca să cedeze din pretenţiunile sale spre a se putea realiza concentrarea.

Ori, d. Carp va fi, probabil, intransigent până la urmă.

— —

D. N. Filipescu, care trage sfori cît poate a telegrafiat d-lui Marghiloman, la Nizza, ca să se reîntoarcă în ţară, situaţiunea politică reclamând presenţa sa.

D. Marghiloman a refuzat să se depla seze.

— —

Intrunirea de aseară de la d. Georgel Mârzescu pare a fi învederat că problema împăcărei şi restabilirei ordinsi în partid nu este aşa de simplă cum li s'a părut unora.

Intr'adevăr tinerii liberali persist în pretenţiunile lor şi cer sacrificarea acelor elemente care, dupa părerea lor, s'ar fi făcut vinovate de fapte incompatibile cu rolurile prime pe care le ocupa în partid.

D. Georgel Mârzescu a fost autorizat să trateze cu comisiunea aleasă de bătrîni, cu indicaţiuni precise de a avea o atitudine intransigentă.

D. Georgel Mârzescu are dreptul de a-şi asocia pe cine va crede de cuviinţă în tratarea diferitelor chestiuni pentru împăcare.

*

In legătură cu cele ce se petrec în clubul liberal şi cu cele apărute aseară în Opinia *putem spune că amănuntele publicate de ziarul nostru au provocat mari surprize şi mult sînge rău unora din liberali.*

Primul redactor al Ziarului Liberalul *a şi demisionat astă-zi şi într'o scrisoare adresată d-lui P. Poni se plînge de faptul că unii liberali înţeleg să se folosească de întîmplările de astăzi spre a-l ataca prin ziare.*

— —

Motivaţi de publicarea concursului pentru catedra de drept roman de la facultatea din Bucureşti, profesorii universitari au avut ieri o întrunire.

Cum din pricina vacanţelor n'au venit de cît 12 domni profesori, s'a hotărît să se ţină o nouă întrunire imediat după redeschiderea cursurilor.

D. prafesor Longinescu a declarat că se va înscrie la concurs dacă nu va fi permutat.

—

La 29 Ianuarie va avea loc o reprezentaţie cu piesa *Luiza Müller* dată pentru retragerea d-lui Em. M. Manoliu din sînul societăţei dramatice din localitate.

— —

La ofiţeratul stărei civile s'a oficiat astăzi căsătoria domnului Herz, romîn din Basarabia, stabilit de un an în Iaşi, cu d-ra Natalia Licinski.

D-nii fraţi Eraclide au figurat ca martori.

— —

Ziarele anunţă că delegaţiunea consiliului comunal care a plecat la Viena să întoarcă vizita primarului de acolo, este însoţită de d. Pascal Toncescu.

In ce calitate ?

D, Toncescu fără a şti nemţeşte va face pe interpretul delegaţiunei.

Chestie de talent.

—

Astăzi s'a făcut înmormintarea doamnei Steriade, mătuşa doamnei general doctor Teodori şi d-lui Al. Steriade, directorul reşedinţelor regale.

—

Delegaţiunea judeţană intrunită ieri, a cercetat şi aprobat contul de gestiune al comunei Cucuteni pe 1904—1905.

—

D. general Leonida Iarca, comandantul corpului IV de armată, a cerut ministerului regularea drepturilor sale la pensie pe ziua de 1 April 1907.

—

Maiorii veterani V. Bejan, decanul facultăţei de medicină şi A. Jippa, din Iaşi, au fost înaintaţi la gradul de loct-colonel.

—

Cu prilejul anului nou au fost graţiaţi: N. Florea Cuţitariu, D. Costăchescu, ambii condemnaţi de curtea de apel din Iaşi ; lui Ion Dulce, condemnat la munca silnică pe viaţă de curteacu juri din Iaşi, i s-a redus pedeapsa la 45 ani.

—

D. dr. Dragomir Hurmuzescu, care a stat sărbătorile la Iaşi, s'a întors ieri la postul seu.

—

Ministerul instrucţiunei publice a întocmit o circulară care va fi trimeasă tuturor directorilor de şcoli secundare din ţară, şi prin care le atrage atenţiunea asupra modului cum trebue să-şi exercite drepturile şi datoriile faţă de instructorii militari ai şcoalelor şi ajutoarelor lor.

Ministerul atrage în special atenţiunea directorilor că instructorii militari trebuesc să gradeze mai ales pe elevii cari sunt sîrguincioşi la studii şi au bună purtare iar nu să ţie socoteală ca în prezent de disvoltarea fizică şi înălţimea elevilor pentru că s'a întîmplat şi se întîmplă foarte des ca tocmai aceştia—cei întîrziaţi în şcoală—să nu fie nici sîrguincioşi şi să nu aibă nici purtări bune din care cauză se aduce jignire elevilor buni la studii ca şi la purtări.

—

Locuitorul Panaite Rareş din comuna Bădeni, a fost găsit mort la locuinţa sa. El a murit asfixiat.

—

Locuitorul Simeon Andrieş din Poeni s'a strangulat.

—

Eleonora Duse, Edison şi alte ilustre personalităţi se perindează în fie-care seară pe pînza cinematografului Botez, la Coloseul Regal. Cu această ocazie, spectatorii sunt în plăcuta perspectivă de a se întoarce de la aceste serate, cu un frumos *cadou-premiu* oferit de d. Botez. Premiile constau în ceasornice şi alte obiecte de valoare, ce se trag la sorţi şi la care participă toţi spectatorii.

Pentru Duminică 7 c. se anunţă ultimul spectacol cu piesa de resistenţă : Dansul bachantelor pe timpul împăratului Nero.

— —

In apropiere de gara Tg.-Frumos un vagon a tamponat pe individul Stefan Popovici.

—

Dl. T. Cerquez, prefectul de Fălciu, şi-a luat un congediu de 6 zile, în vederea că fiind încă suferind, de şi conduce trebile politice ale judeţului, n'ar putea face faţă cerinţelor oficialităţii pentru sărbători şi anul nou.

—

Din Basarabia

Iată în ce chip salută noul an, ziarul moldovenesc *Basarabia* :

„Indrumarea gazetei „Basarabia" rămîne aceeaşi care a fost şi până acuma anume : ea va lupta şi înainte, precum a luptat şi în trecut, pentru renaşterea neamului moldovenesc, pentru rîdicarea conştiinţei lui naţionale, pentru limba mamă în şcoală, în biserică şi în alte dregătorii sociale-locale. Ea va lupta pentru pămînt şi drepturi ţărănimei muncitoare şi pentru *autonomia întregului popor romînesc din Rusia.*

Mare lucru am avut şi încă mai mare muncă avem înainte ; dar credem că, cu ajutorul adevăraţilor moldoveni şi iubitorilor de neamul lor, noi vom ieşi biruitori din lupta noastră sfîntă.

Iată de ce nu ni-e ruşine acuma iarăşi a striga din adîncul inimei noastre şi a cere ajutor şi sprijin în lucrul nostru.

Lucrul ie obştesc moldovenesc şi de aceea toţi moldovenii trebue să stea cu noi ; şi mai ales acuma în vremea alegerilor pentru Duma imperială, care până acum este singurul legiuit mijloc pentru înlesnirea vieţei cetăţeneşti."

—

Ultima Oră

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 3 Ianuarie

In jurul călătoriei d-lui Take Ionescu

Bucureşti. — Lumea politică continuă a se ocupa de călătoria d-lui Take Ionescu la Berlin.

Un ziar relatează că un însemnat personagiu a avut ocaziune să vorbească cu M. S. Regele în privinţa primireĭ d-lui Ministru de Finance de către împaratul Wilhelm şi comunicând comentariile ce se fac a spus între altele, că unii cred că deosebita onoare ce s'a făcut d-lui Take Ionescu de către Curtea imperială din Berlin, ar fi datorittă intervenţiei M. Sale.

Regele ar fi respuns :

Nu este exact. Primirea ce s'a făcut d-lui Take Ionescu se datoreşte meritelor sale şi a relaţiunelor ce a ştiut să-şi creeze în lumea diplomatică germană.

O declaraţie a D-lui Carp

Bucureşti.— Ziarele relatează că d. Carp fiind solicitat de nn număr de prieteni să reducă ceva din pretenţiunile sale spre a facilita concentrarea, a făcut următoaraa caterogică declaraţiune :

«Am redus la „minimul" posibil pretenţiunele mele. Nu pot, după experienţa făcută, să renunţ la Ministerul de interne. Am şi eu simpatiile şi legăturile mele cu boierimea, dar ca să servesc domnului Cantacuzino să facă partid cantacuzinist pe spinarea mea şi eu să fiu acela care să mă încarc de ura, care o va provoca ura d'intre democraţi şi cantacuzinişti, la aceasta nu mă voi preta niciodată.

Partid conservator boieresc—da ; dar partid al ramurei din Fanar—niciodată—a terminat şeful lunimiştilor».

Rolul d-lui Filipescu

Bucureşti.—După ce s'au cunoscut rezultatele puţin favorabile ale întrevederei d'intre domnii Cantacuzin şi Garp, d. Filipescu a plecat la moşia Gherghani, unde primul-ministru se află în vizită la mama d-lui N. Ghica şi a inzistat pe lîngă d. Cantacuzin ca să cedeze la pretenţiunile d-lui Carp şi să se hotărească şi la sacrificarea d-lui T, Ionescu.

Se înţelege că această încercare de intrigă n'a isbutit.

D. Dissescu despre juraţi

Bucureşti.—In numărul apărut astă-zi al ziarului «Dreptul», d. C. Dissescu, ministrul şcoalelor, se ocupă de instituţia juraţilor şi se pronunţă contra ei. Experienţe făcute de zeci de ani, şi mai cu seamă experienţele acele făcute în cursul anului trecut, invederează că justiţia penală trebue să fie îngrădită cel puţin tot cu atâtea garanţii ca şi acea civilă.

Ne trebuesc, scrie d. Dissescu, judecători inteligenţi şi bine pregătiţi, tot atât în afacerile penale, cât şi în cele civile.

O Crimă

Giurgiu.—Arendaşul moşiei Tretenii din jud. Vlaşca, Gheorghe Copoiu, a fost găsit asasinat prin lovituri de topor.

Se crede că ţăranii de pe moşie l'au ucis pe arendaş din răsbunare.

D-nii Buelow şi Take Ionescu

Berlin.—**D. Take Ionescu, ministrul finanţelor, a avut eri o lungă intrevedere cu principele de Buelow, cancelarul imperiului.**

D. Take Ionescu va părăsi Berlinul în ziua de 7 Ianuarie, va petrece ziua de 8 Ianuarie la Viena, iar în ziua de 10 va sosi în Bucureşti cu trenul de Verciorova.

Un mare discurs

Buda-pesta.—*Eri s'a continuat la cameră discuţia cu privire la budgetul ministerului instrucţiunei publice. Cu această ocaziune deputatul romîn Juliu Maniu a pronunţat un mare discurs. D sa a protestat contra faptului că se introduce politica în învăţămînt. Elevii şcoalei primare nu trebuie obligaţi să înveţe limba Ungară. S'o înveţe numai acei cari au uevoie. Copiii romînilor să înveţe în şcoli în primul loc limba romînă. D. Iuliuc Maniu apără cu multă căldură drepturile limbii şi culturei romîne şi protestează contra măsurilor care tind la distrugerea lor. Continuînd, oratorul spune: «Ministrul de interne a declarat că guvernul iubeşte naţionalităţile dar persecută pe agitatori. Eu nu văd nici un act, nici un fapt care să învedereze iubirea dar persecuţia nu mai încetează şi ea loveşte oamenii nevinovaţi. In ultimul an au fost condemnaţi scriitorii romîni la un total de 46 ani închisoare. La ce rezultat aţi ajuns prin asemenea măsuri? La nici unul sau, mai bine, la acela că poporul romîn este mai unit şi hotărît în luptă de cît or cînd».*

Oratorul arată apoi cum persecuţia a mers pînă o se opri reprezentaţiile teatrale organizate de romîni şi declară că nu poate vota budgetul, cînd politica guvernului este o politică de luptă contra naţiunei romîne şi cînd guvernul a declarat că singuri Ungurii sunt stăpîni în Ungaria.

Nu poate fi pace acolo unde se introduce domnia de rasă şi nu poate fi linişte şi dragoste acolo unde se vorbeşte de stăpîni şi supuşi.

In numele dreptăţei şi al dreptului ginţilor d-sa protestă în contra teoriilor de guvernămînt şi a politicei de opresiune practicate de actuatul guvern.

D. T. Ionescu la Berlin.

Berlin. — Ministrul finanţelor al României a avut o convorbire de două ore cu baronul Cirsky, ministrul de externe al Germaniei.

Ziarele relevează cordialitatea cu care a fost primit d. T. Ionescu.

Un oraş distrus

New-York. — Oraşul Keendson din Jamaica a fost distrus de un cutremur de pămînt.

Numărul morţilor n'a putut fi stabilit încă.

Atentat descoperit

Madrid. — Poliţia de aci a dat de urmele unui mare atentat ce trebuia să aibă loc în ziua de 17 Ianuar, cînd se va judeca procesul atentatului îndreptat în contra regelui şi reginei, în ziua căsătoriei lor.

Din documentele ce-au fost confiscate, reese că multe persoane de mare distincţiune din Madrid, urmau să cadă victime ale atentatului anarhist.

Un caz de ciumă

Nijni-Nowgorod.— Un caz de ciumă s'a constatat aci într'nn tren militar, sosit aci astă noapte.

EVREI ARESTAŢI

Vilna.—In urma unui ordin al guvernorului, întreg comitetul sionist şi preşendintele, fostul deputat Rosenbaum, au fost arestăţi.

Deraiare.

— Morţi şi răniţi —

Petersburg.—Un tren special plecat ieri de aci la Garcina, reşedinţa împărătesei văduve, a deraiat.

6 funcţionari au fost ucişi. Sunt mulţi răniţi.

Explozie.

Posen.—La uzina de gaz de aici s'a produs o puternică explozie.

Sunt numeroşi morţi şi răniţi.

Pagube numeroase.

Un memoriu interesant

Petersburg,— Partidul Curţei, în frunte cu marele duce Constantin au adresat un memoriu Ţarului prin care arată că în chipul cum se procedează astă-zi o înţelegere iutre popor şi guvern nu este posibilă.

Trebuieşte modificat iutregul sistem şi trebuie făcut ceva pentru a căuta să se cîştige simpatiile poporului care este pe cale de a fi cucerit de revoluţionari şi terorişti.

O comunicare

Madrid. — Guvernul a comunicat Sultanului de Maroc că în urma fugei lui Raisuly şi a restabilirei liniştei în Spania şi toate celelalte State care au trimis flote în apele Marocului sunt gata să-şi retragă vasele lor de războiu în caz dacă Sultanul garantează înfiinţarea poliţiei, aşa cum s'a decis la conferinţa de la Algesiras.

Bugetele

Paris.—Senatul a votat bugetele instrucţiei şi ale poştei şi telegrafelor.

La capitolul din bugetul instrucţiei referitor la şcoalele franceze din Orient, ministrul Pichon a declarat că se subvenţionează numai acele şcoli cari predau limba francesă, fără ca şcoala respectivă să aibe caracter religios.

OCAZIUNE

Din cauză de plecare din ţară, se vînd eften diferite mobile şi obiecte casnice. A se adresa la d-na Nettie L. Unter, str. Pomir 7.

TEODOR PISOSKI

AVOCAT

— 6, Strada Unirei —

Ore de consult : 4—7 p. m.

REGATUL ROMANIEI

Primăria Comunei Iaşi

Licitaţie pentru lucrările de alimentare cu apă şi de canalizare a oraşului.

In baza votului consiliului comunal din 18 Decembrie 1906, prin care nu s'a aprobat rezultatul licitaţiei a doua ce a avut loc în 14|27 Noembrie 1906, se publică o nouă licitaţie pentru ziua de 27 Ianuar| 5 Februarie 1907, cu privire la executarea lucrărilor de alimentarea oraşului Iaşi cu apă de la Timişeşti şi pentru canalilisarea Oraşului cu sistemul „tot la canal".

Licitaţia va avea loc prin oferte închise scrise în limba română ce se vor primi la Primăria Comunei Iaşi în ziua sus arătată pînă la oara 6 p. m,

După această oară nu se mai primeşte nici o ofertă sau supra-ofertă.

Lucrările constau din :

1) *Pentru alimentarea cu apă* : lucrări de terasamente, de beton şi de zidărie, cu toate accesoriile lor pentru captarea apei subterane (prin galerie) la Timişeşti, furnizarea şi aşezarea tuburilor metalice pentru conducte de aducere de la Timişeşti la Iaşi, — precum şi instalaţiile mecanice pentru rezervoriile de apă da la Brăeşti şi Iaşi, de asemenea furnizarea şi aşezarea conductelor de distribuţiune în oraş.

2) *Pentru canalizare :* lucrările şi aprovizionările materialelor necesare pentru canalizarea stradelor ; lucrări de rectificare a râului Bahlui precum şi instalaţia pentru operaţiunea biologică a apelor de canale.

Valoarea totală a ambelor lucrări întrece suma de 10 milioane lei. Exproprierile nu privesc pe antreprenor.

Plata se va face de comana Iaşi în numerar în monedă prin acompturi lunare asupra materialelor aprovizionate şi asupra lucrărilor efectuate.

Pentru achitarea tuturor lucrărilor şi cheltuelilor Comuna Iaşi dispune de banii necesari realizaţi anume prin un împrumut de 13,5 milioane lei.

Odată cu depunerea ofertei concurentul va depune o garanţie provizorie de 400000 lei în numerar sau în efecte de ale Statului român, sau efecte de ale comunei Iaşi.

Se admit oferte numai pentru ambele lucrări de-o-dată (alimentarea cu apă şi canalizarea) iar concurentul trebue se specifice în oferta sa aparte rabatul asupra preţurilor unitare ale proectului pentru lucrările de alimentare cu apă şi aparte asupra preţurilor unitare ale proiectului pentru canalizare de „Tot la canal".

Nu vor fi admişi la licitaţie de cît acei ce vor dovedi cu certificate autentice că au executat **in calitate de intreprinzător** lucrări similare sau de artă de o mare importanţă în mod conştiincios şi satisfăcător.

Certificatele se depun cu cinci zile înainte de termenul licitaţiei la Primărie ; iar Primăria îşi rezervă dreptul absolut de a aprecia valoarea lor şi de a hotărî care concurenţi vor fi admişi la licitaţiune.

Cu incepere de la 15=28 Ianuarie planurile şi caietele de sarcini vor fi la dispositia concurenţilor,—până la acea dată, pentru ori ce informaţiuni să se adreseze la Primărie la Inspectorul General însărcinat cu direcţiunea lucrărilor.

Art. 72—83 din legea comptabilităţei generale a Statului român sunt aplicabile acestei licitaţie.

Comuna îşi reservă dreptul, ca până în 10 zile de la data licitaţiei să se pronunţe asupra ofertelor care rămân valabile până atunci.

Primar **Gh. Lascar**

p. Secretar *Hugo Hahn*

No. 24433
1906 Decembrie 22

Ultimul TURNEU

Agatha Barsescu

Mercuri 3 Ianuar c.

— FEDORA —

Joi, 4 Ianuar

— SCLAVA —

Preţurile obicinuite ale teatrului naţional.

Biletele la «Thalia».

E. HEROVANU

AVOCAT

şi-a mutat biroul în strada Stfean-cel-Mare, casele episcopiei catolice.

Ore de consult : de la 3 la 6 seara.

Restaurantul TANASACHI

Din nou instalat cu tot confortul marelor restaurante europene serveşte onor. sale clientele cele mal delicioase mâncări.

Serviciu ales şi prompt.

Restaurantul e deschis noaptea. **Bucătărie speciala.** Pentru artişti reducere

TEATRUL CIRC SIDOLI
COLOSEUL REGAL

Noul Cinematograf BOTTEZ

cu Fenomenele Naturei

UN CICLU DE SERATE

CU

program absolut nou

Joi 4 Ianuarie 1907

MARE SERATA

Detalii în afişul zilei

NOROCUL

vă învită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Şansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA“

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta“

LOIZA

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—**Iaşi.**

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repezi

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, str^a Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacția și Administrația: Str. Ștefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUȚUREANU și LASCAR ANTONIU | Anul IV. — No. 40. — Vineri 5 Ianuarie 1907.

D-l Take Ionescu la Berlin

Simpatia şi căldura cu care Ministrul de finanţe a fost primit la Berlin, a avut darul să stârnească o emoţie vie în rândurile acelor dintre politicianii noştri, cari şi-au făcut specialitatea de a pescui în apă tulbure.

Deprinşi—din nenorocire—cu toate atacurile, cele mai nemeritate şi cele mai nedemne la adresa acestui bărbat, care e o fală a ţărei şi a partidului conservator, trecem un moment peste noua nedreptate ce i se se face, pentru a insista în puţine cuvinte asupra evenimentului zilei.

Nu numai la noi, dar chiar şi în Germania, primirea călduroasă făcută de Impăratul Wilhelm II, şi amiciţia arătată d-lui Take Ionescu de miniştrii imperiului, sunt considerate ca fapte politice de o mare şi netăgăduită însemnătate. Ziarele germane, aduc elogii călduroase ministrului romîn, şi relevă împrejurarea că Impăratul nu acordă miniştrilor străini de cît foarte rar, distincţiuni de atenţie ca acea pe care a arătat-o d-lui Take Ionescu.

Iată de pildă ce spune în această privinţă ziarul *Vassiche Zeitung:*

„D. Take Ionescu ministru de finanţe romîn a sosit la Berlin unde rămîne mai multe zile. După cum aflăm, venirea d-sale aci nu e în legătură cu vre-o operaţie financiară pentru statul romîn, a căruia înfloritoare situaţie financiară nu necesită acum nici o măsură extraordinară. Faţă cu relaţiunile politice amicale şi cu relaţiuniie economice cari se înmulţesc din an în an, dintre Romînia şi Germania, d. Take Ionescu are intenţiunea de a lega numai relaţiuni personale cu cercurile competente ale lumei oficiale şi de afaceri din Berlin. Vizita distinsului bărbat de stat care a bine meritat de la ţara sa prin foloasele ce a adus economiei naţionale, va provoca aci cu atît mai multă simpatie cu cît d. Take Ionescu a pledat cu inzistenţă în cabinetul romîn pentru cultivarea unor bune relaţiuni cu Germania. Incă la 1890 d-sa a publicat un manifest prin care susţinea ataşarea Romîniei la tripla alianţă. D. Take Ionescu este una dintre cele mai de frunte parsonalităţi ale partidului conservator actualmente la cîrmă. Conversiunea rentei romîne, executată în mod strălucit este opera sa şi sub auspiciile sale s'a îndeplinit dezvoltarea întreprinderilor germane de petrol din Romînia, cari promit atît de mult".

In termeni foarte elogioşi se exprimă, între altele *Koelnische Zeitung*, care vede în d. Take Ionescu pe omul „în care trebue să conteze viitorul", şi *Berliner Lokalanzeiger* care zice că ministrul romîn de şi încă tînăr, s'a distins de demult printr'o inteligenţă ageră, care-l indică a juca un rol insemnat în politica Romîniei.

Inţălegem acum ca toate aceste să facă sînge rău d-lui Filipescu, omul care vede steaua sa apunând mereu cu cît se înalţă tot mai luminoasă steaua adversarului său politic. Inţălegem ca aceste lucruri să indispue pe adversarii fireşti ai guvernului, cari văd în această înălţare a unuia din membrii lui, o glorie cîştigată de întreg guvernul şi de întreg partidul conservator. Dar nu putem înţălege, ca animozităţile personale din sînul partidului însuşi, să meargă pînă acolo, în cât să facă pe unii a contesta evidenţa şi a nega succesele aceluia care le face cinste şi le aduce slavă.

Aceste sînt lucruri rele şi triste, Sunt lucruri îngrijitoare, care nu trebue trecute cu vederea. In ele, fără a fi cineva un mare observator, recunoaşte cu uşurinţă simptomele bolnave ale unui corp care suferă.

Şi ori ce om cu sufletul drept şi cinstit, fără a avea iarăşi pretenţie de mare moralizator, cugetă că e de datoria sa, a le înfrîna şi a le distruge.

Din fericire, — printre cei cari fac umbră marelui bărbat de stat, cei mai mulţi sunt atît de mici şi atît de umiliţi, în cît loviturile nu-i pot atinge, după cum nici atacurile lor nu pot aduce atingere aceluia pe care-l ţintesc. Partea lor, parte cu drept câştigată, e numai dispreţul nostru.

Cînii latră, caravana trece.

Pregătiri de luptă

Liberalii anunţă că vor începe în curând campania de răsturnarea guvernului.

Credem că aceasta e o simplă sperietoare. Căci ce poate indritui o asemenea campanie?

Este, în politica guvernului, de câte-va luni încoace, ceva care să determine o o schimbare de regim? Se poate aduce partidului conservator invinuirea că a săvârşit vr'un act care să fi făcut şederea sa la guvern imposibilă?

De sigur că nu. Programul guvernului, a fost executat cu sfinţenie, punct cu punct, şi nimic nu face să se creadă că lucrurile ce au mai rămas să se facă, ar fi abandonate.

Privind astfel lucrurile, ne întrebăm: este oare partidul liberal aşa de tare, aşa de pregătit, aşa de strâns în rândurile sale, în cât împrejurările îl impun prin superioritatea forţelor sale.

Nici aceasta nu e adevărat.

Desbinarea e aşa de mare, în sinul opoziţiei, în cât a ajuns până la anarhie. Şeful e contestat. Am auzit liberali fruntaşi mergând până acolo în cât să acuze pe d. Sturdza de relele de care este bântuit partidul, întru cât d-sa s'a pus de a curmezişul ideilor şi principiilor care animă întregul tinerit liberal.

In ast-fel de împrejurări, a vorbi de campanie de răsturnare, a manifesta tendinţi de luare de putere constitue o îndrăzneală fără de nume.

Şi nu doar liberalii au fost aceia care au excelat prin lipsă de îndrăzneală.

O POTRIVIRE

In privinţa atacurilor vehemente ce se îndreaptă în contra personalităţilor politice marcante, există asemănare între noi şi Unguri.

Ca şi la noi şi acolo, presa opoziţionistă alege cîte un ministru, care zilnic este obiectul celor mai violente acuzări.

Dar obiceiul acesta politic are, în Ungaria, o notă caracteristică, nota care dovedeşte că patima politică dacă se deslănţueşte în ziare, este alt-fel tălmăcită în cercurile politice conducătoare.

In Ungaria, ministrul care plăteşte actualminte gloaba, este deţinătorul portofoliului justiţiei, Geza Polonyi.

In ultimele zile s'a adus în contra-i acuzarea, că ar fi fost mituit pe cînd era consilier municipal.

Presa l'a atacat şi-l atacă pe această temă, dar în cercurile politice înalte se cere ca acuzarea să fie pe deplin dovedită fără de care nu va putea fi luată în serios.

Aceasta este nota caracteristică în obiceiul de a porni campanii contra miniştrilor.

In această privinţă ne osebim, din nenorocire, de unguri. La noi se acuză fără temeiu.

Nu există aproape ministru, care să nu fi fost atacat pe tema cinstei.

D. Sturza ca şi d. Take Ionescu ca şi toţi ceilalţi fruntaşi, au trecut prin „obicelu."

Adversarii politici ai atacatului sînt tot-de-a-una dispuşi să creadă acuzările, fiindcă faptul li convine.

Cu toată modernizarea luptelor politice, atacurile personale n'au dispărut, nici nu s'au atenuat.

Este o rămăşiţă a unor vremi turbulente, care a rămas ca o tristă mărturie a trecutului.

Cînd va intra şi ea în negura trecutului vom putea spune că ne-am modernizat, politiceşte, cu desăvârşire.

Momente înălţătoare

Mari şi înălţătoare pentru neamul românesc sunt onorurile ce se fac, în capitala Germaniei, ministrului de finanţe al României.

Până în present, nici un ministru al nostru n'a fost încă obiectul unor atenţiuni atât de cordiale ca d. Take Ionescu.

Cinstit în mod cu totul osebit de împărat; distins în lungi convorbiri de cancelarul Imperiului, care cunoaşte bine marile calităţi de om de stat ale ilustrului nostru fruntaş; de ministrul de externe al Germaniei, care este unul din cei mai mari diplomaţi—d. Take Ionescu a căpătat astfel răsplată mare şi demnă, în ţară străină, pentru toate oprile gigantice ce le-a săvîrşit în aceşti de pe urmă doi ani.

Ţara nu stă nepăsătoare la acest triumf al genialului său fiu.

Ci pe din două va împărţi cu Take Ionescu toate aceste onoruri, ce de mult n'au mai fost făcute unui ministru român.

Nici o infamie, scornită de adversarul fără scrupule, nu va putea umbri acest mare succes.

Diplomaţia germană este celebră în severitatea ei. Şi cînd dînsa rezervă un loc de cinste lui Take Ionescu, este hotărît ca în jurul faptului, care a amărît adînc pe duşmani, să se brodeze toate infamiile, să se inventeze toate calomniile.

Dar ele cad leşinate faţă de strălucita realitate.

Ţara respinge aceste infamii, căci mîndră este de succesele unui fiu ilustru al ei.

Şi are de ce fi mîndră.

DOCUMENTE INTERESANTE

Abea acum se află că documentele ce-au fost confiscate la nunciatura din Paris, cu ocazia perchesiţiunilor făcute monseniorului Montagnini, nu erau numai de natură religioasă, dar că ea avea referinţe şi asupra politicei internaţionale.

Discursurile din camera franceză a celor mai aprigi naţionalişti, ca Boni Castellane, d'Asson ş. a., se corectau, mai d'inainte, de a fi pronunţate, la nunciatură.

Corecturi de aşa fel au fost găsite. S'au găsit apoi dovezi despre amestecul nunciaturei în afacerea Dreyfus.

Provocările la duel a ofiţerilor evrei de către ofiţeri catolici, a fost un sistem hotărît de nunciatura parisiană. Un ofiţer clerical rănise mortal pe un ofiţer evreu. Cel d'intâiu se adresă Papei cerînd absoluţiunea. De la Roma veni nu numai iertarea, dar şi felicitări pentru triumful armei francese asupra celei evreeşti.

Urmează apoi o interesantă corespondenţă cu fostul ministru Emile Olivier, care are de obiect chestiuni interne ale Franţei.

Destăinuirile acestea le face un ziar italian şi ele au produs, fireşte, cea mai mare sensaţiune.

Se aşteaptă şi alte relevaţiuni.

CATE-VA NOTE

Frumoasă concepţie are doctorul Terpentin-Iohimbin-Glicerin, despre ziarele de tiraj.

„Acest fel de ziare de tiraj, scrie el, cînd le „apuci de piept" şi le bagi „în ochi" inepţiile...

E invederat că gazeta d-lui doctor Iohimbin nefiind de tiraj, nu-o poţi apuca de cît de prostie.

Dar încale ai de unde!

*

Impresario: domnul Aramă. Director: administraţia Carului cu bere din Bucureşti. Trupa: Imb-Erbiceanu, Sîrbovici, Terpentin.

Conferinţi la... Universitate.

Doctorul Terpentin: Democrat şi *Babaz*adea:

Imb-Erbiceanu: despre ruptura liberală cu proiecţiuni;

Sîrbovici: despre enunciarea ventilaţiunei eventualităţei disoluţiunei scupcinei romîne.

*

„Patriotul", care vrea cu tot inadinsul să dee comunicate, desminte ştirea ce-ar fi dat'o un ziar din capitală că..."

Mahomedanii din India s'ar fi resculat"...

Pe urmă adaugă: „puţintică răbdare şi rescoala se va produce!"

Acest comunicat este publicat în fruntea informaţiunilor şi imprimat cu cursive, ceea ce invederează relaţiunele citatei gazete cu... mahomedanii din India.

*

O telegramă foarte importantă a gazetei cu prelegeri la Universitate: direcţia generală a serviciului maritim romîn proiectează o nouă *linie* la *Beruth;* această nouă *linie* va fi *servită* de noul vapor „Dacia", care se află în construcţie la *S-t. Lazar*" (Dacă *S-t Lazar* aceasta e gara de la Paris sau închisoarea de acolo, nu ne spune ziarul).

OAMENI ŞI LUCRURI

Actori şi Institutori

Din nenumăratele chestiuni discutate şi disputate la recentul congres al avocaţilor au rămas cîteva vrednice de meditat şi de comentat. Aşa bună oară îmi amintesc a fi cetit că adunarea oamenilor de legi s'a pasionat cu multă căldură în jurul problemei de incompatibilitate între profesiunea de avocat şi acea de artist dramatic, rezolvită—în cele din urmă—in favoarea acestei tovărăşii originale. S'a admis adică că *nu* există incompatibilitate între aceste două profesiuni. Cu mult mai puţină căldură s'a discutat chestia de incompatibilitate dintre profesiunea de institutor şi avocat, rezolvită în mod negativ; s'a admis adică imposibilitatea acestei asociaţiuni întrupate în una şi aceiaşi persoană.

Cetitorii nu se îndoesc de loc că aci nu e vorba de personalităţi ci de reflecţii cu totul obiective. Sunt de altfeliu nespus de rare atari cazuri şi asociaţiuni, încît am aflat cu oarecare mirare că se află în oraşul nostru cîte o probă....: un advocat actor, un advocat institutor,—lucru destul de frumos pentru un mic şi modest oraş de provincie ca oraşul nostru.

Specialiştii cari au discutat şi rezolvat acest probleme vor fi pricepînd mai temeinic chestiunile aceste; dar—în mintea mea de profan intră cu greu această concepţiune şi ea refuză să creadă că institutoratul e mai puţin compatibil cu avocatura decît....meseria actoricească. Departe de mine ideea de a bîrfi arta dramatică şi pe interpreţii ei. Nu m'a entuziasmat nici răceala filosofiei lui Diderot, nici dispreţul doctrinei lui Mirbeau pentru „comedianul" modern. Există în vremea noastră titraţi, oameni învăţaţi cari n'au stat la îndoială să urmeze chemărei şi aptitudinilor fireşti urcînd scîndurile scenei. Dar oricît de sus ar fi scena,—nu văd cum ar fi mai jos ca dînsa....catedra—şi nu pricep întrucît generoasa şi vrednică misiune de educator al tinerelor generaţiuni nu s'ar putea împaca de feliu cu acea de apărător al cauzelor drepte sau nedrepte. Intrucît avocatul ar putea pleda ziua în faţa celor mai înalte instanţe iar seara să dilecteze onoratul public şi nu s'ar putea să apară înaintea magistraţilor omul care-şi închină puterile întru luminarea vlăstarelor noastre? Dacă comparaţiunea ar putea înlocui sau birui raţiunea am alătura chiar, moralminte, cele două profesiuni—avocatura şi institutoratul—şi n'am hezita a pune mai presus pe aceasta din urmă, socialmente. Ori, poate, din această cauză s'au declarat...incompatibite? Nu cumva nu se îngădue dascălului,—apostol al adevărului neclintit să îmbrace *roba* care permite, care *impune* adeseori abaterea de la simplul şi bunul adevăr, după cererea *cauzei*? Lucrul e greu de crezut şi de aceea nedumerirea rămîne în picioare şi chestiunea rămîne pusă: de ce omul de legi se împacă cu ideea de a-şi vedea colegul la....rampa scenei şi nu explicînd o lecţiune şcolarilor săi?

Rodion

A. D. Xenopol şi Gheorghe Kernbach

2) „Revue historique, condusă de marele istoric şi învăţat francez, Gabriel Monod (Rue du Parc de Clagny 18 Versailles). Aici colaborez de la 1881 şi, timp de 15 ani, am ţinut în curent Europa cu tot ce s'a scris, la noi în ţară, privitor la istorie.

Am publicat însă afară de cele cincisprezece buletine, şi multe articole, din care iată cele mai însemnate:

„Les démembrements de la Moldavie, Mai—Juin, Juillet—Aout 1881

De l'origine du peuple roumain, Sept.—Oct. 1883

Les guerres daciques de l'Empereur Trajan, Juillet, Aout 1886

L'Empire Valacho-Bulgare Nov.—Dec. 1891.

Observation sur l'origine des Daco-Romains, Mai—Juin 1896.

Le quantrième centenaire d'Etienne le Grand, Sept.—Oct. 1904.

3) „Revue de l'Enesignement supérieur director François Picavet (Rue Souflot 29), în care am publicat mai multe articole, între care anul acesta „La réforme de l'enseignement public en Roumanie", publicat în fruntea numărului din 15 Iunie 1906.

4) „Revue philosophique, director marele filosof francez Th. Ribot (Boulevard Saint Germain 108). Am inserat în această revistă, între altele, un articol, în No. din Octomvre 1903: „Les sciences naturelle, et l'histoire, prima parte a celui publicat, ca a doua parte, în „Revue de Synthèse historique.

5) „Revue critique", director, membru al institutului A. Chuquet, în care am scris critici asupra operilor lui Gustave Le Bon, G. Tarde şi Labriolla (vezi numerile din 21 Aug., 22 Oct., 6 Noemb. 1903).

6) „Le Courrier Européen"; (Boulevard Raspail 280). După ce directorul mi-a cerut colaborarea în modul cel mai stăruitor, bazîndu-se pe renumele de care mă bucur în Franţa, întovărăşeşte articolul trimis de mine asupra răsboiului şi care nu se potrivea cu tendinţele pacifiste ale foaei, cu următoarea notiţă: „Publicăm acest articol ce e contrar vederilor revistei, avînd în vedere marea personalitate a autorului" (N. 33 din 1902).

7) „Revista Italiana di Sociologia, din Roma: (Via Venti Settembre 8), — directori Bosco, Cavallieri, şi G. Sergi, marele psiholog italian. — Revista a inserat totdeauna în frunte, următoarele articole ale mele:

Sociologia e storia I, Luglio — Agosto 1904.

„Sociologia e storia" II, Magio Agoste 1905.

„Repetizione e succesione universali" va apare în curînd.

8) „Deutsche Litteraturzeitung" din Berlin, director Hinneberg, în cari am scris mai multe dări de samă critice, asupra cărţilor:

A. de Bertha, „Roumains et Maghiars devant l'histoire.

N. Iorga, „Vol. X al documentelor Hurmuzaki".

Pompiliu Eliad, „de l'Influence française en Reumanie".

Max Chublier, „L'Europe orientale depuis 1878".

Acum în urmă, un mare articol întitulat „Der Wertbegriff in der Geschichte" a fost publicat în 4 numere de-a rîndul (33—36, 1906) şi totdeauna în fruntea revistei.

Cît despre modul cum sunt aprețuite lucrările aceste deosebite ale mele în străinătate, trimetem pe dl. Gheorghe Kernbach la următoarele ziare, şi aceste numai pentru lucrările mele din 1906 şi pe care i le poate procura dl. Gallois, Courier de la Presse, (Boulevard Montmartre 21): „Polibiblion" Paris August 1906, „Revue internationale de Sociologie" Iulie 1907, Paris 18 Iunie 1906, „Journal des Débats" 8 şi 18 Iulie 1906, (acest din urmă reprodus mai sus). „L'Aurore", 2 Iulie 1906, „Le Moniteur judiciaire" 12 Iulie 1906, „La voix de peuple" din Reims 5 Iulie 1906, „Le grand National" Paris 18 Iulie 1906, „L'Information" 7 Iulie 1906, „Le Drapeau 7 Iulie 1906, „Le Petite République" 9 Iulie 1906, „l'Univers et le Monde" 9 Iulie 1906, „Le Soir" 3 Iulie 1906, „La Revue de l'Ensignement secondaire", Iulie 1906, „Le Journal officiel" 10 Iulie 1906, „Le Journal" 1 Iulie 1906, „Le Soleil" 8 Iulie 1006.

Vede deci dl. Gh. Kernbach pe unde trebue să se sbuciume trimisul călător

al d-sale, pe cît și ce bagaj uriaș de cunoștințe și erudiție trebue să iee în geamandanul lui, pentru a pleca pe drumul gloriei. Adăugim că trebue ani întregi de sacrificii și de neodihnă, petrecuți în mijlocul cărților cu tartaje—nu ale celorlalte—și a documentelor, nu a halbelor deșartate cu subdirectorii de reviste prin crîșmele Munichului (vezi revista „Viața Romînească“ No. 5 p. 224) în care îndeletnicire recunosc fără șovăire pe Gh. Kernbach de superior, hors concours membre du jury.

Ce e drept, e cam greu cînd ai ajuns la 50 de ani abia stăpîn pe două volumașe de poezii de tot ordinare ca fond și ca formă, e greu de tot să mai găsești de acolo înainte trimiși călători cari să poarte numele de muncă, sirguință și putere de minte. Mai poți atuncea, pe prăvălatecul mers al vieței, nepregătit pentru nici o muncă cinstită și dreaptă, și ros de viermele joasnicei invidii, numai doar să mai insulți și batjocorești oamenii pe care nu-i poți nici pricepe, nici ajunge.

Să mai număr d-lui Gh. Kernbach lucrările mele romînești pe care nu le-a cetit, dar care nu au pierdut nimica de a nu cădea sub raze privirilor d-sale celor stînse. Înșir pentru cetitor totuși numai volumurile, lăsînd la o parte numeroasele articole, critici, dări de samă, de cari sunt pline toate revistele mai de samă ale țării:

„Istoria Romînilor“ de la origine până la 1859, 6 volumuri 1889—1893, 4000 de pagini în total. „Domnia lui Cuza Vodă“ 2 vol. în total 1000 de pagini, „Genealogia Calimahilor“ 200 p. „Războaele dintre Ruși și Turci“ 2 vol. 500 p. „Teoria lui Roesler“ 280 p. „Istoricul învățămîntului superior“ 90 p. „Sărbarea școlară de la Iași“ 300 p. „Principiile fundamentale ale istoriei“ 250 p. „Amintiri de călătorie“ 200 p. „Studii economice“ 160 p. Pe lîngă aceste, vr'o 12 comunicări la Academie: „Mihail Cogălniceanu. Primul proiect de constituție al Moldovei, Romînii și Maghiarii în fața istoriei, Congresul proprietății literare, Congresul din Londra și militarizarea școalelor romîne, Cauzalitatea în succesiune, Noțiunea valoarei în istorie, originile partidului național, etc.

Și că toate aceste lucrări atît în romînește cît și în limbi străine au o valoare, se vede din aceia că am fost numit profesor la Universitatea din Iași, pe baza scrierilor mele încă în 1883; că am fost ales membru al Academiei romîne, după ce Istoria Romînilor fusese premiată de această Academie; că în străinătate au fost iarăși premiate cele două volume „Histoire des Roumains de la Dacie Trajane“ de Academia franceză; că la această carte fostul ministru al Franței și membru al Institutului Alfred Rambaud a scris o prefață de o nespusă frumusețe mare de vr'o 70 de pag.; că în urma publicării scrierii „Principes fondamentaux de l'Histoire“ am fost ales membru al Institutului din Franția; că am fost invitat de a colabora la marea operă a erudiției franceze „Histoire générale“ de Lavisse et Rambaud, pentru partea romînească, prin care am pus istoria Romînilor în lumina ei adevărată în o publicație de 12 vol. care a făcut încunjurul lumei; că marele reviste ale apusului caută să dobîndească conlucrarea mea; și cînd o capătă, toate îmi pun articolele în fruntea lor; că acuma chiar am fost invitat să țin la Sorbona din Paris un șir de 12 lecțiuni asupra „teoriei istoriei“, ceea ce voiu îndeplini încurînd.

Aș fi curios să te văd înșirînd și pe d-ta d-le Gh. Kernbach, titlurile și cercetările d-tale.

Nu am obiceiul de a vorbi de nime; dar acuma cred că a trebuit să o fac; căci e bine, moral și înălțător ca să se cunoască îndepărtarea pe care natura a pus-o între oameni. Suntem așa de îndepărtați unul de altul, d-le Kernbach, în cît nu știu zău—nu cum de mă vezi d-ta pe mine—ci cum de te văd eu pe d-ta.

A. D. Xenopol.

MEA CULPA

La violentele acuzații ale *Patriotului*, Dl. Virgil Arion răspunde printr'un articol de o ironie caustică, și de un stil fermecător.

Reproducem aici cîte-va pasagii mai importante din articolul publicat de directorul *Patriei*.

Citeam mai alaltăeri istoria lui Vasile Macedoneanu, împăratul Bizanțului.

..... Și mă gîndeam în mine, pre cînd citeam, ce observator fin și ce curtean dibaciu trebue să fi fost cronicarul bizantin care ne povestește tinerețea împăratului Vasile Macedoneanu! Cum a pătruns el, că începutul multor măriri omenești este banul, și cum avînd să vorbească de obîrșia bogăției împăratului, a închipuit că însăși pronia cerească a scos în calea tînărului frumos pe văduva bogată căreia datora acela în mare parte strălucirea sa.

Am fost întrerupt în citirea plăcută a cronicarului grec de un prieten care intră repede la mine și-mi puse pe masă un jurnal. Era „Patriotul“ care-mi făcea onoarea unui articol îndreptat personal în contra mea. Cu acea eleganță a omului — „*bien né*“ —, dar și cu sinceritatea cam disprețuitoare ce o ai către cei mici, redactorul „Patriotului“ făcea socoteala meritelor mele, — slabe merite! slabe de tot! comparativ cu ale altora,— iar eu, urmărind cu umilință șirul argumentărei sale, ajuns la frasa în care îmi imputa că n'am susținut din punga mea campania din opoziție nici jurnalele conservatoare, am remas uimit de adevărul acestei observațiuni.

O perspectivă întinsă s'a deschis dinaintea ochilor mei și confusiunea mea a fost extremă.

Am priceput, în fine, meritele multora și demeritul meu. Și am înțeles că și pentru mine se făcuse un semn ceresc, căci cetirea istoriei lui Vasile Macedoneanul, tocmai în momentul cînd mi s'a adus articolul „Patriotului“, contribuise mult la lumina vie care s'a făcut în mintea mea.

Și mă gândeam, ce plassament admirabil, dacă, dând câte-va mii de franci în opoziție, îți asiguri, la putere, toate onorurile!

Și aci, o obiecțiune s'a născut în spiritul meu. Sânt, astăzi, îmi ziceam fn cele mai înalte dregătorii oameni cari ne'au combătut, în opoziție, până în ultima zi, și cari, prin urmare, n'au dat nici un ban pentru compania conservatoare și pentru ziarele noastre.

Da, dar au dat de sigur contra noastră, căci au bani, au de unde să dea.

Și atunci am priceput și mai bine. Nu e totul să dea parale pentru campania conservatoare, poți să nu dai de loc, poți chiar să dai contra acelei campanii— totul e să *ai* parale, să știe lumea că ai parale, să te admire fiind că le ai.

Si de aci înainte nu mai e nevoe de nimic. Poți să pleci în Indii, poți să pleci la Polul Nord,—poți chiar să te plimbi și-n alte partide.

Când te vei întoarce, de vei bine-voi să condescinzi să accepți un portofoliu, toți vor fi încântați să primească în mijlocul lor— *un homme de notre monde.*

Iată ceea ce nu pricepusem până acum, și ceea ce, grație articolului din „Patriotul“ am înțeles, în fine.

Mea culpa!

CRONICA DRAMATICA

FEDORA

Cine a zis că Iașul nu mai este un centru de artă, că publicul ales al Iașului nu-și mai iubește artiștii săi favoriți, că nu știe să răsplătească cu dragoste și entuziasm marile talente ale țărei?

Și iată că o lume imensă a venit să aplaude cu cel mai cald avînt strălucitul farmec al jocului de scenă, apariția încântătoare a Agatei Bârsescu, după o lipsă care-i s'a părut nespus de grea și îndelungată. Era ocupată sala de sus până jos, în toate unghiurile, așa cum n'au putut s'o umple artiștii străini cu renume și cu reclamă de Barnum,— dovadă că orașul nostru dispune încă de o elită iubitoare de frumos, gata să îmbrățișeze pe marii preoți ai frumosului artistic.

...Să fi contribuit oare la graba publicului și noua faimă de care s'a încurajat minunata artistă în turneul său triumfător în Lumea Nouă? Să fi răsnuat până aici aplauzele și laudele cu care a primit-o și a salutat-o publicul cunoscător în ale artei, presa dificilă și severă din Noul Continent? Lucrul e cu putință și nu ne-ar mira; iar artista n'ar avea de ce să fie jenată, căci astă-zi marile centre artistice ale Americei de Nord rivalizează cu cele din Apusul și centrul Europei, cînd e vorba de a consacra sau a confirma reputațiile și celebritățile artistice și a decerne laurii mult doriți.

*

Fedora, piesa celui mai cunoscut scriitor de teatru în viață, Sardou, a celui mai abil maestru în ale tecnicei și intrigilor... dramatice, e cunoscută de mult publicului nostru. Împrejurările de acum îi dau un colorit de actualitate prin faptul că revedem pe scenă colțuri din epopeea activității nihiliste, din poezia vieței aventuriere a acelor eroi anonimi care se sacrifică pentru ținta supremă a libertății. Ne resună parcă pe ici pe colo pagini din înflăcăratul „Roman Rouge“ al lui Mendès și ni se trezesc clipe de admirație.

Subiectul și acțiunea piesei au fost aratate cetitorilor într'un număr anterior al ziarului; ele sunt cadrul uriaș în care se desfășoară silueta eroinei, Fedora, temperament slav de o energie pe care o egalează numai pasiunea de care e capabilă: pasiunea răzbunării, pasiunea iubirii. Dar între aceste două mari frământări sufletești se petrece lupta și se petrece viața ei în intregime.

Sardou e prea dibaciu ca să nu-și plimbe eroina prin gama toată a simțirilor omenești—și cînd are norocul de a avea o interpretă strălucită ca Agata Bărsescu, lumea spectatoare îi datorește o seară de cele mai complexe emoțiuni, de cele mai adînci infiorări, de cele mai sincere zguduiri sufletești, de cele mai duioase împărtășiri a suferințelor omenești. Toate aceste merg crescînd de la primul la ultimul act și artista sfîrșește prin a cuceri publicul în chip desăvîrșit așa cum izbutesc a face numai marile artiste, visate de marii poeți pentru operile lor.

Cu prima reprezentație, de aseară, Agata Bârsescu a oferit ieșanilor răsplata lungei așteptări a reîntoarcerei sale în patrie; cu cea de astăzi —*Sclava* de Fulda—va intipări de sigur neșterse amintiri pentru timpul cît ne va lipsi apoi, plecată din nou în lumea marilor succese care o cheamă, care ne o răpesc.

As.

Litere-Științe-Arte

Lecțiunile ilustrului istoric A. D. Xenopol la Sorbona vor cuprinde un ciclu de 15 prelegeri. La timp vom publica și cuprinsul fiecăreia.

*

Liciu—după demisia din teatru—a devenit jidovul rătăcitor și s'a hotărît a face....„Ocolul pământului“—ducînd faima lui Davila peste nouă mări și țări. Așa se explică fenomenul că în seara de 20 Ianuare, Liciu va fi în Iași, iar afișul teatral va anunța „Ocolul pămîntului în 80 de zile“.

*

Georgescu-Vitriol a profitat aseară de imensa asistență la reprezentația Agatei Bârsescu făcînd o bună reclamă....ilustrată conferinței sale. Hotărît lucru, omul acesta—ierte-ne această părere dușmană— e întreg la minte și nu e de....balamuc, măcar că se bagă în teatru.

*

Unul din cei mai de seamă bărbați ai Austriei, Wilhelm Hartel, celebrul umanist și elenist, fruntaș al politicei austriace și fost ministru al școalelor, a murit la Viena.

*

Albert Carré maistrul de scenă al Operei comice din Paris, a fost numit director al academiei naționale de muzică.

In locul rămas vacant la Opera comică va fi numit Porel, directorul teatrului Vaudeville.

*

100,000 este, până în present, numărul pelirinilor, cari vor merge, anul acesta, la Mekka.

*

Scrisorile inedite ale lui Heine, despre cari ne-am ocupat în ziar, au apărut ieri în editura Boerner, la Lipsca.

*

STRUNA ZILEI

GRAȚIERE....PE VIAȚA

De anul nou s'a redus lui *Ion Dulce* osîndit pe viață, la muncă silnică pe 45 de ani.

Opinia.

Dulce la așa stafete
A răspuns în două șire:
„Slavă ție, Logefete,
Pentru această....îndulcire.“

Informații

Un deputat din nordul Moldovei, sosit în Iași, a comunicat unor prieteni că situația din județul Botoșani este foarte serioasă din cauza agitației sătenilor și că această agitație pare a se fi comunicat și sătenilor din Dorohoi.

Agitația țăranilor continuă în sensul că ei cer ca arendașii să le treacă lor imediat moșiile și garanția pentru cîșt s'o depuie băncile populare și asociațiile sătești.

Acel domn deputat mai afirmă că prefectul județului Botoșani a făcut un detailat raport ministerului de interne, în care arată că trebue de făcut ceva pentru a liniști populația de la țară. După părerea prefectului ar fi bine a se încerca un mijloc ca să convingă pe arendașii streini să cideze ceva din întinderea pâmînturilor pe care le cultivă, în folosul sătenilor.

S'a autentificat actul prin care Mitropolitul Moldovei cumpără de la eforie un loc, la Slănic, în apropriierea otelului Racoviță.

Pe acel loc I. P. S. S. va face să-i se clădească o vilă și o capelă.

2920 medalii „Carol I“, pentru funcționarii din Iași, au sosit astăzi de la minister.

Locuitorul V. G. Iluță, din Bivolari, pe cînd se întorcea de la judecătorie, a murit subit.

La 10 Ianuarie se va ține un consiliu de miniștri în care se va hotărî asupra numirilor importante ce urmează să se facă în magistratură.

„Union“, Baügesellschaft, din Viena, a presintat o importantă ofertă eforiei Sf. Spiridon.

Casa vieneză propune să instaleze o linie ferată largă de la Tg.-Ocna la Slănic, fără transbordare.

Tot odată voiește să facă lucrările pentru iluminarea cu electricitate a orășelului Tg.-Ocna și a băilor Slănic.

La ministerul domeniilor s'au aprobat adjudecările următoarelor 2 păduri din județul Iași:

Hadîmbu Mironeasa, în întindere de 87 hectare și 3250 m. p., estimată de serviciul silvic la 289 lei și 36 bani hectarul, adjudecată asupra d-lui Moise Grümberg, cu lei 505 hectarul.

Băicenii din jud. Iași, în întindere de 12 h. și 6.759 m. p., estimată la 345 lei hectarul, adjudecată asupra d-lui D. Bogonos, cu lei 545 și 60 bani hectarul.

Am înregistrat ieri știrea că dl. N. Xenopol a demisionat din comisia de delegați trimisă la Paris ca să trateze convenția comercială cu Franța.

In urma intervenției d-lui E. Lahovari și a ministrului nostru plenipotențiar la Paris, cari au recunoscut că d-lui N. Xenopol, prin studiile economice ce-a publicat, i se cuvine demnitatea de prim delegat al comisiunei, dl. Xenopol a revenit asupra demisiunei și va presida delegația română.

La curtea s. I urma să se judece azi procesul Fischer Ananiescu, privitor la un sechestru ordonat de tribunalul Dorohoi.

Părțile de comun acord au amînat procesul.

Numeroși cetitori și cîți-va profesori chiar ne întreabă mereu pe cine vizează notițele noastre cu privire la un tînăr doctor în științe, suplinitor vremelnic la o catedră Universitară, care a dat dovadă de atîta ignoranță și care continuă cu toate aceste a nutri speranța că va deveni profesor Universitar, în care scop se dedă la manevre care însamnă asigurarea bunei-voinți a unor puternici ai zilei.

Respundem. Cele publicate nu vizează nici pe un candidat căzut în mod rușinos la un concurs de arheologie și nici pe vre-un tînăr doctor înalt gen de științi de cât în acel al fisico-chimiei.

Restul, cetitorii îl vor înțelege, iar în ce privește adevărul susținerilor noastre cetitorii se vor convinge curînd, cînd vom publica notele de la cursul pe care l'a ținut la Universitate în calitate de suplinitor.

In strada Păcurari No. 48 a încetat din viață evreul Marcu Herșcu în etate de 100 ani.

A produs oarecare senzațiune faptul că societatea „Patria“ a hipotecat un imobil al ei din Iași, str. Ștefan cel Mare 38, ministerului demeniilor.

Informațiuni luate iată ce ni s'a comunicat în această privință: potrivit legei, societățile de asigurare sunt obligate a depune, la casa de consemnațiuni, o a treia parte din sumele asigurate, în contul ministerului domeniilor.

Soc. „Patria“ avînd a depune, în acest scop, o sumă de 120,000 lei, a făcut hipotecă ministerului domeniilor asupra imobilului din Iași.

Autoritățile rusești de acord cu cele românești, au luat următoarea dispoziție:

Creștinii din Basarabia vor putea trece frontiera română cu bilete de liber-parcurs valabile pe 8 zile.

Creștinii din Romînia vor putea trece în Basarabia cu biletele valabile timp de 5 zile.

La eforia spitalului sf. Spiridon, s'a terminat întocmirea budgetului.

Leafa directorului a fost sporită cu 70 lei lunar, adică la 500 lei; salariile șefilor serviciilor au fost ridicate de la 400 la 450.

O sumă de 40,000 lei a fost prevăzută pentru reparațiunile imperios necesare clădirei institutului Grigorian.

La curtea s. I. se judecă azi un proces referitor la monopolul cărților pentru uzul școalelor primare.

Tipografia „Națională“ din Iași editase un uvraj al doamnei Tincu, aprobat de minister.

Puțin după aceea introducîndu-se monopolul cartea d-nei Tincu fu scoasă din uz.

Tribunalul a dat cîștig de cauză editorului.

FOIȚA ZIARULUI „OPINIA“

32

SECRETUL
JUDECATORULUI DE INSTRUCȚIE

MARE ROMAN

de

PIERRE DELCOURT

Aceste întîlniri nu era fixate într'un chip regulat. D-ra de Longpré era singura care indica date iar ora fusese stabilită în mod definitiv.

Un semnal pe care tânărul ar fi putut să'l vadă de afară, era indiciul sigur că întîlnirea între ei e posibilă și atunci el urca scările.

In fie care seară Maxim apărea în strada Payene și cînd vedea lumină la una din ferestre, știa că întîlnirea e posibilă.

Alice sunase pe fata de serviciu, o tînără brunetă, intrată numai de cîtă va vreme în serviciu și care îi părea foarte atașată.

Din parte-i Alice simțise de la început o mare afecțiune pentru Marie și nu se temuse să-i încredințeze secretul său. Tînăra servitoare se puse de asemeni la dispoziția stăpînei sale.

Marie atrase pe stăpâna sa în cameră, fără ca aceasta să fi pronunțat o singură vorbă. Semnalul era mereu la locul său; Subreta se grăbi atunci să-l ridice de acolo și să-l pue în altă parte, apoi stinse lampa și trase perdelele.

Alice, recăzuse într'un fotoliu, Marie căuta să o liniștească, dar în zadar.

Tânăra fata, plină de frigurile iurei și ale neliniștei petrecu o noapte fără somn. Era prima durere a amorului, care o făcea să sufere cumplit.

Și cu toate aceste, ea nu putea fi supărată pe Maxim, din cauza unei absențe, ale cărei cauze ea le ignora, mai ales judecând că tânărul ei amant nu lucrase de cît sub imboldul unei forțe mai mari ca a sa.

Logodnicul nu era bolnav, mort poate!

Oh! această din urmă idee, Alice o alunga cu energie, simțind în mod instinctiv că ea nu putea fi adevărată. D-na Marion era poate indispusă! S'au Maxim părăsise Narisul? Fără a o preveni! Era imposibil.

Alice căută în zadar să găsească vre-un motiv cauzei nevinerei lui Maxim la întîlnire; cu cît se afunda mai mult în ipoteze, cu atît mai obscure i se presintau chestiunile ce-și punea. In sfîrșit fu nevoită a recunoaște că ie imposibil să găsească motivul adevărat al lipsei lui Maxim, totuși nu putu admite că n'ar fi o chestie serioasă la mijloc.

A doua zi dimineață, cînd tânăra fată se presintă la bunicul ei pentru a primi sărutarea pe runte ce i-o dădea în fie-care zi, ea era palidă. Trăsăturile sale slăbite atestau o noapte de insomnie.

Bătrînul păru neliniștit zărind pe fica sa.

— Ce ai Alice? îi zise el, atrăgînd copilul în brațele sale!

— Nimic bunicule; am dormit zău.

— Nu ești bolnavă?

— Nu, te asigur.

— Dar nu mă înșeli?

— Dar nu!

— Aide, du-te de te odihnește copila mea, să fii frumoasa astă-sară.

— Da bunicule.

Da, ea voia să fie frumoasă în astă seară, căci de sigur, gândea dânsa, îl va revedea. Va veni de sigur în astă-seară.

Sărmanu bunic, cum îl înșela.

Toată ziua Alice rămase într'o stare de nelinește; timpul îi părea foarte lung.

Ea aștepta cu mare nerăbdare timpul în care primii invitați vor sosi, sperînd să vadă și pe Maxim printre ei.

In fine veni și momentul acesta mult așteptat.

Ultimile lumânări ale candelabrelor fuseră aprinse.

Alice mai frumoasă încă, într'o toaletă foarte îngrijită, sosise cea dintâi, luînd locul care-i era destinat ei, acela da stăpâna casei și dorind să vadă înainte de toate, apărând pe iubitul inimei sale,

El nu veni.

Puțin câte puțin, saloanele se umplură de lume, invitații se grăbeau să se apropie de frumoasa Alice de Longpré, căreia îi era foarte greu să-și ascundă emoțiunea, sub surisurile pe care le împărtășia tuturor musafirilor.

Maxim nu apărea.

Serata era înaintată. Alice simțea durerea sa crescînd. Foarte rău dispusă în mijlocul acestei societăți indiferente, suportând cu greutate masca fălșă a figurei sale, râzând cu o veselie pe care un observator ar fi putut'o defini foarte bine și care făcea milă, tânăra moștenitoare își simțea lacrimile lovind pleoapele sale.

(Va urma)

Ultime informaţii

Răspunsurile fruntaşilor

La telegramele de felicitare trimise de senatorii şi deputaţii Iaşului şi a celor stabiliţi în Iaşi, domnilor Take Ionescu şi A. A. Bădăreu, cu prilejul reînoirei anului, fruntaşii au respuns prin următoarele telegrame adresate d-lui senator şi profesor universitar D. Alexandrescu:

Berlin

D-tale şi la toţi amicii mulţumiri şi la mulţi ani.

Take Ionescu
Paris

Prietenească şi çalda voastră urare mi-a produs mare mulţumire. Vă mulţumesc şi Vă urez sănătate şi succes în toate.

Devotamentul şi vrednicia Voastră îmi înzecesc puterile în lupta pentru cauza cea bună.

Bădăreu

—

Cu expresul de ieri seara d. A. A. Bădărău a sosit în Iaşi, venind de la Paris.

A fost întîmpinat la gară de numeroşi prieteni.

Anunţăm cu plăcere că starea sănătăţei părintelui fruntaşului nostru s'a ameliorat.

—

D. C. Arion, fruntaşul junimist, întîlnindu-se cu un deputat, prieten al nostru, şi-a manifestat neîncrederea în succesul tratativelor întru cît d. Carp se arată, în ce priveşte pretenţiunile sale, mai intransigent ca ori cînd.

—

Loteria de stat. — *Ni se telifonează din Bucureşti că ministrul de interne a instituit astă-zi, în mod definitiv, comisiunea care va presida tragerea primei clase a loteriei de stat, care, după cum se ştie, va avea loc în ziua de 5, a. c:*

Preşedinte al comisiunei a fost numit d. general Mihăiescu, consilier la curtea de compturi; iar membri domnii; doctor A. Obreja, directorul general al serviciului sanitar; Economu, din partea parchetului; D. Neniţescu şi N. Lahovari, din partea ministerului de interne; I. Patriciu, din partea ministerului finanţelor şi I. Arion, ca director al loteriei de stat.

Tratativele d'intre liberali

— In ce stadiu au ajuns lucrurile în localitate —

Ambele direcţiuni de la centru, adică sturziştii şi brătieniştii, n'au voit să îmbrăţoşeze cauza tinerilor liberali de la Iaşi.

Faptul acesta este evident. D. Surdza n'a voit, precum era natural, să-l părăsească pe domnul Poni.

Brătieniştii, pe concursul discret al cărora tinerii contau, n'au putut face altfel de cît d. Sturdza, în vedere că d. Stere, care represintă aci nuanţa ocultă, a luat partea bătrînilor.

Faţă cu această situaţie este natural că bătrînii să fie intransigenţi şi să susţie că nu vor ceda la nici una din pretenţiunile tinerilor.

*

Tratativele d'intre liberali au început de eri. La ora 3 s'au întrunit la d. N. Gane acasă, cele 2 comisiuni: domnii N. Gane, C. Stere, C. B. Pennescu şi doctor Botez, din nuanţa bătrînă şi d. G. G. Mărzescu represintînd ramura tînără.

*

D. Poni, care are mînă liberă, admite o modificare a statutelor, dar în sens cu totul opus pretenţiunei tinerilor.

D. Poni cere cartelarea membrilor clubului în 2 grupuri: în aderenţi şi fondatori.

Aceştia de pe urmă vor avea votul deliberativ; iar ceilalţi votul consultativ şi nu vor putea pretinde nici o onoare osebită din partea partidului.

Comitetul executiv actual să fie disolvat. In loc de 21 membri, în viitorul comitet să se aleagă 36.

Din aceşti 36, cei 21 actuali să rămîie în principiu neschimbaţi; iar din restul de 15—numai 4 să fie reprseentanţi ai liberalilor tineri.

D. Poni mai cere ca noul comitet de 36, să aibe puteri mai mari de cît le are actualul comitet executiv.

In sarcina lui să cadă primire de noi membri, fixare de candidaturi etc.

Incă un punct pe care-l cere d. Poni, este ca liberalii din Tg.-Frumos, înscrişi în clubul de la Iaşi, să nu poată fi de cît membrii aderenţi.

*

La întrunirea de ieri, d. Mărzescu a declarat că nu poate primi nici una din aceste condiţiuni.

S'a opus mai ales, şi în mod categoric, contra clasificărei membrilor în aderenţi şi fondatori şi la umilirea celor de la Târgu-frumos.

*

Aseară la teatru unul din partizanii bătrînilor liberali, recunoscut ca cel mai constant şi devotat prieten al d-lui P. Poni, a declarat unui colaborator al nostru următoarele:

— Relaţiunile *Opiniei* în privinţa trativelor ce se urmează spre a se restabili armonia în partidul liberal sunt matematiceşte exacte. Nimeni nu va putea să nu recunoască acest lucru, căci ar însemna a tăgădui evidenţa.

Greşiţi însă atuncea cînd afirmaţi că bătrînii sînt gata să cedeze şi că acest lucru ar fi fost indicat de la centru.

Mai curînd aţi fost în nota justă dăună-zi cînd aţi prevăzut in-succesul campaniei tinerilor liberali, din cauză că ei s'au rîdicat contra celor cu trecutul, tradiţia şi autoritatea în partid pe o chestie secundară şi fără importanţă.

Pentru a fi în concordaţă cu adevărul puteţi spune că mai mult de cît or cînd d. Poni şi amicii d-sale nu vor ceda căci chestia pe care o agită tinerii este atît de meschină, atît de terre-à-terre în cît morala şi bunul simţ cer refuzul categoric şi umilirea fără cruţarea a acelora care cer modificări.

—

La Mitropolie s'a celebrat astă-zi căsătoria d-rei Natalie Licinsky cu d. Herz.

—

Tratativele între ambele comisiuni liberale au ţinut eri până noaptea târziu.

Din partea liberalilor tineri au tratat d-nii G. Mârzescu, Al. Gane şi N. Cozadini.

—

Astă-zi seara, Joi, ultima representaţie a domnişoarei Bârsescu.

Pentru prima oară se va represinta *Sclava*, **de L. Fulda.**

—

La 9 a. c. se va judeca la tribunalul s. II. procesul de omor prin imprudenţă intentat de d. Zotta, şef de gară tînărului Sturdza, care călcând cu trăsura pe un copil al d-lui Zotta, a provocat moartea copilului.

Tatăl s'a constituit parte civilă pentru suma de 100.000 lei.

—

D. Raki Vasiliu, fost deputat şi membru în comitetul executiv al clubului liberal din Iaşi, pare a fi fost foarte rău impresionat de ultimile întâmplări din sînul clubului de vis-à-vis de cofetăria Tuffli.

Intr'adevăr d-sa pare a fi decis să se retragă din politică şi a manifestaunor prieteni intenţia de a se consacra în totul învăţămîntului şi în acest scop încearcă să ocupe una din catedrele vacante în învăţămîntul Universitar.

—

Astă-zi s'a înfăţişat înaintea curţei de apel S. I. procesul dintre A. Boghen şi Ministerul domeniilor, pentru daune rezultate din deposedarea arbitrară a def. Gr. Sion fost arendaş al statului pe moşia Laza.

Procesul s'a amînat.

Din partea d-lui A. Boghen au pledat d-nii E. Herovanu şi O. Teodoreanu.

Din partea statului d-nii avocaţi A. Dabija şi H. Sutzo.

*

Procesul lui Gh. Dănilă, manipulant şi Reinhorn, condcător la tramvaiul electric, care erau de serviciu cu prilejul marei nenorociri ce s'a întîmplat în Septembrie 1905.

Dănilă a fost condamnat la 4 luni, iar Reinhorn achitat.

Partea civilă va fi represintată prin d-nii H. Suţu şi L. Antoniu.

*

Un om care a murit cu 82 zile prea curînd.

Doamna Elena Gr. Stamatian, văduva fostului Sivicultor, a cerut să-i se acorde pensiune pentru anii serviţi de bărbatul ei.

Ministerul a respins cererea pe motivul că defunctul nu împlinise, în serviciu de cât 14 ani, 9 luni şi 6 zile în loc de 15 ani, adică 86 zile mai puţin.

Apelul d-nei Stamatian se va judeca mâine de curtea s. II.

*

Camera de punere sub acuzare a trimis în judecata Curţei cu juri de Neamţ pe indivizii Cădere şi Spatariu, cari au încercat să asasineze pe Ilie Siegler, cîrciumar în comuna Borleşti.

—

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 4 Ianuarie

Serbările coloniei române

Bucureşti — Din Viena se comunică că colonia romînă de acolo a fixat definitiv programul serbărilor pe care le va da în onoarea delegaţiunei capitalei, care vine să reîntoarcă vizita primarului Lueger.

Iată programul:

Astă-zi la ora 3 d. a., 2 delegaţi ai coloniei pleacă în staţia Marschegg pentru a întîmpina pe reprezentanţii Bucureştiului.

Vineri dimineaţa va avea loc o recepţie la clubul Romîn şi la societatea «Romînia Jună».

La ora 8 seara va avea loc o serbare la Staatstheater. Femeile romîne vor apărea în portul naţional.

Sîmbătă va avea loc la «Romînia Jună» o şedinţă festivă cînd se vor decerne diplomele de onoare d-lor M. Cantacuzino, Al. Ciurcu şi M. Stroescu.

Marţi seară va avea loc un banchet în onoarea delegaţiunei bucureştene.

Se mai comunică eă d. M. Cantacuzino va fi primit în audienţă de împăratul Austriei, după cum de altfel a făcut şi curtea Romînă cînd a venit primarul Vienei.

Neinţelegeri politice

Ploieşti. *Eri, cu ocazia deschiderei seziunei Consiliului comunal a avut loc aci o intrunire prezidată de D-l Th. Văcărescu, la care au luat parte d-nii D-r. Cozma, Victor Bilciurescu, Anton Arion, deputaţi, Th. Raica, senator Gh. Dobrescu, primar, Bucur Spirescu, inspector al învăţămîntului, Gogu Zamfirescu, prim-ajutor de primar, I. Lupulescu, ofiţer al stărei civile şi la care urma să se facă un schimb de idei asupra situaţiunei partidului conservator din Prahova.*

Intrunirea a avut loc la Grand Hotel.

In timpul discuţiunilor a sosit şi d, Luca Elefterescu, intovărăşit de d. I. Popescu, Seruleanu, avocat şi Iancu Alexiu, consilier judeţian.

Cu ocazia celor vorbite s'au produs incidente serioase şi violente, ast-fel că discuţiunea n'a mai putut fi continuată.

Mare incendiu

Ploieşti.—Astă noapte a izbucnit aci un mare incendiu care a distrus două fabrici de tăbăcărie, situate în strada Alexandri.

Una din fabrici aparţinea fraţilor Matache şi Iancu Velicu. A doua aparţinea d-lor Gh. Ionescu şi Rîmniceanu.

Nu se cunosc pînă acum cauzele incendiului.

Focul a izbucnit la ora 3 de noapte şi toate ajutoarele au fost zadarnice întrucît din cauza exploziei unui butoi de benzină, focul s'a comunicat cu o mare repeziciune şi făcea imposibil or-ce încercare de salvare.

La ora 5 dim. s'a produs o nouă esplozie de astă dată mai puternică căci exploadase restul benzinei aflătoare în depozit.

Pagubele se urcă la 200,000 lei şi ambele fabrici erau asigurate la societatea „Naţionala".

Asasinul lui Pavlow

Petersburg.—Poliţia crede a fi descoperit pe asasinul generalului Pavlow. El ar fi fiul unui general de brigadă din Petersburg.

Proiect respins

Londra.—Guvernul ca şi statul major a respins proiectul pentru construirea unui tunel sub-marin în canalul La Manche.

Complicaţiuni in Maroc

Paris.—Telegrame sosite din Tanger vestesc că Germania a trimes doi ofiţeri care să ia directiva armatei geniului din Maroc. Aceşti ofiţeri sunt majorul Ciudi şi căpit. Wolf.

Ziarele oficioase franceze protestează în contra hotărîrei guvernului german, care însamnă o provocare la adresa celorlalte puteri interesate în Maroc.

Cercurile oficiale consideră situaţia destul de serioasă.

Eri Ministrul de externe Pichon a avut o intrevedere cu dl. Cambon, noul reprezentant al Franţei la Berlin şi cu dl. Reoril trimisul special el republicei franceze la Maroc.

Un studiu asupra Valahilor

Viena. *Ziarele află că patriarhul ecumenic a însărcinat pe arhimandritul Anastasie secretarul sinodului patriarhului, de a intocmi o privire istorică asupra chestiunei Valahilor din Macedonia.*

Bugetele franceze

Paris — Bugetul ministerului de justiţie a fost votat ieri. Amendamentul privitor la suprimarea sumelor necesare pentru plata execuţiunelor capitale a fost respins în urma observaţiilor raportorului că nu se poate suprima suma, până nu se va abroga articolul din lege privitor la pedeapsa cu moarte.

Terorismul în Rusia

Petersburg. — Terorismul un moment suspendat a reînviat cu toată energia posibilă.

La Petersburg tribunalele militare au condemnat de la 10 Decembrie pînă astă-zi 650 persoane care au şi fost executate.

La Odessa vaporul „Grigorie Mersk" a încercat de două ori să plece din port şi de două ori lucrul n'a fost cu putinţă din cauza avariilor suferite de vapor în urma acţiunei teroriştilor.

La Minsk Lct. Col. Biela Ziedes, comandantul artileriei, a fost asasinat.

La Petersburg poliţia a reuşit să aresteze 70 de terorişti. Din hîrtiile confiscate se constată că ei au organizat un complot şi un atac în contra Băncei statului. Atentatul trebuia să aibă loc în ziua de 6 Ianuarie

Complotul a fost descoperit din cauza imprudenţei unui partizan.

Din Lodz se anunţă că numeroşi industriaşi şi avocaţi primesc sentinţi de moarte din partea teroriştilor.

Din Berna se anunţă că patruzeci şi patru de studenţi şi studente ruse au dispărut pe neaşteptate.

Pare că ei s'au reîntors în patrie.

Un romîn asasinat

Constantinopole,—Un profesor romîn George Marcu, cunoscut şi talentat publicist, a fost asasinat la Ianina de un grec.

Autorităţile n'au reuşit să prindă pe asasin.

Un comunicat oficial

Belgrad.—Guvernul publică un comunicat oficial prin care se dezminte categoric toate aserţiunile calomnioase şi minciunoase ale presei din Austro-Ungaria privitoare la situaţia din Serbia şi la atitudinea poporului sîrb faţă de dinastia Karagheorghevici.

Sfârşitul unui regim

Viena.—Astă-zi se împlineşte terminul legal pentru care a fost aleasă camera actuală a Austriei.

Viitoarele alegeri se vor face pe baza nouei legi electorale a votului universal. Şedinţei de azi a Camerei i se va da un caracter solemn pe baza întroducerei sofragiului universal.

Afacerea Polonyi

Buda-Pesta. — Ministrul justiţiei, Geza Polonyi, intrînd ieri în Cameră a fost obiectul unei calde manifestaţiuni din partea deputaţilor Kossutişti.

Ziarele cer ca Polonzi să justifice acuzările ce-i s'au adus de fostul primar al Pestei.

Acţiune teroristă

Sevastopol.—Autorităţile au reuşit să descopere nişte mine submarine la ţermul mărei, în dreptul cheiului.

S'a mai constatat de asemenea că teroriştii au reuşit să aşeze mine submarine în dreplul marelor vapoare aflătoare în port.

Vapoarele se află în fie-ce moment în mare pericol, din cauza submarinelor şi avariile ce le cauzează teroriştii.

Catastrofa din Kynsdon

Londra.—Telegrame sosite din oraşele din împrejurimile Kynsdonului, arată în mod oficial că incendiul produs în urma puternicului cutremur de pământ, care a fost resimţit în întreaga insulă Jamaica, a coprins numai o şesime din acel oraş şi a fost circumscrisl a această parte, fără a putea fi însă complect localizat.

După datele oficiale numărul morţilor ar fi de 40 şi acel al răniţilor de 300.

Ziarele însă, publică ştiri după care proporţiile catastrofei ar fi fost cu mult mai mari şi ar fi 300 de morţi şi 400 de răniţi.

Măsurile Guvernului Otoman

Viena.—Politiche Corespondenz *se ocupă de măsurile luate de guvernul otoman contra mitropoliţilor greci din Macedonia.*

Trei din miirapoliţi şi anume cei din Cazan, Drama şi Castoria au fost opriţi de a lua parte la şedinţele de administrarea ale caimacanatelor din acele oraşe.

OCAZIUNE

Din cauză de plecare din ţară, se vînd eften diferite mobile şi obiecte casnice. A se adresa la d-na Nettie L. Unter, str. Pomir 7.

TEODOR PISOSKI
AVOCAT
— 6, Strada Unirei —
Ore de consult: 4—7 p. m.

E. HEROVANU
AVOCAT
şi-a mutat biroul în strada Stfean-cel-Mare, casele episcopiei catolice.
Ore de consult: de la 3 la 6 seara.

Restaurantul TANASACHI

Din nou instalat cu tot confortul marelor restaurante europene serveşte onor. sale clientele cele mal delicioase mâncări.
Serviciu ales şi prompt.
Restaurantul e deschis noaptea. Bucătărie speciala Pentru artişti reducere

„ANKER"
Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rente
în VIENA, fondată în anul 1858
Concesionată pentru România prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869
Fonduri de Garanţii la 31 Decemb. 1905
PESTE 176 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
— Lei 5,745,000 —
Societatea ANKER încheie asigurări:
a) *Caz de viaţă* pentru un capital minimal garantat şi participare la câştig.
b) *Contra-asigurări.*
c) *De zestre* cu scutire de plată a premiilor după decesul contractanl tului.
d) *Caz de deces şi mixte* cu dividende în modurile cele mai avantagioase precum şi
Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei
Representanţa Generală pentru România
BUCUREŞTI
Agent principal pentru Iaşi:
Dl. Ioseph Popper, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Dr. A. Steuerman
Str. GOLIA No. 13
Medic al Societăţei Fraterna-Păcurari şi al Tramvayului electric
Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.
practică: Vaccinări şi Revaccinări

Ori-ce posesor de Gramofon poate imprima singur voacea sa prin ajutorul noului aparat care se aplică pe ori-ce Gramofon. Costul lei 40. Plăci virgine foarte ieftine.

ROMÂNIA MUSICALĂ
FINKELSTEIN
Iaşi. — Str. Lăpuşneanu 24
furnisorul tuturor şcoalelor cu note de muzică, viori, mandoline, coarde italiene, şi toate instrumentele muzicale.

TEATRUL CIRC SIDOLI

COLOSEUL REGAL

Noul Cinematograf BOTTEZ

cu Fenomenele Naturei

UN CICLU DE SERATE

CU

program absolut nou

Joi 4 Ianuarie 1907

MARE SERATA

Detalii în afişul zilei

NOROCUL

vă invită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Şansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta"

LOIZA

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—**Iaşi.**

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repezi

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, str. Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV. —No. 41.—Sâmbătă 6 Ianuarie 1907.

O nouă teorie politică

Un ziar din capitală, care nu de mult contesta *Opiniei* dreptul de a se amesteca în politica generală a partidului, se ocupă de D-l Virgiliu Arion, căruia îi contestă de asemenea dreptul de a aspira la ceva în guvern şi în partid.

Un om care n'a făcut sacrificii in opoziţie, care în termeni mai simpli n'a pus mîna în buzunar şi n'a scos la vreme nici o gazetă de propagandă electorală, n'are dreptul de a purta titlul de fruntaş în partid, nici n'are dreptul de a năzui cînd-va la onorurile ce se dau celor ce se deosebesc prin meritele şi capacitatea lor.

Cum vedem ne găsim în faţa unei teorii nouă, după care drepturile politice nu se cîntăresc după meritele intelectuale, şi după valoarea morală a oamenilor, ci după un criteriu care are darul de a fi mai sigur, după grosimea pungei.

După teoria aristocratică, vine deci teoria plutocratică. Dreptul de a conduce trebile publice, atribuit nu celor ce au nume şi tradiţie, dar celor cari au avere şi cari sunt in stare să susţie campanii electorale, sau să facă sacrificii bănești in opoziţie.

La drept vorbind această nouă îndrumare constitue un progres, întru cît cadrează perfect cu ideile de care se conduce societatea actuală, şi cu spiritul materialist care ne domină.

E un progres însă din alt punct de vedere, şi anume că substituindu-se concepţiei aristocratice, concepţia nouă pregăteşte fatal terenul celei nouă, celei adevărate, celeia care lasă drumul deschis tuturor oamenilor de valoare şi de inimă, cari n'au alte bogăţii de cît pe cele sufleteşti, şi alt capital de cît munca şi cinstea.

Ne îndoim şi cu drept cuvânt, dacă energicul şi intransigentul confrate din capitală, care a emis teoria aceasta nouă politică, a mers cu gândul aşa de departe.

Ştim bine că ceea ce se resfrânge în coloanele sale, nu e concretizarea unor idei bine stabilite, şi generalminte admise de cei din jurul ziarului. Şi mai ştim de asemenea că aceste teorii, sînt croite *ad hoc* pentru a lovi în cutare şi cutare fruntaş ne-agreat de mica ocultă conservatoare, grupată în jurul acelui ziar.

De şi prin urmare, aceste lucruri n'ar trebui luate în serios, credem că nu e rău să le supunem unei mici analize, pentru a pune în evidenţă imoralitatea acelora cărora le revine paternitatea lor,

Lăsăm de o parte obiecţiunea care se impune din primul moment, şi anume că nimic, nici o raţiune politică sau socială, nu justifică teoria aceasta.

Ne întrebăm însă, unde am ajunge cu sistemul acesta, care înlătură ori ce selecţiune în sinul bărbaţilor care se destină politicei şi treburilor publice ? Oare aceasta nu e proclamarea celui mai conrupt sistem, a sistemului care afirmă a tot puternicia banului ?

E trist, dacă şcoala experienţei făcute în jumătate de secol de viaţă parlamentară ne-a adus la acest sfîrşit, şi la această constatare.

E trist, dacă omului care munceşte, cinstit şi cu dragoste de ţară şi de binele public, i se inchide orice drum în spra înaltele dregătorii politice, unde ar putea să-şi valorifice meritele personale şi înaltele lor năzuinţe.

E trist în fine dacă ori cărui om politic fără avere i se poate obiecta că n'are putinţa de a scoate ziare de sprijinirea intereselor electorale şi i se poate arunca în faţă că în timp ce alţii sprijinesc bănește campaniile politice, ei se închid în cursul ocupaţiilor la care-i obligă nevoile vieţei.

Dar cu alt prilej, am dovedit că dreptul nostru de a vorbi, la olaltă cu întreaga presă a partidului, nu poate fi contestat de nimeni; credem că vom putea reduce la absurd şi această ridicolă teorie eşită din creerul prea îngust al unor oameni deprinşi să nu vadă mai departe de cît în lungul propriului lor nas.

„Se împacă"

„Ne împăcăm". De te întâlneşti cu un liberal bătrân sau cu unul din acei cari'şi zic centrali, asta ţi se respunde la întrebarea „ce faceţi ?"

— Ne împăcăm !

Impăcarea aceasta durează din ziua chiar din care a început şi cearta.

„Ne împăcăm" acesta, pe când zizaniile cresc mereu, ar face cui-va impresia că liberalii de la Iaşi nu prea ştiu de ce s'au certat.

Şi cu toate acestea neinţelegerile sînt profunde.

Centraliştii şi-au formulat pretenţiunile. Bătrânii au respuns. Dar cum au respuns ?

Ei admit resturnarea actualei stări de de lucruri, dar vor să aducă una mai rea de cât acea de până 'n present.

Centraliştii au cerut reducerea membrilor comitetului executiv ; bătrânii au respuns că vor ridica acest număr de la 21 la 36.

Centraliştii au cerut excluderea din comitet al unor membri, bătrânii au hotărât menţinerea tuturor.

Liberalii din Trg. Frumos au mers mână 'n mână cu centralii. Bătrânii au hotărât ca nici un liberal din aceştia de la Trg. Frumos, să nu poată intra în comitetul executiv.

Centralii cer ca toţi membrii clubului să fie consultaţi în daraveri politice; bătrânii au hotărât clasificarea membrilor în două categorii.

Şi totuşi.... *se împacă.*

Exemple de tradiţii

Iaşul este oraşul Moldovei cu cele mai multe tradiţii. Aceste tradiţii sînt representate prin unele monumente. In afară de palatul administrativ—a cărui modernizare hotărîtă de d. Bădărău, fost ministru al justiţiei—o supraveghează acum d. Iancu Catargiu, purtătorul de tradiţii pe la dejunurile actualului ministru de justiţie, mai avem în Iaşi, ca monument de tradiţii, palatul Rosnovanu.

Acest palat a fost şi el modernizat, acum cîţi-va ani, spre a servi ca reşedinţă principelui moştenitor. I-a fost dat domnului Greceanu, actualul ministru de justiţie, reprezentantul autorizat al tradiţiei, să suprime, în anul de graţie 1906, tradiţia acestui palat. Fără de d. Greceanu, tradiţia palatului Rosnovanu n'ar fi fost ştearsă cu totul de cît mai târziu cînd acest palat ar fi devenit, de fapt, reşedinţă princiară.

Prin intervenţia d-lui Greceanu, M. S. Regele şi Alteţele Lor Regale, au învoit ca, în mod provizor, acest palat să servească la distribuirea justiţiei.

Palatul care, la urcarea pe tron a M. S. Regelui Carol, era focarul intrigelor ruseşti, leagănul nefast al tuturor crimelor urzite contra patriei, a devenit, în anul jubileului de 40 ani al aceluiaşi rege, focarul Dreptăţei.

S'a schimbat tradiţia. Dar s'a suprimat o amintire ruşinoasă a Iaşului.

Spre a da seamă cititorilor de ce era palatul Rosnovanu în 1866, reproducem din ziarul „Vocea Naţională„, din acelaşi an, care ziar avea de redactor responzabil pe Neculai Culianu, veneratul profesor universitar, socrul d-lui Octav Erbiceanu, alt propoveduitor de respectul tradiţiei pe la dejunuri, o dare de seamă de cele întîmplate la Iaşi în ziua de 3 Aprilie 1866:

„La 11 şi jumătate cavaleria trecu în goană strada cea mare şi se aşeză şi ea la palat. Inaintea ei nimeni nu s'a împotrivit, dar după dînsa îndată s'a întrupat plebea din nou, locul d'inaintea *Rosnovanului* se umplu de tumultuanţi cari deodată scoaseră, ca din pământ, pari, ciomege ferate, cîte-va puşti şi pistoale, stricară pavagiul şi se armară cu bolovanii stradei. D'inaintea casei lui *Rosnovanu* se strigă: „doi galbeni de om pentru ori-cine ne-ajută." Vedre de vin se împărţeau pintre oameni. D. Teodor Lăţescu era înţeleptul cu gura cea mare şi de-o dată, cînd un peloton de vre-o 25 soldaţi pedeştri înainta spre ei ca să-i împrăştie, începură a da cu bolovani, de jos şi de prin ferestre, pistoale fără descărcate asupra miliţiei, doi soldaţi căzură jos loviţi de moarte... Un om pus de preuţi rusofili tregea tot mereu clopotul cel mare a mitropoliei, ca de foc. Un peloton străbătu în casa Rosnovanu şi arestă acolo pe Nicolae Rosnovanu, Ceaur Aslan, T. Lăţescu şi pe avocatul Panaite Cristea.

Rosnovanu şi Aslan erau desfiguraţi şi galbeni, şi strîngeau de braţe femeile pe care le aduseră cu dinşii....

Bărbaţii fură arestaţi la palat, iar femeile eliberate."

CE VA FI ?

Numai 4 zile încă şi Camera se va redeschide. Nici odată nu ne aducem aminte reluarea activităţei parlamentare, după o scurtă vacanţă, să fi fost mai nesigură, mai plină de surprizele ce vor veni—ca acum.

Ce va fi ? Fie-care îşi pune această întrebare şi nimeni n'o poate descurca.

Ce va fi nu se ştie. Dar ce-ar trebui să fie este pacea, este reluarea activităţei cu entusiasm şi cu spor.

Opera micilor intriganţi, a tuturor felurilor de entusiaşti infami, a turburat situaţia în mod evident.

O ceaţă groasă acopere munca uriaşă a anilor de pe urmă şi ex ameninţă să distrugă monumentul pe care partidul conservator şi l-a rîdicat, învederîndu-se partid de guvernămînt, de muncă şi de ordine.

Ar trebui să reînvie solidaritatea, frăţia, cari au mers, mînă în mînă, 6 ani de zile şi care au dat forţe şi prestigiu partidului.

A da mînă liberă şi a lăsa gură liberă intriganţilor, nefolositorilor, ar fi a aprinde foc mare şi să fereasca Dumnezeu de desastrele focului mare.

Destul cu intriganţii !

Toată nefericita stare actuală de la ei decurge. Infamiile lor au dat nefastele roade de astă-zi.

Dar încă timpul nu este pierdut. Prin solidaritate ar dispărea repede nimicurile, care, departe de noi cînd s'a închegat partidul, au venit fugind să-l desfiinţeze.

Camera se redeschide pe vijelie mare. Se redeschide sub impresiunea infamilor şi anonimelor campanii ce au fost duse contra fruntaşilor noştri.

După furtună poate veni şi vreme bună. Să ne gîndim la viitorul însuşi al acestui partid şi, prin forţe din nou, reunite prin solidaritate şi prin alungarea duşmanilor din casă, să readucem vremea cea bună.

Să resară din nou soarele !

CATE-VA NOTE

Una delicioasă a *Epocei.*

Un an întreg a exploatat conversiunea. A tălmăcit'o în toate felurile şi a presurat'o cu toate infamiile.

Astă-zi, după un an de „luptă", vine şi spune: „pentru ca publicul să poată pricepe mai bine ce ie cu conversiunea, publicăm o explicaţie în *supliment.*"

Epoca recunoaşte deci singură că cele ce a scris în ziar nu erau de înţeles.

De aceea îşi încearcă norocul prin supliment !

*

Sîrbovici despre el însuşi.

Ilustrul bărbat susţine că cine schimonoseşte numele este un imbecil.

Cu alte cuvinte „amicul" Sîrbovici care scrie *Beruth* în loc de *Beyruth* şi St. Lazar în loc de St. Nazaire, este, precum el însuşi declară, un imbecil.

Pentru prima dată—perfect de acord,

*

Plularita lui Imb-Erbiceanu:

„Domnul Sturza, scrie el, are mai multe săgeţi la arcul „dumisale" sau mai multe „ace de cojoace".

Arcul „dumisale" împodobit cu „ace de cojoace"—uite un sujet de conferinţă, care ar atrage pe toţi blănarii,

Dar este una cu şi mai multe „ace de cojoace" una care formează arcul de triumf al „d-sale".

E nostimă de tot: „oameni în toată firea pe de-asupra la coajă"...

Asta înseamnă, în mod evident, că există şi o coajă de desubt. Dacă şi asta e în toată firea—asta o va stabili prelegerea lui Aramă, la Universitate.

*

Astă-zi, 5 Ianuarie, are loc tragerea primei clase a loteriei de stat romînești. Dacă voi câştiga, mă oblig a a face următoarele cadouri: prietenului Sîrbovici o statuetă represintînd gigantica sa operă; un banchet care ie dejun şi agapă şi prînz şi pretins banchet şi pe care d-sa l'a compus la carul cu bere; doctorului Fitil Terpentin tot o statuetă, reprezentînd pe un profesor fluerat de studenţi; ilustrului Imb-Erbiceanu tot statuetă, represintînd „ruptura" liberală.

Păcat numai că n'am să cîştig.

OAMENI ŞI LUCRURI

40 de ani de reportagiu

Bilanţul activităţei generale a ţărei în decursul celor 40 de ani de domnie s'a făcut în chipul cel mai amănunţit cu ocazia exposiţiei. In toate ramurile şi în toate manifestările vieţei sociale româneşti progresul a fost uriaş; în toate privinţele România de astăzi întră, prin forme cu deosebire, în cadrul ţărilor civilizate şi haina orientalismului nu prinde acum nicăeri de aceea nici n'o prea întîlnim.

Dacă e vr'o manifestare a traiului în care progresul a fost în adevăr complect, de sigur — e presa. Avem nu numai o presă cu totul europeană; dar gazetele noastre întrec în.. europenism cele din urmă invenţiuni ale secolului.

In această privinţă găsim suggestiv a compara într'o fugitivă ochire modul cum se făcea reportagiul la ziarele de acum 40 de ani, adică în anul prim al domniei lui Carol I.

Un eveniment capital al anului 1866 a fost negreşit revoluţia sau încercarea de revoluţie de la Iaşi la 3 Aprilie 1866. Să-şi închipuiască numai cetitorii noştri un atare eveniment în anul nostru... jubilar. Cu modul actual de a se redacta ziarele, de a se interesa şi de a se pasiona cetitorii, cea mai mică întîmplare care *poate* captiva minţile a cîtor-va cetitori devine un subiect de actualitate palpitantă, un isvor de nesecate detalii, cari se expun într'o variaţie infinită de slove, cu un lux de titluri şi subtitluri adevărat... oriental, dacă luxul mai este astăzi oriental.

Ei bine, am înaintea mea un ziar iaşan—Vocea Naţională—din 4 Aprilie 1866 unde sub pseudonimul modest x, y se face o relaţiune complectă asupra extrem de importantului eveniment istoric. Ce calm, ce cumpătare în expunere! Ce sânge rece şi ce aier de linişte şi de stoicism în acea proză care, de sigur nu e datorită celui dintâiu... reporter venit. Fapte cu adevărat istorice sunt relatate cu simplicitate, cu o literă mică, uniformă, îndesată; nu întîlnim o singură subliniare; faimosul *cursiv* şi strigătorul *compact* nu figurează de loc. Ce e mai mult, autorul articolului a văzut cu ochii săi proprii morţii, răniţii, i-a numărat, i-a pipăit, a stat aproape de cîmpul luptelor şi credeţi că de aici face vre-un caz mare? De loc!

„Pierderile au fost următoarele: 2 militari morţi, 15 militari răniţi, din plebe 15 morţi".

Nici un nume, vedeţi! Ce ar fi făcut un reporter modern cu atari preţioase detalii astăzi când gazetarul pătrunde cu idiscreţiile până în cele mai tainice colţuri ale vieţei?

Cîte zeci de foi ar fi umplut, cîte titluri ar fi colorat gazeta, cîte peripeţii sîngeroase n'ar fi alarmat publicul? Dar acum 40 de ani psihologia cetitorului, ca şi a scriitorului erau altele şi de aceea ne apare ziarul atît de diferit de forma redactării de astăzi. Pe atunci telegraful şi telefonul nu zbîrnîiau pe întregi coloane şi nervii publicului cetitor nu erau excitaţi şi educaţi esclusiv pentru ştiri de senzaţie. Pe atunci Romînia gazetărească era încă o... dulce ţeară!

Rooidn

La Agata Bărsescu

Ultima vizită la Iaşi—Eroism şi exotism—Turneul în America—Filosofia „Lumei Noui"—Ce povesteşte o artistă—O trupă romînă la Newyok—Poiezia unei încercări.

... N'o mai văzusem de doi ani, — de cînd venise să onoreze cu majestatea jocului seu cele două representaţii teatrale date în onoarea Majestăţilor Regale la Iaşi, în Octombre 1904.

Şi iată-mă acum, în modesta şi familiara cameră de hotel, sorbind din gura marei artiste povestirea bogată a întîmplărilor prin care a trecut în acest interval de timp.

E o stranie putere de suggestiune în aceste firi artistice superioare. Ori-cît ar fi de aecesibile, de prietenoase, de cordiale, te simţi stăpînit de o oare-care emoţiune care nu porneşte numai de la sentimentul admiraţiunei pentru *artă*; dar ai impresia că ele posedă în adevăr acea superioritate socială care impune şi domină; că în viaţa de toate zilele au ceva din trăsăturile eroice pe care le aduc şi le trăiesc pe scenă în serile de triumf,—şi sentimentul acesta inspiră respect, inspiră rezervă, inspiră sfială — alături de admiraţie.

E bogată în adevăr şi nespus de interesantă povestirea celor trăite în acest interval de timp scurt, dar cel mai original prin caracterul exotic ce i-a imprimat excursiunea în noul continent, departe peste ocean....

*

E un vast material de studiu în faptul acesta că astăzi absolut toţi marii artişti europeni — ba acum nu de mult şi marii învăţaţi şi scriitori — fac neaparat voiajul la noua Canossa, pentru a se reîntoarce încununaţi de laurii isbînzilor mari. Mult timp s'a rîs în Europa de călătoriile şi turneurile în America, dar cu încetul ele au devenit inerente carierelor mari şi complecte, iar Lumea Nouă, după cum cu atâta bogăţie de detalii ne povestesc publicişti ca Ludwig Fulda, René Doumic, Paul Adam, are toate elementele pentru a ispiti cele mai cu vază glorii artistice şi literare.

Nu e vorba de acei cari vor să-şi creeze de abia succesele, dar de acei cari vor să-şi facă cunoscute înaltele însuşiri şi să fie *consacraţi.* Am cetit dăunăzi captivantele „Memorii" ale „divinei" Sarah Bernhardt. Cîte lupte, cîte inspiraţii, cîte neplăceri chiar, n'a îndurat în „Lumea Nouă" în primele sale turneuri! Cu toate aceste abia în anul trecut a vizitat din nou America.

Un *Puccini* şi un *Camille Saint-Saëns* n'au de sigur, acum trebuinţa de a *deveni* celebrităţi; cu toate aceste ambii vizitează America.

Iar aventurile unui Mascagni şi Carusso nu înseamnă nimic decît că tocmai gloria în America, se obţine cu jertfe. Insuşi Gorki, aşa de maltratat în Lumea Nouă nu se arată iritat, nici n'a pierdut admiraţia pentru minunata civilizaţie şi uriaşele progrese ale Americei şi ale Statelor Unite în special.

*

Dar paranteza e prea lungă şi am uitat că mă aflu în convorbire cu marea noastră Agata Bârsescu, revenită la rîndul ei cu laurii serbătoritelor reprezentaţii şi gata să reînceapă, sub altă formă, ciclul triumfurilor artistice.

Aşa dar i-a plăcut Newyorkul? A încîntat-o Noul Continent într'atîta ca să străbată din nou imensitatea oceanului şi, părăsind atîtea ispititoare chemări ale teatrelor europene, să descindă iar în enormul focar al civilizaţiei americane, zgomotoasă, confuză şi... pitorească prin amestecul infinit de rase, de graiuri, de aprecieri, de gusturi?

Da, i-a plăcut. Recunosc aceasta după picantele mici intîmplări pe care mi le povesteşte cu o eloquenţă caldă în graiu, pe care o măreşte încă intensa strălucire a ochilor mari, plini de impresiuni, de amintiri, de plăceri trăite. Nu e de mirat că în afară de lumea marilor teatre, abonnţii şi obişnuiţii lui Conried, artista romînă a fost îmbrăţişată şi purtată în trîumf de miile de necunoscuţi modeşti şi anonimi cărora mulţumirile—*speech-ul*—în romîneşte din partea Agatei le-au trezit vii emoţiuni şi dulci amintiri din patria lor de odinioară. Colonia aceasta uriaşă a contribuit mult la formidabilul succes şi d-ra Bîrsescu a păstrat puternice impresiuni şi a cules încrederea că acolo—în afară de reprezentaţiile ei în limba germană şi engleză—va putea face o încercare cu totul nouă şi originală:

teatru romînesc, artă romînească, ducînd cu sine o trupă bună din ţeară şi un repertoriu ales.

*

Artă românească? De sigur că da. Căci faptul că în repertoriul marei artiste se află drame străine ca Sapho, Mesalina, Magda, Medeea, Hero şi Leandru, nu însamnă că întrepreta genială a acestor opere, romîncă prin naştere şi prin limbă, nu face artă romînească. Fără a mai vorbi, că în repertoriul ei vor figura opere ca „Marioara" de Carmen Sylva, „Năpastea" de Caragiale şi piese de V. Alexandri.

Din punctul de vedere naţional întreprinderea această cutezătoare şi originală este de înaltă valoare. E adevărat că nu suntem o ţeară cu năzuinţi de extenziune colonială, dar propagarea limbei în afară de hotare nu e mai puţin o chestiune de amor propriu naţional. De la încercarea regretatului Manolescu de a juca în româneşte la Viena — încercare neisbutită din diferite motive — n'am mai avut nici o experienţă de acest feliu. Dar proiectul D-rei Bărsescu e cu mult mai temeinic şi cu infinit mai mulţi sorţi de izbândă. Iată de ce se cuvine să urmărim cu toată atenţiunea şi bunavoinţa sacrificiile pe care le va face în acest scop,— căci e un sacrificiu să renunţi la succese şi retribuţiuni sigure în mari capitale europene ca Londra, Berlinul, Lipsca, etc. pentru a te aventura peste ocean, cu rizic însemnat de capital propriu. Pentru noi însă evenimentul artistic e de extremă importanţă şi dacă undeva, departe, în altă lume marea artistă ar face o singură inimă să tresară de graiul romînesc un singur gînd să se înduioşeze şi o singură privire să se înlăcrămeze de dorul acestei ţări,— ea va fi binemeritat pentru totdeauna de la patria sa, de la întreg neamul romînesc.

As.

Un proiect de calendar

Prin Calendar se înţelege un mod de împărţire şi de socotire a timpului. Din cele mai vechi timpuri oamenii au avut nevoie aşi fixa întîmplările şi pentru acest scop a statornici o calculare a timpului. În statornicirea acestei calcurări este o mare parte de convenţionalism; dar nu mai puţin este şi o parte de îndreptăţire naturală, de oare-ce într'alfel ar fi fost cu totul greu a se urma înainte tradiţia unei calculări a timpului cu totul convenţională.

Foarte de crezut este că cea dintâiu măsură a timpului a trebuit să fie *ziua*, cuprinzînd într'însa şi noaptea ca fiind fenomene însemnate în natură şi repeţindu-se numai decît. Mai departe în mod cu totul convenţional s'a închegat *septămîna*. Cercetările nu mi-au învoit să stabilesc raţiunea firească a septămânei; dar cred c-ar fi putut fi tot aşa de bine o socotire de timp de cinci sau zece zile, cum a şi fost adese la multe popoare, mai ales această din urmă măsură.

Intocmirea *lunilor* este însă firească, în raport cu împlinitul unui ciclu de faze lunare. Popoare, precum sînt Turcii, se ţin cu totul după această socotire, schimbînd durata anilor numai ca să nu s'rice întru nimic pe acea a lunilor, de unde se înţelege că rezultă neîmpăcare între anul turcesc şi anul altor popoare.

Intocmirea *anului* este de asemine firească, nu convenţională, în raport cu împlinitul unei învîrtiri a pămîntului în jurul soarelui; ceea ce-a făcut ca popoarele, care au ca măsură de timp anul solar, să prefacă durata lunilor după nevoia de a complecta anul solar, fără a se uita dacă luna de timp corespunde cu durata fazelor lunare. Acest fapt are loc la popoarele cele mai civilizate care ţin de calendarul iulian sau gregorian.

Cam acestea sunt raţiunile fireşti ce-au călăuzit popoarele în formularea calendarelor lor, şi, după cum au ţinut a nu se abate de la o normă sau de la alta, de la lună sau de la soare, au decurs şi anumite închegări ale calendarelor lor.

Turcii ţin, ca să zicem aşa, mai mult de calendarul lunar, pe cînd popoarele celelalte civilizate ţin de calendarul solar. Insă şi Turcii caută să aibă un număr de luni într'un an, cît să nu se depărteze prea mult de anul solar, precum şi celelalte popoare civilizate caută să aibă un număr de luni într'un an cît să nu se prea depărteze de măsura lunară a timpului, luată după fazele lunei.

Dintre popoarele străvechi, Chinejii ţin mai mult de calendarul lunar. La dînşii anul se compune din 12 sau 13 luni lunare: fie-care lună se începe cu lună nouă şi cea dîntăi lună a anului este aceea în care soarele intră în semnul Peştilor din Zodiac. Cînd, în cursul unei luni, soarele nu întră într'un nou semn al Zodiacului, atunci se intercalează o lună suplimentară. De aceia la Chineji calendarul se preface în fie-care an; redactarea lui este încredinţată unei întovărăşiri compusă din învăţaţi matematiciani sub preşidenţia unui principe din casa împărătească. Asemenea nu-i mai puţin interesant a şti că Chinejii socotesc zilele nu cu septămîna, ci pe o perioadă de 6 zile.

Indienii şi Egiptenii, din timpuri străvechi, ţin mai mult de calendarul solar destul de bine socotit. Anul indian are 365 de zile şi 6 ore, compunîndu-se din 12 luni: 4 cu 31 zile, 3 cu 30 zile şi 5 cu 29 zile, rămâind 6 zile complimentare cari se adăugesc în cursul anului, după mersul soarelui. Anul egiptean se împărţea în 36 decade, fie-care compusă din 10 zile; 5 zile complimentare remase se adăugiau la sfîrşitul anului. Ziua, cu care, la fie-care patru ani, rămînea înapoi calendarul egiptén, se adăugi sub Ptolomeu al III-lea (sec. III în. Chr.)

Singuri Israeliţii au căutat să împace cele două norme în întocmirea calendarului lor, dînşii ţinînd de calendarul luno-solar ca să zisem aşa. Anii lor au şi 12 şi 13 luni, împlinind un ciclu de 19 ani, dintre cari 12 ani cu 12 luni şi 7 cu 13 luni, după care ciclu se repetă la fel anii, cari se deosebesc între ei cu cîte o zi în plus sau minus. Luna la Israeliti, fiind întocmită după durata fazelor lunare, are 29 zile şi 12 ore; de altfel zilele se socotesc tot cu săptămîna.

*

Calendarele primite astăzi de popoarele civilizate se trag din calendarul roman, care a suferit cu vremea, simţitoare schimbări. Anul roman era constituit la început din 10 luni, cuprinzînd 304 zile; dar se observă curînd că lunile nu se loviau cu anotimpurile, ceea ce făcu, spre a se pastra această potrivită, să se mai adauge 2 luni, rîdicîndu-se anul la 355 zile; ceea ce încă nu fu de-ajuns, fiind nevoie, la fiecare doi ani, a se mai adăugi şi a 13-a lună, care avea 22 şi 23 de zile alternativ, ceea ce ridică anul în mijlocţu la 366 zile şi 6 ore. Pontifii romani însărcinaţi cu orînduirea calendarului atît de complicat, încurcau lucrurile şi prin neîndestularea datelor astronomice şi intenţionat, prelungind termenul funcţionării favoriţilor lor şi scurtînd pe acel al protivnicilor.

Juliu Cezar, după îndemnul astronomului egiptean Sosigen, hotărî la 46 înainte de Chr. ca anul să fie de 365 zile şi 6 ore: adică anul în de obşte să se socotească 365 împărţite la 12 luni, dintre cari 7 cu 31 zile, 4 cu cîte 30 şi 1 cu 28; cît pentru cele 6 ore ce sînt a se socoti la fie-care an, constituind tocmai o zi după 4 ani, să se adauge acea zi la fie-care al 4-lea an, la luna Februar spre a se socoti 366 zile, numindu-se an bisect. Ast-fel întocmit, calendarul iulian dimpreună cu Creştinismul, care-şi deapănă pe zilele sale pomelnicul sfinţilor şi mucenicilor săi, trecu moştenire la popoarele ce s'au ridicat pe ruinele vieţei romane, păstrîndu-se încă neschimbat la popoarele ortodoxe: Ruşi, Români, Greci etc,

Dr. P. Zosin

Industria in Romînia

— 1866—1906 —

D. P. Michel—cunoscutul inginer—face istoricul marei industrii româneşti şi ne arată enormele progrese ce-a făcut ţara, pe tărîmul industrial de la 1866 şi până la 1906.

In anul 1866 nu erau în România de cît 39 mari stabilimente industriale. Astăzi ţara numără 471 asemenea stabilimente şi anume: 293 fabrici aparţinînd particularilor şi bucurîndu-se de avantagiile de scutire ale legei de la 1887, 126 fabrici neîncurajate şi 52 stabilimente industriale, aparţinînd parte statului, parte comunelor şi judeţelor sau altor autorităţi publice.

Din acest număr total, 173 fabrici au fost fundate între anii 1866 şi 1887. De la această de pe urmă dată, cînd s'a pus în aplicare legea industrială şi până în 1893, s'au fondat 83 fabrici. In perioada de la 1893 la 1906 sau fondat 215 fabrici adică 18 fabrici pe an.

Cea mai importantă ramură industrială în România este acea a construcţiei. Ea cuprinde 52 stabilimente pentru construcţia lemnului, 39 de metalurgie, 8 de sticlării, 9 uzine pentru fabricare de parchete etc. Fabricele ocupă 10.900 lucrători, dispun de o forţă motorice de 8,310 cai, au un capital fix de 35,130,000 lei şi un capital rulant de 31,000,000 lei.

Industriile neîncurajate sunt acelea care nu mai au nevoe a fi protejate de legea industriei, de oare-ce materiile prime de cari au nevoe se fabrică în ţară.

Industriile statului sunt, în primul loc, monopolurile. Altele servesc la fabricarea furniturilor necesare armatei, la ecleragiul electric sau la fabricarea materialelor necesare căilor ferate.

Intregul capital învestit în marea industrie, în România, se urcă la aproape 357 milioane: 214.358.000 capital fix şi 143.000.000 capital rulant.

Asupra acestor cifre totale, industriile încurajate de stat absoarbă 111 milioane, iar cele neincurajate 54.7000.000 lei.

Aceste cifre sunt pilde reale despre progresele enorme ale industriei romîneşti.

Prin punerea în aplicare a noului tarif vamal, al cărui caracter este absolut protecţionist, s'au dat noui şi foarte fericite rezultate.

CRONICA DRAMATICA

SCLAVA

—Sfîrşitul turneului—Alte reprezentaţii— — Beneficiile—Un nou turneu — — Trupa Agata Bârsescu —

Piesa lui Fulda, al cărei conţinut detailat s'a făcut cunoscut cititorilor într'un numàr anterior al „Opiniei" aparţine repertorului modern,—dramă şi satiră socială la olaltă şi lucrarea e vrednică de valorosul dramaturg. „Sclava e o figură simbolică şi ne înfăţişază pe femeea din mica burghezie înlănţuită de împrejurări sociale, de soarta cea mai deplorabilă şi de capriţiile unui bărbat insuportabil, ridicîndu-se cu încetul la o revoltă.... ibseniană. In jurul ei autorul izbuteşte să şarjeze o faimoasă „ligă" pentru emanciparea femeei; iar acţiunea în genere se desfăşură cu mult interes crescînd cuceritor şi pe alocuri mişcător pînă la lacrimi. Rare ori am văzut un public atât de adînc impresionat şi de sigur faptul se datoria în primul rînd jocului de scenă al artistei—pur şi simplu superb, deşi de un realism fără pretenţii, lipsit cu desăvârşire de exagerări. De astă dată publicul s'a putut convinge că Agata Bârsescu nu întrupează numai eroinele marilor drame clasice, ci e de aceiaşi forţă superioară în repertorul modern care face faima unei Suzanne Desprès, bunăoară. Arena e vastă pentru marele succese ce o aşteaptă încă în viitor. Notăm că de astă dată artista a fost mai bine secundată de asamblu ca în „Fedora".

*

Cu reprezentaţiile de la Huşi d-ra Bârsescu a încheiat ciclul de spectacole de sub direcţia artistului Ionescu. In Februarie şi Martie va vizita un număr de oraşe cu o trupă a d-sale, aceeaşi cu care va face apoi turneul în America, despre care se vorbeşte în prima pagină a numărului de faţă. In afară de d-ra Bârsescu vor face parte din acea campanie: artistul Mărculescu şi soţia (Bucureşti), Radovici şi soţia (Craiova), d. şi d-na Momuleanu, Gh. Cârjă, d-ra Ana Cârjă, Mihai Popovici, d-ra Filotti, Stoenescu şi alţii, în total 15 artişti. La Newyork d-ra Bârsescu a închiriat cunoscutul „Spachner's" „Théatre" pentru toată luna Septembrie s. n.

In Iaşi d-ra Bârsescu va apare la 16 Ianuarie în *Medeea*, apoi la 20 şi 21 Ianuar în două spectacole în beneficiul societăţilor studenţeşti.

La 5 Februarie va pleca la Lipsa unde joacă *Magda* şi *Sapho*. Tot în cursul acestei luni va da încă trei reprezentaţii la teatru naţional din Capitală şi o reprezentaţie în matinée în beneficiul „Vetrei Luminoase" cînd va juca un act din *Faust* şi *Loiza* de Carmen Sylva.

A.

Litere-Ştiinţe-Arte

„Mercuri 24 Ianuarie, se va începe ţinerea mai multor conferinţi în aula Universităţei noastre, în ordine următoare;

Prof. P. Răşcanu despre *Cuza-Vodă*
Prof. I. Găvănescu despre *Fichte*
Prof. D. Pompei despre *d'Alembert*
Prof. Dr. G. Proca despre *Pasteur*
Prof. P. Bujor despre *Darwin*
Prof. Dr. M. Manicatide despre *Wirchow*
Prof. Dr. I. Simionescu despre *Goethe ca naturalist*
Prof. Dr. E. Juvara *(subiect rezervat)*.

Conferinţele vor avea loc în fie-care Miercuri de la 8 jum.—9 jum. p. m. Intrarea va fi de 50 b. locul de jos şi 30 b. locul de sus. Banii strînşi vor servi la mărirea fondului universitar. Biletele se găsesc la agenţia „Thalia", iar în sara fie-cării conferinţi la universitate."

*

Cu toate silinţele ce şi a dat ministrul instrucţiei publici din Franţa Briand, n'a reuşit să convingă consiliul Legiunei să acorde marei artiste Sarah Bernhard Crucea Legiunei de onoare. Ministrul a cerut personal artistei ca să primească decoraţia în calitate de *directoare de teatre*, Sarah însă a refuzat, cerînd a fi decorată numai ca *artistă* dramatică.

*

Academia de medicină din Paris, în şedinţa sa de pe urmă, s'a ocupat de comunicarea domnului doctor Marmorek, de la institutul Pasteur din Paris, privitoare la serul antituberculos descoperit de Marmorek.

Academia a hotărit să se facă încercări cu acest ser.

*

Mercuri s'a inagurat la Sofia noul teatru naţional de acolo. Construit după planurile architecţilor vienezi Fellner şi Helmer teatrul este identic cu al nostru şi cuprinde 1030 locuri.

Al nostru cuprinde 1100 locuri.

*

Cunoscutul critic şi scriitor francez Emile Faguet a fost la rândul său mistificat de noutatea că la Brăila s'a votat un bir asupra... titlurilor de nobleţe şi comentează în Le Journal din Paris faptul cu un lux de spirit şi argumentări. Aşa se scrie istoria— în gazete!

*

STRUNA ZILEI

PALATE

Din cauza dărâmărei palatului administrativ tribunalele, curţile s'au mutat în Palatul princiar.

Justiţiei de astă dată
Ii se face o... nedreptate:
Ea nici nu e blazonată
Nici nu şade în... Palate.

Informaţii

S'a decis definitiv ca congresul Camerilor de comerţ, din anul acesta, să aibă loc la Constanţa în zilele de 21 şi 22 Mai.

Prima chestiune care va fi înscrisă în ordinea de zi va fi acea privitoare la comerţul ambulant, chestiune propusă de Camera de comerţ din Iaşi.

—

Patriotul *de cînd se ocupă de mahomedanii din India şi de domnul de la Café High-life care samănă cu Goluchowski, a perdut orice noţiune despre politica internă.*

Ziarul crede că partidul conservator din Iaşi nu datoreşte, întru nimica, marea desvoltare ce a luat-o în Iaşi, străduinţelor domnului Bădărău.

Am dori să ne spuie ziarul, dar să ne spuie cu argumente, cui dacă nu domnului Bădărău i se datoreşte enormul progres al partidului conservator ieşan?

—

Din cauza viscolului de pe linie, trenul de Bucureşti n'a sosit astăzi dimiaeaţă.

La ora 11 trenul accelerat nu plecase încă din Vaslui aşa că nu se ştie la ce oră va sosi.

Toate trenurile, însă, de pe linia Paşcani, sosesc şi pleacă regulat.

—

„Patriotul" anunţă că „Gazeta Transilvaniei" a intrat în al 70-lea an de existenţă.

Cu acest prilej „Patriotul" doreşte să asiste la împlinirea centenarului gazetei de peste munţi.

„Patriotul" doreşte deci ca el să mai existe trei-zeci ani, termenul legal la care se prescriu... prostiile!

—

Din Paşcani ni se comunică că aseară pe la orele 7, o birjă venea dinspre Tîrgu-Neamţ, conducînd doi pasageri care veneau spre a lua trenul de 9 seara.

Pe cînd birja a coborît valea feredeului israelit din tîrgul Paşcanilor, caii au luat vînt, trăsura a fost sfărâmată, şi cei doi pasageri şi birjarul au fost grav rîniţi, în cît nici nu se ştie dacă vor scăpa cu viaţă.

Victimele accidentului au fost internate la spitalul local.

—

Reamintim că mîine, Sîmbătă, de la 4 la 8 ore seara, va avea loc, la Trajan, matineul dansant dat de societatea „Carmen-Sylva".

Va funcţiona şi o tombală cu frumoase obiecte.

—

D. Andrei A. Chirilovici a fost recomandat copist la curtea s. II, în locul d-lui Lucian Duhan, care nu s'a mai prezentat la post după expirarea congediului ce-i se acordase.

—

Necunoscuţi au pus foc unei girezi de paie a arendaşului moşiei Lungani.

Paguba ie de 700 lei.

—

Eri s'a întrunit camera de meserii şi şedinţa a fost prezidată de d. G. D. Serban.

Camera a admis apelul d-lui Kopel Katz din Piatra-N., căruia i se refuzase eliberarea unui brevet de maistru şi a decis a i se elibera brevetul cerut.

Camera a luat cunoştinţă de raportul comisarului guvernului de pe lîngă corporaţia din Piatra-N. prin care se arată că au izbucnit mari neînţelegeri între membrii acelei corporaţii şi că mulţi nu vin la şedinţă,

S'a decis ca înainte de a se lua vr'o hotărîre să se ceară lămuriri de la primăria comunei Piatra-N.

S'a repins apelul maistrului strugar Ioil Gelber din Iaşi şi s'a menţinut decizia de a nu i se elibera brevetul cerut.

S'a mai respins cererea medicului corporaţiei din Piatra-N. de a i se urca salarul de la 30 lei la 50.

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA"

33

SECRETUL
JUDECATORULUI DE INSTRUCŢIE

MARE ROMAN

de

PIERRE DELCOURT

— Ce ai Alice? îi zise el, atrăgînd copilul în braţele sale!

— Nimic bunicule; am dormit zău.

— Nu eşti bolnavă?

— Nu, te asigur.

— Dar nu mă înşeli?

— Dar nu!

— Aide. du-te de te odihneşte copila mea, să fii frumoasa astă-sară.

— Da bunicule.

Da, ea voia să fie frumoasă în astă seară, căci de sigur, gândea dânsa, îl va revedea. Va veni de sigur în astă-seară.

Sărmanu bunic, cum îl înşela.

Toată ziua Alice rămase într'o stare de nelinişte; timpul îi părea foarte lung.

Ea aştepta cu mare nerăbdare timpul în care primii invitaţi vor sosi, sperînd să vadă şi pe Maxim printre ei.

In fine veni şi momentul acesta mult aşteptat.

Ultimile lumânări ale candelabrelor fuseră aprinse.

Alice mai frumoasă încă, într'o toaletă foarte îngrijită, sosise cea dintâi, luînd locul care-i era destinat ei, acela da stăpâna casei şi dorind să vadă înainte de toate, apărând pe iubitul inimei sale,

El nu veni.

Puţin câte puţin, saloanele se umplură de lume, invitaţii se grăbeau să se apropie de frumoasa Alice de Longpré, căreia îi era foarte greu să-şi ascundă emoţiunea, sub surisurile pe care le împărtăşia tuturor musafirilor.

Maxim nu apărea.

Serata era înaintată. Alice simţea durerea sa crescînd. Foarte rău dispusă în mijlocul acestei societăţi indiferente, suportând cu greutate masca falşă a figurei sale, răzând cu o vesolie pe care un observator ar fi putut'o defini foarte bine şi care făcea milă, tânăra moştenitoare îşi simţea lacrimile lovind pleoapele sale.

Suspinele se opreau în gîtul seu, ea se înăduşea şi cu toate acestea această lume o obliga, prin legile sale, de a zâmbi, de a apărea calmă şi îndatoritoare.

In acest moment un nou invitat îşi făcu apariţia şi se grăbi să presinte omagiile sale d-sale d-rei de Longpré.

Zărindu-l târa fată era să seoată un strigăt, cu toate acestea ea se reţinu. Acest personaj nu era altul de cît Charles de Bonnenil, amicul intim al lui Maxim.

Alice nu putea sub nici o formă să ceară lui Charles noutăţi despre acela pe care îl aştepta cu nerăbdare.

Trebuia deci să se resigneze şi să lase marchizului facultatea de a se se explica în această privinţă.

Aceasta nu dură multă vreme.

— Am a vă anunţa o noutate tristă d-şoară, zise Charles, închinându-se adânc în faţa d-rei de Longpré.

— D-zeule! nu se putu împedica de a zice tânăra fată şi deveni de îndată palidă ca un mort.

— Amicul meu Maxim, a fost arestat, sub o acusare pe care o găsesc foarte bizară; e acusat de a fi comis o crimă şi de a fi săvîrşit un furt.

Un strigăt străbătu saloanele şi d-şoara de Longpré leşină.

Fie-care se grăbea în jurul Alicei, în vreme ce Charles murmura necontenit.

— Doamne. doamne, ce idiot sunt de a fi povestit ast-fel de lucruri.

După primele ajutoare date Alicei, doctorul Dachatel prezent la bal, ordonă ca Alice să fie transportată la ea acasă.

Sereta fu, în mod natural, întreruptă.

Fie-care după complimentele obicinuite de condoleanţă, se grăbi a părăsi salonul.

D-rul luând braţul marchizului de Bonnenil, plecă printre cei din urmă.

— Cine e acest Maxim, întrebă el pe Charles şi care e crima sa?

— Maxim e unul din amicii mei, pe care-l cred cu desăvîrşire inocent. El ar fi asasinat pe unul din membrii cercului Haricots, contele de Ferusol, pentru a-i fura o sumă considerabilă pe care acesta o cîştigase la joc.

— Contele de Ferusol! Dar cunosc numele acesta.

(Va urma)

Ultime informaţii

Domnii membrii ai clubului conservator sunt rugaţi a se întruni mîine, Sîmbătă, 6 Ianuarie, orele 4 p. m.

Dl. A. A. Bădărău va lua cuvîntul la această întrunire.

— —

D. A. A. Bădăreu va sosi mîine dimineaţă în Iaşi şi va sta 2 zile în mijlocul nostru.

— —

Ministerul de finanţe a dat astăzi ordin comisarului guvernului pe lîngă Creditul Urban din Iaşi să subscrie bonurile pentru nouile împrumuturi ce le-a făcut Creditul.

Asemenea bonuri n'au mai fost subscrise de la 1904.

— —

D. Ioan Peretz, profesor la facultatea de drept, s'a înscris în rîndurile membrilor partidului conservator din Iaşi.

— —

Un confrate din Bucureşti a înregistrat părerea M. S. Regelui în privinţa primirei cordiale pe care împăratul Wilhelm a făcut-o d-lui Take Ionescu.

Se ştie că M. S. a respuns că această mare distincţiune se datoreşte renumelui pe care ministrul finanţelor şi l'a cîştigat în diplomaţia germană.

Ziarului „conservator“ Patriotul *nu-i convine această declaraţie regală.*

El o desminte în mod subţire.

Patriotul *îşi va lua, însă, curînd revanşa. Se crede anume că d. Pascal Toncescu, care se află la Vieua cu delegaţia comunală, va fi invitat la dejun de împăratul Francisc Iosef.*

—

Colegiul profesoral universitar este convocat pentru luni, 8 c., spre a desbate din nou cererea d-lui profesor St. Longinescu de a fi transferat la catedra de drept roman din capitală.

—

Privitor la mersul tratativelor de concentrare ţinem de la un fruntaş politic următoarele declaraţiuni:

— Faţă de intrasigenţa d-lui P. Carp de a renunţa la portofoliul internelor, tratativele de concentrare se pot considera ca rupte.

Prietinii d-lui Carp fac toate sforţările ca să determine pe şeful lor să cedeze. Ei consideră concentrarea mai importantă de cît un portofoliu ministerial.

— In privinţa acestor insistenţi, fruntaşul de la care ţinem aceste ştiri ne-a citat următoarea exclamaţie a domnului Carp:

— Nu ştiu de ce sunteţi aşa de grăbiţi? Eu am 70 de ani şi mă simt în putere să mai aştept vremuri mai bune şi voi mai tineri a-ţi perdut răbdarea.

*

Cercurile politice conducătoare aşteaptă reîntoarcerea domnului Take Ionescu, în a cărui prezenţă se pun actualminte toate speranţele.

— —

Motivul discordiei între colectivişti

—Pe ce temă dau tinerii liberali atacul lor contra bătrînilor—

Cu drept cuvânt un prieten al ziarului nostru, ne-a atras aseară la teatru atenţiunea asupra unui fapt, care merită a fi relevat ceva mai pe larg.

Prietenul în chestiune ne-a spus:

— Aţi inzistat asupra certei dintre liberali şi asupra sforţărilor ce se fac de ambele tabere beligerante spre a se ajunge la o înţelegere. Aţi aratat că bătrânii sunt intransigenţi şi că nu pare probabilă restabilirea armoniei. Aţi vorbit despre campania tinerilor, care s'ar face pe o temă cu totul secundară, de natură a nu interesa de cît foarte puţin opinia publică. Dar n'aţi spus ce anume vor tinerii şi care a fost motivul campaniei ce au pornit'o contra bătrânilor.

Observaţiunea persoanei in chestiune are în sine o doză de dreptate şi e bine să inzistăm niţel asupra acestei chestiuni.

*

La drept vorbind nu se poate spune că lupta tinerilor ar avea de obiect un program oare-care, o chestiune de principiu, o soluţie într'o problemă oare-care la ordinea zilei.

Mulţi au crezut că lupta din clubul liberal ar fi ecoul luptei mari ce se dă la centru în tabăra liberală, că d. Mîrzescu ar reprezenta aci curentul ce d. Ionel Brăteanu îl reprezintă la centru. Credinţa aceasta a unora a fost de alt-fel întru cît-va întărită prin notiţa apărută în ziarul *L'Indépendance Roumaine*, şi prin care, cu oare-care satisfacţie, se anunţă apariţia în Iaşi a unui nou ziar liberal, sub direcţia d-lui Georgel Mîrzescu.

S'a dovedit, însă, că chestia nu stă aşa cum s'a presupus. Nu numai că d. Mîrzescu nu este reprezentantul în Iaşi al ideilor preconizate de oculta şi fraţii Brăteni, dar buna-voinţa chiar, un moment arătată de către aceştia, a fost retrasă în urma atitudinei d-lui Const. Stere care se bucură de deplina încredere a ocultei.

*

Ast-fel dar nefiind nici o chestiune de ordin general, s'ar fi putut presupune că este o chestie politică de ordin local, sau o chestie care priveşte preponderenţa unui anumit element în politica locală.

Nici de acest lucru, însă, nu poate fi vorba. Tinerii care urmează pe d. Georgel Mârzescu nu pretind conducerea efectivă locală şi declară pretutindenea că nu doresc nimic mai bun pe lume, de cît să lucreze sub conducerea d-lui P. Poni.

Atuncea care este chestiunea, care este tema luptei ce o dau?

Aci trebue de făcut un distinguo între ceea ce spun tinerii liberali şi ceea ce cugetă, între motivul pe care-l prezintă spre a explica campania şi între ceea ce constitue fondul adevărat al campaniei.

Tinerii liberali susţin o reorganizare a clubului, o primenire a comitetului executiv, o activitate mai puternică şi o cultivare mai pronunţată a masei electorale.

Aceste cerinţi ar fi motivate de oare care incorectitudini politice ce ar fi comis unii din membrii comitetului executiv al partidului şi de lincezeala în care se află partidul.

Aceasta o spun tinerii; motivul adevărat, însă ar fi cu totul altul.

Tinerii aceştia sunt cuprinşi de nerăbdare de a ajunge, de a însemna ceva în politică. Or acest lucru este cu neputinţă atîta vreme cît actualii membrii ai comitetului executiv continuă a ocupa situaţia pe care o au astă-zi.

D. Georgel Mârzescu şi cu ai sei nu urmăresc să lovească în domnii Raki Vasiliu, Gh. Săndulescu, Fîntânaru etc. pentru că aceştia s'ar fi făcut cu ceva vinovaţi în contra intereselor partidului ci fiind-că menţinându-se aceşti domni în situaţia de astă-zi, d. Georgel Mârzescu şi cu ai d-sale sunt condemnaţi a fi tot director la eforie sau ajutor de primar.

*

Acesta-i adevărul şi de aceia noi am recunoscut ca foarte justă observaţia făcută de un bătrân liberal că şi binele şi morala cer ca d. Poni să nu cedeze, întru cât nu se poate admite campanii duse pe chestiuni personale şi de ordin atît de josnic.

— —

O matinée dansantă a avut loc ieri la cercul militar.

N'au luat parte de cît ofiţerii cu doamnele lor.

—

Simon Sava, refugiat aci din Rusia, a fost arestat.

—

Demnişoara Agatha Bărsescu, care a repurtat succese strălucite la reprezentaţiunele de ieri şi alaltăieri, va da încă două reprezentaţiuni, cu concursul trupei dramatice locale.

Mîine, Sîmbătă, se va da Messalina, **iar Duminecă,** 7 a. c., Magda.

Abonamentul la aceste 2 spectacole a fost suspendat.

—

Se crede că începător de la 1 April, se va introduce în serviciul vămilor calendarul Julian.

— —

Din cauza viscolului acceleratul de Bucureşti a sosit astă-zi la orele 2.55, adică cu o întârziere de 6 ore jumătate.

— —

D. deputat Gregoriade, preşedintele comisiunei farmaceutice, a inspectat, impreună cu medicul primar, toate farmaciile şi drogheriile din Iaşi.

— —

D-na şi d. Căpitan Baldovin şi d-ra Ureche pleacă mîine la ora 10 şi 20 la Nizza.

— —

Membrii societăţei medicilor şi naturalişti au fost convocaţi de în şedinţă obicinuită pentru ziua de 12 Ianuarie.

La ordinea zilei sunt cîte-va comunicări făcute de membrii societăţei.

—

Astă-zi Vineri şi poimîne Duminică, la 9 ore seara, au loc ultimele reprezentaţii cinematografice date de electricianul Botez la Coloseul Regal (Teatrul Circ Sidoli). Programe speciale compuse anume pentru aceste serate vor cuprinde cele mai interesante piese cinematografice. Asemea nu vor lipsi premiile care constau în obiecte de mare valoare.

D. Bottez—capabil electrician—şi-a atras admiraţia tuturor ieşenilor, prin splendidele sale serate care sunt cele mai interesante şi cele mai distractive.

Sperăm că şi aceste doue ultime reprezentaţii vor fi bine vizitate de publicul nostru inteligent şi cult.

—

Procesul dintre d-nii C. Ananiescu şi Fischer se va judeca la 13 a. c. la curtea secţia I.

—

Cu ocazia unei întruniri electorale ce a avut loc la Viena în circumscripţia IV, deputatul Schneider a rugat pe alegători ca să vie în număr cît mai mare la gară în ziua de 17 Ianuarie st. n. cînd va sosi în capitala Austriei o delegaţiune a consiliului comunal din Bucureşti.

Schneider a rugat ca primirea ce se va face acestei delegaţiuni să fie grandioasă pentru a arăta Romaniei simpatiile de care se bucură în Austria şi a-i mulţumi pentru primirea entuziastă ce s'a făcut pe teritorul romînesc şi în Bucureşti delegaţiunei consiliului comunal din Viena, care venise să visiteze expoziţia din capitala României.

—

Ministerul instrucţiunei publice a dispus ca în şcoalele inferioare de meserii din ţară să se introducă în programul cursurilor şi noţiuni elementare de agricultură. Aceasta pentru că în majoritatea cazurilor, tinerii absolvenţi ai şcoalelor de meserii se stabilesc la sate, unde pe lînga practica meseriei lor se ocupă şi de agricultură.

—

Aflăm că Majestatea Sa Regele a conferit Majestăţei Sale Imperiale Mohamed Ali, noul Şah al Persiei, Marea Cruce în briliante a ordinului „Steaua României“, adică aceiaşi decoraţiune care fusese conferită Augustului Său Părinte decedatul Şah, Mouzzafered-Dine.

— —

I. P. S. S. Mitropolitul se află suferind.

Totuşi se speră că înaltul Prelat va putea oficia mîine serviciul divin la Mitropolie.

—

Se comunică din Golăeşti că în seara de anul nou, cârciumarul Ion Simion de acolo trase trei focuri de revolver asupra unor urători ce colindau satul. Unul din ceată, numit Gh. Reileanu, se ascunse, de frică, după o furcă. Simion, observîndu-l, merse la el 'i puse revolverul la piept şi trase.

Din fericire revolverul era complect descărcat.

—

Procedura nefiind împlinită în procesul nenorocirei cauzate de deraiarea tramvaiului, cauza a fost amînată astă-zi de curtea s. I.

—

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei“

Bucureşti 5 Ianuarie

Regele despre d. T. Ionescu

Bucureşti.—Ziarul „Dimineaţa“ publică o comunicare ce-a fost făcută de senatorul Magheru, într'un cerc politic: la ultima audientă a d-nului C. Dissescu la palat, ministrul şcoalelor a comunicat Regelui campania pe care o anumită presă o duce în contra primirei străiucite ce s'a făcut d-lui T. Ionescu la Berlin.

Regele a rămas foarte surprins de cele auzite şi s'a exprimat în chip prea elogios pentru ministrul finanţelor.

Delegaţia Română la Viena

Bucureşti. — Telegrame sosite din capitala Austriei, vestesc că primirea făcută delegaţiei Bucureştiului a fost foarte cordială.

Erau prezenţi în gară d. dr. Lueger, primarul Vienei, membri ai partidului creştin-social şi numeroşi membrii ai coloniei române.

D-rul Lueger a salutat delegaţia consiliului comunal din Bucureşti printr'o caldă urare şi a arătat cât de importantă este această vizită pentru cimentarea legăturilor între Austro-Ungaria şi Romania.

La cuvîntarea primarului Vienei a respuns d. M. Cantacuzino, care a arătat cât de fericit este de a putea coustata bunele sentimente ce animă cele două capitale ale ţerilor prietene.

De la gară au plecat în echipagii şi anume:

D. M. Cantacuzino în echipagiu cu d. dr. Lueger, primarul Vienei.

Dl. Al Ciurcu, prim ajutor de primar, în echipagiu cu primul ajutor de primar al Vienei.

D. Gh. Stroescu, în echipagiu cu secundul ajutor pe primar al Vienei.

Cortegiul a fost aclamat pe tot parcursul.

Delegaţia a descins la hotel Kaiserin Elisabetb.

Loteria Statului

Bucureşti. — *Astă-zi dimineaţă a început operaţia pentru tragerea loteriei de stat.*

Pînă la ora 2 d. a., au eşit la sorţi numai numere de cîştiguri mici.

Un cîştig de 5000 lei a fost realizat de deţinătorul lozului No. 15992 iar un cîştig de 1000 lei de lozul cu No. 26369.

Declaraţia d-lui Carp

Bucureşti—D. P. Carp a declarat că, la deschiderea parlamentului, va explica, în cameră, mersul tratativelor şi cauzele pentru cari ea nu s'a putut realiza.

Mişcaria în magistratură

Se dă ca sigură următoarea mişcarea în magistratură:

D. S. Mladoveanu, consilier la curtea din Iaşi, va fi transferat în aceiaşi calitate la Bucureşti.

D. Sturza, presidentele tribunalului Tutova, va fi inaintat consilier la curtea de Iaşi; d. V. Erbiceanu, jude instructor tribunalul Iaşi, va fi înaintat president al trib. Tutova; d-l Malhasovici, avocat, va fi numit jude instructor la Iaşi.

D. Take Ionescu la Berlin

Berlin.—**Ministrul de finanţe român a fost invitat pe ziua de ieri la dejun de către prinţul moştenitor al imperiului german.**

Pe ziua de astăzi, d. Take Ionescu a fost invitat să ia parte la serbarea intimă ce are loc la Curtea Imperială din Berlin, cu ocazia aniversărei întemeierei imperiului german.

D. T. Ionescu

Berlin.— D. Take Ionescu a fost invitat la balul curţei imperiale de aci care va avea loc la 22 st. n.

Berlin. — *D. T. Ionescu va pleca de aci la Viena, unde va avea luni o intrevedere cu baronul d'Aerenthal. ministrul afacerilor streine.*

BANCHET

Paris. — In onoarea delegaţiunei române venite să trateze convenţiunea comercială cu Franţa, ministerul de externe, Pichon, a dat eri un banchet.

S'au schimbat tuasturi cordiale.

Congresul institutorilor

Braşov. — Eri s'a deschis aici primul congres al tuturor învăţătorilor romîni din Ungaria.

Congresul este o urmare a hotărîrei luate de partidul naţionalist romîn ca învăţătorii să-şi exprime doleanţele într'un congres.

Congresul este presidat de doctorul Roşca. S'a votat o resoluţiune prin care învăţătorii apelează la casa bisericilor ca să mărească subvenţia şcoalelor româneşti; să apeleze la particularii din România ca să dee ofrande şi numai în cazuri excepţionale, să facă uz de subvenţia acordată de guvernul romîn.

Desastrul din Jamaica

Londra. — Se comunică oficial că dezastrul din Jamaica a întrecut cu mult ştirile date de ziare.

Catostrofa este îngrozitoare. Sunt mai bine de 1000 morţi şi cel puţin 10,000 de oameni sunt fără de adăpost.

Pagubele se calculează cu zeci de milioane.

Prefect nou

Petersburg.—In locul lui von Launitz, care a fost asasinat acum cite-va zile, a fost numit prefect generalul Bracevsky, fost prefect la Rostow pe Don.

Noul prefect se arată, prin dispoziţiunele sale, de o severitate excesivă.

POBEDONOZEV

Petersburg. — Procurorul general al Sinodului rus se află în momentele de pe urmă.

Eri a fost împărtăşit.

Demisii de miniştrii

Petersburg.—Amiralul Kirilew ministrul marinei şi general Brileew ministrul de războiu au demisionat.

Cauza demisiunei ar fi dificila situaţie ce le creiază ministerul finanţelor care le refuză creditile cerute.

Atitudinea ziarelor

Viena.—Ziarele salută cu simpatie sosirea delegaţiei consiliului comunal din Bucureşti la Viena.

Un ziarist ungur a interviewat pe d. Cantacuzino asupra rostului politic al vizitei românilor la Viena. Primarul Bucureştiului a răspuns că nu face de cât o vizită capitalei imperului Austro-Ungar.

La observaţia ziaristului ungur că Viena este numai capitala Austriei nu şi a Ungariei, d. Cantacuzino s'a eschivat de a răspunde.

Noul Şah

Teheran.—Mîine are loc încoronarea noului şah al Persiei.

Din această cauză doliul a fost suspendat timp de 10 zile.

Dr. A. Steuerman

Str. GOLIA No. 13

Medic al Societăţei Fraterna-Păcurari şi al Tramvayului electric

Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

practică: **Vaccinări şi Revaccinări**

Restaurantul TANASACHI

Din nou instalat cu tot confortul marelor restaurante europene serveşte onor. sale clientele cele mai delicioase mâncări.

Serviciul ales şi prompt.

Restaurantul e deschis noaptea. **Bucătărie specială.** Pentru artişti reducere.

OCAZIUNE

Din cauză de plecare din ţară, se vînd efteu diferite mobile şi obiecte casnice. A se adresa la d-na Nettie L. Unter, str Pomir 7.

TEODOR PISOSKI

AVOCAT

— 6, Strada Unirei 6 —

Ore, de consult: 4-6 p. m.

E. HEROVANU

AVOCAT

şi a mutat biroul în strada Ştefan-cel-Mare casele episcopiei catolic.

Ore de consult: de 3 la 6 seara.

Ori-ce posesor de Gramofon poate imprima singur voacea sa prin ajutorul noului aparat care se aplică pe ori-ce Gramofon. Costul lei 40. Plăci virgine foarte ieftine.

ROMÂNIA MUSICALĂ

FINKELSTEIN

Iaşi.—Str. Lăpuşneanu 24

furnisorul tuturor şcoalelor cu note de muzică, viori, mandoline, coarde italiene şi toate instrumentele muzicale.

Cereţi renumitele

CONSERVE „STAICOVICI“

CALITĂŢI SUPERIOARE. — PREŢURI IEFTENE

De vînzare la toate magazinele de Coloniale din ţară

— Depozit general: Str. Regală No. 11—Bucureşti —

TEATRUL CIRC SIDOLI

COLOSEUL REGAL

Noul Cinematograf BOTTEZ

cu Fenomenele Naturei

UN CICLU DE SERATE

CU

program absolut nou

Duminică 7 Ianuarie 1907

MARE SERATA

Detalii în afişul zilei

NOROCUL

vă învită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Sansele de câştig pentru ceiice joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta"

LOIZA

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi,—strada Stefan-cel-Mare—Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repezi

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strda Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rind în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacția și Administrația: Str. Ștefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUȚUREANU și LASCAR ANTONIU | Anul IV. —No. 42.—Marți 9 Ianuarie 1907.

Intrunirea conservatoare de Sâmbătă

— Discursul D-lui Al. A. BADAREU —

Amicii noștri au fost convocați, precum se știe, pentru Sîmbătă, ora 4 d. a. la o consfătuire, la clubul conservator, unde a luat cuvîntul iubitul nostru fruntaș Al. A. Bădăreu.

Un număr foarte mare de membri ai clubului au respuns la convocare. Saloanele clubului erau ticsite, ca în zilele mari de luptă, iar apariția d-lul Al. A. Bădăreu a fost salutată cu ovațiuni entuziaste și care păreau a nu mai lua sfîrșit.

Discursul pronunțat de d-sa, și pe care îl dăm mai jos după notele tachigrafice luate, a fost dese ori întrerupt de aplauze entuziaste și membrii clubului au subliniat și aprobat prin aplauzele lor, vederile luminoase ale iubitului nostru fruntaș.

Iată acum și discursul pronunțat de d. Bădăreu :

Domnilor,

Din împrejurări dureroase cunoscute unora din D-voastre, n'am putut anul acesta, așa cum fac de obicei, să vin pe la D-voastre, spre a vă mulțumi pentru urările ce mi leați adus cu ocazia serbătorilor. Vă rog dar să primiți acum expresiunea mulțumirilor mele și urările de deplină fericire și realizarea tuturor dorințelor.

Iarăși împrejurările, politice de astă dată, m'au împiedicat cele două luni din urmă să continuu un obiceiu, care este în tradiția acestui club, acela de a veni în mijlocul D-voastre, de a vă spune cele ce avem în cugetul nostru, noi fruntașii D-voastre, și a asculta spusele D-voastre. Primul moment disponibil îl întrebuințez spre a veni în mijlocul D-voastre, așa cum am procedat mereu și așa cum voi face totdeauna.

Domnilor,

Prin presa și în culisele adversarilor noștri se produc calomnii și invențiuni cu privire la cele ce se petrec în sinul partidului nostru, atît în ce privește situația locală, cât și în privința politicei generale.

Calomniile aceste trebuiesc dezmințite, trebuiesc arătate ceea ce sunt, și de aceia eu, care nu cred în limpezimea apei—deși din suflet aș dori să curgă la Iași cât mai curând apa cea mai limpede—probabil pentru că-s deprins cu tulbureala fluviilor noastre de aluvion—și care nu cred în curățenia cristalului, pentru că nu e tocmai curat cristalul de orient, căci D-voastre știți că cristalul cel curat ne vine din Occident, Carlsbad sau Bacarra,—a nu se vedea în acest cuvânt o aluzie răutăcioasă a unui profan pentru acei ce obicinuesc acest joc—ci crescut într'o țară în care în unele anotimpuri soarele luceşte câte putrusprezece ore, și, prin origine, crescut la aerul liber curat, oxigenat, dătător de viață și distrugător de miazme, eu prefer lumina mare a zilei, lucrul la controlul acestei lumini distrugătoare de tot ce amenință viața și curățenia sufletească.

Om politic iubitor de căldura soarelui și admirator al aerului curat, încrezător în tăria sufletească și comunitate de simțiri, simt veșnic nevoie de a trăi, lucra și vorbi la lumina mare a zilei.

Domnilor,

Ceea ce fac adversarii noștri este, după mine, mai mult o iluzie optică, o transpunere de situații. Ei transpun la noi ceea ce se petrece în partidul lor.

Ast-fel în ce privește situația locală ei afirmă că ar exista nemulțumiți. Dacă ar fi chiar ast-fel, ce ar dovedi acest lucru? Ar dovedi că clubul nostru ie prea mare, că din această cauză atențiunea conducătorilor nu se întinde deopotrivă asupra tuturora, și că pletora deci este cauza producerei acestor nemulțumiți. In acest caz n'am avea de ce să ne îngrijim, căci vina nu este în oameni, ci în împrejurări.

Și că clubul nostru este foarte mare, lucrul ie foarte adevărat. Aceasta nu numai acum, dar și în opoziție, am contat imediat după clubul din București și diferința era prea mică între membrii acestor două cluburi, în raport cu proporția dintre populația Bucureștiului care poate da membri pentru un club politic și acea corespunzătoare din Iași.

Nemulțumirea poate să mai aibă o cauză și în chestia de temperament. Nu ori-ce om este înzestrat cu o fire incomptabilă cu resemnare, răbdare și discernământul între ceea ce se poate și ceea ce nu se poate, între partea de vină pe care o au în anume ocazii oamenii și partea care revine împrejurărilor.

Ni se spune că în clubul nostru nu sunt numai nemulțumiți, ci și oameni grăbiți cari au înțeles că a urma drumul mare, șoseaua națională ar fi să ajungă cu mult în urma Dv., care a-ți pornit de mult și vă continuați drumul tot pe calea cea mare. Nerăbdători, arivești, ei caută o potecă, fug de drumul mare, doar, doar printr'o tăetură în diagonolă să iasă înaintea D-voastră.

Adversarii n'au însă dreptate să vorbească că s'au întrunit la un loc nemulțumiții cu grăbiții, ca să formeze o sectă nouă, după cum sunt convins că adversarii nu fac de cât să calomnieze, când afirmă că la un dejun de dăună-zi, s'ar fi proclamat un nou șef al partidului conservator local.

Este o calomnie căci cunosc foarte bine pe amicul meu Greceanu, după cum cunosc iară-și foarte bine pe amicul meu Iancu Catargi, în gura căruia ei pun această proclamare

Greceanu nu-i din aluatul șefilor de pretorieni.

Lucrul este imposibil, constitue o calomnie pur și simplu, căci mentalitatea lui Iancu Catargi este absolut improprie pentru faptul ce-i pun în spate adversarii noștri.

Iancu Catargi fusese odinioră membru al grupărei junimiste și nemulțumit, d-sa s'a retras din această grupare spre a se înscrie în rîndurile radicalilor de sub șefia d-lui Panu. Dacă d-sa ar fi fost acel mare admirator al tradiției, nu venea la radicali ci se înrola în partidul conservator.

D. Iancu Catargi mai știe bine că în partidul conservator, tradiția este că șeful să alege ca la noi sau se impune ca la junimiști.

Partidul conservator nu cunoaște șefi de pronunciamente.

Iancu Catargi mai știa că la moartea regretatului Gr. Kogîlniceanu, amicii mei Buțureanu, Buznea, Ghibănescu, Iancu Catargi și cu mine neam dus la țară la d. Vasile Vlădoianu și l'am rugat ca d-sa, vice-prețedintele clubului, să primească a fi prezidentul clubului și șeful partidului conservator din Iași. Constanța de decenii și jertfele făcute pentru partid, dădeau un drept necontestat d-lui Vlădoianu la această șefie. D. Vlădoianu trăește, îi dorim să ne mai trăiască mulți ani sănătos și fericit,—și deci nu se putea acest lucru ca d. Iancu Catargi să-l decapiteze cum afirmă adversarii.

Auzind însă de numele de Catargi, și văzînd în acest nume un simbol și un păstrător al originiei și tradiției, adversarii au crezut că în d-sa vorbește voacea sîngelui pe baza originei și tradiției și au făcut ca ziarele să înregistreze acele pretinse declarațiuni de șefie. D-voastră, însă, care știți că nu voacea sîngelui vorbește la d. Catargiu, ci împrejurările de moment și condițiunile de actualitate, ați fost convinși ca și mine, desigur, că suntem în prezența unei noi calomnii.

Și acei care își fac iluzii că între noi se vor putea produce neînțelegeri, aceia nu ne cunosc și să fie siguri că nici odată nu vor putea reuși cu intrigile lor.

Și cînd fac adversarii noștri ast-fel de acțiune? Atunci cînd frămîntarea între dînșii este la paroxism, cînd 62 de arivești vin și contestă rostul celor 68 care reprezintă trecutul și autoritatea în partidul liberal local. Or fi fiind și la noi tendinți de a imita pe dînșii se vor fi manifestat și la noi, ici colea, cîți-va arivești; dar acestea sunt numai începuturi, care nu pot avea nici o importanță.

Și de la d-voastre, domnilor, de la încrederea și munca ce o veți depune alăturea cu conducătorii d-voastre va depinde dacă dintr'acest mic germene să iasă sau nu un parazit, care să amenințe organizmul întreg al partidului conservator ieșan.

Dar adversarii noștrii inzistă numai în treacăt asupra situației locale. Ei se ocupă mai mult de situația generală a partidului conservator pe care o găsesc rea, foarte rea.

Și din ce cauză situația partidului nostru este atît de rea? Tot răul constă în ipertrofia unei personalități politice. D. Take Ionescu este prea tare, d. Take Ionescu devine pe zi ce merge tot mai puternic. Nu vedeți d-v., spun adversarii, că partidul întreg este acaparat de d-sa, nu vedeți că școala tachismului a cuprins toate, nu vedeți că toate celelalte organe ale partidului conservator dispar, nu vedeți în fine acaparrarea partidului, în aceea că numai d-sa și nu întreg guvernul a fost invitat la dejun de împaratul Wilhelm?

Domnilor,

Mă întreb, și desigur și d-voastre vă întrebați ce fel de concepție este aceasta și cum se poate califica o ast-fel de judecată a oamenilor și faptelor. Cu marile sale însușiri Take Ionescu ar fi fost extra-ordinar în or-ce țară din Europa și cu atît mai mare cu cît țara ar fi fost mai civilisată și pretutindenea D-zeu ar fi fost bine-cuvîntat că a dat un așa dar acestei țări.

Ei bine acest Take Ionescu constituie o primejdie astă-zi, fiind-că streinii îi fac onoruri și recunosc marea sa valoare de om de stat. Da, relațiunile unui om de stat romîn cu streinătatea, cu Berlinul, constituie astăzi o primejdie. Și cine susține acest lucru și cine duce campania? „Epoca“ monitorul junimist. Curios lucru. Acelaș ziar, în tovărășia „Patriotului“ seria I-a, susținea în 1900 că țara cere un guvern Carp, tocmai pentru că lumea politică și financiară streină, apreciază destoinicia d-lui Carp și pentru că în conducerea treburilor statului nu se poate face abstracție de opinia de care se bucură în streinătate oamenii noștri de stat.

Atunci încrederea streinilor era un lucru bun iar astă-zi nu, atuncea era o fală și astă-zi e o crimă și aceasta numai pentru că atuncea era vorba de d. Carp și acuma e vorba de d. Take Ionescu. Și campania aceasta o duce ziarul între patronii căruia se afiă acei care acuma două-zeci de ani, scriau articole de doctrină în „Deutsche Revue“ și prin care arătau importanța și foloasele orientărei noastre politice către Germania.

Ast-fel ceea ce făceau sau susțineau d-nii Carp și Maiorescu era un lucru minunat, iar acelaș lucru fiind făcut de d. Take Ionescu, devine un lucru urît. Este drept că d. Take Ionescu începuse a constitui o primejdie mai de mult, de astă-vară, cînd s'a dus la Londra și a avut fericirea să vază cîștigată în favoarea romînilor din Macedonia simpatia guvernului britanic; cînd mulțumită lui un membru al Camerei Comunelor a făcut înterpelarea pe tema chestiunei Macedoniene și interpelatorul ca și representantul guvernului, s'au pronunțat pentru romînii din Macedonia.

Ceva mai mult. Dacă ne vom depărta cu cercetarea, vom găsi că d. Take Ionescu devenise o primejdie chiar acum un an și mai bine, cînd s'a dus la Constantinopole, pe urma cărei visite grație acțiunei șefului guvernului și ministrului afacerilor străine și pe baza stimei de care se bucura la Sultan, Regele nostru și a autorității Regatului romîn, am văzut producîndu-se, acel extraordinar de îmbucurător eveniment istoric: iradeaua prin care se recunoaște existența ca naționalitate aparte, a fraților noștri din Macedonia.

Odinioară aceiași „Epocă“ vodea o primejdie în Take Ionescu fiind-că ar fi fost numai un om cu prietinii, cari își așteptau de la politică existența, totul, până chiar și paltoanele.

Mai avea și un alt cusur pe atunci Take Ionescu pentru „Epoca“: era necunoscut în streinătate și nu de rare-ori spunea: „cine-i d. Take Ionescu? Un necunoscut în streinătate. Treceți la Brașov și nimene nu știe de numele lui“. Inferioritatea aceasta de a nu fi fost primit de o curte împărătească a devenit însă deodată o pată, atuncea cînd o curte imperială ca acea din Berlin i-a dat atîta atențiune iar lumea politică și diplomatică i-au manifestat o atît de mare considerațiune.

Dar d. Take Ionescu constitue o primejdie nu numai cînd e stimat de streini ci și când are de partea sa iubirea românilor. Domnul Take Ionescu nu-și poate permite acele lucruri pe care puteau să și le permită Brătianu, Kogălniceanu, Rosseti, care erau liberali. Take Ionescu este conservator. Un conservator nu trebue să fie popular, nu trebuie să cultive prietiniile, nu trebue să dreseze talentele, el nu trebuie să se preocupe de prietini nici să permită acestora să considere casa lui ca a lor. Acesta ie un caz de spînzurătoare. Și vă asigur că dăcă n'au spus'o, cu siguranță au cugetat'o.

Adevărul este că d. Take Ionescu are mulți prieteni și pe zi ce merge capătă tot mai mulți. Și iarăși adevărat este că din această prietenie rezultă în unele părți apariția unor sergenți recrutori, a unor oameni care se ridică deasupra maselor, purtători de fanioane, menite de a atrage partizani și a mări puterea partidului.

S'a vorbit mult de aceste fanioane și s'a făcut un capăt de acuzare multora din acest lucru. Eu nu știu să existe vre-un ragulament interior care să oprească întrebuințarea fanioanelor pe motiv că ar aduce vr'o știrbire steagului regimentului. Steagul este un simbol al demnității, al unirei, al vitejiei, el trebuie păstrat și aparat cu or-ce preț. In acelaș regiment, însă, elementele pot fi distribuite și împărțite, și având cîte un fanion, să lucreze unii într'o direcție și alții în alta, pentru ca din această diviziune a muncei, să rezulte o situație cât mai favorabilă pentru regiment.

Frica de aceste fanioane numai atuncea ar fi justificată, dacă ele ar deveni simbolul rezvrătirei, al nesupunerei către steag.

Pe această temă a Takismului am fost și eu atacat, une-ori direct, alte ori indirect. Să vedem dacă activitatea mea a avut forma unei munci urmărind un resultat tendențios și personal, sau a avut în vedere numai și numai interesele țerei și ale partidului.

Domnilor,

Este incontestabil că chestiunea temperamentului are o mare importanță în stabilirea legăturilor între oameni. De sigur că aproprierea mea de d. Take Ionescu, se datorește, pe lângă admirațiunei ce nutresc pentru acest om, și potrivirei de temperament, a felului de a înțelege și a lupta în politică. Mai am cu d. Take Ionescu și calitatea comună de a cultiva relațiunile personale, cu toate numeroasele inconveniente ce le prezintă. Acei care știu ce vra să zică obligațiunile și surmenagiul ce rezultă din cultivarea relațiunilor personale, aceia vor înțelege cum acest lucru nu poate fi cerut unui șef de partid, și cât de mare trebuie să fie puterea de muncă a acelora care o practică. D. Take Ionescu pe lîngă că este un om care fascinează prin viociunea inteligenței, prin cultura sa rară, prin sufletul său generos, mai posedă și această putere de muncă, care pune în uimire pe cei care vin în contact cu d-sa, și ast-fel se explică de ce aproprierea ce este cu putință cu d-sa și de ce stabilim cu d-sa relațiuni personale atît de puternice. D. Take Ionescu știe și a știut cel dintâi, să înțeleagă ce importanță are cucerirea de suflete, cît de necesară este astăzi comunicația sufletească cu membrii partidului, convingerea pe calea ideilor astă-zi mai ales cînd formele vieței politice au evoluat și succesele nu se pot obținea nici prin intimidare, nici prin opresiune, nici prin satisfacere de interese.

Dar ataşarea mea de d. Take Ionescu făcutu-s'a ea în vederea unui interes personal, să mă facă ministru cum susțin unii? Acei care susțin acest lucru îmi fac o mare nedreptate. Știți cît de rar și cu cîtă neplăcere vorbesc de mine și de faptele mele, dar fiind-că împrejurările o cer, să spun și eu tot ce trebuie. După cît știu, n'am devenit ministru fiind-că aș fi fost susținut de d. Take Ionescu, ci fiind-că toți fruntașii partidului au fost de acord în această privință. Dar sacrificat'am eu ceva din convingerile mele, în vederea legăturilor ce aveam cu d. Take Ionescu? Nu, domnilor, Am punctele de orientare în conștiința mea și am suficienta tărie de a voi ceea ce simt că e bine și drept și a nu face jertfă de convingere pentru legături de prietenie.

Dar să vedem întregul meu chip de a proceda și să facem o ușoară trecere în revistă a faptelor din viață mea.

In 1899, moare șeful nostru, pururea regretatul Lascar Catargiu și comitetul executiv din București, chemat a alege un șef, se pronunță pentru d. Gh. Gr. Cantacuzino. Erau la club cîți-va prieteni, cînd, seara, pe la orele 10 jum., a venit telegrama prin care clubul era anunțat de această alegere.

Eram puțini și unii susțineau o amînare pînă a doua zi, pentru ca să aibă timp membrii comitetului să cumpănească votul lor. Ce credeți că am făcut eu, care cunoșteam ideile d-lui Take Ionescu în această privință și știam că d-sa dorea ca d. Carp să fie ales șef, ce credeți că am făcut eu, care după părerea unora am făcut sacrificiul propriei mele cugetări, din spirit de adulație pentru d. Take Ionescu?

Din principiu contra amînărilor, fie chiar la palatul justiției, nu numai în politică, am susținut că comitetul trebue să se pronunțe în acea seară, am trimis pe la membri comitetului, i-am adunat și ast-fel clubul conservator din Iași, a ratificat cel dintâi alegerea d-lui Cantacuzino ca șef.

Partidul venind apoi la putere clubul a ales o comisiune compusă din d-nii Kogîlniceanu, Greceanu și cu mine, care să ne ocupăm de organizarea administrației locale. Pentru locul de primar am fost desemnat eu, care în calitate de consilier comunal, mă ocupasem de chestiunile de edilitate și asupra cărora inzistasem mai tîrziu prin ziarul partidului conservator. Pentru locul de prefect era însă discuție: d. Greceanu îl cerea în baza muncei, d-nul Leon Bogdan în baza tradiției. Noi am socotit că dreptatea ie cu d. Greceanu și d-nul Take Ionescu tot astfel a gîndit și a avut darul să convingă despre acest lucru consiliul de miniștrii. Iată primul acord politic între mine și d. Take Ionescu.

In 1900 s'a făcut cunoscuta fuziune, realizată de șeful singur, fără consultarea și știrea fruntașilor. Fost-am eu în această chestiune de acord cu d. Take Ionescu? Timp de patru zile cît am fost la d-sa atuncea la Sinaia, am căutat să-l conving că fuziunea nu s'a făcut pentru sacrificarea d-sale, dar în zadar au fost toate. Și am sentimentul că dacă aș fi avut darul să conving pe d. Take Ionescu și dacă d-sa ar fi primit să intre în minister, evoluția întreagă a partidului

conservator ar fi fost cu totul alta şi cu mult mai fericită de cît cea de astăzi.

Dar care a fost atitudinea mea cînd şeful partidului, adânc nemulţumit de faptul că d-nul Carp îl nesocotea complect, a făcut apel la prietinii sei? Stat-am un moment la îndoială că trebuie să-mi urmez şeful şi cumpănit-am că fac jertfă întru cît ca primar al laşilor mă puneam direct în conflict cu guvernul? Şi n'am fost între cei dintăi care să alerg la apelul şefului şi n'am făcut ceea ce era drept şi just să facă or-ce soldat, cînd vede şeful său atacat sau contestat?

Legenda voeşte să facă din d-nul Take Ionescu promotorul desfacerei fuziunei. Adevărul însă, este cu totul altul. Cel mai recalcitrant dintre noi toţi la lupta contra guvernului Carp a fost d. Take Ionescu. D-ss n'a intrat în acţiune de cît trei săptămîni înainte de votul de blam.

In ajunul votului de blam avusese chiar un moment de ezitare căci în acea noapte primise vizita d-lui N. Filipescu şi acesta îl convinsese că trebuie să remiie neutru în lupta ce se va da a doua zi. Valuri de şampanie au curs în aceeaşi noapte la Capşa pentru serbătorirea acestui succes al d-lui Filipescu. Acest lucru l'am aflat în aceiaşi noapte, cînd am văzut după d. Filipescu pe d. Take Ionescu şi l'am convins că un om politic nu poate şi nu trebuie să facă altă-ceva de cît să-şi urmeze şeful şi să alerge întru apărarea sa ori-cînd el este atacat.!

Ast-fel procedează un om care nu urmăreşte de cît interesul personal, mărirea sa prin ataşarea servilă către un altul?

In opoziţie care a fost apoi atitudinea mea? Opoziţia făcuse din Take Ionescu, un simbol, o ţintă a atacurilor lor, şi cu drept cuvînt, căci adversarii ştiau valoarea acestui om, îi cunoşteau puterea, aveau motive să se teamă de dînsul; căci un lucru este sigur că, în politică sunt oameni de valoare care au norocul să nu fie nedreptăţiţi de atacurile adversarilor, nu mai puţin adevărat este însă, că adversarii nu-şi perd timpul cu atacuri contra acelora cari n'au ajuns prin vrednicia şi valoarea lor. Pe baza luptei contra d-lui Take Ionescu, am văzut acea dezlănţuire de patimi, acele campanii criminale, acele carteluri monstruoase, care au costat scump, nu-i vorbă, şi pe cei care le-au făcut.

Am venit eu şi atîţia alţi prieteni întru apărarea d-lui Take Ionescu, nu doar că el nu era superior tuturor acestor prieteni, dar în lupta politică geniul nu e suficient, ca în creaţiunele filosofice sau în operele de artă.

Cine zice politică zice acţiune şi cînd ie vorba de acţiune, rolul prietinilor ie mare, chiar dacă n'ar servi de cît la împărtăşirea amărăciunei mizeriilor omeneşti.

Iată dar motivul actelor mele; am luptat mai ales pentru Take Ionescu fiindcă el avea onoarea de a fi ţinta atacurilor adversarilor şi al alianţelor monstruoase. Am luptat pentru el, căci în tendinţa de a-l reduce vedem o tendinţă de a reduce partidul conservator însu-şi şi aş fi considerat ca o crimă dacă aş fi procedat altfel.

Nu speranţa de avantagiile ce mi le-ar aduce prietenia d-lui Take Ionescu determina acţiunea mea, ca faptul că d. Take Ionescu era ţinta atacurilor şi să ferească D-zeu ca adversarii să facă într'o zi o aşa soartă mizerabilă şefului sau unui alt fruntaş, dar să fiţi siguri că atunci noi toţi cari suntem porecliţi takişti, vom lăsa pe dl. Take Ionescu, spre a merge să facem zid de apărare în jurul şefului sau a fruntaşului atacat. Tactica cea bună cere ca toţi vitejii să-şi puie vrednicia lor în apararea punctului din cetate, cel mai atacat de vrăjmaşi.

Să recunoaştem, însă, d-lor, că din punctul lor de vedere ie legitimă din partea adversarilor lupta care au dat-o în contra d-lui Take Ionescu. D-sa aducea în lupta conservatorilor o nouă tactică, în parte luată chiar de la liberali. In locul politicei de pasivitate, de bocete, de pesimism, a căror cea mai vie concretizare a fost lupta de presă condusă de genialul Mihail Eminescu, în loc de politica de a plînge pe ruinele patriei pîngărite de liberali — d-sa a adus cu marele său optimism, politica de încredere în forţele naţiunei, lupta de contra organizare, lupta care opunea idei la idei şi la armele de luptă, arme de aceeaşi valoare; cluburilor liberale, Take Ionescu a opus cluburile conservatoare; presei liberale, a opus o presă conservatoare îngrijit făcută. Din munca lui a eşit un mare partid conservator, bine organizat, care a adus ţărei 2 avantaje: înfrînarea rălelor obiceiuri ale partidului colectivist şi o guvernare sănătoasă. Take Ionescu a înlocuit descurajarea şi resemnarea, prin încrederea în ziua de mîine.

Şi cînd noi am făcut zid în jurul aceluia care aducea o viaţă viguroasă partidului conservator, ni s'a spus de unii că facem takism. Eu cred că am făcut adevărat conservatorism.

Dar odată ajunşi la putere care a fost atitudinea mea? Îmbrăţoşat-am fără descernămînt părerile şi sentimentele d-lui Take Ionescu? Nu.

Aş fi dorit să nu vorbesc nici odată despre părerile mele în consiliul de miniştri, mai ales că la eşirea mea din minister într'o cuvîntare ţinută tot aci am declarat că mă recunosc solidar cu toate actele guvernului, or care ar fi fost părerea mea. Sunt nevoit a destăinui unele din aceste păreri pentru a invedera nedreptatea ce mi se face.

Adevărul este că n'am fost totdeauna de acord cu dl. Take Ionescu, după cum adevărul este că am fost une-ori în desacord de păreri cu şeful guvernului şi al partidului.

Voi cita cîteva împrejurări pentru a ilustra afirmaţiunea mea.

In al doilea consiliu de miniştri ce s'a ţinut de la venirea noastră la guvern, s'a pus în discuţie numirea a 150 de suprefecţi, locuri ce trebuiau umplute în conformitate cu legea votată de liberali. Vă puteţi închipui că pentru un partid abea venit la guvern şi în ajunul alegerilor noi, 150 locuri de inspectori comunali inamovibili însemnau foarte mult. Toţi miniştrii erau pentru complectnrea locurilor vacante. Singur eu am fost de acord cu dl. General Manu, că numirile nu trebuiau făcute şi nu s'au făcut, iar mai tîrziu aceste locuri au fost reduse.

A venit apoi chestia petroleulului, în care chestie întreg guvernul şi fruntaşii erau în dezacord cu şeful—şi viitorul va arăta de abia de partea cui era dreptatea.

Cu ocazia alcătuirei mesagiului pentru sesiunea de Noembrie 1905, am fost de acord cu şeful guvernului şi în desacord cu d. T. Ionescu, în privirea reformei legei de organizare a magistraturei.

S'a întîmplat într'un rând că am fot în dezacord cu întreg consiliul de miniştri şi cu toate acestea am reuşit să conving pe urmă pe toţi colegii mei.

Intr'adevăr, într'o zi am fost convocaţi pentru a semna jurnalul de numirea noului prefect de poliţie al capitalei, d. Petru Sfetcscu, actual secretar general al ministerului de interne.

Am fost de părere că nu ie bine a se primi demisiunea d-lui D. P. Moruzi în împrejurările în care ea a fost dată, căci ar fi însemnat dezavuarea nemeritată a unui fruntaş al partidului.

După discuţiuni care a durat o zi întreagă s'a revenit şi demisia d-lui Moruzi a fost respinsă.

Altă dată am fost în dezacord cu şeful şi anume, când am manifestat hotărîrea de a mă retrage. D. Cantacuzino, voia d-sa să ia interimatul portofoliului justiţiei, pentru a putea realiza noua organizare a magistraturei. Am fost de altă părere, socotind că prin acel interimat va face o nedreptate amicului Greceanu, punându-i-se la îndoială destoinicia, se aduce o ştirbire în presiigiul partidului conservator ieşan şi chiar întregului partid, căci interimatul ar fi putut fi interpretat ca o dovadă că forţele în rezervă ale partidului nu sunt proprii pentru o reformă ca întinderea inamovibilităţei.

Am găsit mijlocul că prin o absenţă de 12 zile din ţară, să dau timp ca şeful nostru să fie convins că cea mai bună soluţie a succesiunei mele, este numirea amicului meu Greceanu ca ministru de justiţie.

Asupra acestui punct am fost însă în acord de păreri cu d. Take Ionescu.

Şi revandic în totul, dreptul de a avea o părere proprie, căci nicăirea şi niminea nu poate concepe o organizaţie politică, în care să fie considerat ca un pacat manifestarea unei păreri care nu concordă cu părerea şefului. Numai dacă s'ar admite infailibilitatea şefului s'ar putea vorbi de netoleranţa părerilor.

Şi în ast-fel de împrejurări să se vorbească de mine că sunt o funcţiune a unei alte persoane, să se vorbească de mine ca de un om care fac abstracţie de cugetarea mea, numai şi numai spre a putea trage foloase!

Foloasele nu se trag prin sinceritate şi tărie în convingere. Dar una este a avea o părere şi alta este a face o acţiune. Părerile sunt libere, în ce priveşte acţiunea însă, un ministru n'are dreptul să facă o acţiune politică contra părerilor şefului guvernului. Consider în schimb ca un ce condemnabil şi primejdios acţiunea pe care o întreprinde un ministru, gândindu-se numai la sitaţiunea lui, pe baza unei păreri greşite a şefului, înainte de a fi încercat să o îndrepte. Părerile şefului sunt formate, cele mai de multe ori în mod indirect. prin elemente de fapt culese de la aiţiit Mai ales miniştrii, sfetnicii cu autoritate ai şefului, au toată răspunderea când neglijează restabilirea exactităţei acestor elemente de fapt. Am lucrat ca să răstorn sau macar se reduc acţiunea şefului guvernului?

Este drept, însă, că adversarii mei m'au acuzat şi de acţiune distinctă de acea a şefului. Este nedreaptă această acuzare. S'a citat un caz: alegerea de la Fălticeni. Imi pare bine că văd aci în sală şi pe prietenii Străjescu şi Gorovei de la Fălticeni, care cunosc adevărul şi care pot să spună dacă cu ocazia alegerei parţiale de la colegiul III de Suceava, am făcut alt-ceva de cât să lucrez în senzul preconizat de şef. Părere, este drept, că am avut alta de cît d. Cantacuzino în această chestiune. Eu socoteam că desemnarea făcută de clubul conservator de Fălticeni în persoana d-lui Sebastian Moruzzi pentru candidatura la acest colegiu, era foarte nimerită. Ştiam bine că această candidatură va scuti pe guvern de întrebuinţarea armatei într'o alegere de colegiul III.

In Consiliul de Miniştri cu cîte-va zile înainte de alegere s'a hotărît că guvernul are un singur interes în acea alegere, ca ordinea să nu fie turburată şi ca nu cumva să se facă vre'o vărsare de sînge.

Eu ca ministru de resort pentru a asigura această hotărîre a guvernului am trimis în localitate pe d. procuror general M. Leonescu, al căruia caracter drept şi loial îl cunoaşteţi, cu instrucţiuni ca să asigure ordinea şi libertatea alegerei. Şi aşa a făcut. Iată toată acţiunea mea în acea alegere.

Domnilor,

Recunosc că am vorbit prea mult de situaţia locală, de d. Take Ionescu—dar cum să vorbim noi puţin de dînsul, cînd adversarii vorbesc atît de mult! —de mine.

Să vin acum la o chestiune mai palpitantă, pe care probabil o aşteptaţi cu multă nerăbdare. Care este situaţiunea generală a partidului nostru? Mai rămînem sau nu la putere?

Nu stau nici un moment la îndoială a afirma, că partidul nostru va continua a guverna încă mult timp. Această conclusie o scot în primul loc din examinarea situaţiunei lăuntrice a partidului liberal.

Iată cum se poate caracterisa această stare: O mare parte din liberalii, oculta—şi mai ales generoşii din ocultă —sunt gata a face o acţiune comună fie cu partidul conservator fie cu o parte chiar din partidul nostru, pentru ca să remânem noi la putere şi să nu cum va să vie d. D. Sturdza.

Ca să vă zugrăvesc halul în care se află acest partid am să vă povestesc conversaţiunea pe care am avut'o ieri la Bucureşti cu un bărbat politic liberal foarte cunoscător de culisele partidului său.

— Cum se explică l'am întrebat eu, campania turbată pe care o parte din presa d-voastră, o face în momentul de faţă contra d-lui Take Ionescu?

— Foarte simplu. Oculta doreşte fusiunea şi îl atacă pe Take Ionescu, pentru că crede că fusiunea nu se poate face de cît cu jertfirea d-sale.

— Ce interes are Oculta ca fusiunea să se facă?

— Făcîud fusiunea mai staţi la putere 2—3 ani şi până atunci noi scăpăm de ameninţarea unui guvern Sturdza.

Adevărul este că de cîte-va luni deja, mulţi din fruntaşii partidului nostru se gîndesc la nevoia de a reintregi partidul, şi de cîte-va săptămîni se discută între unii şi alţii, mijloacele pentru a ajunge la această întregire.

A avut converzaţii despre reîntregirea partidului dl. Triandafil cu d-nii Carp, Marghiloman etc. Se afirmă în toate cercurile politice că dl. Cantacuzino a tratat cu d-nii Carp şi Filipescu fuziunea.

Văd că se face o campanie întreagă într'o anumită presă contra d-lui Take Ionescu pe tema că ar fi discutat şi d-sa problema reintregirei partidului. Unii pretind că această problemă ar fi făcut obietul unei convenţiuni dintre d-l Take Ionescu şi Capul Statului. Nu sunt în măsură să vă confirm faptul, dar îs absolut sigur, că n'a putut să se discute în termenii cu care o relatează unele ziare.

Ştiu însă că dl. Take Ionescu a discutat această chestie cu unii fruntaşi junimişti. Şi bine a procedat dl. Take Ioneseu. Legendele false pot să strice şi să încurce mult lucrurile.

Aşa reîntregirea partidului din 1900 n'a reuşit, pentru că s'a alcătuit pe baza unei legende false că dl. Take Ionescu, din instinctul de conservare a individualităţei sale politice ar fi fost contra fusiunei. Şi fusiunea s'a făcut atunci contra d-lui Take Ionescu.

Dacă tăcea dl. Take Ionescu aceeaş legendă s'ar fi acreditat şi acum. Dl. Take Ioneseu a vorbit,—iarăşi o dovadă de hipertrofiarea porsonalităţei sale politice strigă adversarii. Legenda s'a spulberat. Dacă se va face din nou o fusiuue contra d-lui Take Ionescu,—adecă o fusiuen fără întregirea partidului — răspunderea către partid şi ţară, în privinţa consecinţelor, nu va privi pe dl. Take Ionescu.

Toată lumea conservatoare conştientă doreşte fusiunea de la care aşteaptă clarificarea întregei vieţi constituţionale. Toţi suntem pe acord că ţara ar cîştiga dacă partidul conservator s'ar putea folosi de atîtea elemente, cari au făcut dovada valoarei lor în guvernarea conservatoare 1901—1905.

Reîntregirea partidului conservator, s'ar repercuta în bine şi asupra situaţiei partidului liberal.

O parte din junimişti, se zice chiar că şi unii conservrtori, ar dori ca fuziunea să se facă, cu excluderea unor conservatori. Adică earăşi o fuziune fără reîntregirea partidului, O atare fuziune este de condemnat pentru că duce la noi sbuciumări în partid şi deci la o slăbire nu la o întărire a partidului.

O parte din junimiştii şi unii conservatori—rancunierii, cu grăbiţii, cu ariviştii—doresc fusiunea po baza disolvărei parlamentului.

Disolvarea perlamentului ar fi inutilă, nedreaptă şi chiar vătămătoare vieţei noastre constituţionale.

Ar fi inutilă căci pe cît ştiu eu noul guvern conservator n'ar avea un program care să se depărteze de ideile fundamentale ale actualului guvern idei despre cari actualul parlument a făcut dovadă că le înţelege şi le aprobă. Junimiştii nu sunt atît de numeroşi, ca să dea elemente pentru o nouă majoritate în parlament. In tot cazul n'au în rîndurile lor, mai mult de 20—25 personalităţi a cărora prezentă ar puteą fi considerată ca indispensabilă în cameră. Ei bine în actuala cameră care de-şi vorbeşte puţin dar ca nivel moral şi intelectual este foarte sus, se vor găsi atîţea deputaţi conştienţi de interesele ţări şi a partidului, cari să facă loc viitorilor membri ai partidului conservator.

Disolvarea ar constitui o nedreptate. O disolvare ie o desaprobare a majorităţei. Desaprobarea majorităţei ar însemna data aceasta desaprobarea chiar a partidului. Parlamentul actual represintă în realitate partidul nostru. Din cauza greutăţei luptei—pe care noi ne-am exagerat'o din causa cartelului junimist-liberal—noi am pus în lupta electorală tot ce aveam mai de valoare şi mai cu trecere între concetăţenii lor, în cît am triumfat cu membrii partidului pe cari opinia publică din diferitele localităţi îi destinsese în marele lupte politice din 1901—1904,

Veneratul nostru şef nu poate să uite că luptătorii din actualul parlament au făcut să învingă legitimitatea contra răsvrătirei.

Evitarea nedreptăţei nu este numai o chestie de sentimentalism. Nedreptatea cînd atinge organisme sociale şi curente de opinii, are consecinţe foarte întinse.

Disolvarea ar fi o primejdie. Dintre actualii membri ai guvernului se vor găsi de sigur unii şi dintre fruntaşii din parlament se vor găsi mulţi, cari să se solidarizeze cu parlamentul nedreptăţlt. O nouă desbinare. Această desbinare va înrâuri lupta din partidul liberal. Unii liberali — pentru interesele clanului lor — vor face probabil cartel cu guvernul, alţi liberali cu luptătorii nedreptăţiţi.

In aşa împrejurări fuziunea conservatoare va aduce nu limpezirea vieţei nóstre politice, ci sporirea anarhiei.

E foarte natural ca junimiştti să dorească să aibă influenţă legitimă în administraţie, care cu moravurile noastre are şi o importanţă politică necunoscută în alte ţări.

Acest lucru este uşor de satisfăcut fără a nedreptăţi pe nime tocmai fiind că noi ducînd toate elementele de valoare în parlament, administraţia noastră lasă de dorit în unele localităţi.

Dacă însă toate bune-voinţele şi toate silinţele nu vor da rezultatul dorit, dacă reîntregirea partidului nu se va pute face atunci noi toţi conştienţi de rolul ce ne incumbă şi de datoria ce am contractat-o faţă de ţară, ne vom strînge în jurul şefului şi acesta cu sprijinul fruntaşilor va găsi mijlocul să continue cu spor guvernarea, cel puţin durata unei legislaţiuni, spre a realisa cît mai mult din programul partidului şi din reformele cerute de nevoile ţărei.

CRONICA

D. Aurel Geblescu, ilustrul publicist din ţara Banilor, îşi spune cuvîntul în materie teatrală.

Despre teatru s'a vorbit foarte mult anul acesta, prin ziare. Domnii Davila şi Lecca; domnii şcolari din provincie—an dat loc la vorbă multă.

Dar uite că vine unul, tocmai din capitala Olteniei, picantul director al *Stelei Olteniei* şi ne spune, frumos şi interesant ca de obiceiu, ce crede despre teatrele naţionale.

D. Aurel Geblescu face, mai înainte de toate, o revelaţie destul de importantă: în ţară, asigură d-sa, nu există teatre subvenţionate numai la Bucureşti, Iaşi şi Craiova, ci şi la Galaţi şi—aci revelatorul devine discret—şi la etc!

Toate aceste teatre, împreună cu acelea cuprinse în etcetera, presintă o mare primejdie, chestiunea este mare şi va fi nevoe—aci sîntem perfect de acord—„să intervie mîna de fier a acestui ziar, ca să ceară (mîna de fier probabil) înlăturarea primejdiei.

Mâna de fer a şi intervenit şi descrierea ce-o face despre teatrul în trecut şi teatrul în present, merită o aparte subliniare.

In trecut—aşa îşi aminteşte d. Geblescu—se jucau „piese *mari* şi *tari*, drame şi tragedii ce *înflăcăra* şi *mişca* spiretele...“

Intre aceste piese mari şi tari, se citează acelea ale lui *Sachespaere* (care, probabil, în urmă, şi-a schimbat numele), în plus că s'au dat alte drame şi comedii de dramaturgii şi *eomicii* cei mai *tari*.

Unde am ajuns de la acele piese mari şi tari, opera dramaturgilor şi comicilor?

Uite unde am ajuns: „O jidancă, casieriţă obosită, sub protecţia unui membru de şedinţă, zicem dar această jidoafcă, care în loc de revoluţie pronunţă revulţie şi care nu ştie limba română, i se dau rolurile mari....“

Credem că dreptatea este numai, în parte, cu d. Aurel Geblescu. Era natural anume, ca acea casieriţă obosită să se pună sub protecţia unui membru de şedinţă. Că pronunţă revulţie în loc de revoluţie şi „care nu ştie româneşte“, uite un fenomen pe care d. Geblescu cu drept cuvînt s'a grăbit să-l înregistreze,

Aceste sînt, în solid rezumat, doleanţele eminentului domn Geblescu despre teatru.

Are şi altele asupra cărora vom reveni.

CRONICA DRAMATICĂ

Mesalina—Magda

Intocmai ca în poveştile fantastice cu vrăjite prefăcătorii, aşa s'a transformat peste noapte afiptul teatral. In locul „Hoaţei de copii“—apăru „Mesalina“, marea dramă a lui Wilbrandt cu Agata Bîrsescu în rolul titular. Cred că această neprevăzută preschimbare a dăuntt materialmente reprezentaţiei, o mare parte a publicului ne avînd timpul necesar să afle vestea. Aceasta ar fi una din explicaţiile faptului că teatrul a fost relativ puţin frequentat, faţă de elanul cu care publicul se îngrămădise la primele două spectacole ale marei artiste. E drept, pe de altă parte, că ambele piese din urmă fiind văzute în diferite rînduri aproape de toată lumea noastră care frequentează teatrul, contigentul vizitatorilor a scăzut. Lucrul e regretabil, e defavorabil pentru nivelul artistic al Iaşului, dar e adevărat. Oraşul nu posedă, ca marile centre artistice, un public numeros care să iubească arta pentru sine, care să admire cu nesaţiu frumosul ca atare, aşa cum iubitorul şi cunoscătorul de artă frequentează la înfinit sălile muzeelor, ca să-şi facă educaţia sufletului şi ochilor prin continuă admirare a unei şi aceleiaşi piese de artă. Suntem departe de aceasta şi e păcat.

E păcat, pentru că *Messalina* e un rol de căpitenie al strălucitei artiste şi pare că Wilbrandt însuşi recunoaşte că n'a putut găsi o interpretă mai distinsă ca artista romînă. In ale sale „Amintiri“ publicate acum trei ani în foiletonul din „Presse“ ne povesteşte cum, acum vre-o 20 de ani, fiind el însuşi director la „Burg-Theater“ a *descoperit* marele talent al d-rei Bărsescu şi-i acordă acesteia cele mai elogioase epitete, făcînd o sentimentală descriere a debuturilor ei în teatrul Imperial. Acum cîteva săptămîni Wilbrandt—astăzi unul din cei mai mari şi mai bătrîni literaţi germani, a adresat artistei o scrisoare de scuze că nu poate veni la Bucureşti s'o revadă în *Messalina*, să-şi revadă creaţiunea atît de admirabil întrupată şi interpretată.

Sunt trei ani de zile de cînd, în trecere prin Viena am vizitat ca şi toţi călătorii amatori de curiosităţi artistice, clădirea Burgului. Ciceronele nostru, un vechiu stîlp al teatrului „imperial-regal“ aflînd că suntem din România se înduioşă amintindu-ne cu mîndrie:

Aici am avut noi pe Bărseasca. E la Dv. acum, nu-i aşa?

Şi atunci clădirea falnică, enormă în sobrietatea ei monumentală ni se păru o pagină frumoasă din însăşi istoria artistică a României.

*

Messalina e o dramă absolut istorică; iar cîntata împărătească, femeea lui Claudins, e o figură reală demnă de acea epocă a Romei, bogată în capricii, în plăceri, în voluptate şi în sînge.

Că Messalina — soră vrednică şi cu Cleopatra prin frumuseţe şi cu antica Semiramis prin toane— se mărită cu sclavul Sirius e încă mai puţin surprinzător în istoria romană, ca fapta unui Impărat care-şi încoronează..... calul proclamîndu-l urmas la tron. Wilbrandt a dramatizat epizodul de mai sus din nenumăratete gesturi frumoase ale Mesalinei, zugrăvind-o pe aceasta în trăsături de epopee, frămîntată rînd pe rînd de două pasiuni mari: *resbunarea* şi *iubirea*, zguduind-o rînd pe rînd între abisurile cele mai adînci ale simţirei de care e capabil un suflet nesimţitor în înţelesul nostru modern al cuvîntului. D-ra Bărsescu ne redă în chip superb toată grama triumfurilor şi decăderilor acelei bizare eroine, întrupînd cu o tnălţime neatinsă încă, tot caracterul complex, viţiul, orgoliul, inconştienţa, cruzimea, patima — în expresiile lor culminante.

Artista a fost ajutată cu succes de cîte-va elemente ca d-na Cuzinski, interesantă în *Aria*, d. M. Popovici bine în *Marcus* Bulfinschi în *Narcis*. Montarea a fost deaseminea aleasă, chiar dacă n'a putut fi la înălţimea cerinţelor unei atari opere dramatice.

*

Magda poate fi socotită nu numai dintre cele mai bune lucrări ale lui Sudermann dar şi dintre cele mai *mari* dame sociale ale întregei literatruri moderne, o piesă care se va menţinea de apururi cîte vreme vor exista artiste de forţă cari să întrupeze rolul frumos dar greu al eroinei. Titlul primitiv al piesei—*Heimath*—e de sigur mai potrivit, mai suggestiv, mai corespunzător psihologiei cuprinsului; dar interpretele au biruit voinţa autorului şi astfeliu titlul dramei a rămas aşa cum l'a fixat în Franţa Sarah Bernhardt: *Magda*.

Este cea mai fină analiză a conflictului între lumea prejudecăţilor şi a tradiţiei şi avîntul către libertate a artei: între formele timide ale unei stări de lucruri moştenite din tată în fiu şi între spiritul de neatîrnare infiltrat de traiul în alt mediu, al intelectualităţii emancipată de credinţi şi de mici idealuri inerente bur-

gheziei civile şi mai ales militare cum e familia colonelni Schwarze.

Spaţiul nu mă îngădue a intra in repovestirea dramaticelor întâmplări cari au dat din nou prilej d-rei Bărsescu să-şi manifeste arta superioară înaintea unui public pe deplin subjugat de apariţia ei majestoasă — şi mărturisesc că de abia pot rezista dorinţei şi să renunţ la bogăţia de reflecţii cari mă năvălesc ca un torent de cîte ori revăd această superbă piesă şi mai cu seamă de cîte-ori o văd interpretată de Agatha Bărsescu. Dar mă consolez cu tdeea că un coleg de redacţie are aceiaşi dorinţă de a vorbi despre frumosul spectacol şi a-şi exprima la rîndul său emoţiunile ce i-a suggerat. Iată-te angajat, amice Parsifal.

As.

Ultime informaţii

Reforma inv. superior şi secundar

Ce cuprinde proectul d-lui Dissescu

Aflăm că în timpul vacanţei d-nul Const. Disescu, ministrul instrucţiei a terminat, la moşia sa din judeţul R. Vâlcei, textul atât al nuoei sale legi pentru reorganizarea învăţămîntului superior cât şi expunerea de motive.

*

Partea esenţială a reformei stă în complectarea ambelor Univerzităţi cu catedre şi laboratorii trebuitoare, pentru ca toate facultăţile să poată acorda diplome de doctorat şi în schimbarea modului de recrutare a corpului profesoral.

*

In privinţa universităţei de Iaşi se vor crea la facultatea de medicină şase catedre noi, dintre care trei sunt prevăzute deja în budgetul în curs.

Din aceste catedre, trei vor servi să organizeze o şcoală de farmacie, în care studenţii vor obţinea titlul de licenţiaţi în farmacie.

La facultatea de drept, se creiază cinci catedre noui dintre care una de procedura civilă, alta de drept internaţional privat, alta de legislaţiune industrială.

Celelalte vor fi de dublări de catedre.

*

La facultatea de litere, o catedră de limba şi literatura germană, o catedră de literatura romînă veche.

La facultatea de Ştiinţe o catedră de fizică aplicată la industrii.

La facultăţiile de medicină şi drept din Bucureşti se creează şapte catedre de agregaţie.

Fie-care agregaţie va cuprinde o grupă de catedre şi agregatul respectiv va fi insărcinat cu ţinerea de prelegeri în caz cînd va lipsi profesorul titular al vre-unia din catedrele care fac parte din grupa sa. Universitatea din Iaşi nu va avea însă agregaţi.

*

In privinţa recrutărei corpului profesoral proiectul d-nului Disescu aduce următoarele inovaţiuni:

Se suprimă docenţii; profesorii şi agregaţii la catedrele infiinţate prin proectul de lege vor fi numiţi deadreptul de ministru de culte, în timp de 6 luni, de la promulgara legei.

Pe viitor titularii catedrelor vacante vor fi numiţi pe baza recomandaţiei unei comisiuni alcătuite din reprezentanţii facultăţilor din Bucureşti şi Iaşi, din a cărora specialitate face parte catedra, şi dintr'un delegat al ministerului.

Comisiunea va hotărî pe baza lucrărilor şi pe baza unei dizertaţiuni orale.

D. Disescu cere viitorului profesor pe lîngă aptitudini şi cunoştinţi de specialitate, şi aptitudini de predare.

In primul consiliu de miniştri proiectul ast-fel întocmit de d. Disescu va fi supus discuţiunei şi apoi va fi depus pe biuroul camerei.

——

Acceleratul de Bucureşti a sosit astă-zi cu o întîrziere de o oră şi 20 minute.

—

P. S. S. Climescu, episcop al Buzeului, a sosit în localitate.

D. N. Cananău, prefectul poliţiei, a plecat ieri la Bucureşti.

—

D. A. A. Bădărău se va întoarce la Bucureşti, mîine seara, Marţi.

—

In comisiunea pentru scoaterea la pensiune a iustitutorilor şi institutoarelor au fost numiţi din partea ministerului de finanţe: medicul primar al judeţului şi administratorul financiar.

—

Cu multă părere de rău aflăm ştirea că d-na Artemiza Ianov, soţia regretatului Ion Ianov, a încetat astănoapte din viaţă.

Defuncta, în vrîstă de 60 de ani, era suferindă de mai mult timp şi astă-noapte moartea a răpus'o.

Inregistrînd trista veste, rugăm familia să primească expresiunea sincerelor noastre condoleanţe.

—

Liberalii centrali au făcut în cele din urmă să apară într'un ziar local, o aparare a campaniei ce o duc în contra bătrînilor.

Ajungînd la convingerea că opinia publică nu poate aproba o campanie dusă pe o temă atît de personală liberalii tineri încearcă o diversiune, încearcă să se reabiliteze şi prin buna-voinţa unui confrate, voesc să dea un caracter de doctrină tendinţelor lor.

Confratele nostru asigură că interviewul prin care se face acea doctrină i-a fost acordat de un tînăr liberal cu vază şi că nu va putea fi dezminţit. Suntem convinşi că lucrul este exact. Ceva mai mult. Suntem siguri că aci nu ie vorba de un interview şi că articolul scris în formă de interviev, a fost transmis pur şi simplu confratelui, care a dat şi de astă dată dovadă de un extraordinar simţ politic, publicîndu-l întocmai.

Centraliştii prin acel articol-interviev nu se mulţumesc, însă, numai cu doctrinizarea poftelor lor de parvenire, ci atacă pe bătrîni şi în special pe dascali.

Ast-fel se spune în acel articol-interview că cu membrii de al de Tomida, Fântânaru, Raki Vasiliu et. nu se poate face un partid de ordine şi de elită.

Lucrul ie prea îndrăzneţ. Aceşti profesori au dreptul să se întrebe întru cît ei nu întrunesc condiţiile cerute spre a face parte dintr'un partid serios de guvernămînt.

Nu li se poate reproşa doar dascalilor acestora nimic, nici chiar faptul că s'ar fi dus cînd-va la Slănic şi în neputinţa de a-şi plăti datoriile contractate la jocul de cărţi să fi fugit noaptea.

Lucrul ie caracteristic cînd te gîndeşti că atacul vine de la oameni care nu pot şi nu trebue să vorbească ast-fel de chestiuni.

—

Importanta speţă dintre erezii def. G. Muzicescu şi N. Nanu cu casa şcoalelor, pentru revocarea şi anularea unui legat al def. Anastasie Başotă urmează să se judece azi la s. II a curţei.

In acest proces casa şcoalelor este represintată prin domnii avocaţi Mişu Antonescu şi V. Cireşianu, iar partea civilă prin domnii T. Stelian, M. Ferechide şi G. Nicoleanu.

Procesul fiind mare este singurul înscris în rolul proceselor de azi ale s. II.

—

D. M. Socor, intendentul spitalului sf. Spiridon din Galaţi şi Ţaţomir. intendentul spitalului din Hârlău, au fost mutaţi nnul în locul altuia.

—

La Jokey Club, a avut loc, sămbătă noaptea, obicinuita agapă anuală a membrilor acestui Club.

—

In cabinetul medicului primar al judeţului se adună astăzi comisiunea instituită spre a examina pe institutorii şi institutoarele, cari au cerut scoaterea la pensie sau cari vor fi scoşi din oficiu.

In ambele categorii se află 41 institutori şi institutoare.

Comisia se compune din medicul primar al judeţului d. doctor A. Lambrior şi d. C. Praja, inspector al înv. primar.

—

Moşia Răducăneni, din judeţul Fălciu. proprietatea doamnei general Anna Catargiu, a fost cumpărată de societatea „Naţionala" pe preţ de 970.000 lei.

——

D. M. B. Cantacuzino, şeful grupărei junimiste din Iaşi, care a fost chemat la Bucureşti în speranţa că va putea potoli intrasigenţa domnului Carp, s'a întors în localitate şi a declarat că misiunea sa n'a fost încoronată de succes.

— Nu fiţi grăbiţi, a răspuns şeful, domnului Cantacuzino. Eu sînt om de 70 ani şi nu perd răbdarea.

D. Cantacuzino speră că d. Maiorescu, cînd se va reîntoarce în ţară, va fi mai norocos.

*

Se crede că mîine, la redeschiderea camerei, d. Carp va da lămuriri Camerei asupra felului cum s'au urmat tratativele de concentrare şi asupra cauzelor, cari l'au determinat să nu cedeze.

—

Judiciare.— La secţia a II-a urma să se judece azi procesul Florica Muzicescu —Nanu, cu casa şcoalelor.

Procedura nefiind complectă, cauza s'a amînat pentru 9 Februar.

*

La secţia I-a a curţei se judecă azi procesul bandei de minori, acuzaţi de multiple furturi comise în oraş.

Această secţie a amînat procesul soţilor Nowak, din Dorohoi, invinuiţi de atentat la bunele moravuri.

*

Vestea morţei lui V. Culianu, regretatul prim grefier al curţei, a fost astă-zi obiectul discuţiunei generale la palatul de justiţie.

D. I. T. Burada, primul president, a fost ieri la locuinţa defunctului şi a presintat condoleanţele sale doamnei Culianu.

Inmormîntarea regretatului va avea loc mîine, ora 3.

Toţi domnii consilieri, primul president şi presidentul curţei vor lua parte la trista ceremonie.

Avocaţii vor depune o coroană.

Cum Culianu avea 35 ani impliniţi de slujbă, urmaşii lor se vor putea folosi imediat de pensie.

——

Vasile Culianu. O figură simpatică a curţei noastre de apel, a dispărut, în chip năprasnic, d'intre noi.

Grefierul secţiunei I-a a curţei, Vasile Culianu, a murit subit în noaptea de 6 Ianuarie. Intors la domiciliul său strada Ghica Vodă, de la d. E. Ropală un vechiu prietin al său, Culianu se plînse de dureri şi, aproape de oarele 2, totul era terminat.

Un viciu al cordului pusese capăt, prea curînd, vieţii aceslui harnic funcţionar judiciar, care în cei 30 ani inchinaţi slujbei, nu şi-a făcut de cît prietini, graţie unei amabilităţi excesive şi a manierelor sale cu totul distinse.

*

Acum cît-va timp avusem prilejul a vorbi, în ziar, despre V. Culianu: anunţasem, anume, retragerea sa la pensie, pe ziua de 1 April.

Culianu, întrat în grefa curţei în 1870 fu avansat ajutor de grefă în 1884 şi grefier în 1886.

Impreună cu toţi acei mulţi cari, avînd prilejul a cunoaşte de aproape pe regretatul, deplîng moartea lui, ne exprimăm şi noi sincera părere de rău pentru decesul lui prematur şi rugăm pe soţia defunctului să primească complimente de condoleanţă.

——

Matineul de Sîmbătă. *Carmen-Silva,* cunoscuta societate de bine-facere din Iaşi, a cărei presidentă de onoare este M. S. Regina, a dat Sîmbătă 5 c., de la orele 4—8, o matinee dansantă.

Comitetul societăţei, compus din doamnele: Elena Vidraşcu, Elise Mavrocordato, Marie Castano, Sophie Veinsengrün, Elise Văleanu şi Sophie Gane — au făcut succesul matineului.

Frumoase obiecte, mare parte dăruite de M. S. Regina, ornau tombola, ale cărei bilete le ofereau doamnele Mavrocordat şi Văleanu.

Principessa Morouzi, ale cărei sentimente de bine-facere sînt, în de-obştie, cunoscute — şi doamnele S. Weisengrun, M. Castano şi d-ra E. Gane — serveau, cu multă graţiositate, la bufetul cu belşug aranjat.

In numeroasa şi aleasa asistenţă am recunoscut dómnele:

Princesa Morouzi, El. Vidraşcu, Elise Mavrocordat, M. Castano, Hurmuzescu, S. Weisengrun, Rosalie Wechsler, E. Văleanu, Leonardescu, general Iarca, A. Tuduri, Eraclide, Z. Grunberg, Lucie Aslan, Konya, M Prasa, N. Catargi, Tranke, Rallet, Negruzi, Ghyka, Scorţescu, Cosmovici ş. a

Domnişoarele: Iarca, Tzony, franke, Rallet, Stroici, Sturza, Mavrocordat, Gane, Marguerite şi Elena Catargi, Bildirescu, Russovici, Neculeanu, Kiricescu, Diamandi.

D-nii: Michel Catargi, Buzdugan, Cosmovici, Hurmuzescu, Weisengrun, Conya, Corjescu, Donici, Mavrocordato, Finicke, Stroici, Lct. Scorţescu, Rosseti, Aslan, Ciurea, Cpt. Ghiţescu, Dr. Brăescu, Petrescu, Popovici, Bastachi, Păucescu. Neculeanu, Sion, Nanu, Melik, Crupenski, Tuduri.

—

Prin proectul de budget pe 1907—1908 se prevede înfiinţarea în Iaşi a unei direcţiuni a arhivelor, pentru instanţele judiciare din Moldova.

Dl. Ilie Bărbulescu candidează pentru acest post.

——

La întrunirea de Sîmbătă seară a clubului conservator a luat cuvîntul şi prietenul nostru dl. E. Calognomu.

D-sa a adus mari laude activităţei d-lui Bădărău şi s'a pronunţat contra fusiunei.

——

Din cauza vijeliei de astă noapte, tvlefonul Iaşi-Bucureşti este complect deranjat.

——

Dl. Eugeniu Niculcea, dr. în ştiinţele fizico-matematice, a sosit ieri în Iaşi venind de la Paris.

——

Diverse

Serviciul siguranţei a arestat pe Eleonora Mocanu zisă şi Ghica, care servindu-se de spiritisme şi vrăjitorii, a escrocat o mulţime de naivi de prin mahălăli.

*

Autorităţile urmăresc pe individul Gh. Bucureşteanu din Cozmeşti care s'ar fi făcut vinovat de fapte necorecte.

*

Parchetul urmăreşte pe individul Petru Saranovici, care a comis mari tălhării la moşia Cetatea.

*

Neculai Dobrea din Ciolăneşti, ducîndu-se la târg, nu s'a mai întors. Se crede că a fost mîncat de lupi.

—

Pe la jum. lui Ianuarie 1907 va apare în Chişinău sub direcţiunea d-lor *Ion Petrillo* şi *Alexis Nour* zilnica gazetă a romînilor din Basarabia **„Viaţa Basarabiei"** organ cultural şi independent în două ediţii:

I. *Universala,* pentru mare publicul inteligent al românimei.

II. *Populara,* tipărită cu literele chirilice (ruseşti) şi care va avea o conţinere prefăcută din ediţia I in mod mai accesibil pentru ţaranii basarabieni. Formatul ordinar de gazetă. Fiind ziar perfect informat de starea lucrurilor din Rusia şi de vederile politicei ruseşti asupra chestiei basarabene, *„Viaţa Basarabiei"* se va purta conform, cu împrejurările actuale cu o deosebită bagare de seamă şi nu va urmări de cît esclusiv folosul cert al scumpei noastre ţări, servind in general intereselor delicate ale culturei naţionale româneşti şi luptînd în special pentru ridicarea social-economică, pentru progresul intelectual şi moral al Românilor din Basarubia.

In „Viaţa Basarabiei" se vor publica zilnic: ultimele ştiri telegrafice din Rusia şi din toată lumea; deasemenea noui informaţiuni recente ale zilei şi corespondenţe din Rusia şi Romania, din străinătate şi din toate colţurile Basarabiei, apoi diferite dări de seamă şi articole de politică, literatură, artă, economie şi popularizare ştiinţei; iar pe lîngă o bogată materie de interes universal şi local „Viaţa Basarabiei" va conţine ilustrări, desemnuri, caricature, etc.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 7 Ianuarie

Scont redus

Viena.—*Se telegrafiază din Berna că băncile de emisiune din toată Schviţera au redus scontul de la 5 jum. la sută la 5 la sută.*

Intrunirea Episcopilor

Paris. — *La întrunirea de ieri a episcopilor catolici s'a discutat chestiunea de a se înlocui serviciile divine din biserici prin servicii la domiciliu.*

S'a hotărît ca să se recurgă la acest mijloc numai în cazuri excepţionale.

In afară de aceasta s'a hotărît ca diocesele bogate să cedeze din veniturile lor dioceselor sarace 15 la sută şi ca acest capital să fie depus la băncile din străinătate spre a nu putea fi atacat.

Decorat

Viena.—Imparatul Austriei a conferit ducelui dr. Carol Teodor de Bavaria, cunoscutul oculist, ordinul pentru artă şi ştiinţă.

Singura persoană care mai posedă această distincţiune este M. S. Regina Elisabeta a Romîniei.

Catastrofa din Kingston

Londra. — O telegramă din New-Jork descrie precum urmează nenorocirea întâmplată la Kingston.

Cutremurul a fost subit, zguduiturele au durat 36 de secunde. Oraşul se clătina ca o corabie pe marea agitată, Edificiile se prăbuşeau şi oraşul era în întuneric din cauza prafului. Oamenii alergau pe strade ţipînd.

Tot cartierul comercial al oraşului a fost distrus de flacări. Cutremurul s'a simţit in toată Jamaica.

Cereţi renumitele

CONSERVE „STAICOVICI"

CALITĂŢI SUPERIOARE. — PREŢURI IEFTENE

De vînzare la toate magazinele de Coloniale din ţară

— **Depozit general: Str. Regală No. 11—Bucureşti** —

Dr. A. Steuerman

Str. GOLIA No. 13

Medic al Societăţei Fraterna-Păcurari şi al Tramvayului electric

Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

practică: **Vaccinări şi Revaccinări**

Restaurantul TANASACHI

Din nou instalat cu tot confortul marelor restaurante europene serveşte onor. sale clientele cele mai delicioase mâncări.

Serviciul ales şi prompt.

Restaurantul e deschis noaptea. **Bucătărie specială.** Pentru artişti reducere.

OCAZIUNE

Din cauză de plecare din ţară, se vînd eften diferite mobile şi obiecte casnice. A se adresa la d-na Nettie L. Unter, str. Pomir 7.

TEODOR PISOSKI

AVOCAT

— *6, Strada Unirei 6* —

Ore, de consult: 4—6 p. m.

E. HEROVANU

AVOCAT

şi a mutat biroul în strada Stefan-cel-Mare casele episcopiei catolice.

Ore de consult: de 3 la 6 seara.

D-ra Natalie Neagu

Pasajul Maca-Vilacros.

Calea Victoriei 32.

Bucureşti.

Rochii şi Confecţiuni.

SECRETUL DIVULGAT

Ori-ce posesor de Gramofon pocte imprima singur voacea sa prin ajutorul noului aparat care se aplică pe ori-ce Gramofon. Costul lei 40. Plăci virgine foarte ieftine.

ROMÂNIA MUSICALĂ

FINKELSTEIN

Iaşi.—Str. Lăpuşneanu 24

furnisorul tuturor şcoalelor cu note de muzică, viori, mandoline, coarde italiene şi toate instrumentele muzicale.

are pentru basa principală **Codeina şi Tolu**; el inlocueşte **Pasta Zed** şi poate fa ntrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vătămătóre a le opiului.

Foloseşte de minune in contra **irritaţiunilor, peptului** si **ale pulmonilor**, a **tusselor invechile, bronchitelor, tusei măgăresci, catarrhelor, insomniclor**, etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** şi la *diverse* Pharmacii

NUMAI LA

Fotografia artistică WEISS

Piaţa Unirei (Otel România) Iaşi

se poate căpăta fotografie ideală

5 Lei, 12 fotografii platinotipie.

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif şi ca Depuratif.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseşte cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelorĭ.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ fragetĭ si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără tĕma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN IASI: Farmacie FRATII KONYA.

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, in 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante in Therapeutică, şi este zilnic prescris in contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numerose imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură in patru culori pe banda care sigilĕza capsula.*

Chassaing

Paris, 6, avenue Victoria, şi in principalele Pharmacii.

n Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmacişti

NOROCUL

vă învită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Sansele de câştig pentru ceiace joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA“

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta“

LOIZA

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repezi

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES

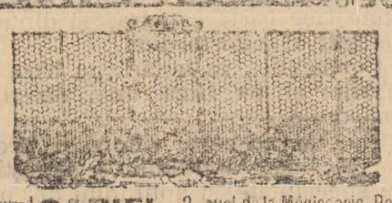

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

BORDES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

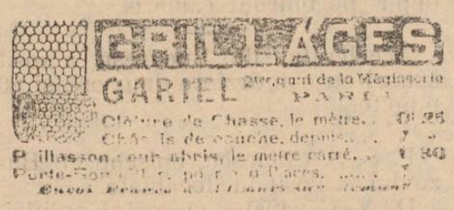

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strda Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV. —No. 43.—Mercuri 10 Ianuarie 1907.

FUZIUNE?

Discursul D-lui Bădărău, cu amănunţita analiză a împrejurărilor prin care trecem, cu tonul de particulară francheţă care-l însufleţeşte, a avut darul preţios de a pune situaţia politică într'o lumină cu totul nouă.

După zgomotele puse în circulaţie, după insinuările strecurate în presă, după uneltirile menite a da lucrurilor o intorsătură gravă, şi mai cu seamă după relaţiunile vagi şi necomplecte ale ziarelor autorizate, o agitaţie caracteristică şi o justificată îndoială intrase in sufletele tuturor.

Urmînd vechei tradiţii a clubului din Iaşi, distinsul fruntaş conservator a vorbit în mijlocul acelora cari aşteptau de la dînsul cuvîntul cel bun. Şi aşteptările tuturor au fost cu deplin mulţumite, căci lămuririle date au risipit îndoelile, au distrus legendele, şi au sădit în inimi încrederea în viitor.

Inainte de toate, ne-am putut reîntoarce la convingerea, că reîntregirea partidului conservator nu e o condiţie de viaţă a guvernului actual. Că situaţia internă ca şi împrejurările exterioare sunt de natură a asigura incă pe mult timp bunul mers al trebilor statului, fără nici o sdruncinare şi în tot cazul fără nici o schimbare de regim.

Aceasta însă nu înseamnă că nu s'ar fi făcut încercări de apropiere între cele două nuanţe conservatoare, şi nici mai cu samă, că în sînul majorităţilor s'ar fi găsit potrivnici serioşi şi hotărîţi ai unei asemenea apropieri.

Reintregirea partidului e cerută astăzi de toată suflarea conservatoare, dovadă starea de spirite vădit favorabilă ei. Reintregirea mai e încă şi necesară pentru puterea şi prestigiul partidului, care nu poate decît profita din chemarea la acţiune a unor elemente, condemnate până astăzi la o inerţie fatală.

Utilitatea, pe de o parte, dorinţa generală, pe de alta, iată singurii factori cari pregătesc şi cari *trebue* să pregătească—opera de reintregire. Nici o altă formă, nici un alt chip de a vedea şi înţelege lucrurile, nu pot conduce la bun sfîrşit, şi nici nu pot trece prin mintea unui bun şi sincer conservator.

Astfel trebue îndepărtată ideia că o eventuală fuziune junimisto-conservatoare s'ar putea face *în contra* unor elemente din partidul conservator de astăzi. O asemenea operă ar fi o simplă deplasare de forţe fără nici o utilitate, fără nici o raţiune, mai primejdioasă de cît situaţia actuală, căci ar aduce tulburări adînci în întreg organismul conservator.

Ideia aceasta, dacă a putut încolţi într'o minte ingustă a vr'unui ambiţios pătimaş, n'a putut fi răspîndită însă de cît prin mijlocirea adversarilor noştri fireşti, cari înainte de a o porni în lume au pus în ea duhul răutăţei iar pe umerii ei au aruncat haina calomniei.

Astfel trebue înlăturată şi ideia unei fuziuni cu condiţia dizolvărei corpurilor legiuitoare, idee, care—cum spune distinsul nostru fruntaş Dl. Bădărău—are păcatul de a fi şi inutilă şi nedreaptă.

Căci la ce ar folosi această pretenţioasă cerinţă, dacă acei cari se reîntorc în sinul marei familii, au cugetul curat şi inima prietenă? Ce bănuială s'ar putea legitima, dacă intenţiile lor sînt de a lucra în comun, pentru o cauză şi spre o ţintă comună?

Nici una nici alta din aceste două forme, nu corespund aspiraţiunilor şi necesităţei actuale. Nici una nici alta, nu duc la întregirea adevărată. Purtînd în ele însăşi germenele discordiei, ele ar ameninţa de la început opera care s'ar face, şi mai mult, ar expune partidul la primejdii, cari întrec cu mult măsura beneficiilor nădăjduite.

Reîntregirea pe de o parte, cu dislocarea de alta,—nu e povestea cu antereul lui Arvinte?

P.

DOUA STRADE

In toasturile ce s'au ţinut la Viena, cu prilejul banchetului oferit de comuna de acolo în cinstea oaspeţilor din Bucureşti, s'a anunţat că o stradă din Viena va căpăta numele Primarului Cantacuzino şi unei strade din capitala Romîniei i se va da numele Carol Lueger.

Pe lîngă toate onorurile făcute la Viena delegaţiunei consiliului comunal din Bucureşti, această hotărîre de a boteza cîte o stradă din cele 2 Capitale, cu numele primarilor lor actuali, va pecetlui şi mai mult relaţiunile d'intre cele 2 ţări vecine şi va comemora frumoasele zile din Bucureşti şi Viena.

Un mic nour, de natură pur şovinist, a întunecat, însă întru cît va, serbările de la Viena.

Primarul Vienei nu trebuia, cu acest frumos prilej, să facă aluziuni la Unguri, nici nu era locul să se dee serbărilor din capitala Austriei un caracter pur Creştino-social.

Trebue să relevăm, însă, delicateţa oaspeţilor bucureşteni, cari au ştiut să se ţie departe de aceste manifestaţiuni deplasate.

FIVE O'CLOCK CONSEQUENZ

D-lui *Virgil Arion*

Mânia ceriului se deslănţuieşte afară. Iar înăuntru, în redacţie, ie pildă de latura cea ticăloasă a vieţei de gazetar. Toate sînt întrerupte: trenurile, telegraful şi telefonul.

Neintreruptă nu este de cît reclamaţia zeţarului: să-i dai coloane.

Inainte-mi nici un ziar. Duc lipsă mare de „Patriotul“ ca să văd vre-o infamie nouă în mersul delicios al perfectei armonii din partid.

Infamie de reporter, fireşte. Căci patronii sînt victimele acestor reporteri. Patronii nu ştiu nimic din cele ce se scriu în ziarele lor. Ştiu numai un lucru: dacă un reporter are o rublă simbrie pe zi, îl poţi întrebuinţa şi la alta de cît la ziar: să-i poruncești să scoată castanele din foc.

Castania ie un fruct şi este şi o industrie, iar industriile de tot felul: de puţuri de petrol, de produse de pe domenii princiare şi de harbuji muraţi—industriile sunt tradiţie în partidul nostru.

Ce folos însă! Vijelia n'a adus trenul şi trenul n'a putut aduce „Patriotul“.

Pe masa redacţională o singură revistă, cu coperta galbenă. Titlul copertei nu-mi dă speranţă de inspiraţie: *Curierul judiciar*.

Cu anevoie o deschid. Diverse judecăţi, osebite socotinţi, jurisprudenţi...

Poliţi protestate. Declarări în stare de faliment. Licitaţiuni.

Dau să arunc revista, căci conţinutul ei, acel mare cortegiu de judecăţi şi de deconfituri de negutitori, nu mă poate interesa.

Dar uite că o cifră îmi atrage atenţiunea: 970.000 lei. Această sumă, de a-şi avea-o, a-şi avea şi origine şi tradiţie. Să n'o am eu—fie! Dar nevastă-mea, de ce nu-o are măcar ea!...

Mă uit la alte cifre, cuprinse la rubrica „vînzărilor voluntare“ ale *Curierului judiciar*.

210.000 lei! Frumuşică tradiţie şi aceasta! Mă uit să văd ce rost au aceşti 210.000 lei: *Popovici Constantin vinde Primăriei Capitalei sos. Kissileff* (autentificat la trib. Ilfov No. 38|1907.

„The consequenz of a five o'clock tea—îmi explică un prieten, care pretinde că tălmăcirea trebueşte dată în englezeşte.... Mă reculeg de această pildă de tradiţie şi spre d. V. Arion gîndul îmi sboară.

Un om cu atîtea frumoase calităţi să n'aibă un loc viran pe şoseaua Kissilef!

210.000 lei! Uite omul, care corespunde cerinţelor *sine qua non* ale *Patriotului*: are lei noi şi prin urmare poate să facă politică.

Dar dacă ne-am pune şi noi, mitocanii, să bem ceaiu la five o'clock?

Dar ne trece „Curierul“ la vînzări *voluntare*—şi asta nu e tradiţie la noi!

PENTRU IAŞI

Excesiv de cordială a fost, de la venirea sa la putere, atenţiunea actualului guvern pentru oraşul Iaşi.

Acestei a parte atenţiuni se datoreşte, în primul loc, faptul că chestiunea apei şi a canalizărei oraşului, a putut fi adusă până la poarta soluţiunei fericite. Ea se datoreşte, fireşte—şi străduinţelor harnicului nostru primar.

Dar ceea ce actualul guvern a făcut, la Iaşi, pentru şcoală; ţinta de a crea aci un mare focar al culturei; merită toată lauda şi merită şi... o mică paranteză.

Omul veninos, căruia colectiviştii îi zic „omul şcoalei“, bunul domn Haret, este un fiu al Iaşului.

Un om al şcoalei fiind şi fiu al Iaşului ar fi putut fi dus de gînd şi spre oraşul copilăriei sale.

Sub colectivişti, însă, pe nici un tărîm nu s'a făcut nimic pentru Iaşi.

Precum tîrguşorul Paşcani a fost ales de unii spre a face acolo cununii—colectiviştii au ales Iaşul spre a citi aci faimosul lor basm: programul.

In cei doi ani de guvernare a partidului conservator, pe lîngă multele catedre ce au fost prevăzute pe cale bugetară, proiectul de lege al d-lui Dissescu, privitor la reforma învăţămîntului secundar şi superior, cuprinde o mulţime de alte catedre ce urmează a fi create.

Trebue să cităm, în primul loc, crearea unei şcoli de farmacie, care va acorda titluri de licenţiat în farmacie.

Cinci catedre noi vor fi create la facultatea de drept.

Guvernul actual gîndeşte deci, că Universitatea din Iaşi trebueşte rîdicată la nivelul celei din Bucureşti şi că amîndouă trebuesc reorganizate spre a corespunde marelor Universităţi din Apus.

La aceasta nu s'au gîndit liberalii. Nici d. Haret, care e un fiu al Iaşului; nici domnul Sturdza, care e moldovan; nici representanţii Iaşului în ultimul parlament liberal: d. Climescu, rectorul Universităţei şi d. doctor Botez, profesor universitar, nu s'au gîndit că acestui oraş nu i-a rămas de cît şcoala.

Gînduri rele pentru Iaşi, au avut, însă, liberalii.

Ei au voit să desfiinţeze facultatea noastră de medicină şi regretatul Stătescu cu dragă inimă ar fi lăsat Iaşului numai 2 judecătorii de ocoale şi atîta tot.

Simplă osebire.

CATE-VA NOTE

O cugetare a gazetei lui Frizzo Fregoli: „iată de ce credem că rodomontadele presei liberale, care ne adresează injuncţiuni de a trece mîna liberalilor sînt simple răţoeli fără nici o consistenţă serioasă...“

Ce-ar fi aceste rodomontade cu injuncţiuni, dacă răţoelile ar fi cu consistenţă serioasă!

*

De ce a îmbrăţoşat *Liberalul* de la Traian, cu atîta cordială căldură, pe Frizzo Fregoli?

Chestie de colegialitate: amândoi sânt transformişti. Frizzo se transformă în chelner, în conte şi în actriţă. *Liberalul* lui Frizzo, transformă hanchetul în dejun, în agapă, în aperitiv şi în prînz şi, la urmă, declară că s'a strecurat fără ştirea redacţiei!

*

Uite o idee scurtă şi tranşantă a domnului Aurel Geblescu, privitoare la situaţie: „dacă guvernul s'ar încăpăţîna să meargă înainte, apoi să înţălege de la sine că „toate oposiţiile“ să fim „reunite“ la un loc; în acest caz s'ar impune ca pe lîngă *Sahul* la rege, pe lîngă atacurile îndreptate împotriva coroanei, să facem să apară o altă stradă a Enei, pentru ca voinţa acestei ţări să fie împlinită.

A dracului operaţie! „Toate oposiţiile“ „reunite“; „Şahul la rege“ şi o nouă stradă a Enei, cu toate că Madona-Dudului ie mai aproape!

*

Cel mai delicat lucru din ţară este „firul special“ Iaşi—Bucureşti. Cînd dă puţin vînt — acest celebru fir se deranjează; cînd viscoleşte „firul“ se acopere; iar când gerul ie mare, „firul“ crapă.

De-ar crapa odată şi bine — am mai înţelege. Dar crapă în rate — asta ie partea cea mai dureroasă a acestui comic „fir special“.

*

Camera s'a redeschis. N'am primit încă nici o ştire asupra şedinţei de azi. Dar pun rămăşag ce va fi. 120 domni deputaţi prezenţi. Prezidează d. Triandafil. Se citeşte o petiţie a unui deputat, care cere concediu de 8 zile. (Ilaritate).

Camera trece în secţiuni.

OAMENI ŞI LUCRURI

TITLURI...

Zilele acestea se putea ceti intr'un ziar din Capitală următoarea notiţă laconică apărută şi dispărută in indiferenţa generală: „Proviziunea de diplome de licenţă la ministerul instrucţiunii publice fiind isprivită, s'a comandat o nouă serie de diplome. Aşa încît noile diplome ale licenţiaţilor în drept a facultăţii din Paris vor putea fi eliberate în luna Februarie.“

Acei cari urmăresc statisticele în continuă creştere a licenţelor dobîndite, cu deosebire la Facultatea de drept nu se vor mira cetind că.. diplomele s'au epuizat mai curînd de cum se putea prevedea pentru a se comanda din vreme nuoi formulare la fabricile de hîrtie. Ori, cine ştie! Poate nici fabricele noastre nu sunt în stare să dovedească fabuloasele cereri sosite şi de aici provine întîrzierea!..

Urmarea însă e că, pentru cît-va timp, ţeara romînească posedă un număr—şi un insemnat număr—de licenţiaţi din străinătate şi din ţeară, cari ne posedînd diploma nu pot încă mări contingentul colosal al titraţilor, al advocaţilor — destui sau prea numeroşi chiar şi fără dînşii.

Pletora diplomaţilor se simte din zi în zi crescînd, ca un fluviu ce primeşte mereu în sinul său nuoi afluenţi.

La ultimul congres al avocaţilor din Iaşi— s'a putut întrevedea din discuţiile urmate cîtă grijă, cîtă temere domneşte faţă de concurenţii ce zilnic vin să ingreuieze situaţia celor dinainte. Chestiunea stagiarilor nu este doară de cît un rezultat al acestei lupte pentru existenţă, luptă între bătrînii stăpîni pe oarecare situaţie şi tinerii dornici de a-şi dobîndi una la rîndul lor, setoşi de a cuceri şi ei un loc la masa comună.

Alături de uriaşa luptă a clasei muncitoare în toată Europa se iveşte săzboiul de altă natură şi nu mai puţin crîncen.—al poletariatului cu titluri, uneori mai dezarmat încă decît clasa proletarilor propriu zişi.

Pe cîmpul limitat al titraţilor, orizontul e îngust faţă cu terenul nemărginit al industriilor, al comerciului, al avîntului liber şi neînlănţuit. Titlul universitar de cele de mai multe ori îngreuiază lupta şi impuţinează mijloacele de existenţă, in loc de a uşura pe una şi a înmulţi pe celelalte. Iată de ce aiurea ca şi la noi freqvenţa tot mai mare a oamenilor titraţi — în sens universitar — nu însamnă de loc un grad mai 'nalt de bună stare generală. Din potrivă!

Rodion.

SINGE RECE...

Revoluţia în Rusia,— Puterea întunericului.—Un filosof contra revoluţiei.—Cele trei omoruri.—Profesorul Herzenstein.—Cum se ucide.—Sînge rece!

Cu toate diversele mari întîmplări din Europa, fără îndoială că evenimentu capital în momentul de faţă este nesfîrşita serie de tragedii ruseşti,—asasinatele politice.

Ceteam tocmai zilele aceste un fragment din „memoriile“ scriitorului nostru Dobrogeanu Gherea, originar cum se ştie din Rusia şi crescut în plină activitate intelectuală şi revoluţionară rusă. Sunt fapte aproape vechi, dar, publicate acum după un sfert de secol, au încă o formidabilă putere suggestivă şi emoţionează pe cetitor. Ele ne arată cu cîtă energie, cu ce diabolică persistenţă s'a urmat în totdeauna opera de distrugere din partea autorităţilor ruseşti şi de ce arme înveninate şi primejdioase se serveau ele, fără scrupul şi fără mustrare de cuget. Războiul între cele două puteri,— Rusia autocrată şi curentul libertar—este vechiu; el a produs pînă acum mai multe victime decît cel mai crîncen războiu între două naţiuni duşmane — şi doară el are loc în sinul unei şi aceleiaşi naţiuni.

Lucrul e explicabil, întrucît regimul în fiinţă nu poate ceda cu înlesnire terenul ocupat şi nu de bună voie va lăsa să străbată soarele lihertăţii în rîndurile milioanelor de supuşi ai ţarului atotputernic şi al mult mai puternicei camarile, adevarata stăpînă a Marelui Imperiu. Iar pînă la victorie, multă vreme încă se va însîngera pămîntul Rusiei şi multe vaiete de ucişi şi de spînzuraţi vor striga la cer în potriva furiei ce răspîndeşte Puterea Intunericului.

*

Marele scriitor rus Tolstoi care a adus pe scenă puternica dramă cu eloquentul titlu de „Puterea Intunericului“ — titlu care însă nu are nimic comun cu întunecimea politică a Rusiei, este singura voace de profet cu răsunet mare în potriva programului de luptă al teroriştilor.

Căci, fără îndoială, e vorba de un program, de o organizaţie colosală care procedează cu calcul, cu ordine, cu disciplină desăvîrşită. Iar la programul acesta care se execută cu preciziune matematică Tolstoi opune acum din nou—în lucrarea apărută zilele aceste sub titlul: „Insămnătatea revoluţiei ruseşti“ — cunoscutele sale vederi dezaprobînd actele şi planurile teroriştilor ca să recomande reţeta sa cam învechită a... a nesupunerei, a rezistenţei pasive din partea întregei populaţiuni ruseşti.

Bine înţeles, cînd zicem „întreaga populaţiune“ vorbim de masele uriaşe ale lucrătorilor, ale intelectualilor, ale acelor obijduţi; căci în rîndul rezistenţilor lui Tolstoi nu vor întra nici reacţionarii interesaţi a menţinea actuala stare de lucruri, nici militarii înotînd în decoraţii şi în furnituri, nici marii duci care-şi petrec vremea liniştit la Monte Carlo, nici îmbuibaţii învechiţi în rele, nici fanaticii pe care-i stăpîneşte exclusiv gîndul a totputerniciei, una şi intangibilă, a Ţarului-autocrat.

Ideea fixă a evanghelistului Tolstoi, precum am arătat şi în alt articol, nu conţine de loc soluţia gravelor probleme ce frămîntă Rusia de astăzi pentru a naşte Rusia de mâni. Aceleiaşi convingeri generale se datoreşta de sigur şi faptul că astă-zi Tolstoi nu este persecutat, nici temut politicește în Rusia: el a fost numai excomunicat din sinul bisericei ortodoxe al lui Pobozdnecev, care se luptă astăzi cu moartea, aşa cum se luptă întregul regim pe care el l'a întărit şi l'a binecuvîntat.

*

In schimb revoluţia organisată îşi urmează programul cu o energie egală acelia pe care o desfăşură autoritatea oficială pentru a o înăbuşi. Deosebirea e că această din urmă, liberă şi atot puternică, avînd la îndămînă armata, poliţia şi bandele negre, n'are a se teme de nimic, afară doar de opinia publică străină — acea care nu se vinde lesne. Dovadă — omorul genialului profesor Herzenstein. Dar cealaltă luptă,— a îndrăsneţilor carî la tot pasul îşi expun viaţa, care în tot momentul infruntă primejdia, ea se dă în condiţiuni atît de admirabile, atît de uimitoare, că desfind imaginaţia cea mai aprinsă a poeţilor.

Cine a putut ceti amănuntele toate asupra celor din urmă trei omoruri politice, a lui Ignatiew, contele reacţionar, simbolul însuşi al întunericului, generalul

von Launitz, prefectul Petersburgului, nemilosul chinuitor al ţaranilor; în sfîrşit generalul Pavlow, acel calău crunt căruia sîngele îi dădea par'că viziuni voluptoase, senzaţiuni încîntătoare, judecînd după masacrele şi execuţiile ordonate de dînsul; generalul Pavlow, pe care Duma l'a gonit cu strigăte de „asasin! asasin!“ pentru că poruncise să se împuşte copiii minori şi pentru că se dovedise că, în chip intenţionat întîrziase o cerere de graţie ca să rămînă timp deajuns pentru spînzurarea victimei...

Ce artă, ce îndemînare, cît geniu întrebuinţat în executarea acestor trei asasinate politice!

După faimosul atentat din vila lui Stolipin nimic nu ne mai miră; cu toate aceste rămînem încremeniţi cetind cu cît calm intrase în biserică omorîtorul lui von Launitz; cu cîtă nepăsare s'a apropiat deghizatul asasin de generalul Pavlow, care se încunjurase de cea mai mare pază, de cel mai adînc mister şi nu mai părăsea de loc locuinţa sa, imitînd pe însuşi ţarul, care e de mult prizonierul palatelor împărăteşti.

Întreaga putere de isbîndă a revoluţionarilor stă în această minunată însuşire; *sînge rece*. Toate actele lor istorice, gesturile lor cari nu dau greş nici odată au această unică şi infailibilă putere, isvorîtă din credinţă, din stoicism, din dispreţ pentru viaţă şi moarte, din fanatism pentru idealul lor, din suprema bravură ce poate avea un om: *sînge rece*.

As.

CRONICA DRAMATICĂ

Teatrul Naţional: MAGDA

Colegul şi amicul meu *As.* (i-aşi putea foarte bine zice: Catulle Mendès al „Opiniei“) mi-a cedat cu graţie cuvîntul asupra frumosului spectacol oferit Duminică sara de d-ra Bărsescu în *Magda* lui Suderman.

Primesc cu plăcere această substituire, în care nu văd de cât grija amicală de a mă face să retrăesc intensele emoţii pe cari mi le-a dat marea noastră artistă. Căci neavând nici competenţa amicului meu, nici împărtăşind părerile sale asupra operei scriitorului german, apariţia mea în locul acesta n'ar găsi nici o altă justificare.

Eu nu văd în *Heimath*, opera cea „mare“ pe care o vede colegul meu. Lucrarea lui Suderman e o lucrare *à thèse*, frumoasă—fireşte,— plină de vervă—fără îndoială,—dar prea *mică* în concepţia ei, adecă prea meşteşugită, prea nefirească, prea convenţională, prea *à thèse*, într'un cuvânt. Aşi putea spune că sînt în ea şi erori de logică, că păcătueşte contra adevărului, că realitatea e sacrificată ideei abstracte, fără a merge însă aşa de departe pe această cale, încît să-i contest ori-ce valoare cum făcea acum cât-va timp dl. Panu în *Săptămîna* sa. Dar e ceva care o înalţă, piesa aceasta: e cauza pe care o pledează, e învăţătura morală pe care ne-o dă.

Conflictul dramatic nu priveşte numai societatea germană în care autorul a găsit relele pe care le biciueşte, dar toate societăţile omeneşti în care s'au mai păstrat vestigii din vechea *patria potestas*. Şi din cauza aceasta *Magda* ne mişcă pe toţi aceia căror ne reaminteşte anii tineri de năzuinţi înfrînte, de avînturi zdrobite, de iluzii moarte sub biciul autorităţei paterne. In ori cît de mică măsură lucrurile aceste s'ar fi petrecut în fie-care, ele au fost, ele au trăit, ele au avut răsunet asupra felului nostru de a fi în viitor, şi opera care ne face să le retrăim, e o operă omenească din acest punct de vedere.

Mărturisesc însă că *Magda* nu mă mişcă, de cît prin Agata Bârsescu. Şi aceasta e încă pentru mine un cuvînt de a nu crede în „marea“ valoare a piesei.

E atîta viaţă şi atît adevăr, în chipul său de a se întrupa în sufletul cîntăreţei celebre, atîta sinceritate curată în felul de a înfăţişa pe copila izgonită din căminul părintesc, încît nefericirea Magdei îmbracă pentru mine forma întregei nefericiri omeneşti, ca şi cum prin gura acelei femei iubitoare de frumos şi de libertate, ar vorbi toate durerile celor cari sufăr, şi ca şi cum prin ea s'ar tîngui toate sufletele celor cari luptă din greu pentru o soartă mai bună.

Ast-fel rare ori scene ca cele din actul al doilea şi al treilea, dintre Magda şi colonelul Schwarze şi dintre Magda şi fostul său amant, pot atinge mai multă intensitate dramatică, şi pot vibra într'o notă de adevăr mai curat.

D-ra Cârjă, e incontestabil un talent pe cale de a se dezvolta; ea a izbutit să scoată adese accente de o sinceritate mişcătoare. D. Momuleanu şi-a dat toată osteneala să birue dificultăţile rolului său; d. Ionescu a conservat o mască de cinism potrivit situaţiei, care i-ar fi asigurat oare care succes, dacă nu ne-ar fi amintit din când în când pe Rică Ventureanu; iar d. Cârjă, în rolul păstorului, a avut momente de căldură şi de înălţare sufletească.

Hero.

Un proiect de calendar

II

In realitate însă, strîns ştiinţificeşte vorbind, anul are 365 zile, 5 ore, 48 minute şi 46 secunde, timpul cît îi trebue pămîntului, ca să revie la punctul ecvinopţial. De unde rezultă că anul bisect cuprinde cîtva timp ce în realitate nu-i revine şi care, la 400 ani, face 3 zile şi ceva nesocotite, adecă apoape o zi la un secol nesocotită.

Cu scurgerea veacurilor faptul acesta sări în ochi. Oameni vestiţi, printre care Bacon, arătară greşala calendarului iulian: dar papa Grigore al XIII-lea fu care curmă cu această greşală, poroncind ca ziua de 5 Octombrie 1582 din calendarul Iulian să se dateze 15 Octombrie; calculîndu-se că pînă la acea dată rămăseseră 10 zile nesocotite. Această schimbare prefăcu calendarul iulian în calendar gregorian, care fu adoptat în Franţa la 10|20 Decembrie acelaş an; în Germania la 1584 pentru ţările catolice şi 1600 pentru cele protestante; în Anglia la 1752 şi în Japonia la 1873.

Dar şi cu calendarul gregorian se face o minimă greşală prin socotirea unui număr rotund de zile după un şir de veacuri, căci în realitate nu se ajunge cîtva timp pentru deplina complectare. Insă greşala este nemăsurat mai mică de cît la calendarul iulian, deosebirea fiind de abea de 2 zile şi ceva la 10,000 de ani de ceia ce ar trebui să fie în realitate; lucru ce negreşit la timpul lui se va îndrepta. Aşa în cît se poate privi calendarul Grigorian ca cel mai perfect, ca cel ce respunde mai bine cu realitatea, ca cel mai ştiinţific. Cu dînsul rivalizază numai calendarul persan, care s'apropie într'atît de realitate că nu înfăţişază de cît o greşală de o zi la 5000 de ani.

*

Dar dacă în ce se atinge de durata cît mai reală a anului, s'au făcut schimbări în calendarul roman, în ce se atinge de împărţirea anului s'a păstrat norma statornicită până la un punct de cerinţele religioase creştine şi transmise prin tradiţie.

Totuşi, sub stăpînirea ideilor de emancipare socială şi intelectuală, cari zguduiră Europa în veacurile XVIII şi al XIX se încearcă a se schimba şi calendarul, nimicindu-se mai ales caracterul religios.

Cu intocmirea celui întâi regim republican în Franţa şi calendarul se schimbă şi se numi republican, constituindu-se din 12 luni a cîte 30 zile, plus 5 şi 6 zile complimentare pentru împlinitul anilor obişnuiţi şi bisecţi. Acest calendar începu a se socoti de la 22 Septembrie 1792, denumindu-se lunile: Vendémiaire, Brumaire, etc. Fie-ce lună cuprinde 3 decade de cîte 10 zile, denumindu-se: primidi, duodi, etc. Cele 5 sau 6 zile complimentare erau închinate: virtuţei, geniului, muncei, opiniei, resplăţei şi revoluţiei. Sfinţii din calendarul gregorian fură înlocuiţi prin flori, fructe, legume, animale metale, unelte agricole, etc. Acest calendar dăinui pînă la 1 Ianuar 1806, cînd se reîntocmi imperiul. La reîntoarcerea de mai tîrziu a regimului republican, formalizmul fiind tot mai mult părăsit, nu se mai întrebuinţa acest calendar

Filosoful francez, August Comte, întocmind sistemul seu de filosofie pozitivă, potrivi şi un calendar pozitivist, împărţind anul în 13 luni, denumindu-le după marii luptători ai neamului omenesc Moise, Omer, Aristot, etc. Fie-ce zi este închinată unui om strălucit. Ca măsur: obişnuită a timpului păstrează tot săptămîna, denumind zilele: mardi, patridi, etc.

Deosebite alte doctrine s-au inspirat de acest mod de a concepe calendarul prefăcîndu-l pe cel gregorian numai în ce priveşte închinarea zilelor, fie ce doctrină închinînd zilele oamenilor săi străluciţi. Se înţelege că o atare prefacere nu cuprinde nimic mai fundamental, nici ca concepţie şi nici ca folosinţă practică.

Astronomul francez Camille Flammarion, concepu o prefacere mai serioasă a calendarului propuind, acum cîţi-va ani, a se păstra împărţirea in 12 luni, dîndu-li-se însă numiri abstracte, cu un cuprins moral, denumirile existente neavînd o îndreptăţire alta pentru păstrare, de cît tradiţia. Astfel propune el denumirile: înţelepciune, virtute, onoare, adevăr, dreptate, etc. Din cele 12 luni 4, adică fiecare a 3-a lună, să aibă cîte 31 zile, iar restul de 8 cîte 30; ceea ce face 364 zile rămăind o zi, care să se socotească deosebit de cuprinsul unei luni, ca fiind ziua anului; a doua zi ce mai vine în plus în anii bisecţi să se socotească asemenea deosebit, ca fiind ziua anului bisect şi tot aşa cu ziua, ce se încheagă aproximativ la un veac, să fie socotită deosebit ca fiind ziua veacului. Măsura obişnuită de timp remîne tot săptămîna.

Socotind să împing la o formă şi mai simplă întocmirea calendarului, eu propun a se păstra înţelesul dat de Flammarion zilelor ce trec peste 364, adică să fie socotite: ziua anului în curs, ziua anului bisect, ziua secolului, etc., necuprinzîndu-se in lună şi *nici în săptămînă*, putînd deveni ca nişte mari sărbători prin căderea lor la răstimpuri uniforme, cînd spiritul omenesc se poate complace într'o recapitulare a trecutului.

Săptămîna, atît de întrată în moravuri rămîne ca măsură obişnuită de timp, desemnîndu-se zilele pe limba fie cărei naţiuni, acest fapt neînfăţişînd nici-o însemnătate. Cele 364 zile fac tocmai 52 de săptămîni; şi dacă stabilim să fie într'un an 13 luni în loc de 12, atunci vin pentru o lună exact 28 de zile, fiind toate egale şi cuprinzînd fie-care tocmai 4 săptămîni, fie-care lună începînd cu întâia zi a săptămînei şi sfîrşind cu ultima zi a săptămînei, denumindu-se cu numărul de ordine: întâia, doua, treia, etc., anul începînd cînd se va crede nimerit: la 1 Ianuar sau 1 Aprilie după calendarul gregorian.

Nefiind nici Gezar şi nici papă, într'o vreme cînd şi aceste titluri nu însamnă lucru mare, nu pot nădăjdui macar pentru ţara mea să se adopte proiectul de calendar ce propun. Şi-apoi nici n'ar putea fi vorbă, în condiţiile sociale sub cari vieţueşte lumea astăzi, să se primească în parte un proiect de calendar. Solidaritatea de interese este atât de mare între naţiuni astăzi, în cît năzuinţa obştească este de a se generaliza sistemele de măsurare a spaţiului, a timpului, a greutăţilor, etc.

Arunc însă şi eu o idee în alăturare cu acea a lui Flammarion. Cine ştie prin ce noroc această idee să se facă cînd-va cunoscută, şi dacă n'ar fi să se primească în totul aşa cum este dată, cel puţin să înrâurească într'o măsura oare care asupra hotărîrilor ce se vor lua când va pentru o mai simplă şi mai nimerită măsurare a timpului şi întocmire a calendarului.

Dr. P. Zosin

Litere-Ştiinţe-Arte

D-rul Doyen, din Paris despre care s'a vorbit atît de mult de cînd cu seroterapia cancerului, a fost dat în judecată de către un bogătaş american Crocker care cere restituirea sumei de 100,000 lei daţi profesorului pentru tratarea doamnei Crocker, atinsă de cancer. D-rul Doyen a făcut injecţiuni cu serul său propriu; pacienta a murit după scurt timp de cancer. Americanul cere acum înapoiarea sumei tratînd promisiunile celebrului chirurg drept înşelăciune.

*

Ultima descedentă a lui Mozart, baroana Genevieva Berchtold Sennenburg, a murit la Salzburg în vrîstă de 80 de ani. Bunicul după tată al defunctei fusese însurat cu o soră a lui Mozart.

*

Doctorul francez Feuvrier, fost cu ani în urmă medicul de încredere al Şahului Muzaffered-Din, mort de curînd, publică amintiri suggestive asupra vieţei de Curte a Persiei.

In ultimul timp Şahul era îngrijit de 12 medici ai Curţei. E locul de amintit reflecţia lui Molière şi de zis că....a murit, bietul, de atîţia doctori.

*

In Franţa bacalaureatul e definitiv osîndit. Prin o recentă deciziune ministerială nu se mai ţine în seamă acest titlu la recrutarea funcţionarilor de ministere, ci numai de reuşita la concurs.

*

Contrar ştirilor premature, cenzura din Berlin a permis reprezentarea piesei fraţilor Goncourt „La fille Elisa“ de către trupa lui Lugne-Poé cu celebra Suzanne Després.

*

Prinţul de Monaco a făcut înaintea Academiei de ştiinţi din Paris comunicări ştiinţifice extrem de instructive asupra escursiunilor sale înspre polul nord. Prinţul e cunoscut ca unul din cei mai îndrăzneţi şi mai serioşi exploratori ştiinţifici.

*

Messager şi Broussan au fost numiţi directori ai operei din Paris.

*

Soţia marelui negutitor Wertheim din Berlin care a hotărît să rădice un monument lui Heine, declară prin ziare, că acest monument nu va fi public, ci se va rădica în parcul caselor D nei Wertheim.

*

Masca mortuară a lui Heine a fost cumpărată de profesorul doctor Hans Meyer.

*

Am anunţat ieri că domnii André Messager, cunoscutul compozitor muzical şi Broussan, fost director al teatralui din Lyon, au fost numiţi directori ai operei mari din Paris.

André Messager a fost pînă acum director al orchestrei operei comice şi dirigea şi representaţiile de operă la Covent-Garden din Londra.

Broussan este un celebru director de teatru.

*

Se anunţă din Milano că Leoncavallo compune o nouă operă „Camicia rossa“ (Camaşa roşie). Libretul ie de Collautti.

*

Beerboom-Tree, celebrul presintator al rolurilor lui Shakespeare, a venit la Berlin, învitat de împăratul Wilhelm.

Marele artist va apărea în „Antoniu şi Cleopatra“ şi în Hamlet.

*

A apărut No. 1 al nouei reviste bi-mensuale „Convorbiri“ sub direcţia d-lui *Mihail Dragomirescu* fost director la „Convorbirile literare“ Noua publicaţiune se prezintă intererantă, serioasă şi cu deosebire lipsită de spirit de unilateralitate sau „tendinţi“

Conţine articole şi versuri de M. Dragomirescu, D. Nanu, E. Lovinescu, R. Rossetti, P. Cerna Em. Gărleanu, H. Frollo.

Vom urmări publicaţia cu interesul ce merită.

Informaţii

Acceleratul plecat ieri seara din Bucureşti la Iaşi, s'a oprit în gara Grajdiuri. El n'a putut răzbate în tunelul de la Bîrnova, din cauza viscolului.

La oarele 8 jum. dimineaţa gara Iaşi a trimis la Grajdiuri 2 maşini şi hrană pentru pasageri.

Nu se ştie la cîte ore acceleratul va putea sosi la Iaşi.

D. Take Ionescu soseşte în Bucureşti mîine, miercuri, la orele 11.40 a. m. cu trenul de Vârciorova.

Ministrul finanţelor a plecat astăzi din Viena.

Firul „special“ Iaşi-Bucureşti sufere şi astăzi deranjare.

Se crede că nici peste zi nu se va putea vorbi cu capitala.

Guvernatorul Basarabiei a făcut cunoscut ministerului de interne din Petersburg, că, în vederea alegerilor, pentru Dumă, lucrătorii şi sătenii se agită şi că succesul, în alegeri, al partidelor extrem, pare asigurat.

Un liberal ne-a declarat ieri seara, că colectiviştii s'ar fi împăcat şi că lucrează împreună la întocmirea statutelor.

Actualul club va fi declarat oficial disolvat.

In noul comitet executiv vor intra trei liberali tineri.

Impăcarea aceasta, chiar dacă s'ar fi făcut, e absolut artificială.

Duminică la ora 3 a avut loc botezul copilului d-lui căpitan Vivoski.

Naşi au fost tot corpul ofiţerilor din regimentul XIII.

Ceremonia s'a terminat cu o frumoasă serbare şi un banchet, care a ţinut până la ora 12 noaptea.

Corpul ofiţeresc a dăruit părinţilor noului născut un bogat serviciu de masă în argint.

Corpul defunctei Artemisa Ianov a fost transportat ieri seara la cimitir şi depus în capela mortuară de acolo.

In ziua de Boboteză a avut loc botezul micuţului Laurenţiu Scripcă fiul d-lui avocat C. Scripcă.

Naşi au fost dl. şi d-na Eugen Herovanu şi dl şi d-na A. Valeriu.

Oficiul religios a fost celebrat de părintele econom Stamate.

Urăm toate fericirile micului Laurenţiu, şi aducem felicitările noastre părinţilor şi naşilor.

Cetim în „Neue freie Presse“: Primarul Cantacuzin şi restul delegaţiunei consiliului comunal din Bucureşti, au vizitat azilul de bătrîni din Lainz şi atelierele căilor ferate locale. De acolo plecară la Hoher Markt, unde se află hotelul în care oaspeţii au descins.

Seara avu loc un banchet de 250 tacîmuri, în saloanele ospelului comunal. La acest banchet luară parte, pe lîngă funcţionarii superiori ai comunei şi consilieri comunali, membrii de-ai ambasadei romîne, coloniei romîne, mareşalul judeţului şi un număr de deputaţi antisemiţi.

Primarul Lueger tuastă pentru împăratul Austriei şi pentru regele Romîniei şi pe urmă, în sănătatea oaspeţilor romîni.

„Să ne bucurăm, zise primarul Vienei, că sîntem pe lume şi că nu ne-au înghiţit încă ceilalţi. (Ungurii, N. R).

Primarul Bucureştiului, în discursul seu, aduse laude spiritului, veseliei şi artei vieneze şi zise că cosiliul comunal din Bucureşti va da unei strade a acestei capitale numele de Lueger.

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA“

34

SECRETUL
JUDECATORULUI DE INSTRUCŢIE

MARE ROMAN

de

PIERRE DELCOURT

IV

Mamă şi logodnică

— Starea acestui copil ar putea deveni destul de gravă.

— Doctore, mă înspăimînţi.

— Nu afirm încă nimic, de şi domnişoara pare a fi suportat o lovitură din cele mai greie.

— Doctore! Te rog afirmă-mi că nu e pericol.

— Aşi dori-o! Cu toate astea, sînt nevoit a repeta că, îmi este imposibil să fiu fixat încă în astă seară

— Se poate concepe că ea s'ar fi speriat numai faţă de simpla naraţiune a acestui visitator al vostru, a marchizului de Bonnenil?

Doctorul, care nu era altul de cît Duchatel, privi cîte-va minute cu atenţie la d. de Longpré. I se părea a fi ghicit afievărata cauză a acestui accident; tînăra fată iubea pe Maxim.

Nu se leşină, în mijlocul unei serbări la simpla ameninţare a unei arestări a unei persoane, care dacă este cunoscută, nu are alt amestec în existenţa intimă a unei persoane de cît acea a cîtor-va tururi de vals. Prin urmare cu totul alta trebue să fi fost cauza acestui leşin şi dacă nu era mai înalt, cel puţin o bună afecţiune trebue să fi legat, cel puţin, pe tinerii noştri, Şi acesta fusese de sigur casul nostru, căci chiar în dimineaţa acelei zile, doctorul fusese chemat în grabă.

D-rul Duchatel, privise deci la d. de Longpré, pentru a şti dacă el cunoştea sentimentul ce lega pe Alice de acest tînăr, sau nu.

Bătrînul nu ştia de nimic, doctorul îşi dădu imediat samă de aceasta.

Era acum necesar oare ca el să-l informeze asupra acestei descoperiri, sau doctorul trebuia să conserve pentru sine acest secret?

Evident!

Era un secret la mijloc şi doctorul Duchatel îşi dădu seamă că nu avea dreptul să-l divulge, cel puţin pentru moment.

In calitatea sa de amic al casei, el îşi rezerva dreptul de a aştepta vindecarea Alicei, şi apoi, dacă va crede că aceasta e necesar, să arate tinerei fete bănuelile sale şi în convorbire cu ea să-şi lumineze spiritul.

Alice, transportată la dînsa în urma leşinului, fusese în prada unei crize sdrobitoare.

Se poate lesne înţelege gradul de durere a bătrînului bunic şi a bătrînei mătuşe

Ambii adorau pe nepoata lor, acest drăgălaş despot, care ar fi putut cu un simplu gest să răstoarne tot otelul.

Ei iubeau acest copil, ultima legătură care îi ataşa de pămînt, şi tânăra copilă era demnă de această adoraţie prin afecţiunea ce avea faţă de aceşti doi bătrîni.

Aceştia se grăbeau în jurul patului, fără a înţelege cauzele acestei crize subite, dînd toate ajutoarele posibile dar inutile copilului lor şi aşteptînd cu nerăbdarea sosirea doctorului Duchatel, pe care trimiseseră să-l cheme.

D. de Longpré se blăstama de a nu fi oprit pentru toată noaptea de doctor.

In sfîrşit acesta sosi şi se putu convinge, după cum am zis mai sus, de genul de boală de care suferea Alice,

După ce ordonă primele calmante şi după ce explică frîjele ce trebuiau avute în vedere pentru tînăra fată, d-rul Duchatel trebui să aştepte.

Lăsînd pe tînăra fată sub îngrijirea bătrînei mătuşi şi a Mariei, cei doi oameni părăsind camera bolnavei se duseră în cabinetul d-lui de Longpré.

Aici avu loe următoarea convorbire:

— Vă reînoesc prescripţiunile mele aşteptaţi şi sub nici un cuvînt nepoata dv. nu trebue contrariată.

La revedere amicul meu, la 7 ore voi veni să vă mai văd.

Doctorul părăsi otelul, condus de bătrînul seu amic.

Acesta din urmă, reintrat în cabinetul seu aruncă privirile asupra unui mare număr de căţi de vizită, primite în dimineaţa acelei zile şi pe care în marea sa emoţiune nici nu avuse vreme să le citească.

Prima pe care o zări fu acea a marchizului de Bonnenil.

Bătrînul tresări şi nu se putu împedica de a murmura:

— Drace... nebunul, cine la pus să se apuce de spus poveşti.

(Va urma)

Deputatul Kink, presidentul camerei de meserii, vorbi despre progresele Romîniei şi despre relaţiunile ei bune cu Austria.

Mai luară cuvîntul: mareşalul Liechtenstein, tuastînd pentru poporul romîn; doctorul Weisskirchner, anunţînd că o stradă a circonscripţei XXI va purta numele primarului Bucureştiului; Al. Ciurcu, tuastînd pentru Lueger şi doctorul Klotzberg, pentru ministrul Jean Lahovari.

Doctorul Dorn, închină pentru regina Elisabeta, relevînd un ultim articol al Carmen-Sylvei asupra preşenţei în Bucureşti a decedatei împărătese a Austriei.

—

Bugetul camerei de comerţ pe anul viitor a fost întocmit şi s'a trimis membrilor camerei spre studiare.

*

Membrii camerei sunt convocaţi în adunare generală, pentru ziua de 21 c.

La ordinea zilei: aprobarea bugetului; darea de seamă asupra activităţei camerei în anul expirat; raportul general asupra stărei economice pe 1906; diferite cereri; chestiuni referitoare la porturile Galaţi, Brăila şi Constanţa.

—

Joi, 11 c., pentru prima dată, *Hoaţa de copii*, mare melodramă în 8 tablouri.

—

La 14 a. c. va avea loc alegerea consiliului pentru comuna Buciumi.

—

La secţia a II-a a tribunalului, care-şi reia astă-zi activitatea, se va judeca o cerere pentru declararea în stare de faliment a firmei „Bazarul de Berlin".

Ultime informaţii

Se ştie că comisiunea Universitară de Iaşi, aleasă pentru a interveni la d. Disescu, ministrul instrucţiei, în vederea transferărei d-lui Longhinescu la catedra de drept roman din Capitală, ar fi primit oare-care asigurări, care o îndreptăţeau să creadă că dacă transferarea nu va fi cu putinţă acum, din moment ce formele pentru ţinerea concursului au fost aduse la îndeplinire, ea se va face în baza nouei legi a organizărei învăţămîntului superior, cînd prin complectarea catedrelor necesare înfiinţărei doctoratului în drept, se putea face şi un loc la facultatea de drept din capitală pentru d. St. Longhinescu.

Se pare însă că şi în acest caz dorinţa colegiului profesoral din Iaşi nu va putea fi îndeplinită.

Transferarea d-lui Longlinescu nu se va putea face nici în acest caz.

——

Trenul care a plecat ieri seara spre Bucureşti la ora 9, a rămas in staţia Grajdiuri, iar trenul plecat de la Bucureşti la Iaşi a rămas în Tecuciu.

Se crede că acest de pe urmă tren va putea sosi în Iaşi abia la ora 4.

—

Din Bărlad ni se telefonează că trenul accelerat, care a plecat ieri seara din Iaşi, s'a oprit acolo şi nu poate merge înainte din cauza viscolului.

Trenul a sosit acolo la ora 3 noaptea.

D-nii L. Antoniu, G. D. Şerban, M. Antonescu. Kirilă, Cireşianu, fraţii Teodoreanu şi d-ra A. Bărsescu se află în acel tren.

—

Colegiul universitar s'a întrunit ieri seara şi s'a ocupat din nou, cu chestia profesorului Longhinescu.

Consiliul a însărcinat pe rector să ceară audienţă la rege şi să ceară înaltul sprijin al Suveranului în această chestie.

Tot odată consiliul profesoral a insistat pe lingă d. St. G. Longinescu ca să nu candideze la concursul pentru catedra de drept roman de la facultatea din Bucureşti.

——

După depunerea proectului de lege privitor la reorganizarea înv. superior, d. C. Disescu va prezinta un proect de lege prin care se va propune modificarea actualei organizări interne a acestui minister.

Intre altele, d. Disescu va prevedea suprimarea inamovibilităţei funcţionarilor acelui minister, cari fac parte în acelaşi timp, din corpul didactic.

D. Disescu nu admite principiul ca cine-va să fie de 2 ori inamovibil: ca funcţionar al ministrnlui şi ca membru al corpului didactic.

Membrii corpului didactic, cari vor fi numiţi la minister, după punerea în aplicarea a legei de care ne ocupăm, vor fi consideraţi ca detaşaţi cu serviciul la minister.

——

Mult simpaticul artist P. Liciu s'a hotărît să facă *ocolul pămîntului* în 80 de zile şi va începe cu scena teatrului Naţional din Iaşi.

Rolul lui Phillias Fogg este una din cele mai mari creaţiuni a d-lui P. Liciu.

——

Pentru crearea nouelor catedre pe lîngă universităţile din Iaşi şi Bucureşti, despre cari am vorbit ieri, se va prevedea în bugetul ministerului instrucţiunei un spor anual de 400.000 lei.

——

De ieri se află în oraşul nostru cunoscutul sportsman Leonida, acel care cu automobilul său a ţinut recordul la ultima alergare din capitală şi automobilistul care a făcut distanţa Bucureşti-Craiova în 2 ore şi 40 m.

Se ştie că distanţa în chestiune, 240 km., dl. Leonida a parcurs'o, întrecînd în viteză expresul orient, căci a condue pe dl. Take Ionescu, ministrul de finanţe, la gara de Nord, pe cînd d-sa pleca la Craiova spre a lua parte la banchetul de astă toamnă, iar la sosirea expresului în gara Craiova, dl. Leonida aştepta cu automobilul d-sale de mai bine de 30 m., şi l'a condus şi aci pe dl. Take Ionescu, de la gară la Hotel.

Dl. Leonida este un cunoscut al Iaşului, este absolventul liceului internat din Iaşi şi prima vizită ce a făcut a fost acea de a revedea pe fostul său director, actualul primar al Iaşului.

Dar cum la Iaşi a crăpat elefantul, aci a trebuit să fie întrerupt voiajul, ceea ce nu s'a întîmplat nici chiar în voiajul periculos făcut cu automobilul în Persia.

Din cauza viscolului dl. Leonida a trebuit să ordone demontarea maşinei şi transportarea ei cu trenul în capitală.

Pare însă că nu era de ajuns atît. A trebuit ca circulaţia trenurilor să fie întreruptă pentru ca dl. Leonida să se vadă plantat le Hotel iar maşina împachetată într'un vagon.

Dulce ironie! Să ai mijloc să-ţi baţi joc pînă şi de viteza maximă a trenurilor şi cu toate astea să te vezi plantat între străini fiindcă fiindcă trenurile nu circulă.

—

Un prieten din Botoşani ne comunica că autorităţile au făcut sforţări mari spre a restabili liniştea între sătenii din acel judeţ.

Se ştie că în ultimul timp sătenii din unele părţi ale judeţului erau foarte agitaţi şi reclamau ca arendaşii să li treacă imediat contractele în vigoare.

Ţăranii s'au liniştit în urma promisiunei prefectului că, la expirarea actualelor contracte, se vor da moşiile ţaranilor.

Ca instigator al ţăranilor se dă numele unui institutor.

——

Doamna Viorica Lecca, institutoare, a obţinut un congediu de 2 luni.

——

Epidemiile de scarlatină şi de morbidă, care bântuiau la Tg.-Frumos şi la Cotnari, sau stîns.

——

Camera de punere sub acuzare a pus în libertate pe indivizii cari au încercat să asasineze pe cîrciumarul din Horleşti.

——

Circulaţia trenurilor întreruptă

— Nuoi amănunte —

In altă parte a ziarului cititorii noştri găsesc ştiri cu privire la întreruperea circulaţiei trenurilor.

La ora 3 d. a. ni se comunică nuoi amănunte, cu privire la această întrerupere, de către autorităţile în drept.

Trenul plecat ieri dimineaţă din Bucureşti şi care trebuia să sosească aseară la ora 9 fără 5 m. n'a reuşit să ajungă la Iaşi.

După ce a suferit mari întârzieri trenul a ajuns la ora 12 noaptea la Grajduri şi de aci n'a mai putut înainta.

*

Astă-zi dimineaţă n'a sosit şi nici n'a plecat vre-un tren pe linia Iaşi-Vaslui.

Trenul de 6 dim. spre Paşcani n'a plecat.

Trenul de 10.20 dim. în legătură cu expresul Berlin, s'a înzăpădit la Sârca.

Trenul de 11 şi 20 de la Paşcani n'a sosit.

Trenurile spre Dorohoi şi Ungheni au plecat şi sosit regulat.

*

Cu privire la întreruperea circulaţiei trenurilor corespondentul nostru din Bârlad, ne mai comunică următoarele:

Trenul de marfă No. 505 s'a înzăpădit asară pe la oarele 7 între staţiile Tutova şi Bîrlad în dreptul cantonului 32. Imediat ce s'a cunoscut înzăpădirea. a plecat la faţa locului cu o maşină de ajutor, şeful de secţie; dar n'a putut răzbate până la locul unde se afla trenul de marfă.

In timpul nopţei un tren de ajutor cu 2 maşini a lucrat la curăţirea liniei şi a reuşit să aducă în Bârlad maşina trenului de marfă. Apoi aceste 2 maşine spre dimineaţă, au plecat pe linie pentru a readuce trenul întreg.

Din cauza viscolului însă, conducătorii acestor maşine n'au putut vedea trenul de marfă, aşa că au izbit cu putere trenul sfărâmând vagonul în care se afla personalul, şi provocând deraiarea celorlalte vagoane. Şeful de tren şi 4 frânari au fost răniţi destul de grav şi aduşi la Bârlad unde au fost internaţi la spital. S'au început lucrările pentru debleiarea liniei, dar nu se poate şti dacă chiar în caz de încetarea viscolului, linia va putea fi redată circulaţiei astăzi.

Parchetul de Tutova, e fost sezizat Procurorul Moisiu, însoţit de şeful secţiunei C. F. R. a plecat cu o maşină specială la faţa locului spre anehetare.

*

In vedere că trenul de persoane care mergea spre Iaşi şi înzăpedit la Grajduri nu poate înainta, şi se află fără merinde pentru pasageri, s'a trimis din Bârlad un vagon cu coks şi articole de subzistenţă pentru a se veni în ajutorul celor izolaţi.

*

Trenul de marfă No. 506 plecat asară din Iaşi spre Bucureşti, se află şi el înzăpădit între staţiile Ciurea şi Bârnova. De asemenea se află înzăpădit între staţiile Tecuci şi Berheci un tren de marfă ce venea spre Iaşi.

*

In jurul Bârladului, precum şi în oraş, viscolul bîntue cu o furie ne mai pomenită. După cum asigură organlee căilor ferate, dacă viscolul înceteză până de sară circulaţia va putea fi restabilită până mâne. Dacă însă va continua şi în timpul nopţei, atunci comunicaţia nu va putea fi redată nici mâne sară.

——

Judiciare.

Neculai Spiridonoff, român din Basarabia, a venit în ţară, a fost la Bucureşti, şi la Iaşi, dar fără de hârtii în regulă.

Pretinde a fi fiul decedatului vice-guvernator al Basarabiei şi student la Petersburg, de unde s'ar fi refugiat în România.

Isgonit pentru a doua oară din ţară, la 5 August 1906, Spiridonoff reuşi să reintre în Iaşi. Dat judecăţei, el fu condemnat de tribunalul s. I la 10 zile închisoare. A făcut pedeapsa, declarînd, tot-odată apel contra sentinţei tribunalului.

Apelul s'a judecat azi la curtea s. II. Ministerul public, prin d. Procuror C. Hamangiu, a cerut respingerea apeluiui.

Curtea a admis în parte, apelul lui Spiridonoff şi i-a redus pedeapsa la 5 zile închisoare.

Intru cît însă el a facut cele 10 zile date de tribunal, nu va putea profita de reducerea ce-i a acordat curtea.

Potrivit legei, studentul va fi din nou izgonit.

*

Procedura ne-fiind complectă în procesul bandei minorilor hoţi. cauza s'a amânat ieri de s. I a curţei.

*

Cererea pentru declararea în stare de faliment a lui Rosenblum, proprietarul „Bazarului de Berlin" şi cererea făcută de modista Anna Wolfsohn de a fi declarată falită, au fost amânate astă-zi de trib. s. II.

*

Inmormântarea regretatului fost grefier V. Culianu s'a făcut astă-zi la ora 3.

*

In procesul d'intre princincipele Gr. Sturza cu d-na Olivenbaum din Iaşi şi d. Grossu din Botoşani, tribunalul s. II a amânat cauza, obligînd pe d-na Olivenbaum să dovedească faptul, că avea procură de la barbatul seu, de a face afaceri, iar pe Grossu l'a obligat să depună nişte acte la grefă.

——

Primind azi No. 2 din noua revistă Ştiinţifică şi Literară „Lectura", trebue să recunoaştem, că această lucrare se prezintă în condiţiuni într'adevăr excelente.

Lectura apare la 1 ale fie-cărei luni şi publică operile de valoare ale autorilor Romîni şi Străini, atît vechi cît şi moderni. Traducerile operilor străine sunt făcute cu îngrijire, într'o romînească curată şi aleasă.

Lectura publică romane, nuvele, piese de teatru, poezii precum şi articole ştiinţifice şi de filozofie, scrise pe înţelesul tuturor.

Iată cuprinsul No. 2 al *Lecturei*:

Scrisori de femei de M. Prévost. Cugetările unei Regine, de Carmen Sylva. Cântarea Romîniei de Al. Russo. Poezii de H. Lecca, R. Roseti şi V. Hugo. Viscolul, nuvelă de Pusckin. Planeta Marte de C. Flammarion, Seara unei zile de serbătoare, de Leopardi, etc. etc.

Indemnăm cu tot dinadinsul pe iubitorii de literatură bună şi sănătoasă de a se abona la Revista „Lectura", plătind 5 lei pe an, trimeţînd suma pe adresa Redacţiei, strada Vînătorului 14, Bucureşti.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 8 Ianuarie

Camera

Bucureşti.—Din cauza înzăpădirei trenurilor, mare parte din deputaţi neputând sosi în Bucureşti şi camera ne fiind în număr, şedinţa de redeschidere n'a putut avea loc.

Dl. Take Ionescu

Bucureşti.—Dl. Take Ionescu a conferit ieri îndelungat cu baronul Aehrental, ministru de externe al Austriei.

Dl. Take Ionescu va sosi mîine în Bucureşti.

Iasc pregăteşte o grandioasă primire.

Despre fuziune

Bueureşti.—Intrebat de un fruntaş liberal asupra fuziunei, d. P. P. Carp a respuns:

— Nu mă cunoşti dacă crezi că mă voi preta la aşa ceva.

Reforma Învăţămîntului

Bucureşti.— Se asigură că d. C. Dissescu, prin proectul de reorganizarea învăţămîntului superior, nu va spori cheltuelile cari privesc pe celelalte grade ale învăţămîntului.

Generalul Lahovari

Bucureşti. — Ştirile privitoare la sănătatea d-lui General Lahovari sînt exagerate.

Lege militară

Bucureşti.— Dl. general Manu va depune un proiect de lege prvitor la modificarea legei poziţiunei ofiţerilor.

Acest proiect stăbileşte modul cum vor fi scoşi la pensie ofiţerii, cari i-ar atinge limita vrîstei

Dramă familiară

Bucureşti.— In strada Belizarie de aci locuieşte familia Şerbănescu, compusă din părinţi şi 5 fii, toţi cu poziţii socială frumoasă: unul locotenent, altul student în drept, al treilea funcţionat la finanţe şi altul serjent în armată.

Luîndu-se cu toţii la ceartă, unii din fii a bătut pe tatăl lor. Serjentul I. Şerbănescu, luînd apărarea bătrînilor, a tras focuri asupra fraţilor săi, rânind grav pe 2 dintr'înşii şi anume pe Alexandru şi Vasile.

Uragan

New Jork. — Un uragan groaznic s'a deslănţuit asupra oraşului şi imprejurimelor, producînd pagube de un milion dolari, 5 vapoare s'a scufundat.

Turburările din Sofia

Sofia.— In urma turburărilor studenţeşti de aci, 200 studenţi au fost arestaţi.

Din Rusia

Petersburg.—Stolypin, primul ministru, a fost chemat urgent la Zarskoie-Zelo, unde a fost reţinut de împărat timp de trei ore.

Bande bulgare

Viena.—Agenţiei Havas i se comunică din Athena, că bande bulgare invadînd în satul grecesc Zirkovo, au ucis pe notabilul Kuntsos, pe femeia şi pe copii acestuia şi au dat foc intregului sat.

Mişcări studenţeşti

Sofia — In urma manifestaţiunelor studenţilor şi socialiştilor cu prilejul înaugurărei noului teatru, cursurile universitare au fost suspendate de guvern.

Profesorii fraternisează cu studenţii.

Universitate catolică

Roma. — Vaticanul a terminat aproape tratativele pentru crearea unei universităţi catolice în Tokio.

Monument

Paris.— Peste 6 săptămâni se va desveli, în grădina Luxemburgului; monumentul lui Sheurer-Kestner. fostul vice-president al senatului frances.

Consul dispărut

Paris.— Despesailles, consulul frances din Lissabonna. a dispărut dupe ce-a delapidat o sumă de 7000 lei.

Impăratul Wilhelm

Berlin.— Impăratul Germaniei plănueşte, după o informaţie a ziarului „Berliner Tagblatt", să facă la primavară un mare voiaj pe mare.

Programul n'a fost fixat încă.

Czerny daspre inmulţirea bolilor

Berlin.— Marele chirurg Czerni care s'a retras acum de la direcţia clinicei chirurgicale din Heidelberg publică un raport ştiinţific foarte instructiv expunînd rezultatele îndelungatei sale experienţe medicale in privinţa cauzelor şi tratamentului bolilor. Celebrul savant constată că *tratamentul chirurgical al bolilor a progresat mult in ultimele decenii*, că in genere numărul bolilor a crescut, deşi cifrele mortalităţei au scăzut şi durata vieţei s'a mărit intru cît-va.

Czerny vede două cauze principale a înmulţirei bolilor: surmenagiul intelectual şi fizic pe de o parte şi pe de altă parte abţinerea femeilor de a-şi alăpta ele siugure copiii. Această din urmă pricină determină afecţiuni stomacale şi intestinale, slăbind organismul şi pregătind terenul diferitelor boli.

Jalnicii: Lucie Culianu, Corine, Lucien şi Petru Culianu, Familia Neculai Culianu, Stefan Stamatin Nei, Familia Dr. A. Culianu, Petru N. Culianu, Xenophon Gheorghiu, Familia căpitan Alexandru Polizu, Familia Sion, Emil şi Jean Gros, Familia Nicu Nanu, Familia Zarifopol, Maior Ioan Lăţescu, Const. Neagu, Familia George Dimitrovici, Familia Maior V. Vasiliu, Familia Petrovanu, Familia Alex. Vasiliu, Familia căpitan Flexi, au durerea de a vă anunţa încetarea din viaţă a prea iubitului lor soţ, tată, moş, cumnat şi văr

Vasile Culianu

în etate de 55 ani

Prim-grefier al Curţei de Apel din Iaşi, cavaler şi ofiţer al mai multor ordine.

Inmormîntarea a avut loc în ziua de Marţi, 9 Ianuarie 1907, oara 3 p. m. la Cimitirul Eternitatea.

BROSSE A TAPIS
Prix: 14 fr.
R. GARIEL
2te, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

D-ra Natalie Neagu
Pasajul Maca-Vilacros.
Calea Victoriei 32.
Bucureşti.
Rochii şi Confecţiuni.

E. HEROVANU
AVOCAT
şi a mutat biroul în strada Stefan-cel-Mare casele episcopiei catolice.
Ore de consult: de 3 la 6 seara.

TEODOR PISOSKI
AVOCAT
— 6, Strada Unirei 6 —
Ore, de consult: 4 - 6 p. m.

are pentru basa principală **Codeina şi Tolu**; el inlocueşte **Pasta Zed** şi poate fa ntrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vătămătóre a le opiului.
Foloseşte de minune in contra **irritaţiunilor, peptului** si **ale pulmonilor**, a **tuselor invechile, bronchitelor, tusei măgăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.
Paris, *strada* **22, Drouot** şi la *diverse* Pharmacii

Dr. A. Steuerman
Str. GOLIA No. 13
Medic al Societăţei Fraterna-Păcurari şi al Tramvayului electric
Consult. 8 - 10 a. m. 2—4 p. m.
practică: **Vaccinări şi Revaccinări**

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economise ca Purgatif şi ca Depuratif.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de tară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltueli considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelorĭ.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESE-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ: Farmacie FRATII KONYA.

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din ce'e mai importante în Th. apeutică, şi este ţilnic prescris in contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĚRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură in patru culori pe banda care sigilléza capsula.*

Chassaing

Paris, 6, avenue Victoria, şi in principalele Pharmacii.

n Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmacişti

NOORCUL

vă învită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Sansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat olienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta"

LOIZA

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi, —*strada Stefan-cel-Mare*— **Iaşi.**

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repezi

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE. VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f25

Châssis de couche, depuis.... 1 »

Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 30

Porte-Sonnettes, pour 2 places.....

Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strda Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV. —No. 44.—Joi 11 Ianuarie 1907.

O paradoxă politică

Voi căuta să lămuresc în aceste rînduri o cestiune de plină actualitate.

Cestiunea s'ar putea astfeliu formula: cîţi şefi are partidul conservator?

De sigur că întrebarea va surprinde pe mulţi, mai ales că ea vine de la un membru disciplinat care deşi nu-şi are tradiţia neamului, banului, sau al alianţei cel puţin, ce se invoacă astă-zi pe la banchete, totuşi îşi are în schimb o altă tradiţie, aceia a devotamentului nestrămutat de ani de zile pentru partidul conservator, şi care tradiţie sub regretatul Lascar Catargi constituia cu drept cuvânt, adevăratul titlu de nobleţă politică.

Toţi conservatorii pătrunşi de vitalitatea partidului şi de frumosul rol politic şi social ce are de îndeplinit în ţara aceasta, ştiu că au de şef pe încercatul barbat de stat, Dl G. Gr. Cantacuzino, care se bucură de încrederea ţărei. Deci ce senz poate avea întrebarea pusă în fruntea acestui articol şi pe care am formulat'o: cîţi şefi are partidul conservator?

Ori-cît de paradoxală s'ar părea la prima vedere această întrebare, totuşi ea are un respuns, altul de cît cel arătat mai sus şi deci este primitoare de explicaţiuni şi discuţiune.

Aproape un an de la venirea partidului conservator în 1904 şi alcătuirea cabinetului în prima sa formaţiune, oare-care tineri membri ai partidului, din apropierea primului ministru, foarte puţini la număr de alt-fel, graţie legăturei de sînge sau de casă cu primul ministru, neavînd nici aprobarea, nici autorizarea înţeleptului şef, începură a-şi lua singuri în culise şi în public rolul de şefi mai mici, încercîndu-se a discuta formaţiunea cabinetului şi a continua să facă diferenţă de origină şi clase sociale, între fruntaşii şi membrii partidului conservator, despărţind ast-fel aristocraţia aşa zisă de sînge, de aristocraţia intelectuală a partidului. Ori-cît de imprudente şi monstruoase ca concepţie politică modernă, erau aceste încercări, micii şefi improvizaţi, nerecunoscuţi şi neautorizaţi de nimeni, neavînd nimic mai serios de făcut, începură a trage sforile şi a introduce intriga în partidul conservator, partid de ordine prin excelenţă şi unde până atunci armonia şi încrederea cea mai deplină domnise între membrii săi Luîndu-şi un rol ce nu li se dăduse de nimeni, ei începură in numele lor negociările cu dl. Nicu Filipescu şi în contra unora din fruntaşii partidului. Deşi şeful, în repetate rînduri, cu avizul celorlalţi fruntaşi ai partidului, spusese pe faţă că porţile catedralei conservatoare le sînt deschise ori-cînd, celor ce vor vroi să intre ca membri devotaţi, şi deşi junimiştii zeflemiseau invitaţiunea conciliantă a şefului, totuşi micii şefi nerecunoscuţi şi neautorisaţi complotau în culise cu d. Nicu Filipescu, căutînd al introduce ca stăpîn, prin dislocarea altor elemente de valoare, în catedrala în care adevăratul şef îl invita ca membru devotat şi recunoscător al greşelei politice comise în trecut.

Necontestat că aceste manopere fără sfîrşit şi conduse în mod ocult de aceşti improvizaţi şefi mititei, au produs o stare de enervare, o tenziune a spiritelor, între membrii partidului conservator. Iar împrejurarea că ei erau din anturagiul primului ministru, motivau pe mulţi să creadă şi să bănuiască că şi sentimentele adevăratului şef sunt de partea acestor apostoli nechemaţi ai propagărei urei de clasă şi a intrigei.

Şi de aci neîncrederea, de aci desbinare, de aci lupta la început nedeclarată, iar în urmă dată în public, pe faţă, a membrilor unuia şi aceluiaş partid. Şi în loc de a face operă de intregire şi regenerare a partidului conservator, au făcut operă de distrugere, de dezbinare, de discordie.

Iată rezultatele la care au ajuns prin manoperile lor neleale şi prin rolul ce şi au arogat singuri, introducînd dezordinea şi nelealitatea în partidul ordinei şi al lealităţei.

Partidul conservator a rămas tot în formaţiunea lui primitivă, în minus însă acel sentiment de dragoste, de încredere şi de cordialitate, care a format în totdeauna tăria partidului conservator.

Ori cât ar fi de apropiaţi prin sînge, şi ori cât ar fi oameni de casă ai primului ministru, întru cât nu au autorizaţiunea acestuia, nu au dreptul de a grăi, a lua şi a da ei singuri sau prin organul vre unui procurist al lor, soluţiuni prin culise, în public sau pe la banchete, in numele partidului conservator.

Noi nu recunoaştem de cât un singur şef care am credinţa că are prea multă conştiinţă de respunderea situaţiunei sale, pentru a nu face diferenţa între adevăratele valori şi persoalităţi politice ale partidului conservator şi între non-valorile cari se frămîntă în jurul seu. Şi ori cât ar fi de aproape acele non-valori, de simpatia sa, fie din cauza tradiţiei sau din alte împrejurări, şeful va şti a le da la o parte şi a le pune la locul lor. Căci înaintea intereselor personale şi a sentimentelor, sunt interesele mari ale partidului conservator, de care in primul rînd, şeful nostru este răspunzător.

Lascar Antoniu

Iluziuni optice!

Cu drept cuvânt iubitul nostru fruntaş Al. A. Bădăreu a accentuat, în luminosul său discurs de Sâmbătă, că nesfârşitele născociri ale presei adversare cu privire la cele ce se petrec în partidul conservator din Iaşi, nu sunt de cât iluzii optice, o transpunere de situaţii.

Se pun în sarcina partidului conservator lucruri care se frământă şi formează baza agitaţiunei ce se urmează de o vreme încoace în clanul colectivist.

Şi iarăşi foarte bine a relevat fruntaşul nostru deosebirea esenţială ce există între lupta ariviştilor din clubul liberal —care au ajuns ca număr să egaleze aproape pe cei ce reprezintă tradiţia şi trecutul—şi între cei câţi-va nerăbdători, arivişti, din clubul conservator, desavuaţi de fruntaşi, nesocotiţi de lumea politică şi contra cărora partidul întreg va găsi puterea să „distrugă germenele parasitului de astă zi care încearcă să ameninţe organismul întreg al partidului conservator din Iaşi“.

La liberali lupta are cel puţin caracterul unei lupte de cucerire de cître o parte din partid contra celeilalte părţi.

In partidul conservator infimii şi neînsemnaţii arivişti, nu vor însemna nici ca număr chiar şi suntem sigur, că nu vor reuşi să turbure organizarea partidului, organizare care a fost fructul unei munci fără preget, a unei activităţi neîntrerupte, a acelora care formează gloria partidului conservator din Iaşi.

Două idealuri

Ziarul local conservator are două pretenţiuni speciale: aceea că ar fi organul de publicitate personal al actualului ministru al justiţiei şi pe acea că voeşte să cultive pe profesori, în care vede—şi aci suntem de acord—un distins element de politică.

Dar până şi aceste două idealuri ale sale, în idealul natural de a împrejmui pe d-nul ministru cu cât mai multe simpatii şi în idealul de a cultiva corpul profesoral, gazeta ieşană rămîne invincibilă în gafele ce cu măestrie a parte ştie face.

D-nul ministru al justiţiei se află în ajunul unui eveniment important, care va constitui şi adevăratul debut parlamentar al d-lui Greceanu. Căci chestia juraţilor, în care d-l ministru a avut frumoase succese, era de natură prea incidentală, ca ea să poată fi considerată ca debut şi să poată pretinde întâetatea succeselor ministeriale ale fruntaşului de la Iaşi.

Credeţi dv. că ziarul d-lui ministru dă vre-o importanţă însemnatului proect de lege al d-lui Greceanu? Credeţi dv. că el este supus unei critici amănunţite şi salutat, în ajunul discuţiei, ca un eveniment important ce este?

Ei aşi! Ziarul d-lui ministru combate pe liberali cu „rotomontade“ şi cu „răţoeli“; consacră belşug de coloane unui artist italian, dar pas de sărgă dăşte la lucruri importante.

Idealul cu profesorii.

Cultivă pe profesori. Ii îmbrăţişează. Anunţă conferinţi, conferinţi extra-ordinare: alăturea de un profesor va conferenţia şi un portărel.

Iar într'un interview privitor la cearta liberalilor, relevă, cu satisfacţie, acţiunea cea rea a dascălilor în clubul liberal şi lasă să se spuie putente răutăţi la adresa tuturor profesorilor, membrii ai clubului liberal.

Veţi tălmăci că aceasta e rea credinţă din partea ziarului cu două idealuri.

Veţi greşi în apreciare: e curată prostie.

A se vedea în corpul ziarului amănuntele noui culese la locul competent în privinţa întreruperei circulaţiunei trenurilor, a măsurilor luate pentru a se putea desfunda liniile şi trenurile înzăpădite precum şi ştirile detailate cu privire la cele petrecute cu trenurile şi călătorii care din cauza furiei viscolului n'au putut continua călătoria.

De asemenea a se vedea importantele telegrame din ţară şi streinatate.

CATE-VA NOTE

„Liberalul“ lui Frizzo s'a înzăpădit rău cu cele petrecute la Iaşi acum cîte-va săptămîni.

Iar revine şi iar vorbeşte despre „frumosul discurs“. Acest frumos discurs, fusese, rînd pe rînd, „frumosul tuast“ şi „demna cuvîntare“.

Adevărul adevărat nu-l vor putea cunoaşte de cît generaţiunile viitoare.

*

Antreprenorii lui Fregoli fac minuni cu confratele nostru „Adevĕrul“. Dăună-zi au vorbit despre pieptul şi ochii acestui ziar de tiraj. Astă-zi constată că nimeni n'a dăruit „Adevărului“ o dantură de aur.

In ziua în care gazeta „universitară“ va dărui şi un cap ziarului din capitală, acesta va fi constrîns să-şi înceteze apariţia.

*

Am asistat eri, întîmplător, la o şedinţă a Curţei de Apel. Se judeca procesul unui romîn basarabean, un tînăr cam slăbit de nevoi, cu părul lung, cu ochii rugători către judecători.

Procesul acestui tînăr avea momente şi importante şi dureroase: importante, fiind-că era vorba de legea isgonirilor; dureroase, fiind-că era natural ca vocea sîngelui să-l atragă către pămîntul Romîniei şi ca el să voiască să rămîie într'o ţară liberă.

Faptele s'au expus slab; curtea s'a enervat şi bietul basarabean a rămas şi condemnat şi va fi şi isgonit!...

*

Două figuri, incontestabil frumoase, ale prietinilor fregolişti: „această *reală* oglindă în care ei privesc ca în cea mai tulbure apă, este adevărul stadiului...“

O oglindă reală presupune a fi una de cristal adevărat şi de... noi, conservatorii, avem doar fabrică de cristal! Cum vine cazul ca, de şi reală, oglinda să reflecteze tulbure adevărul stadiului—asta e chestie de pur fregolizm!...

Şi cealaltă „figură“:... „*necontenit* şi *zilnic* să debiteze cancanuri ofensătoare...“

Adică ce-ar fi dacă-ar „debita“ necontenit şi anual cancanuri amabile?

OAMENI ŞI LUCRURI

Intre lux şi nevoie

O gravă problemă a agitat cîtva timp lumea toată şi ecoul ei a făcut încunjurul ziarelor din univers: numirea directorului marei Opere din Paris.

Se pare chiar că un moment Capitala lumei uitase ea însăşi arzătoarea chestiune a Separaţiunei bisericei de stat, pentru a urmări escluziv mersul tratativelor în această supremă afacere de stat: instituirea noului director al „Academiei de muzică naţională“, căci aceasta e numirea oficială a operei şi numirea e pe deplin meritată.

Cine a vizitat mîndra şi marea cetate a Parisului, s'a putut convinge de însemnătatea chestiunei cunoscînd importanţa acelui unic şi măreţ aşezămînt care se chiamă Opera pariziană, adevărat templu al artei pure, monument grandios ridicat în onoarea eleganţei, a frumuseţei, a geniului muzical,—rîdicat in slava eternei domnii a sublimului, mai presus de viaţa comună a muritorilor.

Parisul nu este numai capitala Franţei, dar aparţine lumei întregi, aparţine tuturor iubitorilor de frumos şi în el se adună, se perindează milioane de străini, setoşi de a-şi sătura ochii, de a-şi încînta simţirea, de a-şi adăpa sufletul la isvoarele senine ale artei superioare şi triumfătoare.

Una dintre primele atracţiuni mari ale neîntrecutului şi neasemănatului oraş este Opera, focarul înaltelor producţiuni artistice,—soarele de unde se revarsă razele strălucitoare ale luxului şi frumuseţei aristrocratice—în senzul cel mai curat al cuvintelor—asupra întregului oraş.

Tot ce a putut crea viaţa complexă a Apusului ca expresiuni mai înalte a societăţii omeneşti, tot ce există mai bogat, mai variat, mai select, mai original ca apariţie şi estetică,—întîmpină ochiul observatorului căutător de senzaţii picante în lumea vizitatorilor „Operei“ din Paris—a cărui activitate artistică e vastă, al cărui budget anual se cifrează la milioane şi în jurul căreia se fixează mii de existenţe, socotind artiştii propriu zişi, dansatorii, oamenii ocupaţi cu tot ce e în directă legătură cu ea.

E bine explicabilă dară grija nespus de mare pe care a pus-o ministrul Instrucţiunei publice în numirea noului director,—acesta fiind în primul rînd, respunzător de bunul mers al instituţiei ca şi de îndatorirea de a mulţumi pe clienţii şi cu deosebire pe faimoşii „abonaţi“ ai Operei, recrutaţi din clasele cele mai culte şi mai pretenţioase ale Parisului.

Despre importanţa Operei în viaţa marelui public francez vorbea Sainte-Beuve în mod foarte suggestiv şi adevărat cînd scria: „Opera reprezintă civilizaţia pariziană în serbătorile ei, în pompa ei, în strălucirea ei. Dacă, după o zguduire socială vreţi să ştiţi dacă încrederea s'a restabilit, dacă societatea îşi reia viaţa obişnuită, dacă porneşte din nou pe drumul mare al eleganţei şi al voioşiei,—atunci mergeţi la Operă...“

Şi cui căzu de astă dată rolul greu de a reda Parizianilor pe cîrmaciul abil al celei mai pretenţioase vieţi pariziane? Socialistului Briand, până ieri apărătorul şi reprezentantnl proletariatului exclusiv. Şi ministrul a dat problemei toată luarea aminte cuvenită, silindu-se a mulţumi pe deplin pretenţiunile înaltei aristrocraţii iubitoare de frumos.

Aceasta însamnă odată mai mult că în afară de meschinele preocupaţiuni ale luptei dintre om şi om, există în adevăr şi marea problemă, reală şi dînsa, a frumosului în sine şi că oamenii de stat ai democraţiei au răspunderea egală în faţa tuturor şi la un moment dat recunosc că deeptatea nu e numai de partea acelora ce reprezintă nevoia şi în potriva acelora ce—prin ei sau prin strămunii lor —reprezintă luxul.

Rodion

Romînia şi Rusia

'Mi-am luat angajamentul de a scrie regulat şi zilnic „*Opiniei*“. Trăiesc la mii de kilometri departe de ţară, în plină stepă rusească, ascult o altă limbă de cît pe acea ce o vorbesc cu drag, ascult alte gînduri şi văd alte obiceiuri. Şi mă va întreba fie-care ce pot scrie asupra ţărei mele, asupra obiceiurilor şi luptelor ce se dau acolo, cînd eu sunt străin lor? Şi dacă numai pe aci, pe colea străbate, adus de vînt, ecoul vieţei de acolo, ce pot eu pricepe în învălmăşeala atîtor evenimente „ce e rău şi ce e bine“?

Cu toate astea nu găsesc o posiţie mai invidiabilă pentru un om, de cît acea de a fi străin adevăratelor lupte şi a sta spectator rece la toate evenimentele ce se sbuciumă în lupta de a fi. Rece, spun; nu tocmai rece, dar chiar indignarea, entusiasmul, plăaerea şi desgustul ce rînd pe rînd sub seria impresiilor se ridioă în conştiinţa exilatului, el le înăbuşeşte cu depărtarea ce'l desparte, cu neputinţa de a reacţiona îndată. Şi cîte greşeli în viaţă, câte neajunsuri, nu sunt pricinuite mie de faptul că între gest şi vorbă e o cale aşa de scurtă! Departe de ţeară evenimentele vin slăbite, sbuciumul lor e cernit prin sita observaţiei calme, alegerea binelui şi al răului se face cu linişte. Nu tremuri cetind gazeta adversarului, pe care eri l'ai atins cu sarcasmul sau ironia ta. Fraza aruncată de departe şi-a slăbit efectul ei; până a fi prinsă în forma unei pagini a trecut atîtea vămi; iar frasa care îţi dă replică răutăţii sau dreptăţii aruncate deasemeni revine după săptămîni atenuate, îndulcită de distanţa drumului parcurs şi în loc de a o ceti cu aprindere, molcum, o guşti în tihna vremilor străine.

Cît ar putea un om de bine să spună de ţeara sa, fiind departe de ea! Nostalgia dulce a înstrăinărei, acopere cu un văl de regrete toată viaţa, toată natura moartă a moartelor vremuri; şi cu un dor de bine, cu o duioasă evlavie vorbeşte inima de tot ce trebuia şi ce ar trebui să fie. Ce e rău apare mai bun, ce e trist, apare mai vesel. Oamenii dispar, rămîn evenimentele; bisericuţile se sting, rămîn dogmele şi principiile; din toate rămîne clară şi sfântă iubirea de înalţare a întregei oblăduiri şi preînoire în viaţă a norodului tău remas departe.

Şi apoi trăind în Rusia, priviţi spectacolul luptelor de aci, e un cîmp enorm de frămîntări sociale, de sbuciumări economice, de tendinţe opuse! Se macină ca într'o moară şi grâu argintiu şi neghina necurată şi pleava cenuşie. Ce va cădea în sacul deschis?... Ce va eşi mîine pentru norodul acesta de o sută de milioane? Cine va ţine frîul luptelor vieţei, cine va mâna carul spre o mai bună şi mai sfântă stare de lucruri? Şi priviţi şi la noi. E aceeaşi epopee, aceeaşi cîntare! De şi patru-zeci de ani de Constituţie au bătut în ceasurile vieţei noastre politice; aceleaşi reforme se cer şi la noi ca şi în Rusia şi ţara noastră ca şi imperiul colos se arde în viltoare aceloraşi patimi.

Aceeaşi ţărani lipsiţi de pămînt, goi în casele lor de lemn rau de lut, trăind în promiscuitatea dobitoacelor, lihniti de foame, roşi de boale; casele lor cuibare de infecţie şi molimă; câmpurile lor supte de ori ce vlagă, nedând de cât o hrană de a nu crăpa de foame. Şcoli puţine şi proaste. Invăţătorimea rău plătită se sinchiseşte prea puţin de învăţătura neamului. Preoţimea neconsiderată, căci credinţa s'a stins în inimile răbdătoare a prea răbdătorului norod. Iar alături de mizerie, înfloreşte bogăţia neştiutoare.

Averi fără sfârşit arendate la explotatori pribegiţi de ori-ce parte; bogăţii risipite; pâinea aruncată în drum corbilor, pe când ţăranii mănâncă terciu. Risipă şi desfrâu.

Iar toată oblăduirea impuiată de slujbaşi. Slujbe pentru ori-ce fleac, slujbaşi ce n'au ce sluji, funcţionari cari n'au unde funcţiona. Galoane şi eşarpe, decoraţii şi titluri! O sete de viaţa strălucitoare, goală, neactivă, o sete de sgomot, de scandal de reuşita uşoară şi de bun nedobândit cu dreptate.

Aşa şi aci in marea Rusie, aşa şi acolo pe marginele Dunării!

Şi din norodul acesta ca şi din acele de acolo, se ridică inimi tinere, inimi roase de spetacolul straşnic ce se întinde privirilor şi aceste vlăstare aducându-şi aminte că un neam e mare cînd o mai justă şi mai echitabilă distribuire a averilor, a muncei, a gândului, dômneşte în ţinuturile sale, cere aceste legi pentru norodul său.

In Rusia ca şi în România toate partidele politice au ajuns la aceiaşi întindere: ridicarea ţărănimii, singura producătoare de toate, singură susţiitoare a edificiului social.

Chestia ţărănească nu e numai o chestie politică, ea e şi socială şi economică, cum e de asemeni patriotică.

Nu e de ajuns ca un popor să se bucure de credit pe pieţele băncilor străine spre a fi un popor mare, ci mândria unui neam trebue să fi in desvoltarea sa intelectuală şi economică. O ţeară care are sute de mii de flămânzi, un popor care figurează pe toate listele statistice ca primul popor în care mortalitatea e mai mare, in care tuberculosa sifilisul, pelagra fac cele mai mari ravagii, un popor care nu se poate impune nici prin ştiinţa, nici prin operile sale, e un popor mic, ignorat, un popor hotărât să peară în concertul vieţei intense de mâne.

Aceasta toţi o ştiu! Şi priviţi cum şi in Rusia, aşa şi în România, e o goană după reforme, e o goană după o preinoire socială. De la marii proprietari prin societatea lor agrară, până la infima grupare socialistă prin partidul lor minuscul— aceiaşi idee rodnică de fapte noui, străbate in viaţa noastră politică.

Acum zeci de ani, partidele politice nici nu voiau să audă de o reformă agrară şi ori-care membru al lor ar fii emis un principiu, ar fi fost socotit de subversiv ideei de stat. Azi, după o evoluţie raţională in idei, subversivi sunt toţi, de la capul Statului care ne consiliază a ne forma caracterele, pe cari nu le avem, care în rescriptele sale interzice, bataia în cazărmi, oribila flagelaţie a unor oameni demni de admiraţia tuturor fiilor ţerii şi până la miniştrii noştri cari ne dau zilnic dovezi de interesul ce se poartă formării noastre individuale şi colective.

Instrucţia bărbătească în şcoli, instrucţia colectivităţii prin formarea de bănci populare, cooperative agricole, bănci agricole cari vor da ţărănimii un mai bine moral şi economic, cum vor forma inimile şi le vor oţeli de a nu se teme de a trăi sînguri şi independenţi de Stat.

Aceiaşi mare de lupte şi aci in Rusia, Privind spectacolul de aci voi culege impresiile hotărătoare binelui obştesc şi le voi împărtăşi iubitorilor de bine din ţeara mea. Voi aduce in aşa chip in felul meu, un concurs activităţii întregului neam hotărit de a se ridica şî de a se arăta în toată splendoarea sa: liber şi independent.

Dr. I. Duscian.

Chipuri din lumea mică

ALEXANDRU TIMOTEIU

I

Cădeau fulgii de ninsoare ca un puf de mare şi des. Era întâia ninsoare în anul acela. Iarna se arăta timpurie, cu toată vara cea caldă, o vară năbuşitoare fără să fi căzut o picătură de ploaie mai răcoritoare. Sătenii povesteau de un pământ ars, de o coloare neagră arămie, crapat pretutindeni. Apele secate; chiar Siretul care pe aici se trece cu anevoie, acum se trecea numai suflecându-te până la genunchi. Sămănăturile arse, vitele secerate de bolişte. Toate se scumpise, şi se gîndiau oamenii cu groază la lipsa ce are să fie.

„Bre, bre", îşi spunea fie-care „rău e pe la noi". Şi apoi întrebau pe unul de aiurea: „Dar pe la voi?"

„Tiii, taică" era răspunsul: „Pîrjol pretutindeni".

Nu se pomenise aşa ceva de un car de ani.

Şi tocmai acum, Alecsandru Timoteiu, ce a gîndit, ce a chibzuit, s-a mutat din oraş la ţară. Il alungă de vre-o cîţi-va ani nenorocul din loc în loc. Venise cine ştie de unde, din care parte a ţărei şi se aşezase în oraş. O duse el greu un an de zile, apoi dispăru de odată. Incet-încet a fost uitat. De-odată se ivi din nou în oraş, tot aşa de sărac şi de nevoieş după cum fusese, însoţit de un cîne mare cît toată lumea, şi se apucase din nou de cizmărie. Cei cîţi-va muşterii ai lui, oameni de mahala şi de la ţară, îi dădeau de lucru. Dar cum erau puţini, Timoteiu o ducea prost de tot. Se deprinsese el cu nevoia, dar tot îl auziai plîngîndu-se:

„Măi, măi, greu îi. O tot duc eu în spinare, dar frică mie-e să nu devie sarcina prea grea. Cu anii cobor eu la vale, dar cu nevoia mă tot sui la deal. Mult n-am s-o mai duc... nu-nu..." sfîrşia el, dînd din cap.

Era un om de 50 de ani, burlac şi tăcut.

L-ar fi ajutat oamenii, dar vorba lor; cîte perechi de cizme îi trebuie unui om? Mulţi din mahala îi căutau muşterii printre prieteni şi cunoscuţi, dar cîţi prieteni poate să aibă cine-va? Şi apoi fie-care îşi are meşterul lui.

Aşa că Timoteiu o ducea greu. Şi pe lîngă acestea omul cînd n-are noroc, e şi încăpăţinat. Trebue să-i baţi mult lui Timoteiu capul, să-ţi primească dresături.

— Eu îs meşter nu cîrpaciu—răspundea el.

Intr-adevăr lucra foarte bine. De cînd era mahalaua, oamenii nu purtase cizme aşa de frumoase cu bizeţ şi după *modă*.

— Lucrezi aşa de bine şi eşti sărac—îi spunea lumea...

— N-am noroc şi pace!—răspundea el—alerg după el şi el fuge.. prinde-l dacă poţi.. Nici nu-l zăresc. Barem să-l văd odată, să ştiu că am găsit şi eu norocul şi l-am scăpat din palmă. Dar ia-l de unde nu-i.

Trecea vremea şi Timoteiu creştea şi se îngloda în sărăcie.

„Bine că m-a pazit Dumnezeu de nevastă şi copii" se gîndea el adesea. „Atîta mi-ar mai fi trebuit. Să te scoli dimineaţă şi să auzi din toate ungherele: tată, mi-e foame; tată, mi-e frig, şi fie aldeastea de-ţi vine să-ţi ei lumea în cap. D'apoi nevasta, încă o sarcină. Două guri la masă şi un om la treabă".

De altmintrelea nu se prea gîndise la însurătoare, sau mai bine zis, nu i s-a întîmplat. Totdeauna tăcut, nu se gîndea la fleacuri, să intre în vorbă cu o femeie, să se înţeleagă cu dînsa şi să ţie casă.

Cam pe la sfîrşitul verei, Timoteiu începu să gîndiască la mutare din oraş. Incepu să-şi vestiască muşteriii. Mai avea vre-o două săptămîni, cînd veni un prieten la dînsul...

— Am auzit că te muţi, Timoteiu...

— Da, mă mut, la ţară...

— Dar de ce ne părăseşti?

— Merge rău, rău de tot... La ţară viaţa-i mai uşoară... Aici nu-i de lucru. Trebuie, trebuie...

— Uită-te Timoteiu, m-a trimes un maistru la tine...

— Pentru ce?

— N-ai intra ca lucrător...?

— Nu, răspunse Timoteiu pripit—nu-nu..."

Peste două săptămîui se mută la ţară... Incepuse iarna... Fulgi mari de ninsoare, ca un puf alb des cădeau a lene pe pămînt.

Monumentul lui Burlă

S'au mai încasat pentru fondul necesar ridicării în Iaşi a unui monument lui *V. M. Burlă*, următoarele sumi:

Longhinescu N., 15 lei, Mancaş I. 10, Aslan Fdgard 10, I. V. Praja 10, d-na Zoe Costea Botezatu 15, avocat Mihalea 28.50, dr. Leon Cosmovici 20, Radu Rosetti 10, dr. G. Bogdan 2, dr. Grossi Alexandru 29, dr. Emil Poff 5, E. Briul 7, d-ra Eva Arghir 10, Dima Cristea 8, d-na Sofia Teodoreanu 10, dr. P. Bogdan 22.50 I. Petrovici 8, Dr. Păun 61, dr. Cristea Buicliu 20, Văleanu 6, I. Anghelache 19, d-ra Efrosina Trancu 14.80, Cohn M. Drăcşăneanu 20, dr. Zuhr Iosef 73, Enigărescu Ion 12, V. Cocuz 10, dr. Botez 21, Vartic 7, Teodor Alexandru 20, Gr. Bărjovanu 17, Stamatin Iancu 20, Enr. Mezetti 11, d-na Aneta dr. Ţăranu 6, Rud. A. Sutzu 5, X. Gheorghiu 5, Lss. Ursulescu 45, Gh. Livadidi 15, d-na Lucia Stănilescu 17, Moritz Tenenbaum 5.

Comitetul organizator, aducînd viile sale mulţumiri tuturor cari au binevoit a contribui la adunarea sumelor de mai sus, face cunoscut, că până în prezent s'au încasat peste 1600 lei, şi roagă pe toate persoanele ce posedă liste să binevoiască a le înapoia *cît mai curînd* pe adresa d-lui V. Teodoreanu, directorul liceului „Naţional".

Litere-Ştiinţe-Arte

Pentru seara de 16 Ianuarie se anunţă la teatrul naţional *Medea* cu d-ra Agatha Brrsescu. In această operă dramatică excelenta artistă se ridică la înălţimi absolut neatinse după cum recunosc toţi acei cari au putut-o admira în această creaţiune.

*

Scriitoarea vieneză Marie von Eschenbach în ale sale „Amintiri" povesteşte că frequentarea marelui teatru oficial astăzi „Burgtheater" servia odinioară ca un element de educaţie a tinerelor princese şi contese, atît de tradiţionale în frumuseţea lor erau manierele pe scena vechiului teatru vienez.

*

In locul lui Albert Carré care a refuzat postul de director al Operei din Paris s'au numit precum s'a anunţat în numărul nostru de ieri André Messager şi Broursan. Cel dintăiu a scris mai multe opere muzicale cunoscute ca: „La Basoche", „M-me Chrysanthème", „Véronique", „Petites Michus" etc.

*

Autorul *Magdei*, Suderman a repurtat acum un nou mare succes cu ultima sa lucrare de teatru: „Stratul cu flori" represintată la Viena.

*

Un mod foarte original a găsit directorul Bonn de la „Berliner-Theater" pentru a oferi unui public ales şi numeros premiera nouei sale piese „Cânele din Baskerville".

Se anunţase marea noutate: „Sherlock Holmes" la care toată elita se grăbi să iee parte. Atunci apăru directorul şi într'o scurtă şi politicoasă cuvîntare anunţă publicului că biletele vor fi valabile pentru „Sherlock Holmes" în altă seară şi că de o cam dată e rugat a se considera ca musafirul directorului Bonn şi a-i ascuta piesa, care de alt-feliu fu mult aplaudată şi bine primită.

*

Regina Elena a Italiei plimbîndu-se cu Regele, trecu prin satul Castel-Porziano unde niştte lucrători tocmai se ocupau cu înlăturarea unor ruine ale unei vile vechi romane. Perechea regală privi lucrul; deodată Regina descoperi în mormanul de ruine o bucată de marmor. Puse de se săpă mai adînc, ba suveranii însişi dădură o mînă de ajutor.

După ceasuri de muncă se găsi o copie a celebrului „aruncător de discuri" de Myron. Originalul în bronz a acestei minunate sculpturi e perdut, dar există cîteva copii în marmoră iar acea descoperită acum de Regina Elena, e una din cele mai superbe posibile.

*

La Viena se aşteaptă representarea nouei pise a lui Marco Brociner, originar din România. Titlul primitiv era „Palatul de cristal", schimbat acum în «Politicale» din condescondenţă pentru Oscar Blumenthal care a scris şi el o piesă cu titlul de mai sus.

*

STRUNA ZILEI

EXPLICAŢIE

De două zile încoace aţi suspendat „strnna". De ce?

Cetitor anonim.

Firul strunei îngheţase
De furtună'ntr'aşa hal
De-ai fi zis că-i... telefonul
Cel cu „firul special".

Informaţii

După proiectul privitor la modificarea învăţămîntului superior, actualii agregaţi vor fi numiţi cu titlul definitiv la catedrele lor.

In această categorie se află în Iaşi, la facultatea de drept, d-nii: I. Peretz, G. Tabacovici şi Iulian Teodorescu.

—

Prim la redacţie un manifest, semnat „lucrători frânghieri din Iaşi" prin care se protestéză contra felului cum sunt retribuiţi lucrătorii de la fabrica „româno-italiană" din localitate.

—

Duminică, 14 lanuarie va avea loc în Iaşi, o întrunire a tuturor patronilor, maiştrilor şi lucrători de încălţăminte, din localitate, spre a protesta contra îngăduirei ce-a dat consiliul de miniştrii de a se înfiinţa o mare fabrică de încălţăminte.

—

D. Prim-preşedinte al curţei va face astă-zi recomandarea pentru locul de grefier rămas vacant la s. I a curţei prin decesul regretatului V. Culianu.

Se crede că unul din grefierii tribunalului va fi avansat şi numit în locul vacat.

—

La „Eternitatea" s'a făcut astă-zi înmormîntarea regretatei d-ne Artemisa Ianov.

—

Intreruperea circulaţiei trenurilor

— Amănunte noui —

Circulaţia trenurilor continuă a fi întreruptă. Nici aseară nici astă-zi diminiaţă n'a plecat şi n'a sosit nici un tren la Iaşi.

De alt-fel singură capitala Moldovei este izolată şi aceasta din cauză că linia Iaşi—Vaslui este înzăpădită la Grajduri iar linia Iaşi—Paşcani între staţiile Sîrca şi Podu-Iloaie.

Iată amănuntele ce ni se comunică de către autorităţile C. F. R. din localitate.

Linia Iaşi—Paşcani este înzăpădită pe distanţă de 300-400 m. şi zapada a ajuns la o înălţime de mai bine de 2 metri.

Lucrările pentru debleiarea liniei nu s'au putut face ieri din cauză că viscolul era extra-ordinar de mare. De astă-zi diminiaţă, însă, lucrările de destuparea liniei au început şi se speră că pînă la ora 3 d. a. linia va putea fi redată circulaţiei.

In acest caz acceleratul de 6 fără 5 m. va puţea pleca din Iaşi şi tot ast-fel trenul expres va sosi la 6 şi 5 m. seara.

*

Lucrările pentru redarea în circulaţie a linei Iaşi—Vaslui continuă şi ele cu mare activitate.

In momentul chiar când luăm aceste informaţiuni de la şeful staţiei o telegramă de la şeful de secţie, aflător la Grajduri face cunoscut că lucrările se aproprie de sfîrşit şi speră ca trenul va putea fi în Iaşi la ora 12 din zi.

Acest tren, după cum se ştie, trebuia să sosiască alaltă seară, la ora 9. In acel tren se aflau 220 de persoane, dintre care foarte mulţi elevi de la şcoala militară, care reveneau la Iaşi la şcoală.

Persoanele acestea au petrecut timpul, de alaltă seară pînă astă-zi diminiaţă, în staţie sau în tren—merinde le-au fost aduse de la Vaslui sau de la Iaşi.

*

Linia dintre Bârlad-Tecuci, care a fost şi ea înzăpădită, a fost redată circulaţiei de astă-zi diminiaţă. Astfel trenul accelerat care a plecat alalta seară din Bucureşti şi a fost oprit la Tecuci, a plecat de aci astăzi diminiaţă şi probabil va ajunge sub seară la Iaşi dacă linia Iaşi-Vaslui va fi redată circulaţiei.

Or-cum o fi, probabil că astă-zi legătura cu Bucureşti va fi restabilită, dacă nu pe ambele linii cel puţin una din ele va fi redată circulaţiei.

*

Corespondentul nostru din Bârlad ne trimete noi amănunte privitoare la înzăpădirea trenurilor: din cauza viscolului desfundarea liniei spre Tecuciu nu s'a putut face eri. Viscolul bătea cu atîta furie, în cît procurorul Moisiu, plecat cu maşina în anchetarea despre care v'am comunicat eri, n'a putut ajunge de cît la cantonul II, dincolo de oraş şi de aceea s'a întors.

Vremea potolindu-se peste noapte, de dimineaţă lucrători şi soldaţi au fost puşi ca să desfunde linia şi probabil că la oara 12 trenul va putea pleca spre Tecuciu.

*

In timpul, însă, în care se fac lucrările de desfundare la Bârlad, s'a întrerupt circulaţia de la Tecuciu spre Bucureşti, între staţiile Cosmeşti şi Mărăşeşti. Se speră, însă, că până va ajunge acolo acceleratul spre Bucureşti, linia va fi desfundată.

*

Viscolul a fost de o putere extraordinară în regiunea Bârlad-Tecuci-Galaţi, aşa că atît firele telegrafice, cît şi acele telefonice dintre citatele oraşe, au fost stricate.

De astă-zi dimineaţă se anunţă de pretutindeni o potolire, dar gerul este atît de mare, încît cu mare anevoie se pot face lucrările de restabilire ale firelor.

—

La serviciul sanitar al judeţului se continuă cu examinarea membrilor corpului didactic primar, cari au cerut să fie scoşi la pensiune sau cari vor fi scoşi din oficiu.

Pentru această operaţiune s'au instituit 2 comisiuni: una din partea ministerului de instrucţiune compusă din domnii: C. V. Praja, inspector; doctor Tudor, medic primar şi dr. A. A. Lambrior. Cealaltă comisiune. din partea ministerului de finanţe, se compune din domnii: Sătescu, inspector financiar; doctor Tudor medic primar al judeţului; doctor Popovici şi d-ra doctor Slăvicescu.

Iată numele celor ce urmează a fi examinaţi: d-na Anna Buţureanu, institutoare din Iaşi şi d. Zavlovschi, învăţător din Iaşi.

Din Vaslui: C. Ciurcanu, Gr. Georgescu, Macovei şi Popescu, învăţători.

D. Dorohoi: I. Teodorescu. D. Georgeanu, Gh. Vicol, Gh. V. Nestor, Gh. Curliuc, D. Teodoriu, D. Scriba învăţător.

Din jud. Fălciu: P. Calciu, institutor şi învăţătorii: Al. Bucur, I. Cezar, P. Mităchescu, St. Trandafirescu, I. Bunescu,

Din Botoşani: A. Stino, învăţător; Gh. Popovici, învăţător Suceava.

Din Neamţ: Gh. Mironescu, preut, Ion Călin, V. Scorţeanu, Gavril Grintescu preut, I. Mironescu toţi învăţători şi V. Ionescu institutor.

Roman: Petru Sava, I. Bălăiţă şi D. Rugină, învăţători.

—

Eri marţi trebuia, să se facă inaugurarea nouei secţiuni chirurgicale de la spitalul sf. Spirioon, a d-lui profesor dr. E. Juvara.

Cum instalaţiunea secţiunei nu este perfect terminată, inaugurarea ei s'a amînat.

—

Un incendiu s'a declarat eri la casa d-lui profesor I. Paul, strada Asachi.

Doi fii ai profesorului sărind să stîngă o canapea cuprinsă de flăcări, s'au fript la degete.

—

Ministerul şcoalelor a cerut revizoratului şcolar din Iaşi să-i înainteze un tabloude cheltuelile făcute pentru şcoală de primăriile rurale.

—

Viitoarea şedinţă a consiliului comunal va avea loc Vineri.

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA"

35

SECRETUL

JUDECATORULUI DE INSTRUCŢIE

MARE ROMAN

de

PIERRE DELCOURT

Bătrânul nu ştia de nimic, doctorul îşi dădu imediat samă de aceasta.

Era acum necesar oare ca el să-l informeze asupra acestei descoperiri, sau doctorul trebuia să conserve pentru sine acest secret?

Evident!

Era un secret la mijloc şi doctorul Duchatel îşi dădu seamă că nu avea dreptul să-l divulge, cel puţin pentru moment.

Ei iubeau acest copil, ultima legătură care îi ataşa de pămînt, şi tânăra copilă era demnă de această adoraţie prin afecţiunea ce avea faţă de aceşti doi bătrîni.

Aceştia se grăbeau în jurul patului, fără a înţelege cauzele acestei crize subite, dînd toate ajutoarele posibile dar inutile copilului lor şi aşteptînd cu nerăbdarea sosirea doctorului Duchatel, pe care trimiseseră să-l cheme.

D. de Longpré se blăstama de a nu fi oprit pentru toată noaptea de doctor.

In sfîrşit acesta sosi şi se putu convinge, după cum am zis mai sus, de genul de boală de care suferea Alice,

După ce ordonă primele calmante şi după ce explică îngrijirile ce trebuiau avute în vedere pentru tînăra fată, d-rul Duchatel trebui să aştepte.

Lăsînd pe tînăra fată sub îngrijirea bătrînei mătuşi şi a Mariei, cei doi oameni părăsind camera bolnavei se duseră în cabinetul d-lui de Longpré.

Aici avu loe următoarea convorbire:

— Vă reînoesc prescripţiunile mele aşteptaţi şi sub nici un cuvînt nepoata dv. nu trebue contrariată.

La revedere amicul meu, la 7 ore voi veni să vă mai văd.

Doctorul părăsi otelul, condus de bătrânul seu amic.

Acesta din urmă, reintrat în cabinetul seu aruncă privirile asupra unui mare număr de căţi de vizită, primite în dîmineaţa acelei zile şi pe care în marea sa emoţiune nici nu avuse vreme să le citească.

Prima pe care o zări fu acea a marchizului de Bonnenil.

Bătrânul tresări şi nu se putu împedica de a murmura:

— Drace... nebunul, cine la pus să se apuce de spus poveşti.

In acest moment valetul de casă anunţă pe marchizul de Bonneuil.

Dl de Longpré treseri, şi supunîndu-se unui sentiment pe care nu'l putu defini, dădu ordin valetului ca să introducă pe noul vizitator, pe care în ori ce altă împrejurare nu l'ar fi primit.

Marchizul intră, cu aerul demn, cam mândru, cu figura împregnată de oare-care tristeţă, după cum se cuvine unui om de lume, care se găseşte într'o situaţie echivalentă cu acea a marchizului de Bonneuil.

Dl de Longpré era prea bine crescut pentru a-şi permite în atari condiţii ori-ce sori de încriminări.

Cu toate aceste el nu-şi putu stăpâni această exclamaţie, în timp ce îneinta spre marchis.

— Oh! Domnule.

Charles se închină adînc, aşteptînd fără a respunde.

Bătrânul tăcu; el înţelese că în împrejurările de faţă ori-ce reproş ar fi deplasat şi se gîndia, că poate merse prea departe.

De Bonenil văzând că bătrânul tace zise la rîndul seu:

— Domnule, vin să vă exprim regretele regretele mele pentru vorbele nesocotite ce am pronunţat aseară; în presenţa nenorocirei care vă loveşte, n'aşi putea spune altăceva, ce ar fi în stare de a accentua şi scoate în evidenţă durerea mea. Am auzit că d-ra Alice e foarte suferindă şi aceasta face să-mi mărească durerea.

D. de Longpré tăcea mereu. Atunci Charlea continuă:

Nu vin să vă rog ca să mă scuzaţi Sunt culpabil de uşurinţă şi cu atât mai mult cu cât consecinţele au fost grave, Ţineam nu ca să mă ertaţi, aceasta nu o pot spera, dar ca să cunoaşteţi regretele mele.

De astă dată d. de Longpré se închină uşor în faţa marchisului şi îi întinse mîna ca răspuns la proza încurcată a tînărului.

(Va urma)

FINANCIARE

Plătim Statului diferite dări după natura veniturilor, ce avem ; iar ca normă pentru aceste dări păstrăm proporționalitate cu resursele noastre.

Acest principiu al proporționalității îl stabilesc de altfel toate legiuirile noastre financiare. Și zic aceasta pentru că nu e adevarat că această rînduială în stabilirea taxelor fiscule ar fi prevăzută în Constituțiune. Astfel dl. C. Dissescu, în cursul său de Drept Public, arată că predecesorul său la catedra de Drept constituțional și Administrativa din București, P. Vloreanu, susține tocmai că Constituțiunea noastră precizează undeva că taxele noastre fiscale au a fi proporționale cu resursele contribuabilului, ceia ce nu e exact. In adevăr Constituțiunea noastră stabilește numai ca urmare a egalității tuturora în fața legilor, asta ca fiecare să contribue la sarcinele financiare ale Statului. Precum am zis însă, legile speciale financiare toate, adoptă principiul proporționalității.

Tendința actuală insă a fiscalității este de a împovăra cît mai mult avuția formată, cu alte cuvinte veniturile provenind din capitaluri și a exonera pe cît posibil pe cele provenite din muncă sau din muncă și capital.

Insă la acest rezultat nu s'ar putea ajunge s'au s'ar ajunge cu greu, dacă s'ar păstra regula proporționalității, de aceea se face apel la progresiune și să caută a se da taxelor fiscale caracter progresiv. Și cînd mă exprim astfel nu înțeleg că chiar în legile fiscale, ce făurim, noi adoptăm impozitul progresiv, că aceasta o facem în mod indirect. Să mă explic. Veniturile provenind din proprietățile rurale sunt lovite de un anumit imposit fonciar. In gradația pe care legea respectivă asupra impositului fonciar o face între proprietarul care singur își cultivă moșia, cel ce o arendează dar trăește în țară și între cel ce o arendează dar trăește în străinătate, primul plătind mai puțin, al deilea ceva mai mult, iar cel de al troilea îndoit cît cel de al doilea, s'ar putea vedea o progresivitate. Ea însă e de o altă natură, are un caracter de conservare națională, căci silește pe proprietari a cheltui parte din veniturile lor în țara de unde le trag, în cît nu i se poate recunoaște că e un imposit progresiv. Se înțălege însă că o dare e progresivă, cînd pentru situațiuni identice se prevede o taxă mai mare pentru un venit considerat ca fiind mare, și mai mică pentru un venit apreciat ca fiind și el mic. Și așa referindu-ne tot la impositul fonciar, avem categoria întâia adecă a acelor cari își cultivă ei înșiși pămînturile lor. Prin ultima lege financiară s'a dispus că proprietățile teritoriale, care au o întindere până la 10 hectare să plătească o dare financiară mai mică de cît întinderile de teren cari trec peste cifra de mei sus. Aci înțăleg eu că avem a face cu o adevarată progresiune, de și legea respectivă nu vorbește de așa ceva, ci ea nu e de cît o modificare a cîtorva articole din legea specială a impositului fonciar, care are drept principiu proporționalitatea în aplicarea taxelor fiscale.

E adevărat că se va zice că nu s'au mărit taxele la celelalte venituri provenind din proprietatea fonciară, dar întru cît măsura de degrevare privește numai proprietatea până la 10 hectare, și nu toate proprietățile teritoriale, ea poartă în sine principiul proprietății.

Tot așa se poate zice că facem aplecare de progresiune cînd ridicăm anumite taxe în general. Taxele de timbru, înregistrare, de metațiune a proprietății au suferit la noi în timpurile din urmă modificări care le-au făcut să treacă de la 1 la 3 și chiar mai mult la sută. Aci au păstrat regula de proporționalitate în legile respective. Dar am aplicat progresiune în mărirea taxei, cînd am ajuns ca într'un timp relativ scurt, poate 7—8 ani, am făcut ca toți cei cari plăteau 1 la sută ca drept de mutare a proprietății să ajungă astăzi a plăti 3—4 la sută.

Apoi tot de aici reesă și tendința de a face ca sarcinele fiscale să fie suportate de cei puțini, rămînînd scutiți sau puțin impuși, cei mulți.

Așa în cazul impozitului fonciar de care am vorbit mai sus, dacă ar veni cuiva ideia ca să scutească cu totul de ori-ce dare pe cel ce are 10 hectare, idee care de altfel s'a ventilat prin presa noastră, am ajunge tocmai la aceia că scutim pe cei mulți și lăsăm să plătească cei puțini. Și fiind că ar rezulta un gol din faptul acelei scutiri, ar trebui să mai ridicăm taxele la cei cu proprietăți mai mari.

Dar să ne uităm numai cum procedăm astăzi cînd vine chestiunea unei degravări. La cine se gândim mai întâi? Negreșit la cei mulți. Astfel, căutăm să suprimăm tocmai acele dări, cari ating pe cei mai mulți.

Am atins aci aceste chestiuni pentru că ele au relațiuni intime cu starea financiară a unui stat or este cert că budgetele cresc și de această regulă generală a creșterei lor nu scapă nici țara noastră. Și această creștere se sprijinește pe principiul financiar că bogăția generală are tendința de a spori necontenit, și cînd zic bogăția generală înțelag veniturile produse ori prin muncă ori prin capital, ori prin asociarea lor. De aici se vede că budgetul se sprijineste pe elasticitatea veniturilor. Dacă cercăm să deplasăm taxările fiscale și facem ca numai o ramură de venituri să le supoarte atunci se perde din acea elasticitate, de care are nevoe un budget mărișor cu e al nostru, și care are tendința de a mai crește. Este locul dar de a examina bine chestiunile și a nu face pivotul întregei situațiuni financiare a statului numai din așa zisa bogăție formată.

V. I. Radu

Ultime informații

Luni 15 c. va începe la București concursul pentru catedra de drept roman de la facultatea de drept din capitală, rămasă vacantă în urma decesului lui Crătunescu.

Dacă intervenția rectorului universității din Iași pe lîngă M S. Regele, care va avea loc imediat după restabilirea circulațiunei trenurilor, nu va aduce rezultatul dorit, d. St. Longinescu, profesor la catedra similară din Iași, se va presinta la concurs.

Pare că viscolul care a încetat la noi bîntue cu furie în Muntenia.

Ast-fel comunicația telegrafică cu Bucureștiul a fost și ea intreruptă de la orele 12 in jos.

Nici în astă seară nu va pleca vre-un tren din gara Iași.

Aceasta din cauza că nu s'a reușit a se restabili circulația nici pe linia Pașcani nici pe linia Vaslui.

O telegramă sosită vestește că un incendiu s'a declarat ieri la fabrica de sticlărie din Lespezi.

Mulțumită măsurilor luate, incendiul a putut fi localizat.

Nu se cunosc până acuma nici cauzele, nici daunele, care au provenit din acest incendiu.

Consiliul profesoral al facultății de medicină va fi convocat zilele aceste pentru a proceda la alegerea unui decan pe un nou period de doi ani—căci mandatul actualului decan expiră zilele aceste.

In ziua de 12 Ianuarie va avea loc o întrunire a membrilor societății medicilor și naturaliști.

Ordinea de zi menționează cîte-va comunicări ce se vor face de membrii societății.

Trenul care urma să sosească alaltă seară la ora 9 și care a fost înzăpădit la tunelul de la Grajduri a fost în sfîrșit adus în Iași astă-zi la ora 11 și 40 m.

Linia n'a putut încă fi desfundată și pe o întindere de mai bine de 200 metri s'a făcut transbordarea.

Călătorii sosiți spun că au indurat mari suferinți deși ei recunosc tot ce a fost omenește posibil pentru a evita ca pasagerii să sufere, s'a făcut.

Lipsa de alimente a fost extra-ordinară și s'a plătit până la un leu bucata de pîine.

Merindele au fost aduse cu trenuri de ajutor de la Iași și Vaslui și au fost în saci transportate până la locul unde era înzăpădit trenul.

Din această cauză ajutorul nu putea să parvie de cît cu foarte mare greutate.

La biserica Toma-Cosma, s'a oficiat Duminica trecută, cununia domnișoarei Anetta Simionescu cu d. C. Gafencu.

Familia Tuduran a fost nașii tinerilor căsătoriți, cărora le adresăm felicitările noastre.

Epidemia de morbidă s'a declarat în satul Cucuteni.

Noul caiet de sarcini pentru lucrările de alimentare cu apă și de canalizarea orașului Iași, va fi curînd terminat.

Prin noul caiet se modifică următoarele articole din ultimul caiet: 7, 10, 11, 47, 49, 52, 53, 57, 58, 59, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68 și 69.

Imediat după restabilirea circulațiunei, generalul comandant al corpului IV de armată va pleca să inspecteze regimentele Cantemir 12, 7 Rahova și Rovine, din Bărlad și Vaslui.

Judiciare.

Cele mai multe procese pendinte astăzi la cele 2 secțiuni ale curții au fost amînate din cauză că părțile, locuind aiurea, n'au putut sosi din cauza înzăpădirei trenurilor.

Intre procesele astfel amînate era și însemnatul proces de indiviziune d'intre moștenitorii Alcaz.

A fost amînat, d'asemenea, procesul în daune, referitor la dărîmarea unei case, intentat comunei Iași de d na A. Rîșcanu.

*

La s. I, a curței s'a judecat apelul d-lui S. Schwarz, negutitor de grîne din Brăila, intentat d-lui inginer Negruți din Iași, pentru sustragere de sub sechestru.

Curtea a respins apelul d-lui Schwarz menținînd sentința de achitare dată de tribunal.

*

Ministerul domeniilor a constatat că s'ar fi vândut o mulțime de vii, din jud. Iași, de și ele erau supuse embaticului.

Ministerul a cerut tribunalului să-i trimeată un tablou al tuturor acestor vii, pentru a face acțiuni de anularea vânzărilor.

*

Tribunalul comercial a obligat pe comerciantul Rosenblum, proprietarul magasinului „Bazarul de Berlin", a cărui declarare în stare de faliment a fost cerută, ca până în ziua de 8 Februarie, să presinte dovoda că a achitat toate creanțele ce-i au fost protestate.

*

La înmormîntarea de ieri a regretatului grefier Culiano, au rostit cuvîntări funebre, domnii : S. Georgescu, avocat și Vrînceanu, din partea grefei curței s. I.

*

La 15 Ianuarie este fixat termin pentru vînzarea moșiei Mînjești proprietatea erezilor defunctei Ecaterina Lepadatu; la 17 Ianuarie se va vinde silnic vin din comuna Copou, proprietatea lui I. Agapi.

Ultima oră

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

București 9 Ianuarie

Sosirea d-lui Take Ionescu

București.—Astăzi, la orele 11,40 dim., a sosit din Viena d. ministru Take Ionescu.

Intreaga cale a Griviței era pavazuată.

La gară erau de față toți deputații și senatorii aflători în București și o mulțime mare de prieteni ai ministrului de finanțe.

Apariția d-lui Take Ionescu pe peronul gărei, fu salutată cu mare entusiasm.

Un vapor pierdut

București. *Din Constanța vine știrea că vaporul „Kelet" de sub pavilionul Ungar plecat acum patru zile spre Constanța n'a sosit nici până acum.*

Sunt serioase temeri că vaporul a făcut naufragiu.

Vaporul Carol in Primejdie

Constanța.— *Vaporul Carol care era așteptot astă-noapte aci, unde urma să sosească venind din Alexandria, n'a sosit până acum.*

Vaporul are pe el 26 pasageri și poartă o mare cantitate de mărfuri.

Prin telegrafia fără fir vaporul Carol anunță că se află în largul mărei fără a precisa însă situația în care se găsește.

Sirenele din port dau lungi semnale prin care indică poziția portului Constanța.

Marea este foarte agitată și vaporul Carol rătăcește pe mare, fără însă, a fi suferit până acum vr'o avarie.

Lumea de aci se arătă foarte îngrijată de soarta vaporului Carol.

Tulburări

Madrid.—In chestiunea votărei legei asociațiilor au avut loc mari turburări între clericali și liberali, cu ocaziunea discuțiunei legei acesteia în camera cortezilor.

Audiență

Viena—Impăratul Austriei a primit ieri în audiență pe d-nii M. Cantacuzino, primarul și Al. Cincu, primul ajutor de primar al Bucureștiului.

Știri senzaționale

Buda-Pesta.— Este sigur că agitația în afacerea ministrului de justiție Polloniy va grăbi criza ministerială din Ungaria.

Baroneasa Schoenberger, acea care a înlesnit lui Polony informațiunile de la curtea Imperială a încercat să se sinucidă.

Impăratul și alegerile

Berlin.— Intr'o alocațiune ținută cu prilejul unui prînz militar, împăratul germaniei a atins chestia politică și a spus că ofițerii ar trebui să dee voturile lor, în alegerile viitoare, candidaților guvernului.

BROSSE A TAPIS
Prix : 14 fr.
R. GARIEL
2, rue Amelot, près la Bastille
PARIS
Envoi franco du Catalogue

REGATUL ROMANIEI

Primaria Comunei Iași

Licitație pentru lucrările de alimentare cu apă și canalizarea Orașului.

In baza votului Consiliului Comunal din 18 Decembrie 1906, prin care nu s'a aprobat rezultatul licitației a doua, care a avut loc în 14/27 Noembrie 1906, se publică o nouă licitație pentru ziua de 27 Ianuarie (9 Februarie) 1907 cu privire la executarea lucrărilor de alimentarea orașului Iași cu apa de la Timișești și pentru canalizarea orașului prin sistemul „Tot la canal".

Licitația va avea loc prin oferte închise scrise în limba romînă ce se vor primi la Primăria comunei Iași în ziua sus arătată pînă la ora 6 p. m.

După această oară nu se mai primește nici o ofertă sau supra ofertă.

Lucrările constau din :

1). *Pentru alimentarea cu apă:* Lucrări de terasamente, de beton și de zidărie, cu toate accesoriile lor pentru captarea apei subterane (prin galerie) la Timișești. Furnizarea și așezarea tuburilor metalice pentru conducta de aducere de la Timișești la Iași, precum și instalațiile mecanice pentru rezervoriile de apă de la Brăești și Iași; de asemenea furnizarea și așezarea conductelor de distribuțiune în Oraș.

2). *Pentru canalizare*: Lucrările și aprovizionările materialelor necesare pentru canalizarea stradelor ; lucrări de rectificare a rîului Bahlui precum și instalațiunea pentru epurațiunea biologică a apelor de canale.

Valoarea totală a ambelor lucrări întrece suma de zece milioane lei.

Exproprierile nu privesc pe antreprenor.

Plata se va face de comuna Iași în numerar în monedă romînă prin acompturi lunare asupra materialelor aprovizionate și asupra lucrărilor efectuate.

Pentru achitarea tuturor lucrărilor și cheltuelilor Comuna Iași dispune de banii necesari realizați anume prin un împrumut de 13,5 milioane lei.

Odată cu depunerea ofertei concurentul va depune o garanție provizorie de 400.000 lei în numerar sau în efecte de ale Statului romîn, sau efecte de ale comunei Iași.

Se admite oferte numai pentru ambele lucrări de odată (alimentarea cu apă și canalizarea) iar concurentul trebue să specifice in oferta sa aparte rabatul asupra prețurilor unitare ale proectului pentru lucrările de alimentare cu apă și aparte asupra prețurilor unitare ale proectului pentru canalizarea de „Tot la canal".

Nu vor fi admiși la licitație de cît acei ce vor dovedi cu certificate autentice că au executat **în calitate de intreprinzător** lucrări similare sau de artă de o mare importanță în mod conștiincios și satisfăcător.

Certificatele se depun cu cinci zile înainte de termenul licitației la Primărie ; iar Primăria își rezervă dreptul absolut de a aprecia valoarea lor și de a hotărî care concurenți vor fi admiși la licitațiune.

Cu începere de la 15/28 Ianuarie planurile și caietele de sarcini vor fi la dispoziția concurenților, până la acea dată; pentru ori-ce informațiuni să se adreseze la Primărie la Inspectorul General însărcinat cu direcțiunea lucrărilor.

Art. 72—83 din legea comptabilității generale a Statului romîn sunt aplicabile acestei licitații.

Comuna își rezervă dreptul, ca până în 10 zile de la data licitației să se pronunțe asupra ofertelor, care rămîn valabile până atunci.

Primar, **Gh. Lascar**

p. Secretar *Hugo Hahn*

No. 24433
1906 Decembrie 22.

D-ra Natalie Neagu
Pasajul Maca-Vilacros.
Calea Victoriei 32.
București.
Rochii și Confecțiuni.

E. HEROVANU
AVOCAT
și a mutat biroul în strada Ștefan-cel-Mare casele episcopiei catolice.
Ore de consult: de 3 la 6 seara.

TEODOR PISOSKI
AVOCAT
— 6, Strada Unirei 6 —
Ore, de consult : 4—6 p. m.

are pentru basa principală **Codeina** și **Tolu**; el inlocuește **Pasta Zed** și poate fa ntrebuințat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta cătuși de puțin inconvenientele vătămătóre a le opiului.
Folosește de minune în contra **irritațiunilor, peptului** si **ale pulmonilor**, a **tusselor invechile, bronchitelor, tusei măgăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.
Paris, *strada* **22, Drouot** și la *diverse* Pharmacii

Dr. A. Steuerman
Str. GOLIA No. 13
Medic al Societății Fraterna-Păcurari și al Tramvayului electric
Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.
practică : **Vaccinări și Revaccinări**

Doctor L. Silberstein
Strada Arcu 10
(Peste drum de casele Negruzzi)
Consult. de la 10—12 dim și 4—6 seara.

Ori-ce posesor de Gramofon pocte imprima singur voacea sa prin ajutorul noului aparat care se aplică pe ori-ce Gramofon. Costul lei 40. Plăci virgine foarte ieftine.
ROMÂNIA MUSICALĂ
FINKELSTEIN
Iași.—Str. Lăpușneanu 24
furnisorul tuturor școalelor cu note de muzică, viori, mandoline, coarde italiene și toate instrumentele muzicale.

NUMAI LA
Fotografia artistică WEISS
Piața Unirei (Otel România) Iași
se poate căpăta fotografie ideală
5 Lei, 12 fotografii platinotipie.

Casa S. HAIFLER
Vinde losuri de ale
LOTERIEI REGATULUI ROMÂN
PE CLASE

Cl. I	1.50	Lei	1/8
	3.00	«	1/4
	6.00	«	1/2
	12.00	«	un los

Casa Haifler fiind fondată în anul 1880, onor. public, o poate onora cu încrederea sa.
Str. Ștefan cel Mare 33.

Restaurantul TANASACHI
Din nou instalat cu tot confortul marelor restaurante europene servește onor. sale clientele cele mai delicioase mâncări.
Serviciul ales și prompt.
Restaurantul e deschis noaptea. **Bucătărie specială.** Pentru artiști reducere.

Cereți renumitele
CONSERVE „STAICOVICI"
CALITĂȚI SUPERIOARE. — PREȚURI IEFTENE
De vînzare la toate magazinele de Coloniale din țară
— Depozit general: Str. Regală No. 11—București —

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif şi ca Depuratif.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classelĭ lucrătore*, căreia el economiseşte cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ : Farmacie FRATII KONYA.

NOROCUL

vă învită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Şansele de câştig pentru ceĭ ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos :

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întărziere de

Agenţia Teatrală „THALIA“

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din ceĭ mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris in contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură in patru culori pe banda care sigiléza capsula.*

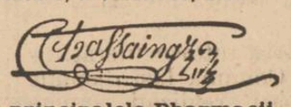

Paris, 6, avenue Victoria, şi in principalele Pharmacii.

n Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmaciştĭ

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta“

LOIZA

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—**Iaşi.**

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repezi

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5f**

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f 50 c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strda Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV. —No. 45.—Vineri 12 Ianuarie 1907.

In plină lumină

In mijlocul intrigilor de tot soiul ce din nefericire se ţese înăuntrul partidului conservator, alimentate fiind în tot chipul de către adversari, doar-doar s'ar slăbi tot mai mult solidaritatea mare ce se revarsă din năuntrul partidului conservator cînd a venit la guvern, discursul „celui mai energic şi mai neadormit“ dintre fruntaşii conservatori ieşeni, a slujit de mare însufleţire pentru o sănătoasă reculegere.

Injghebarea puternică, întru cît-va cam pripită a partidului conservator, prin nişte energii noi intrate in partid de o decenie încoace, a surprins nu numai pe adversari dar chiar şi pe conservatorii însuşi: de unde s'a produs la adversari admiraţiune, ce trebuia să isbucnească sub formă de invidie, iar la conservatorii înşişi, chiar dintre cei mai vechi, un fel de surprindere deconcertantă.

Intr'o aşa stare de spirit generală se putu lesne sădi intriga, se putu lesne aluneca încet-încet un fel de neîncredere reciprocă, acest lucru fiind intreţinut din nefericire şi printr'o fracţiune importantă a partidului conservator—junimiştii—cari, în cunoscutele şi regretabilele împrejurări, s'au rupt de matca partidului, voind şi tinzînd, ceea ce fireşte nu se putea nici-odată înfăptui, de a atrage grosul partidului după ei.

Toate aceste circumstanţe s'au strîns gramadă pentru a prileji starea de suflet colectivă a partidului conservator, asupra căreia se fac fel de fel de presupuneri şi se dau fel de fel de pronosticuri. Pentru limpezirea acestei stări de spirit, fruntaşul nostru iubit a convocat partizanii, cari, dornici de-a smulge din gura sa, mai ales dintr'a sa, adevărul, cu care s'au deprins, au respuns în număr cît mai mare la chemarea sa.

Şi discursul d-lui Bădărău a fost dintre cele mai însufleţitoare. Precum arătăm noi în scurte vorbe motivele actualei stări de lucruri, dînsul, cu exuberanta căldură a sufletului său, a arătat pe larg că acest fenomen politic se datoreşte tocmai vredniciei şi vitalităţei partidului. E o oare-care forfoteală, e un oarecare sgomot de fermentaţie, care pe zi ce trece devine tot mai potolit, înainte de a se închega desăvîrşit partidul.

D-l Bădărău spulberă toate atacurile îndreptate împotriva d-lui Take Ionescu, care, înăduşind cu vigoarea firei şi minţii sale multe ambiţiuni ce nici nu-l pot urma, necum egala, reduse fiind la a trimbiţa clişeul tradiţiei, se poate să fie privit cu rîvnă şi actele sale mari să trezească invidia oamenilor mici. Liber poate fi cine-va a nu agrea pe d. Take Ionescu; dar a medita asupra îndepărtării sau izolării sale din partid, înseamnă a medita în mod criminal asupra mutilării partidului însuşi.

D-l Bădărău, precum îi stă şi in fire, iradiind vasta sa încredere, priveşte viitorul partidului cu cel mai satisfăcător optimism, optimism ce-a isbutit să-l transmită tuturor celor ce l-au ascultat. A arătat în definitiv că menirea partidului conservatnr, dacă n'ar fi de cît numai aceia de a aduce la cumpăna dreaptă partidul liberal, este prea mare, vitalitatea sa prea viguroasă, pentru ca să poată fi minat de intrigi mici produse de oameni mici.

Viaţa într'un organism şi deci şi într'un partid, se perpetuă printr'acea că elementele de vigoare să aibă cădere asupra elementelor de stingherire. Datoria noastră a tuturora dară este de-a ne înălţa mai presus de intrigi, de-a le nesocoti şi a face să dispară, pentru a se desfăşura în plină lumină de zi şi de viaţă, partidul conservator întinerit şi reîntregit spre marele bine al ţării şi al fie-căruia dintre noi.

Pinus

„STATUTELE“

Delicioasa armonie d'intre liberalii locali, este un fel de comică melodramă cu tablouri, cu tablouri al căror număr nu se poate fixa precum se obicinueşte la veritabilele melodrame.

La început era—ca în biblie—cuvântul. Cuvântul în înţelesul că, la întrunirile de la club, se schimbau cuvinte groase.

Pe urmă, al doilea tablou, represintase desfacerea prin celebrele 62 şi 68 voturi.

Această desfacere dădu loc celui de-al treilea tablou, tabloului de un comic iresistibil, intitulat „ne împăcăm“.

De la împăcare s'a trecut la al 4 lea tablou, la tabloul-surpriză, întocmirea statutelor.

Nici împăcare făcută, nici stabiliţi învinşii şi învingătorii—dar se fac statute.

Aceste celebre statute, care ar fi premergătorii noului club—căci se va crea un nou club, cu toate că certele au fost cu totul minimale—aceste statute se întocmesc de 5 zile încoace şi tot nu sunt gata încă.

Câte mii de articole vor cuprinde aceste statute de confecţionarea lor răpeşte atâtea zile—Dumnezeu o fi ştiind; noi nu ştim şi nici liberalii, pun rămăşag, nu ştiu nici ei.

Statutele, indiferent de natura lor, sînt produsul unor convorbiri mature. Când ajunge treaba la partea pur redacţională a lucrului, aceea ie partea banală şi se face în câte-va ore.

Dar se vede că la colectivişti şurubul se învârte alt-fel: întâiu fac statutele şi pe urmă se iau la ceartă.

Dar—în fine. Am ajuns la tabloul statutelor.

Vom reveni—cu siguranţă!

NEMULŢUMIŢII

In marele seu discurs de la 6 Ianuarie, d. A. A. Bădăreu a făcut nemulţumţilor, adică sectei de parasiţi, cinstea de a se ocupa, un moment de ei.

Nemulţumitul face parte d'intr'un club politic. De fiinţa lui acolo nu vei putea scăpa nici odată, după cum geaba se luptă primarii să scape de plaga jalbarilor sau magistraţii de acea a stăruitorilor de prin sălile tribunalului.

Dar ce este nemulţumitul politic?

Mai înainte de toate este o gravă şi mîndră nulă. El vrea să-i dai şi să-i dai ceea ce nu merită. Dacă în generositatea ta îi oferi, ceea de fapt nu merită, micile resturi de slujbe, el se supără. S'ar supăra la fel dacă i-ai da şi lucruri alese, fiindcă supărarea şi bosumflarea fac parte integrantă din viaţa nemulţumitului.

In politică cinsteşti pe ai tăi, în măsura în care ei te cinstesc pe tine şi în măsura serviciilor ce ei aduc politicei.

Nemulţumitul n'are cum să muncească. El este un incapabil.

Activitatea toată şi-o desfăşoare la cafenea. Aşa-i place lui, ca în aerul închis al cafenelei, în mediul învinşilor în lupta pentru existenţă, în auzul misiţilor şi al colectorilor de mucuri de ţigări, să bârfească şi să înjure.

E nemulţumit şi bârfeşte de ce? Fiindcă partidul nu împlineşte cutare angajament ce luase în opoziţie sau cutare punct cuprins în program?

Aşi! Fiind-că „nu-i s'a dat“ şi „fiindcă nu-i s'a făcut“.

Foarte bine i se respunde. Dar tu, pentru partidul de la care pretinzi să-ţi dee şi să-ţi facă, tu ce-ai făcut?

El n'a făcut nimic, dar faptul că a onorat clubul cu presenţa sa, îi dă dreptul, crede nemulţumitul, la toate onorurile posibile.

Nemulţumitul în politică constitue o ruşine şi o plagă pentru partidul din care face parte.

Altă dată era plaga aşa zişilor independenţi, care compromiteau politica cu diversele lor cereri şi pretenţiuni.

In locul lor au venit nemulţumiţii, care vor dispare şi ei şi vor face loc altei secte de parasiţi.

Politica nu va scăpa de ei, precum primăriile nu vor scapa de jalbari.

De cît jalbarii stau la poarta primăriei pe cînd nemulţumiţii pretind să le spînzuri portretele în interiorul cluburilor.

OBŞTIILE SATEŞTI

Obştiile săteşti sunt acele vechi organizaţiuni, care aveau drept scop de a da o expresiune întregii suflări din sat, prin un număr de săteni, oameni cu greutate şi experienţă, şi care se aibă deplina încredere a satului. Aceste obştii aveau fiinţă mai ales în ceea ce priveşte raporturile mulţimei satului către anumita persoană sau autorităţi, cînd cădea cumpănă greu pentru sat; cînd se aruncau dări grele şi mai ales împilări din partea neamurilor străine, care prădau ţara, obştia satului chibzuia, cum va fi în stare satul să respundă havaleaua ce se arunca asupra sa. Tot obştia îşi lua asupra sa şi respundea cu averea şi viaţa sa faţă cu îndatoririle, pe care le lua în faţa autorităţilor sau proprietarului, era oare cum chezaşă pentru îndeplinirea îndatoririlor ce şi le lua satul întreg.

Astăzi Obştiilor săteşti li se dă o parte din vechile însuşiri şi puteri, adecă vrednicia de a vorbi în numele tuturor sătenilor şi a chizăşiei, că angajamentele luate, ver fi îndeplinite.

Odată acest punct statornicit, ne întrebăm in ce chip se vor întocmi aceste obştii săteşti, căci de la chipul cum ele se încheagă atîrnă puterea lor în viitor şi binefacerile ce vor aduce stărei de sărăcie în care să găseşte ţaranul romîn.

Froiectul de lege ne trimete la legea din 9 Februar 1904; însă în acea lege nu se spune cum se alcătuesc obştiile, ci numai chipul cum trebue ca obştiile să poată fi înfăţoşate în faţa instanţelor judecătoreşti.

Chestia închegărei obştiilor este foarte însămnată, căci de la chipul cum vor fi reprezentate interesele ţăranilor, atîrnă binefacerile legei. Legea poate să fie cît de bună, cînd acei ce trebue să o îndeplinească nu sunt nici vrednici, nici de bună credinţă, atunci efectele legei sunt rele şi nu corespund aşteptărilor, de aceea multă chibzuinţă se cere de la chipul alcătuirei obştiilor săteşti, care sunt menite să puie în practică legea.

In alcătuirea puţinelor obştii de până acum, s'au putut vedea neajunsurile şi lipsa de prevedere, fiindcă în obştii, mai prin toate părţile să pun oameni interesaţi, speculanţii cei mai îngrozitori ai satului, crişmarul alăturea cu cheaburul, sau omul bogat din sat, care dă bani cu camătă, apoi fostul învăţător, primarul, notarul, perceptorul, preotul etc., în fine toţi aceia, care găsesc prilejul de a-şi angaja banii în afaceri care se aducă cu siguranţă sută la sută folos; aceştia formează obştiile, ei înfăţişază interescle şi nevoile ţăranilor, din mîna lor pleacă înlesnirea pe care o aşteaptă saracii şi nevoieşii satelor.

Voi continua.

Gr. C. Buţureanu

CATE-VA NOTE

Telegrame ne vestiră eri, că două vapoare, vaporul românesc „Carol“ şi vaporul sub pavilion ungar „Kilet“ se află în primejdie, din cauza furtunei.

La noi, din pricina frigului, a mizeriei şi a excesivei scumpete de lemne, cei obijduiţi de soartă—îngheaţă literalimente. Iar d'incolo, în largul mărei, două vapoare cu pasageri pe bord, sunt cuprinse de furtună, de ceaţă—şi atita doar de mai văd bieţii pasageri, în întunericul acela: moartea.

Atîta mizerie în lupta aceasta pentru viaţă—va uşura fie-cărui cîte o reflexiune.

Gîndidu-mă la pasagerii aflători pe cele două vapoare, ochii 'mi căzură întîmplător asupra unui motto, în versuri, al unui articol apărut eri seară într'un prea excelent ziar local. Acele versuri sună: „cînd din furtuni, corăbii, spre mal cu greu se scot, e de-un poet nevoe mai mult ca de-un pilot“.

Serviciul maritim romîn, ca să înlăture, pe viitor, ori ce pericol, ar trebui potrivit acestor versuri, să suprime piloţii şi să-i înlocuiască cu poeţi.

Să sperăm.

*

Uite trei zile de cînd noi din Iaşi trăim absolut izolaţi de restul ţărei. Trenurile nici nu vin, nici nu pleacă. Acel calamburistic fir special Iaşi—Bucureşti, a ajuns în halul lui Moralescu, care nu se mişcă din loc în timpul iernei. Telegraful nu funcţionează de cît cu anevoe.

In asemenea împrejurări cea mai ridicolă meserie e acea a gazetarului. E rîndul fabricărei ştirilor şi în asemenea împrejurări trebue să scrii: „viscolul bate cu atîta furie, în cît toate liniile ferate astupate“. „Femeea Catinca, de 60 ani, a fost găsită moartă. Ea a murit de frig“.

*

Unul care se repetă.

Un ziar local publică un articol intitulat „Teorii politice“. La rîndul III al articolului, scrie: „teoriile se bat cap în cap“ de pe o zi pe alta“.

La rîndul 20: „cu privire la aceiaşi chestie teoriile se bat cap în cap“.

La rîndul 21: „după cum le trăsneşte prin cap“.

La rîndul 22: „făuritorii acestor idei, „îşi contrazic ei însăşi „de pe o zi pe alta“.

Mai la vale: „în aceiaşi mare chestie, „una spune într'o zi, alta în altă zi“.

Şi ştiţi cum se numesc toate astea?

„Teorii politice“.

OAMENI ŞI LUCRURI

INZAPADIRE

E o linişte neobicinuită în sala de redacţie. De două zile vizitatorii s'au împuţinat, şi faptul e de sigur în legătură cu lipsa gazetelor şi revistelor de pe masa redacţiei, în urma înzăpădirei trenurilor,—a tuturor trenurilor.

De n'ar fi micul şi vioiul telefon; dacă din cînd în cînd telegraful nu ne-ar transmite cîte o veste, am fi ca pe o insulă izolată în mijlocul unei ape....îngheţate, căci aceasta e soarta oraşelor de provincie, cari îşi sorb o bună parte din viaţa şi activitatea lor din traiul Capitalei unde cu încetul s'au concentrat toate; fără a mai vorbi de neaparata legătură cu străinătatea, cu lumea toată, astă-zi inevitabilă şi care se face negreşit prin corespondenţă, prin presă.

Pentru moment toate sunt întrerupte: relaţiile s'au curmat; afacerile stagnează; iar tot ce lipseşte oraşului se află suspendat, închis în vagoanele trenurilor înzăpădite pe neaşteptate, ţintuite pe şinele îngheţate ale drumului de fier. Prin geamul cel mare al redacţiei se vede un ochiu de ferestruie,—este acea a unui chioşc de gazete. De obiceiu mica ferestruie se rîdica în tot momentul şi în cadrul ei apărea figura palidă şi plăcută a unei modeste vînzătoare care-şi servea clienţii, cumpărători de ziare, de fascicole romanţioase....De trei zile mica ferestruie e hermetic închisă; din cînd în cînd cîte o privire indiscretă cearcă să pătrundă în taina chioşcului gol: e dorul după vînzătoare sau setea după noutăţi?

...A, setea de noutăţi consumă în momentul de faţă pe nenorociţii iaşani. Ziarele locale—trebuie s'o mărturisim—nu pot înlocui doară toată presa remînească, în special acea din Capitală care vine proaspăt încărcată de cele mai picante şi mai variate întîmplări din Bucureşti, focarul marei activităţi a întregului Regat.

De aceea Iaşul în ultimele zile ni se pare sombru, tăcut, întunecat, de stingher ce este în urma încremenirii trenurilor. Afacerile par întrerupte de cînd toate zac întroienite în trenurile oprite pe linie. Acolo, în vagoanele adormite şi reci, comerciantul îşi are speranţele afacerei; ziarele locale îşi au cele mai noui izvoare de articole politice, subiecte de discuţii, de tălmăciri, de polemici.

Acole zace o parte din puterea şi activitatea vieţei politice.—acolo au loc o parte din... şedinţele Parlamentului; acolo în fine se vor fi aflînd cele mai recente producţiuni literare, sute şi mii de poezii lirice pe care în aşteptare febrilă le doresc eroii şi eroinele acelor calde inspiraţii aşa de crud îngheţate, unele pierzîndu-şi chiar prin aceasta valoarea lor de actualitate, sinceritatea şi menirea lor.

...Să avem însă puţină răbdare. Trenurile vor sosi. Iaşul îşi va relua fizionomia şi viaţa de odinioară; iar chioşeul din faţa redacţiei va recapata şi figura interesantă a vînzătoarei şi mişcarea neîntreruptă de cumpărători. Va fi o adevarată primăvară în lumea cetitorilor de fascicole ca şi în lumea de comerţ, de literatură, de afaceri.

Rodion

Din psihologia loteriei

Spre civilizare — Prima loterie romînă — Pentru sănătatea ţaranilor—Dorul de îmbogăţire—„Credinţa în noroc“ —Loteria în literatură—Ţara utopiei.

Cam pe neaşteptate şi fără multă pregătire ţara românească se află astăzi înzestrată cu o nouă — cum să-i zicem mai corect?— instituţie: loteria de stat. Ca şi toate obiceiurile şi aşezămintele pe care le imităm din ţările civilizate, loteria a venit cam tîrziu la noi, — dar tot a venit, căci *trebuia să vie*.

Trebuia pentru bunul motiv că firea omului modern, produs al unui anumit sistem de traiu, evoluînd pretutindeni de o potrivă, ajungînd a fi pretutindeni aceeaşi, ar fi fost neînţeles lucru ca sufletul nostru să renunţe pentru multă vreme la această profundă cerinţă omenească: uşurarea traiului prin încercarea norocului.

La dreptul vorbind, locuitorii regatului romîn n'au aşteptat ivirea loteriei oficiale, adecă a acela care poartă coroana ţărei imprimată pe afipte şi pe bilete pentru a încerca să smulgă norocului ceea ce adeseori viaţa simplă, munca de toate zilelele refuza a le da: îmbogăţirea lesnicioasă, repede, neaşteptată. De mulţi, mulţi ani, milioanele treceau graniţele în chip mai mult sau mai puţin clandestin şi nu ararcori telegramele fulgerătoare aduceau îmbucurătoarele ştiri despre imbogăţirea cutărui sau cutărui. Fără a mai vorbi de celelalte milioane care se jucau la vr'o ruletă celebră, — celebră prin sărăcirea pînă la disperare a atîtor amatori, veniţi peste nouă mări şi ţări ca să-şi caute... calicia cu care erau aşa de puţin învăţaţi încît preferau să-şi sboare creerii decît să se lupte cu ea; afară dacă nu erau dispuşi ca şi „celebrul“ Georgescu-Vitriol să întreprindă apoi conferinţi cu subiectul interesant: „cum am cîştigat un sfert de milion la Monte-Carlo“...

*

Iată-ne aşa dar înzestraţi cu o loterie oficială a cărei primă tragere avu loc zilele aceste şi ne aduse relativ frumoase cîştiguri şi oraşului nostru. Se ştie că venitul acestei loterii este menit a alina o parte din mizeria ţărănimei şi anume să întreţină un mare număr de spitale rurale.

Dar ceea ce este sigur, e că scopul acesta înalt umanitar nu joacă nici-un rol în graba cu care locuitorii oraşelor — şi chiar ai satelor — au cumpărat stocul imens al biletelor de loterie, ci mobilul principal la noi ca şi aiurea este dorul de cîştig, setea firească a fie-căruia dintre noi ca să putem înlocui, la un moment dat, starea noastră materială, socială, prin alta mai superioară, mai lipsită de griji de temeri, de nemulţumiri.

Şi cine nu are griji? Cine nu se teme de ziua de mîine? Cine nu se crede în drept a fi nemulţumit sau chiar nefericit? Cine, apoi, nu a văzut cu ochii săi proprii, aproape de el, oameni săraci îmbogăţindu-se, ridicîndu-se, scăpînd ca prin vis de ori-ce frică, de ori-ce lipsă, de ori-ce nevoie?

E drept: sunt şi alte mijloace alte căi de îmbogăţire şi de înălţare. Dar cît de grele, cît de migăioase, cît de îndărătnice, cît de îndoelnice, cît de tîrzii! Frica cea mai mare este de întîrzierea, de zăbava ce pune „norocul“ ca să ne vie. Ce folos — că după atîtea decenii de muncă o să ajungem a fi la adăpostul lipsei, cînd odată cu siguranţa va fi şi bătrîneţea, cea mai nesigură epocă a vieţei, cea mai nepotrivită cu plăcerea, cu liniştea, cu nemulţumirea trainică? De aceea instinctul ne duce mereu spre căi repezi, spre mijloace cu care să surprindem şansa cea leneşă şi să grăbim mersul încet al progresului spre bine, spre fericire.

*

Cine n'a avut un moment instinctul acasta?

Cine cu s'a simţit cutremurat de gîndul unei subite îmbogăţiri? Şi oine atunci neavînd alte mijloace de a forţa natura — nu şi-a oprit gîndul asupra acestui tradiţional mijloc de miraculoasă îmbogăţire: loteria?

Astă-vară într o staţiune balneară, pe malul mării, un mic băiat de ţigan mă plictisi ca nişte bilete de lotărie „cele din urmă două“ de abia i le luai din mînă cînd îl văzui atacînd pe alţii, la o altă masă, iar cu „cele din urmă două“— şi aşa mai incolo. Sărmanul avea „siguranţa“ că o să cîştigăm cu biletele lui şi nu ceea decît... un rînd nou de haine, dacă vom cîştiga.

O fi aşteptînd hainele şi acum, bietul ţigan dar ştiu că luîndu-i biletele urmam unui nemărturisit instinct şi unei prejudecăţi: poate— poate tocmai biletele aceste cumpărate de milă, într'un moment de bună dispoziţie, pe malul mării — să aducă noroc. Sunt atîtea plăceri încă negustate, atîtea senzaţii nesimţite încă atîtea idealuri neajunse, atîtea ispite nerealizabile încă!...

Acum de curînd, în chiar ziua cînd s'a tras prima loterie romînă, un cunoscut al meu mă încrucişă grăbit şi-mi puse întrebarea:— Oare găsesc eu încă bilete de loterie, prima clasă? N'am cumpărat încă şi-mi pare rău. Poate, cine ştie!...

N'am aflat dacă a găsit bilete; dar mi s'a părut caracteristică graba aceasta... întîrziată întru căutarea norocului. Eternul poate,— poate.... Eterna iluzie a fericirii...

*

Noi încă nu cunoaştem pasiunea jocului de lotărie, suntem diletanţi şi nerobiţi încă patimei în toată cruzimea ei. In alte ţări jocul e mult mai intins şi cu deosebire în Italia— pasionata ţeară a instinctelor, lotăria are o colosală influenţă asupra vieţei sociale generale.

Matilda Serao, puţin cunoscută în ţeară la noi, dar una din cele mai puternice şi mai mari scriitore ale Europei, a redat în romanele sale cele mai suggestive tipuri înlănţuite cu desăvîrşire de această pasiune,— de o potrivă de tare ca şi alcoolul şi jocul de cărţi.

Paese di cuccagna,— ţeara lenei, ţeara utopiei este, după Matilda Serao, ţeara jucătorilor de „lotto", Italia. Un întreg oraş îl vedem cuprins de furia jocului; nobili scăpătaţi, comercianţi modeşti, lucrători şi burghezi, ateişti ca şi catolici fervenţi. Şi oraşul acesta este „frumosa Neapoli, cetatea pitorească, vesela Neapoli cu marele şi vechile sale palate, cu cartierele sale sărace, murdare, strîmte, cu poezia sa orientală şi cu fanatismul său spaniol,— cu vizionarii săi, cu societăţile sale secrete, cu vagabonzii, cu calicii săi şi cu geniile sale necunoscute, cu preoţii, cu camatarii săi, cu prostituatele şi cu sfintele sale".

„Jocul este idealul unic al nefericitului popor; el conduce spiritele, el conrupe caracterele, nimiceşte puterea de voinţă, el trage în prăpastie pe toţi proştii şi inconştienţii. Unul visează să-şi recapete vechea strălucire a casei cale; un comerciant doreşte să-şi ridice afacerile decăzute; sau un tată caută să-şi înzestreze fiica; colo un scăpătat umblă după lux; un calic visează o masă bună. Iar urmările se simţesc repede. Acei cari mai aveau cîte ceva pînă odinioară, au sărăcit de tot ori au înebunit,— au ajuns să rabde foamea, ruşinea ori să-şi curme viaţa."

Un tip care întrupează această patimă este marchizul Cavolcanti din rumanul „Il ventre di Neapoli". El e obsedat de un vis mare, strălucit. Şi-a propus să-şi redobîndească fala căsei sale şi caută scăparea în... lotărie. Şi-a vindut sculele, argintaria, tablourile de artă, cărţile scumpe, totul; apoi face împrumuturi iea micele economii ale slugilor; zilnic se roagă şi se închină la icoane, invocînd „norocul"— dulcea, unica, suprema speranţă. Apoi, în disperare, aruncă icoanele în fîntână; el singur se asvîrle în conrupţii, în nebunie!...

*

Dar aceste se petrec în ţările calde ale pasiunilor profunde, ale nervilor întăritaţi, în ţările cu veche civilizaţie apusană. Noi suntem departe de aceste negre tablouri şi literatura noastră n'are de înregistrat pînă acum de cît spirtuala schiţă a lui Caragiale; „Biletul de loterie" Să jucăm dară liniştiţi şi încrezători în aşteptarea lotului celui mare!

As.

Chipuri din lumea mică

ALEXANDRU TIMOTEIU

II

Viaţa la ţară era pentru Timoteiu încă mult mai grea. Toate se simţiau din pricina verei secetoase. Ţăranii muriau de foame. In faţa casei lui, treceau zilnic, chipuri îmbolnăvite, cu privirea rătăcită, tremurînd de frig în deal spre curtea boerească. Femeile, rămîneau unele în pragul lor, în gerul asupru de iarnă friguroasă, urmărind cu privirea bărbaţii. Altele, cu cîte un copil, urmau pe bărbaţi rămânând la poartă, pînă când ieşau ei, unul cu ceva gologani în palmă, altul cu un căuş de făină de popuşoiu, sau desnădăjduiţi că n'au luat nimica. Şi toţi fără să mai vorbească, luau drumul spre casă. La amiază, se vedea pe alocurea eşind din hogeag un fum alburiu, care se ridica în sus, sub cerul ca de plumb.

Timoteiu pricepea paşii scîrţiitori, pe omăt, de acasă la curte şi de la curte acasă. Ţăranii îi povestiau de hârtii subscrise de boerul, prin care şi vindeau braţele pentru vara viitoare, pentru ceva făină şi cîţi-va gologani... Se uita pe sine, gândindu-se la ei... Dar lătratul lui Griveiu şi frigul din casă îl ducea cu gîndul la soarta lui... Şi stătea de vorbă cu cânele să-şi mai uite gerul... „De n'aş avea pe Griveiu", gîndia el, „rău mi-ar mai fi. Nevastă nu, copii „nu, parale ioc! frig, frig... Doar cî„nele ăsta, cu sufletul de om bun şi „prietenos, îmi înţelege toate păsu„rile... Zău, că nu ştiu ce m'aşi face „fără dânsul".

Umbla toată ziua pe la chiaburii satului să caute de lucru şi cînd se întorcea fără nimic acasă, se punea din nou la vorbă cu cânele: „Măi „Griveiu, dar frig e... şi pe vatră nici „o surcică... Ia vino-ncoa să ne încălzim, vino aici lângă tata... bre, „bre, bre, dar deştept mai eşti, băe„tul tatei... Ţi-i foame? lasă că-ţi cată „tata de mîncare.

Şi cînele privea printre gene la dînsul, se apropia, se îndesa în el închidea ochii pentru o clipă şi-i deschidea apoi privindu-l cu duioşie...

Sosiră zilele lui Făurar. Frig grozav, crivăţ care săgeta faţa cu săgeţi de foc. Ingheţa lacrima pe geană. Timoteiu nu mai găsea nimic de lucru.

Intr-o dimineaţă se îndreptă la cîrciumă. Satul părea pustiu. Din unele hornuri eşia cîte o aţă de fum.

— Buna dimineaţă—spuse el intrînd...

— Noroc — răspunse cîrciumarul oprindu-se după tejghea şi frecîndu-şi mînele.

— O sîngeacă?

— Nu—nu,—răspunse Timoteiu.

— Rău, ne spune vremea—începu —cîrciumarul—rău de tot. Stau cu prăvălia deschisă toată ziua şi m'aleg cu nimica în tejghea. Şi toată iarna aşa, omule, aşa a fost... Auzi? o vară săcetoasă şi o iarnă aspră. Vînzare nu fac. Dar pe datorie dacă a-şi vrea să dau, cît lumea... Toţi beau pe datorie. Dar de acu înainte s-a sfîrşit. Vrai o singeacă, adă-mi ceva zălog dacă n-ai parale. Aşa mi-i vorba, altfel îţi plăteşte la paştele calului... zău aşa...

— Aşa-i—adăugă Timoteiu...

— N'am dreptate?—îl întrerupse cîrciumarul...

„Vezi—urmă el după o clipă—sînt săraci ţăranii. Să-i laşi să moară de foame, e păcat; sînt oameni... le împrumut şi parale pe zălog... Uită-te, am umplut magazia cu lucrurile lor; ba cu pluguri, ba sape, şi o mulţime de unelte... Ce-i de făcut? doar oameni sîntem...

— Da—da—răspunse Timoteiu dînd din cap, apoi se rîdică fără să mai spună o vorbă şi plecă acasă... Griveiu din ungherul lui, rîdică capul şi începu să schelălăiască trist şi prelungit; se rîdică şi veni spre el, se lipea de dînsul, şi cu acelaşi schelălăit sfîşiitor şi jalnic, părea un urlet sălbatec în mijlocul unei păduri.

— Nu plînge, dragul tatei—începu Timoteiu—ţi-i foame? las' las' că te îngrijesc eu, iaca, n'am găsit nimic, cîrciumarul nu vrea să'mi mai dea pe datorie, dar ştii că găsesc eu... Timoteiu, aprinse cîte-va surcele, strînse încă de eri. Focul începu să pîlpîie, dar frigul era încă tare... Geamurile acoperite cu flori de ghiaţă, păreau îmbrăcate cu horbote bogate şi dese. Uşa scuturată de vînt, scîrţia într'una şi, prin hogeag, crivăţul vuia, vîjia sălbatec ca prin arborii dezfrunziţi ai unui codru.

Litere-Ştiinţe-Arte

In afară de *Medea*—mult aşteptata representaţie a d-rei Bârsescu la 16 Ianuarie—marea artistă va apare la 20 şi 21 a lunei în două importante roluri: Eva, şi *Hero* din piesa lui Grillparzer „Hero şi Leandru". De aci va pleca la Lipsca unde e aşteptată pentru două reprezentaţii. Tot la Lipsca artista va consulta şi pe marele scriitor Rudolphe von Gottschall asupra montării marei sale drame în versuri *Rahab*, rol cu totul nou în care d-ra Birsescu va apare la 16 Februarie. Aceasta va fi ultima ei creaţiune înainte de a părăsi ţeara pentru America.

*

Turneul d-lui C. Ionescu cu marele artist Nottara, va începe la 17 Februarie, oînd va avea loc prima representaţie la Roman.

*

Dl. Vlad Cuzinski se ocupă de pe acum cu montarea frumoasei drame religioase a lui Edmond Rostand: *Samariteanca*, tradusă de d. G. Botez-Gordon şi care se va juca la 17 şi 18 Februarie cu autorizaţia I. P. S. S. Mitropolitului Moldovei.

*

Este vorba ca distinsul artist bucureştean V. Leoneseu împreună cu d-na Leonescu să se asocieze trupei d-rei Agata Bârsescu în turneul din America.

*

D-na Sarah Bernhardt a refuzat de a primi din partea studenţilor pariziani o manifestaţie organizată în semn de protestare pentru refuzul de a i se acorda crucea Legiunei de onoare.

A refuzat de asemine participarea la un banchet proiectat de admiratorii ei în frunte cu Catulle Mendès.

A rugat să nu se mai vorbească de loc de afacerea decorărei sale

*

Ateneul din Buzău va redeschide seria conferinţelor în ziua de 12 Ianuarie, în ordinea următoare:

Vineri 12 Ianuarie „Educaţiunea tinerimei în vederea serviciului militar" de d. Toma Dicescu, Preşed. Ateneului.

Vineri 19 Ianuarie „Judecata omenească" de d. C. Georgescu-Vîlcea, advocat.

Vineri 26 Ianuarie „Pelagra şi chestiunea rurală" de dr. Savu.

Vineri 2 Februarie „Condiţiunea juridică a Mărei Negre cu observaţiuni asupra sosirei cuirasatului rus Kneaz Potemkim în apele noastre" de d. Căpitan Toma Popescu.

Vineri 9 Februarie „Naţionalismul şi caracterul studenţimei noactre" de d. G. Pliniceanu, advocat.

Vineri 16 Februarie „Rolul armatei în viaţa popoarelor" de d. Căpitan Florescu.

Vineri 23 Februarie „Om şi animale" (studiu biologic) de d. N. Nazarie, prof.

Vineri 2 Martie „Solidaritatea" de d. Justin Stănescu, advocat.

Vineri 9 Martie „Jeanne D'Arc" de d-na dr. Dobrescu.

Vineri 16 Martie „Căldura solară" de d. I. Schintee, profesor.

Vineri 23 Martie „Despre caracter şi educaţie socială" de d. Titus N. Constantinescu, advocat.

Vineri 30 Martie „Despre Femenism" de d. Lucasievicz, advocat.

*

STRUNA ZILEI

CONFRAŢI

Ziarul „Evenimentul" are antrepriza esclusivă a a spectacolelor Frizzo-Fregoli.

Negustoria asta nouă
Nimica nu ne mai învaţă:
De mult represinta ziarul
Minunea cu... schimbări la faţă.

POLITICA ŞI POEZIA

Politica şi poiezia merg pe acelaşi drum şi către aceiaşi ţintă—zice *Evenimentul*—.

Să ne închipuim, un moment, că cea de-a doua a izbutit să detroneze pe cea dintâi, şi că într'o ţară, avem un cabinet în care cei 7 miniştri sint cele 7 muze. Intrebarea e, cam cum ar merge treburile publice sub asemenea regim.

Iată un specimen de lucrare administrativă:

PETIŢIA

...Rog mandataţi-mi de urgenţă
Şi suma care mai rămâne...
Copiii, bieţi, îmi plîng acasă
Fără de foc, fără de pâne...

REZOLUŢIE

S'admite cererea prezentă
Să se emită ordonanţă:
Plătibilă 'n monedă nouă:
Iluzii, visuri şi speranţă.

Rigolleto

Informaţii

Examenele de definitivat ale institutorilor şi institutoarelor din Moldova vor începe la 15 April în Iaşi.

Ele vor dura o lună.

Restabilirea circulaţiei trenurilor

Vremea pe ziua de ieri flind foarte liniştită lucrările pentru desfundarea liniilor au putut fi efectuate şi astfel de astă-noapte circulaţia trenurilor a putut fi restabilită.

Intr'adevăr la ora 2 şi 40 noaptea a sosit trenul accelerat de Bucureşti, via Vaslui, care plecase acum trei zile, seara, din Bucureşti şi a fost oprit la Tecuci.

Astă-zi plecarea trenurilor pe această linie s'a făcut în mod foarte regulat iar sosirea acceleratului de dimineaţă a fost cu o întârziere de de două oare.

*

Pe linia Paşcani restabilirea circulaţiei s'a făcut de-abia astă-zi.

Intr'adevăr primul tren plecat a fost acel în spre Paşcani, în legătură cu expresul Berlin, şi care pleacă de aci la ora 10 şi 20 m.

In caz dacă vor fi mulţi pasageri la Paşcani cu destinaţia spre Iaşi, atuncea se va forma aci un tren special pentru Iaşi care va sosi între orele 3 şi 4 d. a. In caz contrar primul tren care va sosi pe linia Paşcani va fi de-abia cel de 11 seara.

Acceleratul de 6 fără 5 m, seara, via Paşcani, va pleca regulat din staţii.

*

Pe celelalte linii nefiind nici o intrerupere de circulaţie plecarea trenurilor s'a făcut in toată regula.

La plecarea trenurilor, in special pentru Paşcani, era o aglomeraţie atît de mare de călători, în cît, din cauza lipsei de vagoane, unii călători au luat loc in vagoane de manipulaţie.

Din cauza îmbulzelei de călători pentru Iaşi toate trenurile ce vor sosi, vor avea un mai mare număr de vagoane.

D. general M. Grozea, reintegrat în drepturile sale, a fost numit comandant al diviziei IV de armată.

Reintoarcerea d-lui Take Ionescu în ţară

— *Manifestaţia făcută* —

Corespondentul nostru din Capitală ne trimite următoarele amănunte cu privire la manifestaţia ce s'a făcut ministrului de finanţe, cu ocazia reîntoarcerei sale în ţară, după splendida primire ce i s'a făcut la Berlin:

Dl. Take Ionescu, ministru de finanţe, a sosit azi la prînz în Capitală, venind din Berlin.

D-na Take Ionescu a rămas in Capitala Germaniei, fiind învitată la un bal la Curte.

La gara de Nord aşteptau un mare număr de persoane din diferite straturi sociale.

Cînd ministrul se scoborî din vagon împreună cu cei cţiva amici, cari îl întimpinaseră la Chitila, puternice urale isbucniră din public. Dl. Take Ionescu foarte bine dispus a dat cu afabilitate mîna în dreapta şi în stînga, convorbind cu mai mulţi dintre cei de faţă.

Nezărind în mulţime pe dl. Iancu Brătescu, deputat, d-sa a întrebat de dînsul şi cînd i s'a făcut loe acestuia să se apropie, l'a îmbrăţişat şi l'a sărutat.

— Arăţi bine... Te-ai întors bine! îi zise dl. Comşa, directorul Băncei Naţionale.

— Cînd nu mă întorc eu bine?! răspunse surâzînd dl. Take Ionescu.

Dl. Take Ionescu a părăsit gara de Nord, într'un cupeu, împreună cu dl. Toma Cămărăşescu, luînd'o pe calea Griviţei, care era pavoazată.

Să mai înregistrăm amănuntul, că trenul a suferit o întârziere de 57 minute din pricina zăpezei.

*

Dintre persoanele, care au fost la gară să primească pe d. Take Ionescu, am notat pe d-nii:

C. Disescu, ministru de instrucţie, Virgil Arion, deputat, directorul ziarului «Patria», Pavlică Brătăşeanu, deputat, Iancu Oroveanu, deputat, Ad. Magheru senator, Teodor Iamandi, deputat. Alex. Răşcanu, deputat, Belizarie Leontopol senator, Vasile Protopopescu consilier comunal, Alexandru Protopopescu deputat, Iancu Brătescu deputat, I. Russu Abrudeanu, inspector R. M. S.. Iancu Dumitrescu, deputat, Matake Constantinescu, senator, Iancu Lupu deputat, Costache Isăcescu deputat, Căp. N. Gheltz, deputat, Ilariu Marian deputat, Alecu Perieleanu ajutor de primar al Craiovei, Nicu Spineanu deputat, Tudor Răeulescu, director R. M. S., Paul Arion, subdirector R. M. S., C. Romanescu, fost prefect, D. Neagu, avocat, Radu Nedelescu architect, Mişu Chintescu deputat şi primar de Craiova, prof. Stănescu, eclesiastic. Alex. Varlam inspector administrativ, prof. Tanoviceanu deputat, Fr. Damé directorul ziarului La Roumanie, Dim. Hernia mare proprietar, Nicu Gherghel deputat, fraţii Eftimiu bancheri, I. Balaban, preşedintele curţei de Conturi, M. Rădulescu, avocat, Polichroniadi stenograf şi avocat.

Cămărăşescu Vicepreşedintele Camerei, N. Căpităneanu secretar general la ministerul de finanţe, Gh. Ghibănescu deputat, Barbu Păltineanu vicepreşedintele Camerei, Matei Fotino profesor, Badea Mangâru deputat, Eug. Petrescu avocat, Mişu Protopopescu avocat, Teodor Speranţă senator.

Dr. Saabner Tuduri senator, Nae Guran deputat, I. Lupu deputat, Gregoriade deputat, Teodor Emanoil deputat, Victor Filotti deputat, Gh. Nistor deputat, căp. Doxaschi deputat, Dumitrescu dep. profesor, Colorian, Christu Negoescu, administratorul Casei şcoalelor, T. Crivăţ deputat, profesor Fotino, N. N. Stoica avocat, Mora avocat, I. G. Stoian avocat, Dim. Comşa direct. Băncei Naţionale, Alexandru Răşcanu dep., Badea Mangăru deputat, Dumitrescu-Vâlcea deputat, Ioniţă Pleşea dep., Leontopol senator, Emil Teodoru-Buzău dep., Gregoriade-Tutova deputat, Stoenescu-Craiova dep., Ciorăneanu şef de cabinet, inginer Petrescu, Emil Teodoru şi alte persoane, al căror nume ne scapă.

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA"

36

SECRETUL

JUDECATORULUI DE INSTRUCŢIE

MARE ROMAN

de

PIERRE DELCOURT

Acesta din urmă, reintrat în cabinetul seu aruncă privirile asupra unui mare număr de căţi de vizită, primite în dimineaţa acelei zile şi pe care în marea sa emoţiune nici nu avusc vreme să le citească.

Prima pe care o zări fu acea a marchizului de Bonnenil.

Bătrânul tresări şi nu se putu împedica de a murmura:

— Drace... nebunul, cine la pus să se apuce de spus poveşti.

In acest moment valetul de casă anunţă pe marchizul de Bonneuil.

Dl de Longpré treseri, şi supunîndu-se unui sentiment pe care nu'l putu defini, dădu ordin valetului ca să introducă pe noul vizitator, pe care în ori ce altă împrejurare nu l'ar fi primit.

Marchizul intră, cu aerul demn, cam mândru, cu figura impregnată de oare-care tristeţă, dup cum se cuvine unui om de lume, care se găseşte într'o situaţie echivalentă cu acea a marchizului de Bonneuil.

Dl de Longpré era prea bine crescut pentru a-şi permite în atari condiţii ori-ce sori de încriminări.

Cu toate aceste el nu-şi putu stăpâni această exclamaţie, în timp ce îneinta spre marchis.

— Oh! Domnule.

Charles se închină adînc, aşteptînd fără a respunde el înţele

Bătrânul tăcu; faţă ori-cee că în împrejurări de faţă ori-ce reproş ar fi deplasat şi se gîndia, că poate merse prea departe.

De Bonenil văzând că bătrânul tace zise la rîndul seu:

— Domnule, vin să vă exprim regretele regretele mele pentru vorbele nesocotite ce am pronunţat aseară; în presenţa nenorocirei care vă loveşte, n'aşi putea spune altăceva, ce ar fi în stare de a accentua şi scoate în evidenţă durerea mea. Am auzit că d-ra Alice e foarte suferindă şi aceasta face să-mi mărească durerea.

D. de Longpré tăcea mereu. Atunci Charlea continuă:

Nu vin să vă rog ca să mă scuzaţi Sunt culpabil de uşurinţă şi cu atât mai mult cu cât consecinţele au fost grave Ţineam nu ca să mă ertaţi, aceasta nu o pot spera, dar ca să cunoaşteţi regretele mele.

De astă dată d. de Longpré se închină uşor în faţa marchisului şi îi întinse mîna ca răspuns la proza încurcată a tînărului.

Fără a-şi da seamă de ce, bătrînul castelan simţea pentru d. marchis de Bounenil un fel de sentiment, dacă nu de repulsiune, cel puţin de îndepărtare. Pe cît fusese de sediu de atitudinea sinceră şi înfăţişarea plăcută a lui Maxim din primele zile în care 'i făcuse cunoştinţa, pe atît simţea un fel de neplăcere la contacţul cu interlocatarul său.

Bătrînul, e drept, ascultă cu un fel de distracţie, ne acordând mare importanţă cuvintelor marchizului.

In fine tânărul se sculă şi a înainta de a lua concediu de la d. de Longpsé. el solicita autorizaţia de a veni să prezinte omagiile sale d-rei Alice.

Această cerere era foarte justă cu toate acestea ea contraria pe bătrânul buuic, care trebui totuşi să consimtă, amânînd prescurtarea pentru momentul care fiica sa va fi restabilită.

— De oare ce mă antorizaţi, voi veni în fie care zi să aflu starea d-rei.

Tînărul îşi dădea în mod foarte liberal această autorizare, obligînd astfel pe d, de Longpré ca să i-o acorda.

După ee salută pentru ultima oară pe bătrîn, el pleacă.

Cînd doctorut Duchatil reveni la orele 7, bolnava era într'o stare mai satisfăcătoare. Criza sa mergea slăbind şi spiritul 'i devenea mai calm.

Docturul după un examen mai serios, ridică capul surâzînd.

Bătrânii, care urmăreau cu nelinişte toate mişcările doctorului, scoaseră un strigăt de bucarie cînd zăriră şurîsul doctorului şi amicului lor.

Bătrânul d. de Longpsé, aleargă la el, 'i lua mânile strigând:

—Salvată! nu e aşa? ah! am văzut'o după figura d-tale.

—Da, s'a declarat o stare generală mai bună la scumpa noastră bolnavă. Acum răspund de ea.

(Va urma)

Ultime informaţii

Ilustrul istoric d. A. D. Xenopol a expediat d-lui Take Ionescu, următoarea telegramă, al cărui cuprins nu e de cît ecoul sentimentelor tuturor:

Take Ionescu

Bucureşti

Marea cinste ce ţi-au făcut-o străinii a pecetluit întâietatea pe care de mult ţi-o recunoscuse ţara.

Să trăeşti mulţi ani spre binele neamului.

A. D. Xenopol

In urma inspecţiunilor făcute de d. inspector general V. Buţureanu şi despre care am vorbit la timp, au fost numiţi definitiv la catedrele lor: d. G. Pascu la catedra de matematici de la gimnaziul din Dorohoi; G. Davidescu, la catedra de Geografie, Botoşani; D. Dumitrescu, maistru de gimnastică la Huşi şi d-na Alexandrina Petrescu, la catedra de desemn şi caligrafie de la externatul din Botoşani.

Victimile Viscolului

— Lucrători degeraţi —

Viscolul şi gerul au constituit o adevărată calamitate pentru personalul serviciului telegrafic şi telefonic.

Aproape toţi lucrătorii sunt bolnavi. Cei mai mulţi au mînile şi picioarele degerate.

Din cauză că se credea că întreruperea liniei telefonice Iaşi-Bucureşti provine din faptul că firul ar fi rupt între Iaşi-Vaslui, doi cantonieri au fost trimişi pe linie. De abia astă-zi s'au întors căci au ramas în Grajdiuri.

Ambii au încercat să iasă pe cîmp în ziua întâi de viscol şi ambii s'au întors degeraţi. Ei au fost trimişi la spitalul Sf. Spiridon.

*

Firele telegrafice spre Paşcani fiind rupte, au fost trimişi cu sănii lucrători pentru restaurarea liniilor.

Şi aceştia s'au întors cu obrajii umflaţi, mîinele şi picioarele degerate.

*

Şi fiind-că ie vorba de personalul pentru întreţinerea serviciului telegrafic şi telefonic, să spunea că nici pe ziua de astă-zi convorbirea telefonică cu Bucureşti nu va fi cu putinţă.

Firul este bun până la Bârlad. Cu Tecuci, însă, nu se mai poate comunica şi de aci înainte, spre Galaţi şi Focşani, toate firele telegrafice şi telefonice sunt rupte.

Un singur fir telegrafic acel direct spre Bucureşti, a scăpat. Dar comunicaţia este foarte dificilă din cauza nesfîrşitelor atingeri şi întreaga corespondenţă telegrafică trebuie efectuată pe unul singur.

Până la ora 12 din zi firul a fost astă-zi în atingere aşa că nici comunicaţia prin telegraf nu era până atuncea cu putinţă.

De alt-fel din aceiaşi cauză, şi corespondenţa telegrafică se va face astă-zi cu mare întîrziere.

—

Astăzi, Joi, are loc un censiliu de miniştri la care va lua parte şi dl T. Ionescu.

Se va decide asupra proiectelor de legi ce vor fi prezintate Parlamentului.

—

Furnitura şinelor necesare liniei Podul-Iloaie-Hârlău, a fost adjudecată asupra unei case germane.

—

Neue Freie Presse înregistrând întrevederea d'intre d. Take Ionescu cu baronul Achrental, cancelarul Austriei, zice că ambii bărbaţi de stat s'au întreţinut asupra chestiunei macedonene.

—

La 15 Ianuarie va începe la Bucureşti examenul pentru obţinerea gradului de ofiţer de intendenţă, clasa II.

Comisiunea va fi presidată de intendentul C. Roşanu: generalii D. Ştefănescu, C. Angelescu şi ofiţerii State Leonte şi Al. Sadoveanu, vor forma restul comisiei.

—

Venitul netto al matineului organizat de societatea de binefacere „Carmen Silva" de sub preşidenţia de onoare a M. S. Reginei, este de 1700 lei.

Această sumă va fi distribuită la săraci, indiferent de naţionalitate.

—

Invăţătorii, cari doresc să iee parte la examenul pentru înaintarea lor pe loc, vor adresa cererile ministerului până la 20 a. c.

—

După cum ni se anunţă din Huşi, d. T. Cerkez, prefectul de Fălciu, şi-ar fi repetat demisiunea.

D. Cerkez se află bolnav la moşia sa.

—

Mai mulţi locuitori din Dumbrăveni, daţi judecăţei pentru atentat la pudoare, au fost condemnaţi de tribunalul Botoşani la pedepse variînd între 1 an şi 15 zile închisoare.

Afacerea venind în cercetarea curţei de Iaşi, aceasta şi-a declinat competinţa, întru cât atentatul fusese comis cu violenţă.

Parchetul general de Iaşi, considerând întrerupt cursul justiţiei a cerut Curţei de casaţie un regulator de competinţă.

Inalta curte, calificând de crimă fapta comisă de indivizii din Botoşani, a dispus ca inculpaţii să fie judecaţi de curtea cu juri din Botoşani.

—

Duminică, 14 c., va avea loc la Bucureşti, sala Dacia, o întrunire publică provocată de partidul liberal.

—

Examenul pentru înaintarea pe loc a învăţătorilor, cari îndeplinesc condiţiunile privitoare la acest examen, va începe la Bucureşti în ziua de 1 Februarie.

—

Noul regulament al seminariilor a fost aprobat de consiliul permanent al ministerului instrucţiunei.

—

La revizoratul şcolar au sosit toate lucrurile manuale pe care diferitele şcoli urbane şi rurale din Iaşi le-au trimis spre a fi expuse la expoziţia naţională din capitală.

Directorii şcoalelor au fost înştiinţaţi de revizori să se prezinte la revizorat spre a relua lucrările trimise.

—

In comuna Băiceni s'a stins epidemia de scarlatină.

—

Dl. Gr. Cantacuzino, preşedintele societăţei de frîngherie Italo-Romînă de pe platoul Copoului, va interveni pe lîngă dl. Gh. Gr. Cantacuzino, ministrul de interne pentru a lua măsuri contra conducătorilor sindicatului din localitate, cari se zice că sunt capii grevei de la fabrica de frînghierie.

—

Toate facultăţile au înaintat rectoratului cîte un memoriu cuprizind rezumatele cursurilor făcute în anul 1905–1906, precum şi lucrările efectuate în acest interval.

Aceste date vor servi la întocmirea anuarului universitar.

—

Studenţii vechi ai facultăţei de drept au cerut ministrului instrucţiunei, prin o petiţiune, să le aprobe o sesiune extra-ordinară în Martie.

—

Din Bucureşti se anunţă că A. S. R. Prinţul Ferdinand va inspecta, în cursul lunei Fevruar, regimentul 7 calaraşi din Iaşi.

Oficial faptul n'a fost confirmat încă.

—

O speţă identică cu acea a d-nului general M. Grozea, a fost cercetată de secţia contenciosului înaltei curţi de casaţiune.

Medicul colonel Elian, scos la pensie, a acţionat în judecată ministerul de răsboiu.

Curtea, anulînd decretul regal, a dispus reintegrarea reclamantului în toate drepturile sale.

—

Senatul îşi va relua astă-zi şedinţele.

—

Apreciatul avocat M. D. Sipsimo, din Bucureşti se află greu bolnav.

Cumnatul său, avocatul G. Neculaide din Iaşi, chemat telegrafic, a plecat astă zi diminiaţă la Bucureşti.

D. M. D. Sipsomo, care multă vreme practicase avocătura în Iaşi, suferă de nefrită.

—

Timpul

Sînt mulţi ani de cînd frigul nu s'a lăsat cu atîta asprime asupra ţărei, ca anul acesta. Viscolul şi gerul ce ne bîntue e de alt-fel general; el ne vine pe urma furtunelor din apus şi după vijeliile care au făcut adevărate ravagii în Galiţia.

Ştirile ce ne vin de pretutindeni sunt îngrijitoare: La Berlin, termometrul s'a coborît pînă la 15 grade Celsius.

Se înregistrează trei decesuri din cauza frigului. Iar în restul imperiului german, circulaţia e întreruptă în multe puncte.

In Rusia gerul e îngrozitor şi cazurile de persoane îngheţate de frig sunt numeroase. In multe părţi s'au organizat servicii de ajutoare pentru populaţia săracă şi pentru persoanele care cad de frig pe stradă. La Petersburg termometrul arată în mijlocie 29 grade sub zero.

In fine la Constantinopol, zăpada a căzut zilele aceste în aşa abundenţă, în cît a întrerupt aproape cu desăvîrşire comunicaţia cu împrejurimile.

In ţară vremea rea s'a resimţit mai cu samă în Moldova, unde vîntul de la nord suflă cu o violenţă ne mai pomenită.

Pe lîngă relaţiile telegrafice pe care le-am publicat în numerile noastre de eri şi alaltaeri, putem adăoga că frigul a variat între 20 şi 30 grade, şi că în multe localităţi s'au constatat decesuri din cauza îngheţului.

Astfel în Iaşi, o femee a fost găsită moartă pe stradă, iar pe şoseaua Iaşi—Tg.-Frumos, doi indivizi, un căruţaş şi un cerşitor au fost găsiţi morţi de asemenea.

Dunărea e îngheţată. Pe Marea Neagră furtunile sunt îngrozitoare.

Inlăuntrul ţărei, în multe cîmpii, descoperite de viscol, recolta e ameninţată de gerul aspru.

—

Sfîşiaţi de lupi.—Doi soldaţi din regimentul XIII Ştefan cel Mare, se întorceau la Iaşi, în ziua de 8 Ianuarie. In dreptul comunei Buciumi ei fură atacaţi de o potaie de lupi.

Animalele sfîşiară pe bieţii soldaţi. Tot ce-a rămas sunt bucăţi din mantalele şi cismele nenorociţilor.

Se anchetează pentru restabilirea numelor soldaţilor.

—

Inspectorul circompscripţiei VI va face, zilele acestea, numirile în trei locuri de teligrafişti, vacante la gara Iaşi.

—

Din Basarabia

Toţi poliţaii din Chişinău au primit gratificaţiuni, în bani, cu ocaziunea serbătorilor Crăciunului. Aşa pristavii au primit cîte 100 de ruble, adjutorii lor cîte 50 de ruble, ipistaţii şi gardavoii (gardiştii) cîte 20 de ruble.

Aceasta ca resplată pentru partea ce au luat în represiunea revoltelor.

*

Prădăciune. In seara de 3 Ianuarie la orele 7 au intrat în depozitul de zahar al Campaniei circasiane ţinut de d. Vainberg, şeapte indivizi înarmaţi cari imediat s'au pus la toate intrările prăvăliei şi ameninţînd cu revolverele au cerut lui Vainberg să-i ducă la casa de bani, acesta văzînd că ori-ce împotrivire ar fi de prisos li-a deschis casa de fer de unde hoţii au luat o mie de ruble; între bandiţi era şi-o fată tînără. Hoţii au dispărut fără ca până azi să se fi dat de urma lor.

*

La 5 Ianuarie, tot pe la 7 ceasuri seara a intrat în prăvălia marelui manufacturist Perlmutter o bandă armată de 8 inşi între cari 2 femei; şi aci ca şi aiurea cu revolverele au ameninţat pe proprietar cerând bani. Proprietarul ţinând în braţe un copil de ţâţă s'a adresat ast-fel bandiţilor: „Femeea mea moare în acest moment şi eu remân cu 6 copii, iar dvstră acuma v-aţi găsit vreme să cereţi parale". Bandiţii s-au înduioşat şi au părăsit prăvălia fără să se atingă de cine-va.

La 7 Ianuarie Perlmutter şi-a îngropat soţia.

*

Serbare. La 3 Ianuarie a avut loc serbarea studenţilor basarabeni în Teatrul Nobilimei. La serbare s-au cântat şi două cântece româneşti: „Moartea ne vine" şi „Mult e dulce şi frumoasă limba ce vorbim". Moldovenii au aratat mare bucurie la auzul acestor cântece.

*

Statistică. De la 2 Decembrie şi pînă la 2 Ianuarie s'au primit la departamentul poliţiei 48 de rapoarte pentru prădăciunile făptuite la monopolurile rachiului şi depozitelor Statului.

Statul pierde o sumă însemnată pe urma acestor depozite.

—

Secţia comercială a tribunalului a admis inscrierea, pentru exercitarea comerţului, a firmelor Herman Erlich, Eiseman Schapsa şi Teodor Osoianu, toţi trei din comuna Iaşi.

—

La 23 Februarie se va ţine la prefectura de judeţ licitaţia pentru darea în arendă pe un nou period de 5 ani a diferitelor terenuri, proprietatea scoalelor din judeţ.

Noul contract intră in vigoare pe ziua de 1 Aprilie 1907.

—

Camera de Cemerţ din localitate a dat un avis favorabil pentru eliberarea cărţuliilor pentru exercitarea comerţului ambulant comercianţilor B. Sand, Benjamin Tischler, I. Herşcu şi Uraak Said ben Mahomed.

—

D. C. Ionescu, apreciatul artist local, a fost numit astă-zi director de scenă al Teatrului naţional.

D. P. Botez, vechiu artist, va fi numit administrator al teatrului.

—

Am întîlnit astă-zi pe un liberal tînăr pe care l'am întrebat asupra situaţiei în clubul local.

— Am ajuns, în fine, la soluţiunea definitivă, îmi spuse liberalul.

— Şi anume, întrebăi eu?

— Că... *nihil sine Poni*, în partidul nostru de la Iaşi.

Această maximă latină arată cîtă dreptate am avut noi cînd spuneam că împăcarea între liberalii locali, nu se va face aşa curînd.

—

Ziarele berlineze anunţă că la dineul pe care prinţul Guillaume de Hohenzollern l'a oferit sâmbăta trecută, au luat parte: d. şi d-na Take Ionescu, d. şi d-na A. Beldiman, şeful de cabinet militar al majestăţei sale Impăratului, ministrul de finanţe German, I. C. Cioräneanu, şeful de cabinent al d-lui Take Ionescu, membrii legaţiunei române şi alte persoane de distincţiune.

—

Trenul de Paşcani, care trebuia să sosască la 11 şi 20 m. a sosit de abia la ora 2 şi 20 d. a.

Din cauză că e o aglomerare de poştă la acest tren, aglomerare cum rareori se vede, trei camioane au plecat la gară spre a aduce poşta.

Dirigintele Poştei a luat dispoziţiuni ca această poştă atît de mult întîrziată să fie distribuită încă în astă seară.

—

Judiciare.— Apelul contra sechestrului judiciar ce a fost ordonat de tribunalul de Dorohoi în afacerile Fischer, Ananiescu, se va judeca sâmbătă, 13 c. la secţia I-a a curtei.

*

La 17 c. la curtea s. II-a, contestaţia făcută de Zwiebel şi Wohl în executarea unei hotăriri date în favoarea lui V. Ţenoi.

La 26 c. la aceeaşi secţie, importanta speţă relativă la revocarea din funcţie de către epitropia Sf. Spiridon, a d-rului Chinezu.

*

Au petiţionat pentru postul de grefier, vacant la s. I-a a curţei, domnii; Gh. Vărtic şi G. Sc. Gheorghiu, ajutori de grefieri; C. Boian, secretarul cancelariei sindicilor; Florian actual comisar, licenţiat în drept şi Vasilescu, grefierul trib. Fălciu.

*

Eri s'a pertractat înaintea Tribunalului s. Comercială un proces, care a dat puţin de furcă magistraţilor, din pricină că apărătorii părţilor litigante n'au presentat toate observaţiunile ce merită pricina.

Iată speţa cam neobicinuită şi care în drept e foarte controversată:

Un bancher avînd de luat o sumă de bani de la o firmă falită, se înscrie la masa credală, apoi intentă o acţiune cambială înaintea judecătoriei de pace, lasă să treacă v'o 14—15 ani şi aflând acum că fostul seu debitor stă bine, aleargă la judecătorie, fixează termen şi cîştigă.

Afacerea a venit azi în apel şi apărătorul apelantului opune prescripţia comerciale de 10 ani, cerînd aplicarea prin analogie a art. 1891 Codul Civil după care instanţele începute şi delăsate se vor prescrie prin 30 ani de la cel din urmă act de procedură.

In comercial prescripţia ordinară fiind de 10 ani şi cum au trecut mai bine de 10 ani de la intentarea acţiunei, se cerea de la apelantul Rabinovici aplicarea prin analogie a textului art. 1891 combinat cu art. 947. C. Com.

Intimatul s'a opus fără însă a invoca argumente solide. Tribunalul după o lungă deliberare, respinge incidentul de prescripţiune sub cuvînt că n'a fost opus la prima instanţă şi prin faptul pronunţărei din partea primei instanţe a curţei de judecată apelată s'a intrerupt prescripţia.

De şi rezolvirea incidentului este ingenioasă şi nu se putea să fie altfel căci au participat doi dintre cei mai buni judecători, însă cred că motivarea nu este destul de juridică, căci în apel se repune procesul în starea în care a fost la prima instanţă şi deci s'a putut foarte bine invoca prescripţiunea la a II-a instanţă fără a se opune întreruperea prescripţiunei prin darea hotărîrei în contra căreia mă plâng.

Socot că bine s'a făcut că s'a respins incidentul însă pentru alte motive:

a). Fiind-că conform art, 1865 C. Civ. intreruperea se operă printr'o cerere făcută în judecată, fie introductivă de instanţă sau numai incidentă. Ori, în dosar se vede că pe la 1897 mi se pare că s'a cerut de creditor şi s'a obţinut fixarea unui termen.

b). In materie civilă delăsarea instanţei se prescrie prin 30 ani, dar în comercial avem oare un text identic cu art. 1891? De fel, apoi dacă aşa este, după principiul pus în Codul de comerciu (art. I) *unde ea (legea comercială) nu dispune se aplică Codul Civil*, urmează că nu se poate în specie aplica prescripţia Comercială de 10 ani, ci cea civilă, căci cînd e vorba de decăderi nu se aplică texte prin analogie.—Trebue să adaog că această din urmă chestie e foarte controversată.

Ultima oră

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 10 Ianuarie

Camera

Bucureşti.—*Şedinţa se deschide la ora 2 jum. Prezidează Triandafil. Prezenţi 92 deputaţi. Pe banca ministerială d-nii: T. Ionescu, Jaques Lahovari, Grecianu.*

Dr. Atanasescu interpelează pe ministrul de interne asupra neregulelor ce se comit de serviciul sanitar privitor la autorizaţiunele ce se eliberează dentiştitor spre liberă practică.

Moartea avocatului Sipsomo

Bucureşti.—Distinsul om de legi, avocat Marcu D. Sipsomo a murit astă-zi, ora 4 diminiaţa.

Incendiu

Bucureşti.—Astă noapte un incendiu violent a distrus farmacia judeţului Ilfoa str. Labirint de aci.

Tulburări studenţeşti

Lemberg. — Grave tulburări au avut loc aici în urma refusului studenţilor ruteni de a depune jurămînt în limba polonă. Au isbucnit scene violente între studenţii poloni şi ruteni.

Afacerea Polonyi

Buda-pesta.—Consiliul de miniştri a decis ca ministrul justiţiei Geza Polonyi să intenteze proces de presă acuzatorilor.

Agitaţii studenţeşti

Sofia.—In urma măsurilor extra-ordinare luate de guvern contra studenţilor, mulţi studenţi de aci implicaţi în ultimele agitaţii s'au refugiat la Belgrad.

E vorba de tulburările cari au avut loc cu ocazia inaugurărei teatrului naţional.

Jocul de hazard

Măsur prin care guvernul interzice jocurile de hazard loveşte economiceşte staţiunile balienare Nizza, Dieppe, Vichi, Biarritz, Trouvill. Şefii grupurilor politice au obţinut de la Clémencean aplicarea dispoziţiei până la 31 Ianuar în care timp să se elaboreze regulamentele respective.

OCAZIUNE

Din cauză de plecare din ţară, se vînd efteu diferite mobile şi obiecte casnice. A se adresa la d-na Nettie L. Unter, str. Pomir 7.

TEODOR PISOSKI

AVOCAT

— 6, Strada Unirei 6 —

Ore, de consult: 4–6 p. m.

are pentru basa principală **Codeina şi Tolu**; el înlocueşte **Pasta Zed** şi poate fa ntrebuinţat pentru a îndulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vătămătóre a le opiului.

Foloseşte de minune în contra **irritaţiunilor, peptului** si **ale pulmonilor**, a **tuselor invechile, bronchitelor, tusei măgăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** şi la *diverse* Pharmacii

Cereţi renumitele

CONSERVE „STAICOVICI"

CALITĂŢI SUPERIOARE. — PREŢURI IEFTENE

De vînzare la toate magazinele de Coloniale din ţară

— Depozit general: Str. Regală No. 11 — Bucureşti —

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatiŭ şi ca Depuratiŭ.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classelĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatiŭ *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĔ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JAŞĬ : Farmacie FRATII KONYA.

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris in contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură in patru culori pe banda care sigiléza capsula.*

Chassaing

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

n Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmacişti

NOROCUL

vă învită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Şansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta"

LOIZA

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—**Iaşi.**

Casă fondată in 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repezi

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

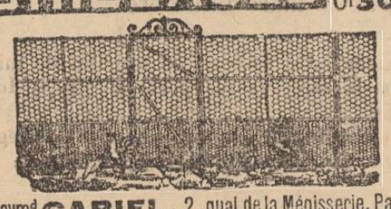

Raymd **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE. VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25

Châssis de couche, depuis.... 7 »

Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 80

Porte-bouteilles, pour 20 places..... 7 »

Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR DÉPOSÉ

Prix..... 6fr 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f 50 c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strda Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacția și Administrația: Str. Ștefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUȚUREANU și LASCAR ANTONIU | Anul IV. — No. 46. — Sâmbătă 13 Ianuarie 1907.

OBȘTIILE SATEȘTI

Iată o chestie de actualitate și de mare importanță politică și economică în același timp.

Rezolvirea chestiei țărănești nu e atît de ușoară cît se pare; și legile create până astă-zi ca și proectele ce se preconizează nu sînt încă complecte în dispozițiile lor, pentru a rezolvi pe deplin și cu succes chestia țărănească.

Sîntem însă obicinuiți cu asemenea lucruri: scriitori și vorbitori cari dintr'un condeiu, dintr'o vorbă, sau dintr'o frază, dădeau soluție chestiei țărănești, și cari—spre dovadă de valoarea mentalității acestora—văd încă astăzi la ordinea zilei, aceiași chestie, cu același interes economic, politic și național ca și în trecut.

Chestia țărănească trebue privită ceva mai de departe. La noi în țară, chestia țărănească a venit la ordinea zilei încă de la 1864. Lovitura de stat făptuită de Vodă Cuza în folosul țăranilor, a fost necontestat cel mai mare act politic al domniei lui Cuza Vodă, dar a însemnat și primul pas în resolvirea marei chestiuni, care interesază masa poporului și deci țăria națiunei romîne.

Improprietărirea țăranului, însamnă legătura lui de sînul pămîntului strămoșesc, deci acesta e un mare act politic.

Punerea pămîntului la dispoziția țăranului, pentru a'l cultiva el și pe seama sa, este negreșit un mare act economic și național. Insă, să cere o înțeleaptă cumpăneală în săvîrșirea acestui act.

In țara noastră, avem nevoie de mai multe lucruri, pentru a ne asigura progresul și continua desvoltare.

Avem nevoie de liniștea internă, de buna stare morală și materială a masei poporului, de desvoltarea și creșterea producțiunei, de respectarea dreptului de proprietate și de menținerea debușeurilor în care se scurge munca națională, valorificînd darurile naturei, solului și rodul muncei capului și brațelor romînești.

Legiuitorul va trebui deci să ia măsuri bine chibzuite; pentru că rezolvirea chestei țărănești e în strînsă legătură cu toate nevoile enumărate mai sus.

Legea asupra băncilor populare n'a avut alt obiect de cît acela de a constitui pe țărani în persoană morală, pentru a deveni din muncitori, întreprinzători.

Legiuitorul însă intenționat, sau din greșală, a declarat obștia constituită și numai cu 5 persoane: ceia ce înlesnește exploatarea masei, de 5 în loc de unul singur.

Proiectul de lege presentat acuma corpurilor legiuitoare, mai prevăzător, rîdică numărul asociaților de la 5 la cel puțin 25, pentru a putea constitui obștea, care să se bucure de avantajul arendărei cu 5 la sută mai eftin și garanție redusă la două treimi.

Această dispoziție a proectului a dat loc la discuții importante, dar care după cît se pare ocolesc partea fundamentală a chestiunei.

Să ne lămurim:

Proiectul cere numărul de 25 oameni pentru a constitui o obștie, dar nu ne spune cine să fie acei 25 oameni. Trebue, acei 25 oameni să fie numai cultivatori de pămînt, ori pot fi și de alte profesiuni?

E importat a se ști cine va alcătui și conduce obștiea, pentru a nu se face numai schimbare de nume, dar exploatarea rămînd aceiași.

Mai departe; diferența de 5 la sută asupra prețului ca și reducerea garanției la două treimi, după părerea noastră, nu presintă nici o însemnătate, căci în arendările avînd de obiect buna stare a muncitorimei romînești și mai cu samă resolvirea unei chestiuni atît de importante, 5 la sută asupra venitului, joacă un rol foarte mic. Garanția are de jucat un rol oare care în arendările cu caracter privat, întru cît prin ea se asigură plata unui cîștiu, ori parte din zestrea moșiei.

Cînd însă e vorba de emanciparea brațelor de muncă de sub exploatarea capitalului nemilos și răpitor, asigurarea unui cîștiu, nu joacă nici un rol.

Ceea ce ne preocupă pe noi este dacă obștiile, vor menținea și duce la progres cultura cîmpului, pentru a ne menținea rangul de țară exportătoare, grânar al pieților Europene, și dacă obștiile vor ști să respecte dreptul de proprietate pe acolo pe unde moșia se hotărește cu pămîntul locuitorilor intrați în obștie. In fine dacă ele vor ști să urmeze cu plata regulată a cîșturilor și ce vor face ele în anii răi și mai ales în cazul cînd anii răi s'ar succede unii după alții.

Vine apoi întrebarea: S'ar putea face o schimbare de regim, fără mișcări sîngeroase, în cazul cînd viitorul ar dovedi că cultura marei proprietăți, prin concursul obștei, presintă daune cu mult mai mari, de cît dacă s'ar reveni la vechea stare de lucruri?

Iată chestiuni care par a fi fost omise dintre considerentele care au determinat crearea obștiilor sătești și alcătuirea noului proiect de lege asupra avantajelor ce se acordă țărănimei.

Un lucru e cert: starea materială și morală a țăranilor trebue îmbunătățită.

Dar cum? aici e chestiunea.

Nu e vorba numai de îmbunătățit starea țărinilor, chestiune asupra căreia toți sunt de acord.

E vorba și de alte chestiuni tot atît de importante și tot atît de vitale pentru țară. Chestiuni pe care le-am enunciat mai sus.

Astfel fiind situațiunea, pare că ar fi sosit momentul să propunem o soluțiune, care ar împăca în mod rațional toate interesele naționale.

Și în găsirea acelei soluțiuni avem nevoie de o statistică, poate de cercetarea unei statistice.

Vorba ar fi, nici mai mult nici mai puțin, de cît de a se decreta prin lege că anumite porțiuni de pămînt din trupul moșiilor, să fie pe anumit preț, rezervate țăranilor, restul puțindu-se arenda, ori cui și cu ori ce preț.

Noi, n'avem interesul a diminua valoarea pămîntului. Pămîntul astăzi reprezintă o valoare cu mult mai urcată ca în trecut și fără îndoială că va veni, dacă n'a venit chiar timpul, cînd valoarea pămîntului va rămînea constant urcată.

De la aceste considerente plecînd, credem noi că se poate fără a se atinge dreptul și echitatea, a se fixa pe anumite loturi prețuri fixe, ca preț de exploatare pentru arenzile la țărani.

Acest procedeu ar duce la rezultatul ca țăranul să fie asigurat cu posesia pămîntului necesar lui; lăsîndu-se în același timp liberă cultura mare, ceia ce ne-ar menținea în rangul de țară producătoare și exportătoare de cereale.

Experiența ne-a dovedit, că se află moșii prea mari, față cu nevoile țăranilor. Or, în atâre cazuri, obștia ar depăși menirea sa. Noi, nu acordăm obștiilor alt scop, de cît acela al ocrotirei intereselor țărănești. Căci, dacă ar fi astfel, obștiile s'ar transforma în clase privilegiate, ceia ce ar fi nu numai nefolositor, dar credem noi, un pericol pentru țară.

Camăta de la sate, mijloacele prin care țăranul își va cultiva pămîntul și altele, vor fi chestiuni ce se pierd prin neînsemnătatea lor, în cazul nostru, adică în cazul cînd se concepe obștia ca ajutător al țăranului la nevoia lui, iar nu ca un mijloc de a crea din țărani arendași, întreprinzători ai marei culturi, ceia ce are altă însemnătate și negreșit esă din cadrul preocupărei de starea exclusivă a sătenilor.

In aceste condiții soluția ce o dăm ne pare cea mai fericită, căci ea asigură împăcarea tuturor intereselor economice și politice.

Gh D. Șerban

Nenumarații prieteni și devotați ai fruntașului nostru d. Al. A. Bădăreu au aflat cu adîncă mîhnire încetarea din viață a veneratului bătrîn Andrei Gh. Bădăreu părintele d-lui A. A. Bădăreu.

La nețărmurita durere și ireparabila pierdere, ziarul „Opinia“ se asociază cu cel mai adînc devotament și în numele credincioșilor lui amici și admiratori, roagă pe atotputernicul să susție pe ilustrul nostru fruntaș în potriva cruntei lovituri și în fața mormîntului deschis îi exprimă cele mai sincere condoleanțe.

„Marea“ intrunire

O mare surpriză politică: partidul liberal din București, care n'a reușit să adune, la o consfătuire, pe cei 10 membri delegați ai comitetului executiv central, anunță, pentru dumineca, o intrunire publică in sala Dacia.

Intrunirea aceasta are un rost foarte misterios. Căci, ne intrebăm, apropos de ce a fost provocată și contra cui vor protesta, in discursurile lor oratorii?

Guvernul prezidat de d. Cantacuzino, se shate în agonie. O agonie lungă de care liberalii ne vorbesc de cînd partidul conservator ie la putere.

In ultimele luni, mai ales, agonia aceasta se dădea ca pe sfîrșite.

Camerile nu mai lucrau; miniștrii nu-și mai vorbeau; intreg partidul se prăbușea zi cu zi.

In politică, tot așa ca și în viața privată, asemenea stări de lucruri sunt respectate.

Nu este nevoe să recurgi la aproape demodatele artificii ale intrunirilor publice, atunci cînd adversarul însuși face treabă pentru tine. Căci, mă întreb, ce vor zice liberalii in întrunirea lor? Ceea ce se zice prin ziare? Că guvernul ie in ajun să demisioneze?

Această intrunire a devenit celebră. Anunțată de vre-o 20 ori, ea va avea, in fine loc—in momentul in care partidul liberal se împarte mereu in grupulețe și se nuanțează incontinuu.

O așteptăm cu multă nerăbdare. Voim să vedem și noi ce rost poate avea o intrunire publică nebazată pe nici un fapt concret și vom vedea și consecințele acestei noui incercări a liberalilor de-a se aduna.

Boclucurile congresului sunt cunoscute. E rîndul boclucurilor „marei“ intruniri. Le vom inregistra.

CATE-VA NOTE

Deliciosul ziar-antreprenor al aga....felor și al lui Fregoli, a reușit să transforme al dracului numele palatului imperial din Viena.

Reședința vieneză a împăratului Francisc-Iosif se numea, de un șir de ani, Hofburg. Știți cum a ieșit cuvântul acesta în gazeta transformistă?

I s'a dat un nume semi-romînesc și semi-sîrbesc: *Hozfurg*.

Șarmanți „universitari“.

*

Istorii cu dinamită.

Domnul profesor universitar și viitor director al Archivei Statului, simpaticul domn Sîrbovici-Hozfurg, are niște istorii cu care ar putea face, dacă n'ar fi bun băiat, prăpăstii mari.

Uite ce zice domnul Hozfurg despre aceste istorii: „cunoaștem și noi câte-va istorii din viața politică contemporană a Romîniei, istorii pe cari dacă le-am spune pe șleau, ar trebui să le sară (liberalilor) ceva din teasta capului și să le sbîrnie creerii“.

Poznașe istorii! Cu de-astea trebue să se fi operat și la vechiul Konak (Hoțiurgul Belgradului) din capitala Serbiei.

*

Patriotul afirmă că de oare-ce trenul de Vârciorova, cu care a sosit alaltăieri în București d. Take Ionescu, a intrat în gară cu întîrziere de 50 minute, mulți din prietinii veniți să întimpine pe d. ministru al finanțelor, s'au retras.

Nu credem că lucrul se va repeta și la întoarcerea în țară a d-lui Pascal Toncescu—chiar dacă, în acea istorică zi, trenul ar sosi cu cîte-va ore întîrziere.

Reintoarcerea fruntașului

Ilustrul fruntaș, căruia străinătatea i-a făcut cele mai mari onoruri, s'a întors în țară unde a fost salutat, cu mare entusiasm de un imens număr de prietini și de cetățeni, care au văzut în acele mari onoruri ale străinătății, pecetluirea lui Take Ionescu ca fruntaș între fruntașii țărei, precum cu mare dreptate a observat ilustrul nostru istoric, d. A. Xenopol.

Lumea politică, însă, care este dispusă a vedea chiar în manifestațiunile cele mai sincere și, tot-o-dată, cele mai drepte, nouri cari, după combinațiunile lor, intunecă ceriul senin, voiesc, și de astă dată, să-și plaseze fantasia.

Dă oposiția ca „un semn al situației“ faptul că oficiosul guvernului, ziarul «Conservatorul“, n'a luat parte la entusiasmul de alaltaieri, de cît prin o indiferentă notă publicată unde-va în a 4-a coloană din pagina a III-a, în apropiată megieșie cu fapte diverse care ar fi tratat, spre pildă, despre o circulară ce ar fi dat'o ministerul domeniilor privitor la vînatul potîrnichilor.

Faptul este pertinamente exact; adevărat este, adică, că oficiosul „Conservatorul“ n'a anunțat reîntoavcerea sărbătoritului fruntaș, de cît prin cîte-va rîupuni, cîte-va dar bine simțite.

Pe de altă parte, însă, tot opoziția, zice oficiosul „Conservatorul“, în așelași număr, are pe tus-trele pagini, belșug de amănunte asupra primirei ce se face la Viena primarului Capitalei și delegațiunei.

De aci ar urma, tot opoziția spune, că guvernul, ale cărui sentimente le-ar exprima „Conservatorul“ dă mai multă importanță evenimentelor de la Viena, de cît celor de la Berlin.

Dăm cea mai formală desmințire acestor fantastice combinațiuni. Guvernul, în special șeful, sînt încîntați de succesele domnului Take Ionescu.

Entusiasmul și mulțumirea guvernului nu se măsoară după lungimea notelor ce se publică pvin ziare.

Dacă s'a scris mai mult despre festivițile de la Viena, de cît despre omul sărbătorit la Berlin, pricina trebuește căutată aiurea: miniștrii romîni au mai fost primiți la curtea din Berlin.

Dar pentru prima oară, de cînd sîntem țară constituțională, împăratul Austriei a primit în audiență pe un primar al Bucureștiului.

Onoarea aceasta avea deci și latura farmecului noutății și pentru farmec omul este totdeauna dispus să dee ceva.

Iată explicația, incorigibili colectiviști!

OAMENI ȘI LUCRURI

IRONIE....

O telegramă a unei agenții rusești arată că banca statului rus, pentru a evita o prea mare aglomerare de hîrtii în cassa băncii, a fost nevoită să dispuie *arderea* unei sume de 25 milioane ruble în bancnote. Arderea a și avut loc.

Cunoscătorii în ale finanțelor pricep de sigur mai bine ca profanii acest inocent joc de bancă și negreșit că prin arderea milioanelor în chestiune statul sau banca nu perd nimic, fiind vorba de un artificiu care trebue să echilibreze numai proporția între banii monedă și banii hîrtie.

Ironia însă face ca telegrame rusești datate din chiar aceeași zi să ne comunice știrile cele mai îngrozitoare despre foametea în Rusia, în continuă creștere, mult mai îngrozitoare de cît 1891.

In multe sate din Rusia nu există, literalminte, pîne, adevărată pîne, așa că un organ guvernamental „Selski Westnik“ recomandă locuitorilor flămînzi să și fabrice pînea din ovăz.

Din guvernămîntul Ufa se anunță că populația este cu totul istovită, mai cu seamă femeile și copiii. Totul a fost vîndut. Familii întregi rămîne nemîncate zile după zile, pe cînd tifosul crește mereu. Ajutorul din partea statului pare mai mult o batjocură.

In Woroneș nu mai există pîne de *doi ani* de zile.

Tabloul acesta e de sigur mai prejos încă de adevărata stare a lucrurilor, dacă judecăm după faptul că părinții își vînd pe alocurea fetele numai ca să scape de peire.

Iar în acest timp în curtea Băncii din Petersburg se organizează un uriaș auto-da-fé dispunînd arderea bagatelei de...25 milioane de ruble hîrtie.

Cîte vieți flămînzite de săteni, s'ar fi putut salva cu această sumă! Cîte mii de familii ar fi scăpat de desperare, de foame, de nevoie, de moarte. Sate întregi și în mare număr, ar fi fost îmbogățite dacă s'ar fi revărsat asupra lor potopul de milioane ars într'o minută prin un joc de bancă, în timp ce Rusia țărănească se stînge de sărăcie,

Tabloul ar putea inspira penelul unui Verestchagine, genialul pictor al mizeriei rusești. In jurul flacării roșii hrănită de mormanul bancnotelor albastre—cetele țăranilor ruși cu fețele uscate, cu obrajii scofîlciți, cu gurile flămînde, cu ochii storși, cu buzele arse, cu trupurile goale, cu brațele sleite, cu puterile vlăguite, cu vițile stînse, privind cum se duc pe vîltoarea focului acele multe milioane în care se întrupează doară munca lor nerăsplătită, nevoia lor exploată, sărăcia lor batjocurită, foamea lor nepotolită!...

Rodion

Shakespearism și Tolstoism

Un geniu dramatic.—Goethe, Hugo, Shakespeare.—Atacul lui Tolstoi. — Capo d'opere sau mediocrități?—Paradoxe de artă.—Legende distruse.— Tolstoi și Carmen Sylva.—Un apărător care atacă.

Dacă este în istoria literaturilor un geniu nătăgăduit de nimeni — așa cum nu se contestă genialitatea unui Homer, Virgiliu sau Dante — e de sigur Shakespeare, încarnarea însăși a artei dramatice, expresia absolut superioară a imaginației creatoare de lucruri teatrale.

Critica modernă, unanimă în a recunoaște genul dramatic shakespearean s'a oprit nedumerită numai asupra problemei de a se respunde în ce mod și-a putut însuși, cu atîtea secole în urmă, scriitorul de profesiune actor, atîtea calități literare, o atare forță imaginativă și atîta îndeminare în intocmirea pieselor sale, fără a mai vorbi de cultura cea mare, de adîncimea vederilor, de înălțimea pătrunderei, de finețea concepțiilor.

In volumul seu „Shakespeare“, poietul cel mai mare al Franței Victor Hugo — el însuși proclamat geniu în literatură ne înfățișează pe poietul englez prin termeni de epopee, acordîndu-i aproape însușiri de divinitate și întonîndu-i imnuri de slavă așa cum nu s'a mai celebrat vr'odată un poiet în univers.

Și Victor Hugo cunoștea de sigur valoarea unui dramaturg, el însuși fiind autor al atîtor superbe opere dramatice.

In Germania genialitatea lui Shakespeare a fost proclamată de Goethe,— cel mai celebru și mai fecund scriitor ce a cunoscut vr'odată literatura germană, — intrat astăzi fără contestare în paradisul geniilor universale.

Goethe era de sigur un bun cunoscător în ale literaturei și părerea lui a impus cu drept cuvînt întregei lumi literare a Germaniei, care avea să îmbrățișeze cu entusiasm traducerile lui Schlegel din marele Shakespeare.

*

Cu toate aceste ne găsim în fața unui atac îndreptat împotriva reputației lui Shakespeare și atacul nu e de la cel dintâiu venit, ci de la marele scriitor Tolstoi. Nu mai e vorba de astădată de a se substitui ca autor al celebrelor drame ale lui Shakespeane o paternitate nouă, ca a lui Bacon și alții; ci e vorba de contestarea genialității însăși; de tăgăduirea acelei supreme valori literare atribuite generalminte operei dramatice a lui Shakespeare.

După Lew Tolstoi, lucrările lui Shakespeare nu sunt capo d'opere, din diferite motive. Intâiu le lipsește limbagiul în raport cu caracterele. Personagiile din piesă au mereu una și aceiași limbă, care nu e a eroilor, ci a autorului. O limbă bogată, artificală, care n'a fost vorbită nicăeri, în nici-un timp, în nici-o țeară; aceeași limbă shakespeariană falșă, închipuită și sentimentală o vorbesc eroinele toate, ori-cum s'ar numi: Cordelia, Ophelia, Iessika, Iulieta, Cleopatra, Desdemona; toți trădătorii și intriganții: Macbeth Iago, Richard, Edmond, — toții nebunii și bufonii. Marele scriitor rus nu găsește nici o perfecțiune în caracterele zugrăvite de Shakespeare: Hamlet, Othelo, Falstaff, Iuliu Cezar, Regele Lear sau acele femeești. Cu atât mai mult că el le lua di lucrări străine, din nuvele și cronici, uneori fără a le schimba sau mări forma, fără a le desăvîrși.

Autorul „Annei Karonina“ crede că succesul prim, istoric, al pieselor sale Shakespeare le datoria însușirii sale de bun actor, iar cel de mai tîrziu altor actori excelenți cari au complectat lipsurile pieselor prin calitățile jocului lor de scenă. Opera Shakespeareană nu e nici morală și e inspirată de un patriotism brutal, rău înțăles. Din punctul de vedere pur artistic, Tolstoi, in legătură cu studiul asupra scriitorului englez, rezumă condițiunile literare, estetice și morale în trei ceriuți principale—de fond și de formă—și găsește că ele nu sunt întrunite în voluminoasa și complexa operă a lui Shakespeare. Tolstoi mai crede iară că o operă dramatică e un lucru „serios“ și că scriitorul trebue să spuie ceva—de sigur ceva „bun“ și „moral“— spectatorului și cetitorului, lucru care nu-l face autorul lui Hamlet, al lui Othello și al atîtor alte mari drame, comedii și tragedii.

Așa dară Tolstoi reduce pe Shakespeare la un... mith în care lumea crede prin imitație și cu atît mai mult cu cît îl înțălege mai puțin. Admirația lui Goethe se datorește unei acuzări ce s'a fă-

cut marelui scriitor de la Weimar și anume că ar fi influențat de teatrul francez; ca să facă o diversiune, Goethe proclamă... geniul lui Shakespeare. S'ar putea întreba: de unde admirația unui Schiller, a unui Hugo, a unui Heinrich Heine?

*

In anii din urmă Tolstoi a distrus multe credinți și legende; ultima pe care e pe cale s'o distrugă e a... propriei sale genialități. E drept că pustnicul de la Yastroia-Poliana a fost unul din marii cugetători ai secolului trecut. El a avut și are încă nenumărați admiratori literari, între care găsim pe *Carmen Sylva*, care are un adevarat cult pentru Tolstoi. Dar paradoxele lui artistice și politice publicate în ultimii ani, micșurează mult încrederea în siguranța criteriului său literar și de sigur atacul în contra unui geniu ca Shakespeare va avea de efect slăbirea mai mare încă a Tolstoismului — în care cu atîta asprime au lovit nu de mult scriitori ca Gorki și alții.

Printre cei dintăiu cari răspund acum paradoxului lui Tolstoi este Maurice Maeterlink, dramaturgul belgian, astăzi o celebritate a literaturii franceze. Autorul Monnei Vanna impută Francezilor necunoașterea operelor lui Shakespeare și, după ce face rezerva pentru unele opere mari ale lui Tolstoi, îi neagă acestuia autoritatea de a judeca pe Shakespeare și mai cu seamă de a-l detrona.

Ultimele manifestări ale lui Tolstoi, zice Maeterlink, sunt niște simptome deplorabile, povețe bolnăvicioase in contrazicere cu idealul modern al vieței. Glasul lui n'ar trebui să mai răsune în lume, ci să piară în tăcere.

Judecata e poate prea aspră, dar după cunoscutul dicton,—cineva e pedepsit pe unde a păcătuit.

As.

Discursul d-lui Bădăreu

Un om politic, membru al partidului conservator a făcut unui ziarist următoarele declarațiuni privitoare la ultimul discurs al D-lui A. A. Bădăreu:

Am citit cu o mare plăcere și un viu interes expunerea limpede a situației pe care a făcut-o Bădăreu la Iași cu o extraordinară dibăcie. Cît de greu e să vorbești azi despre toate cîte se petrec în tabăra noastră, despre lupta dintre takiști și cantacuziniști, despre divergințele de păreri între Take Ionescu și primul ministru, despre tratativele de împăcare, de dizolvare, de călătoria lui Take Ionescu, de chestiunea șefiei, de discursul lui Greceanu, etc.

De toate a vorbit Bădăreu. Și a expus lucrurile în adevărata lor lumină, făcînd și destăinuiri cari clarifică unele situațiuni și atitudini.

In ce privește discursul lui Greceanu, mai ales proclamarea sa ca șef al conservatorilor ieșeni, Bădăreu a elucidat admirabil chestia. A amintit acelor conservatori cari au ignorat că Vasile Vlădoianu e în fruntea clubului conservator local și deci șeful conservatorilor ieșeni, și a prevenit, dacă sunt veleități pentru înlăturarea șefiei lui Vlădoianu, că nu se va tolera aceasta.

Ca admirator al lui Take Ionescu, față de atacurile furioase cari se îndreaptă azi contra lui, Bădăreu a pus inc'odată în evidență, cu fapte convingătoare, cît de însemnată este personalitatea politică a lui Take Ionescu.

E interesant apoi cum răspunde la invinuirea că în partid sunt fanioane, Nu e nici o primejdie cînd sunt fanioane, și la regiment sunt mai multe și intru cît ele lucrează pentru întărirea steagului, nu e nici un pericol. Foarte nimerit răspuns. Asemenea are dreptate Bădăreu cînd răspunde că Take Ionescu l'a apropiat prin puterea sa de atracție de suflete.

In sfârșit destăinuirile asupra celor petrecute atunci cînd s'a proclamat șefia lui Cantacuzino, asupra peripețiilor prin curi a trecut fuziunea și asupra neînțelegerilor ce le-a avut cu șeful, sunt pasionante și vor fi mult relevate și comenante.

Discursul acesta a venit la vreme și pune inc'odată în evidență calitățile de om politic, inteligența sănătoasă a lui Bădăreu, aptitudinile sale speciale de a sesiza perfect chestiunile la ordinea zilei și abilitatea cu care știe să pună în legătură faptele și evenimentele trecute cu situațile de actualitate.

De aceea discursul acesta a făcut o excelentă impresie și am întîlnit mulți adversari ai lui Bădărău, cari mi-au spus că au citit cu o mare plăcere această expunere a situației,— termină personajul guvernamental reflecțiile sale.

D. Take Ionescu la Berlin

Sub acest titlu confratele nostru La Roumanie *comentează în modul următor distincțiunea acordată de curtea de Berlin d-lui Take Ionescu.*

Am primit prea tîrziu, spre a o mai putea înregistra în ziarul de eri, o telegramă sosită de la Berlin și prin care se anunță că d. Take Ionescu, ministrul de finanțe, a primit din partea M. S. Imparatul Germanei, marele cordon al Vulturului Roș.

Această prețioasă dinstincțiune, acordată atît de rar și totdeauna după multă cumpăneală, cere din partea noastră mai mult de cît o simplă înregistrare: ea însamnă consacrarea strălucită a călătoriei d-lui Take Ionescu și mărturia evidentă a impresiunei bune pe care eminentul nostru om de stat a produs'o asupra curței imperiale din Berlin și a înaltelor sfere politice germane. Suntem foarte mult măguliți, fără a fi încercat însă nici o surpriză: graba și grație primirei, a cărei obiect a fost d. Take Ionescu, din momentul sosirei, invitațiunea la masă, toate neau preparat pentru aceasta plăcută noutate.

Meritele superioare ale ministrului de finanțe nu sunt de abia de astăzi judecate și apreciate în streinătate; cu atît mai puțin ele puteau să treacă neobservate de către o țară mare, unită de a noastră prin lăgături multiple și puternice și care a fost totdeauna reprezentate în Romînia prin oameni de o mare valoare, dintre care unul ocupă cel mai înalt post politic al imperiului. Dar într'un chip general, se poate spune că mai cu samă la Berlin d. Take Ionescu era cunoscut prin reputația sa. Or-care ar fi sagacitatea celora care i-au creat, pe malurile Spreei, o atmosferă favorabilă, el n'a putut de cît să cîștige—și a cîștigat mult, proba este făcută—a se face cunoscut personal, cu acel spirit d'à-propos și cu acea emanațiune de inteligență care-l caracterizează, cu acel dar de atracție pe care l'a exercitat pururea și asupra tuturor. Chiar într'un mediu unde ar exista o idee preconcepută contra acestui spirit briliant și atît de solid—ceea ce desigur nu era cazul cu Berlinul—ar fi suficient pentru d. Take Ionescu, pentru a o face să dispară, de a se arăta și de a fi ascultat.

Intr'o țară în care este plasată mai mult de cât jumătate din datoria noastră publică, este natural să se primească în mod favorabil un ministru a cărui gestiune atât de însemnată, în două rânduri, a fost unul din factorii esențiali a unei prosperități financiare pe care a știut s'o așeze pe baze inebranlabile.

In ceea ce privește politica generală a țerei noastre, concepțiunile d-lui Take Ionescu sunt cunoscute de mult timp și ele s'au afirmat totdeauna într'un senz tradițional loialmente acceptat de partidele noastre politice și care, procurând Romîniei, în acord cu puterea sa militară, siguranța exterioară de care se bucură de atâția ani, îi permite de a se consacra fără nici o piedică dezvoltărei sale interne, și frumosului rol, care i-a bine-meritat încrederea și respectul Europei, ca un element de pace și civilizație în Orient.

Dar d. Take Ionescu s'a rîdicat prea adesa-ori, foarte franc și foarte eloquent în contra politicei de persoane, a dat prea multe gajuri de absolut devotament pentru un principiu, de complectă abnegație în favoarea ideiei pe care a avut onoare de a o servi, pentru ca succesul său să nu ne apară ca un succes al partidului conservator întreg. Acest sentiment va fi cu siguranță împărtășit de toți membri sei; cu toții vor fi onorați de înaltele dovezi de simpatie culese la Berlin, de unul de ai lor, și care se respândește asupra tuturor, de la cei mai marcanți până la cei mai obscuri. In zadar deci adversarii noștri ar căuta să samene între noi sămânța discordiei, cu privire la elementele unei călătorii conform cu vederile partidului conservator și care nu ar putea face umbră nici unuia din rîndurile noastre.

Pe de altă parte, membrul eminent al cabinetului Cantacuzino, care ne va reveni de la Berlin, mărit în ochii Germaniei amice, se bucură în partidul conservator de un prestigiu prea incontestabil pentru a mai avea nevoe, printre noi, de o nouă consacrare exterioară, ori cît de prețioasă ar fi ea.

Călătoria aceasta pe cît de drept este că onorează pe ministrul de finanțe, în definitiv va folosi țărei. El n'a căutat și nu putea căuta alt rezultat de cît de a prezenta țara sa sub lumina cea mai avantajoasă, de cît de a trage întru cît-va concluziunile anului jubiliar în mediul de care noi trebuie să ne preocupăm mai mult.

Noi nu sperăm că acest punct de vedere să triumfe în rîndurile adversarilor naturali pe care îi orbește spiritul de partid și ca amicii d-lui I. I. Brătianu și chiar ai d-lui Dim. Sturdza să se rîdice la o concepțiune patriotică atît de înaltă. Dar oricare bun romîn, care știe să simtă mîndria rasei, nu ar putea să nu se bucure înregistrînd atențiunile măgulitoare de care a fost acoperit la Berlin, în ajunul alegerilor pentru Reichstag—adică la o oră în care o gravă chestiune interioară ar părea că ar putea absorbi întreaga atenție a lumei politice—un om de stat care cinstește tot atît de bine țara și partidul său.

De ce tace opoziția?

Sub titlul *Opoziția la Cameră*, directorul *Patriei* scrie următoarele:

La Cameră, opozițiunea nu vorbește. Această tăcere este o enigmă.

Opozițiunea este la Cameră ca să vază, ca să observe, ca să priceapă. Opozițiunea trebue să aibă o părere și să și-o spue. Părerea opozițiunei poate să fie bună sau rea, dreaptă sau nedraaptă. Cuvîntul său poate să fie strălucit sau banal, violent sau calm. Dar nu poate să lipsească.

Cuvîntul e singurul mod de a fi al opozițiunei la Cameră: o opozițiune care tace este o opozițiuna care nu există.

Desigur, dacă opozițiunea are conștiința că asupra împrejurărilor cari se desfășoară nu are nici o părere; dacă simte singură că părereai, e admițind că o are, nu merită să fie spusă, tăcerea opozițiunei se explică.

Totuși, ai o impresiune penibilă.

Nimeni nu le cerea o interpretare exactă a evenimentelor, nimeni nu'și făcea iluzia că vor pronunța cuvîntul care să aducă lumină, nimeni nu se aștepta la expresiunea strălucită a unor simțiri înalte, dar ne închipuiam că vor putea zări unele adevăruri și că vor găsi cuvinte ca să le spuie.

Concepția lor este că rolul opozițiunei la Cameră e să *aștepte* ca guvernul să cază pentru a'i lua locul.

Ei sunt la Cameră nu ca să afirme un drept de control oarecare, nu ca să discute, ci ca să se arăte că dînșii sunt erezii cu vocațiune la moștenirea Guvernului.

In Cameră i-a adus apetiturile lor, nu ideile lor. Puterea o vor, dar nu o merită.

O vor avea, poate; dar o vor avea nu fiind-că au luptat ca s'o dobîndească în numele unor idei a căror realizare dă un înțeles și o valoare vieței lor, ci fiind-că le va reveni în virtutea unei alternări mecanice a puterei între cele două partide ale acestei țări.

Deocamdntă ei tac. Asupra chestiunilor publice, asupra faptelor guvernului în privința cărora Țara și Regele ar avea nevoie de părerea lor, ei n'au nici o idee, ei nu cred nimic, ei se dispensează de a gîndi.

De ce nu s'ar dispensa și țara de a mai fi cârmuită de ei?

De fapt, ei n'ar putea astăzi cârmui țara. Nu numai că au conștiința ca nu sunt în dreptul lor ca să ia puterea, căci n'au încă nici o idee nouă în numele căreia să guverneze, nu numai că simt că nu sunt în stare să ia guvernul, căci nu sunt capabili de nici o jertfă pentru dânsul, dar chiar dacă li s'ar da, chiar dacă li s'ar arunca puterea ca o pradă, ei nu o vor putea ține.

Liniștea din partidul liberal nu este acea pace mult cîntată prin ziare și slăvită prin congrese, este aromirea omului care a mâncat bine și care își face siesta. De ce să'l deștepți din dulcea somnolență în care e adâncit după un prânz bun. De ce să turburi visurile procurate de un ospăț bogat.

Mâna lui încă amorțită de somn n'ar putea să reție puterea, mintea lui pornită pe visuri ar fi greu turburată de grijile trebilor publice. Și apoi nici nu e bine să mânânci prea des și prea mult. Te expui la nenorociri grave. Exemplul lui Vitelius nu este concludent.

Un partid întreg nu poate să aibă temperamentul împaratului roman. In interesul partidului liberal recomandăm ca siesta lui să se prelungiască.

Litere-Științe-Arte

Scriitorul rus Maxim Gorki, actualminte în Capri lucrează împreună cu tovarășa sa, artista Andrejew la o dramă în care se tratează soarta țarului Paul I.

*

Nu numai în orașul nostru se proclamă poiezia tovarășă vrednică a politicei. Cu ocazia apropiatelor alegeri germane, un număr însemnat de scriitori și de artiști au semnat la Berlin un apel în favoarea unui candidat radical. Printre semnatari figurează sculptorul Reinhold Begas, Hans Delbrück, Ludvig Fulda, Iosef Ioachim, Rodemberg, Ernst von Vildembruch.

*

Din Paris se auunță moartea lui William Busnach, poiet dramatic și colaborator a lui Emile Zola din ale căruia romane el a dramatizat mai multe ca: Germinal, L'Assomoir, Pot-Bouille, Bête-humaine această din urmă, terminată de curînd, n'a fost încă jucată pe scenă.

Busnach moare în vrîstă de 75 ani.

*

Tot din Paris se anunță moartea d-rului Emile Javale, cunoscut oculist dar care a orbit el însuși acum 15 ani. Cea mai cunoscută lucrare a lui a fost cartea „Entre aveugles" scrisă de el după ce-și perdusă vederea. Se bucura odinioară de intimitatea lui Sadi Carnot.

•

La San-Remo, în Italia, va avea loc la 31 Ianuar st. n. un concert în beneficiul Crucei Roșii italiane. Afișul poartă „en vedette" numele d-nei *Aristizza Romanescu*, marea noastră artistă, precum și numele d-rei Marguerite Dimitriu, cîntăreață de talent.

Concertul e patronat de cele mai distinse persoane ale orașului San-Remo.

*

Ziarul „Gaulois« anunță că în seara de 2 Februarie va avea loc în sala teatrului Gymnase o mare festivitate la care vor da concurs artiștii romîni aflători în Paris: d-na de Nouvina, de Max, Enescu, d-ra Ventura. Dl. Leo Clarétie va ținea o conferință.

*

STRUNA ZILEI

LECCA-ISM

Cine samănă vînt, culege vijelie.

Din nou un vînt de perturbare
Teatrul umple de urgie?
Noi așteptam un pic de soare
Și ni s'anunță... «Vijelie».

Informații

Sosirea trenurilor

Circulația trenurilor a fost restabilită; nu s'a putut ajunge, însă, ca trenurile să sosească regulat, aceasta din cauza aglomerației extra-ordinare, căci atitea zile publicul ce avea legătură și interese cu Iașul n'a putut să vie aci.

Astfel trenul de aseară din București care urma să sosească la 9 fără 5 m. a sosit la 11 jum. noapte.

Trenul de 11 de Pașcani a sosit la 12 noaptea.

Expresul de aseară a sosit cu o întîrziere de 40 de minute, deși n'a primit pachete poștale și bagaje.

Acceleratul de astăzi dimineață care urma să sosească la 8 jum., n'a sosit de cît la ora 12 din zi și aceasta din cauza aglomerațiunei cît și a dificultății de a trece pe locurile odinioară înzăpădite.

Trenul de Pașcani, de 11.20, a sosit și el cu o întîrziere de 40 de minute.

—

Din Pașcani ni se scrie că impiegatul Dimitriu, venind ieri la serviciul de mișcare de la gară, căzu jos și încetă din viață.

Dimitriu suferea de cord. El lasă în urmă o soție și 5 copilași.

—

Dl C. Bălăcescu, noul profesor de sculptură de la școala de Bele-arte, a oferit externatului secundar de fete din localitate, un însemnat număr de statui, reliefuri, etc., în gips pentru studiul desemnului după natură.

—

Secretarul comptabil al școalei superioare de Arte și Meserii, D. Gh. V. Botez-Gordon, a obținut un congediu de trei luni.

—

Cursurile Liceului de Domnișoare din strada Universității, precum și Institutele Unite, se redeschid Luni 15 curent.

—

Astă-zi dimineață a încetat din viață, în urma unei sincope, Mihai Vîrgolici, profesor la Gimnaziul Stefan cel Mare.

Bolnav în ultimele patru zile de pneumonie, a fost răpus astă-zi dimineață.

Născut la 1854, Mihai Vîrgolici a făcut școlile primare și gimnaziul la Piatra-N. și restul studiilor liceale la Institutele-Unite din Iași.

Universitatea a făcut'o la Iași unde a și luat licența în litere.

La 1879 este numit director și profesor al gimnaziului din Dorohoi. După 2 ani veni în Iași unde obținu catedra definitivă de la Gimnaziul Stefan cel Mare.

A mai fost profesor la Liceul Național, la intitutul pe domnișoare Humpel, Varlam, Institutele-Unite.

Timp de 22 ani a fost în serviciul statului.

Inregistriud cu părere de rău știrea morței lui Mihail Vîrgolici, rugăm familia să primească espresiunea condoleanțelor noastre.

—

Față cu gerul excesiv, Prețedintele comitetului teatral a luat lăudabila dispositiune ca sala teatrului național să fie încălzită în fie-care zi, ori este ori nu este spectacol. Numai în felul acesta caloriferele vor putea funcționa mulțumitor.

FOIȚA ZIARULUI „OPINIA"

37

SECRETUL

JUDECATORULUI DE INSTRUCȚIE

MARE ROMAN

de

PIERRE DELCOURT

De astă dată d. de Longpré se închină ușor în fața marchisului și îi întinse mîna ca răspuns la proza încurcată a tînărului.

Fără a-și da seamă de ce, bătrînul castelan simțea pentru d. marchis de Bounenil un fel de sentiment, dacă nu de repulsiune, cel puțin de îndepărtare. Pe cît fusese de sediu de atitudinea sinceră și înfățișarea plăcută a lui Maxim din primele zile în care 'i făcuse cunoștința, pe atît simțea un fel de neplăcere la contacțul cu interlocatarul său.

Bătrînul, e drept, ascultă cu un fel de distracție, ne acordând mare importanță cuvintelor marchizului.

In fine tânărul se sculă și a înainta de a lua concediu de la d. de Longpsé. el solicita autorizația de a veni să prezinte omagiile sale d-rei Alice.

Această cerere era foarte justă cu toate acestea ea contraria pe bătrânul buuic, care trebui totuși să consimtă, amânînd prescurtarea pentru momentul care fiica sa va fi restabilită.

— De oare ce mă antorizați, voi veni în fie care zi să aflu starea d-rei.

Tînărul își dădea în mod foarte liberal această autorizare, obligînd astfel pe d, de Longpré ca să i-o acorda.

După ee salută pentru ultima oară pe bătrîn, el pleacă.

Cînd doctorut Duchatil reveni la orele 7, bolnava era într'o stare mai satisfăcătoare. Criza sa mergea slăbind și spiritul 'i devenea mai calm.

Docturul după un examen mai serios, ridică capul surâzînd.

Bătrânii, care urmăreau cu nelinește toate mișcările doctorului, scoaseră un strigăt de bucarie cînd zăriră șurîsul doctorului și amicului lor.

Bătrânul d. de Longpsé, aleargă la el, 'i lua mânile strigând:

—Salvată! nu e așa? ah! am văzut'o după figura d-tale.

—Da, s'a declarat o stare generală mai bună la scumpa noastră bolnavă. Acum răspund de ea.

Cât timp e necesar pentru restabilirea sa?

— Numai câte-va zile. Acum nu mai trebue de cât odihnă. Să părăsim această cameră.

Când cei doi oameni fură singuri, doctorul luă brațul amicului seu și-i zise.

— Acum când suntem singuri în ce privește boala scumpei voastre copile, putem vorbi de altâ-ceva de cât de boala ei.

— Fie, zise batrînul, cu totul înveselit de buna noutate.

— Știți contină doctorul că, printr'o bizară coincidență sunt amestecat în această afacere.

— Care afacere?

— Ei bine! crima.

— A! Acea urâtă noutate, acea pe care d. de Bonnenil a povestit'o Aicei, pentru care motive nu înțeleg.

— Da.

— Și în ce chip ești d-ta amestecat? Nu ca complice bănuesc, zise rizînd d. de Longpré.

— Nu, ca medic legist, însărcinat cu examinarea cadavrului și puțin chiar ca expert, delegat de instrucție.

— Cum, ca expert!

— Da, am avut de anatizat ceea ce rămăsese din o sticluță goală, unde am găsit cu fusese un îngredient asemănător cu acela care ocazionase moartea victimei autopsistă de mine.

— A! Și care era ingredientul ¿

— Acid prusic pur

— Drace! Și asta se rapoartă la asasinat!

— Da. Inchipuește-ți că acea sticluță a fost găsită într'un dulap, cu multă îngrijire ascunsă și aceasta în apartamentul acestui... Maxim.

— Și conchizi.

— Eu nimic; că acea sticluță conținea prusic atât. Eu n'am altă misiune. Dar poliția a înțeles altă-ceva. Pusă în bănuială prin descoperirea acestei sticluțe și prin bizara coincidență a acestei descoperiri și moartea victimei, un agent, destul de inteligent, a procedat la o anchetă, în urma căreia a arestat pe tânărul Maxim.

I se părea d-nului de Longpré că punea tot mai mult interes la această convorbire, cu cât ea se complica.

El asculta cu plăcere toate detaliila pe care doctorul i le furniza.

(Va urma)

Ultime informaţii

ANDREI BĂDĂREU

Aseară la ora 8 jum., s'a stîns pe patul suferinţei, una din cele mai frumoase şi mai senine figuri ale Iaşului, bătrînul Andrei Bădăreu, tatăl fruntaşului şi distinsului nostru amic dl. Al. A. Bădărău.

Coborîtor al unei vechi familii de mici proprietari de pămînt, despre a cărei nume pomenesc documente străvechi, Andrei Bădărău a fost omul care s'a ridicat prin munca şi cinstea sa, fără a fi rîvnit, vre-o dată, onoruri, cari i s'au oferit, de multe ori, în viaţă.

Cu multă greutate a primit, în vremuri, primariatul comunei Bivolari, pe pămîntul căreia s'a născut.

A refuzat să figureze, la alegerile din urmă, pe lista candidaţilor la senat şi a primit, după multe insistenţi, să candideze la alegerile judeţene. Ales vice-preşedinte al delegaţiunei, Andrei Bădăreu cîştigă repede simpatiile tuturor colegilor, prin vederile sale luminate şi distinsele sale calităţi de om.

*

Pornit în lume cu trei stînjeni de pămînt, Andrei Bădărău a cultivat şi mărit acest mic avut şi dacă soarta a fost, de multe ori, nedreaptă cu distinsul bătrîn, dacă inima lui a sîngerat de multe ori în viaţă, cînd moartea i-a răpit soţia, pe un fiu şi, în urmă, pe neuitata doamnă Eugenia Bădăreu, i-a dat însă, şi răsplata în ziua în care neuitatul văzu pe unicul său fiu, Alexandru, rîdicat, prin muncă şi talent, la cea mai înaltă treaptă politică.

*

Robust pînă astă vară, purtînd cu mîndrie cei 73 ani, petrecuţi mare parte la aerul curat al moşiei sale, o boală de stomac, preludiul tristului sfîrşit, îl lovi astă vară.

Inaintea Crăciunului boala se agravă şi ieri seara se închee viaţa, plină de pilde frumoase, a dintinsului nostru prieten.

Acest sfîrşit ne-a întristat profund. Împărtăşim pe din două, cu ilustrul fiu îndurerat, neţărmurita sa durere.

Sîntem alături de el în aceste grele momente, precum alături de el am fost totdeauna, în zile senine şi în zile furtunoase.

Inaintea sicriului lui Andrei Bădăreu îngenunchem cu respectul cuvenit acestui mare şi venerat prietin.

*

Andrei Bădăreu a murit în apartamentele de jos ale casei ilustrului seu fiu, strada Păcurari.

Corpul neînsufleţit al regretatului defunct va fi transportat astă-zi, Vineri, ora 4, la biserica sf. Spiridon. Serviciul divin va fi oficiat Duminecă, 14 c., ora 10 dimineaţa. In aceiaşi zi, între orele 11 şi 12 corpul regretatului va fi transportat la Bădărăi, unde va fi depus în cavoul familiar, unde se odihnesc rămăşiţele mamei şi soţiei d-lui A. A. Bădărău.

*

Fruntaşul nostru prietin, a trimis astăzi primarului scrisoarea ce urmează:

Iubite Lascar, conform dorinţei tatei şi spre pomenirea lui, îţi trimit una mie lei ca să-i distribui la saracii oraşului mai atinşi de asprimea iernei.

Al. tău
Bădăreu.

*

Un cunoscut de aproape al aceluia care dispare astă-zi,—bătrîn şi el, albit de vremuri şi nevoi—ne comunică cîte-va date interesante, care arată în adevărata sa lumină figura atît de simpatică a lui Andrei Bădăreu.

Adus de părintele său la Iaşi, în vrîstă de 12 ani, spre a învăţa carte la dascalul Gheorghe din Talpalari, Andrei Bădăreu a remas orfan la vrîsta de 15 ani, căci atuncea moare şi părintele său şi el este nevoit să renunţe la învăţătură şi să se reîntoarcă acasă la ţară, spre a lua în stăpînire averea remasă de la părintele său şi care trebuia împărţită în patru părţi, căci remăsese patru orfani, trei fii şi o fiică.

Puţinul avut ce i-a remas l'a cultivat cu multă îngrijire şi după trei ani reuşeşte să agonisească ceva şi la vrîsta de 18 ani Andrei Bădăreu se însoară.

Continuînd a se ocupa cu agricultura, Andrei Bădărău ia în arendă o moşioară mică Durheşti şi apoi una mai mare Andrieşeni, aceasta mulţumită creditului ce-i făcusură negustorii de cereale şi crescătorii de vite care se convinseseră că tînărul acesta este om de cuvînt şi ştie să îndeplinească cu sfinţenie datoriile contractate.

Agricultura formează obiectul ocupaţiilor sale iar la vrîsta de 45 ani, ajuns graţie muncei sale cinstite să aibă un venit de 10.000 de lei pe an, renunţă la această ocupaţiune şi dînd dovada unui spirit luminat şi lipsit de cea mai mică lăcomie, nu doreşte de cît un lucru, să se ocupe de ai săi şi să-i vază cît mai mulţumiţi cu putinţă.

Primar al Bădărăilor înainte de actuala organizare a comunelor rurale, Andrei Bădărău devine la 1870 primar al Bivolarilor. In această calitate nu numai că se ocupă cu o deosebită destoinicie de interesele tîrguşorului şi a locuitorilor, dar el devine un soiu de păstor al Tîrguşorului, căci locuitorii, indiferent de naţie veneau de sfătuiau cu Andreiu Bădărău nu numai în afaceri dar şi în chestiunile familiare, iar cuvîntul lui era ascultat şi executat întocmai.

Timp de 20 de ani Andrei Bădărău a fost primar al tîrguşorului şi în partea locului, locuitorii au o adevărată veneraţie pentru bătrînul mîndru şi voinic cît un munte, pe care însă la răpus năprasnica secure a morţei.

Cu ocazia morţei lui Andrei Bădărău au arborat drapele de doliu Prefectura de judeţ, clubul conservator, ziarele *Evenimentul* şi *Opinia*.

Trenurile au sosit astă-zi cu următoarele întîrzieri:

Acceleratul de Bucureşti, în loc de 8 şi 30 a sosit la 1 şi 30 d. a.

Trenul de Vaslui în loc de 1 şi 15 a sosit la 2 şi 5 m.

Trenul de Paşcani în loc de 11 si 30 la 12 şi 40 m.

——

Am spus acum cîte-va zile că d. General Iarca, comandantul corpului al IV-lea de armată, şi-a prezentat demisia din comandamentul în chestiune, cerînd regularea drepturilor la pensie.

Pentru locul d-lui General Iarca candidează Generalul Const. Iarca, general de divizie din Buzău şi generalul Tell, comandantul diviziei din Botoşani.

——

Un început de incendiu s'a declarat ieri la moara de aburi din Păcurari a d lui Lupu Grünşpan.

Voind să se desgheţe un canal de lemn ce conducea apa la maşină, canalul a luat foc şi cu mare greutate a fost stins de lucrătorii moarei.

——

Acum cît-va timp consiliul de reformă de pe lîngă corpul IV de armată, reformase pe căpitanul Hânţescu din regimentul IV de artilerie din Roman pentru greşeli grave la adresa onoarei.

Consiliul reformase cu 3 voturi contra 2 pe căpitanul Hânţescu.

Decisia fusese casată de ministerul de resboiu şi afacerea retrimisă la Iaşi.

Consiliul de reformă judecând astă-zi acest proces, a achitat pe căpitanul acuzat cu 3 voturi pentru şi 2 contra.

——

Un consiliu de reformă, sub preşidenţia d-lui Locot.-colonel Georgescu, comandantul brigăzei a XV-a judecă procesul căpitanului Licinsky.

——

Un accident nenorocit s'a întîmplat eri la fabrica Ortony.

O lucrătoare din acea fabrică, numită Raşela Moscovici, manevrînd greşit la o maşină de benzină, hainele au luat foc şi nefericita şi-a ars corpul.

In stare destul de gravă a fost transportată şi internată la spitalul sf. Spiridon.

——

Dl. general Jaques Lahovari va pleca la Viena să consulte pe doctorul Norden.

Din Viena va pleca la Laussane unde va face un consult cu doctorul Roux.

——

Un bătrîn liberal a declarat astăzi, în sala paşilor de la palatul justiţiei, următoarele:

— Pun la rămaşag că împacarea liberalilor or nu se va face, or de se face, ea va fi de foarte scurtă durată

Şi aceasta din cauză că bătrînii sunt decişi a nu ceda în privinţa faptului că foştii membri din comitetul executiv al clubului trebue să fie cu toţii realeşi.

Lesne de înţeles că tinerii cu greu vor admite această condiţie, care înseamnă complecta înfrîngere a tinerilor.

——

Dl. Penel societar al Teatrului Naţional va da o reprezentaţie populară *cu preţurile pe jumătate*, în seara de Marţi 23 curent, cu caraghioasa comedie bufă; «*Coralie et Comp*». care a avut un succes monstru acum doi ani cînd s'a mai reprezentat.

Această comedie va fi bine venită de oare ce în cursul lunei Ianuarie nu se vor da de cît drame şi tragedii.

Abonamentul este valabil, biletele se găsesc la „Thalia“ (Maximovici)

——

Dl. I. Constanţius cunoscutul profesor a fost angajat ca pictor al Teatrului Naţional, în locul d-lui I. Manu demisionat.

——

Comitetul executiv al partidului liberal din Bucureşti, întrunit ieri, pentru a treia oră, ca să stabilească lista oratorilor la întrunirea de Duminică — n'a putut cădea de acord.

——

In comuna Olteneşti s'a comis ieri o crimă. Locuitorul N. T. Andronic a ucis. cu o lovitură de ciomag, pe Gh. I. Brumă,

*

Curtea cu juri din Neamţ a achitat pe C. I. Panea, acuzat de omor săvărşit dar ne-izbutit.

Procesul lui I. Th. Lozonschi, acuzat de lovituri căuzătoare de moarte, s'a amînat, juriul nefiind complect.

——

Marcu D. Sipsomo.— O telegramă din Bucureşti ne vestea ieri moartea lui Marcu D. Sipsomo, un fruntaş al baroului Capitalei şi unul din cei mai apreciaţi legişti ai ţărei.

Sipsomo, de fel din Grecia, venise în ţară pe la 1870 şi se înscrise la baroul din Dorohoiu. Venit apoi la Iaşi el deveni, în scurtă vreme, unul din avocaţii cei mai cercetaţi de aci.

In anul 1885 un incident făcu să se vorbească mult de Sipsomo, în urma unui diferend de proces ce se iscase intre Nicu Ceaur Aslan şi Sipsomo, cu prilejul unei judecăţi privitoare la arenparea moşiei Negreşti.

In urma acestui diferend Sipsomo fu contestat de pe listele electorale. Contestarea o făcu d. avocat Jean G. Ghica, iar pleduaria o făcu Ceaur Aslan.

Tribunalul, presidet de d. T. Stelian pe atunci membru de şedinţă, asistat, dacă memoria nu ne înşeală, de d. S. Zăhărescu, actualmente consilier la Curtea de apel.

Pentru Sipsomo a pledat avocatul Iancu Manu. Tribunalul, dovezile fiind zdrobitoare, dispuse stergerea lui Sipsomo din liste.

Inaintea curţii de casaţie, cauza fu pledată de Eugeniu Stătescu. Cu acel prilej curtea stabilise importanta jurisprudenţa a posesiei de stat în materie electorală, graţie căreia Sipsomo fu reînscris în liste şi în baroul de Iaşi, a cărui podoabă era.

Cu prilejul strămutărei la Bucureşti a proceselor dintre erezii principelui M. Sturza, Sipsomo îşi strămută domiciliul în Bucureşti.

Locuinţa sa de acolo, str. Dionisie, fu cercetată, multă vreme, de clienţii de la Iaşi ai marelui avocat.

——

Inginerul Suliteanu a încetat astă-zi din viaţă.

——

Astă-zi la orele 4, corpul regretatului Andrei Bădăreu a fost transportat şi depus în Biserica sf. Spiridon.

In urma carului funebru, ale cărui cordoane le ţineau domnii A. D. Xenopol, Gh. Lascar, C. Ivaşcu şi I. Stamatiu—urmau desolatul fiu, familia şi un mare număr de prieteni.

——

Judiciare.

Curtea de Apel s. II-a, judecă astă-zi un proces de o moralitate cam dubioasă, din care pricină sala Curţei a fost evacuată după ascultarea martorilor.

Se pare că această afacere e aşa de gingaşă din punctul de vedere al moralităţei, că această Curte a găsit cu cale de a ruga şi pe d-nii avocaţi ca să părăsească sala de audienţă.

Procesul consistă în următoarele:

O d-nă, Eugenia Botez pretinde că are de luat o sumă de 30,000 lei de la dl. Vladimir Cantacuzino, cumnat al d-lui Eugen Ghyka Budeşti, în baza unei delegaţiuni sub semnătura privată.

Aflînd că dl. Cantacuzino a cedat d-lui Emil Max o creanţă de 64,000 lei ce avea de luat de la dl. dr. Ţăranu, ca rest din preţul vînzării unei moşii, intentează înaintea Tribunalului Iaşi, o acţiune în anularea acelei cesiuni sub cuvînt că acea cesiune ar fi schimbată, întocmită *ad-hoc* pentru ca d-na Botez să nu se poată îndestula. Până aci nimic extraordinar.

Dar, există în Codul Civil un afurisit de articol care proclamă principiul că obligaţiunile cu cauze ilicite sunt nule. Basat pe acest principiu, pârîtul Vladimir Cantacuzino a alegat şi pare-se că a dovedit înaintea primei instanţe, că obligaţiunea are o causă ilicită, că D-na Eugenia Botez ar fi o persoană interpusă, că pretinsa creditoare ar fi sora sa D-na Aneta Hagiescu născută Botez care n'ar fi numărat nici un ban D-lui Vladimir Cantacuzino, ci îi s'a fi dăruit acea obligaţie după mărturisirea Onoratului Domn Eugen Ghyka Budeşti et pour cause.

Tribunalul a respins acţiunea.

Inaintea Curţei, apelanta a aerut şi a obţinut proba testimonială.

Primul martor a fost Dl. Eugen Ghyka Budeşti. Foarte emoţionat Dl. Ghyka povesteşte că cumnatul seu Dl. Vladimir Cantacuzino se află într'o casă de sănătate, că e într'o stare de deplâns, că nu crede că s'ar fi împrumutat cu această sumă de la D-na Botez şi că a fost solicitat de doamna Aneta Hagiescu printr'o scrisoare ca să intervină pe lîngă cumnatul seu Dl. Cantacusino să agiute creanţa de 30000 lei până la o dată anumită *pentru a evita un proces scandalos*, nu ştie dacă cesiunea e simulată, crede că obligaţiunea D-nei Botez e o donaţie. Interpelat de svocatul apelantei dacă nu ştie că cumnatul său a perdut mulţi bani la Monte-Carlo, afirmă, că în mod hotărît că cumnatul său n'a fost un jucător pasionat, că trecînd prin Monaco ca ori-care altul ar fi perdut odată 1000 de lei.

Al doilea martur a fost D-na Aneta Hagiesau.

Cu ocaziunea prestărei jurămîntului din partea martorei s'a petrecut ceva anormal. Inainte de a sfîrşi formula jurămîntului martora a început a plînge cu hohote, ast-fel că părţile şi Curtea au renunţat la ascultarea ei.

Apelanta fiind chemată la interogator, declară că nu cunoaşte pe D-na Cantacuzino că cei 30000 lei îi a dat treptat, treptat surorei sale Doamna Hagiescu care împrumutase aceşti bani pentru Dl. V. Cantacuzino.

In urma acestora Curtea a declarat şedinţă secretă.

Ultima oră

Serviciul telegrafic special al „Opiniei“

Bucureşti 11 Ianuarie

Camera

Deputaţii lucrează în secţiuni.

neregularităţile de la Creditul rural

Bucureşti.— *Printr'o ordonanţă a Parchetului Ilfov în afacerea de la Creditul rural, sunt trimeşi judecăţei pentru abuz de încredere şi falşuri, Ion Constantinescu fost contabil, Hinţescu fost ajutor de contabil şi Ioniţă Georgescu, fost intendent. Dl. Tache Protopopeseu este scos din cauză.*

Geruri excepţionale

Roma. Aci domneşte un frig cu totul excepţional. Zapada cade mereu, din care cauză atît circulaţia trăsurilor cît şi a tramvaielor, mai ales în afară de oraş a devenit impoăibilă.

Circulaţia trenurilor între Roma şi Neapole a fost intreruptă din cauza blocărei liniilor de zapadă.

Din Veneţia se anunţă acelaş ger. Lagunele au îngheţat.

La Paris gerul e grozav, nouă persoane au murit de frig.

Oaspeţii romîni

Viena.—Aseară a avut loc balul dat de primăria oraşului Viena în onoarea primarului şi delegaţiunei consiliului comunal din Bucureşti.

La acest bal au asistat şi prinţul moştenitor Ferdinand d'Este, precum şi mai mulţi Arhiduci. Principele moştenitor s'a retras împreună cu delegaţia romînă într'un salon rezervat, unde au băut şampanie, ridicînd toasturi pentru Impăratul Austriei şi Regelui României.

Delegaţiunea mai rămâne aci incognito până duminică.

Scufundare

Un vas cu pânze, sub pavilion francez, s'au scufundat, la Constantinopole aproape de Galata, Lucrătorii în număr de 60 s'au înecat.

Guvern demisionat

Madrid. In urma agitaţiunilor anticlericale, provocate de liberali, din cauza legei asociaţiunilor, guvernul a demisionat.

Jalnicii: Alexandru A. Bădăreu şi fiii sei Teodor, Mircea şi Dan; familiile Bădărău, Mihail, Ţaicu, Manolescu, Petit şi Iancu Gheorghiu, au durerea de a face cunoscut pierderea iubitului lor tată, bunic, moş şi cuscru,

Andrei Gh. Badareu

Vice preşedinte al consiliului judeţului Iaşi
Ofiţer al Coroanei României.

Incetat din viaţă, după o grea suferinţă, joi 11 Ianuarie 1907, orele 9 seara, în vrîstă de 74 ani, Ceremonia funebră va avea loc Duminică 14 Ianuarie, orele 10 dimineaţa la biserica sfîntul Spiridon din Iaşi, iar înmormîntarea se va face Luni la cimitirul satului Bădărăi.

OCAZIUNE

Din cauză de plecare din ţară, se vînd eften diferite mobile şi obiecte casnice. A se adresa la d-na Nettie L. Unter, str. Pomir 7.

TEODOR PISOSKI

AVOCAT

— *6, Strada Unirei 6* —

Ore, de consult: 4–6 p. m.

Sirop Codéine Tolu Zed

SIROPUL Drului ZED

are pentru basa principală **Codeina şi Tolu**; el inlocueşte **Pasta Zed** şi poate fa ntrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vătămătóre a le opiului.

Foloseşte de minune în contra **irritaţiunilor, peptului** si **ale pulmonilor**, a **tusselor invechile, bronchitelor, tusei măgăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** şi la *diverse* Pharmacii

Doctor L. Silberstein

Strada Arcu 10

(Peste drum de casele Negruzzi)

Consult. de la 10—12 dim. şi 4—6 seara.

Dr. A. Steuerman

Str. GOLIA No. 13

Medic al Societăţei Fraterna-Păcurari şi al Tramvayului electric

Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

practică: **Vaccinări şi Revaccinări**

SECRETU DIVULGAT

Ori-ce posesor de Gramofon poate imprima singur voacea sa prin ajutorul noului aparat care se aplică pe ori-ce Gramofon. Costul lei 40. Plăci virgine foarte ieftine.

ROMÂNIA MUSICALĂ
FINKELSTEIN
Iaşi.—Str. Lăpuşneanu 24

furnisorul tuturor şcoalelor cu note de muzică, viori, mandoline, coarde italiene şi toate instrumentele muzicale.

NUMAI LA

Fotografia artistică WEISS

Piaţa Unirei (Otel România) Iaşi

se poate căpăta fotografie ideală

5 Lei, 12 fotografii platinotipie.

Restaurantul TANASACHI

Din nou instalat cu tot confortul marelor restaurante europene serveşte onor. sale clientele cele mai delicioase mâncări.

Serviciul ales şi prompt.

Restaurantul e deschis noaptea. **Bucătărie specială**. Pentru artişti reducere

Casa S. HAIFLER

Vinde losuri de ale

LOTERIEI REGATULUI ROMÂN

PE CLASE

Cl. I	1.50	Lei	1/8
	3.00	«	1/4
	6.00	«	1/2
	12.00	«	un los

Casa Haifler fiind fondată în anul 1880, onor. public, o poate onora cu încrederea sa.

Str. Ştefan cel Mare 33.

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelorĭ.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilarĭ celorĭ maĭ frageţi si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESÉ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILŌRI, COPIILŌRI, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ : **Farmacie FRATII KONYA.**

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigilĕza capsula.*

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

n Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmacişti

NOROCUL

vă învită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Şansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta"

LOIZA

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—**Iaşi.**

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repezi

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

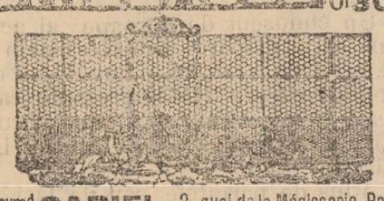

Raymd GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE. VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre.. 0f 25

Châssis de couche, depuis..... 2 »

Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 30

Porte-Sonnettes, pour 10 Places..... 2 »

Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR

déposé

Prix..... 6fr 50

R. GARIEL

2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f 50 c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strda Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rind în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacția și Administrația: Str. Ștefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUȚUREANU și LASCAR ANTONIU | Anul IV. -No. 47.—Duminică 14 Ianuarie 1907

Sînt trei ani din ziua rece și mohorîtă, în care s'a stins,—la vrîsta cînd viața e mai frumoasă și mai utilă,—unul din cei mai mîndri fii ai Iașului, Spiru Prasin.

Celor cari l'au cunoscut, moartea aceasta neașteptată și absurdă, le-a lăsat încă în suflet ceva din uimirea și tristețea clipei dintăi. Cei cari i-au fost mai aproape însă, cei cari l'au prețuit și l'au iubit, vor simți multă vreme încă golul ce-a lăsat în urmă-i.

Minte limpede și fecundă, Prasin era dintre acei chemați să lase în urma lor o însemnată dungă de lumină. Iar inima sa largă și simțitoare îi asigura înălțarea prin luptă, triumful prin virtute.

Viața sa a fost viață de muncă; firea sa, fire de luptător. De aceea închipuirea sa îi arăta în totdeauna mirajul unei lumi mai frumoase de cît cea in care trăia.

Ast-fel, deprinși a-l vedea neclintit acolo unde-l chema datoria, deprinși a-l ști mereu în acțiune, anevoe ne-am putut obicinui mai tîrziu cu gîndul că întunerecul morței a inghițit această luminoasă figură, că creerul care a zămislit atîtea neprețuite lucruri nu mai este, că inima acea caldă și generoasă a incetat de a mai bate, că ochii aceia limpezi cari priveau cu nesațiu în spre un ideal de lumină s'au inchis pentru totdeauna...

In partidul conservator de la Iași Prasin, cu toată modestia, care-l făcea să evite onorurile zgomotoase, a ocupat un loc, pe care viitorul i l'ar fi făcut din ce în ce mai nalt și mai frumos. Timp de 6 ani, consecutiv, a condus ziarele *Opinia* și *Evenimentul*, înălțîndu-le în demnitate, însuflețindu-le în cuprins, făcînd din ele ceea ce trebue să fie o pressă liberă a unei societăți civilizate.

Trista aniversare de astă-zi, trezind durerea ce ne amorțise în inemi, reînoește în amintirea noastră tot ce datorim acestui suflet ales, acestui prietin perdut.

*

Intorși cu gîndul la acel care ne-a fost atît de scump, nici n'avem încă timpul de a ne reculege și iarăși simțim în preajmă, filfîitul aripei înghețate.

De data aceasta moartea închee o viață lungă, o viață albă și curată ca și ziua aceasta senină de iarnă, care i-a adus sfîrșitul.

Bătrînul Andrei Bădăreu a fost unul din puținii cari nu-și datoresc nimic de cît lor înși-le.

Cu toate acestea și viața sa a fost viață de muncă și de greutăți. Și dacă împrejurările nu l'au ridicat la înălțimi amețitoare, sufletul său curat l'a ridicat în stima tuturor acelor cari pun mai mult preț pe comorile inimei, de cît pe cele pămîntești.

Căci avînd în suflet ceva din lumina soarelui de vară, ceva din puritatea aerului de cîmp, el resfira acea îndoită sănătate, trupească și morală, care dă chipului omenesc o frumuseță liniștită și făpturei sale întregi o autoritate netăgăduită.

Sufletul bun și drept a plecat. Pilda pe care a înfățișat-o însă, — pildă vie de muncă și de stăruință, de adevăr și de cinste,—aceea nu va dispărea curînd.....

LA „DACIA"

Așa harababură mai rar!

La Iași colectiviștii confecționează statute pentru club, dar n'au club. La București se anunță o mare întrunire liberală—dar nu se poate stabili lista... oratorilor.

Domnul D. Sturza a adoptat un foarte curios sistem în politică. De cîte ori vede că situația în partidul liberal este mai rea, de atitea ori provoacă pe partizani la manifestări publice.

Dacă o face aceasta în speranță că, cu prilejul unei manifestațiuni publice, lucrurile se vor împaca; sau dacă e provoacă inadins ca să vadă și lumea halul partidului, asta o știe numai d. Sturza.

Fapt este că prima incercare, acea a faimosului congres, a arătat țărei rana adîncă a partidului și că reprisa—marea intrunire—n'are pereche în mișcările noastre politice.

O zi înainte de întrunire nu se știe încă cine are să vorbească, nu se știe despre ce are să se vorbească!

La contramandarea întrunirei nu vor ajunge lucrurile. Se vor găsi, până în cele din urmă, trei sau patru oratori, cari să reinvie chestia comică a fanarioților.

Dar vor rîde și copii și țara va înțelege, odată mai mult, cît de departe sînt colectiviștii de ziua senină a luatului puterei.

Numai astă-zi nu-i Duminecă. Mîne vom vedea ediția a II-a congresului din Decembrie.

Cine intrighează?

Inzăpădirea trenurilor ne-a făcut să aflăm cu o regretabilă întîrziere plăcutul fapt, că mîndrul nostru confrate din palatul princiar situat în strada Edgard Quinet, s'a coborît spre noi, anonima și efemera gazetă de la Iași, s'a coborît atît de jos—spre a ne maltrata și a ne da lecție princiară.

Confratele nostru—mai marele nostru confrate—dă vina pe noi că este ceartă în partid și ne acuză tot pe noi că facem intrigi.

Dacă prea distinsul organ de publicitate, care are redacția într'un palat, ar voi să asculte glasul unui infim ziar de provincie, cu redacția într'un neîncăpător local (plătim 900 lei anual)—ar afla că el— Patriotul—*este acela, care a inaugurat și stabilit era intrigelor în partid; că el a dus campanie infamă contra unui fruntaș al partidului; că el este susținătorul operațiunilor... grăbite ce se fac pe șoseaua Kisileff și aiurea!*

Noi n'am intrigat! Suntem dintre oamenii care spunem pe șleau tot ce avem de zis și în această calitate am scris negru pe alb că nu dăm voie minorilor să-și iee nasul la purtare și că nu primim infamii, ori de nnde ar porni ele.

Patriotul *duce campanie violentă de mai bine de un an de zile.* Opinia *n'apare de cît de 2 luni. In acest interval n'am fi putut, chiar dacă am fi voit, să scriem și să inventăm atîtea infamii, cîte le-a scris și inventat* Patriotul.

Am fost atacați și tratați de sus de acest fudul confrate, chiar înainte de a apare.

L'am tratat și noi în cosecință, fiindcă noi nu ne speriem de beizadele, necum de bufonii lor.

Am zis altă dată că intriganții trebue să dispară și o repetăm și acum.

Dacă „Patriotul" crede că intriganții sîntem noi—să-și dovedească acuzarea. Așteptăm.

DOI PRIETINI

Pe bietul conu Andrei Bădărău l'am cunoscut acum 15 ani, cînd pentru prima oară urcam scările ce duc la casa ospitalieră a fruntașului nostru prietin.

Pe atunci om de 60 ani regretatul și respectatul bărbat era în toată vigoarea, un bătrîn-tînăr d'intre acei, cari, în timpurile nervoase de față, devin tot mai rari.

O prietenie sinceră, care nu s'a desmințit în acest șir de ani, se legă între mine și veneratul defunct.

De-altmintreli aceasta era marea calitate a lui Andrei Bădărău, de a cîștiga repede simpatiile, grația caracterului său drept, a manierelor sale cu totul alese și a excesivei sale bunătăți de inimă.

Ce comoară rară omul acesta care nu lasă în urma sa umbră de dușmănie.

Mă gîndesc la acest fapt. Noi, cei înhămați la politică, avem proprietatea de a ne crea zilnic dușmani: avem dușmani pe care i cunoaștem, dușmani fără să știm, dușmani printre prietinii noștri chiar.

Andrei Bădărău a avut norocul să nu fi resimțit durerile ce le procură dușmănia și de aceea moartea lui este regretată de toți de-o potrivă.

Un mort fericit! Fericit și pentru că a lăsat în urma sa, în prima linie, pe unicul său fiu pe care a avut norocul să-l vadă urcat la o înaltă treaptă în stat—fericit pentru că cei trei nepoți ai sei sunt o chezășie că, și in viitor, numele de Bădărău va face cinste țărei romînești.

Cerul a voit să răsplătească cu dreptate pe omul a cărui viață a fost de-a pururea închinată muncei, cinstei și abnegațiunei.

* * *

Trei ani se împlinesc mîine de cînd fatalitatea care a fost tovarășa vieței lui Spiru Prassin, a răpit zilele pline de chin ale neutatului și prea bunului nostru prieten.

Cu durerea, vie încă în inimele noastre, ne-amintim de acea nenorocită dimineață a zilei de 14 Ianuarie 1904, ultima din viața sbuciumată dar plină de acte de cavalerism și de mare abnegațiune a neuitatului Spiru.

Profităm de această tristă aniversare spre a depune pe mormîntul excelentului tînăr, o lacrimă pornită din fundul inimei și toată sincera părere de rău ce ne-o invocă adînc trista amintire a zilei de 14 Ianuarie.

O nouă deziluzie

Adversarii naturali cît și pescuitorii în apă turbure, care formează plaga tuturor partidelor noastre politice, căci ei n'au ființă de cît în situațiile neclarificate—încearcă o nouă și o mare deziluzie.

Fuziunea nu se face, guvernul nu pleacă. Din contra, s'a pus pe lucru, în deplin acord, între membrii guvernului și între guvern și cameră, iar acei care se așteptau la întîmplări extra-ordinare pentru aceste zile, privesc înmărmuriți și stau înghețați, — nu numai din cauza gerului îngrozitor — în fața cursului liniștit al lucrurilor.

Dar rutinari incorigibili cum sunt, ei nu dezesperă ci susțin că liniștea ie numai aparentă, că chiar dacă o înțelegere ar fi intervenit ea nu s'a făcut în chip sincer și că în curînd vor izbucni din nou certurile.

Să-i lăsăm să spere. Doar atît lucru le mai remâne!

OBȘTIILE SATEȘTI

Țăranul nostru e nevoieș, el nu are bani cu care să pue garanție cătră stat și deci prin obștie să împrumută cu bani; cei cu dare de mînă îl împrumută; cu ce condițiuni? numai nevoiașul știe; trebue de plătit cîștiul înainte după analoghie, țăranul n'are bani, se împrumută, tot numai el știe cu ce condiții și de la cine. Să împarte pămîntul. Aici vine soarta cea rea a țăranului, căci pămînturile cele mai bune să iau de către acei din obștie, ei au în mîni și pânea și cuțitul; iar nenorocitul de țăran capătă pămîntul cel mai prost, mlaștină, rîpă, năsipiș sau cu cioate; cînd la roade,—puține,—cînd la plată aceiași ca și ceilalți, iată isvorul sărăciei celei mari, căci neavînd cu ce să plătească, sau neajungînd-ui plata, i se vinde tot ce are în casă sau pe lîngă casa lui.—Iată o obștie care aduce mizeria țăranului din satul său, care în loc să înlesnească, ruinează, duce satul la sapă de lemn.

Și răul acesta mare din ce pricină? Fiind-că nu s'a statornicit prin lege în ce chip să se închege obștia satului.

Pe cîtă vreme se vor lăsa ca, tot acei ce conduc comuna rurală să conducă și alegerile obștiilor, nici un bine nu se va aduce vieței țăranului, ci din contra, în multe locuri vom avea rezvrătirea satului, creșterea neîncetată a nemulțumirilor, alăturea cu creșterea mizeriei în sat.

Trebuește ca la închegarea obștiei să prezideze un judecător, om cu simțul dreptății, cu tragere de inimă pentru binele țăranului și care mai înainte să pregătească pe țărani prin cuvîntări și sfaturi spre înțălesul nevoilor lor și grija de a-și alege oameni cinstiți și cu nume în sat, ca să fie sprijin pentru nevoile obștiei.

Să se chibzuiască asupra persoanelor care pot intra în obștie, îndeobște funcționarii primăriei, crîșmarul, apoi învățătorul și preotul să nu între în obștie, pentru ca ei să fie oare-cum privighitorii dreptății; acești doi apostoli ai satelor: învățatorul și preotul, trebue să fie lăsați în îndeplinirea frumoasei lor misiuni, nu trebue ca să fie priviți ca înpilători, ci ca sfătuitori cu tragere de inimă spre binele obștiei, nu spre apăsarea ei;—trebue ca în sate să fie pe lîngă obștie și cîți-va oameni cu greutate în sat și care să poată exercita acel control natural al omului cult și cu dor de inimă pentru nevoile satului.

Inchegarea obștiei sătești trebue să fie îngrădită cu toate măsurile pentru ca să fie espresiunea voinței și nevoilor satului.

Gr. C. Buțureanu

OAMENI ȘI LUCRURI

SPIRU PRASIN

In acea rece și umedă dimineață de iarnă, cînd am intrat în sala de redacție a ziarului, părea că mă impresoară o atmosferă din lumea lui Dante. Numai oameni înlăcrimați, numai fețe întunecate, numai priviri încruntate, numai mîni frînte, numai vaete și suspine. Printre cei dintăi, mă întîmpină acel pe care astăzi îl încearcă cea mai nemîngîiată durere și cea mai grea pierdere. Imi închipuiesc că nu poate avea mai mare jale în ochi, mai adîncă mîhnire zugrăvită pe față, mai stinsă vibrare în glas, ca în dimineața aceea, cînd deplîngea moartea nenorocitului Prasin.

„Scrie ceva, fă și tu ceva pentru memoria sărmanului Prasin...."

Apoi, către ceilalți din redacție: „Pe mine lăsați-mă; cu neputință să vă dau un rînd, cu neputință..."

Iar în timp ce sălile redacției se umpleau de vizitatori, de curioși, de gemete, cîți-va colaboratori ai gazetei așterneau cu mînile tremurătoare și cu privirile plînse—impresii asupra marei nenorociri, amintiri asupra iubitului dispărut.

In adevăr, era de neînchipuit o atît de năprasnică lovitură, o dispariție atît de neașteptată, o moarte atît de meschină și în împrejurări atît de uimitoare.

Cu toate aceste era adevărat!

Se curmase pentru totdeauna firul unei vieți atît de promițătoare, al unei existențe atît de bogată în speranțe, atît de pasionată pentru muncă, atît de doritoare de a se înălța!

Noi, din apropieria lui, nu ne puteam închipui cum îl secerase vijelia morții, cînd îl văzusem în ajun încă atît de viguros, atît de activ, atît de setos de viață, atît de încrezător în soartă, cu atîtea iluzii de viitor. Il văzusem plutind în sufletească mulțumire pe urma reușitei pe scenă a frumoasei „Myriam din Magdala"; îl urmărisem părăsind „Calea Robilor" pentru a intra pe acea izbînzilor; îl știam însuflețit și plin de avînt pentru întreprinderea revistei sale „Epigonii",—împunîndu-se în fruntea unui grup, care iubea în el energia, talentul, ambițiunea, credința într'un ideal literar și artistic. Și toate aceste să fi pierit așa, într'o clipă; să se fi stins în umbra unei urîte și umede dimineți de Ianuarie printre copacii desfrunziți, pe cărările înzăpădite ale acelei alee pustii,—de apururea însîngerată de un groaznic păcat?

Da, s'a stins! Și iată trei ani—tocmai trei ani astăzi—așternuți cu sombra greutate a semi-uitării peste mormîntul atîtor visări, peste tinerețea atîtor iluzii, peste cerul atîtor credinți!

Trei ani, trecuți cu atîta grabă....Și doar în amintirea și'n sufletul cîtor-va prieteni dacă învie imaginea lui cavalerească, cuvîntul lui blajin, visul și avîntul lui, irosite odată cu dînsul....

Și doară dacă în rîndurile tovarășilor lui de luptă, de muncă, de gazetărie, mai răsare simpatica lui figură iluminată de zîmbetul vizionar, de aureola seninelor inspirații. Iar odată cu ivirea ei—simțim filfîind par'că în apropierea noastră aripa morții spăimîntătoare; auzim sunînd toxinul sfîrșitului a tot și a toate; ne cutremurăm de fiorul tainic al unui gînd cutremurător,—același fior care ne-a pătruns și acum trei ani, cînd pe-o zi tristă de Ianuarie urmam în convoiu funebru, rămășițele lui spre cimitir.

Rodion

Tăria sexului slab

Literatura și femeile—Fecioara tare a sexului slab—idile celebre—Amica poietului și a politicianului—Boerne și Gambetta — Resemnare și răbdare.

Psihologul Prévot ne-a dat în numeroase volume analiza figurei moderne a „Fecioarei tari" — La vierge forte —, acea care resistă împrejurărilor, care opune ispitelor și chiemărilor, slăbiciunilor și dorințelor,— forța voinței, tăria temperamentului oțelit de căldura unei convingeri, de flacăra unui ideal.

Literatura — cu excepție poate pentru unele drame ibseniane — cunoaște însă prea puțin tipul „femeei tari", al cărui suflet, cu toate aceste, nu e mai puțin vrednic de analisă și de studiu. Și nu e vorba de figuri imaginare, de născociri fantastice izvorîte din visul vreunui poiet; ci de femei reale care se arată în anumite și grele împrejurări, mai presus de acestea și mai presus de obicinuita psihologie atribuită „sexului slab".

Vreau să vorbesc de două figuri reale de femei despre care se ocupă două publicații recente. Intr'o editură berlineză au apărut în volum scrisorile d-nei Jeanetta Strauss-Wohl— amica lui Börne — și adresate acestui mare scriitor între anii 1820—1833. D-na Wohl a nutrit o viață întreagă, o profundă simpatie pentru celebrul polemist — contimporan și uneori rival a lui Heinrich Heine, — iar Börne nutrea o adevărată iubire pentru autoarea scrisorilor. Măritată de tînără cu un om foarte bogat ea îl părăsi curînd, așa cum Nora în drama lui Ibsen, își lasă bărbatul cu care nu se simte legată prin mentalitate, prin simțire, prin suflet. In momentul rupturei soțul se îmbolnăvește greu; tînăra femee îi dă cele mai devotate îngrijiri, dar odată însănătoșit, ea-l părăsește și-și reia numele părintesc.

Tocmai după mai bine de un sfert de secol se mărită cu Strauss și în împrejurări originale.

Găsește în el un pasionat admirator al lui Börne, și pe cînd ambii copiau faimoasele lui „Scrisori din Paris" își făcură... propuneri sau promisiuni de căsătorie, după ce Börne dădu de departe aprobarea și bine cuvîntarea, — dar nu fără greutate. Căci scriitorul iubia pe Janna; dar aceasta ajungînd la *convingerea* că temperamentul lui Börne nu cerea ca să-și lege soarta de a unei femei legitime refuză cererea cu toate că cel mai mare orgoliu al vieței sale ar fi fost să ajungă soția unui scriitor pentru care avea un nemărginit cult... literar. Apoi ea se învoiește cu bărbatul seu să se mute la Paris unde Börne era exilat ca să-i asigure acestuia liniștea și fericirea unui menagiu fără ai impune greutatea și respunderea lui. Și în adevăr Börne care era atunci aproape un bătrîn—Janetta Strauss-Wohl avea ea însăși peste cinci zeci de ani— trăiește împreună cu soții Strauss pînă la sfîrșitul vieței sale. Până la mutarea lor la Paris, ea mulțumea necontenit lui Börne pentru bunătatea ce a avut de a o... mărita cu altul, căci grație admirațiunei pentru talentul lui o luase în căsătorie un soț atît de bun care-i îngăduia să-și continuie cultul pentru platonicul adorat și adorator...

*

O altă „amică" a unui om celebru este eroina unei alte lucruri, apărută la Paris; „L'amie de Gambetta". Despra marea pasiune inspirată de d-na Leonie Leon ilustrului om de stat și scriitor Gambetta— și el scoborîtor al rasei din care făcea parte Börne — ne convinge cartea lui Francis Laur. Era o iubire adîncă, o pasiune înflăcarată care facea din luptătorul politic un adevărat poiet și un vizionar. Scrisorile către iubita lui sunt adevărate perle literare de stil inspirat și dovedesc adîncimea unei simțiri ce se înaltă une-ori pînă la delir.

Și această modestă femee — stînsă dăunăzi în liniștea și sărăcia unui colț al Parizului — a refuzat timp de 12 ani mîna lui Gambetta, a celui mai glorios om al epocei sale, cel mai fecund și mai popular talent al tribunei, al parlamentului, eroul cel mai atrăgător al maselor, apostolul fermecător al ideilor generoase, idolul Franței întregi

Gambetta are accente de lirism care se ridică — ori, dacă vreți, se coboară pînă le umilință și nu poate îndupleca pe această modestă eroină să-i acorde favoarea ueni căsătorii... civile, căci Gambetta nu-și putea contrazice convingerea și trecutul întru atît ca să se cunune religios cu d-na Leonie Leon.

El îi zicea în una din scrisori :

„Nu căuta graiul pasiune, tale în mari depărtări şi pe înălţimi neajunse ; tu eşti stăpînă pe taina graiului cînd e vorba de a spune totul şi de a lasa drum liber simţirei :

Tu poţi da lesne cea mai sigură chezăşie a iubirii tale; n'ai decît să spui un cuvînt, un singur cuvînt, un semn, bine înţeles înaintea d-lui primar. Chiar dacă se cere eroism, tot nu durează mult rostirea acelui cuvînţel — şi atunci suntem în ţeara binecuvîntată a fericirei.— mă înţelegi ?— a fericirii...."

La care ea-i răspunse :

„Mi-e groază de o căsătorie civilă,—fără preot. Toată voinţa mea se răscoală, toată fiinţa mea se revoltă. O căsătorie fără dumnezeu ar stîrni împotrivirea întregului meu trecut ; numai cea religioasă mi-ar aduce linişte şi pace..."

*

Se ştie că marele om de stat a avut o moarte aproape meschină. Un accident de revolver — în timpul unei mici scene casnice între el şi d-na Leonie — l'a răpus. Cu toate aceste amicii lui Gambetta ştiau că aceea căsătorie avea să se îndeplinească ; dar cum ? cu concesia din partea lui ?

Intrebarea aceasta o lămureşe într'un interview deputatul Ioseph Reinach, care a trăit în intimitatea lui Gambetta. El aminteşte o anecdotă literară şt anume : La 1880 se monta la Comedie Française piesa lui Sardou „Daniel Rochat" unde survine un conflict analog cu acel ce se petrecea în menagiul lui Gambetta. Directorul teatrului, bănuind că piesa poate stîrni animozităţi prezentă manuscrisul dramei lui Gambetta, pe atunci preşedinte al Camerei. Acesta răspunde în modul următor : „Piesa va provoca vii critici, dar tocmai de aceea va avea succes. Deşi, e regretabil că eroul se dă învins în actul al cincilea, Parizienii vor aplauda..."

Reinach crede că Gambetta era hotărît să facă întocmai ca şi eroul lui Sardou : să cedeze, să se plece voinţei neînfrînte a femeei pe care o adora.

Odată mai mult sexul slab a biruit, arătîndu-se de o tărie admirabilă, de o răbdare uimitoare, de o perseverenţă vrednică de... sexul tare.

As.

Intre vis şi viaţă

Se împlinesc trei ani de cînd a murit Sp. Prasin.

In aceste momente, ne aducem aminte cu durere de acela al cărui frumos şi mare talent ne-a lăsat atîtea lucruri minunate şi ne dădea aşa de mari speranţe.

In loc de a rezuma opera lui, prea cunoscută, celor iubitori de frumos, ne facem şi o dulce plăcere şi o sfîntă datorie, de a reproduce un fragment în proză, rămas inedit, care uneşte în el frumuseţea stilului cu profunzimea cugetărei.

Bucata e copiată din albumul Doamnei Eugen Herovanu.

. . . . . .

To die, — to sleep,...

Iţi place visarea d-şoară ?

— O da ! îmi vei răspunde. Da ! Din proza vieţei, din miile de mizerii şi de chinuri, cu forme omeneşti, nu cred să existe altă scăpare, de cît izolarea în seninul visului.

De sigur eşti din familia florilor frumoase, care-şi deschid corolele spre Phantasos. Aripele sufletului meu sunt ostenite ! Vezi, au şi umblat mult pe căile lui Faust, pe urma lui Don Quijotte... Mie, visul nu 'mi mai aduce, adoratul de altă dată, nu-mi mai resfiră mulţumire. Mă îngrozesc cînd gîndul mi se abate că în strîmtul spaţiu al celor patru scînduri, voi visa, poate,—*to die, to sleep,* cum ne-a spus de mult bătrînul Will. De ce ?

De ce ? Natura e nemiloasă. Nu-ţi dă voe să eşi din cercul tras de dînsa, cu nici un preţ.

Te dezgustă lumea aceasta şi vrai să-ţi înfiripezi în văzduhul albastru una ideală ? Zadarnică e munca : lumea ta, lumea nouă, va cuprinde tot fiinţe cu nas, gură, ochi, cu păr sau pene ; tot lunci, dealuri şi rîuri vor împodobi idealul Cosmos ; tot auzitul cânt de privighitoare, tot văzuta rază de lumină. Mai frumoase mai armonios legate, poate ; scoase dintr'o daltă mai artistică, dar *aceelaş*, vecinic aceleaşi.

Şi să visez ? Să dau realitatea odioasă, dar reală, pentru visarea dulceagă, dar asemuitoare realităţei, după cum o fotografie e asemenea obiectului, înaintea artistului ? Mă obsedează lumea din jur şi să *văd* iarăşi în închipuire ? O, nu ! Soarta ar fi într'adevăr nemiloasă, dacă şi după ce pământul va răsuna pe scîndura sicriului aşi fi nevoit să *visez.* Nu se poate. Bătrânul Will nu a ştiut surprinde şi această taină a învăluitei Isis. *To die,—to sleep* minte, trebue să mintă.

Dar dumneata, domnişoară, care ai Frumuseţea, Iubirea şi Poezia într'ajutor, nu visa, crede-mă ; fă mai bine, fă din realitate un vis.

Visează-ţi traiul în cadrul Fericirei, e urarea şi sfatul unui prieten.

4 April 1902,—Iaşi **Spiru Prasin.**

Chipuri din lumea mică

ALEXANDRU TIMOTEIU

III.

Sfîrşitul lui Făurar şi frigul nu mai înceta. Ninsoare nu mai cădea, dar gerurile uscate erau mai grozave.

Timoteiu îşi zălogise la cîrciumar bedreagul şi toate uneltele de muncă. Şi banii erau pe sfîrşite. In sat se zvonise că guvernul are să împartă făină de popuşoiu, dar vremea aceea întîrzia să vie.

Intr-o Duminică, Timoteiu luă drumul spre cîrciumă. Griveiu de data asta se luase după dînsul, şi amîndoi păşiau obosiţi prin uliţa satului.

Era aproape de amurg şi noaptea se arăta a fi mai liniştită, însă friguroasă ca şi până atunci, dacă nu şi mai şi. Cînii din ogrăzile sătenilor lătrau pe Griveiu, un necunoscut pentru dînşii, care trecea privind pămîntul cu ochii săi bătrîni.

Ce veste ? întrebă cîrciumarul cînd Timoteiu intră.

— Ia nimic.

Rămase tăcut. Cîrciumarul vorbia cu un ţăran lîngă tejghea. Din fundul cîrciumei venea un zgomot de voci multe.

— Ce-i acolo ?—întrebă Timoteiu.

— Vorbă zădarnică—răspunse cîrciumarul,—crezi că ieau măcar o oca de vin ? De unde...

Timoteiu se aşezase pe o bancă. Cînele sub masă întins pe labe, închise ochii şi părea că doarme. In cîrciumă era frig ca şi acasă la Timoteiu. Cîrciumarul îşi sufla în palme, şi le freca, umbla prin prăvălie, bătînd din picioare şi vorbea cu glas tare...

— Dă-mi o sîngeacă—spuse Timoteiu după o clipă...

— Da ce s'a întîmplat ?—îl întreacă cîrciumarul.

— S-o iea dracu !—strigă el— să beau şi eu odată.

Timoteiu ridică paharul şi cu o mişcare neobişnuită îl turnă în gură. Apoi rămăsese locului înroşindu-se...

— Mai dă una—strigă el....

Luă a doua sîngeacă şi cu aceeaşi mişcare o dădu peste cap...

Ochii începură să-i scînteie, o sudoare uşoară 'i acoperi fruntea, şi o căldură dulce şi plăcută ii cuprinse tot trupul. „Măi, dar slab mai sunt" se gîndi el... „cum de nu m'am obicinuit eu cu băutura. Bre, bre . . . par'c'am uitat de griji. Ce zici tu Griveiu ? M'am îmbătat hai ? spunea el cînelui.... „Măi, Griveiu, ce mai faci tu ? Parale nu mai am... nu... haidem acasă că ne dă afară stăpînul... hai..."

Şi eşi din cîrciumă apucînd drumul spre casă. Griveiu rămase în cîrciumă să vadă ceva sub masă. Timoteiu eşise fără să'l vadă... Pe drum începu să fluere, se simţea uşor, mergînd în clătin şi încălzit.

— Timoteiu, un'te duci ?—îi strigă un ţăran chiabur.

— Acasă, acasă...

— Vino'ncoa am dresături.

— Azi nu lucrezi, nu... nu pot...

Şi porni înainte fără să mai priviască înapoi.

„Griveiu, Griveiu", începu el să strige cînd intră acasă... şi se trînti în pat... „Măi Griveiu, unde-mi eşti..." Cercă să se ridice, dar căzu înapoi în pat şi adormi.

***

A doua zi Timoteiu fu găsit mort. Cînele umblă schelălăind tot satul, revenia acasă şi apucă iar uliţele în toate părţile. Intr'o zi dispăru şi tocmai tîrziu fu găsit mort în faţa casei.

Clement Bacău.

DIN RUSIA

Alegeri.—La 28 Ianuarie are loc în Chişinău alegerea deputatului pentru Duma imperială. Alegerea se face în această zi la toate cele cinci dispărţiri ale oraşului ; iar la 6 Februarie vor avea loc alegerea deputaţilor din partea delegaţilor din comunile rurale.

*

Ministrul de finanţe al Rusiei Cocovţev va primi o rentă viageră de 4,000 ruble pe an ; aceasta pentru munca ce şi-a depus întru regularea finanţelor ruseşti.

In Rusia această ştire produce mare senzaţie, căci Cocovţev a fost cel mai mare duşman al rentelor viagere. Se vede că pentru alţii !...

*

S'a descoperit o lipsă de 746 mii de ruble în administraţia flotilei din Vladivostoc. Gazeta „Strana" pune o întrebare foarte naivă, şi anume : Cine a furat această colosală sumă ?

*

Statistică oribilă. De la 18 Decembrie până la 31 Decembrie a anului trecut au fost osîndiţi la moarte şi ucişi după hotărîrile consiliilor de răsboiu : 7 în Varşovia, 2 în Ircuţc, 7 în Mitau, 3 în Moscova, 1 în Batum, 1 în Lodz, 5 în Pavlograd, 1 în Tiflis, 1 în Kiev, 9 în Riga, 2 în Telin, 1 în Petersburg şi 6 necunoscuţi în Caliş.

Peste tot au fost ucişi 40 de oameni tineri în interval de 13 zile.

De la promulgarea legei prin care se institue consiliile de resboiu—29 August 1906—şi până la 31 Decembrie 1906 au fost condamnaţi şi executaţi 600 de persoane.

„Opinia" în Provincie

Din Huşi

Pentru ziua de 30 Decembrie, d-l Gh. St. Răşcanu avocat din Huşi, a fost invitat de locuitoriii din comuna Hoceni, de a veni în mijlocul lor şi a pune bazele unei bănci populare. D. Raşcanu a răspuns apelului locuitorilor şi în o adunare importantă în localul şcoalei, după o lungă şi practică cuvîntare s'au pus bazele băncei populare din comuna Hoceni sub denumirea de „Kuza-Moruzi", ca răsplată a sacrificiilor ce aceste familii au făcut pentru sătenii de pe acele locuri.

*

In sărbătorile anului nou P. S. Episcop de Huşi a hirotonit ca Preot pe absolventul Facultăţei de Teologie Alexandru Gheorghiu pentru parohia bis. Cozia din jud. Fălciu.

*

Societatea culturală, literară, musicală, economică „Munca" din oraşul Huşi a decis înfiinţarea unei *pitării cooperative*, lucru ce a îngrozit pe actualii pitari din oraşul Huşi şi pentru a nu risca pe viitor, au hotărât să-şi închidă pităriile lor ; aşa au încetat de a mai fabrica pâne pităria Papana din str. Ştefan cel Mare şi pităria fraţilor Harnagea din piaţa Halei. Treptat, treptat ce societatea „Munca" va hotărî să înfiinţeze cooperative de băcănie, librărie, casapii români se vor retrage din comerţ, de oare-ce nu voesc să lupte contra unei aşa de măreţe idei de a regenera comerţul român prin cooperative.

*

Primirea demisiei Prefectului de Fălciu Th. Cerkez s'a sărbătorit de către d-nii C. Vasiliu, jude instructor, Ioan I. Atanasiu, direct. Prefecturei, Georgescu, Neculai Calciu, En. Iamandi etc. la moşia d-nului Pavel Mikiu, Crasniţa din judeţul Vaslui.

Litere-Ştiinţe-Arte

Să fie posibil ? E par'că un glas din o altă lume...

Se anunţă că dl. I. L. Caragiale care de ani de zile s'a retras la Berlin n'ar fi dat cu totul uitării ţeara şi literatura romînească. Autorul „Nopţii Furtunoase" pregăteşte o nemăsurată plăcere admiratorilor săi,—o nouă şi inedită comedie.

Cu geniul său satiric, Caragiale atacă de astă dată lumea parveniţilor, ridiculisîndu-i şi biciuindu-i...

Să sperăm că vestea va fi curînd o realitate.

*

Tenorul Caruso, despre ale cărui aventuri în America s'a vorbit atît de mult nu nduce numai impresii neplăcute din Lumea Nouă, ci şi un mare număr de dolari, dacă ar fi să credem ce spune revista „L'Italie et la France". De altfeliu gurile rele susţin că pretinsele neplăceri cauzate lui Caruso ar fi fost o simplă... reclamă americană.

*

Turnul Eiffel se pretează într'un chip cu totul particular comunicaţiei prin telegrafia fără fir la mari distanţe, căci el constitue de fapt o *antenă* excepţională de 300 metri înălţime. In timpul ultimelor manevre franceze, această comunicaţie s'a ţinut regulat cu frontiera de Est. In timpurile din urmă undele, au putut trece frontiera ajungînd la Berlin şi poate că se va putea menţinea o comunicaţie regulată în această direcţie. Cîmpul lui Marte comunică pe de o parte cu Englitera, cu Portugalia şi Port-Vendres de altă parte. Noi aparate în construcţii vor permite de a comunica şi cu Algeria.

*

Primul folos al artei pe urma nouel legi a separaţiunei bisericei de stat a fost transformarea fostului seminar Saint-Sulpice din Paris într'o nouă secţiune a muzeului Luxemburg, şi anume destinat „artei moderne". Sălile fostului seminar oferă de zece ori atîta spaţiu cât vechiul muzeu al Luxemburgului.

*

La Covent-Garden în Londra s'a încasat rotunda sumă de 25000 franci cu o singură representaţie a operei „Tristau şi Isolde". Succesul se datoreşte în bună parte celebrului tenor Von Dyck, care a cîntat în acea seară.

*

D-ra Agata Bârsescu soseşte în localitate la 15 Ianuarie pentru repetiţiile *Medeei*, mult aşteptata representaţie anunţată pentru seara de 16 a lunei în beneficiul d-lui Gh. Cârjă.

*

Stagiunea teatrală se încheie definitiv la 15 Februarie. Ultima representaţie e în beneficiul d-lui Bulfinsky.

*

La Milano s'a descoperit un portret în lemn, al liricului Petrarca şi al lui Galenzo, duce de Milano.

*

Scriitorul parisian Max Nordau ne povesteşte că premiul Goncourt avea să fie acordat unui romancier Binet-Valmer pentru romanul său „Les métèques", dar el nefiind francez de origină premiul s'a dat altuia, conform statutului. In romanul citat ne întîmpină şi tipuri de *romîni*, între care un Mihail Cantemir, milionar, „prin urmare" prinţ, cu apucături şi gusturi decadente.

Despre acest roman vom mai vorbi.

*

Consiliul oraşului Sidney a hotărît organizarea unei expositiuni internaţionale în 1910.

*

Toate teatrele de varietăţi din Londra sunt închise.

Artiştii s'au pus în grevă din cauză că pretenţiunile lor n'au fost satisfăcute de directori.

*

Rafail Basch, un apreciat gazetar a murit la Paris unde era corespondentul mai multor ziare germane.

*

STRUNA ZILEI

O LAMURIRE

Iar „Vijelie" în teatru ?
Opinia

Despre nelinişte'n teatru
Spun doară guri răutăcioase...
Poate aţi luat drept Vijelie
Aplauzele... furtunoase.

Informaţii

D-nii deputaţi Lascar Antoniu, Gr. Buţureanu, Gh. D. Şerban, Gh. Ghibănescu, Const. Chirilă şi Em. Buznea au sosit cu acceleratul de astă-zi dimineaţă, spre a participa la înmormîntarea remăşiţelor pămînteşti ale lui Andrei Bădăreu.

D. V. Dimitriu, avocat şi profesor universitar, care a fost la Paris în timpul sărbătorilor, s'a reîntors ieri în Iaşi.

Consiliul de reformă din Iaşi se va ocupa în curînd de o afacere a locotenentului Simboteanu din regimentul de roşiori din Bârlad.

Locotonentul, de fel din Turnu-Severin, frecventase, în vremuri, casa unui negutitor german din Turnu-Severin.

Fiind trimis să-şi complecteze studiile în germania, locotenentul, căruia bursa statului i se părea prea mică, primi în timpul cît stătu la Berlin, o sumă de 4000 mărci de la neamţul din Turnu-Severin, care, fireşte, făcea aceste avansuri în vederea simpatiilor ce se legaseră între ofiţer şi fiica negutitorului.

Intors din Berlin, locotenentul ar fi voit, zice el, să iee în căsătorie, pe fata din Severin, dar ea n'avea zestrea reglementară.

Ne putând face această căsătorie şi neputînd nici achita banii ce-i au fost avansaţi cazul fu reclamat şi de aci procesul, care, după cum am zis, se va judeca în curînd la Iaşi.

Acceleratul de Bucureşti a sosit de abia la ora 11 dim. cu o întîrziere de două ore jumătate.

La o instituţiune publică din localitate s'a descoperit, în sarcina unui funcţionar, o lipsă de 6000 lei.

Cazul se cercetează.

Ştiri din judeţ anunţă că pentru populaţia sătească gerul din zilele aceste a constituit o adevărată calamitate.

Aceasta nu numai din punctul de vedere al suferinţelor şi mizeriei ce îndură dar mai cu samă prin faptul că avutul lor a fost în mare parte distrus.

Ast-fel mai toate vitele au lepadat. Oile au perit cu miile, boii în mare parte au picioarele degerate aşa că la primă-vară nu se va putea face nici o muncă cu dînşii.

In legătură cu frigul cu adevărat siberian care domneşte actualminte, un agricultor ne atrage atenţia asu-

---

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA"

38

SECRETUL
JUDECATORULUI DE INSTRUCŢIE

MARE ROMAN

de

PIERRE DELCOURT

— Nu, ca medic legist, însărcinat cu examinarea cadavrului şi puţin chiar ca expert, delegat de instrucţie.

— Cum, ca expert !

— Da, am avut de anatizat ceea ce rămăsese din o sticluţă goală, unde am găsit cu fusese un îngredient asemănător cu acela care ocazionase moartea victimei autopsistă de mine.

— A ! Şi care era ingredientul ?

— Acid prusic pur

— Drace ! Şi asta se rapoartă la asasinat !

— Da. Inchipueşte-ţi că acea sticluţă a fost găsită într'un dulap, cu multă îngrijire ascunsă şi aceasta în apartamentul acestui... Maxim.

— Şi conchizi.

— Eu nimic ; că acea sticluţă conţinea prusic atât. Eu n'am altă misiune. Dar poliţia a înţeles altă-ceva. Pusă în bănuială prin descoperirea acestei sticluţe şi prin bizara coincidenţă a acestei descoperiri şi moartea victimei, un agent, destul de inteligent, a procedat la o anchetă, în urma căreia a arestat pe tânărul Maxim.

I se părea d-nului de Longpré că punea tot mai mult interes la această convorbire, cu cât ea se complica.

El asculta cu plăcere toate detaliila pe care doctorul i le furniza.

D. Duchatel, încîntat de această atenţie, povesti bătrinului toate incidentele acestei crime, la care amestecă, pe acele ce nu le cunoş tea de cît din auzite. Mînat de căldura elocvenţei sale, doctorul se lasă in cercetările instrucţiei judiciare şi desvoltă un întreg plan de constatări, de anchete, de cercetări, de confruntări şi demersuri ordinare, a căror analiză o desvolta.

D. de Longpré, fără a şti bine de ce, nu simţia pentru pretinsul asasin, repulsiunea ce ai în general contra unui om calificat ca atare. El se interesa chiar de acest om. Aşa că opri pe amicul seu, tocmai în mijlocul unui mare period, pentru a-i spune :

— E foarte bine, dragă doctore : deducţiile, inducţiile, comparaţiile d-tale, toate astea sunt foarte interesante, cînd un om de inteligenţă şi de cultnra d-tale le supune aprobării şi aprecierii mele. Dar ce crezi d-ta despre procedurile angajate în chip atât de romantia ?

— Cum în chip romantic ?

— Sau mai bine zis, angajate pe nişte date atît de vagi, în cât ar putea servi admirabil pentru nişte note care să pue bazele unui roman, dar pe care de sigur, un judecător serios trebue să le primească cu oarecare neîncredere.

— Dar amicul meu, d-ta nu înţelegi nimic din aceste mistere ale instrucţiei.

— Inţefeg un lucru, că existenţa unui om, onoarea şi libertatea sa, depind de această instrucţie de modul în care ea e condusă. Şi după părerea mea, e un fel de uşurinţă, de a nu lua după valoarea lor, bazele de care-mi vorbiai adineauri.

— Aide, aide, amicul meu, d-ta nu înţelegi nimic din genul acesta de afaceri. Iţi voi explica în aşa mod, în cât vei înţelege.

Cei doi oameni se despărţire.

Câte-va ore mai târziu, d. de Longpsé revenind pentru a zecea oară lîngă nepoata sa, o găsi întro stare mai satisfăcătoare. După ce se informă de cerinţele ei, se puse la căpătăiul patului ca pentru a păzi bolnava cât mai mult posibil. Aceasta păru a conveni foarte puţin Alicei, care făcu o mică mişcare, foarte graţioasă, bine înţăles, dar destul de semnificativă.

Bătrînul observă această mişcare.

— Eşti, contrariată, zise el, ce-ţi displace ?

— Ah ! nimic bunicule, sunt foarte fericită, dar văd cu supărare că te obosesti prea mult.

— Dar de loc, copilul meu.

— Da· continuă cu o voce strengărească tînăra fată şi în loc de a te odihni, ai intenţia să stai să veghezi la căpătăiul meu. Asta nu e bine şi nu voi . . .

— Dar te asigur copila mea.

— Ah ! răutăcios bunic, care nu vrea să asculte de ordinile nepoatei sale. Stai aici şi ai intenţia de a mai sta încă lîngă patul meu, căci văd că te pregăteşti că să mai veghezi multă vreme.

Ei bine nu vroesc, sunt mai bine şi doresc ca la rîndul d-tale, să te odihneşti.

(Va urma)

pra unui fapt cu adevărat extra-ordinar şi care invederează din nou şi odată mai mult misterul vieţei şi a mijloacelor de care dispun vietăţile pentru a-şi apara existenţa.

Agricultorii şi ţeranii ştiu că dacă şoarecii de câmp formează muşinoaie mari de pământ, aceasta ie un semn că vom avea o iarnă foarte grea.

Anul acesta muşinoaiele au ajuns la o proporţie ne mai văzută; adevărate mormane de pământ care au pus în uimire, căci părea cu neputinţă ca nişte animale atît de mici să fie în stare să îngrămădească atâta pământ la un loc. Din cauza proporţiilor neobicinuite ale acestor adăposturi ale şoarecilor, ţeranii spuneau tuturor că vom avea o iarnă foartea grea şi gerurile de acum dovidesc că nu s'au înşelat.

Cum se putea explica această măsură de prevedere la nişte animale atât de inferioare? Cum se poate explica că şoarec'i aceştia, superiori din acest punct de videre tuturor mijloacelor de care caută să se folosească omul spre a prevedea mersul timpului, au ştiut din August—Septembrie că în Ianuarie va fi un frig atît de năstrușnic?

Dar observaţia sănătoasă a agricultorilor relevă încă un fapt care învederează cum mama natură ştie să se îngrijească de toate. Soarecii aceştia, înzestraţi precum se vede cu atari mijloace de apărare în lupta pentru existenţă, odată scapaţi, cu venirea primăverei ar constitui un pericol pentru agricultori, căci ar distruge sămănăturile toate.

Insă cum ei stau înfundaţi în fundul gropilor făcute iar zăpada acoperă muşinoaile, aceasta topindu-se odată cu venirea primăverei, şoarecii sunt înecaţi de apa ce se îngrămădeşte în gropi făcute pentru apararea lor.

—

De la Medici şi Naturalişti

— Şedinţa de la 12 Ianuarie —

Prezidează d. Prof. dr. Bogdan. Prezenţi d-nii Prof. dr. Demetriade, dr. Tudor, dr. Tănăsescu, dr. Botez şi dr. Stenner.

Se aprobă procesul-verbal al şedinţei anterioare.

Se autoriză secretariatul de a comunica ziarelor din localitate rezumate ale dezbaterilor care se urmează la şedinţele societăţei.

D. Prof. dr. Demetriade prezintă o femee atinsă de un ulcer veneric simplu în regiunea poplitiei. D-sa spune că din anamneză ar rezulta că acest ulcer ar fi primitiv în acea regiune. Verificarea că acest ulcer este simplu, a fost făcută prin examenul bacteriologic şi inoculare pe individ.

In urma dezbaterei urmate s'a conchis că nu suntem în prezenţa unui ulcer simplu primitiv în regiunea poplitei ci avem de a face cu un ulcer de propagaţiune din alte regiuni, unde se mai constată ast-fel de ulcere.

D. dr. Tănăsescu a prezentat o anomalie a pulmonului drept care avea un al patrulea lob suplimentar, denumit de autori lobul azygos. Piesa este foarte frumoasă şi interesantă şi rezultă de la un individ mort în urma unui cancer din originea gîtului.

Tot d-sa prezintă piese prin care tinde a dovedi că ganglionul epitrochlean nu este sub aponevrotic, cum a susţinut d. dr. Severeanu în lucrarea sa, ci este supra aponevrotic.

D. Prof. dr. Bogdan face o comunicare foarte interesantă în privinţa unei modificări făcute de d-sa în recunoaşterea precipitinelor.

Pînă acum pentru recunoaşterea sîngelui uman din pete de pe haine sau alte obiecte, se utiliza serul d-rului Ulemhuth, care precum se ştie, este preparat prin injectarea în peritoneul unui iepuraş a unei cantităţi de ser uman la intervale cam de o săptămînă, durînd pînă la o lună jumătate. D. prof. dr. Bogdan modifică prepararea serului în senzul că d-sa se serveşte numai la prima înjecţiune de serul uman iar celelalte injecţii le face cu ser fisiologic, mult mai frequente, intervale mai scurte şi cantitatea mai mare. Mulţumită procedeului ast-fel modificat se obţine serul pentru recunoaşterea petelor într'un interval—mult mai scurt.

Controlînd serul preparat prin modificarea adusă de d-sa cu serul lui Ulemhuth rezultatele au fost identice.

D. dr. Stenner citeşte raportul pentru votarea ca membru a d-lui dr. Nimereanu.

Se procedează la votare şi d. dr. Nimereanu este admis în unanimitate.

Şedinţa s'a sfîrşit la ora 11.

— —

Ni s'a telegrafiat ieri din Bucureşti că în şedinţa sa de ieri, camera s'a ocupat cu indigenatul d-lui M. Wachtel din Iaşi.

Cererea ne-întrunind numărul reglementar de voturi, camera se va ocupa astă-zi din nou de acest indigenat.

Ultime informaţii

—

Moartea lui Andrei Bădăreu

Cu prilejul evenimentului dureros al decedatului părintelui său, d. A. A. Bădăreu a primit un însemnat număr de telegrame de condoleanţă.

Reproducem aci cîte-va din aceste mărturii de sinceră dragoste pentru fruntaşul pe care soarta l'a lovit în scumpa sa afecţiune:

„Adînc mâhnit îţi urez să găseşti mîngîiere în munca şi în dragostea prietinilor tăi. Şi suntem mulţi cari ne cinstim cu această însuşire".

Take Ionescu

*

„Rog a primi sincerile mele condoleanţe pentru pierderea iubitului d-v. părinte".

Gr. Triandafil.

*

Telegrama colectivă a deputaţilor.—„Luînd parte la lovitura profundă ce-ai încercat prin moartea iubitului d-tale tată, rugăm a primi sincerile noastre condoleanţe".

(ss) M. Antonescu, S. Răşcanu, A. S. Doiciu, Al. D. Răşcanu, Leon Ghika, C. Isăcescu, L. Antoniu, P. Brătăşeanu, R. Mandrea, I. Oroveanu, G. D Şerban, V. Nădejde, doctor Gheorghiu, S. A. Gheorghiu, Nestor Cincu, Major Docsache, Constantinescu, S. Negoiescu, Al. Darvari, N. Gherghel, Virgil Arion, Gr. C. Buţureanu, N. Prassa, T. Crivetz, Petre Ionescu, I. Brătescu, Dr. Cosma, Petrovici, Juvara, Gr. Stoenescu, N. N. Grigoriade, N. Gîlţu, M. Kintescu, G. Nistor, N. Maimarol, P. Protopopescu, Andrei Noica, inginer Ţopîrdea, Spineanu, Paximade, Lascar Rosseti, C. Rădulescu, V. Cancicoff, I. Berceanu".

*

Au mai condoliat telegrafic: ministrul Grecianu, un mare număr de deputaţi prin telegrame personale; d. M. Vlădescu şi prefectul poliţiei capitalei.

*

I. P. S. S. Mitropolitul a telegrafiat fruntaşului nostru, că ar fi venit să oficieze serviciul divin.

Boala, care reţine pe înaltul prelat de 12 zile în pat, îl împiedică de a veni.

*

In marele număr de telegrame, parte nedeschise, am putut remarca pe acele ale d-rei Agata Bîrsescu, a d nei Elena şi Barbu Paltineanu, Lascar Catargi, Victor Filoti, N. Guran, I. Iorgulescu, Badea Mangăru, dr. Gheorghiu, Bibescu, N. Căpităneanu, secretar general al ministerului finanţelor, Const. Mille, Frederic Damé, Adrian Magheru, Ioan Boambă, dr. Hurmuzescu, Chr. Suliotti, C. Vernescu, E. Oecononu, Consilier la Curtea de casaţie, Gh. Rădulescu, Ioan Stamatiu, Cincinat Pavelescu.

*

La biserica Sf. Spiridon unde este depus corpul regretatului Andrei Bădăreu se perindează multă lume venită să vadă pentru ultima oară figura senină a aceluia ce dispare dintre cei vii.

Pe catafalc au fost depuse coroanele următoare:

O splendidă coroană purtînd următoarea inscripţie „Lui Andrei Bădăreu. Regrete eterne". Lascar Antoniu.

Una din partea d-lui Stefan Negruzzi cu inscripţia „Sincere Regrete. Stefan Negruzzi"

Apoi din partea: Prefecturei de judeţ cu inscripţia „Lui Andrei Bădăreu, vicepreşedintele consiliului judeţian. Prefectura judeţului Iaşi"; din partea familiilor St. Gheorghiu, deputat, Const. Chirilă, deputat, Corina şi dr. Dim. Emandy, familia Ţaicu, Clubul Conservator şi Redacţia ziarului *Opinia*.

—

Un al treilea proces la fel cu acela al generalului Grozea—procesul căpitanului Sava Navasart—se va judeca Marţi, 16 c., la secţiunea III-a a înaltei curţi.

——

Membrii consiliului comunal convocaţi în şedinţă pentru eri, vineri, au hotărît să nu ţie şedinţă în semn de doliu pentru moartea regretatului A. Bădăreu.

Desbaterile s'au amînat pentru luni, ora 5.

—

Din Viena se scrie că fostul ministru C. Stoicescu se află greu bolnav în acel oraş şi că va trebui să se supue unei operaţiuni.

—

Delegaţiunea judeţiană a depus o coroană pe sicriul lui Andrei Bădăreu.

Trei consilieri judeţieni vor reprezenta delegaţiunea judeţiană la Bădărăi, unde înmormîntarea regretatului va avea loc mîne.

—

In consiliul de miniştrii ţinut ieri s'au aprobat unele numiri în magistratură, anunţate mai de mult de noi.

D. St. Mladoveanu, consilier la curtea de apel, va fi mutat în aceiaşi calitate la Bucureşti;

D. Sturza, presidentul tribunalului Tutova, va fi numit la Iaşi, în locul vacant.

D. Bălăşescu, fost prim procuror, a fost numit president al tribunalului Tutova.

*

D. St. Mladoveanu a fost înştiinţat astă-zi telegrafic despre mutarea sa la Bucureşti.

Plecarea dumisale va lăsa numai regrete.

Numit consilier al curţei în Septembrie trecut, d. Mladoveanu, în acest scurt interval, şi-a câştigat mari simpatii, graţie spiritului seu drept şi apreciatelor sale cunoştinţi juridice.

——

Jurisprudenţe.—Inalta curte de casaţiune a stabilit următoarele jurisprudenţe:

Din combinaţiunea art. 729 şi 730 C. civil rezultă că între coproprietarii majori şi capabili de a dispune de avutul lor, împărţeala se poate face printr'o convenţiune, care se poate dovedi conform regulelor dreptului comun.

*

1. Potrivit art. 58 din legea pensiilor din 1902 toate inscrierierile noui se fac conform dispoziţiunilor nouei legi.

De la acest principiu, legiuitorul a făcut numai o singură excepţie, în privinţa funcţionarilor ce aveau 20 de ani serviţi în momentul punerii in aplicare a legei din 1902 şi cînd aceşti funcţionari vor împlini vrîsta de 60 ani.

Această dispoziţiune avînd un caracter excepţional, nu se poate întinde aplicaţiunea ei prin analogie la cazurile de infirmitate, pentru un funcţionar ce nu a împlinit vrâsta de 60 de ani.

2. După art. 25 din legea pensiilor din 1902, se scade din anii serviţi, timpul petrecut în congediu, cînd acel timp depăşeşte $^1/_{20}$ din totalul anilor serviţi; acest text nu face nici o distincţiune dacă congediul a fost pentru cauză de boală, ci admite ca excepţie numai cazul cînd funcţionarul exercită o însărcinare dată de stat sau cînd se exercită un mandat legistativ de persoane care nu domiciliează în capitală.

*

Violarea de domiciliu, nu constitue un delict, dacă s'a făcut fără intenţiune culpabilă, adică voinţă din partea inculpatului de a atinge libertatea şi independenţa individuală a aceluia în domiciliucăruia s'a introdus.

—

Două delegaţiuni liberale vor lua parte la întrunirea de mîine, duminică, a partidului liberal.

Din partea liberalilor bătrîni, vor pleca: domnii P. Poni, C. Climescu, C. Stere, N. Gane, Gr. Buicliu şi Penescu. Iar din partea liberalilor tineri: domnii A. Gane, G. Mârzescu, O. Velciu, N. Cozadini şi X. Eraclide.

Liberalii tineri pleacă înadins spre a face ca situaţia de la Iaşi să fie discutată.

—

D. C. Disescu ministrul instrucţiunei, va ţinea o conferinţă în sala teatrului naţional din Iaşi, în sara de 24 Ianuarie.

Conferinţa care va trata despre „Resboiul şi Femeile", ministrul o va ţinea în profitul societăţei „Crucea Roşie" a căreia presidentă este principesa Aglae Morouzzi.

—

Liberalii centrali din Iaşi au declarat ieri seara ca rupte tratativele începute cu liberalii bătrâni.

Aceasta din cauză că nouele statute, aşa cum au fost redactate de bătrîni, n'ar conveni celor tineri.

—

Corpul defunctului profesor Octav Albineţ a fost depus în biserica Prapa Doamna, strada Păcurari.

—

Un incendiu s'a declarat la cărciuma din strada Socola 96.

—

Judiciare. — Procesul pe care curtea s. II l'a judecat ieri în şedinţă secretă s'a pledat pînă la oara 6.

Curtea se va pronunţa Luni, 15 c.

*

Apelul contra sechestrului judiciar ordonat de tribunalui Dorohoi în afacerea Fischer-Ananiescu, sorocit peutru astă-zi la curtea s. I-a s'a amînat pentru 20 c.

*

Toate petiţiunile înaintate pentru ocuparea locului de grefier al secţiunei I a curţei, au fost înaintate azi ministerului

*

Apelul procurorului şi al părţei civile în procesul lui Ignatz Rapaport au fost juncţionate şi se vor cerceta la 17 Ianuarie la s. I a curţei.

Recursul lui Rapaport, pentru punerea lui in libertate, se va judeca la 22 c. la curtea de casaţie.

*

Sesiunea curţei cu juri din Suceava a fost inchisă ieri seară.

*

La 22 c., în camera de consiliu a curţei s. I-a, se va ţinea concurs pentru ocuparea unui post de copist, vacant la grefa secţia II.

Candidaţii trebue să fie absolvenţi de liceu şi să fi satisfăcut serviciul militar.

Comitetul clubului Concordia în şedinţa sa din 12 curent, a luat lăudabila hotărîre de a împărţi pentru 1000 lei lemne la săraci fără deosebire de confesiune.

Pentru acest sfârşit s'a intervenit pe de o parte la Primăria Comunei Iaşi cu rugăminte de a înainta o listă de săraci de confesiune creştină si pe de altă parte către D-nul M. Schnürer, Presidentul Societăţii pentru ajutorarea săracilor, ca să deie o listă de săraci de confesiunea mosaică.

Se crede că săptămîna viitoare va avea loc distribuţia lemnelor.

——

M. D. Sipsomo. — Din partea domnului I. G. Ghica primim scrisoarea ce urmează şi pe care o publicăm cu plăcere:

Onor. Red. ziarului „Opinia"

In numărul 46 de Sâmbătă 13 Ianuar 1907, în pagina a 3, coloana 3, al Onor. Ziar, văd sub intitulătura „Marcu. D. Sipsomo", o povestire, în cea mai mare parte eronată şi din care ar reeşi că am fost în contestaţiunea electorală contra regretatului Sipsomo, instrumentul d-lui N. C. Aslan.

Să'mi permiteţi a rectifica această povestire nu atît pentru că nu ţin nici pentru când eram tînăr să fiu crezut capabil de a fi instrumentul cuiva, cît pentru că şi în veci pomenitul N. C. Aslan, să nu fie încărcat da un pacat *propriu al meu.*

„Era pe vremea energicei opositiuni-unite, eram secretarul comitetului executiv şi în comitet se discutase critica acerbă şi îndrăzneaţă făcută de Sipsomo, la o întrunire oare care guvernamentală, contra unora din membrii opositiunei. Am raportat comitetului că sunt în posesiunea unor acte cu care pot şterge din listele electorale pe M. D. Sipsomo.

Mult regretatul G. Mărzescu, pe care'l ţinteau mai mult toate atacurile, ca fiind sufletul opositiunei in Iaşi, după ce a cerut şi i-am dat lămuriri complecte, cu bunătatea lui de inimă mi-a spus fă-o de vrai pe socoteala ta că eu'l iert are copii.

Indemnat de un marcant membru al opositiei in viaţa şi acum am făcut contestaţia.

La tribunal Sipsomo aparat fiind de regretaţii Iancu Mano şi Gr. N. Macry a fost şters de tribunălul compus din Th. Petroni preşedinte şi Toma Stelian.

Sipsomo a făcut recurs pe trei motive.

Unul că nu figurasem la consiliul comunal, prima instanţă, al doilea că avea lucru judecat electoral vorbind şi al 3-lea posesiunea de stat.

Primul motiv desvoltat de Sache Giani l'am combătut eu, al 2-lea motiv a fost desvoltat de dl. Schina combătut de I. Lahovary şi N. Fleva. Al 3-lea motiv desvoltat de Mişu Schina şi combătut de I. Lahovary a produs divergintă în urma căreia, la noul termen a pledat pentru Sipsomo repos. A. Pascal iar pentru mine P. Grădişteanu.

Vedeţi că încărcaţi sufletul lui Aslan cu un pacat pe care nu l'a avut; el a pledat cu multă vervă la tribunal nu din cauza unui incident în procesul Negreştilor, ci din cauză că credea într'o transacţie care se curme ambele. La casaţie n'a mai putut pleda fiind foarte răgusit.

Transacţia nu se putea face fără mine şi eu nu fac transacţii, ci recunoscînd că prin contestaţie adusesem o lovitură ce nu trebuia să'i dau, i-am trimes cîţi-va ani după proces actele şi întîlnindu-ne dinaintea secţiunei I a Curţei de Casaţie în 1904 ne-am reamintit, eu exprimînd regrete iar Sipsomo repetîndu-mi că a uitat, nechibzuita contestaţie.

Mea culpa!

Ioan G. Ghika

Ultima oră

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 12 Ianuarie

Lotăria milaneză

Milano.—Astă-zi a început tragerea lotăriei expoziţiunei de aci. Numărul 0.2485 seria 0.62 a cîştigat lotul cel mare de un milion lire.

Vapor scufundat

Madrid.—La Melilla, din cauza unei furtuni groaznice, s'a scufundat vaporul marocan „Turki". Echipagiul, sub comanda unui căpitan german, a scăpat.

Vapor sosit

Athena.—Vaporul „Principesa Maria" a intrat în portul Tenedos. Vaporul, cu toată furtuna, n'a suferit nici o avarie.

Alegeri în Germania

Berlin.—Astă-zi s'au făcut alegerile în prima circomscripţie a aristocraţilor. Mare afluenţă de alegători. Se prevăd mari succese pentru socialişti.

Biroul a declarat balotaj.

Noul cabinet spaniol

Madrid.—Regele a însărcinat pe Maura cu compunerea noului cabinet. Miniştrii vor presta astă-zi jurămînt.

Incendiu

Tulon.—Un mare incendiu a distrus 20 case şi multe fabrici. Sînt 20 rîniţi.

Afacerea Polonyi

Buda-Pesta.—Aci persistă svonul că ministrul justiţiei va demisiona.

Lueger

Viena.—Primarul Lueger s'a îmbolnăvit din nou. Starea lui inspiră serioase temeri.

REGATUL ROMANIEI

Primaria Comunei Iaşi

Licitaţie pentru lucrările de alimentare cu apă şi canalizarea Oraşului.

In baza votului Consiliului Comunal din 18 Decembrie 1906, prin care nu s'a aprobat rezultatul licitaţiei a doua, care a avut loc în 14/27 Noembrie 1906, se publică o nouă licitaţie pentru ziua de 27 Ianuarie (9 Februarie) 1907 cu privire la executarea lucrărilor de alimentarea oraşului Iaşi cu apa de la Timişeşti şi pentru canalizarea oraşului prin sistemul „Tot la canal".

Licitaţia va avea loc prin oferte închise scrise în limba romînă ce se vor primi la Primăria comunei Iaşi în ziua sus arătată pînă la ora 6 p. m.

După această oară nu se mai primeşte nici o ofertă sau supra ofertă.

Lucrările constau din:

1). *Pentru alimentarea cu apă:* Lucrări de terasamente, de beton şi de zidărie, cu toate accesoriile lor pentru captarea apei subterane (prin galerie) la Timişeşti. Furnizarea şi aşezarea tuburilor metalice pentru conducta de aducere de la Timişeşti la Iaşi, precum şi instalaţiile mecanice pentru rezervoriile de apă de la Bräeşti şi Iaşi; de asemenea furnizarea şi aşezarea conductelor de distribuţiune în Oraş.

2). *Pentru canalizare:* Lucrările şi aprovizionările materialelor necesare pentru canalizarea stradelor; lucrări de rectificare a rîului Bahlui precum şi instalaţiunea pentru epuraţiunea biologică a apelor de canale.

Valoarea totală a ambelor lucrări întrece suma de zece milioane lei.

Exproprierile nu privesc pe antreprenor.

Plata se va face de comuna Iaşi în numerar în monedă romînă prin acompturi lunare asupra materialelor aprovizionate şi asupra lucrărilor efectuate.

Pentru achitarea tuturor lucrărilor şi cheltuelilor Comuna Iaşi dispune de banii necesari realizaţi anume prin un împrumut de 13,5 milioane lei.

Odată cu depunerea ofertei concurentul va depune o garanţie provizorie de 400.000 lei în numerar sau în efecte de ale Statului romîn, sau efecte de ale comunei Iaşi.

Se admite oferte numai pentru ambele lucrări de odată (alimentarea cu apă şi canalizarea) iar concurentul trebue să specifice in oferta sa aparte rabatul asupra preţurilor unitare ale proectului pentru lucrările de alimentare cu apă şi aparte asupra preţurilor unitare ale proectului pentru canalizarea de „Tot la canal".

Nu vor fi admişi la licitaţie de cît acei ce vor dovedi cu certificate autentice că au executat **în calitate de intreprinzător** lucrări similare sau de artă de o mare importanţă în mod conştiincios şi satisfăcător.

Certificatele se depun cu cinci zile înainte de termenul licitaţiei la Primărie; iar Primăria îşi rezervă dreptul absolut de a aprecia valoarea lor şi de a hotărî care concurenţi vor fi admişi la licitaţiune.

Cu începere de la 15/28 Ianuarie planurile şi caietele de sarcini vor fi la dispoziţia concurenţilor, până la acea dată; pentru ori-ce informaţiuni să se adreseze la Primărie la Inspectorul General însărcinat cu direcţiunea lucrărilor.

Art. 72—83 din legea comptabilităţei generale a Statului romîn sunt aplicabile acestei licitaţii.

Comuna îşi rezervă dreptul, ca până în 10 zile de la data licitaţiei să se pronunţe asupra ofertelor, care rămîn valabile până atunci.

Primar, **Gh. Lascar**

p. Secretar *Hugo Hahn*

No. 24433

1906 Decembrie 22.

OCAZIUNE

Din cauză de plecare din ţară, se vînd eften diferite mobile şi obiecte casnice. A se adresa la d-na Nettie L. Unter, str. Pomir 7.

TEODOR PISOSKI

AVOCAT

— 6, Strada Unirei 6 —

Ore, de consult: 4—6 p. m.

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţarŭ, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESÉ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JAŞI : **Farmacie FRATII KONYA.**

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

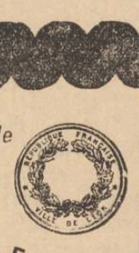

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris in contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură in patru culori pe banda care sigilléza capsula.*

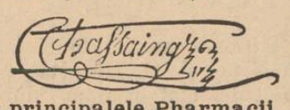

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

n Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmacişti

NOROCUL

vă învită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Sansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos :

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta"

LOIZA

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—**Iaşi.**

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repezi

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5 f.**

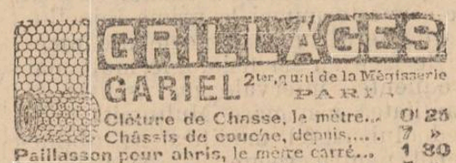

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strda Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei
6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rind în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia : Str. Ştefan cel Mare, 35. | Directori :- Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV. —No. 48.—Marţi 16 Ianuarie 1907.

Un cuvînt de mîngîere

„Adînc mîhnit, îţi urez să găseşti mîngîere în munca şi în dragostea prietinilor tăi,—şi sîntem mulţi cei ne cinstim cu această insuşire“ (Telegrama d-lui Take Ionescu, către Dl Alex. Bădărău).

Poate din noianul de cuvinte de îmbărbătare,—unele calde, altele sarbede, toate banale în sinceritatea lor,—acestea au adus mai multă mîngîere şi lumină în sufletul îndurerat. Şi n'ar putea să fie altfel.

N'ar putea să fie altfel, pentru că în ele nu e numai expresia unei simţimînt cuiat, dar şi acea a unui adevăr adînc şi mare. Şi pentru că rostul lor nu se leagă numai de simţirea şi de cugetul pe care le îmbracă, dar şi de omul din a cărui inimă şi minte s'au zămislit.

Mîngîerea, în munca şi în dragostea prietinilor! Este durere omenească, este nenorocire pe lume pe care să n'o poată înfrînge? Este undeva un suflet atît de tare, în cît să nu fi căutat niciodată, sprijinul acestei mîngîieri? Şi iarăşi,—în care inimă, cît de slabă, prietinia n'a adus alinare şi n'a insuflat putere?

Căci din tot ce viaţa are mai de preţ, simţirea aceasta, e poate bunul suprem; ea lărgeşte sufletul omenesc, îl revarsă în afară, îl măreşte, îl purifică, îi dă viaţă şi tărie. Şi de aceea pînă în sufletele cele mai vile, floarea aceasta prinde rădăcini—ori cît de mici ar fi ele,—din nevoe firească, din groaza singurătăţei, din conştiinţa bicisniciei puterilor omeneşti. Şi de aceea, iarăşi, prietinii numeroşi sînt dovada sufletelor mari, a sufletelor care năzuesc înspre cercuri tot mai întinse de armonie şi de dragoste.

Astfel, fericit omul care a sădit asemenea dragoste în cît mai multe inemi. Fericit de a se vedea trăind de o viaţă mai largă şi mai senină, de a avea pururi sprijin în clipele de îndoială, de a găsi mereu putere în orele de suferinţă.

Sub acest raport, acel a cărui durere am plîns-o şi am împărtăşit-o, se poate socoti cu adevărat fericit,—căci «mulţi sunt acei cari se cinstesc cu însuşirea de a-i fi prieteni».

In primul loc, e cel ce, mîngîindu-l, găseşte prilej de a face elogiul prieteniei adevărate. E omul pe care tot atît împrejurările, cît şi comunitatea de simţire şi armonia in aspiraţii, îl apropie şi-l leagă de dînsul.

D-l Take Ionescu, pe care mariie sale calităţi fireşti l'au făcut să guste deliciul celor mai frumoase momente de înălţare, cunoaşte însă cu prisosinţă, toate amărăciunile vieţei, şi cu deosebire ale vieţei de luptă.

Mai mult de cît lovitura morţei, mai greu de cît suferinţele trupeşti, i-au apăsat sufletul ura şi răutatea celor fără inimă, invidia celor mici, calomnia celor fără nici un Dumnezeu.

Astfel încît cu toată puterea sa de rezistenţă, cu toată încrederea sa in această putere, şi cu toată voinţa neînfrînată pe care e stăpîn, omul acesta a rfi trebuit de la un timp, să se încovoae sub povara atîtor lovituri. Totuşi a rămas în picioare, neclintit, cu acea hotărîre în atitudine, cu acea seninătate în figură, care deconcertează pe cei mai vajnici potrivnici. El a invins pentru că a găsit în cercul larg al numeroşilor săi prieteni şi sfatul şi dragostea şi îndemnul care i-au împrospătat mereu puterea necesară de rezistenţă în luptă.

Iată acum, de ce cuvintele sale de îmbărbătare capătă un rost mai adînc de cît s'ar părea la prima vedere. Iată de ce am zis, că pornite din inimă, au trebuit să meargă adînc în inima rănită. Iată şi de ce am crezut bine să nu trecem cu vederea lucrul acesta din care se pot trage învăţăminte de folos.

Şi de ce n'am spune-o? Trăim într'o aşa atmosferă de răutate, de ură şi de întunerec, încît cu sete adîncă sorbim cea mai mică rază de lumină care ne atinge.

P.

DOUA TACTICI

Ziarele din capitală inzistă pe larg asupra probei evidente că d. Sturza a perdut ori ce autoritate în partid—probă care s'a făcut cu ocazia întrunirei liberale de ieri, cînd s'au produs vii incidente între d. Sturdza deoparte şi Ionel Brăteanu şi V. G. Morţun de altă parte.

Părerea noastră este că nu acest fapt constitue esenţialul intrunirei de ieri, ci un altul, cari dovedeşte cît de incorigibil este acest d. Sturdza în sistemul său de a avea două tactici: una în parlament şi alta la Dacia. Căci şeful partidului ştie să fie cumpănit, să recunoască chiar dreptatea adversarului, cînd vorbeşte în parlament, cînd adică ştie că are o respundere.

La Dacia el devine însă un calomniator ordinar, căci ştie că or cît de nedemn ar fi in spusele sale, drojdia liberală nu-i va precupeţi aplauzele.

Triumful necinstei

Se petrec, în partidele noastre politice, lucruri aşa de extraordinare,—şi zic *extraordinare*, în lipsa unui alt cuvânt care ar cuprinde o complexitate de calificative—, în cît, ori cît ai fi sau ori cît ai vrea să fii de optimist, te simţi dezarmat în faţa desgustului care dă năvală să-ţi cuprindă sufletul, în faţa neîncrederei care începe a încolţi, în mintea ta, despre menirea unui partid politic în o ţară civilizată.

Nu este, şi nu trebue să fie partid politic care, în selecţiunea ce trebue făcută în recrutarea oamenilor cari-l reprezintă, să nu aibă în videre, în primul loc, cinstea acelora.

In teorie, în discursurile ţinute la ocazii solemne, toţi politicianii noştri se întrec strigând: *hoţii la puşcărie, asanarea moravurilor, triumful cinstei*, etc. etc. Dar, în realitate, lucrurile se petrec altfel şi de multe ori, unii din acei al cărora loc ar fi într'o puşcărie, devin oameni cu vază în lumea politică, devin sfetnici nedeslipiţi tocmai de acei cari, în teorie, li arată drumul care duce spre Văcăreşti.

Asemenea lucruri se petrece şi în partidul conservator.

Iată, de pildă, un deputat; e, poate, cel mai influent din toată camera: uşile miniştrîlor îi sunt deschise ori când; cuvîntul lui e luat în samă, şi cerinţele i se satisfac imediat; îşi căpătueşte, toate neamurile, dîndu-li-se slujbe pe cari nu le merită; el însuşi se căpătueşte cumpărându-i-se, cu sume fabuloase, o casă în ruină şi o bucată de pămînt fără de valoare; tot ce a putut visa acest om, i s'a îndeplinit, şi nu ştiu dacă nu cumva, acum când a devenit bogat, nu visează şi dacă nu i s'a lăsat să zărească vre un fotoliu ministerial...

Fie cine se va întreba: căror merite datoreşte un asemenea om, această a tot puternicie în partidul conservator?

Origină?

Fiu de ţăran sadea, care nu are măcar norocul ca, prin o asămănare de nume, să poată pretinde că în vinele lui curge sînge de al lui Vlad Ţepeş.

Studii serioase?

Două clase de seminar.

Tradiţii?

Fiind funcţionar, s'a făcut culpabil de luare de bani în profitul său şi în paguba administraţiunei unde a servit, şi *a fost destituit.*

Ce a trebuit să facă un asemenea nenorocit, pentru a-şi putea tîrî zilele de azi pe mîne, de sigur că sînt fapte cari întunecă cristalul, cu strălucirea căruia place a fi comparată viaţa unui om politic!

Dacă un asemenea om ar fi fost cinstit, şi nu ar fi fost destituit, astă-zi ar fi ajuns, poate, şef la un serviciu mai mare, sau cel mult ar fi ajuns un controlor plin de reumatisme, şi cu atît mai mult purtat pe drumuri, cu cît reputaţia de cinste i-ar fi fost mai mare.

Dar, pentru că a fost necinstit şi destituit, numai pentru aceste calităţi, şi în lipsă de origină, tradiţii şi avere—singurile merite cari, după unii, îndrituesc pe cine-va să aspire la drepturi în partidul conservator—acest om a ajuns un membru indispensabil existenţei acestui partid.

Şi numărul celor necinstiţi, aventurieri ajunşi oameni cu vază în partid, nu se reduce numai la un singur tip.

Exemplele cari se dau sînt triste şi întristătoare.

In asemenea cazuri necinstea a triumfat. Să nu se uite, însă, că triumful necinstei e în dauna partidului.

Ago.

Desfacere totală

Operaţiunile politice pe cari d-nul Poni le conducea din laboratoriul seu de chimic de la Universitate, au topit reu pe liberalii tineri.

Domnul Poni, ca să scape de scandalurile de la club, l'a disolvat pur şi simplu.

Pe urmă, adresîndu-se disidenţilor, li-a zis: „acum spuneţi ce doriţi, ca să vă servim“.

Centralii—aşa se numesc—nu ştiu de ce—nemulţumiţii—au ţinut întruniri intime, au avut întrevederi cu bătrînii—la care d. Poni n'a participat nici odată—şi azi niţel, mîine niţel, au declarat tot ce voiesc.

Rămase ca doleanţele acestea să fie trecute în statute şi pe urmă să se sărbătorească împăcarea.

Dar socoteala de-acasă cu acea din laboratorul de chimie, diferă complect între ele.

Domnul Poni luă cunoştinţă de cerinţele centralilor şi le trecu pe dos în statute.

Aşa că nouele statute aveau să fie mai rele de cît cele vechi.

De aci ruptură, definitivă de această dată.

Speranţa ie la centru.

Profitînd de întrunirea de ieri, centralii au trimis o delegaţiune acolo în speranţa că situaţia de la Iaşi va fi supusă unei discuţiuni.

Liberalii bătrîni rîd de această speranţă.

La Bucureşti nu s'a dat nici o dată nici o însemnătate clubului liberal de la Iaşi.

Tot partidul din a doua capitală se concentrează în jurul a 2 persoane: d-nul Sturza cunoaşte pe d. Poni şi d. Brătianu pe d. Stere.

Ori, în privinţa situaţiunei locale, există comunitate de vederi între cei doi recunoscuţi de la centru.

Intr'un apropiat viitor Iaşul va avea 2 cluburi liberale: şeful unuia va fi d. Poni, al celuilalt d. G. G. Mîrzescu.

Care va triumfa?

CATE-VA NOTE

Un obiect de modă de dame, obiect ce tinde să dispară, face turul presei romîneşti.

D. P. P. Carp, simpaticul intransigent, a spînzurat un manşon de un şnur şi a vîrît mîinile în acest apărător femenin contra îngheţului mîinilor.

Proverbul moldovenesc al babei care-şi face frisura pe cînd lumea piere de necaz, d. P. P. Carp, totdeauna original, l'a schimbat—etalînd manşonul în timp ce junimiştii stărue să sune şi pentru ei ceasul cel bun.

Manşonul acesta este incontestabil un semn al vremei; străduinţile amicilor, departe de a fi încălzit pe şef, l'au îngheţat mai rău.

Iar junimiştii, cari au rîs multă vreme de paltoanele conservatorilor, au fost pedepsiţi pe unde au păcătuit: paltoniştii rîd acum de manşonişti.

Şi rîd cei de pe urmă!

*

Patriotul a atacat o temă foarte interesantă. Interesantă nu numai pentru faptul că o desbate foarte pe larg în pagina I-a ziarului—a aristocratului ziar—dar interesantă prin însăşi importanţa ei.

Este vorba, nici mai mult, nici mai puţin, de cît de faptul de a se şti de ce d. Iorgulescu, care a fost la München, a adus la toţi prietenii, cîte o lulea numai lui Iancu Brezeanu nu-i a adus?

Dorim *Patriotului* să suporte cu uşurinţă grelele momente prin care va trece, pînă va răuşi să deslege acest mister.

*

In cunoscutul lor cult pentru morţi, liberalii au recurs la geniul lui Molière ca să-i scape de un bocluc nou.

D-nii E. Costinescu şi V. Lascăr—tocmai dumnealor—s'au îmbolnăvit cu prilejul marei întruniri de eri.

Amîndoi fruntaşii suferă de aceaişi boală—care, însă, nu este imaginară: influenţă ocultă.

A se ceti în corpul ziarului interesantele amănunte cu privire la frămîntarea din tabăra junimistă şi propunerile făcute de d. Filipescu d-lui P. P. Carp.

De aseminea a se ceti interesantele amănunte cu privire la atentatul albanez din Capitală precum şi bogatul serviciu telegrafic din streinatate.

OAMENI ŞI LUCRURI

IN LUPTA

Cel puţin pe ziua de eri—dumineca—oraşul nostru avea o înfăţişare modernă: o întrunire publică socialistă, două întruniri—de organizare—ale meseriaşilor; iată un bilanţ respectabil pentru un oraş modest şi despopulat ca Iaşii

Ici—se vorbea în numele luptei de clase, se propăvăduia ruptura desăvîrşită între clasa muncitoare, producătoare şi acea „exploatatoare“; colo—în proporţii mai moderate şi într'un ton mai blajin se făcea numai operă de organizare, avînd în definitiv acelaşi scop,—îmbunătăţirea soartei pentru marea clasă producătoare, a meseriaşilor: cu diferenţa fundamentală doară că *şi* micul patron, întreprinzătorul şi conducătorul unui atelier e privit ca un element producător, ca un factor social simpatic prin munca ce pune la rîndul său, prin frămîntarea. prin grija, prin rizicul, prin pierderile ce sufere adeseori, prin greutăţile şi nevoile ce întîmpină de multe ori.

Fireşte, între partizanii unuia şi a celuilalt feliu de organizare e o luptă vie, o duşmănie aproape,—care se trădează acum şi prin ziarele respective. Organul „meseriaşilor“ e tot pe atît de vehement faţă de cel al „muncitorilor“ precît ar fi, bună oară, un ziar politic contra confratelui aparţinînd unui partid advers: o adevărată luptă fratricidă demnă de lumea patronilor şi a „burgheziei fără scrupule“...

Ori-cum, oraşul nostru şi-a avut dumineca sa interesantă, tocmai în momentul cînd se aşteptau cu fiori de nerăbdare rezultatele alegerilor pentru Parlamentul german. Ce luptă uriaşă şi frumoasă a avut în tot imperiul! Ce desfăşurare de forţe, de vorbe, de apeluri şi de.... atacuri furioase, — da, n'au lipsit mai cu seamă atacurile!—în ziarele adversare şi—pe neaşteptate, ce rezultate surprinzătoare! Socialismul cel mai disciplinat, cel mai organizat, cel mai promiţător şi cel mai încrezător în izbîndă, a suferit un început de înfrîngere şi—e ştiut—începutul singur e greu.... Să fie în adevăr primul pas înapoi? Să fie semnul unei mari dezamăgiri a clasei muncitoare? Să se fi convins aceasta că în fruntea ei se află „politicieni“ şi nu oameni cu inima curată, cu cugetul limpede, cu sufletul simţitor şi cu idealul înalt umanitar?

....Cine ştie! Cînd ni se pare că adevărul e colea, aproape de noi,—el e poate aiurea departe şi nu acolo unde credeam că-l vedem....

Acei ce vor veni după noi vor avea încă multe lucruri de văzut şi de făcut!

Rodion

Nobleţea pămîntului

D-lui Al. A. Bădăreu

Moartea unui om, a unui om întreg în înţelesul antic al cuvîntului ne impresionează totdeauna, prin elementul fizic şi egoist pe care în primul rînd, îl întrezărim în dispariţia unui cunoscut.

Ne impresionează încă mai mult cînd numele celui dus dintre vii ne trezeşte amintiri dragi în legătură cu acel ce a dispărut ori cu ai lui, care au ramas să-l plîngă.

Şi iată de ce am citit cu atîta luare aminte notele biografice ale bătrînului Andrei Gh. Bădăreu, note scurte, concise, dar suggestive în feliul lor şi pline de eloquente învăţăminte. Am găsit în ele nu numai sufletul unui gingaş poem patriarhal, dar şi icoana acelor întocmiri de traiu sănătos, viguros şi rustic, cari din nefericire se răresc din zi în zi în societatea românească.

*

Orfan la 15 ani, însurat la 18 ani, începînd cu lupte grele pentru traiu şi ajungînd cu încetul, prin muncă treptată, prin luptă necurmată la o situaţie de sine stătătoare, omul rămîne neîntrerupt ceea ce vrea să fie: stăpînul şi fratele în acelaş timp al întinderei sale de pămînt; nedezlipit tovarăş al ţărinei pe care a lucrat-o, a cultivat-o, a iubit-o aşa cum numai el şi cei de o seamă cu dînsul ştiau să iubiască pămîntul, cu tărie, cu statornicie, cu pasiune.

*

Ce-i păsa dacă odată cu trecerea anilor ii se deschideau alte orizonturi, că avea perspectiva de a cîştiga situaţii în oraş? Negreşit e o mare plăcere că propriul său fiu, trup din trupul lui, e unul din puţinii oameni cu adevărat puternici în această ţeară, unul din acei puţini cari pot rîdica pe alţii; dar să se folosească de aceasta! Cum? Intru cît?

Un scaun de senator? Dar asta însemna să-şi părăsească pămîntul drag, să-şi împartă munca, grija, simţirea şi mai cu seamă, să se înstrăineze de ocupaţiile sale esenţiale, să se abată de la primele sale datorii, să iee parte la o viaţă socială care nu zicea nimic sufletului său înlănţuit de ţărina-mamă. Ca şi eronl din drama lui Paul Heyse „Mutter Erde“, ar fi fugit din capitala frumoasă, bogată, sgomotoasă, pentru a reveni la dulcele pămînt al satului tăcut, — pămînt, în care cei de o samă cu el găseau şi găsesc cea mai adîncă poiezie, cea mai curată mulţumire, cel mai senin izvor de plăceri, de meditaţii şi de bogăţie în acelaş timp.

Şi demnitatea de senator, — a refuzat-o ca pe un lux neînţeles, nedorit, nefolositor.

*

Literatura noastră, proaspăt născută ca un ecou al literaturei apusene, trăind şi evoluînd în medii universitare sau în vîltoarea frămîntărilor politice, n'a dat pînă acum cuvenita luare aminte celui mai frumos şi mai original tip românesc, — păstrătorul, „moşiei“ strămoşeşti, acelui mic şi vechiu „răzăş“ în cea mai strînsă şi nepîngărită înrudire cu pămîntul ca şi cum ar fi una cu el, de a dreptul răsărit din sinul lui fecund de *alma mater*, nocunoscînd altă iubire mai neprihănită, alt farmec mai gingaş, altă mîngîiere mai curată, alt ideal mai înalt— de cît pămîntul, nici altă nobleţă mai mare de cît acea pe care o dă străvechea origine de romîn din tată în fiu.....

Pe ici-colea doară a început literatura tînără să întrevadă poiezia acestor originale figuri şi e plină de duioşie povestirea d-lui Brătescu-Voineşti: *Neamul Udreştilor*, unde vedem pe Conu Costache stăpînul celei mai mîndre moşii din împrejurimile Tîrgoviştei urmărind cu o nobilă pasiune vechimea familiei, scotocind hârtii vechi, buchisind toate pietrele de la biserici, pisaniile, portretele ctitorilor bisericei, cărţile de judecată, pentru a se putea făli cu drept cuvînt că e scoborâtorul jupânului Udrescul din vremea lui Matei Basarab,—lucru de care rîdea şi Şaşânca, femeea lui, înrudită cu ciocoime din nobleţe rusească şi fiul boierului Raoul courupt pînă în măduva oaselor, în cartierele Parisului.

Nu mai puţin simpatică ne zugrăveşte un alt scriitor tînăr, iubitor al vieţei de ţară, M. Sadoveanu în *Pustiul* silueta logofătului Grigoraşcu boier mare din ţara de jos — în contrast cu ginerele său „principele de la Merişeni“ aşa cum în clasicul roman al lui Filimon stau faţă în faţă *boerii* şi *ciocoii*.

*

Ciudat! Intr'o ţeară agricolă, unde pînă

în zilele noastre pămîntul, fecundul și nesecatul pămînt întreține pe toți, sau aproape pe toți care joacă nn rol în conducerea destinelor ei, fiind singurul izvor însemnat al bogățiilor mari, al averilor trainice, — într'o astfeliu de țeară se tinde a se proclama superioritatea acelor ce se coboară din te miri ce îndoielnică domnie făurită prin artificii suspecte ori prin combinațiuni bănești, ori prin taine de alcov în umbra Fanarului simandicos, — față de meritul străvechei origini și a neîntreruptei legături cu pământul țărei pentru care au luptat și au sîngerat voevozi pămînteni, viteji și curați ca și arul codrilor și isvoarele muntoase; — se dă vază și închinare celei dintâiu odrasle din noblețe susținută prin acele mijloace și decoruri cari au inspirat doară pe niște scriitori exotici amatori de curiosități, ca Strindberg în „M-elle Julie" sau Binet-Walmer în „Les métèques",—mai presus de acei cari ne-au păstrat pămîntul identificându-se cu el și cari au putut inspira lui Octavian Goga aceste inaripate versuri:

Veniți, veniți să'ngenunchem cu toții
Pămîntul negru-i vechiul nostru tată;
La sinul lui să rîdem și să plîngem
Cu sufletul și inima curată...
Căci D-zeul neamurilor toate
Supt strălucirea mîndrei bolți albastre
In codrii verzi și'n negrele ogoare
A sămănat nădejdea vieței noastre...

*

In cercul redacției un coleg povestea despre bătrânul Andrei Bădăreu că a simțit una din cele mai mari dureri sufletești în momentul cînd cei trei nepoți ai lui au plecat la Paris pentru studii, — deși îmi pare, unul diu ei s'a destinat agronomiei împăcând astfel tradiția cu știința.

Lucrul nu-i de mirat. Inamoratul țărinei străbune nu putea vedea într'aceasta de cît o fatală înstrăinare. Chiar dacă cu mintea limpede înțălegea, — cu sufletul nu putea ierta, nu putea îndura atîta îndepărtare de acel patriarhal început care se pierdea în noaptea deceniilor în modestul și tăcutul sat moldovenesc, — și, în dragostea lui de moșie vedea orizontul destul de larg deschis pentru a mulțumi sufletele, năzuințele, ambițiunile numai cu acele plăceri, onoruri și bogății pe care le putea aduce *nobletea pămîntului*, mai presus de ori-ce alte titluri și năzuinți.

Fără îndoială, în momentul de tainică nemulțumire mîngâierea lui nu era în faptul că urmașii lui s'au rîdicat și se vor rîdica pe aulmile izbînzei sociale, ci în gîndul că odată și odată după ce va fi servit țara fiecare în feliul seu se vor odihni de-apururea cu toții la olaltă în cavoul familiei — în satul Bădărău.

As.

Inmormîntarea lui Andrei Bădăreu

O lume imensă umplea ieri dimineața curtea bisericei sf. Spiridon și biserica.

Ea venise să-și mărturisească adînca părere de rău pentru decesul regretatului Andrei Bădăreu și să arăte că se asociază la doliul care a lovit atît de greu, în scumpa sa afecțiune, pe fruntașul om politic, unicul fiu al decedatului.

*

Serviciul divin, început la ora 10 jumătate, a fost oficiat de P. S. S. Archiereul Calistrat al Romanului, înconjurat de clerul bisericei sf. Spiridon.

După terminarea serviciulni divin, veni rîndul cuvîntărilor jalnice.

Reproducem aci, în intregul lor discursurile domnilor A. D. Xenopol, ilustrul profesor universitar; Gh. Ghibănescu, profesor și deputat și C. I. Ivașcu, prefectul județului.

Cuvîntarea Domnului A. D. Xenopol

Intristată adunare

Stăm în fața rămășițelor pămîntești ale lui Andrei Bădăreu, cu măreția morții întipărită pe blândul lui chip.— Numai cu puține zile în urmă, îl mângâiam și căutam să-i prelungesc nădejdea în viață, iar el îmi răspundea cu neîncredere, și cu o deplină liniște și resemnare în sfârșitul ce-l așteaptă.— S'a dus și el cum s'au dus toți cei dinaintea lui; cum ne vom duce și noi toți cei ce-l insoțim acum spre cea de pe urmă a lui locuință.

Cu Andrei Badareu, a dispărut unul din oame ii cei mai de samă ai înconjurimei noastre celei mai apropiate.— Coborât din o veche, foarte veche, familie de propietari mici, dar liberi, el prelungi până în vremile noastre odrasla cea puternică a poporului nostru, prin sîngele căreia a crescut și s'a păstrat neamul romănesc.— Virtuțile războin ce de altă dată se schimbară potrivit cu vremile, dar ele tot roiau încă mănoase și mîndre în sufletul lui Andrei Badareu. Munca aprigă și îndărătnică pentru a sili pămîntul să-și deschidă sînul lui plin de roadă îmbelșugată, economia și darul păstrărei spre a înmulți ceea ce firea îi hărăzise; cinstea cea mai desăvîrșită, care nu avea nevoe de hârtie spre a-și ține cuvîntul; iubirea de familie și de pămîntul în care s'a născut, iată prețioasele însușiri, care făceau din Andrei Badareu un element de frunte în societatea în care trăia.

Viața lui s'a petrecut departe de orice sgomot, de orice sbuciumări deșarte, cari macină și prăpădesc traiul nostru cel nesățios. Biografia lui Andrei Badareu, dacă e vorba de schimbările din afară ale stărei sale se închee în trei cuvinte: *muncă, liniște și izbândă.*— Nu e vorbă, ca om a trebuit să aibă și el sufletul cutremurat fie de pățaniile luptei pentru traiu, fie de frămîntările simțirilor, căci care om nu are o lungă istorie a acestor frământări? Dar această parte a vieții lui l'a interesat numai pe el, a luat-o cu dînsul în taina mormîntului și se va îngropa alăturea cu el în hăul necunoscutului.—

Din simțirile lui mai adînci, numai două și-au făcut cale peste buzele lui în preajma mormîntului.

Era îngrijit pe patul de durere că iubitul lui întârziea să se intoarcă din Paris, căci voia înainte de moarte să-i dee o povață, pe care mi-a destăinuit-o și mie; anume să nu părăsească Moldova și Iașul, căci bătrânul Bădăreu înțelegea patriotismul așa cum el se resfrângea și în sufletul înaintașilor săi, viteji războinici din care el se coboară: să iubească moșia cea mare, patria, prin moșia cea mică și moșia cea mică pentru Andrei Bădăreu era pajiștea cu flori, moșia Bădărei, unde văzuse lumina zilei și frumosul oraș ce strălucea la orizont.

Când l'am văzut pentru cea de pe urmă dată pe Andrei Bădăreu, stând la vorbă cu el, reveni iar asupra temei sale obicinuite, moartea ce era să-l cosască în curând.

„Și de ce să mai trăesc, îmi spuse el, dacă vra Dumnezeu să mă iee, mă duc cu voie bună, căci pe pământ mi s'au împlinit toate dorințele.

Și după o tăcere: „Nădăjduesc că și nepoții vor sămăna lui Alecu.

Mă uit acum pe acea panglică ce o am în față și citesc frumoasa inscripție:

Ferice de părinții ce pleacă
lăsând în urmă visuri implinite

Cu acest gând liniștit a trecut Andre. Bădăreu din viața aceasta în viața de veci.

De mii de ani poporul remânesc spui ne pe mormântul abea deschis „să-i fie țărâna ușoară".

Cu această ultimă urare străbună să ne depărtăm acum de acel ce a fost Andrei Bădăreu.

*

Cuvîntarea d-lui prefect Ivașcu

Intristată adunare,

Cruda și neîndurata moarte a răpit din mijlocul nostru pe cel ce acum cîte-va zile era iubitul concetățean și prietin, Andrei Bădăreu, vice-president al consiliului general al județului Iași.

Scoborîtor din o veche familie romînească, Andrei Bădăreu s'a născut la anui 1833 în satul Bădărei și încă din cea mai fragedă vrîstă se dedă agriculturei, cultivîndu-și moșia rămasă de la părinți.

De un caracter blînd, deschis, amical, îndatoritor față cu prietenii, comunicativ, bine-voitor cu cei mai mici, demn cu cei mari, toți acei cari l'au cunoscut nu au putut de cât să-l iubească și să-l stimeze.

Un îndelungat șir de ani primar al comunei Bivolari, a arătat o deosebită destoinicie și tragere de inimă în administrarea și conducerea intereselor publice.

Soldat credincios și nestrămutat al partidului conservator, în anul 1905 se decide a primi să fie ales membru în consiliul județian; iar colegii sei din consiliu în semn de stimă și considerație, îl aleg în unanimitate, vice-prețegintele lor.

Ori de cîte ori în consiliu se discutau chestiuni importante privitoare la intereselo județului, Andrei Bădăreu nu lipsea a aduce în acele discuții luminile sale, lumini dobîndite prin o lungă experiență și isvorâte din o dreaptă judecată.

Ca părinte și-a făcut pe deplin datoria necruțînd nimica și veghind în de aproape educațiunea singurului fiu ce-i mai rămăsese, pe care în timpul din urmă a avut fericirea cum puțini părinți o au, să-l vadă, ridicat la cea mai înaltă demnitate consilier al Tronului, ca Ministru de justiție.

Acum, iubite prietene, că ți-ai îndeplinit menirea în lume ca om, cetățian și părinte, mergi în pace și intră în liniștea eternă, amintirea ta va rămânea neștearsă din inimele noastre a tuturor cari te-au cunoscut și să zicem cu toții într'un glas: „Dumnezeu să-l ierte".

*

Cuvîntarea d-lui Ghibănescu

Intristată adunare

Zis-a Isus ucenicilor săi pilda aceasta:

Plecat-a odată stăpînul moșiei, de la averile sale și lăsat-au slugilor sale căruia un talant, căruia doi talanți, căruia cinci talanți, și s'a dus departe.

La întoarcere fie-care slugă și-a dat samă de chipul întrebuințării talanților și sluga care a primit un talant și a dat samă că l'a păstrat neatins ascunzîndul în pămînt ca furii să nu-l fure, nici rugina să nu-l prindă. Iar cel cn cinci talanți a dat stăpînului îndoit de ce primise.

Credea sluga cea cu un talant că va fi pe placul stăpînului său înapoindu-i neștirbit talantul încredințat. Rău însă a chibzuit, căci pedeapsa și-a luat în focul ghehenei; iar sluga ce și-a dat îndoit talanții a fost bine răsplătită, căci zisu-i-a Domnul: vino slugă bună și credincioasă, peste puține ai fost pusă, peste multe te voi pune.

Aplicînd pilda cu talanții la viața lui Andrei Bădărău, vom căuta să vedem în ce chip și-a întrebuințat Andrei Bădărău talanții, cu care Dumnezeu înzăstrează pe fie-care om la naștere.

In viața lui Andrei Bădăreu vedem oglindindu-se în mod liniștit viața acelei clase de cultivatori de pămînt mijlocași, care a format în totdeauna pepiniera cea mai sănătoasă de recrutat toate elementele noui, chemate a avea rost în trebile țării.

Andrei Bădăreu e coborîtor din o veche familie de boerinași de țară, din țara de jos, căci după cunoștințele istorice ce am asupra acestei familii, cele mai vechi date asupra celor dintâi Bădărei se găsesc prin județul Tutova și Fălciu, unde găsim pe Bădărăi pe valea Elanului și Sărații în legătură de înrudire cu urmașii lui Husul, întemeetorul Hușilor.

In procesele iscate dintre episcopia Hușilor și rezeșii din Cîrligați și Leoști, vedem amintindu-se de Bădărăii de pe Sarata și înrudirea lor cu vechii proprietari Petre și Leva de subt Ștefan cel Mare.

Dar din aceste lucruri reesă aceia caracteristică a rezeșului că pentru un petec de moșie are un sac de hîrtie și deci stăruința în căpatărei dreptului usurpat.

Mai apoi unii din membrii familiei Bădărău s'au ridicat în sus, în jud. Iași și Dorohoi, unde îi găsim îmbrăcînd mici *cinuri* boerești, după vremuri, ca acel Patrașcu Bădărău căpitan, care e întemeetorul și urzitorul satului Bădărăi.

In acel îngust și frumos colț al văii Prutului și-a văzut lumina zilei Andrei Bădăreu, legănîndu-și copilăria lui pe malurile Prutului, ale acelui Prut rîu blestemat, care a rupt țara în două și a scris vorba *„e slut la Prut„*. Și dacă Andrei Bădăreu n'a apucat acea vreme, tatăl său Gh. Bădărău a fost martur ocular la toate vaetele și plînsurile care obicinuiau întreaga valca Prutului de la un capăt la altul, de la Mamornița la Reni.

Pe colina acoperită cu păduri, pe coastele cu fîneațe și iamașuri frumoase, în valea plină cu holde bogate, Andrei Bădărău a supt acea iubire de moșie și de țară, care lăsați ca moștenire fiului său Alex. Bădăreu, a crescut în acea iubire de patrie și neam, sprijinită nu numai pe o cultura suptă din cărți, ci din soarele dătător de viața, din ploaia răcoritoare a holdelor și din cîmpiile mănoase ale fericitului colț din țară, în care s'a născut și crescut și fruntașul nostru Alexandru Bădărău.

Talantul dar dat de Dumnezeu al iubirei de moșie a crescut însutit în sufletul ales al fiului său.

Alt talant care a rodit însutit e că Andrei Bădărău ne-a dat nouă rara fericire de a număra în trebile obștești ale țărei pe fiul său ca un *Homo novus*, căci Alexandru Bădărău, fostul sfetnic al coroanei a întrupat în sine toate calitățila căpătate prin moștenire de la tatăl său.

Multe patimi se răscolesc pe spetele unui om nou, care își deschide pârtie pe drumul cel greu al trebilor obștești.

Și de oare ce ne aflăm în fața rămășițelor aceluia, care ne-a dat pe *omul nou* în politica țărei, în el vom prinde firul de legătură al însușirilor bune, care au făcut să iasă în primele rînduri Alexandru Bădărău.

Pe lîngă iubirea adîncă de pămînt, fiul a rupt de la tatăl său acea neasemuită iubire de familie, podoaba cea mai aleasă a casei Bădăreu.

Viața lui s'a distins supt ochii noștri, și e pilda cea mai vie de răspuns la toate învinuirile aduse omului nou, căci precum el a fost legănarea dulce a aspirațiunilor părintelui său, tot așa își va avea mîngîerea în bunii și iubiții săi copii, din care cel mai mare a dat deja dovadă.

Cu Andrei Bădăreu partidul conservator pierde un bătrîn sfătos, cu păs la vorbă, cu inima caldă și deschisă, cu veselia pururea pe buze; și cum să nu fie pierdere, cînd știut e că un partid are mai mare nevoe de bătrîni, căci tineretul pînă ce pui în plug, ai nevoe de dovada statorniciei și resemnării, pe cînd bătrînii sunt petrele de granit pe care se sprijină partidele...

Durerea ne este însă și mai mare prin golul ce lasă în sufletul fruntașului nostru, care a fost izbit în așa scurt timp atît de crud, prin moartea, eri a soției, azi a părintelui său. Și teamă ne e că acest gol sa nu-i slăbească forța lui de muncă dragostea și interesul lui de trebile obștești.

De aceea toți prietenii ne-am strîns aici ca să ușurăm această durere și să încunjurăm cu dragostea noastră pe cel atît de iubit și atît de cercat de Dumnezeu.

Fie țărîna ușoară și amintirea veșnică.

*

Din asistență remarc d-nii: Dimitrie Sofian, prețedintele Curței de Apel, Savel Zaharescu, Gonst. Grigoriu, Ștefen Mladoveanu, Em. Cernătescu, Dim. Grigorovici, C. Buzdugan, consilieri la Curtea de Apel; Ș'. Urlățeanu, primul prețedinte al tribunalului, Schina, prețedintele tribunalului, Dim. Ciuhodaru judecător, Ghinea Ionescu, primul procuror, Cesar Partenie, judecător sindic; Haralambie și Scarleti, procurori; Combati, judecător de pace, primarul și aproape întreg consiliul comunal; prefect de județ și intreaga delegație județiană; prefectul de poliție; deputați și senatori de Iași și aproape toți membrii clubului conservator.

Apoi d-nii: Vasile Dimitriu, profesor universitar, Tabacovici, profesor universitar, dr. V. Bejan, decanul facultății de medicină, Ștefănescu—Galați, docent la universitate, I. Petrovici, profesor conferențiar la universitate.

D-nii Gh. Săndulescu, Th. Vasiliu, Al. Calerghi, Economul Știubeiu, Ștefan Gustea, Briul, Cohn Drăcsineanu, dr. Tudor, Ph. Posner, mulți artiști și multe artiste ai teatrului național, d-l L. Gheler, D. Herzenberg, G. Neculau, și un mare număr de amici și cunoscuți.

*
* *

La orele 11 jum. corpul regretatului este urcat în carul funebru încarcat de coroane, și precedat de un alt car funebru acoperit și el de coroane. Intre aceste, afară de cele menționate în numărul trecut, observăm coroanele d-lui G. D. Șerban, familiei Gatoschy cu inscripția: *„Ferice părinte care pleacă lăsând visuri împlinite"*, a consilierilor județani și a primăriei comunei Bivolari.

Cortegiul funebru strebate apoi stradele de Sus, Unirei, Lăpușneanu, Carol și se oprește în dreptul grădinei Copou.

Aci corpul regretatului este pus pe un alt car funebru și transportat la Bădărei unde, după cum ni se face cunoscut, a ajuns la ora 8 jum. seara.

Inmormântarea are loc astă-zi la ora 11 și asupra ei vom publica amănuntele ce vor sosi prin telefon.

Informații

In vacanța de Paște va avea loc în Iași un Congres al profesorilor de științe.

Congresul este organizat de către d. dr. Dragomir Hurmuzescu, secretar general al ministerului de instrucție.

Școala de menaj din Iași, creată din fondurile A. S. R. Principesa Maria, își va reincepe cursurile la 24 c.

A. S. R. a fost invitată să participe la solemnitate.

Legea referitoare la reducerea taxei de 5 la sută la 3 la sută asupra salariilor, a fost promulgată de M. S. Regele.

Legea va fi aplicată de la 1 April.

D. Ion Costin, licențiat în litere, a fost numit profesor de limba latină la gimnaziul „Ștefan cel mare" din Iași, în locul decedatului M. Vîrgolici.

Spre a dispensa pe funcționari în caz de mobilizare, ministerul de resbel a intervenit pe lîngă prefectura de județ ca să-i trimeată un tbalou de ofițerii în rezervă — funcționari.

Intrunirea de ieri. Meseriașii — socialiști din Iași au ținut ieri, Duminică, la ora 2, o întrunire publică în sala „Pastia".

Au luat cuvîntul domnii Sandu avocat; doctorul Rackowski, ca represintanți ai sindicatelor de muncitori și studentul în medicină Șmilovici.

Toți oratorii, în cuvîntările lor au atacat organisațiunile actuale ale statului.

D. Rackowski a atacat, în special, legea meseriilor, care după d-sa, ar constitui un atentat la libertatea individuală, prin faptul că obligă pe meseriași a se constitui în corporații.

Discursul domnului Rakowski a continuat pe această temă, fără a fi presintat vre-un moment mai important.

La sfârșit s'a votat o moțiune.

Consiliul comunei Bărlești, jud. Iași, a ales ca primar pe Gh. Simionescu și ajutor pe Th. Picirogă.

FOIȚA ZIARULUI „OPINIA"

39

SECRETUL
JUDECATORULUI DE INSTRUCȚIE

MARE ROMAN

de

PIERRE DELCOURT

— Cum în chip romantic?

— Sau mai bine zis, angajate pe niște date atît de vagi, în cât ar putea servi admirabil pentru niște note care să pue bazele unui roman, dar pe care de sigur, un judecător serios trebue să le primească cu oarecare neîncredere.

— Dar amicul meu, d-ta nu înțelegi nimic din aceste mistere ale instrucției.

— Ințefeg un lucru, că existența unui om, onoarea și libertatea sa, depind de această instrucție de modul în care ea e condusă. Și după părerea mea, e un fel de ușurință, de a nu lua după valoarea lor, bazele de care-mi vorbiai adineauri.

— Aide, aide, amicul meu, d-ta nu înțelegi nimic din genul acesta de afaceri. Iți voi explica în așa mod, în cât vei înțelege.

Cei doi oameni se despărțire.

Câte-va ore mai târziu, d. de Longpsé revenind pentru a zecea oară lîngă nepoata sa, o găsi întro stare mai satisfăcătoare. După ce se informă de cerințele ei, se puse la căpătăiul patului ca pentru a păzi bolnava cât mai mult posibil. Aceasta păru a conveni foarte puțin Alicei, care făcu o mică mișcare, foarte grațioasă, bine înțăles, dar destul de semnificativă.

Bătrînul observă această mișcare.

— Ești, contrariată, zise el, ce-ți displace?

— Ah! nimic bunicule, sunt foarte fericită, dar văd cu supărare că te obosești prea mult.

— Dar de loc, copilul meu.

— Da' continuă cu o voce strengărească tînăra fată și în loc de a te odihni, ai intenția să stai să veghezi la căpătăiul meu Asta nu e bine și nu voi . . .

— Dar te asigur copila mea

— Ah! răutăcios bunic, care nu vrea să asculte de ordinile nepoatei sale. Stai aici și ai intenția de a mai sta încă lîngă patul meu, căci văd că te pregătești că să mai veghe..i multă vreme.

Ei bine nu vroesc, sunt mai bine și doresc ca la rîndul d-tale, să te odihnești.

D. de Longpré voi să aducă cîte-va obiecțiuni, dar ele fură toate respinse și bătrînul trebui să se dea învins. El părăsi deci camera Alicei, după ce depuse o sărutare pe fruntea tinerei fete.

De îndată ce acesta eși, Marie se apropie de stăpână-sa în urma unui semu.

— Bunicul nu se va mai întoarce, putem vorbi.

— Nu sunteți încă tare obosită, d-șoară.

— Nu sunt foarte bine și apoi, am eu dreptul de a fi bolnavă cînd el zace în închisoare?

— Oh! Domnișoară!

— Ai bănui măcar un simplu moment, că am crezut în acuzarea ce i s'a adus?

— Nu, și eu de asemine.

— Oh! această acuzație, e teribilă.

— Dar ce să facem?

— Ascultă Marie. Am snferit eri o mie de torturi, auzind acuzarea ce se aduce aceluia pe care-l iubesc; mi-am perdut cunoștiința.

Leșinul meu a durat multă vreme, fără îndoială, de oare-ce n'am putut raționa serios asupra celor întîmplate, de cât de acum câte-va ore.

Revenindu-mi în simțiri, gândul meu a sburat la aceea pe care Maxim o iubește mai mult de cît totul în lume, ca mama sa.

Ași voi să știu deci, dacă mama lui Maxim e informată de situația fiului ei.

— Și apoi, ce veți face?

— Voesc s'd văd, și să unesc puterile mele cu acea pe care o consider de acum înainte ca pe mama mea.

— Nu înțeleg.

— Cum tu nu înțelegi valoarea nnei atari uniri? Tu nu știi că o mamă și logodnică sunt în stare să facă cele mai mari sacrificii pentru a stabili inocența aceluia pe care îl iubesc?

Voi să văd pe d-na Marion, pentru că e de datoria mea de a consola pe această mamă suferindă.

— Știți bine d-șoară, că tot ceea ce faceți e bine făcut, N'aveți de cît să ordonați.

— Eu cunosc locuința d-nei Marion, am să-ți dau deci o scrisoare pentru mama lui Maxim, sau mai bine, nu, ar fi vreme perdută și în aceste împrejurări trebue să lucrăm repede.

(Va urma)

Administraţia financiară a intervenit pe lîngă prefectura de judeţ ca să ordone o mai bună pază a caselor de fer a perceptorilor comunali.

———

Ministerul cultelor a revocat numirile d-lui N. Mircea, epitrop şi I. Gazban, numit de minister, ca epitropi ai bisericei Adormirea din Bogdăneşti — (Cucuteni)

———

Un redactor de la Mercure de France, *marea şi vechia revistă parisiană, a cerut d-lui A. D. Xenopol programul conferinţilor ce va ţinea la Sorbona.*

———

Dl ministru al instrucţiunei publice, Const, C. Disescu, va ţinea în sala teatrului nostru naţional, în ziua de 24 Ianuar, o conferinţă în folosul *Societăţei Crucea-Roşie*. Atât înalta personalitate a conferenţiarului şi talentul său oratoric recunoscut, cât şi aşezămîntul în în folosul căruia se ţine conferenţa, trebue să îndemne pe ori cine a veni la teatru în acea zi.

După cum am mai anunţat d. Disescu va vorbi despre Femeile şi răsboiul.

———

Eri s'a făcut înmormîntarea regretatului profesor M. Vărgolici.

———

Duminică, 21 Ianuarie, la orele 2 p. m. va avea loc, sala „Pastia" o mare întrunire Publică, organizată de către Clubul Meseriaşilor din localitate.

La această întrunire se va protesta în potriva autorizărei înfiinţărei fabricei de încălţăminte în Bucureşti.

Tot la această întrunire, se va dezbate şi chestia sindicatelor socialiste şi a conducătorilor lor.

Vor lua parte la întrunire delegaţi de la toate corporaţiunile din ţară şi o delegaţie a clubului meseriaşilor romîni din Bucureşti.

—

Eri fiind ziua naşterei împăratului Wilhelm al Germaniei, un banchet urmat de bal a fost organizat de colonia germană din localitate în salonul cel mare de la hotel Binder.

—

Ministrul Instrucţiunei publice va trimite o circulară directorilor de licee şi gimnazii prin care le cere ca să asiste regulat la lecţiunile tuturor profesorilor.

O altă circulară va fi dată în privinţa materialului didactic.

—

In privinţa lipsei celor 6 mii de lei de la o instituţiune din localitate, aflăm că astăzi suma a fost depusă de către funcţionarul în cauză, astfel că afacerea a fost închisă.

—

D. Em. Grigorovitza a fost numit pe ziua de 15 Ianuarie, conferenţiar de limba Germană, la facultatea faculta tea de litere din localitate.

—

Din Basarabia

La 12 Ianuarie a avut loc alegerea deputatului Chişănăului în Duma imperială. Din 800 alegători au venit numai 100 la vot. Candidaţi la deputăţie au fost N. A. Manoli şi Doctorul A. M. Grünfeld, medic al ospiciului din Costiugeni.

Manoli a obţinut 57 voturi iar Grünfeld 43; Manoli a fost proclamat deputat.

* * *

Numărul gazetei „Ecoul Basarabiei" care a eşit la 12 Ianuarie, a fost confiscat din ordinul censorului local.

* * *

In târguşorul Găngeşti şi satul Logăneşti s'au ivit numeroase cazuri de tifos şi cori.

Ultime informaţii

—

Dl. Dimitrie Sturza a luat vînt.

In întrunirea de la Dacia, d-sa a crezut nimerit să împingă critica actelor guvernului, pînă la calomnia cea mai murdară, pînă la cele mai infame insinuări.

Astfel prea bătrînul şef contestat al partidului liberal, afirmă că fostul ministru al justiţiei stă sub povara unei învinuiri de escrocherie, închegată într'o acţiune publică pendinte înaintea instanţelor din Iaşi.

Afirmarea e o monstruozitate morală, pe care fostul om de afaceri şi intendent al princesei Gorciacof, plătit de aceasta pentru serviciile sale, nu are dreptul s'o facă împotriva unui om căruia i s'a discutat numai—fără temeiu—un mandat judecătoresc, gratuit *prin natura sa.*

Afirmarea e o monstruozitate morală, pentru că ea loveşte gratuit în justiţia ţării, pe care o bănueşte de slugărnicie şi nedreptate.

De altfeliu în inconştienţa sa, bătrînul Baron de Hahn, care a uitat că odată fiind în deconfituradditură, s'a împăcat pentru un atît la sută cu creditorii săi, rămaşi neplătiţi încă astăzi de restul neacoperit,—vorbeşte în numele moralei, şi readuce în discuţie o veche infamie copilărească şi stupidă prin afirmarea că dl. Bădărău e „amicul trustului de exploatarea ţăranilor din Moldova".

Să se liniştească bătrînul. Să-şi descarce nervii între ai săi, să-şi verse năduful asupra celor cari primesc fără murmur tirania degetului său magnetic, dar să nu-şi împroaşte veninul asupra oamenilor cari n'au alt păcat de cît acel de a nu-i fi partizani politici.

Căci obiceiul nostru fiind de a achita în întregime datoriile toate, nu vom lăsa fără răspuns cea mai mică infamie care s'ar aduce fruntaşilor noştri.

Şi cum zdruncinata autoritate a şefului liberal nu ne sperie, atît lui, cît şi altora, vom şti să răspundem cu lovitură la lovitură, cu violenţă la violenţă.

Sîntem în dreptul nostru.

———

Pentru astă seară sunt convocaţi în cancelaria liceului naţional toţi directorii de şcoli din Iaşi, pentru ca în înţelegere cu primarul oraşului să fixeze programul serbătorirei zilei de de 24 Ianuarie.

———

Concursul pentru ocuparea catedrei de drept roman de la facultatea din Bucureşti, care trebuia să înceapă astă-zi, luni, s'a amînat sine die, *de oare-ce unul din membrii juriului, d. Emanuel Antonescu, se află greu bolnav.*

D. profesor St. Longinescu s'a înscris la concurs.

*

Rectorul Universităţei din Iaşi, d. C. Climescu, va fi primit astăzi de M. S. Regele.

Se ştie că rectorul a fost delegat de colegiul profesoral din Iaşi, să comunice Suveranului chestia profesorului St. Longinescu.

———

Un eminent ansamblu de operete francese va da două representaţiuni în Iaşi în serile de 2 şi 3 Februarie,

Spectacolele sunt aranjate de „Thalia".

———

Ni se comunică telefonic că astă-zi la orele 11, resturile pămînteşti ale mult regretatului Andrei Bădăreu au fost depuse în cavoul familiei din Bădărei.

Casele erau indoliate şi felinarele aprinse.

Ţăranii şi notabilii satelor invecinate şi anume: din Tabăra—Mănăstirei, Burieneşti, Santa-Maria, Silineşti, Epureni şi Bivolari luat parte la trista ceremonie.

Tîrguşorul Bivolari era represintat prin toţi fruntaşii sei.

Domnii D. Borş, locotenent Aritonovici, farmacist Tufescu, V. Popovici inspector comunal şi doctor Iamandi, au luat d'asemenea parte. La biserică a vorbit institutorul Dimitriu.

*

D, A. A. Bădăreu va sosi în Iaşi astăzi seară la orele 8.20 şi cu trenul de 9 va pleca la Bucureşti.

———

Cearta liberalilor continuă

— Cum s'au urmat tratativeie. Atitudinea d-lui Georgel Mîrzescu. Acceptarea statutelor. Folosul personal. Protestarea tinerilor. Ruperea tratativelor. Centrul şi cearta de la Iaşi.

Tratativele dintre liberali au luat sfîrşit. Cearta este mai mare de cît ori-cînd şi cu mai puţină şansă de împacare.

Dar să expunem faptele: Tratativele se urmau între delegaţia bătrînilor liberali şi d. Georgel Mîrzescu.

Acesta din urmă se arătase foarte conciliant şi admisese toate cerinţele delegaţiei bătrînilor. Mersese pînă acolo în cît admisese şi prevederile proiectului de statut prin care se prevede clasificaţia de membri fondatori şi membri aderenţi. Toate aceste d. Mîrzescu le-a făcut, după cît susţin unii, într'un interes personal, în scop de a-şi asigura o situaţie mai bună în partid.

*

Liberalii tineri au prins de veste despre această atitudine a d-lui Mîrzescu şi în întrunirea care a avut loc Joi seara, acasă la d-sa, au protestat cu energie că delegatul a acceptat un statut care însamnă complecta lor anihilare.

In urma acestei atitudini, d. Mîrzescu a făcut cunoscut delegaţiei bătrînilor liberali că nu mai poate accepta statutul aşa cum a fost întocmit şi că consideră tratativele ca rupte.

*

Pe de altă parte d. Mîrzescu a luat o copie de pe proiectul de statute şi a plecat cu ea la Bucureşti spre a se plînge centrului de atitudinea bătrînilor liberali din Iaşi.

Cum, însă, tinerii n'au mai avut prea multă încredere în d. Mîrzescu, i-au asociat pe d-nii N. Cozadini, Al. Gane, Xenofon Eraclide, dr. Stefan Possa etc.

*

Tinerii liberali ştiu, însă, un fapt care îi deconcertează foarte mult: ei ştiu că centrul se dezinteresează complectamente de cearta de la Iaşi.

Lucrul acesta ie uşor explicabil. Cele două nuanţe care duc lupta în partidul liberal în genere şi la centru, sunt reprezintate în Iaşi: nuanţa sturdzistă prin d. P. Poni, nuanţa Brătenistă prin d. Const. Stere. Centrul ar fi atribuit oare care importanţă certei de la Iaşi, dacă ea ar fi îmbracat caracterul unei lupte între aceste două fracţiuni.

Intru cît cearta nu are, însă, acest caracter, întru cât acordul domneşte între d-nii Poni şi Sterea şi întru cât centrul vede în atitudinea tinerilor un act de răsvrătire contra celor care reprezintă autoritatea şi prestigiul în partid, centrul se dezinteresează şi lasă mâna liberă d-lui P. Poni.

*

Li se pare, într'adevăr că tinerii liberali vor eşi zdrobiţi, căci bătrânii sunt mai îndârjiţi, mai hotărîţi de cît ori cînd să-i înfrângă.

D. P. Poni s'a întors astă-zi dimineaţă din capitală şi în cursul săptămânei chiar, cei 68 de credincioşi ai sei vor fi convocaţi spre a constitui clubul liberal din Iaşi, bine înţeles cu înfiinţarea celor două categorii de membri.

*

Pe dealtă parte delegaţia tinerilor a declarat că nu se va adresa nici d-lui Sturza nici d-lui I. Brătianu ci fruntaşilor partidului aflaţi la întrunire şi dacă nu li se va face dreptate, vor forma o dezidenţă energică şi vor spune toate câte le ştiu şi pe care în interesul partidului nu le-au dat pînă acum pe faţă.

———

In cursul săptămânei se va numi comisiunea pentru examinarea învăţătorilor cari urmează a fi avansaţi pe loc.

Examenul se va ţinea pe serii, la Iaşi şi la Bucureşti.

———

Cu prilejul conferinţei ce d. C. Disescu, ministrul Instrucţiunei şi Cultelor va ţinea în Iaşi în ziua de 24 Ianuarie, corpul didactic al Seminarului Veniamin şi al şcoalei Normale „Vasile Lupu", în frunte cu directorii lor, vor exprima dorinţa ca Ministrul să facă deosebita cinste de a veni şi la 30 Ianuarie, ziua patronului acestor şcoale.

Credem că d. Ministru C. Disescu va satisface cu dragă inimă dorinţa atît de sinceră a corpului didactic Ieşan.

—

Judiciare.—Decretele relative la strămutarea domnului St. Mladoveanu la Bucureşti şi numirei domnului G. C. Crupenski, consilier la Iaşi, n'au sosit încă la curte.

*

La curtea s. II-a urma să se judece astă-zi apelul doamnei Elena Constantinescu, care pretinde o sumă de 500 lei de la interdictul V. Cocri.

Cauza s'a amînat.

*

In procesul d'intre domna Eugenia Botez cu d. V. Cantacuzin, care s'a judecat în şedinţă secretă, curtea s. II-a şi-a pronunţat astă-zi sentinţa. Curtea a respins acţiunea în intervenţie a doamnei E. Botez şi a menţinut în totul sentinţa tribunalului Iaşi, secţia III.

Ultima oră

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 15 Ianuarie

Camera

Bucureşti. — Din cauza viscolului, cele mai multe trenuri ne-sosind în Bucureşti şi deputaţii nefiind în număr, camera n'a putut ţinea şedinţă.

Senatul

Bucureşti. — Senatul a ţinut şedinţă şi a votat recunoaşterea d-lor Gheorghe Bicescu, Macedonean, şi Neculai Băilescu, Transilvănean.

Asupra indigenatului d-lui Solomon Abraham Cohen, votul este nul.

Senatul trece apoi în secţiuni.

Incidentul Sturza-Morţun

Bucureşti.— **Ziarele comentează incidentul survenit ieri la intrunirea liberală intre domnii Sturza şi V. G. Mortzun şi afirmă că incidentul este mult mai grav de cît se credea.**

In comitetul executiv, care s'a intrunit dupa intrunirea publică, incidentul a fost viu desbătut.

Viitoarea intrunire publică va avea loc Dnminica la Craiova.

Noua acţiune a d-lui Filipescu

Bucureşti. — *Ziarele susţin că în tabăra junimistă este mare frămîntare. D. Filipescu ar fi avut o explicaţie cu d. P. Carp şi ar fi indicat o nouă soluţie pentru întregirea partidului conservator.*

D. Filipescu susţine că d-sa şi câţiva fruntaşi să reintre în partidul conservator pentru a continua lupta în lăuntrul partidului. D-sa pretinde că are asigurarea formală că imediat ce se va face acest lucru va avea loc o remaniere ministeriala şi, că dacă s'ar produce neînţelegeri în acest caz între guvern şi cameră, d. Cantacuzino va cere dizolvarea.

Dacă însă d. Take Ionescu s'ar opune atunci partidul să se retragă de la putere şi întreaga respundere să fie aruncată asupra d-lui Tache Ionescu.

D. Carp ar fi respuns că propunerea nu-i serioasă în ori-ce caz nu-i politică, şi că lucrul nu se poate aşa cum îl doreşte d. Filipescu.

Te-Deum

Bucureşti. — Eri fiind ziua naşterei împăratului Vilhelm un serviciu religios a fost oficiat eri în capitală.

Au luat parte la Te-Deum un mare număr de personagii politice din Capitală.

Cu această ocazie d. Kinderlen-Wächter, ministrul Germaniei la Bucureşti, a primit distincţia marelui Cordon al Coroanei Prusiei.

Plecarea d-lui General Lahovary

Bucureşti.—Telegramele sosite din Viena anunţă că d. General Lahovary, ministru de externe, a sosit acolo şi a descins la hotelul Krantz.

D-sa va consulta mîine pe profesorul dr. Noorden.

Doleanţele învăţătorilor

Bucureşti.—Delegaţia învăţătorilor însărcinată la congresul din Focşani să presinte miniştrilor moţiunea ce-a fost votată cu prilejul acelui congres, s'a presintat astă-zi ministrului finanţelor, care a promis că se va ocupa de aproape de doleanţele învăţătorilor,

Un dar regesc

Bucureşti.—M. S. Regele a dăruit primului regiment din Hanovra, No. 9, o păreche de dobe de argint, în valoare de 13,000 mărci.

Se ştie că M. S. Regele a fost numit comandant al acelui regiment,

Un atentat Albanez

Bucureşti.—Eri s'a comis aci un atentat în următoarele condiţiuni:

Inainte existau în Capitală trei societăţi albaneze, care de curînd s'au contopit sub numele de *Unirea* şi căreia i s'au încredinţat şi fondurile acelor societăţi în sumă de 20,000 lei.

Preşedintele nouei societăţi a fost ales d. Comaciamis, fabricant de papeterie.

Un bătrîn albanez, Nae Nasio, membru fondator al uueia din cele trei societăţi contopite, nemulţumit cu noua stare de lucruri, a venit ieri la întrunirea de la *Unirea* şi a tras mai multe focuri de revolver rănind grav pe comerciantul Vasile Zugraful. Nasio a scos apoi un cuţit cu care a rănit pe d. Arapi. In cele din urmă Nasio a fost dezarmat.

Parchetul anchetează.

Deputat bolnav

Botoşani — *Deputatul Ciolac se află greu bolnav. El sufere de dublă pneumonie.*

Deces

Fălticeni.—*Colonelul Giurescu, deputat al col. III de Suceava, a murit.*

Tezaur descoperit

Bucureşti. — *Din Ploieşti se comunică că o femeie din comuna Cocoreşti, jud. Prahova, a găsit îngropată în acea comună o comoară care cuprindea piese de aur în cantitate de 50 kilograme.*

Femeia, neştiind preţui valoarea monedelor, le-a vîndut pe nimic.

Autorităţile cercetează.

Incazarmarea bacalaureaţilor

Bucureşti.—*In cursul unei audienţe pe care dl. General Manu a acordat-o unei deligaţiuni a asociaţiei studenţeşti, ministrul de războiu a declarat că nu se va mai face încazarmarea bacalaureaţilor.*

Condamnat la moarte

Salonic. — Supusul grec Constantinas, ucigaşul institutoarei române, Majo, a fost judecat de un tribunal excepţional şi condemnat la moarte.

Execuţii de revoluţionari

Varşovia.—Astă-zi au fost executaţi revoluţionarii Bronislau, Cucinsky, Franz Crobadel, Stanislau Gurky şi Pawlosky, condemnaţi la moarte de către tribunalul militar.

Atentat

Petersburg.— Din Mohilev se telegrafiază că şeful poliţiei de acolo, Radionoff, pe când trecea cu trăsura, a fost întâmpinat cu 6 focuri de revolver, fără a fi fost atins. Imediat după aceea a exploadat o bombă, care a ucis 2 trecători.

Un student, autorul atentatului, s'a sinucis.

O percheziţie

Petersburg.—Autorităţile au făcut o descindere in redacţia ziarnlui, semi oficios, Handels—Industrie—Zeitung. Primul redactor Liceuko a fost arestat.

S'au găsit mai multe documente compromiţătoare.

Un conflict

Paris.—Un conflict foarte serios a izbucnit între d. Briand, ministrul instrucţiunei, şi institutorii din Paris, care au făcut o proclamaţie prin care fac cunoscut că se asociază la grupul muncitorilor. D. Briand le recunoaşte dreptul de a face asociaţie dar îi ameninţă cu destituirea dacă vor intra ca grup în partidul muncitorilor.

Institutorii ameninţă cu greva.

PERDUT

S'a perdut, aproape de Teatrul Naţional, un boa de damă.

Cine îl va aduce în strada Drăghici No. 1, la d. Vasilescu va prim î o bună recompensă.

OCAZIUNE

Din cauză de plecare din ţară, se vînd eften diferite mobile şi obiecte casnice. A se adresa la d-na Nettie L. Unter, str. Pomir 7.

TEODOR PISOSKI

AVOCAT

— 6, Strada Unirei 6 —

Ore, de consult: 4—6 p. m.

D-ra Natalie Neagu

Pasajul Maca-Vilacros.

Calea Victoriei 32.

Bucureşti.

Rochii şi Confecţiuni.

E. HEROVANU

AVOCAT

şi-a mutat biroul în strada Stefan-cel-Mare casele episcopiei catolice.

Ore de consult: de 3 la 6 seara.

Doctor L. Silberstein

Strada Arcu 10

(Peste drum de casele Negruzzi)

Consult. de la 10—12 dim. şi 4—6 seara.

Dr. A. Steuerman

Str. GOLIA No. 13

Medic al Societăţei Fraterna-Păcurari şi al Tramvayului electric

Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

practică: **Vaccinări şi Revaccinări**

NUMAI LA

Fotografia artistică WEISS

Piaţa Unirei (Otel România) Iaşi

se poate căpăta fotografie ideală

5 Lei, 12 fotografii platinotipie.

Restaurantul TANASACHI

Din nou instalat cu tot confortul marelor restaurante europene serveşte onor. sale clientele cele mai delicioase mâncări.

Serviciul ales şi prompt.

Restaurantul e deschis noaptea. **Bucătărie specială.** Pentru artişti reducere

Casa S. HAIFLER

Vinde losuri de ale

LOTERIEI REGATULUI ROMÂN

PE CLASE

Cl. I	1.50	Lei	1/8
	3.00	«	1/4
	6.00	«	1/2
	12.00	«	un los

Casa Haifler fiind fondată în anul 1880, onor. public, o poate onora cu încrederea sa.

Str. Ştefan cel Mare 33.

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar
9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajuterile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĔ-DECI ANI a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixír Guillié

DEPOSITU IN JASĬ : **Farmacie FRATII KONYA.**

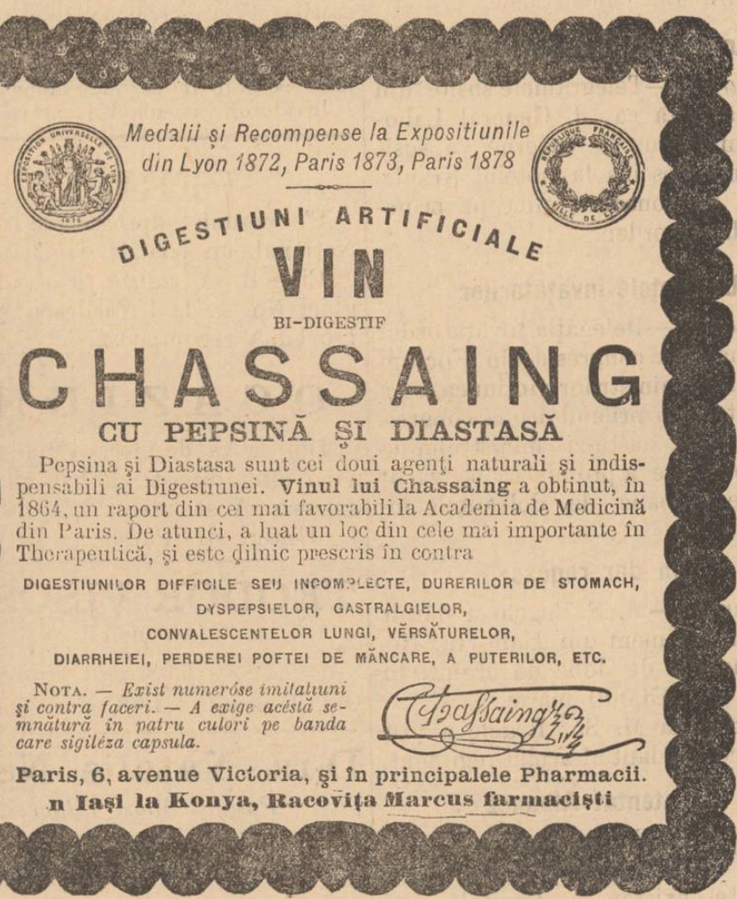

NOROCUL

vă învită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Şansele de câştig pentru ceĭ ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA“

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta“

LOIZA

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—**Iaşi.**

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repezi

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE Of 30 c.

Raymd GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

GRILLAGES
GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 25
Châssis de couche, depuis....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré...	1 30
Porte-Bouteilles, pour 20 places.....	7 »

Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR
DÉPOSÉ
Prix..... 6fr 50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix : 0f 50 c.
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strda Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacția și Administrația: Str. Ștefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUȚUREANU și LASCAR ANTONIU | Anul IV.—No. 49.—Mercuri 17 Ianuarie 1907.

MASCARADA

Mascarada liberală a avut loc așa cum am prevăzut-o.

Dl Sturza a declarat că întrunirea n'are de scop să constate ce e de îndreptat în partidul liberal, dar ceea ce e rău și bolnav în partidul care guvernează țara.

Și cu tot acest caracter negativ al acțiunei ce o exercită opoziția, mascarada a aprins focul bengal la citirea moțiunei, care cere nici mai mult nici mai puțin, de cît retragerea guvernului, și încredințarea frînelor statului partidului liberal.

Să analizăm puțin lucrurile și să judecăm în mod serios—cu seriozitatea pe care n'o comportă mascarada liberală—, rostul politic al acestei pretinse mișcări de răsturnare care samănă mai mult a un atac de isterie, de cît a unei protestări legitime.

Domnul Sturza, bătrînul domn Sturza, ne-a vorbit de eterna domnie a legilor pe care țara o dorește și pe care nu numai guvernele conservatoare, dar implicit nici cele liberale n'au izbutit a o impune pînă azi. D-sa a tunat împotriva guvernului fanariot, care umblă cu automobilul (lucru care se poate interpreta și altfel, dacă acest vehicul modern, se privește ca un simbol de progres, menit a conduce obladuirea mai repede spre idealul țărei). D-sa a infierat dorința de îmbogățire care animă pe cei mai mulți conservatori, considerînd că această dorință a putut fi o singură dată monopolul partidului liberal, singurul deținător al avuțiilor miraculoase. D-sa a vorbit de bugetul sălbatec al d-lui Take Ionescu, dovedind că la nevoie poate și d-sa să se arăte sălbatec, ca moravuri și ca procedeuri, contestînd meritele pe care cu cîte-va zile în urmă le recunoscuse adversarului său.

Și înainte cu fanarioții, înainte cu testamentul lui Take Anastasiu Dl Sturza a luat-o razna apoi cu *omnia venalia, honneste vivere*, etc. etc.

Este ceva care să legitimeze această eșire, banalizată prin nenumărata repetare a vechilor clișeuri, se poate. Cît de fanarioți am fi, sîntem oameni, și—*errare humanum est.*

Dar ia să vedem, care sunt drepturile acelora care cred că raportul dintre ei și noi, e raportul dintre oamenii cinstiți la oameni necinstiți cum zicea dl. Spiru Haret, și cari socotesc de datoria lor a cere ca guvernul să le cedeze locul.

Moralitatea lor! Moralitatea liberală, legendara moralitate a celor cari n'au văzut în politică de cît mijlocul de a ajunge și cari n'au operat de cît prin beciurile instituțiilor financiare. Moralitatea d-lui Sturza! Moralitatea fostului Baron de Hahn, a fostului om de afaceri a princesei Gorciacof! Slab bagaj, în materia aceasta.

Autoritatea lor! Autoritatea țiganilor cari se ciorovăesc la ușa cortului (rog pe Dl Nădejde să-mi erte comparația). Autoritate de oameni cari nu mai au încredere ei în de ei, autoritate de șef care luînd cuvîntul unui orator, se vede silit să cedeze în fața sălei gata să-l conspueze. Slabă putere și în direcția aceasta.

Programul lor! Clișee vechi, de care astăzi au ajuns să rîdă și copiii, formule seci de critică de cafenea, îndrumări vagi de o banalitate exasperată. Prost material de construcție, cînd totul e de refăcut, de sus pănă jos!

Cu asemenea titluri, acțiunea lor nu poate avea altă soartă de cît să repete multă vreme scandaluri ca acel de la Dacia. Ea va da prilej d-lui Sturza să-și ușureze bila vreme îndelungată, urmînd vechiul procedeu de continuă dedublare, care-l face să vorbească într'un fel la Dacia și într'altul la Senat, să facă o politică în opoziție și alta la guvern.

Iar fanarioții—îndărătnici și hotărîți, vor urma înainte calea apucată, pănă ce protivnicii săi se vor hotări să se coboare din carul cu boi, pentru a se urca în automobil.

P.

„INCIDENTUL"

La „Dacia", alaltăieri, a fost frumos, frumos à la Brăila.

Șeful partidului a întrerupt de la discursul seu pe un orator de frunte—lipsit, însă, de fond,—al liberalilor.

Faptului acestuia i s'a dat, în fuga condeiului, titlul de „incident".

Incidentul acesta trebuește reținut căci el cuprinde două fapte însemnate: unul prea venerabil ca vrâstă—acea curioasă mentalitate a d-lui Sturza; altul care zugrăvește starea spiritelor în partidul liberal.

De la ce a născut incidentul?

Un fost vice-president al Camerei, totodată ministeriabil și șeful liberalilor din Roman — o marcantă personalitate așa dar—era la tribuna oratorilor.

Când să vorbească despre felicitări ce s'ar scrie în țară la noi în limba germană (pildă de oratorie liberală!) iată că oratorul este întrerupt de șef.

Hotărât, exemplul n'are pereche, dar nici d. Sturza—slavă Domnului!—n'are pereche în țară.

Dacă d. Morțun, în acel discurs al seu, ar fi păcătuit contra unei vederi a partidului, întreruperea ar fi fost sensațională, dar cel puțin la locul ei.

Dar d. Sturza, care a studiat la Bonn, în Germania, are simpatii pentru limba germană, simpatii pe care d. Morțun nu le are.

De aci întreruperea, unică în felul ei.

De cât la oratori de puterea ministeriabilului Morțun, trebuesc șefi de mentalitatea domnului Sturza; acesta cu testamentul lui Anastasiu, celalalt cu felicitările nemțești.

Manda și Tanda.

In chestia țărănească

I

D. Radu Rosetti un savant în chestiunile agrare și membru al partidului conservator, a publicat o lucrare monumentală în chestia țărănească. *Voința Națională* relevează lucrarea d-lui Radu Rosetti și găsește prilej să redeschidă un proces de mult închis și fără nici un interes azi.

In adevăr, d. I. Nădejde pretinde a fi prins pe d. Radu Rosetti într'o inconsecvență mărturisită față de trecutul seu științific și într-o flagrantă contradicție față de doctrina conservatoare.

E încă în amintirea tuturor că *Voința* a adus aceiași învinuire și d-lui Take Ionescu. D. I. Nădejde a împutat Ministrului de finanțe că și-a însușit ideile liberale cu privire la originea și la dreptul de proprietate exclusivă a vechei noastre proprietăți boerești.

Se știe că în 1864 și înainte de această dată, de cîte ori a fost vorba să se împroprietărească țărănimea, o parte din proprietari pretindeau a avea drepturi exclusive asupra pămînturilor de ei stăpînite și se opuneau la ori-ce împroprietărire a țăranilor clăcași din moșiile lor.

Intrebarea ce se punea era aceasta: este proprietatea boerească o proprietate slavonă, sau quiritară, în care lucrătorul n'avea nici un drept?

Negreșit, științificește exact nu se putea respunde în acele momente de luptă și de încălzire. Proprietarii susțineau a avea drepturi exclusive asupra pămîntului, Kogălniceanu și Vodă-Cuza erau de altă părere. Spre binele țărei și a țărănimei noastre, ideia lui Mihail Kogălniceanu a triumfat și țăranii au fost împroprietăriți.

Dar spiritul omenesc e iscoditor, faptul odată îndeplinit așa cum a fost adus la îndeplinire nu era îndestulător și cei ce-au venit în urmă au căutat formulă științifică cu care să legitimeze faptele înaintașilor. De aceea cercetările asupra originei proprietății la noi, nu s'au oprit chiar după ce litigiul dintre boerime și țărani încetase.

In câmpul științei, ca și în arena politică, părerile s'au împărțit, unii susțineau origina occidentală, romană, a proprietății noastre, alții, și cei mai puțini, profesau din potrivă părerea originei slavice. Printre aceștia din urmă e și d. I. Nădejde, fostul conducător al socializmului romîn, care are meritul de-a fi profesat printre cei dintâi, părerea originei slave a dreptului nostru.

Azi ideia aceasta a pătruns din ce în ce mai mult în spiritele juridice și nu-i mirare că atîtea oameni de știință și oameni de fapte mari, cum e d. Take Ionescu, să fi adoptat această părere. Mai mult încă, d. C. Dissescu, actualul ministru al Instrucțiunei publice, și emerit jurisconsult e pentru origina slavă a proprietății noastre.

Insemnează aceasta o contradicție cu doctrina conservatoare?

D. I. Nădejde care e un profund cunoscător al trecutului nostru și un cunoscător care poate judeca acest trecut la lumina criticei sociologice, își dă fără îndoială seama că nu e decît foarte natural că proprietarii de la 1864 să se fi opus la o împroprietărire a țăranilor făcută în paguba lor și că egoismul de clasă pe care V. Hugo l'a cristalizat cu atîta tărie în cuvintele, *le roi ne lache que le peuple n'arrache*, este un adevăr etern.

Nu ne îndoim iarăși că d. I. Nădejde a apreciat și redus la justa ei valoare reforma lui Kogălniceanu; că d-sa e pătruns de adevărul că reforma de la 1864 nu e decît o ultimă fază dintr'o întreagă serie de fapte cerute de împrejurările prin care treceau atunci Principatele Dunărei.

In articolele viitoare vom încerca să arătăm toate aceste faze, urmările pe cari li-a avut reforma lui Kogălniceanu asupra organizației noastre sociale, precum și cauzele adevărate și ascunse cari făceau ca boerimea noastră de la 1864 să se opue cu atîta înverșunare la împroprietărirea clasei noastre țărănești.

Stan.

CATE-VA NOTE

Exista, în vremuri, o panoramă a lui Braun. Două zeci și mai bine de ani de-a rîndul, această panoramă a cutreerat țara cu aceleași tablouri, cu aceleași babe în gips și același Napoleon în ipsos.

Cînd concurența, cu panoramele mai moderne, venise peste Braun, el preferă să se retragă din afaceri, de cît să se cedeze curentului nou.

Braun—ambițiosul, există și în politică, cu alt nume: Dimitrie A. Sturza.

Fanarioții și domnirea legilor; un singur partid și procesul Take Anastasiu—ele sunt nelipsite din activitatea oratorică a lui Dimitrie Braun.

Curentul modern l'a alungat pe Braun cu panorama.

Celalalt, însă, e perpetuu: în politică, la Academie și la Credit.

Curioasă insectă!

*

Sunt oameni care au o dureroasă specialitate: să te amărască cînd ție lumea mai dragă.

Nu voim să vorbim de țigani, care se iau la bătae la nunți, la înmormîntări, la cumetrii și cînd au bolnavi în casă.

D. Sturza e alb—la față—firește, căci la suflet și la inimă e hornar în formă.

De cîte ori s'ar întruni sau s'ar manifesta liberalii, „șeful" trebue să facă câte una lată.

Cu prilejul congresului—expulzările; eri—incidentul cu d. V. G. Morțun.

In a naibei zodie trebue să se fi născut omul acesta!

*

Știți de ce atâta amărăciune din partea șefului liberalilor contra d-lui A. A. Bădărău?

Fiind-că fruntașul de la Iași figurează în consiliul de familie al prințului Gr. Sturza, un nepot al defunctei principese Gortchakoff.

D. Sturza, ca b ă r b a t perpetuu, crede că acest post i se cuvine lui.

De aceea spune: ori *restitutio in intregrum* ori îl trec pe Bădărău ca pereche la „domnirea legilor.",

OAMENI ȘI LUCRURI

Impărat și proletar

Capitala Germaniei a jubilat. Ziarele noastre de acolo ne descriu niște manifestații grandioase și populare cari au avut loc în jurul Palatului imperial și palatului cancelarului triumfător. Și—trebue recunoscut faptul—nu e vorba de una din acele manifestații „spontanee" pe cari le cunoaștem noi, semi-orientalii, aranjate de aparatul polițienesc; dovadă că ziarele liberale acuză poliția de brutalități nespuse desfășurate pentru împiedecarea masselor de a ajunge la Palat—deși, cum s'a dovedit apoi poporul avea cele mai bune intențiuni și s'a mulțumit a aclama cu un etuziasm puțin cunoscut la Berllin, pe Suveran și pe Cancelar.

Prilejul se cunoaște. Alegerile pentru Parlament au adus surpriza uimitoare a unei înfringeri socialiste. Cel mai puternic partid—al „celor trei milioane" de voturi din 1903 convocase patru-zeci și nouă de întruniri publice pentru a-și serbători victoria, căci Bebel însuși proorocise izbînda a cel puțin 100 de candidați social democrați.

Și cînd la urmă? Intrunirile socialiste au fost cam triste, iar poporul dansa în preajma palatelor imperiale și princiare, ca și cum n'ar fi fost poporul imperiului burghez al cărui sfîrșit trebuia să vină,—ca și cum Berlinul nu mai era Capitala marelui imperiu al capitalismului și tot odată a puterei lui Marx, a lui Ferdinand Lassalle, a lui Heine — care acum 60 de ani cerea:

Să creasca'n lume de ajuns
Și trandafiri și pîne;
A cîtorva-i puterea azi
A tuturora — mîne!

E drept că nici de astă dată, în alegeri n'a lipsit entuziasmul masselor pentru marele partid; dar el e în scădere evidentă, cînd în locul sutei de deputați vedem abia 60 pătrunzînd în parlament, cînd cele trei milioane în loc să aducă aderenți, — dau îndărăt cu atîtea sute de mii. E evident în fine că disciplina a scăzut enorm, poate datorită lipsei de disciplină care a domnit la ultimele congrese anuale ale socialiștilor; — iar intrigile, violențele, sectarismul își fac loc în rîndurile odinioară fanatizate de credință; dovadă căderea lui Bernstein, șeful, neagreat de Bebel, al revizioniștilor; dovadă eșecul unui talent puternic, dar recalcitrant, ca Vollmar.

Organizarea în sindicate a vătăma probabil și ea în bună parte organizării politice, iar necontenitele certuri în sinul redacțiilor și al statului major socialiste au răcit avîntul maselor, elanul credincioșilor.

Fenomenul social e caracteristic, cel puțin tot pe atîta pe cît e și interesantă manifestația socialismului francez ajuns la putere. Ministrul socialist Briand amenință cu destituirea pe institutorii sindicalizați, alipiți la partidul muncitorilor. Dovadă cu Bülow nu era numai de spirit, dar și profund cînd zicea:

—Ce bine m'ași înțelege cu socialiști ca d-nii Millerand și Jaurès!...

Ar fi putut adăuga la listă și pe Briand, care se acomodează foarte bine cu abonații Operei franceze și cu burghezia în general.

Iar Impăratul Wilhelm, care un moment —întocmai ca Imparatul din poema lui Eminescu—a tremurat că-și va vedea cartierul său propriu cucerit de legiunile socialiste, văzînd acum mulțimile zgomotoase și entuziaste, cîntînd și dansînd în preajma Palatului, filosofează de sigur cu liniște, constatînd că și masele proletare aplaudă numai pe cei cu victoria, pe cei cu izbînda, gata să se nchine puterei biruitoare; el își zice de sigur cu mulțumire:

—Cu asemenea proletari poate încă dura mult timp Impărăția mea și alor mei!

Rodion

Case de Economii și Bănci

Nimic nu scapă acțiunii timpului. Sub influența lui totul se schimbă, se preface. Dacă omenirea se pare a fi aceiași, cu instinctele și apucăturile ei, nu tot așa se poate zice despre idei și institutiuni. De și nu ne mai ținem azi de teoria lui Vico, care asamănă viața popoarelor cu a individului, adică precum acesta începe prin a fi copil, apoi adult, om matur și în urmă merge către decadență, tot astfel trebue să se întîmple și cu societățile alcătuite în națiuni; totuși așa ceva se poate observa mai degrabă în felul de a se organiza a societăților și în ideile predomnitoare la ele în diferite epoci. Voiu să zic că dacă omul ca individ nu pare a se schimba, dacă națiunile nu trec fatal prin perioade de creștere și progres ca să ajungă la decadență, ci înțeleg mai curînd că progresul lor merge neîncetat înainte fără să se poată vedea spiritul lui, se întîmplă de altfel cu ideile. Acestea pier mai degrabă sub acțiunea timpului și tot astfel așezămintele omenești cari de asemenea ori pier, ori se transformă sub aceiași influență. Așa se întîmplă de exemplu cu ideia de economie și cu instituțiunile menite a o favoriza.

Se înțelege că omul ca ființă cu prevedere a avut încă de demult ideia de a strînge azi pentru a avea mîne. Insă atît ideia cît și felul de a economisi nu mergea așa de departe și nu îmbrăca o formă așa de superioară cum se face astăzi. Se strîngeau și mai înainte banii, dar ei se lăsau reproducției, nu se utilizau nici într'un fel de operațiune și aceasta pentru că atunci predomina ideia numai de economie, ideia de siguranță pentru ziua de mîini. Și ce putea fi mai sigur de cît să ai banul strîns la îndămînă și gata a te servi la ori ce moment de cumpăna grea a vieței. — Strîngînd însă tu însuți, deci avînd ori cînd economiile la dispoziție, erai de multe ori tentat a le întrebuința chiar pentru satisfacerea unor trebuințe cari nu cereau o imediată satisfacțiune. De aici ideia de a pune economiile în mînele altora, cari de și rămîn obligați a le da la prima cerere, se aduce însă oare-care piedică repezilor și necugetatelor cheltuieli, dacă nu prin alt-ceva, dar cel puțin prin faptul că nu ai banul imediat la dispoziție, ci trebue să-l ceri. Iată ceia ce desigur a contribuit la organizarea primelor Case de Economie.

Și la inceput aceasta a fost aproape unica idee care a servit de baza întocmirii acestor așezăminte. Ele erau menite mai mult a fi păstrătoarele fondurilor pe cari ori cine le putea pune la dînsele. Timpul însă a adus prefaceri. Nu există astăzi casă de Economie care să nu utilizeze fondurile strînse de la unii și alții in operațiuni fructuoase. Ba încă lucrurile așa s'au schimbat încît cel ce depune sumi economisite de el la o casă se întreabă chiar de la început cît dă aceea casă. Deci el vrea întâi un procent mai ridicat și apoi garanția că banii i se vor restitui la cerere, pe cînd cum ziceam mai sus, la început aceasta din urmă era întrebarea de căpetenie ce și-o punea depunătorul, cea întâi aproape putînd să nu existe. Și era natural să se întâmple așa, de oare ce sub raportul siguranței de restituire a capitalului depus Casele de Economie făcuse proba. In adevăr aproape nu s'a auzit ca depunători la asemenea case de Economie să fi fost păgubiți nerestituindu-li-se depunerile și de aceia e explicabil curentul care astăzi se îndreaptă în sensul de a vedea mai întâi cari din ele dau mai mare procent sau divident. Și e mare puterea economiei, căci se socoate acum că Casele cari primesc depuneri, strîng capitaluri de aceste flotante pănă la 75 miliarde.

Și la noi am avut curent pentru întemeerea de case de Economii pănă acum vre 6 ori 7 ani.

De atunci evoluția in această ordine de idei s'a făcut că în loc de casa de Economii se înființează *bănci* și precum altă dată Statul stetea în fruntea tuturor prin casa sa de Economii, acum tot el este promotorul mișcărei pentru creare de bănci.

Căci în adevăr astăzi băncile populare, puse sub controlul de aproape al Statului, înlocuesc pentru elementul de la țară casele de Economii, cari au rămas pentru orășeni. Ceia ce se cerea mai inainte numai caselor de Economii, adică scaparea muncitorului din ghiarele camatarilor se cere astăzi de la bănci.

Și în această direcție luptă astăzi casele de Economii de la orașe, băncile populare de la sate, băncile cooperative de prin orașe. Am voit să stabilesc prin a-

ceste cîte-va considerațiuni că altă dată se gîndeau atît particulari cît și statul la Economii, că acum ne gîndim cu toții mai mult la fructificarea capitalului, fără să pierdem din vedere pe cea întăi, că altă dată era un curent puternic in favoarea caselor de Economii, iar acum acel curent se manifestă pentru bănci de diferite feluri, cooperative pe la orașe, populare la sate.

V. I. Radu

Personalitatea în mișcarea socială

Conferința, pe care d. dr. Zosin a ținut-o la Ploești și pe care o va ține la Roman în folosul cantinei universitare din Iași.

Referitor la conferința sa: *Personalitatea în mișcarea socială*, d. dr. Zosin ne pune la îndămînă o scrisoare ce-a primit de la d. Becescu-Silvan, cunoscutul publicist și avocat din Ploești, din care scrisoare extragem următoarele:

Conferința ta a avut darul să stîrnească atențiunea lumei pentru „Academia Populară" în așa măsură, în cît la conferința mea publicul sta să prăbușească teatrul.

Sunt cu totul convins că dacă a doua oară ai veni să ne vorbești, mulținea enormă care te-a ascultat la 22 Dec. s'ar preschimba în invazie.

După ce ne-ai părăsit, n'am auzit de cît sincere și nepotolite regrete din partea tuturor acelor cari n'au avut norocul să te audă.

Dacă ești dispus să ne mai vorbești, răspunde-mi. Prin Martie cred că va fi o zi vacantă.

Dobrogeanu-Gherea, cu care am vorbit mult despre conferința ta, și-a arătat o singură părere de rău: aceea că n'ai stăruit mai mult asupra condițiunilor cari produc personalitățile și fac să piară aceste personalități. De alt-fel îți împărtășește vederile „Rolul personalității în mișcarea socială,—a zis el,—este *evident*".

Am trimis, după plecarea ta, două dări de samă amănunțite, asupra conferinței tale, pentru ziarul „Adevărul" și „Universul", dar fiind la mijloc cele trei zile de Crăciun, aceste articole n'au apărut, întru cît își pierduseră,—îmi răspund ziarele, —actualitatea.

Mi-a părut extrem de rău de aceasta.

Gh. Silvan

Ploești, 14 Ianuarie 1907.

„Opinia" în Provincie

Fălticeni 14 Ianuarie

Serata de la „Cercul Militar".—In sara de 6 Ianuar a avut loc prima serată în localul cercului militar.

Saloanele mari, elegante și luminate à giorno, perfect aranjate, muzica militară a reg. XVI Suceava admirabilă, lume distinsă și plăcută, încît era imposibil să se petreacă alt-fel de cît minunat.

Printre doamnele care înfrumusețeau această serată cu presența, observ pe D-nele Elena Pavlo, Maria Neculcea, D. Tatos, Elena Gheleme, Marie Vanda Pavlo, Aneta Comino, Marie Comino, Profira Lovinescu, d-na Maior Stoianovici, d-na Maior Oproi, Pursch, Pastia, Aneta Cazaban.

Domnișoarele: Esmaralda Millo, Eugenie Rossignon, Zoe Boerescu, Virginie Lovinescu, Alexandrina Scriban.

Domnii: General A. Pavlo, Georges Măcărescu, Matei Millo, D. Tatos, N. Comino, Titus Ionescu, V. Lovinescu, T. T. Ghițescu, Maior Oproi, Maior A. Gheleme, Maior Stoianovici, căpitan N. Russu, căpitan C. Neculcea, căpitan G. Pastia, căpitan M. Dimitrovici, locot. Eug. Nicodim, Ludovic Cazaban, Locot. I. Marinescu, P. Gh. Văsescu, locot. Adrian Scriban, locot. O. Pursch, locot. A. Voinescu, sub-lt. Pană, sub-lt. Zamfirescu, sub-lt. Toma Pericle, Emil Ionescu, Petru Softa, sub-lt. C. Stoenescu, V. Aramă și Grigore Softa.

*

Concert.—Dl. At. Teodorini profesorul de vioară de la conservatorul de muzică din Iași, a dat un concert cu bine-voitorul concurs al d-rei Maricel Dimitrovici și al d-lui An. Ciolan.

Dl Teodorini a executat bucăți din Wieniawski, Chopin, T. Nachéz din Raff și Sarasate.

D-ra M. Dimitrovici a executat concertul în mi minor din Hans Siff și din Verdi, Singelée, Fantaisie, Trovatore. D-sa urmează cursurile de vioară la conservatorul de muzică din Iași și este eleva d-lui Teodorini.

*

Cămătar neomenos.—In colțul format de strada Rădășeni și str. Mare, pe locul unde altă dată era crîșma fetei vornicului de la Rădășeni, cum ne spune nemuritorul Ioan Creangă, ține astăzi crîșmă Mendel Raișer. Acest individ văzînd că crîșma nu-i aduce veniturile ce le-ar dori el, dă bani cu camătă. Profitînd de nevoile celor care îi cad în mînă, le ia 10 lei pentru o sută de lei pe lună, ceea ce face 120 de lei pe an. Ce este această dobîndă de 120% pe an, față de dobînda legală de 5%?

Și cu toate că acest lucru se practică de ani de zile, nimeni nu'se mișcă pentru a pune capăt acestui abuz.

*

Deces.—La moșia sa, Spătărești și-a dat obștescul sfârșit colonelul I. Giurăscu.

Defunctul era deputat al colegiului al treilea din jud. Suceava.

Coresp.

Litere-Științe-Arte

D-ra Agata Bârsescu a avut o plăcută surpriză sosind în București. A găsit aici un articol inedit, trimis de marele scriitor german Willbrandt — autorul „Messalinei"—cu destinația de a fi publicat ori-cînd va crede de cuviință marea noastră artistă, despre care, bine înțeles, se ocupă acel articol.

*

Astăseară, marți, se joacă la teatrul național *Medea*, rolul cel mai de forță al d-rei Bârsescu. Admiratorii artistei și-au dat întîlnire la teatru.

*

O parte a trupei noastre dramatice va juca miercuri seara, 17 Ianuarie, în Botoșani: *Amor și datorie* de Dumas fiu și Girardin.

*

La Berlin într'un teatru particular s'a jucat noua piesă a spiritualului critic și dramaturg englez Bernard Shaw: „Om și supra-om„. In volum comedia poartă titlul de: „O comedie și o filosofie". Este cea mai filosofică piesă ce s'a scris în ultimele decenii, dar în schimb e cu neputință de jucat exact după textul original.

*

Acum cînd locuitorii Europei se plîng de geruri excesive, învățații îi mîngîie cu socotelile lor cari au ajuns la concluzia că în lună—palida lună cîntată de poieți—temperatura de iarnă e de 200 grade sub zero!

*

La Berlin a murit renumitul orientalist Moritz Steinschneider, cunoscut prin lucrări de mare importanță asupra popoarelor asiatice.

*

Următoarele reprezentații se vor da la Teatrul Național în cursul lunei Ianuarie: Marți 16 în beneficiul D-lui Cârjă se va juca tragedia „*Medea*" cu concursul D-rei Bârsescu care sosește Marți dimineața în Iași. Joi 18 se va reprezenta o premieră cu piesa „*Urmările ertărei*" dramă în versuri în un act, de Dl. I. Petrovici profesor la Universitate și „*Femeile*" o comedie în 2 acte, tradusă de D. Gordon. Sîmbătă 20 și Duminică 21, vor avea loc două reprezentații în folosul societății studențești Solidaritatea, iarăși cu concursul D-rei Bârsescu; se vor juca tragediile „*Hero și Leandru*" și „*Eva*". Marți 23 va fi beneficiul D-lui Penel cu hazlia comedie „*Coralie & Comp*". Sîmbătă 27 beneficiul D-nelor Cuzinschi și Momuleanu cu cunoscuta piesă „*Ocolul Pămîntului*" la care va da concursul și artistul Liciu. Duminică 28 se va juca drama „*Marchizul de Priola*" cu concursul D. Nottara în folosul societății studențești Uniunea. Iar Luni 29 reprezentația de retragere a D. Manoliu cu tragedia „*Luisa Miller*". Dintre toate reprezentațiile de mai sus, biletele de abonament nu vor fi valabile de cît la reprezentația de Joi 18 și la beneficiul D. Penel din seara de 23 curent, care pe lîngă că a redus toate biletele cu prețul pe jumătate dar a admis și valabilitatea biletelor de abonament.

Stagiunea oficială a societății dramatice se va închide la 15 Februarie.

*

In ultima ședință a societății medicilor din Viena profesorul Doerr a făcut comunicări asupra rezultatelor excelente obținute prin metodele seroterapeutice ale d-rilor Doerr și Craus în tratarea dysenteriei.

In sprijinul succeselor obținute a citat experiențele d-rului Karlinski în Bosnia și ale d-rului Roșculeț în România.

*

Celebra „diseuse" Yvette Guilbert studiază în acest moment un rol mare într'o... comedie „L'eau trouble" scrisă anume pentru ea. Simpatica și mult populara cîntăreață, vrea să apară pe scenă și afirmă într'un interview că, de doi ani de zile s'a dedat studiului și că de altfeliu și-a început cariera prin comedii, părăsind-o mai apoi pentru a deveni cîntăreața originală cum a admirat-o taotă lumea macar că... n'are voace.

*

STRUNA ZILEI

DARE DE SEAMA....

Noua piesă «La Rafale» a atras—cu concursul simpaticei beneficiente-un public numeros, dar n'a corespuns așteptărilor, după cum titlul românesc «Vijelie» n'a corespuns originalului.

Afișe mari de un kilometru
Succesul mare de o....șchioapă:
Drept „Vijelie" noi avurăm
Furtună 'ntr 'un..... pahar de apă.

Informații

D. A. A. Bădăreu s'a întors ieri cu trenul de Dorohoi și a plecat imediat la București.

Mîine, mercuri, d. Bădăreu se va reîntoarce la Iași.

Cu acceleratul de aseară au plecat la București d-nii Ștefan Negruzzi, Lascar Antoniu, Gr. Buțureanu, Gh. Ghibănescu, Em. Buznea, Const. Chirilă, deputați, P. Missir, profesor universitar, Dr. Culiano, inspecter sanitar și I. Zarifopol, directorul epitropiei.

Societatea de gimnastică, muzică și sport din Iași, va da o serată costumată, în localul propriu al societății, stradela școalei de arte.

Serata va avea loc la 27 Ianuarie ora 9.

Statutele.—**Impăcarea intre liberalii locali a devenit imposibilă din cauza modului cum bătrînii, spre a scăpa definitiv de cei tineri, sau pentru a anihila ori ce acțiune a lor, au redactat proectul de statut.**

Acest proiect cuprinde, dupe cum am mai zis, toate doleanțele tinerilor, *redactate pe dos*.

El prevede: împărțirea clubiștilor în două categorii: în fondatori și aderenți. Aderenții—adică liberalii tineri—vor forma în club ceea ce se numește galeria.

Prevede apoi mărirea la 31 a numărului actual al membrilor comitetului executiv, din cari 31 se vor alege 5 cari vor conduce clubul.

Acești 5 vor hotări și asupra inscrierilor în club.

Aceste grele condițiuni n'au putut conveni tinerilor și de aci ruptura definitivă.

La mormîntul lui Andrei Bădăreu, institutorul ieșan I. D. Dimitriu, a rostit următoarele cuvinte:

Andrei Bădăreu era unul din acei oameni, cari ne făcea să ne fie dragă viața, atât la veselie cît și la datorie, pentru că el viața a trăit-o dar n'a scormolit-o; pe cînd noi cărturarii mai mult o scormolim de cît o trăim, de aceea ne vine de atîtea ori dezgust viață, cu care facem viața amară celor ce ne încunjoară.

Influența lui personală era dătătoare de viață.

Astăzi, cînd dispare, memoria lui e vrednică să trăiască, pentru ca cei ce ne încunjoară, viața să-și iubească.—Amin.

Al său nepot,
Ioan D. Dimitriu

Societatea studenților în medicină organizează pentru seara zilei de 20 Ianuarie, un bal în scopul mărirei fondului acelei societăți.

Balul va avea loc în saloanele clubului „Concordia" și după cît se anunță va fi o mare afluență de lume.

Unele ziare afirmă că d. C. Romanescu inspector financiar, va fi numit prefect de Fălciu.

D. C. Climescu, rectorul Universității, s'a întors astăzi din București unde fusese să se supue M. S. Regelui votul colegiului profesoral în chestia Longinescu.

D. T. Stelian a oferit la d-sa acasă, în București, un dejun în onoarea delegațiunei liberalilor tineri, care au luat parte la întrunirea de la „Dacia".

La acest dejun au participat și trei liberali, nuanța Poni, și anume d-nii: Gr. Buicliu, Ath. Gheorghiu și Penescu.

Lupta pe față între liberali

—Cele ce se pun la cale—

Cearta dintre liberali va căpăta în cursul acestei săptămîni chiar un caracter public.

Intr'adevăr d. Poni a decis, după cum asigură bătrînii, să convoace pentru Vineri seara la d-sa acasă pe acei 68 de partizani și să hotărască reînființarea clubului liberal, adoptîndu-se în totul acele statute care au fost respinse cu indignare de tinerii liberali.

Centraliștii consideră această hotărîre a d-lui Poni ca o provocare la adresa lor și au hotărît și ei o contracțiune.

Ast-fel la reînființarea clubului prezidat de d. Poni vor răspunde prin înființarea unui club al desidenței liberale.

In cazul cînd d. Poni va convoca partizanii, in localul vechiului club, tinerii vor veni în corpore și vor provoca scandal în regulă.

*

Dar elementele conduse de d-nul Georgel Mîrzescu nu se vor mulțumi a respunde numai la provocările bătrînilor, ci vor deveni la rîndul lor provocători, aceasta în ajunul întrunirei pe care liberalii urmează s'o ție la Iași, după acea de la Craiova, în ziua de Duminică 28 Ianuarie.

Cu această ocaziune tinerii vor căuta să dovedească conducătorilor și fruntașilor, cît de puternică este disidența ce s'a produs la Iași.

In cazul cînd va avea loc o întrunire la club, tinerii vor aduce chestia în discuție și vor spune pe șleau toate cîte nu le-au spus pînă acum.

Dar dacă această întrunire preparatorie nu va avea loc și tinerii vor vedea din partea conducătorilor aceiași nepăsare ca și pănă acum, unul din tinerii centraliști va lua cuvîntul și va ataca actuala stare de lucruri din partidul liberal din Iași. Tinerii vor face o zgomotoasă manifestație.

Tipografia H. Goldner, în care se tipărește ziarul nostru, a fost premiată la expoziția jubiliară romînă.

Aceasta e a șeasa recompensă ce se decerne numitei tipografii.

Adăugim că tipografia aseasta e cea mai veche din Moldova; înființată în anul 1856 în acest oraș ulița Cherestegiei, *astă-zi strada Palatului, ea a progresat mereu și de la teascul primitiv de lemn, posedă acum mașinele cele mai noui și mai perfecționate.*

O delegațiune compusă din domnii I. Ciurea senator și primar la Focșani, d. Caian, fost primar, general Stoica, fost prefect, P. Barozzi, fost prefect, N. N. Bibescu, Toma Georgescu, D. Niculescu, V. Nădejde, Raianu, deputați, Iurașcu, fost deputat, căpitan Țanovici, Eugen Calistrat, Paul van Saanen, C. Gîță, P. Georgescu, G. Rusovici, C. Neguț s'au prezentat eri la orele 3 p. m. d-lui prim ministru spre a-i arăta situația conservatorilor din Putna creiată prin administrația prefectului.

In acest sens au vorbit d-nii Barozzi, Caian și Ciurea.

D. Cantacuzino a promis că va face o anchetă printr'o persoană confidențială și vs lua măsurile necesare.

Să se noteze că cei de mai sus făceau parte din comitetul instituit de prefect și care s'a disolvat imediat ce s'au văzut primele rezultate ale administrațiunei acestuia.

D-l Penel societar al Teatrului Național va da o reprezentație populară *cu prețurile pe jumătate*, în seara de Marți 23 curent, cu caraghioasa comedie bufă; «*Coralie et Comp*», care a avut un succes monstru acum doi ani cînd s'a mai reprezentat.

Această comedie va fi bine venită de oare ce în cursul lunei Ianuarie nu se vor da de cît drame și tragedii.

Abonamentul este valabil, biletele se găsesc la „Thalia" (Maximovici).

La alegerea consiliului comunal din Bucium a reușit lista cu d. Petriceanu.

Alegerea a fost contestată.

Consiliul comunal din Popești a ales de primar pe V. I. Matei și Gh. Pricope, ajutor.

Femeia Ichim din Poeni, culcîndu-se cu un copil mic, în etate de 36 zile l'a asfixiat.

Pe ziua de eri d. V. M. Jora, subprefect la plasa Măcini, a fost transferat la plasa Copou din Iași.

Membrii cantinei școlare sînt convocați pentru astă-zi, ora 4, în cancelarea revizoratului școlar, spre a se consfătui asupra organizărei unei representațiuni teatrale în profitul cantinei.

Revista pariziană *Mercure de France* a publicat o anchetă asupra temei dacă ideea și simțimîntul religios în timpurile de față, evoluiază spre alte forme sau dacă se dizolvă, indicînd ca simptome ale acestei schimbări: separația bisericei de stat în Franța, dezbinările dintre guvern și centru catolic în Germania, mișcările anticlericale din Italia și Spania, bill of education din Anglia și altele.

Pentru răspunsuri, revista pariziană s'a adresat somităților lumei culte.

De la noi un asemenea chestionar a fost primit de d. D. Xenopol, ilustrul nostru istoric, al cărui răspuns vom avea plăcere a-l publica în curînd.

FOIȚA ZIARULUI „OPINIA"

40

SECRETUL
JUDECATORULUI DE INSTRUCȚIE

MARE ROMAN

de

PIERRE DELCOURT

Ași voi să știu deci, dacă mama lui Maxim e informată de situația fiului ei.

— Și apoi, ce veți face?

— Voesc s'd văd, și să unesc puterile mele cu acea pe care o consider de acum înainte ca pe mama mea.

— Nu înțeleg.

— Cum tu nu înțelegi valoarea unei atari uniri? Tu nu știi că o mamă și logodnică sunt în stare să facă cele mai mari sacrificii pentru a stabili inocența aceluia pe care îl iubesc?

Voi să văd pe d-na Marion, pentru că e de datoria mea de a consola pe această mamă suferindă.

— Știți bine d-șoară, că tot ceea ce faceți e bine făcut, N'aveți de cît să ordonați.

— Eu cunosc locuința d-nei Marion, am să-ți dau deci o scrisoare pentru mama lui Maxim, sau mai bine, nu, ar fi vreme perdută și în aceste împrejurări trebue să lucrăm repede.

Câte ore sunt?

Marie alergă la pendulă.

— Nouă și jumatate. Noaptea a venit de multă vreme.

— Nu-s de cât 9 jum.

— Și d-rul trebue să vie.

— Nu voi putea eși acum.

— Oh! ar fi o gravă imprudență, d-șoară, pe această vreme, la această oră și slabă cum ești.

— Da murmură Alice, ai dreptate, nu mi-e posibil să părăsesc otelul, dar mâne trebue să fiu vindecată.

In acest moment, ușa deschizându-se lăsa loc liber d-lui de Longpré, urmat de doctor.

Bravo! strigă doctorul, după ce constată îmbunătățirea survenită în starea generală a copilei. Dar suntem bine acum?

— Oh! da doctore, și mîine chiar de vreme, mă voi scula, am voie nu-i așa?

D. Duchatel nu răspunse și se puse să surîdă.

— N'ar fi oare imprudent? zise d. de Longpré.

— Dar nu bunicule, zise repede Alice, sunt vindecată îți zic, complect vindecată; și apoi, n'am avut de cât o ușoară indisposiție.

— Oh! zise bătrânul, doctore nepotica mea vrea cu tot prețul să fie vindecată, îți spun complect vindecată. E un ordin în fața căruia nu putem de oât să ne închinăm.

— Atunci voi ordona vindecarea, z'se doctorul cu același ton. Fie frumoasa mea bolnavă, te autoriz să părăsești patul.

Mersi doctore, zise Alice, înroșindu-se puțin.

— Ei bine, ești mulțumită? zise d. de Longpré, luând mânile nepoatei sale.

Cu atât mai mult, cu cât te văd mulțumit de starea ăănătății mele. Aceasta îmi mărește plăcerea.

— Dar eu n'am terminat, zise doctorul.

— Ce e! zise d. de Longpré?

— Da, am de prescris o ordonanță d-șoarei Alice, care va necesite oare care preparație.

Și cum Alice privea pe medic cu oare-care neliniște, acesta continuă surizând:

Ești vindecată, scumpă d-șoară, dar constituția d-tale prea nervoasă te va obliga la menajări pe care nu trebue să le neglijezi.

Un întreg tratament.

Oh! fii liniștită, nu te speria, acest cuvânt nu trebue luat în sensul strict și mai ales nu trebue să evoce ideile ce de ordinar presintă această expresie.

Mă voi explica de alt-fel mîne în această privință.

Trebue să revăd pe d-șoara Alice și să vorbesc câte-va minute singur cu ea.

E dreptul meu de medic.

Cu toate aceste nu voiu să abusez de acest drept al meu și de aceia supun cererea mea în mod prealabil d-lui de Longpré.

Oh! eu răspunse bătrânul n'am nici o voință; e suficient ca să exprimi o dorință ca aceasta, pentru a o acorda.

D-ta ești amicul casei și tot-deauna actele d-tale au respuns titlului acestuia.

Numai Alice n'a zis nimic.

Neliniștită de cuvintele doctorului, ea nu vedea în vorbele lui numai un act de prietenie, ci dacă nu o amenințase, cel puțin un avertisment.

(Va urma)

Ultime informaţii

—

D-l A. D. Xenopol va ţinea în ziua de 27 Ianuarie, ora 2 p, m., în aula Universităţei, o prelegere asupra Unirei principatelor pe timpul domniei lui Cuza-Vodă.

Intrarea va fi liberă.

———

D. C. Climescu, rectorul Universităţei, a fost primit ieri în audienţă de M. S. Regele.

Rectorul a făcut cunoscut Suveranului votul senatului nniversitar din Bucureşti privitor la cererea de transferare a profesorului Longinescu şi faptul că ministrul instrucţiunei s'a raliat la acest vot.

Suveranul a promis că se va interesa de acest caz şi a declarat că ar fi bine să existe lege în baza căreia, în asemenea împrejurări, transferarea să se poată face pe bază legală.

———

In Mai şi Iunie a. c. va avea loc la Budapesta o exposiţiune a produselor de brutării.

Cererile respective se vor adresa comisarului acelei exposiţiuni d-lui Gustav Hartberger, la Pesta.

*

Camera de comerţ din Olmütz (Moravia) face cunoscut că în cursul anului va avea loc acolo o exposiţiune a celor mai nuoi invenţiuni.

———

Aflăm că revista „Archiva" va publica în curînd o critică asupra volumului *Fulgi* al doamnei Anna Conta Kernbach.

Critica se va ocupa mai ales de schiţa „Cum visează fetele".

———

Mare agitaţiune printre liberalii tineri.

Delegaţia plecată la Bucureşti pare că n'a adus rezultat favorabil.

Tinerii vor duce companie la extrem.

———

Voinţa Naţională reproduce un respuns pe care d. Spiru Haret l'a publicat în *Revue internationale de l'enseignement* şi în care fostul ministru al instrucţiunei se ocupă de un articol al d-lui A. D. Xenopol, apărut în No. de la 15 Iunie 1906 al aceleiaşi reviste sub titlul *Les reformes de l'enseignement public en Roumanie.*

D. Haret bănueşte d-lui Xenopol că ar fi adus în discuţia publică europeană, chestiunea organisărei învăţămîntului la noi, care ar fi trebuit pastrată în secret de romîni.

Mărturisim că nu înţălegem ce are a face secretul în asemenea discuţiuni şi pentru ce n'ar şti străinătatea părerile ce despărţesc partidele noastre politice, în privinţa învăţămîntului.

———

Universitare. Comisiunea care a examinat pe studenţii cari aveau de dat suplimente de examene pentru materia din anul al II-lea va da mîne rezultatul acelor examene.

— La toate cursurile de la facultăţile noastre s'au început în mod regulat predarea cursului, de ieri 15 Ianuarie.

— In vederea alegerilor care urmează să aibă loc zilele aceste la societăţile studenţeşti, se observă o vie agitaţie printre studenţi.

Curios este că agitaţia şi lupta electorală se dă în condiţiuni asămănătoare — bine înţăles păstrînd proporţiile — în care se dau luptele politice.

Se fac promisiuni, se inzistă, se depun stăruinţi, se exercită influenţi streine de şcoală.

— Studenţii Universităţei de Iaşi, se vor asocia la serbarea pe care o pregăteşte corpul didactic în vederea comemorărei unirei Principatelor, 24 Ianuar.

———

Judiciare. La curte a sosit astăzi decretul prin care d. G. C. Sturza, actual president al tribunalului Tutova, este înaintat şi numit consilier al curţei de apel.

D. Sturza a fost înştiinţat telegrafic şi va sosi mîine spre a presta jurămînt.

Născut la Iaşi la 25 Iulie 1852, d. George C. Sturza, după ce-a luat doctoratul la Liege, a fost numit, la 14 Octombre 1887, supleant al tribunalului Vaslui şi apoi la Putna. La 28 Ianuar 1899 este numit jude-sindic la Putna; la 21 Iunie acelaş an, judecător la tribunalul Vaslui, iar la 30 septembre 1900 president al tribunalulni Tutova.

D. Sturza are 18 ani vechime ca magistrat şi 6 ani şi 3 luni stagiu în grad.

*

D. consilier St. Mladoveanu, predecesorul în curte al d-lui Sturza, a fost numit la Iaşi la 10 Decembrie 1900.

***

Ignatz Rapaport a fost adus ieri noaptea, cu trenul de 11, sub escortă, de la Botoşani la Iaşi şi depus în penitenciarul de aci.

Apelul procurorului în procesul lui Rapaport se va judeca mîine, Mercuri, la s. I a curţei.

———

Am spus în numărul nostru de ieri că, în astă seară, va avea loc, în cancelaria liceului naţional, o întrunire atuturor directorilor de şcoală pentru ca în înţelegere cu primarul oraşului, să fixeze programul sărbătorirei zilei de 24 Ianuarie, Unirea Principatelor.

După cît am putut afla se va da probabil acestei serbări un caracter astfel, în cît ea să aibă loc în mai multe părţi ale oraşului.

Ast-fel în loc ca Te-deumul să aibă loc numai la Mitropolie, să se oficieze cîte un Te-deum la una din bisericile din Nicoriţa, Tataraşi, Păcurari, Sărărie etc.

La aceste servicii vor asista notabilii acelor dispărţiri, şcolile şi muzica.

După ameazăd, la teatru, va avea loc o audiţie muzicală la care vor participa orchestra şi corul conservatorului şi corurile diferitelor şcoli.

Se va pronunţa şi o conferenţă asupra acestui important eveniment al vieţei noastre naţionale.

———

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 16 Ianuarie

Camera

Bucureşti.—Nici astăzi nu se poate ţinea şedinţă, camera nefiind în număr.

Cei mai mulţi deputaţi se află la Senat, unde se aşteaptă o şedinţă furtunoasă.

Proiectul de lege al domnului general Manu, privitor la poziţia ofiţerilor, urmează a fi discutat astă-zi la Senat.

Proiectul va fi vehement combătut de d. Sturza, care, cu acest prilej, va aduce în discuţie şi cazul generalului Moise Grozea.

Ofiţeri decoraţi

Bucureşti. — *S'au acordat următoarele decoraţiuni, în ordinul* Steaua Romîniei, *la ofiţerii mai jos notaţi:*

In gradul de mare ofiţer: *d-nului general Salmen.*

In gradul de comandor *d-nului general Zossima, comandantul diviziei a VI-a.*

In gradul de ofiţer: *d-lui colonel Mihail Aslan, Comandantul regimentului 27 Bacău şi d-lui col. Dumitru Antonescu din serviciul statului-major.*

In gradul de cavaler: *d-lor col. Al. Cerchez, comandantul regimentului 2 roşiori, lct. col. Dim. Paleologu, comandantul regimentului 15 Rezboeni, major Popovici Gh. din regimentul 7 Rahova, Ing. şef Alexandru Neculau din serviciul marinei şi căp. Dim. Suţu din regimentul 3 roşiori.*

Sosire

Bucureşti.—*Astă-zi la oarele 11 40, cu trenul de Verciorova, primarul şi delegaţiunea consiliului comunal din Bucureşti, s'au inapoiat din Viena. Consilierul comunal Bacaloglu a urat bună venire.*

Incetare de plăţi

Odobeşti.—*Firma fraţi Damian, negustori de viţe altoite şi braşovenie au încetat plăţile.*

Pasivul se urcă la mai multe sute de mii lei.

Şedinţă solemnă

Bucureşti.—La înalta curte de casaţiune a avut azi loc o şedinţă solemnă pentru instalarea d-lui Petrescu ca preşedinte al S. III şi a d-lui Dobriceanu consilier la S. II.

Şedinţa a fost presidată de d. Ferechide.

Procurorul general Ciru Oeconomul a felicitat, prin un discurs, pe noii numiţi, cari, în urmă au prestat jurămînt.

Camera

Bucureşti. — Numai 40 deputaţi au respuns la apelul nominal, din care cauză nu s'a putut ţinea şedinţă.

Presidentul Triandafil a declarat că nu se vor mai acorda congedii deputaţilor de cît în baza unor certificate medicale.

S'a distribuit apoi proiectul relativ la reorganizarea marinei comerciale.

Senatul

Bacureşti.—Se repetă votul rămas nul asupra indigenatul d-lui S. Cohen. Votul ie iarăşi nul.

Generalul Văcărescu dă citire proiectului de lege relativ la poziţia ofiţerilor.

Ingrozitoare catastrofă minieră

Berlin. — *O îngrozitoare explozie de gaze în minele de cărbuni de la Saarbrucken, la punctul sf. Ştefan, s'a întîmplat ieri noaptea.*

300 lucrători au fost acoperiţi sub dărimături.

Administraţia minelor afirmă că, de sub dărimături s'au scos 100 morţi. Martori oculari spun, însă, că numărul cadavrelor scoase este de 150.

In partea de nord a minelor sunt îngropate cele mai multe victime.

Cadavrele ce-au putut fi scoase la suprafaţă sunt oribil mutilate.

Dimineaţa s'au coborît în mine 800 lucrători, pentru a da eventuale ajutoare,

Din aceştia s'au întors 681. Restul a pierit.

Catastrofa se datoreşte unei neglijenţe a administraţiunei, care, încă de Sâmbătă a fost făcută atentă asupra unei apropriate catastrofe, prevăzută de fum şi de mirosul greu.

***

Minele de cărbuni de la Saarbrucken sînt situate în sudul provinciilor renane prusiane, cari se întind pînă în Alsacia-Lorena.

Minele sînt proprietatea statului.

Franţa şi catastrofa

Paris.—Ministrul de externe Pichon, a însărcinat pe ministrul Franţei în Berlin să transmită guvernului condoleanţele Republicei, cu prilejul groaznicei catastrofe de la Saarbrucken.

Un articol al lui Jaurès

Paris.—Jean Jaurès publică în ziarul „L'Humanité" un articol privitor la înfrîngerea suferită de social-democraţia germană cu ocazia ultimelor alegeri generale.

După Jaurès rezultatul actualelor alegeri reprezintă forţa adevărată a socialismului german. Voturile obţinute în 1903 de social-democraţie nu reprezentau numai voturi socialiste. Atuncea erau diferite chestiuni sociale, care au făcut ca multe voturi nesocialiste să meargă de partea social-democraţiei, care avea o atitudine în aceste chestiuni, ce convenea multor burghezi.

Aceste chestiuni erau în primul loc privitoare la tariful vamal şi iar atitudinea guvernului a partidelor de guvernămînt au nemulţumit pe mulţi liberali şi progresişti.

In Saxonia votul dat candidaţilor socialişti avea un caracter antidinastic, căci pe atuncea era în toiul ei chestiunea care privea pe principile moştenitor şi care a nemulţumit adânc poporul.

La 1903 voturile date socialiştilor aveau caracterul de manifestaţie contra unor anume curente sociale; rezultatele de astă-zi reprezintă adevărată forţă de care dispune social-democraţia germană.

Balotagii în Germania

Berlin.—Se anunţă din tot imperiul, că partidele politice fac sforţări uriaşe în vederea luptelor electorale care vor avea loc cu ocazia balotagiilor.

Nici odată nu s'a văzut în Germania o ast-fel de încordare.

Un nou refuz

Constantinopol.—Patriarhul, în şedinţa de eri a Sinodului, a făcut să se respingă din nou cererea cuţovlahilor, de a li se permite ca în bisericele lor să se oficieze în limba romînă.

Demonstraţie plănuită

Filipopoli.— *Studenţii şi socialiştii... bulgari continuând agitaţiile, de cînd cu inaugurarea noului teatru, au pregătit în acest oraş o manifestaţie contra principelui Ferdinand, pentru ziua de Duminică.*

Preparativele au fost descoperite şi cu această ocazie s'a constatat amestecul şi al prefectului de poliţie.

Intrunirea a fost impiedicată iar prefectul de poliţie suspendat.

Comandantul militar al oraşului a fost însărcinat cu menţinerea ordinei.

Oraşul este ocupat milităreşte, iar ori-ce intrunire este interzisă.

Mare nenorocire

Londra.—Din Hon-Kong se anunţă că 50 bărci cu 100 Chinezi s'au scufundat în mare.

In vederea balotagiilor

Berlin.—Alegerile pentru locurile unde s'au proclamat balotagii, vor avea loc în ziua de 4 Februarie st. n.

Toate partidele politice şi-au desemnat atitudinea cu ocazia acestor lupte, numai partidul centrului aşteaptă indicaţiuni de la Vatican.

Intr'adevăr în urma conflictului dintre guvern şi catolici, se pare că centrul pune condiţie ca guvernul să se reconcilieze cu catolicii şi în acest caz va da concurs guvernului.

Explozie

Varşovia.— O explozie s'a produs ieri la cazarma de marină de aci. O jumătate de clădire a sărit în aer.

Un ofiţer a fost ucis.

Alte victime nu sînt de înregistrat.

Trupe rechemate

Petersburg.—Intru cît toate chestiunile privitoare la Mandciurea şi Coreea au fost rezolvite prin bună înţălegere între Rusia şi Japonia guvernul rus a rechemat trupele pînă acum aflătoare în Mandciurea.

UN MARE EVENIMENT ARTISTIC

LA TEATRUL NAŢIONAL

Renumita Companie de

Operete Franceze

Compusă din *45 persoane. 690 costume, Coruri, arme etc.*

Cu ocazia trecerei sale in Egipt, se va opri şi in Iaşi pentru a da

2 Mari Representaţii 2

in zilele de *Vineri 2 Februar* şi *Sîmbătă 3 Februar 1907*

Prima representaţie va fi **LE PETIT DUC**

şi a doua

LES MOUSQUETAIRES AU COUVENT

Orchestra sub direcţia Maestrului Lanciani

Decoruri speciale aduse de Trupă

Preţurile locurilor: Fotoliu de orchestru 14 lei, Stal I 10 lei, Stal II 6 lei, Stal III 4 lei, (Locuri pentru studenţi a 3 lei), Galeria 2 lei, Loja de 4 persoane 50 lei, Loja de 5 şi 6 persoane 60 lei. Balcon I, 4 lei, celelalte bănci 3 lei.

Sunt 12 ani de cînd nu s'a mai văzut o asemenea trupă în ţară.

Agenţia „Thalia" prevede o aglomeraţie extraordinară la aceste două representaţii; pentru a evita orice nemulţumire cu inceperea de astăzi *Marţi 16 Ianuar 1907 deschide locaţia.*

REGATUL ROMANIEI

Primaria Comunei Iaşi

Licitaţie pentru lucrările de alimentare cu apă şi canalizarea Oraşului.

In baza votului Consiliului Comunal din 18 Decembrie 1906, prin care nu s'a aprobat rezultatul licitaţiei a doua, care a avut loc în 14/27 Noembrie 1906, se publică o nouă licitaţie pentru ziua de 27 Ianuarie (9 Februarie) 1907 cu privire la executarea lucrărilor de alimentarea oraşului Iaşi cu apa de la Timişeşti şi pentru canalizarea oraşului prin sistemul „Tot la canal".

Licitaţia va avea loc prin oferte închise scrise în limba romînă ce se vor primi la Primăria comunei Iaşi în ziua sus arătată pînă la ora 6 p. m.

După această oară nu se mai primeşte nici o ofertă sau supra ofertă.

Lucrările constau din:

1). *Pentru alimentarea cu apă:* Lucrări de terasamente, de beton şi de zidărie, cu toate accesoriile lor pentru captarea apei subterane (prin galerie) la Timişeşti. Furnizarea şi aşezarea tuburilor metalice pentru conducta de aducere de la Timişeşti la Iaşi, precum şi instalaţiile mecanice pentru rezervoriile de apă de la Brăeşti şi Iaşi; de asemenea furnizarea şi aşezarea conductelor de distribuţiune în Oraş.

2). *Pentru canalizare*: Lucrările şi aprovizionările materialelor necesare pentru canalizarea stradelor; lucrări de rectificare a rîului Bahlui precum şi instalaţiunea pentru epuraţiunea biologică a apelor de canale.

Valoarea totală a ambelor lucrări întrece suma de zece milioane lei.

Exproprierile nu privesc pe antreprenor.

Plata se va face de comuna Iaşi în numerar în monedă romînă prin acomputuri lunare asupra materialelor aprovizionate şi asupra lucrărilor efectuate.

Pentru achitarea tuturor lucrărilor şi cheltuelilor Comuna Iaşi dispune de banii necesari realizaţi anume prin un împrumut de 13,5 milioane lei.

Odată cu depunerea ofertei concurentul va depune o garanţie provizorie de 400.000 lei în numerar sau în efecte de ale Statului romîn, sau efecte de ale comunei Iaşi.

Se admite oferte numai pentru ambele lucrări de odată (alimentarea cu apă şi canalizarea) iar concurentul trebue să specifice in oferta sa aparte rabatul asupra preţurilor unitare ale proectului pentru lucrările de alimentare cu apă şi aparte asupra preţurilor unitare ale proectului pentru canalizarea de „Tot la canal".

Nu vor fi admişi la licitaţie de cît acei ce vor dovedi cu certificate autentice că au executat **în calitate de intreprinzător** lucrări similare sau de artă de o mare importanţă în mod conştiincios şi satisfăcător.

Certificatele se depun cu cinci zile înainte de termenul licitaţiei la Primărie; iar Primăria îşi rezervă dreptul absolut de a aprecia valoarea lor şi de a hotărî care concurenţi vor fi admişi la licitaţiune.

Cu începere de la 15/28 Ianuarie planurile şi caietele de sarcini vor fi la dispoziţia concurenţilor, până la acea dată; pentru ori-ce informaţiuni să se adreseze la Primărie la Inspectorul General însărcinat cu direcţiunea lucrărilor.

Art. 72—83 din legea comptabilităţei generale a Statului romîn sunt aplicabile acestei licitaţii.

Comuna îşi rezervă dreptul, ca până în 10 zile de la data licitaţiei să se pronunţe asupra ofertelor, care rămîn valabile până atunci.

Primar, **Gh. Lascar**

p. Secretar *Hugo Hahn*

No. 24433

1906 Decembrie 22.

PERDUT

S'a perdut, aproape de Teatrul Naţional, un boa de damă.

Cine îl va aduce în strada Drăghici No. 1, la d Vasilescu va prim i o bună recompensă.

OCAZIUNE

Din cauză de plecare din ţară, se vînd eften diferite mobile şi obiecte casnice. A se adresa la d-na Nettie L. Unter, str. Pomir 7.

TEODOR PISOSKI

AVOCAT

— 6, Strada Unirei 6 —

Ore, de consult: 4—6 p. m.

D-ra Natalie Neagu

Pasajul Maca-Vilacros.

Calea Victoriei 32.

Bucureşti.

Rochii şi Confecţiuni.

E. HEROVANU

AVOCAT

şi-a mutat biroul în strada Stefan-cel-Mare casele episcopiei catolice.

Ore de consult: de 3 la 6 seara.

Doctor L. Silberstein

Strada Arcu 10

(Peste drum de casele Negruzzi)

Consult. de la 10—12 dim. şi 4—6 seara.

Dr. A. Steuerman

Str. GOLIA No. 13

Medic al Societăţei Fraterna-Păcurari şi al Tramvayului electric

Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

practică: **Vaccinări şi Revaccinări**

NUMAI LA

Fotografia artistică WEISS

Piaţa Unirei (Otel România) Iaşi

se poate căpăta fotografie ideală

5 Lei, 12 fotografii platinotipie.

Restaurantul TANASACHI

Din nou instalat cu tot confortul marelor restaurante europene serveşte onor. sale clientele cele mai delicioase mâncări.

Serviciul ales şi prompt.

Restaurantul e deschis noaptea. **Bucătărie specială.** Pentru artişti reducere

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseşte cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ : **Farmacie FRATII KONYA.**

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este dilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigiléza capsula.*

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

n Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmacişti

NOROCUL

vă învită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Sansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA“

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta“

L O I Z A

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repezi

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

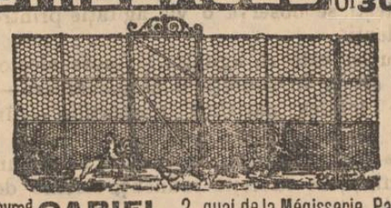

Raymd **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE. VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5f**

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 25
Châssis de couche, depuis....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré...	1 30
Porte-Bouteilles, pour 200 Places.....	7 »

Envoi Franco de l'Album sur demande

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strda Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV. — No. 50. — Joi 18 Ianuarie 1907.

Arivistii liberali

Arivismul, această boală socială modernă, este astă-zi la ordinea zilei. Şi este la ordinea zilei la noi în ţară mai mult ca în altă parte, la liberali mai mult ca ori unde, iar la tinerii liberali ieşeni ea a atins culmea maximului posibil, luînd proporţii îngrijitoare.

Să mă explic.

De la început ţin să fac diferenţa necesară între aşa numita tinerime generoasă a partidului liberal, compusă de alt-fel din puţine elemente şi între tinerii noştri arivişti, de oare ce nu voesc cîtuşi de puţin să se facă nici apropiere, nici confuzie între aceste două nuanţe liberale, diametral opuse una de alta, ca idee şi concepţie politică.

Cea dintăi, tinerimea generoasă, compusă în cea mai mare parte din foştii socialişti şi liberali ultra-democraţi, persoane cinstite şi culte, de un înalt sentimentalism politic, protagonişti ai ideilor celor mai înaintate, reprezintă partidul liberal al viitorului. Tinerimea arivistă libelă însă, spre diferenţă de tinerimea generoasă, este compusă din ambiţioşii fără scrupule ai partidului liberal, din pedestrii culturei, talentului şi ai inteligenţei, din tinerii fără nici un scop sau ideal politic şi cari n'au ca ţintă în viitor de cît parvenirea lor şi a tovarăşilor lor. Şi acesta este cazul tinerilor liberali ieşeni.

Toţi aceia cari se ocupă cu politica locală din Iaşi, au putut observa de cîtă-va vreme svîrcolirile tinerilor liberali ieşeni. Fără a avea absolut nici un motiv politic serios, fără a se ivi între ei şi vechii liberali absolut nici o deosebire de idei din punct de vedere al principiilor şi a direcţiunei partidului lor, ei au început o luptă aprigă lipsită şi de respect şi de lealitate, în contra bătrînilor liberali, cari pe lîngă tradiţia politică mai represintă în acelaşi timp cultura şi inteligenţa în clubul de la Iaşi.

Şi o aseminea luptă a tinerimei ariviste liberale din Iaşi, în contra bătrînilor liberali, neavînd la bază nici un criteriu social, ca acela care formează idealul tinerimei generoasă din Bucureşti, fatalmente ea a trebuit să avorteze, punînd şi mai mult în relief ridiculul acelora cari s'au încumetat de a înjgheba o luptă căreia de la început îi lipsea acel suflu şi acel avînt de înaltă şi imaculată înălţime sufletească şi de idei.

Căci în adevăr, care era idealul tinerimei liberale ariviste din Iaşi? constituindu-se în grup aparte în sinul propriului lor partid, primul lucru pe care a căutat să'l rezolve tinerimea arivistă liberală, a fost împărţirea viitoarelor funcţiuni importante: unul prefect de judeţ sau deputat, altul prefect de poliţie, altul prezident de tribunal, altul director al Eforiei Sf. Spiridon, etc, etc, Dar spre a ajunge la această suverană împărţire de slujbe, îi trebuia acestei tinerimi ariviste puterea efectivă adică conducerea clubului, şi de aceia ea se dădu în plin spectacol în ultimul timp, luptînd şi intrigînd în contra bătrînilor liberali, în scopul de a disolva actualul club şi formînd un altul, să poată avea ea direcţiunea noului club şi deci direcţiunea politicei liberale locale.

Şi spre a ajunge la acest rezultat dizolvant al vechei alcătuiri a partidului liberal, tinerii noştri arivişti au inceput a provoca dezordinea, cerînd mai întăi modificarea statutelor clubului, in scopul excluderei din comitet a mai multor persoane cari le stăteau in cale, pretinzînd alegerea altor persoane, determinînd astfel, prin această atitudine a lor anarhică, demisiunea prezidentului clubului şi şefului liberalilor din Iaşi, D-l P. Poni.

Mai mult de cît atîta, tinerimea arivistă liberală din Iaşi, pentru a da cel puţin o aparenţă de justificare conduitei ei injustificate, a lăsat şi a dat să se înţeleagă în intrunirile oculte de la D-l Gh. Gh. Mărzescu, că mişcarea ei ar fi pornită din indemnul D-lui I. Brătianu, aceasta spre a da acestei alcătuiri efemere o autoritate morală, pe care nu putea s'o aibă graţie împrejurărilor în care se născuse Se spune însă, că d-l I. Brătianu aflînd despre aceasta îndrăzneală a tinerilor arivişti, de a lua drept paravan numele său, a protestat plin de indignare, declarînd că nu are absolut nici un raport cu această injghebare ocazională.

Şi ca o confirmare a acestei indrăzneli ce şi au luat tinerii noştri arivişti, de a se pune sub adăpostul numelui D lui Brătianu, fără invoirea acestuia, este şi strecurarea unei informaţiuni în coloanele ziarului *L'Indépendance Roumaine* cu privire la apariţiunea unui nou ziar liberal în Iaşi, ziar care a murit înainte de a a se naşte, de şi prin *L'Indépendance Roumaine* se preciza în mod detaliat formatul şi personalul acestui ziar. Strecurarea acestei informaţiuni tocmai în ziarul D-lui Brătianu, era făcută în mod tendenţios, spre a dovedi liberalilor ieşeni că D-l Brătianu este patronul acestei noi injghebări liberale a tinerilor arivişti.

Deziluziuna însă a fost amară, căci toate năzuinţele tinerimei ariviste liberale, au avortat. Ei s'au anihilat prin propria lor acţiune, din cauză că la baza năzuinţelor lor a lipsit idealul politic necesar, singurul care întăreşte, singurul care poate da intrupare unor idei, unor acţiuni. O mişcare pornită din calcule meschine, fără a fi înflăcărată de idealuri, fără a avea pasiunea unor acţiuni dezinteresate, nu va putea nici o dată să dea rodul dorit. De aceia tinerimea arivistă liberală din Iaşi, s'a compromis aşa de mult, atît la Iaşi cît şi la centru.

Nu-i mai puţin adevărat însă, că aceste mişcări de indisciplină care se observă în mai-toate clubrile liberale, dau nota cea mai eloquentă a armoniei din partidul liberal.

Lascar Antoniu

Rîndul Iaşului

Acel mare nimic ce s'a desfăşurat Duminică în Bucureşti, la „Dacia", îşi va încerca norocul şi în provincie. Partidul liberal a hotărât ca, după ce se va fi produs la Craiova, să se dee în spectacol şi la Iaşi, în ziua de 28 Ianuarie.

Trubadurii vor îngâna şi aci, ceea ce au îngânat la Dacia. De cât aci, la Iaşi, formulele domnului Sturza îs foarte prost cotate.

In urâta sală „Pastia" a resunat, nu o dată, domnirea legilor şi noutatea că d. Sturza n'avea voie să se joace cu peniţe, cu feciorii fanarioţilor.

Repertoriile vechi n'au trecere la Iaşi. Trupa naţional-liberală ar face bine să aducă aci—dacă se poate—ceva noutăţi.

Şi încă un lucru. Inainte de a regula încă o dată testamentul de la Tecuciu precum şi chestia modernă a limbilor, să vadă mai întâiu ce harabaură există în partidul local, pentru că dacă nu se va regula această zizanie, au să fie incidente la „Pastia", mai ceva de cât acel cu d-l Morţun.

Cel mai nimerit lucru ar fi ca trupa nici să nu vie la Iaşi. Spunând aceasta pledăm sincer în contra intereselor noastre.

Căci spectacolul liberal de la 28 crt., se va da în profitul moral al partidului conservator—asta ie sigur.

De cât noi, cari nu voim strivirea duşmanului, renunţăm la acest beneficiu.

Dacă nu se va renunţa, însă, la geniala idee, are să fie frumos şi la Iaşi.

Succesul lui Buelow

Buelow a triumfat asupra social-democraţiei germane. Ziua judecăţei poporului cum a numit Bebel ziua de alegere, a judecat prost pentru socialişti.

In anul 1903, la ultimele alegeri generale, socialiştii cîştigaseră 25 de locuri. Jaurès a esplicat că acest succes fusese pur incidental, era o manifestaţie contra tarifei vamale şi nu o dovadă de puterea socialismului.

Fapt este că viitorul parlament german, va avea un număr mai restrîns de deputaţi socialişti.

Resultatul votului este caracteristic pentru liberalismul german. Dacă liberalii nu vor dispune de majoritate, dar succesul lor este imens prin faptul că, de 20 ani n'au mai avut de înregistrat asemenea reuşită.

Succesul lui Buelow se datoreşte în mare parte liberalilor—aceasta n'o va putea nega nimeni.

Succesul lui se mai datoreşte şi faptului că a ştiut să profite, acum 7 săptămîni, de momentul oportun spre a disolva parlamentul şi a apela, în urmă, la sentimentele liberale, contra sentimentelor antinaţionale.

Cancelarul a mers deci din succes în succes.

Parlamentul se va deschide. Şi cum în politică partidele nu-şi fac servicii gratuite, este natural că liberalii vor presinta socoteala lor cancelarului.

Dacă şi atunci va avea succes—aceasta se va vedea în viitor.

Intrunirea partidului liberal

Din toate frămîntările ce au loc în sînul partidului liberal, din toate neînţălegerile şi intrigile ce se ţese, din toate opintirile liberalilor de-a veni cît mai curînd la cârma statului, un lucru se degajă în toată evidenţa: anume acela că partidul liberal se împiedică în mersul său de însu-şi şeful său, de d. Sturza. Şi faptul acesta se ilustrează cu deosebire prin întrunirea liberală ţinută acum în urmă în Bucureşti.

Bătrânul şef al partidului liberal a pierdut fără doar măsura şi cumpăneala spre a mai putea duce partidul său la isbînzi nouă. Dînsul n'are, pe cît se vede, conştiinţa slăbăciunei, pe care vrîsta şi împrejurările i-o pricinuesc; şi partidul liberal n'are curajul de-a-l smulge, din propria lui pornire, de la un post, pentru care puterile nu-l mai pot sluji. Astfel partidul liberal este osîndit, suportându-şi şeful, să supoarte marele neajuns de-a nu pune aşa curînd mîna pe putere sau, eventual venind la putere, să se vadă în cel mai scurt timp răsturnat.

Două sînt mai ales indicaţiile că d. Sturza nu mai este la înălţimea situaţiei şi misiunei sale ca şef, indicaţii ce se revarsă din întrunirea liberală de curînd: întăia indicaţie este cuprinsul discursului său, închegat în totul din patimă şi îmbâcsit cu venin; a doua indicaţie, este incidentul ce l-a provocat pe când vorbia d. Morţun, neputîndu-şi, ca şef mai ales, stăpîni pornirea nervoasă şi ajungând până la a se pune în conflict cu sentimentul unanim al mulţimei din sală.

Intrunirea liberală s'a prezentat ca o acţiune cu totul negativă, toţi oratorii mărginindu-se numai, sau mai bine zis nefiind capabili, de cât a aduce hulă şi ponos guvernului conservator, fără a arăta cîtu-şi de puţin, prin ce partidul liberal ar deveni superior guvernând. Oratorii liberali n'au debitat de cât cele expuse prin ridicolul lor program din urmă, aducând guvernului acuzaţiuni vagi, şi neprecise, cum se obişnueşte în ori-ce întrunire dintr'un fund de mahala.

Când convoci lumea în mare, cînd la întrunire vine şeful şi statul său major, lumea fireşte să aşteaptă la ceva cu mult mai deosebit de cît la o întrunire de despărţire, unde se poate agita un oare care mititel batjocorind ţigăneşte. A oferi înse un spectacol aidoma, principalul actor al acestei scabroase privelişti fiind chiar şeful venerat al unui partid pînă mai ieri respectat, este tot ce poate fi mai degrădător. Opinia publică cinstită a ţerii, cuprinde sub cel mai amar desgust o atare manifestaţiune.

Bătrânul şef al partidului liberal a ajuns să nu mai respecte nici buna cuviinţi, tinzînd să înfrîngă ori-ce manifestare, în care bănueşte ceva ce n'ar cadra cu capriţiile şi înţîinoşerele sale. Merge chiar pînă acolo ca să se dea în spectacol, văzînd neînţelegerea ce roade adînc partidul; şi, totuşi, cu o inconştienţă crasă, lăsînd partizanilor iluzia venirei la putere, face să se aplaude o moţiune, care nu-i de cît un fragment murdar din tr'un murdar articol de gazetă provincială.

Această regretabilă opoziţie, ce se face partidului conservator, îl serveşte de minune pe acesta în faţa ţerii. Bunul simţ chiar singur nu iartă să se ajungă la situaţii şi la cîrmă, numai cu invective şi baliverne. Ca pentru nişte adversari, ar trebui poate să ne pară bine de atîta decădere. De cît noi nu sîntem ca ei, nouă ne pare rău de halul în care au ajuns şi în care se înfăţişază, întocmai cum ne pare rău de o armată rătăcită, lasată la voia unui general nechibzuit, chiar când acea armată ni-i adversară, chiar când acea armată e menită să se îndrepte impotrivă-ne.

Şi când lucrurile se presintă ast-fel, când ţara încă cine ştie cîţi ani nu se poate aştepta la nimic bun de la partidul liberal, neapărat că privirile ţărei se îndreaptă către partidul conservator. Această atenţie a ţărei creează partidului conservator un fel de obligaţiune, în măsura căreia va trebui să-şi îndrumeze organizaţia sa şi idealul său. Partidul conservator cată să ia mai departe îndreptări din greşalele partidului liberal, mai ales că aceste greşeli îi dau astă-zi atâta ascendent asupra partidului liberal, în afară de propriile sale acte şi merite.

Pinus.

OAMENI ŞI LUCRURI

UN TESTAMENT

In concisa, dar eloquenta d-sale cuvîntare, rostită în faţa sicriului lui Andrei Bădăreu, istoricul fin şi erudit, domnului A. D. Xenopol, a relevat o intimă şi profundă grijă care mîhnea sufletul vrednicului bătrîn: teama ca nu cumva fiul său iubit să se fi oprit la ideea de a părăsi cîndva Iaşii,—Moldova, pentru a se stabili în Capitală. Ar fi murit cu cugetul neîmpacat fără acest testament.

In anii din urmă s'a vorbit iarăşi multe pe tema Moldovenismului şi a Muntenismului. Cu toată erezia istorică a ideei cu toate că în adevăr, istoriceşte, a dispărut ori-ce deosebire şi nuanţele de ori-ce natură: etnică, socială, politică sau administrativă între cele două ţări surori, e netăgăduit că nenumărate împrejurări au conlucrat să menţină încă umbra de diferenţă între ele şi că n'a pierit încă temerea uşoară—efemeră de sigur—şi neîncrederea reciprocă. E poate un răsunet vechi al conflictelor, al duşmăniilor, ale războirilor de odinioară; e poate faptul că unirea n'are vechimea istorică în puterea căriia să se fi stins cu desăvîrşire ori-ce rivalitate sau îngrijorare, —dar ele există încă şi dacă nu se manifestă totdeauna, mocnesc în suflete, suspină în cugete şi uneori lăcrimează în privirile celor cuminţi şi celor bătrîni.

Şi cum ar fi altteliu, cînd Capitala falnică de altă dată decade pe fiece zi; cînd oraşul cel mai mare al Moldovei încezeşte, iar năzuinţa celor mai de vază fii ai săi, este să schimbe traiul sănătos dar tăcut al Iaşilor cu viaţa zgomotoasă şi bogată a Bucureştilor. Tot ce se rîdică, tot ce se impune—cu excepţii bine înţeles cari nu fac decît să întărească regula care zice cu sarcasm şi cu adevăr:

....Iar ca tot ce-i mai de seamă
A plecat în Bucureşti....

....In mintea şi în simţirea cui se resfrînge mai trist şi mai dureros o atare constatare şi în sufletul cui vibrează cu mai mare putere instinctul de conservare, de înflorire şi de mărire a pămîntului strămoşesc, decît în a acelor bătrîni legaţi prin naştere, prin iubire, prin educaţie de bucata lor de pămînt şi de tradiţie, —a acelor bătrîni pe cari i-a legănat în primii ani ai vieţei cîntecul Moldovei de sine stătătoare mănoasă şi bogată, rămasă Moldova *lor* pînă la urmă. Un egoism firesc, sincer, generos îi face pe dînşii păzitorii cei mai credincioşi, ostaşii cei mai devotaţi ai unei Moldove înflorite şi duşmani neîmpăcaţi ai unei Moldove despuiate şi umilite, în favoarea Munteniei-surori. Şi cînd unul din aceşti legionari bătrîni se simte în preajma morţii,—gîndul lui se mîngâie cu conştiinţa că lasă pe urma sa străjeri ca şi dînsul de neadormiţi şi credincioşi, cari nici-odată nu vor jertfi nimic din mărirea Moldovei, scumpe, nici n'o vor părăsi, întocmai ca acei vechi patriarhi ai bibliei cari puneau copiii să jure pămîntului străbun:

....Usuce-mi-se dreapta
De te voi da uitării!

Rodion

In amintirea unui mare Filolog

Ascoli, cel mai mare filolog al Italiei, a murit luni 8|21 Ianuarie la Milano. Cu dînsul se şterge nu numai reprezintantul cel mai ilustru al filologiei neo-latine, dar tot-odată cel mai conştiincios maiestru al ştiinţei glotologice, pe care Europa l'a posedat de vr'o cinci-zeci de ani încoace. Căci, mulţi au fost diletanţii pe terenul filologic, şi chiar astă-zi mulţi sunt acei cari se improvizează drept cunoscători ai Filologiei; dar Ascoli putea să le spuie tuturor cu autoritatea sa necontestată: „Filologia comparată este o ştiinţă care nrăşte pe ghicitori de spirit, dar încă mai mult pe semi-învăţaţi; daţi-vă înapoi, căci nu sunteţi demni de a fi sacerdoţii ei."

Intr'adevăr, după Bopp, Schlegel Grimm, Pott, Beufey, Corssen, Diez, Max Müller Schleicher — cari au fost maiştrii lui Ascoli, —după Musafia, Pezzi, Comparetti, Canello, Paul Meyer şi Meyer-Lübke, —cari au fost elevii sau colobaratorii lui, nici un alt nume nu poate să figureze cu demnitate în istoria filologiei comparative, alături de numele lui Ascoli.

Graziadio Isaia Ascoli se născuse la Goriţia (ţinutul încă austro-ilirian) în 1829. El moare deci la vîrsta de 78 de ani. Tatăl seu 'l destinase carierei comerciale, dar el preferă să se ocupe cu studii literare şi filologice. La vîrsta de 15 ani, scoate la lumină prima sa lucrare: *Studio comparativo fra l'idioma del Friuli e la lingua „Valacca", 1845* (Studiul comparativ între dialectul friulan şi limba valacă). Această lucrare atrase atenţiunea învăţaţilor Miklosich şi Schuchart, cari o declarară: O încercare ştiinţifică foarte serioasă în domeniul limbilor romanice."

Ca un tînăr de 15 ani să facă versuri mai bune sau mai rele, sau să dezvolte cu succes urzeala unui nuvele, nu este un lucru rar; avem chiar un esces de aceşti diletanţi ai sentimentalizmului adolescent; dar ca un băiat de 15 ani să aibă curajul de a înfrunta, cu propria sa judecată, greaua şi arida chestie a asemănărilor unor limbi vorbite de popoare îndepărtate, este ceva mai mult de cît rar, este un fenomen unic în felul seu.

Dar pentru tînărul Ascoli cercetările limbistice nu erau o muncă aridă, erau un cîntec solemn al neamurilor stînse şi al neamurilor vii. In tainele intime ale cuvîntului volubil, în schimbările succesive ale vorbei, în contactele dintre popoare, în trecerile de la o generaţie la alta, el ştia să surprindă suflarea ascunsă a naţionalităţilor, energia lor vitală exprimată prin verb.

Opera sa nu constă într'o aridă înşirare de cuvinte şi de construcţii, ci era o lucrare vivifăcătoare a poietului, care, prin geniul seu, fixa într'o formă neperitoare conceptul etnic al afinităţei neamurilor.

Momentul cînd el putu să se elibereze de ucenicia unui viitor industriaş sau comerciant, la care'l legau tradiţiile şi voinţa familiei (o familie israelită), fu pentru dânsul fericirea unui nou botez al spiritului, căci nu mai văzu vre-o pedică zborului seu intelectual şi a activităţei sale, în cîmpul filologiei comparate, la care vrea să se consacre.

După zece ani de o muncă neobosită în care timp dădu dovezi de o alacritate şi de o intuiţiune minunate, fu în stare să se presinte înaintea lumei savante cu un produs admirabil al ştiinţei sale profunde, cu studiile sale orientale şi limbistice (*studii orientali e linguistici*, Milano, 1854, 1855.)

Din acest moment începe creşterea sa în consideraţia obştească. Italia care de la secolul al XVIII-lea, nu văzuse după Borghese, învăţaţi cari să pătrundă aşa de adînc în geniul limbilor, găsea în graziadio Ascoli omul care reînvia arborele ştiinţei glotologice.

El întrupa spiritul creator al lui Bopp, adînca erudiţiune a lui Pott şi o pătrundere a sa proprie, care descoperea în cuvinte şi în silabe cugetul comun al ginţilor, pe care afinitatea sîngelui sau un contact întîmplător le puseseră în legătură.

El întinse cercetările sale în întreg domeniu limbistic, lăsînd pretutindeni urme le adînci ale originalităţei sale; a studiat dialectele Indiei şi limba proto-ariană, afinităţile originare între idiomele indo-europene şi semitice, limbagiul ţiganilor, unitatea limbilor romanice, dialectele popoarelor latine, limbile celtice, proectînd peste tot lumina geniului seu.

In 1861, Terenzio Mamiani, ministrul Instrucţiunei publice — acelaşi care chiemă atunci pe Giosue Carduci la catedra de literatură italiană la universitatea din

Bolonia — numi, *moto-proprio*, pe Graziadio Ascoli profesor de gramatică comparată a limbilor clasice şi neo-latine, la Academia ştiinţifico-literară din Milano. Marele filolog era în vrîstă de 30 ani, şi a remas în acel post, la care intuitul unui ministru inteligent îl chemase, pînă alaltă-ieri: 37 de ani. De şi membru al Senatului Italian, el nu participă nici o dată la şedinţele maturului corp legislativ, conscient că îşi servea mai bine ţara cu ştiinţa ce o profesa la Academie, de cît cu presenţa sa în sinul unei adunări de oratori.

Odată numit profesor la Milano, opera ilustrului maiestru se ridică la înălţimi din ce în ce mai sublime. Lecţiile pe care el le făcu asupra *„Filologiei comparate ale limbilor sanscrite, eline şi latine“*, apărură într'un volum la 1870. In mintea autorului, aceste lecţii constituiau prima parte a desvoltărei unui întreg sistem limbistic. Trebuia să urmeze un curs de „Morfologie comparativă“ şi un studiu asupra „Fonologiei iranice“ ; dar spiritul nerăbdător al lui Ascoli, împingîndu-l către noi cercetări de un interes mai imediat, îl făcură să întrerupă momentan programul ştiinţei filologice generale, cu speranţa de a-l relua şi a-l întregi mai tîrziu. Şi precum au remas întrerupte cursurile de Fonetică generală, el n'a terminat acele geniale ilustraţiuni ale gloselor celtice ale celebrului antifonariu irlandez, venit de la Bangor la Bobbio în desacii umililor fii ai lui Sf-lui Colomban. Ajung însă descoperirile sale pe acest teren, pentru a îndemna pe elevii sei la complectarea studiilor începute de marele maestru.

Dar unde Ascoli a fost filolog neîntrecut, este în creaţiunea ştiinţei dialectologice italiene; Inaintea sa, studiul nenumăratelor dialecte vorbite în Italia, fusese mai mult o trudă copilărească în mînile unui Bolzi, unui Roza, lunui Biondelli, unui Galvani. Ascoli fu cel d'intăiu care susţinut în greaua întreprindere de către Flechia şi Mussafia, puse temeliile unei noi clasificări a tuturor dialectelor vorbite în peninsula Italică. *„Italia dialectală“* (L'Italia dialettale), eminentul studiu al lui Ascoli, înserat în vol. 8-lea din *„Archiva Glotologică“* (Archivio glottologico), a devenit codicile acelei şcoli dialectologice italiene, care a produs şi va produce o serie de descoperiri uimitoare în cîmpul filologiei romanice. Dacă mi s'ar permite o apreciere nouă şi îndrăsneaţă, dar bazată pe cunoştinţele mele a dialectelor italiene şi pe rezultatele netăgăduite demonstrate de ştiinţa filologică a lui Ascoli, aşi zice că chiar limba romînă nu poate fi obiectul unui studiu serios din punctul de vedere filologic, de cît prin comparaţia sa cu anticile dialecte vorbite în Italia în secolele VIII—XII Dacă în loc de a căuta origina limbei romîne în *sermo rusticus*, despre care de la Cicero şi de la Quintilian încoace toţi vorbesc, fără a-l determina, am căuta origina limbei romîne în dialectele italiane de care avem o literatură întreagă, ne-am pune pe un teren mai sigur şi am dovedi în mod ştiinţific cum că limba romînă nu este de cât continuarea şi perfecţionarea unor dialecte vorbite în evul mediu în Italia.

Neobosit în cercetări, Ascoli lărgi mereu cercul cunoştinţelor sale, şi a publicat o serie de studii ce se găsesc într'o mulţime de reviste (în afară de *„Archivio glottologico,“* care era creaţiunea sa) precum în „Actele Institutului lombard“, în „Politecnic“,înl „Revista orientală“, în „Revista de Filoogie“, în „Zeitschrift der deutschen morgenländische Gesellschaft.“ A publicat în volume separate : *„Cursuri de glottologie“* (traduse în limbile germană şi engleză); *„Studii celtice“*, *„Incercări ladine“* (Saggî ladini), adică a dialectelor din Alpi, de la Cantonul Grizonilor la peninsula istriană; în *„Zigeunerisches“*, opera care complectează cercetările lui Miklosich, asupra dialectelor ţigăneşti ; *„Scrisori filologice“* şi „Actele congresului al IV-lea ale orientaliştilor“, în care el umplu un gol cu o serie de explicări asupra unor inscripţiuni ebraice medievale, găsite în Italia de sud.

Graziadio Ascoli a fost de mai multe ori preşedinte al Academiei ştiinţifice-literare din Milano, membru al Consiliului superior al Instrucţiunei publice ; membru al institutului lombard şi al Academiei Linceilor ; membru al Institutului din Franţa; Academiilor din Berlin, Viena Budapesta şi Petersburg.

Cu moartea omului ilustru, care a ocupat pentru un aşa lung şir de ani catedra istoriei comparative a limbilor clasice şi romanice la Academia din Milano, ştiinţa filologică a pierdut în Europa unul dintre cei mai mari adepţi ai sei ; iar Italia pe cel mai mare. Nimeni înaintea lui nu întipărise a urmă aşa de vastă şi de adîncă pe terenul filologiei dialectale italiene ; şi nu ştim cînd va mai apărea vre un filolog demn de a fi proclamat urmaşul lui Graziadio Ascoli.

L. E. Sinigaglia.

CRONICA DRAMATICA

Medea

Dintre multele tragedii alcătuite în cursul timpurilor în legătură cu fioroasa şi mitica figură a Medeei, începînd cu a lui Euripide, Ennius, Eschylle, Corneille şi sfârşind cu Grillparzer şi Legoové din secolul XIX, lucrarea acestuia din urmă este astă-zi cea mai cunoscută scenelor, —afară doar de opera „Medea“ a lui Cherubini. Rachel, Ristori, Duze şi Agata Bârsescu, rînd pe rînd au împrumutat masca feroce a anticei eroine, cea mai cruntă figură a legendei şi a teatrului, mult redusă şi micşorată e lucraren lui Legonvé, ajunsă aproape la o mică fabulă dramatică, faţă de nesfîrşitele acte şi cruzimi cîte pune pe seama Medeei mitologia şi poezia antică. Dar o interpretare mai puternică, mai ideală a piesei de cum o intepretează d-ra Agata Bârsescu, de sigur nici autorul nu putea visa. Artista romînă pune în serviciul acestei tragedii toate mijloacele ei fizice, înfăţoşarea ei impunătoare, timbrul neasămănat al unui glas larg, răsunător, jocul absolut superior, plasticitatea şi poezia întregei sale arte şi ast-fel ne apare acea Medea, groaznică şi cuceritoare, vibrînd prin o voace ritmică durerile unor torturi supra omeneşti, umplînd sala toată cu ecoul unor plînsete sfîşietoare, subjugînd simţirile, chiar cele mai reci, unei adînci compătimiri pentru nemai pomenitele zbuciumări imaginate de fantazia poeţilor şi sădite în sufletul acestei mari pribege, care sfidează tot ce este omenesc dar şi suferă ce e mai greu şi mai vrednic de jelit în partea omenească a femei fiară.

Medea e fără îndoială una din cele mai înalte creaţiuni dramatice ale d-rei Agata Bărsescu. Aceasta însă n'a fost destul—precum se vede—ca să atragă un public numeros la frumosul spectacol.

Avem puţini amatori de tragedie ; apoi—cum am mai observat cu alt prilej—avem prea puţin public care să se „resemneze“ a vedea piese cunoscute. Ori cum, e profund regretabil că o atare forţă dramatică e prea slabă faţă de impasibilitatea publicului,—regretabil dar neremediabil. D-ra Bărsescu are experienţa făcută şi trebue să tragă consecinţele. Odată trecute cele două ultime mari spectacole *Eva, Hero şi Leandru* o îndemnăm să renunţe la colegialitatea-i proverbială manifestată prin concursul dat artiştilor beneficienţi. Ci să se reculeagă şi să se folosească de vreme, pentru a apărea într'o creaţiune *nouă*, inedită—şi va vedea din nou valurile mulţimei umplînd sala cu entuziasm şi redîndu-i slava ce-i se cuvine, răsplata meritată.

Deşi, obicinuit, în spectacolele cu d-ra Bărsescu ne ocupăm esclusiv de d-sa, vom face o „mică“ excepţie pentru cei doi mici artişti, copiii d-lui Panaite Botez, cari s'au achitat aseară cu vrednicie, cu sînge rece adevărat artistic, în rolurile lor.

As.

Litere-Ştiinţe-Arte

Ziarele vieneze se ocupă foarte mult de reprezentaţiile d-nei Suzanne Desprès accentuînd asupra însuşirilor originale ale acestei artiste, care înlătură ori-ce exploziuni, ori-ce declamaţii, temperînd rolurile de eroine prin temperamentul ei blînd şi cu totul diferit de celelalte şcoli dramatice moderne.

*

Medicii vieneji au decis o urcare a taxelor cuvenite pentru vizitele lor, cu deosebire pnntru cele serale, între oarele 7 şi 10.

Probabil că frigul excesiv le-a adus un sezon bun de cîştig şi surmenagiu.

*

Sările de sâmbăta şi duminecă se anunţă la teatrul naţional ca două frumoase festivităţi artistice, graţie concursului d-rei Agata Bârsescu în excelentele d-sale creaţiuni : *Hero şi Leandru, Eva.*

*

Carmen Sylva lucrează acum la o modificare a dramei Sale *Meşterul Manole* cării îi va aduce însemnate preschimbări, încredinţînd-o apoi d-rei Bârsescu care va crea pentru prima oară rolul eroinei. De asemenea M. Sa Regina a dispus a se face o nouă traducere a *Mărioarei*, de oarece traducerea veche a d-lui Lecca e luată după un text trunchiat şi cu totul departe de originalul dramei.

Informaţii

Cu acceleratul de astă-zi diminiaţă a sosit d. A. A. Bădărău.

Cu trenul de deseară se reîntoarce în capitală spre a lua parte la lucrările Camerei.

Am spus dăună-zi că în ultimul consiliu de miniştrii s'a admis proectul de lege pentru reorganizarea magistraturei după ce s-au introdus importante şi numeroase modificări propuse de d-nii Tache Ionescu şi Jean Lahovary.

Prin noile modificări introduse, se prevede că ministrul are dreptul de a înscrie, din oficiu, o şesime din numărul celor propuşi pe tabloul de avansare.

Judecătorii de instrucţie se desfiinţează. Nu vor mai fi de cât judecători de şedinţă, iar titlul de judecător de instrucţie se va da şi retrage de către ministrul justiţiei, şi va avea caracterul unei delegaţii.

Ministerul de finanţe aduce din nou la cunoştinţa generală că actualele monede nepertorate de nikel nu se vor mai bucura de nici o altă lungire de termin pentru preschimbarea lor în monede noi. Cu începere de la 1 Februarie a. c., aceste monede vor fi retrase din circulaţie definitiv şi nu vor mai avea nici o putere liberatorie pe piaţă.

In urma stîngerei febrei aftoase la Ungheni, ministerul a dispus redeschiderea tîrgurilor săptămînale de vite în Iaşi.

După cum am anunţat din vreme, ministrul instrucţiunei hotărîse ca examenul de capacitate pentru muzica. al cărui rezultat de anul trecut fusese casat să se ţie anul acesta, tot la Iaşi.

Ministrul fixase pentru 15 a. c. începerea examenului.

O telegramă anunţă că aceasta dispositiune a fost revocată.

Nici cauza, nici noua dată la care se va ţinea examenul acesta, nu sunt cunoscute.

In procesul privitor la arendarea moşiei Flămînzii, ce există între principele D. Sturza şi d. M. Fischer, tribunalul s. II a intervenit pe lîngă tribunalul din Dieppe ca să delege pe un magistrat să iee interogatorul prinţului, de oare-ce acesta, citat să se presinte în persoană la tribunalul de Iaşi, a trimis acte doveditoare că boala îl împedică să se deplaseze.

In cursul săptămînei viitoare se va lua prinţului acest interogator, la care va asista, din partea reclamantului Fischer, avocatul ieşan Sion.

Se crede că un ieşan va fi numit prefect al judeţului Fălciu.

D. Sebastian Moruzi a fost primit ieri în audienţă de primul ministru cu care s'a întreţinut asupra vacanţei ce s'a produs la colegiul III de Suceava, în urma decesului colonelului Giurescu.

„Independenţa“ dă ca un semn al situaţiunei faptul că noi ne-am răfuit iar cu „Patriotul“, organul aristocrat.

Ne-am răfuit fiind-că „Patriotul“ a încercat iarăşi să ne facă morală şi noi morală de la „Patriotul“ nu primim—feresca sfîntul.

Este absurd, însă, să tragi de aci încheere că „situaţia este gravă“.

Doi revizorii de vite au fost însărcinaţi să constate dacă, prin curţile particularilor, nu există cazuri tăinuite de boli contagioase la vite.

Revizori vor întocmi, tot odată şi catagrafia vitelor pe anul curent.

Cu acceleratul de astă-zi, care a intrat în gară cu o întârziere de 35 minute, a sosit în Iaşi d. A. A. Bădăreu.

Importanta prelegare a d-lui A. D. Xenopol va avea loc la *24 a. c.* şi nu la 27, cum s'a tidărit greşit în numărul de ieri.

D. Const. G. Dissescu, ministrul instrucţiunei publice va depune pe biroul Camerii, peste cîte-va zile, proiectul de lege relativ la modificarea legii învăţămîntului universitar.

D. Ioan Lahovari, ministrul adinterim al afacerilor străine, a adresat prin intermediul d-lui ministru al României la Berlin, sincerile sale condoleanţe guvernului german pentru teribila catastrofă de la Saarbruken.

Secţiunile camerei au ales delegaţi pentru proiectul înfiinţărei obştiilor săteşti şi anume: secţia I-a N. Guran, II-a N. Ghica, III-a Toma Cămărăşescu, IV-a Parizianu, V-a Barbu Catargiu, VI-a Radu Văcărescu, VII-a Al. A. Badareu.

Este sigur că proiectul va încerca modificări însemnate în comitetul delegaţilor, care se întruneşte mîine.

Proectul pentru reorganizarea corpului de avocaţi, întimpină mari dificultăţi in sinul Camerei.

După toate probabilităţile proectul va fi votat, însă cu modificări însemnate, mai cu samă cu privire la dispoziţiile care interesează partea socială a legei.

Şi cu deosebire, nu se va admite partea referitoare la îndatorirea impricinaţilor de a nu înfăţişa instanţelor nici un act şi nici o cerere, fără contra-semnarea avocatului lor.

Delegaţii aleşi de cameră pentru acest proect sînt : D-nii Nestor Cincu, Virgil Arion, Toma Cămărăşcu, P. Cancicov, Mişu Antonescu şi I. Ţanoviceanu.

Societatea Ţăsătoarea pentru desvoltarea şi înaintarea industriilor casnice a intervenit pe lîngă Ministerul de Interne ca acesta să ordone primarilor din întreaga ţară ca să oblige pe săteni să sădească fiecare un număr de 5—10 aguzi. Aceşti aguzi îi vor lua în mod gratuit de la şcolile de agricultură din ţară. In acest scop societatea încă din anul trecut împărţise la 13 şcoli de agricultură sămînţa necesară. In această primă-vară plantaţiunile de aguzi se vor face la toate şcolile de agricultură aşa ca să se poată satisface cererile tuturor locuitorilor din rază de 10 kilometri.

Plantaţiunile se vor face in cursul lunei Martie cînd fie-care sat va trimite un delegat pentru rîdicarea lor.

Ministerul Instrucţiunei a acordat tuturor învăţătorilor permisia cerută de direcţia băncilor populare, pentru a putea încheia bilanţul băncilor, care urmează să fie terminat în primele zile ale lunei Februarie.

Şedinţele se vor ţinea în localul şcolilor din comunele de reşedinţe, sub preşidenţia inspectorilor şi controlorilor respectivi.

In dreptul comunei Râpiceni 2 dezertori din armata rusă, profitînd de faptul că Prutul e uşor de trecut din cauza înghetului, au cercat să se refugieze în ţară la noi. Ei au fost însă respinşi cu focuri de puşcă, de către santinelele noastre.

Copilul Constantin Andriescu în etate de 12 ani, servitor la moara D-lui Carp Bona-Ventina din Tîrgul-Frumos, a fost victima unui accident, căci maşinăria i-a prins mîna smulgînd-o din umăr.

Copilul a fost internat, într'o stare foarte gravă, la spitalul din localitate.

Judiciare.—Azi se judecă de Curtea de Apel secţia II-a contestaţia la executare făcută de d-nii Wohl şi Zviebel în procesul dintre d-lor şi fostul lor asociat Vasile Ţenov—proces ce a luat sfîrşit prin condnmnarea d-lor Wohl şi Zviebel către d. Ţenov la o sumă de câte-va sute de mii de lei.

Fiind-că d. Ţenov a făcut mai multe reclamaţiuni în diferite răstimpuri şi fiind-că în dispozitivul Curţei se condamnă pe numiţii a plăti procente de la data reclamaţiunei, urmează ca Curtea să explice sau mai bine zis să determine epoca sau epocele de la care începe să curgă dobânda.

Dacă Curtea va zice, cum pretind contestatorii, că nu toate capetele de cereri au fost cuprinse în reclamaţia introductivă, atunci diferenţa de dobînzi în folosul contestatorilor e de 15000 lei ; dacă însă Curtea va respinge contestaţia zicînd că toate capetele de cereri au fost cuprinse în prima reclamaţie, celelalte nefiind de cît explicative, în acest caz d. Ţenov respectiv creditorii săi vor avea încă un cîştig de 15,000 lei.

Contestaţia promite a fi interesantă din cauza nu atât a speciei care n'ar presenta mari dificultăţi juridice, dar fiind-că pentru tranşarea ei, trebue a expune din nou mai toată afacerea cu atît mai mult cu cît afară de d. Consilier Crivăţ, toţi membrii Curţei nu cunosc de cît doar din auzite pricina în chestie.

Domnii V. Dimitriu şi G. Nicoleanu pledează pentru reclamanţi ; domnii M. Cantacuzin şi Nicolaide pentru Ţenov.

*

Domnul G. C. Sturza, noul consilier al curţei de apel, va presta mîine legiuitul jurămînt.

*

Multă lume d'inaintea uşei secţiei I-a a curţei. Se aşteaptă strigarea procesului lui Ignatz Rapaport acuzat de atentat la bunele moravuri şi a femeiei Safta acuzată de complicitate.

Procesul se va judeca după terminarea tuturor celorlalte cauze de azi.

Rapaport va fi apărat de domnii : E. Ulle, din Botoşani ; L. Antoniu şi O. Teodoreanu. Complicea lui de d-nii G. G. Mârzescu şi T. Pissoski ; partea civilă prin domnii I. Stavăr si Gr. Suţu.

Acuzarea va fi susţinută de d. procuror Stoienescu.

La ultima oră vom reveni.

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA“

41

SECRETUL

JUDECATORULUI DE INSTRUCŢIE

MARE ROMAN

de

PIERRE DELCOURT

Doctorul Duchatel nu putea avea de cât raţiuni cu totul particulare pentru a se întreţinea câte-va minute cu ea.

Fie că d-rul a remarcat preocuparea tinerei fete, fie că nu voi să mai prelungească această convorbire, el zise pe un ton vesel :

— Ei bine! de oare-ce scumpa noastră bolnavă se află într'o stare atât de satisfăcătoare, să nu-i mai impunem atîta vreme presenţa unui medic la căpătăiul ei.

Ne-am înţeles, mîine ridic ori-ce prescripţie, de cât, după cum am anunţat, doresc ca mîine să am plăcerea unei convorbiri cu d-ta, numai câte-va minute. Va fi o consultaţie... părintească.

Asupra acestora doctorul Duchatel părăsi camera Alicei.

Alice trimise pe Marie afară.

Ea voi să rămîe singură, spre a medita asupra întîmplărilor.

A doua zi dimineaţa, d-şoara de Longpré, sună de cu vreme pe servitoare şi îi dădu ordinul de a prepara totul pentru primblare.

Tânăra fată era complect restabilită din criza sa şi numai rămăsese de cît o singură urmă de agitaţie.

Alice reuşise să-şi reia calmul.

Dacă în acest moment ea alerga înfrigurată prin cameră, dacă mai avea gesturi sacadate, cauza nu era că starea ei nervoasă presintă simptome grave, ei toate aceste proveneau din faptul că ea dorea să părăsească cît mai curînd această cameră în care ordonanţa medicală o reţinuse.

Alice aştepta pe doctor, după cum am spus'o mai sus şi sprinceana ei se încrunta din cînd în cînd

Tânăra fată nu privea fără oarecare neîncredere momentul în care trebuia să aibă convorbirea cu doctorul.

Nu că ar fi stat la îndoială să-şi dea pe faţă în mod sincer, sentimentele ce nutrea pentru Maxim, dar i se părea cam bizar, ca să iee drept confident, pe un amic al d-lui de Longpré.

Şi apoi, în situaţia presentă, îi displăcea Alicei, să aibă măcar nevoia de a apăra pe Maxim, căci ar fi voit să presinte într'o zi iubitul seu bunicului zicîndu-i :

— Iată omul pe care-l iubesc. A fost victima unei acuzări infame dar astăzi, inocenţa sa e pe deplin stabilită.

Bunicule îţi presint pe logodnisul meu!

Pe când acum trebuia, să vadă pe doctorul Duchatel, dacă nu mirîndu-se de această iubire, cel puţin pronunţînd vorbe de mirare pentru aceasta.

Nici odată Alice n'ar fi permis ca să se atace onorabilitatea amantului seu, nici măcar să se emită vre-o bănuială la adresa sa.

Alice voia deci să ia înainte doctorului şi să-i dea a înţelege, că ea pricepea ca să nu se vorbească altfel de Maxim, de cât cum trebuia să se vorbească de un amic.

Aceasta de alt-fel, nu era un act absolut necesar şi tînăra moştenitoare n'ar fi voit să-l comită. Aşa că, ea privea momentul întreţinerii sale cu d-rul, cu un fel de repulsiune.

Şi apoi, Alice avea grabă să alerge cît mai neîntîrziat la doamna Marion şi să vorbească cu această mamă, pe care o vedea cu ochii spiritului aşa cum era în realitate.

Ea presimţea un sprijin serios în Nina.

Doctorul nu sosea.

Marie, arătase de cîte-va ori botul, seu cercetător în între-deschizătura uşei.

Subreţa părea că provine pe stăpîna sa de repegiunea timpului şi ea punea o grabă particulară în anunţarea faptului că totul era pregătit.

Alice nu avea nevoe de a fi anunţată de atîtea ori, pentru ca starea de nerăbdare şi agitaţie a ei, să fie în continuă creştere.

Ea trimise de mai multe ori pe subreta sa la d. de Longpré, spre a se informa de sosirea doctorului.

In fine acesta fu anunţat. El intră, cu aerul grav, figura întipărită de o uşoară tristeţe, pe care se silea s'o facă să dispară.

Această gravitate nu şedea bine d-rului Duchatel, ale cărui trăsături de ordinar blînde, nu se pretau la vre-o contracţiune, chiar pasageră.

(Va urma)

Atitudinea unui şef de partid

— Meschinele atacuri ale d-lui Sturdza —

Fapta urîtă comisă de d. Dim. Sturdza, şeful partidului liberal, la întrunirea care a avut loc Duminică în capitală, a provocat surpriză unora, uimirea altora, indignarea celor mai mulţi.

Credeau unii că cel puţin atîta progres s'a făcut în privinţa condiţiunilor în care se dau astă-zi luptele politice, încît să nu se mai auză calomnii şi insulte din gura acelora cari, prin poziţia ce ocupă, sunt chemaţi să respecte adevărul şi să propăvăduiască respeceul muncei.

Cu toţii s'au întrebat : cum se poate esplica eşirea violentă a şefului partidului liberal? Cum se poate explica limbajul său violent şi întru nimica îndreptăţit ? Cum se poate explica atacurile sale nedemne şi calomniile ordinare pe care le-a debitat în contra fruntaşilor noştri?

Unii vedau în fapta urîtă a bătrînului şi înbătrînitului in rele şef al partidului liberal, perzistenţa în felul său de a fi ca adversar politic, pe omul consecinte cu sistemul pe care-l practică de ani de zile, sistem nenorocit de a ataca pe adversar sub or-ce formă şi fără nici un scrupul.

Alţii vedeau în acel atac un act de inconştienţă, căci una a vorbit şeful liberalilor la Dacia şi cu totul alta a fost atitudinea sa în Senat.

*

Adevărul este că atacurile şefului liberalilor aveau la baza lor un anumit calcul, urmăreau un anumit scop.

Adevărul este însă cu totul altul de cum se credea.

Luptele din sînul partidului liberal au dat între alte şi acest rezultat nenorocit de a vede reînviat sistemul banditesc al colectiviştilor de odinioară, acel de a se transforma la Dacia în calomniatori ordinari

Cele spuse de d. Sturdza Duminică în contra iubiţilor fruntaşi Take Ionescu şi Alexandru Bădăreu, sunt un respuns la campania pe care oculta o duce în sinul partidului contra d-lui Sturdza, că şeful partidului din motive nemărturisite dar bănuite de unii, ar fi încheiat un pact cu Belzebut.

Şi pentru a respunde ticăloasei campanii din sinul partiduluf liberal, bătrînul şef a atacat în mod tot atît de nesocotit pe cît de nedrept, pe fruntaşii partidului conservator.

*

Dar d. Sturza a fost nenorocit în felul cum a atacat, căci armele pline de venin întrebuinţate de şeful partidului liberal se întorc cu vârf şi îndesat în contra lui şi a partidului pe care îl conduce.

D. Sturdza a avut neîndemînarea să vorbească din nou de testamentul Anastasiu şi a acuzat pe d. Take Ionescu că a susţinut acţiunea care cerea anularea testamentului prim, atuncea când alăturea de d-sa se afl d. Alex. Djuvara, care ieste fruntaş în partidul liberal, chemat a lua cuvîntul la întrunirea de la Craiova şi care a pledat alăturea cu d. Take Ionescu în acel proces care obsedează pe bătrânul maniac.

A mai vorbit d. Sturdza despre un amic al trustului fischeresc şi a îndicat pe iubitul nostru fruntaş Al. A. Bădărău, ca proteguitor al trustului.

Şi a avut d. Sturdza inconştiinţa să facă aceasta acuzare gratuită, când alăturea cu d-sa se afla--şi l'a urmat imediat la tribună—d. V. G. Mortun, administrator al moşiilor lui Moki Fischer şi amicul nelipsit al fischereştilor.

*

Dar d. Sturdza a mai onorat pe fruntaşul nostru iubit cu atacuri pe tema mandatului ce d. Badareu îl are in calitate de consiliu judiciar al principelui Gr. Sturdza.

Şi din faptul că d. Bădăreu are acest mandat judecătoresc, **gratuit prin natura sa** *şi deferit acum patru ani de instanţele judecătoreşti, veninosul bătrîn scoate un capăt de acuzare contra fostului ministru de justiţie.*

Şi cine faee o ast-fel de acuzare? D, Dim. Sturdza care a incheiat un act, prin care primeşte un onorar însemnat, pentru a azista în şedinţă, pe advocaţii care vor pleda pentru o acuzată de a fi furat milioane?

Acest fapt l'a comis şeful liberalilor şi vom publica peste cîte-va zile copia de pe transacţie intenveniiă intre d. Dim. Sturdza şi principesa Gorciacov şi prin care d. Sturdza ia această obligaţiune.

In ce calitate a luat d. Sturza astfel de obligaţiuni? Noi ştim că d-sa nu este avocat şi nici nu se ocupă cu chestiunele de drept. Atunci? Nu cum-va d-sa a înţeles să fie retribuit pentru influenţa ce a putut exercita asupra hotărîrei judecătorilor—sunt atîţea ani de atunci—prin faptul că se prezenta în instanţă, d-sa fost ministru, viitor ministru şi şef de partid?

Şi de ce ne-am mira de acest lucru cînd d. Sturdza, falit, cum iarăşi vom dovedi curînd, plătind creditorii cu 25 la sută şi uitînd să le achite restul datoriei cînd a reuşit să facă milioane, are îndrăzneala să vorbească mereu de honeste vivere? De ce oare inconştienţa n'ar merge până acolo, în cît să atace pe un om, care n'a făcut şi nu face chestie de cîştig dintr'un mandat judecătoresc, cînd acelaş domn Sturdza a utilizat autoritatea situaţiei sale spre a zmulge bani de la o acuzată dată judecăţei pentru furt de milioane?

Dar n'am sfîrşit.

Ultime informaţii

După toate probabilităţile, proectul budgetului general al statului va fi depus pe biroul Camerei în ziua de 25 Ianuarie.

După toate probabilităţile budgetul din acest an va prezenta un spor de cîte-va milioane asupra budgetului anului trecut.

———

Este în afară de ori-ce îndoială că toate frumoasele străduinţi ale colegiului universitar din Iaşi în chestia strămutărei profesorului St. Longhiescu, au rămas fără resultat.

Se va ţinea deci concurs pentru ocuparea catedrei de drept roman de la facultatea din capitală.

—

Se dă ca probabilă numirea d-lui Dărescu, avocat, fost deputat, ca prim-procuror de pe lîngă tribunalul de Ilfov.

———

Primul Ministru a intervenit pe lângă prefecturile din întreaga ţară, ca să se pue în vedere domnilor Senatori şi Deputaţi, să se prezinte imediat la şedinţele corpurilor legiuitoare.

—

Prefectura locală în urma deciziunei consiliului comunei Epureni a autorizat isgonirea indivizilor Ilie Turcu şi Herşcu Iţicovici din acea comună, ca periculoşi şi ne având autorizaţiile cerute de lege.

—

Aseară s'au întrunit directorii şi directoarele şcolilor publice din Iaşi spre a fixa programul serbărilor ce vor avea loc la 24 Ianuarie, data Unirei principatelor.

După o lungă discuţiune urmată, în timpul căreia s'a adus mari critici modului cum au fost efectuate serbările din anul precedent, s'a decis ca serbarea să aibă loc aşa cum se făcea înainte, adică un serviciu religios la Mitropolie la care să asiste autorităţile şi şcolile şi apoi întâlnirea şcolilor în piaţa Unirei unde să se prenunţe discursuri

—

Cu incepere de la 1 Februarie se va redeschide serviciul de marcare la vama Iaşi, pentru obiectele de valoare.

De la această dată obiectele de metaluri de valoare, ce vor intra în ţară prin punctele Burdujeni sau Palanca, vor fi trimise băncei Iaşi pentru aplicarea mărcilor legale.

—

Se ştie cîtă stăruinţă au pus fruntaşii conservatori din Iaşi, pentru a face ca examenele de capacitate ale maeştrilor de muzică să poată avea loc, şi în capitala Moldovei, nu numai în Bucureşti, cum se făcea până acum.

Dl ministru al instrucţiunei publice a revenit însă asupra acestei hotărîri, şi a luat dispoziţii ca examenele să aibă loc numai în capitală, din cauză că la ultimul concurs s'a constatat că jurinl a comis neregularităţi şi abateri grave, în privinţa cărora o anchetă este chiar deschisă.

———

Pentru scaunul de deputat al colegiului IV-lea de Suceava, devenit vacant prin moartea d-lui colonel Giurescu, va candida din partea partidului conservator d. Sebastian Moruzzi sau d. căpitan Mihai Sturdza.

———

In curînd va avea loc o mişcare prefectorială care va cuprinde probabil judeţele Fălciu, Suceava, Neamtz şi Putna.

Pentru toate aceste locuri, unde situaţia este foarte aprinsă, candidează şi un fost căpitan de pompieri.

———

D, general Leon Pascu, amicul şi concetăţeanul nostru, se află în căutarea profesorului doctor Roux la Lausanne.

D. general Pascu sufere mai de mult de o boală de picior.

———

O trăsură cu 4 cai a d-lui Weintraub din Hârlău, a călcat pe băetul Solomon sin Iţic din Trg.-Frumos strivindu-l în mod oribil.

Nenorocitul băiat a fost internat la spitalul din Trg. Frumos.

———

Serviciul poliţiei de la ministerul de interne a cerut urmărirea lui Neculai Stamati Gherogos, care fiind expulsat, a dispărut de sub supravegherea autorităţilor.

———

Consiliul comunal al comunei Miroslava a ales de primar pe Gh. V. Dimitriu, iar de ajutor pe I. G. Ciobotaru.

—

Noul consiliu comunal al comunei Sineşti, a ales ca primar pe Const. Perdeică şi ajutor pe I. Munteanu.

—

La secţia III a curţei de casaţie s'a judecat procesul ce l'a intentat căpitanul Sava Navasart, fost şi în jandarmii pedeştrii din Iaşi, contra scoaterei sale la pensie.

Pentru căpitan a pledat d. P. Missir. Pronunţarea se va da Vineri.

—

Telefonul Iaşi-Bucureşti este iar intrerupt din cauza că s'a stricat ceva pe linia Bucureşti-Galatz.

Aşa ni se spune de la poştă.

Telefonul acesta a ajuns o adevărată bataie de joc.

Mai bine nu-l mai făcea.

———

Prefectura judeţului a înaintat Ministerului de Domenii un tablou al tuturor Carierilor de piatră, petriş, nisip, precum şi a fabricelor de cărămidă din întreg judeţul.

Tabloul a fost cerut de Minister.

———

Comandantul jandarmilor rurali din Roman, a cerut prefecturei locale arestarea individului Peter Kader urmînd a fi isgonit din ţară.

———

Intrunirea tinerilor liberali din localitate, care trebuea să aibă loc acasă la D-l Georgel Mîrzescu, se va ţinea la otel Binder, din motive de interes familiar care privesc pe D-l Mîrzescu.

Se afirmă că mişcarea tinerilor a fost viu aprobată şi incurajată de aproape toţi fruntaşii liberali din Bucureşti. Singur domnul Sturza perzistă în a le impune să urmeze coûte que coûte *pe D-l Poni,— sau pe latineşte:* Nihil sine... *Poni.*

Din cauza încurajărei fruntaşilor, tinerii sînt foarte hotăriţi în atitudinea lor. Astfel se prevede că rezoluţiile care se vor lua, vor produce mare vîlvă în sînul opoziţiei liberale.

—

Toate autorităţile au primit listele cotarilor publici reuşiţi la examenul la care au fost supuşi.

—

D-l Penel societar al Teatrului Naţional va da o reprezentaţie populară *cu preţurile pe jumătate,* în seara de Marţi 23 curent, cu caraghioasa comedie bufă; «*Coralie et Comp*», care a avut un succes monstru acum doi ani cînd s'a mai reprezentat.

Această comedie va fi bine venită de oare ce în cursul lunei Ianuarie nu se vor da de cît drame şi tragedii.

Abonamentul este valabil, biletele se găsesc la „Thalia" (Maximovici).

—

Anarhia din clubul liberal

—Interesante destăinuiri asupra celor ce se petrec în sinul opoziţiei din Iaşi—

Un prieten al nostru, ne relatează o interesantă convorbire cu un tînăr liberal din localitate, diu care extragem următoarele :

Nemulţumirea noastră, spunea tînărul liberal, e o nemulţumire legitimă, Noi nu cerem lucruri care nu ni se cuvin, nici nu căutăm să lovim în nimeni, dar ne-am ridicat împotriva unei stări de lucruri pe care toată lumea a recunoscut-o de intolerabilă.

Mişcarea noastră de acum e provocată direct de atitudinea d-nului Poni.

In urma şedinţei memorabile care a precedat dizolvarea clubului liberal—dizolvare care s'a făcut cu violarea statutclor existente,—fostul preşedinte al comitetului, sub impulsul agitaţiei sale nervoase, a elaborat în cabinetul său. un nou proect de statut. Or, acest proect e de natură a provoca o adevărată anarhie.

In primul loc statutul d-lui Poni introduce acea diferinţiare şi clasificare între membri, împotriva căreia n'avem destule cuvinte de protestare. De astă-zi înainte ar urma, ca în club să fie două soiuri de membri : unii *efectivi*, cu drept de vot, alţii *aderenţi* fără nici un drept. Acţiunea celor dintăi încă, s'ar reduce numai la votarea comitetului, în mîinile căruia s'ar concentra întreaga activitate politică a clubului întreg.

O altă inovaţie, e dispoziţia care prevede că nu pot fi membri în club de cît acei care-şi au domiciliul în oraş. Aceasta iarăşi nu se explică de cît prin impulsul nervos sub imperiul căruia a lucrat d. Poni; căci măsura e menită a lovi în liberalii din Tg. Frumos căci sunt de partea noastră a tinerilor. Şi d. Poni nu vrea să vadă, că loveşte nu numai în acei pe care nu-i agreează, dar încă într'o samă de oameni politici de valoare, care ca mari proprietari, locuesc în deoşbte, la moşiile lor.

In fine, ceea ce e mai grav, e că toate aceste dispoziţii, sînt menite a se aplica nu numai membrilor viitori, dar şi celor care până astăzi au beneficiat de drepturi peste care nu se poate trece.

In asemenea împrejurări, este evident că nu vom ceda cu nimic din pretenţiile noastre, că ne vom opune din răsputeri la organizarea clubului în senzul preconidat de d. Poni; şi cum, vederile noastre sunt aprobate şi la centru, vom duce campania noastră până la capat. Posibilitatea nu e exclusă chiar, de a face să apară în Iaşi, un nou ziar de apărarea intereselor liberale.

———

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 17 Ianuarie

Catastrofă minieră

—Noui amănunte—

Saarbrucken. — Se comunică oficial că în dimineaţa zilei în care a avut loc catastrofa s'au coborît în mine numai 400 de lucrători şi 700 au întîrziat, din fericire, să se coboare, ast-fel că proporţiile catastrofei au fost cu mult reduse.

Sunt probabil 150 de morţi. Numele lor nu se ştie însă exact căci registrul cu numele lucrătorilor a dispărut în timpul catastrofei. Incendiul a fost localizat, dar or-ce încercare de salvare a lucrătorilor aflaţi în mine este până acum imposibilă.

Dr. Lueger bolnav

Viena.—Dr. Lueger, primarul Vieuei, este din nou serios bolnav.

Starea lui inspiră serioase îngrijiri medicilor.

Articol violent

Viena.—«Neue Freie Presse» publică un articol foarte violent contra influenţei detestabile pe care catolicii o exercită asupra politicei din imperiul Austriei.

Articolul provoacă o surpriză generală.

Grevă

Petersburg.—Din Baku se anunţă că şapte mii de lucrători s'au pus în grevă. Liniştea continuă. Numeroase trupe au sosit.

Grevă Generală

Sofia.—Greva la Căile Ferate Bulgare continuă, 650 funcţionari au fost concediaţi.

Guvernul rezistă cu energie şi a luat măsurile cele mai severe.

Chestia Aromînilor

Constantinopole.—*Cercurile politiee cred că în urma stăruinţelor Porţei, intrasigenţa patriarhului in chestia aromînilor va fi invinsă.*

O deciziune sensaţională

Berlin.—*Provoacă mare senzaţie deciziunea luată de partidul centrului de a susţinea candidaţii socialişti cu ocazia alegerilor pentru balotagii.*

Deciziunea aceasta are o mare însemnătate prin faptul că dă indicaţiuni asupra situaţiei guvernului în viitorul Reichstag,

Candidat romîn

Sofia. — Romînii au hotărît să susţie candidatura d-lui doctor Valeriu Branişte, redactor al ziarului *Drapelul*, pentru scaunul declarat vacant şi ocupat odinioară de d. Corneliu Brediceanu,

In vederea că se prevăd mari ingerinţi cu ocasia alegerilor, romînii vor invita pe ziariştii din Paris, Londra şi Bucureşti spre a azista la aceste alegeri.

In chestia Polonyi

Buda-Pesta.—Zgomotul în jurul acestei afaceri continuă.

Şeapte-zeci de deputaţi au cerut lui Kossuth să-l susţie pe Polonyi,

Deputatul romîn Vlad a protestat contra faptului că parlamentul este ţinut departe şi ignorat în tot ce se face în afacerea Polonyi.

Deputaţii sunt nevoiţi să ia informaţiuni din gazete.

Serbare Naţională

Sofia.—La 2 Mai se împlinesc una mie ani de cînd împaratul Boris şi poporul bulgar au trecut la creştinism.

Cu această ocaziune vor avea loc mari serbări în întreg principatul bulgar.

Primaria Comunei Iaşi

Serviciul Administrativ

Publicaţiune

Observînd că din cauza unei concurenţe neleale se pun în comerţ lămpi incandescente de o proastă calitate, atît din punct de vedere al luminei cît şi al consumaţiunei specifice;

Pentru a se înlătura această stare dăunătoare publicului;

Serviciul Technic al acestei comuni este însărcinat ca la cerere să controleze şi să facă măsurătoarele necesare a lămpilor de ori-ce provenienţă.

p. Primar, *Savel Manu.*

Secretar *C. Gall.*

No. 00794
1907 Ianuarie 15

UN MARE EVENIMENT ARTISTIC

LA TEATRUL NAŢIONAL

Renumita Companie de

Operete Franceze

Compusă din *45 persoane. 690 costume, Coruri, arme etc.*

Cu ocazia trecerei sale in Egipt, se va opri şi in Iaşi pentru a da

2 Mari Representaţii 2

in zilele de *Vineri* 2 *Februar* şi *Sîmbătă 3 Februar 1907*

Prima representaţie va fi

LA GRANDE DUCHESE

şi a doua

LES MOUSQUETAIRES AU COUVENT

Orchestra sub direcţia Maestrului Lanciani

Decoruri speciale aduse de Trupă

Preţurile locurilor : Fotoliu de orchestru 14 lei, Stal I 10 lei, Stal II 6 lei, Stal III 4 lei, (Locuri pentru studenţi a 3 lei), Galeria 2 lei, Loja de 4 persoane 50 lei, Loja de 5 şi 6 persoane 60 lei. Balcon I, 4 lei, celelalte bănci 3 lei.

Sunt 12 ani de cînd nu s'a mai văzut o asemenea trupă în ţară.

Agenţia „Thalia" prevede o aglomeraţie extraordinară la aceste două representaţii; pentru a evita orice nemulţumire cu inceperea de astăzi *Marţi 16 Ianuar 1907 deschide locaţia.*

PERDUT

S'a perdut, aproape de Teatrul Naţional, un boa de damă.

Cine îl va aduce în strada Drăghici No. 1, la d Vasilescu va prim î o bună recompensă.

OCAZIUNE

Din cauză de plecare din ţară, se vînd eften diferite mobile şi obiecte casnice. A se adresa la d-na Nettie L. Unter, str. Pomir 7.

TEODOR PISOSKI

AVOCAT

— 6, Strada Unirei 6 —

Ore, de consult : 4 - 6 p. m.

D-ra Natalie Neagu

Pasajul Maca-Vilacros.

Calea Victoriei 32.

Bucureşti.

Rochii şi Confecţiuni.

E. HEROVANU

AVOCAT

şi a mutat biroul în strada Stefan-cel-Mare casele episcopiei catolice.

Ore de consult : de 3 la 6 seara.

Doctor L. Silberstein

Strada Arcu 10

(Peste drum de casele Negruzzi)

Consult. de la 10—12 dim. şi 4—6 se ara.

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Eŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classelĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JAŞĬ : Farmacie FRATII KONYA.

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigiléza capsula.*

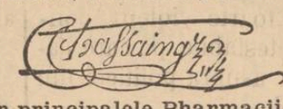

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

n Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmacişti

NOROCUL

vă învită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Şansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta"

LOIZA

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—**Iaşi.**

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repezi

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

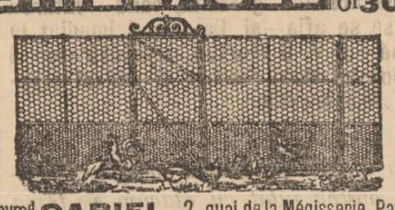

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 30
Porte-Bouteilles, pour 200 Places..... 7 »

Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6fr 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strda Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacția și Administrația: Str. Ștefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUȚUREANU și LASCAR ANTONIU | Anul IV. -No. 51.—Vineri 19 Ianuarie 1907.

Comedia urmează

Marele *fiasco* de la Dacia nu i-a învățat minte. După Craiova sînt hotărîți să vie la Iași pentru a sămăna de la un capăt la celalalt al țărei invidia, bîrfeala și minciuna.

Nu ne întrebăm unde vor să ajungă. Aceasta n'o știu nici ei singuri. Puterea n'o vor; și dacă o cer, o cer cu jumătate de glas. Mișcarea lor nu e o campanie de răsturnare; campania de resturnare se face, încetul cu încetul, în sinul partidului lor chiar. Starea în care se găsesc acum, e o stare de de plîns; și ei înșiși își dau samă de acest lucru. In cît singura explicație a acestei eșiri impetuoase, care denotă la autorii săi un stadiu de complect dezechilibru mintal, e numai impulziunea nervoasă, pe care cu prisosință o alimentează natura lor perversă și apucăturile lor decăzute.

Ne știind ce vor, ei nu pot ști nici unde vor ajunge; de aici, acea izbucnire nebună de patimi și de ură, care-i face să nu mai cruțe pe nimeni.

In definitiv, lucrurile aceste nu ne privesc de cît întru atît, întru cît ele ne arată o îngrijitoare stare de lucruri, din care se resfiră o adevărată abjecțiune morală. Și cu tristeță facem constatarea, că experiența noastră politică de o jumătate de secol, nu a îndulcit cu nimic moravurile sălbatece împotriva cărora strigăm cu toții.

Gîndind însă la toate aceste lucruri ne vine în minte o întrebare. Ce caută corifeii partidului liberal la Iași? Ce rost are viitoarea întrunire de la Pastia?

Cu un șir de ani in urmă, tot aici, și tot în aceiași sală, partidul liberal a discutat și votat acea mare și goală minciună, care poartă numele pompos de programul partidului liberal. Aici s'a vorbit încă de mult, și-mi pare, pentru prima dată, de acea faimoasă spărietoare, care se chiamă domnia legilor.

Vin ei să ne spue acum că programul s'a îndeplinit, că față de nevoile nouă, sînt gata să aducă alte formule de reforme viitoare? Vin ei să ne arăte ce au făcut, cît au stat la putere, pentru a face din domnia legilor o realitate? Sau cel puțin în critica ce o aduc activității guvernului actual, vin să articuleze fapte precise, care să denote o lipsă evidentă de grijă pentru binele public, și care să reclame imperios o schimbare de regim?

Nimic din aceste toate.

Grotescul convoiu va reîncepe seria injuriilor murdare, a calomniilor infame, a minciunilor grosolane, pe care cu nerușinere le-au debîtat zilele trecute la Dacia. Și liberalismul lor va atinge culmea sub raportul acesta. Dar vor tăcea asupra stărei în care se găsesc, cum au tăcut și în capitală. Vor fi muți cînd va fi vorba de a arăta ce au făcut cînd au avut frînele puterei în mînă și ce au de gînd să facă, atunci cînd aceste frîne li s'ar încredința iarăși.

Și minciuna lor, duplicitatea și imoralitatea cu cari se vor infățișa, nu va fi în stare să acopere anarhia care-i dezbină, împărecherile care le stoarce toată vlaga.

Cuvintele lor vor resuna falș în spiritele din care nu s'a șters încă ecoul luptelor acerbe care au decimat partidul liberal din a doua capitală. Ele vor resuna falș între cei patru pereți unde odinioară s'au proclamat atîtea promisiuni și atîtea speranțe rămase astă-zi de minciună. Ele se vor înăbuși de sigur în atmosfera aceasta, unde nu mai departe de cît acum cîte-va zile în urmă, o întrunire socialistă a unei organizații de muncitori, a făcut să vibreze doleanțele unei clase, care altă dată își pusese nădejdea în unii dintr'înșii.

Cetățeni, duceți-vă să vedeți triumful minciunei și al nerușinărei,

Falitul moralist

Cum îi zici negutitorului, care, ne-putînd face față angajamentelor sale, recurge la o aranjare extra-judiciară, și se împacă cu creditorii săi rupînd atîta la sută din datoriile ce contractase?

Pe toate limbele din lume, un asemenea individ ie un falit.

Senilul Sturza, șeful cu de-asila al partidului liberal, ne-putînd onora semnătura sa, a recurs, în vremuri, la ceea ce se numește o „aranjare" și a rupt 3 pătrimi din fie-care sută ce datora.

Nevoia nu este un viciu. Cine-va poate să ajungă la strîmtoare prin împrejurări nenorocite. De cît, cînd pentru acel cine-va revin vremuri de belșug, un sentiment de firească cinste îi dictează să pună la loc ceea ce-a rupt.

Senilul Sturza a făcut parale multe, între acestea. Virît în diverse și multiple daraveri; perpetuu la Credit, la Letea, la diverse societăți de asigurare și la felurite Academii; om de afaceri la o prințesă și altele multe locmale, acest om mic la suflet, strîmt la inimă, grețos la vorbă—a acumulat avere mare.

Un falit milionar; milioane izvorîte din sărutatul mîinelor, din îngenuncheri și din răutate.

Cu ce drept omul acesta, falitul nereabilitat față de creditorii sei, se ocupă el de oameni cinstiți, înjură el vecinic pe fruntașii noștri Take Ionescu și Al. A. Badareu?

Să fie manie? Oameni suntem și datoria avem să respectăm maniile, căci ele sunt produsul minței obosite.

Dar cînd? Cînd mania e supărătoare fără a fi, însă, și periculoasă.

Dar e periculos și rușinos ca un șef de partid să recurgă, ori de cîte ar vorbi în public, la același sistem de a înjura și acuza, fără fapte, fără dovadă.

De aceea vom porni campania aceasta și vom executa cum trebuește, dar cu documente, pe falitul—moralist.

Și cît de curînd.

Culisele alegerilor germane

Surprizele în capitolul istoric al alegerilor germane se țin lanț. Cea din urmă și nu cea mai puțin importantă a fost de sigur acea anunțată prin telegramele noastre de aseară — și anume că *centrul catolic* a decis a vota la balotagiu pentru candidații socialiști! Centrul și social-democrații, — Papa și Karl Marx!

Acum cîteva săptămîni cînd s'a cetit în Parlament decretul imperial pentru dizolvarea Reichstagului se zice că contele Ballestrem, președintele, ar fi exclamat cu mare îngrijorare și cu aier profetic:

— In locul meu pe acest fotoliu va veni Singer.

Se știe că Singer, evreu, este unul din șefii socialismului german și prin tradiție ar fi fost indicat ca unul din vicepreședinții Reichstagului, dat fiind că reprezenta partidul cel mai numeric după centrul catolic din care făcea parte Ballestrem.

Exclamația trăda frica marelor partide politice de creșterea formidabilă a socialismului. Și iată că astăzi partidul centrului catolic, partidul contelui Ballestrem vine el însuși în ajutorul socialiștilor — și cînd? tocmai cînd aceștia au suferit o înfrîngere. Se știe că centrul nu face nimic fără o prealabilă povață din partea Romei, — așa încât vom asista la paradoxul politic fără seamăn ca partidul socialist să fie ajutat, reabilitat, reîntregit în balotagii, prin grația catolicismului reacționar.

Scopul concursului neașteptat e lesne de ghicit. Guvernul isbutise a sfărma majoritatea de la 12 Decembrie, — un feliu de de bloc sui generis prin împuținarea representanților socialiști, acei cari în unire cu partidul numeros al centrului pusese guvernul în minoritate. Alegerile actuale, n'au putut rupe din numărul deputaților catolici, dar în schimb au isbutit să înpuțineze numărul deputaților socialiști. Centrul caută să restabilească *blocul* efemer și improvizat ajutînd alegerea încă a unui număr de de opozanți declarați, contra candidaților liberali sau progresiști, cari merg cu guvernul împiedecînd astfeliu pe catolici să tragă foloase practice și să-și impue condițiunile lor guvernului... protestant.

In realitate situația nu e atît de bizară.

E știut că în alegerile din 1903 socialiștii au profitat de foarte multe voturi liberale, burgheze, fie din motive economice sau de pur interes local, sau, în fine, de ori ce nemulțumiri temporare cari n'aveau nimic de a face cu teoriile marxiste, cu doctrina luptei de clase. Socialiștii însă, odată în Parlament, n'au recunoscut aceasta, ci urmau a trata cu aceiași măsură și violență absolut toate partidele de nuanță burgheză, refuzând a trage foloase din alipirea sau simpatia trecătoare, a votanților liberali.

Iar acum, în ajunul alegerilor, partidul social democrat a făcut apeluri desperate la masa indiferentă, celor cari nu se prezintă la vot. Apelul a fost auzit, —dar paguba fu a socialiștilor, de oare ce indiferenții, abstinenții au votat cu liberalii. Guvernul care dăduse semnalul contra roșilor și negrilor,—a sfârșit prin a birui pe cei mai ușor de învins,—pe socialiști. Aceștia—dovadă articolul lui Jaurès—sunt nevoiți acum să recunoască adevărul că cele trei milioane de votanți din 1903 n'au fost esclusiv socialiste; rămîne încă să recunoască faptul că n'au făcut nimica pentru a pastra voturile liberale, ci în congrese ca și în presă, s'au arătat escluziviști și sectari; că acei 81 de deputați s'au mulțumit a aplauda cele cîte-va frumoase discursuri politice ale lui Bebel—singurul care lua cuvîntul în numele marelui partid—ne căutând să tragă foloase practice imediate, avantagii economice pentru clasa muncitoare, așa cum au tras foloase reprezintanții socialiști în Franța, Anglia, Belgia. In materie de vot și de politică practică au rămas strict fideli rezoluțiilor votate la ultimul congres, ne abătându-se de la spiritul lui Marx și Engels. Aceasta ne amintește pe fostul deputat socialist în Parlamentul romîn, d. *Ioan Nădejde* care a consultat pe Engels prin scrisoare dacă trebue să voteze pentru sau contra...fortificațiilor Bucureștilor. I s'a răspuns că da,—și iată cărui noroc datorește, poate, Capitala fortificațiile sale. Căci, închipuiți-vă numai pe C. c. Iancu Nădejde luând cuvîntul contra...teoriei fortificațiilor. Le-ar fi dărîmat așa cum zidurile din Iericho au căzut sub puterea cîntecului... Dar paranteza e lungă— ca în „Voința Națională" de sub direcția d. Nădejde. Am vrut numai să relevăm ciudata situație a momentului în culisele senzaționalelor alegeri ale Reichstagului.

S.

NOUA POLITICA LIBERALA

Mai de multă vreme partidul liberal a dat sfoară în țară că în curînd va da la iveală noua politică de principii sănătoase. In întrunirea de la Dacia se vestea aceasta, prin gura șefului care în înțelegere cu marele Comitet executiv al partidului va pune baza unei noi orientări în țara Romînească.

De multă vreme se frămîntă partidul liberal; de multă vreme șeful nu mai este recunoscut, ca șef de cît pentru a servi să se treacă gîrla pînă la guvern.

De multă vreme cele două curente născute în partid prin evoluția firească a lucrurilor, să ceartă pe moarte, unul avînd în frunte pe șeful de astă-zi și altul avînd în frunte pe pomăzuitul șef de mîne. Ce va eși din această ceartă, nu se cam știe; un lucru e însă în evidență, că se ceartă și iar se ceartă.

In mijlocul acestei stări de lucruri să aude din vreme în vreme, că partidul își va întocmi programul viitorului guvern liberal și cîte un tînăr se avîntură să pue bazele programului fără voia șefului. Apoi tăcere.

Iată că acum venise vestea, că partidul liberal va da la iveală, tot ce a putut hrăni și întări ca principii de guvernămînt în cei 2 ani de opoziție. De luni de zile să trîmbiță o mare întrunire, unde se va arăta tot crezul liberal, tot produsul unei munci rodnice de timp de 2 ani. In fine am avut întrunirea de la Dacia.

La această întrunire șeful partidului liberal a înscris ca întâiul punct din program: Calomnia fără rușine a tuturor acelor cari muncesc în partidul conservator, *încercarea de a vesteji pe acei care țin și vor ține piept liberalilor la vremile grele ale luptelor de partid. A zis șeful liberalilor să începem prin a decima partidul contrar, prin a decapita pe fruntașii muncitori.*

Amar se înșală însă șeful liberalilor și comitetul executiv; noua politică liberală inaugurată la Dacia, nu atinge cît de puțin pe acești fruntași, cari și-au pus în mod cinstit munca la dispoziția partidului Conservator; ei văd cu părere de rău cît de tare înjosește șeful partidul său și cît de rușinos program indică șeful partizanilor săi.

E credem o rușine pentru partid această nouă politică.

CATE-VA NOTE

Ci-că dacă te mănîncă palma dreaptă—e semn de ploaie, și dacă pocnește chibritul—e semn că ai să primești parale.

La aceste și alte erezuri s'a adăugit unul nou, al d-lui V. G. Morțun germano-fobul.

Dumnealui a declarat că de cîte ori l'a maltratat d. Sturza, de atîtea ori ori partidul a venit la putere.

Dacă ar fi pe asta, partidul liberal ar trebui să fie veșnic la putere, căci, slavă D-lui, cînd nu maltratează șeful liberal pe ai săi?!

*

D. Al. Bacaloglu, locțiitor de primar al Capitalei, a lansat un apel către cetățenii Bucureștilor, prin care 'i invită să vie la gara de Nord întru întîmpinarea delegațiunei comunale bucureștene, această (întîmpinarea) fiind—spune apelul—„o datorie de inimă și de convenință".

Lăsăm împerecherea inimei și a convenienței pe răspunderea absolută a d-lui fost locțiitor de primar.

Dar scopul chemărei cetățenilor întru întîmpinarea delegațiunei—acela e nostim de tot. Cetățenii, spune apelatorul, să vie să primească pe primarul și pe delegația, spre a mulțumi . . . împăratului Austriei și primarului Lueger!

Iar pe delegația însăși, întru întîmpinarea căreia ar eși, cetățeanul —potrivit apelului—ar trebui s'o ignoreze cu desăvîrșire.

Ceatățeanul să strige „Hoch Oesterreich" și d. Pascal Toncescu să răspundă mulțumind!

OAMENI ȘI LUCRURI

ARTA IN LUPTA

Nu e fără interes de a urmări procesul psihologic al formării celebrității artistice universale și avem în momentul de față prilejul de a asista la o astfel de geneză: Suzanne Desprès. Pentru a doua oară, la interval de un an, tînăra artistă —în vrîstă de trei zeci de ani îmi pare— înfruntă războiul greu cu marea critică europeană, Berlinul și Viena în primul rînd, aceste două centre mari artistice unde se găsesc negreșit criticii dramatici cei mai pretențioși și mai pedanți. E chiar un fenomen curios în ce privește capitala Germaniei. Din focarul acesta cultural nu strălucește vre un geniu dramatic; n'auzim vorbindu-se de vr'un interpret extraordinar nici n'avem prilejul să vedem vr'un turneu de mare succes dramatic dintr'acolo. Și cu toate aceste rar centru mai primejdios pentru marii artiști străini; rar oraș care să ambiționeze și să ispitească atît de mult pe doritorii de celebritate—ca Berlinul.

Insăși Sarah Bernhard, însuși Coquelin și atîția alții nu au putut rezista ispitei. Și tot acolo și-a creat zilele aceste șanșele, tînăra dar strălucita interpretă a lui Ibsen, Dumas și d' Annunzio,—Suzanne Desprès timida diletantă care a cucerit într'așa de scurtă vreme atîta glorie.

Desprès se află încă în faza luptelor grele. Ea are ingrata situație a artistei care nu se mulțumește a călca pe urmele altor, a imita cu mai mult sau mai puțin geniu, a fi clasificată în cutare sau cutare „școală" dramatică. Ci ea încearcă cu mijloace atît de simple aparență, atît de limitate și cu gesturi atît de sfiicioase să găsească forme noi, concepții originale, încît dintru'ntăi critica europeană a stat uimită ca în fața unei enigme, temîndu-se să nu fie victima vre unei....curse, jucăria vre-unei mistificări....artistice.

Și cu toate aceste lumea a început a se convinge că se află în fața unei adevărate și mari artiste,—în fața unor concepții originale care însă cere vreme, cere atențiune pentru ca să intre cu glorie în rîndurile celebrităților.

Un caz anolog s'a putut observa cu artistul italian *De Sanctis* care a găsit în București o primire....glacială, iar la Iași nici n'a cutezat să mai apară, deși, se știe azi, e un adevărat falnic artist.

Talentul, geniul chiar, nu-și poate face loc fără luptă, răbdare, și suferință.

Agatha Barsescu pe scena englezească

Avem plăcerea de a publica acest articol inedit al marelui scriitor german *Adolphe Wilbrandt* autorul *Mesalinei*. Traducerea s'a făcut după manuscrisul german al autorului și suntem siguri că facem cu aceasta o plăcere tot atît de mare cetitorilor, precît e de mare cinstea ce se face țării noastre prin elogiile aduse primei artiste a scenei romînești.

De multe ori New-Jorkul a văzut venind de peste ocean celebrități ale scenei spre a-și arăta Americanilor arta, în limba pentru ei, artiștii, nouă, englezească și a cîștiga noi lauri pe lîngă laurii vechi. *Asta* însă nu li s'a întîmplat încă nici odată, ca o mare și extra ordinară artistă care și-a schimbat odată graiul scenei să și-l schimbe pentru a doua oară pe pămîntul New-Jorkului și să înceapă a juca în englezește pe Messalina, rol în care și-a luat adio, tot acolo, pe scena germană.

Mi-e nu știu cum pe inimă, de par'că aș trebui s'o salut înaintea acestei mari zile și să-i urez noroc și reușită; eu care am condus primul ei pas pe această cale, care am îndreptat'o cu cel mai mare și mai neuitat succes de la scena romînă la cea germană. Ceia ce'mi doriam tot deauna, de cînd trăiam strîns legat cu teatrul: a aduce la desfășurare, ca învățător și povățuitor, forțe noi, tinere, și a le cîștiga pentru arta înaltă, senină, — în cazul de față, soarta mi-a îngăduit'o în chipul cel mai larg. Și acum îmi pare aproape un basm, că aceiași Agatha Bărsescu pe care am „învățat'o nemțește" ca să zic așa, și-a însușit dincolo limba engleză pentru a vesti în țara prezentului mare și al marelui viitor, ceia ce a învățat și cucerit la noi, de astă dată — în limba lui Shakespeare.

E o îndrăsneală, nu însă oarbă; căci *poate* s'o facă. Tinereții și energiei ei va reuși și aceasta; îi cunosc puterea.

Eram directorul Burgteatrului din Viena și ca atare luam parte la reprezentațiunile școalei dramatice a conservatorului, pentru a vedea talentele născînde. La una din aceste reprezentațiuni, îmi atrase atenția o tînără artistă care deși necoaptă și cu limba germană într'o legătură, vădit, încă puțin strînsă, avea totuși calități neobișnuite și mult promițătoare: pe lîngă o statură înaltă, proporționată, niște ochi frumoși, vorbitori, o față cu trăsături mari, expresive și un glas sonor de viola, care stăpînea în aceiași măsură sunetele de revoltă, precum și pe cele moi și iubitoare. Am pus'o să joace de probă la Burgteatru, înaintea mea și-a regisorilor; „Asta va *deveni*" era impresia noastră a tuturora. Dar nu mai era liberă fusese de-acum angajată la „Deutsches Theater" care se înființase tocmai atunci sub conducerea unor artiști renumiți și a dramaturgului L'Arronge. Bine, i-am zis, poți învața mult acolo și-ai nevoie de asta, tînără Romîncă.

Pe urmă, dacă se poate, vino la noi. Cîte-va luni mai tîrziu, după marile vacanțe venisem la Berlin în căutare de noi talente. Deutsches Theater abia își deschisese porțile. Revăzusem pe D-ra Bărsesu; era nenorocită, nu jucase încă, dar încercase deja neplăceri și decepții amare. Unul din actorii conducători nu aștepta nimic de la dînsa și căuta să ațițe și pe ceilalți împotrivă-i; nu era nici unul, în toată direcțiunea de sus, care să-i fi fost într'adevăr binevoitor.

Doria să plece de-acolo. O îmbia dorul îndărăt spre Viena și spre Burgteatru.

«Ah, Domnule Director, ia-mă cu d-ta». Deodată fără să mă fi așteptat, mă vedeam înaintea unei mari posibilități cum o visam, cum o doriam. Să iau un talent încă absolut virgin, o tinerețe cu totul încă mlădioasă, să le formez, să le dau întrupare, pe cît e omenește posibil! Mă atrăgea și extraordinarul unei întreprinderi „îndrăsnețe" în înțelesul burghez: să conduc pe această fată negermană, care abia eșea din școala dramatică, prin învățătură neobosită, de la vremea de formațiune, a rolurilor mici, prin încercări mari și mari succese și să arăt Burgteatrului, lumei, ceea ce poate o voință energică și abandonantă.

Vedeam, în tînăra romîncă era ceva, cu care puteai îndrăsni lucruri extra-ordinare,

„Am un gînd mare cu d-ta" i-am spus în sfîrșit „dacă îl vei putea împlini, asta va trebui să se arăte.

Nu pot promite nimic! Dacă te poți desface de-aici și ai mijloacele să stai o țîră la Viena, vino; voiu să studiez cu d-ta cîteva roluri mari, atîta vreme pînă să te pot aduce pe scena Burgteatrului sau pînă văd: nu merge. D-ta mai ești

o începătoare. In germana d-tale mai e multă românească.

Dar mă atrage încercarea îndrăsneață, mă atrage. In caz de insucces *înainte* ori pe scenă, atunci n'ai nimic, absolut nimic! — „Vrei s'o încerci?"

Aghata Bărsescu dovedi că în vinele ei curgea adevărat singe de tragediană: pe loc respunse da. Avea un curaj orb, nebun. După cîteva săptămîni răsări în Viena; de la Deutches Theater se desfăcuse fără greutate.

„Domnule doctor iată-mă".

Studiul meu cu dînsa începu; în unul din cele mai frumoase și mai bogate roluri pe care l poate juca o fată, rol care însă totodată cere și un om întreg: Hero în tragedia lui Grillparzer „Valurile mării și ale amorului". O muncă de uriaș, săptămîni întregi! Bărseasca prindea iute, organul ei tînăr se mlădia ușor, sunetele de fecioară tînără ca și cele tragice câștigară zilnic în natură și singe; dar atît de multe secrete ale technicei trebuiră să se trezească abia tinereții ei neîncercate încă și sunetele și silabele negermane din limba-i maternă purtau o luptă întețită.

Studiam cu dînsa și *Deborah* lui Mosenthal; fără multă dragoste: retorică slab însufețită. Talmi-Poiesie; dar alegerea de roluri era restrînsă.

La finele lunei Novembre, putuse însfîrșit urca scena ca Hero.

A fost un *triumf* pentru ea și pentru mine, peste așteptări de mare!

Insufețirea pentru care am luptat înainte de toate, umplerea cuvîntului, al sunetului și al gestului cu cea mai adîncă viață psichică, așa că sufletul se mișcă par'că sub un văl, această înaltă, supremă artă, avuse un efect surprinzător, covîrșitor, răpitor, căci se știa: vine de la școala dramatică. Și pe lîngă acestea, timbrul întunecat, misterios, al glasului, grația trupului ei înalt dar bine stăpînit în care trăiește ceva din simțul frumosului al vechilor Romani.

Era de sigur un *prea mare* succes, cel puțin primejdios de mare: căci cum putem oferi acestei tinereți, care mai avea așa mult de învățat, multe, chiar numai *asămănătoare* posibilități de victorie? Așteptările erau tare încordate și roluri ca Hero nu cresc prin buruieni. Dar victoria era cucerită, talentul se arătase; al doilea rol, Deborah, îl afirmă, și întâiul rol pe care'l interpretă ca societară al Burgteatrului, Julia lui Shakespeare,— iar studiat la-o-laltă—se apropiase prin farmec și răușită de Hero.

Apoi căzuse bolnavă greu, fiind vreme de cinci luni invalidă; astfel se începe un timp de repețite suferinți trupești, care dădu dezvoltărei ei o culoare tragică, sombră, mai propriu zis: *misterioasă* fiind plină de viață. In înălțarea ei artistică interveniră înceteniri sau piedici, în strînsă legătură, probabil, cu suferințele ei.

Totuși, deși nu așa magistral de iute, ea mergea cu succese frumoase spre țelul de a deveni tînăra tragediană a Burgteatrului. Cînd însă am depus sceptrul meu de director, pentru a trăi iar liber ca „poet" ea perdu lumina soarelui, favoarea, cum prea adeseori se întîmplă la tetrau. Necontenit se vedea pusă în fața unor noi lupte de concurență; ca mai toate tragedianele nu avu multă răbdare, într'o bună dimineață ea tceru dimisiunea, o căpătă și părăsi Burgeatrul, căruia îi adusesem în ea un viitor mare și de multe încă promițător.

De atunci a jucat cu mult noroc la Stadtheatar din Hamburg, la Raimundtheater din Viena, mai tîrziu ca actriță romînă a curții regale romînești, în București (și în turneu prin toate orașele Romîniei); în urmă iar nemțește, ca oaspetele multor teatre, și dincolo în Newyork. De câteva ori mai veni să învețe cu vechiul ei învățător și prieten, unele roluri mari, însfîrșit și pe Messalina, opera mea.

Atunci aflai cu uimire, așteptîndu-mă totu-și la aceasta, pînă la ce măestrie se ridicase; ceia ce novicea școalei dramatice odinioare învăța, cucerea în zile, acum ea cuprindea în clipe, însufețind totul cu propria și întensa ei viață.

Și acuma, ea stă înaintea porții care duce spre scena englezească, cu aceiași, Messalină, ca prim rol, în mînă.

Deasupra porții sînt scrise două mari semne de întrebare: Va fi Agatha Bărsescu atît de fericit căsătorită cu limba engleză, ca Americanii grăitori ai acestei limbi să recunoască aceasta legătură și să se bucure în plin de ea? Și va găsi ceia ce aduce, mare tragedie, mare artă, și un public numeros? Viitorul știe mai mult ca mine. Omul poate numai spera, asta fac.

De ce glorioasa reușită cu care, în rolul Messalinei, Bărseasca își luă adio de pe scena germană a New-yorkului, nu i-ar înflori și pe scena *englezească* a aceluiași oraș?

Pentru asta strig din toată inima: Noroc și izbîndă!—

CAMERA

— Sub acest titlu ziarul *Patria* publică următoarele, iscălite de directorul ei d. Virgil Arion:

De cîteva zile se petrece un fapt curios. Camera nu poate lucra din cauză că lipsește numărul cerut de deputați.

Dacă această abținere colectivă a celor mai mulți membri ai parlamentului ar fi rezultatul unei mai dinainte concertări, dacă ar fi urmarea unui îndemn pornit dela câțiva, unei intrige în totdeauna detestabile, lucrul ar fi destul de grav deși nu atît de caracteristic al situațiunei actuale, cum este lipsirea neplănuită a atâtor deputați cărora nici prin gînd nu le-a trecut să se chibzuiască și să se înțeleagă mai dinainte pentru a absenta dela Cameră și cari totuși n'au venit.

De ce n'au venit? Dar, de ce ar veni?

Fost-au ei, vr'o dată, consultați asupra împrejurărilor grele prin care trece partidul conservator, ei în cari se resumă astăzi acest partid și asupra cărora se va arunca mâine, desigur, răspunderea situațiunei ce se va crea partidului? Nu numai că sfatul lor nu e cerut când e vorba să se ia vr'o hotărâre, dar hotărârile luate, încercările făcute, faptele săvârșite nu li se comunică și ei le ignorează. Mai rău, ei le află din indiscrețiile gazetelor, din șoaptele intimilor celor puternici, din mărturisirile adversarilor, din svon public, și le crează, astfel, față de proprii lor prieteni din partid, situațiunea cea mai umilitoare și cea mai penibilă.

Se cristalisează astfel în inima lor îndoiala, o umbră se întinde asupra increderei de odinioară, și cuprinși de o amărăciune dreaptă, deputații rămîn pe gînduri, esitează și *se abțin*.

Iar cuvîntul care ar putea să împrăștie îndoiala, să readucă încrederea, să stringă din nou rîndurile soldaților descurajați, acel cuvînt nu se spune.

Trăim într'o tăcere adîncă a cărui îndelungată monotonie te exasperează. Cu cît tăcerea durează mai mult și se face mai profundă, cu atît parcă se recesc relațiunile dintre noi și'n curînd vom fi ca o corabie prinsă de ghețuri al cărei echipaj să perde în amorțirea frigului și a nopței.

In tăcerea aceasta toate bănuelile își fac drum; e ceva răutăcios și tragic într'ânsa. Ea trebue ruptă cu ori ce preț. Ea nu întrerupe mersul evenimentelor, nici nu ține „lucrurile în starea în care sunt" cum s'ar putea crede.

Din contră, în întunericul ei, legăturile se disolvă, solidaritatea slăbește, bănuelile se prefac în convingeri, răul devine incurabil, și adevărul, aflat prea târziu, nu va mai putea să readucă increderea perdută.

S'au pronunțat la Iași cuvinte imprudente, s'au scris la adresa Camerei amenințări insolente. Acele amenințări au fost respinse de toți cu dispreț. Dar nu este destul. O explicare se impune.

Nu numai că explicarea nu va aduce desbinare, nu numai că cuvintele pronunțate nu vor sfărma legăturile dintre noi, dar vor împrăștia farmecul, vor limpezi atmosfera, vor restabili armonia deplină.

Șeful partidului, care a văzut în totdeauna grupîndu-se împrejurul lui cu dragoste partizanii, a cărui autoritate neștirbită este recunoscută de toți, care în mijlocul îndoelilor ce ne frământă, a păstrat deplină încrederea noastră a tuturor, poate cu un cuvânt să potolească valurile agitate. Admițând chiar că îndoelile sunt nejustificate, că bănuelile sunt absurde, că temerile sunt deșarte, sântem totuși convinși că dânsul nu va esita, în interesul partidului, să pronunțe acest cuvânt.

Din Basarabia

Ziarul „Basarabia" se adresează astfel delegaților aleși de țărani:

„La 14 Ianuarie prin toate volostiile Basarabiei și prin comunele ținutului Izmailului au fost aleși împuterniciți de la țărani. Imputerniciții aceștia Duminică la 21 Ianuarie, au să se audune în orașele ținuturilor lor pentru a lua parte la alegerea alegătorilor în adunarea de gubernic.

Acestor împuterniciți, țăranii le-au încredințat soarta lor. Acuma împuterniciții aceștia trebue să-și îndeplinească datoria lor către acei cari i-au ales.

Pentru aceasta, împuterniciților, alegeți pe acei, cari vor jura că vor alege deputați bine-voitori poporului muncitor moldovenesc și luptător pentru pămînt și drepturi.

Feriți-vă de acei cari fac parte în „soiuzul adevăraților ruși" cari ține cu boerii-crepostnici și apără vechile și putredele orânduiri în țară.

Destul robie și sărăcie!

Să mergem înainte la viața luminoasă, fericită și pe dreptate!"

*

Primarul orașului Chișănău a prezentat guvernatorului Basarabiei hotărîrea consiliului comunal prin care se decide a se împrumuta suma de 300.000 ruble de la Banca orășană, necesară la iluminarea cu electricitate a orașului.

Litere-Științe-Arte

A apărut No. 2 din excelenta publicație *„Convorbiri"* sub direcția d-lui M. Dragomirescu cuprinzînd un mare număr de producțiuni în proză și versuri,— mai ales versuri, între care unele cu adevărat superbe. Revista e elegant tipărită și apare regulat de 2 ori pe lună.

*

A apărut No. 5 din revista „Carmen" redactată de un comitet. Numărul conține un materiel variat și interesant.

*

Astă seară joi, vom avea o *premieră* la Teatrul național: *Urmările ertărei*, dramă într'un act în versuri de I. Ion Petrovici. De asemenea pentru prima oară *Femiele* de Valabrègue, traducere de I. Botez-Gordon.

*

D-ra Agatha Bârsescu a distribuit rolurile piesei *Rahab*, mare dramă în 5 acte și în versuri de Rudolf von Gottschall, rol scris de autor pentru artista romînă și în care va avea una din cele mai strălucite creațiuni ale sale. Piesa se va juca la 16 Februarie.

*

Un curios proces s'a pertractat la Lemberg. Nu de mult o representațiune a piesei „Noi" de Kreckowiecki fu întreruptă prin manifestări socialiste și suspendată din această cauză.

S'a introdus o reclamație contra direcției cerîndu-se restituirea banilor sau representarea celor două acte din urmă rămase nejucate.

Sentința fixează restituirea unui anumit procent din costul bileteler de intrare, nerecunoscînd că a fost caz de forță majoră pentru suspendarea spectacolului

*

La teatru *Odeon* din Paris s'a jucat o nouă dramă a ziaristului Gaston Leroux. *La maison des juges* în care se tratează povestea unei mari erori judiciare. In acea piesă găsim trei generații de judecători, bunic, fiu, nepot, cu toții magistrați. Cel mai bătrîn membru al familiei Petrus Lamarque e pe punctul de a împlini 100 de ani. Cu ocazia judecărei unui anarhist, descendenții bătrînului judecător descopăr marea eroare: acesta, în tinerețe, osîndise pe nedrept pe trei frați Tiphaine, rude ale acuzatului actual înse vor să cruțe pe bătrînul Lamarque de lovitura unei mustrări de conștiință. Dar *opinia publică* află; se cere reabilitarea nevinovaților. Dar iată că bătrânul fost judecător, consultat, se opune la revizuire, susține că osînda, deși nedreaptă, neîntemeiată, nu constitue o eroare, căci acuzații Tiphaine erau totuși criminali, fiind dușmanii societății, ca anarhiști teoreticiani. El desvoltă paradoxul judiciar că *justiția, pentru a fi utilă, trebuie să fie adeseori nedreaptă*, răsbunătoare. Astfel autorul ne face să întrevedem dezastrul enormelor greșeli judiciare săvîrșite mereu sub scutul zeiței oarbe a dreptății.

*

Ernest de Jeunesse spune că discursul inaugural rostit de Maurice Barrès, noul academician francez, a fost «eroic, nostalgic, melancolic, superb și malițios». Au fost „sarcasme politicoase, impertinențe frumoase, amintiri duioase, ironice, plăcute, jocuri de cuvinte, vorbe de humor colorate de emoțiune, o șarjă de povestiri și anecdote, totul 'într'un stil unic, in acel farmec subțiat și cuceritor, in acel mister somptuos, ascuțit și irezistibil ce constitue fraza lui Barrès".

*

STRUNA ZILEI

TELEFONUL IAȘI-BUCUREȘTI

Academia de științi din Paris, promite 100,000 lei cuiva stabili comunicația între pămînt și o planetă.

Ziarele

Mult mai greu e, vă asigur,
Ca s'avem comunicații
Intre Iași și Capitală,
Cînd la mijloc e... Galații.

Informații

Eri seara d. A. A. Bădăreu s'a întors la București.

Sâmbătă fruntașul va fi iar între noi.

—

Concursul pentru medicii comunelor urbane și medicii de spitale care era fixat pentru ziua de 10 Februarie, s'a amînat la 1 Mart.

—

Examenul de capacitate pentru muzică se va ținea, probabil, în Februar.

—

Citim în *Conservatorul*:

Aflăm că în urma incidentului petrecut la întrunirea liberală de Duminică, d. Dim. Sturdza a declarat că față cu indisciplina ce se manifestă în rîndurile liberale, d-sa nu va mai prezida nici o întrunire publică.

Se crede că în urma acestei declarațiuni întrunirea ce trebuia să aibă loc la Craiova va fi contramandată.

—

D-l G. I. Duca, directorul băncilor populare, se află de ieri în orașul nostru.

—

D. Moritz Wachtel, marele industriaș, încetățenit de curînd, a cerut înscrierea sa printe membrii partidului conservator.

—

D. Inginer Piscă din gara Pașcani, a intervenit la autoritățile în drept pentru a fi urmărită și retrimisă la domiciliul părintesc, copila Maria Piscă, în vrîstă de 18 ani, care a diăpărut în tovărășia tînărului Costică M. Vasiliu, în vrîstă de 23 ani.

D. Inginer Piscă presupune că cei doi amorezați s'au refugiat la Iași.

—

D. Sturza, noul consilier al Curței de apel, a sosit ieri cu trenul de 9 în Iași.

Astă-zi va presta jurămînt.

—

Judiciare.—Eri, la orele 3, a început, înaintea curței de apel s. I, judecarea procesului privitor la Ignatz Rapaport și Profira Burlăcioia, acuzați de atentat la bunele moravuri.

Curtea este compusă din d-nii: I. Burada, prim-președinte; A. Hinna, C. Buzdugan, Em. Cernătescu și C. Grigoriu, consilieri. Acuzarea reprezentată prin d. procuror de secție T. Stoienescu.

Se știe că Rapaport este inculpat că, prin violență, ar fi avut relațiuni intime cu mai multe fete din satul Călinești, jud. Botoșani, unde el este arendaș, iar Profira Burlăcioi este inculpată că-ar fi servit de mediatrice lui Rapaport.

După cum iarăși se știe, ambii inculpați, au fost achitați de tribunalul Botoșani.

Afacerea vine inaintea curței în urma apelului făcut de procurorul general, la care s'au asociat și unele din părțile civile, de oare-ce cele mai multe din ele s'au desistat încă de la tribunal.

Apararea este represintată prin domnii avocați: Ed. Ulle, L. Antoniu și Osv. Teodoreanu pentru Ignatz Rapaport; Th. Pissoski și G. G. Mărzescu, pentru femeia Profira; I. Stavăr, Gr. Suțu și Avgar Buiucliu, pentru părțile civile.

*

La audiența de eri, curtea a respins mai întâiu 2 incidente de amînare rîdicate de unul din apărătorii părței-civile, d. A. Buicliu și anume: cum că i-ar fi lipsit timpul să studieze afacerea și în al doilea loc, cere dovada cu marturi, pentru a stabili, prin fetele cari se desistase, violența întrebuințată de Rapaport.

In urma respingerei ambelor incidente, curtea a intrat în cercetarea afacerei și, după citirea hotărîrei tribunalului și a depunerei tuturor martorilor, a dat cuvîntul apărătorilor părților civile.

*

D. A. Buicliu a pledat susținînd teza generală a atentatelor la pudoare, iar d-nii Suțu și Stavăr, mărginindu-se la faptele imputate lui Rapaport, au cerut acordarea de către Curte a despăgubirilor cerute de părțile civile la tribunal.

In urmă procurorul general a susținut acuzarea, arătînd că faptele de care este inculpat Rapaport întrunesc elementele delictului de atentat la pudoare și în consecință d. Stoienescu a cerut reformarea hotărîrei tribunalului și condemnarea lui Rapaport și a Profirei.

Dîndu-se cuvîntul apărărei, a pledat d. avocat O. Teodoreanu până la orele 6, cînd curtea, rîdicînd ședința, a dispus continuarea desbaterilor pentru astă-zi la orele 12 jum. cînd vor continua pleduariile. Tot astă-zi se va da și sentința.

—

D-ra Agatha Bărsescu va da grațiosul d-sale concurs și seratei asociației studenților care are loc în saloanele clubului „Concordia" Sîmbătă seara 20 Ianuarie.

După terminarea reprezentației de la teatru, d-ra Bărsescu va onora serata recitînd trei mari monoloage din dramale: *Iudith*, *Sapho* și *Deborah*.

—

D-l Penel societar al Teatrului Național va da o reprezentație populară *cu prețurile pe jumătate*, în seara de Marți 23 curent, cu caraghioasa comedie bufă; «*Coralie et Comp*», care a avut un succes monstru acum doi ani cînd s'a mai reprezentat.

Această comedie va fi bine venită de oare ce în cursul lunei Ianuarie nu se vor da de cît drame și tragedii.

Abonamentul este valabil, biletele se găsesc la „Thalia" (Maximovici).

FOIȚA ZIARULUI „OPINIA"

42

SECRETUL

JUDECATORULUI DE INSTRUCȚIE

MARE ROMAN

de

PIERRE DELCOURT

Alice, văzuse tot-deauna surizînd acest amic al seu și al bunicului seu, ea nu se înșelase deci în prevederile sale, de oare-ce aerul compatimitor al doctorului, îi proba aceasta.

— Minunat, zise el, întrînd și alergînd repede spre tînăra fată căreia îi luă mînile, și forțindu-se a da vocei sale o expresie de veselie —totul merge minunat.

Iată-te complect restabilită.

— Și în picioare.

— O văd! o văd! Ah! sopii!

— Sunt atât de bine restabilită în cât mă vezi nu numai prin cameră, dar...

— In toaletă!

— De oraș.

— Pentru cameră! e o cocheterie foarte scuzabilă de alt-fel d-șoară.

— Pentru oraș, d-le dr!

— Pentru oraș?

— Da voi să ies.

— E o imprudență!

— Trebue.

— Absolut?

— Absolut.

D-rul Duchatel privi fix pe Alice, care susținu privirea sa, fără încurcătură. Toată veselia mascată a doctorului pierise.

El încercă să glumească cu această copilă, așa că dacă nu va reuși să schimbe resoluția ei, cel puțin să aducă reflexiunea în spiritul seu. Dar se împedică de o voință de fer.

— Ascultă, copila mea, zise el.

Alice tresări ușor, momentul sosise.

Chemând în ajutor tot curajul seu, întărindu-și glasul, zise:

— Cât ești de serios doctore, ce a-i să-mi spui?

— Lucruri grave.

— Nu-i o consultație?

— Poate.

— Cum, sunt încă bolnavă?

— Mă tem.

Ah! D-zeule, mă înspăimînți, zise râzând Alice, care se ridică pentru a-și ascunde emoția.

Cu un semn părintăsc, d-rul făcu semn fetei să șadă.

— Crezi că nu ești bolnavă de cît din momentul în care ai avut criza în urma....

— In nici o urmă! zise repede Alice.

— Ah! credeam, poate mă înșelam; credeam că anunțarea marchisului de Bonnenil, a fost singura cauză a leșinului d-tale.

Alice era prea tînără pentru a ști să mintă: ea era deci foarte încurcată. Cu toate aceste ea era femee, deci superioară prin însă-și natura sa, în diplomație. Ea căută deci să evite un respuns direct.

— Unica cauză, dacă vret, deși natura mea foarte impresionabilă ar fi unica cauză.

— Nu înțeleg.

— D-zeul meu, dar e foarte simplu.

— In acea seară, eram agitată, dispusă în modul cel mai nervos pentru agitație. Eram perfect preparată pentru a leșint. Ce s'a întîmplat? O lovitură suficientă pentru a propuce leșinul.

Marchisul de Bonnenil s'a presintat în condiții anumite; el a lovit, în mod inconștient, fără îndoială, și emoția pe care am simțit'o știind arestată o persoană... amică... a bunicului meu, a fost suficientă pentru a da naștere la criza, deja preparată.

Doctorul asoultase cu gravitate, tonte aceste ăxplicațiuni.

— Perfect. Iți spunem încă; crezi că nu ești bolnavă de cît în urma acestei crize; mărturisește singură că înainte de a fi fost obieotul acestei crize, erai agitată.

— Dar...

— Erai serios atinsă înaiutea acestei seri. Gând marchizul de Bonnenil a venit, în mod conștient sau conștient, să provoaee criza, d-ta erai perfect pregătită prin starea spiritului d-tale.

— Aide, copila mea, ai oare încredere în mine?

— Oh! doctore!

— Te-am văzut copilă mică, am cunoscut pe mama și am fost amicul tatălui d-tale, după cum sunt amicul bătrânilor cari veghiază azi asupra d-tale, te iubesc ca pe propriul meu copil:

Ascultă.

Alice se ridicase, palidă și roșie. Ea înțelese bine ce avea să-i spună doctorul Duchatel și se opunea emoției care o cuprindea.

Doctorul părea a ceti în sufletul tinerei fete.

— El înțelegea, analizîndu-le, fiecare din sensație pe care Alice le suporta.

(Va urma)

Cum se menţine tradiţia?

— Un document autentificat de tribunalul Ilfov, secţia de notariat —

Sînt cîte-va zile, exact in timpul în care „Patriotul", într'o polemică cu d. V. Arion, contestase acestuia dreptul de a face politică fiind-că n'are avere—noi descoperisem, întîmplător, un act de vînzare ce intervenise între primăria Bucureşti şi deputatnl Constantin Popovici, alesul judeţului Suceava, prin care comuna capitalei cumpără de la domnul deputat Popovici un loc *de pe şoseaua Kiseleff cu preţul de* **două sute zece mii lei în plus taxele de timbru şi inregistrare**, *care se urcă la aproape de* **7000 lei**, *deşi în totdeauna în cazuri de vînzări către stat sau comună, taxele de înregistrare şi de timbru privesc pe* **particular**.

Preţul acesta de **210.000 lei** *a fost achitat d-lui Popovici* imediat *după autentificarea actului.*

Pe aceeaşi şosea Kiseleff acelaşi deputat avea şi o casă, care a fost cumpărată de ministerul de interne pe preţ de **125,000 lei**, *adică, în totul,* **trei sute trei zeci şi cinci mii lei**.

Iată şi actul ce a intervenit, în privinţa locului de pe şoseaua Kiseleff, între comuna Bucureşti şi d. Popovici, care potrivit tradiţiunei „Patriotului», va putea face politică.

CONTRACT DE VÎNZARE

Intre *Primăria Comunei Bucureşti* representată prin subsemnatul George G. Stroescu ajutor de primar lucrînd pe temeiul Decisiunei Consiliului Comunal No. 193/906 aprobată de Onor. *Minister de Interne* cu adresa No. şi *Const. Popovici* de altă parte a intervenit acest contract prin care:

Subscrisul Const. Popovici vând Primăriei Capitalei tot terenul proprietatea mea situată în Bucureşti şoseaua Kiseleff.

Acest teren are o întindere de circa 31.000 m. p. (trei zeci şi una de mii) şi se compune din 2 loturi: Unul în întindere de circa 19.000 m. p. (nouăsprezece mii) m. p. teren; se învecineşte la Nord cu şanţul Porumbaru; la Răsărit cu proprietăţile Păduroiu, Ionescu, imobilul Ministerului de Interne şi alţii; la Apus cu imobilul Hugo şi şoseaua Kiseleff şi la Sud cu proprietatea M. Theodorian. Al doilea lot este de circa de 12.000 m. p. (două spre zece mii) m. p. şi se învecineşte la Nord cu şanţul Porumbaru, la Răsărit cu proprietatea Wachman la apus cu vila Popovici şi la sud cu şoseaua Kiseleff.

Forma şi vecinătăţile ambelor terenuri sunt arătate pe planul anexat la acest contract, care s'a văzut şi semnat de părţi şi care face parte integrantă din contract.

Terenul vândut trece în stăpânirea Comunei chiar de acum, liber de ori ce sarcină şi eu garantez în caz de evicţiune sau ori ca altă turburare.

Preţul vânzărei este de lei 210.000 (două sute zece mii) şi mi se vor plăti după autentificarea şi transcrierea acestui contrat şi după ce voi dovedi că asupra imobilului nu sunt sarcini.

Taxele de timbru şi înregistrare privesc pe Primărie.

Subscrisul George G. Stroescu în numele şi pentru Primăria Capitalei, cumpăr terennl cu preţul şi condiţiunile arătate în acest contract.

p, primar
L. S. (ss) George G. Stroescu

Vînzător
(ss) C. Popovici
proprietar şoseaua Kiseleff

Trib. Ilfov Secţia de Notariat

1907 Ianuarie 3 No. 38

Proces-Verbal

Inaintea noastră N. N. Ioanid Jude supleant la trib Ilfov secţia de notariat, asistat de d. grefier ajutor I. R. Manea sau prezentat astă-zi 3 Ianuarie 1907 în pretoriul trib. d-lor: George G. Stoescu, ajutor de primar al com. Bucureşti din str. I. C. Brătianu şi C. Popovici proprietar dom. şoseaua Kiseleff, personal cunoscuţi nouă; cerînd prin petiţia înreg. la No. 161/907 autentificarea presentului act în dublu exemplar.

După ce am vizat ambele exemplare, am citit acest act din cuvînt în cuvînt în auzul părţilor, declarîndu-ne, că acest act este făcut cu consimţămîntul d-lor şi că unul din cele două exemplare este semnat de d-lor.

In urmă părţile au subscris în prezenţa noastră exemplarul ce se va păstra la dosar.

Noi

Luînd act de declaraţiunea părţilor, autentificăm presentul act fiind scris pe una coală de lei zece, la care s'a anulat una coală de lei 5, iar duplicatul pe una coală de bani 50 şi taxa în sumă de lei 6300 plătită la administraţia financiară a capitalei cu recipisa No. 19246|907 conform legei timbrului.

Acest proces-verbal s'a semnat de noi şi de d. grefier ajutor.

Jude supleant (ss) N. N. Ioanid

No. 38. p. Grefier (ss) I. R. Manea

Trib. Ilfov Secţia de Notariat

Presenta copie fiind conformă cu originalul contract de vînzare autentificat de această secţie la No. 38/907 se legalizează.

Grefier, I. R. Manea

Ultime informaţii

Patriotul.— *ne acuză că articolele ce le scrim contra domnului Sturza, sint* pro domo, *adică fiind că şeful liberalilor a atacat, in ultimul seu discurs, pe domnii Take Ionescu şi Bădărău.*

Fiind-că ie vorba de pro domo, *rugăm pe* Patriotul *să citească şi să reproducă articolul din numărul de azi, privitor la „transacţia amabilă" de pe şoseaua Kisileff.*

—

D. dr. P. Zosin a desvoltat aseară în sala teatrului din Roman, interesanta sa conferinţă asupra *Personalităţei în mişcarea socială.*

După terminarea conferenţei d. dr. P. Zosin a fost obiectul unei vii manifestaţiuni de simpatie din partea păturei culte romaşcane.

—

D-nii Rusu I. Teodor şi Sivdilaru Ioan au fost numiţi subhirurgi în comuna Şipote şi Călineşti din judeţul Iaşi.

—

Ministerul de Domenii, a cerut celui de Războiu numirea unei comisiuni cu însărcinare de a determina care sunt brevetele de invenţiune care pot să intereseze apararra naţională şi a căror destăinuire însamnă a fi pedepsit de lege, după cum prevede legea asupra brevetelor de invenţiune.

—

S'a intervenit pe lîngă autorităţile noastre, de a se lua măsuri pentru aflarea băiatului Const. Iacobescu din satul Gămeşti com. Făteni jud. Vîlcea, dispărut.

—

Soldaţii G. Belcea, Th. Chirilă, O. şi Dumitru Macovei din batalionul 4 Vânători, au desertat—se comunică de către poliţia din Ungheni că sus zişii au trecut în Rusia.

—

D-na Cleopatra Popescu, institutoare, a cerut un concediu de 40 zile.

—

Câţi-va locuitori din comuna Hlincea-Galata, au adresat o nouă plîngere d-lui Prefect şi au cerut a se interveni pe lângă Ministerul de Domenii pentru a li se da în stăpînire laturele mici de pe moşia Hlincea, cumpărate de ei.

—

Secţia a II-a a Tribunalului Iaşi a autorizat desfiinţarea firmei „Prima fabrică de ciorapi şi tricotage Victoria" a d-lor Vilhelm Dinerman şi Maxim Lazăr, activul şi pasivul trecînd asupra domnului Dinerman.

—

In ziua de 22 Ianuarie va avea loc în Camera consiliului Curtea de apel sec 1-a. concursul pentru ocuparea postului de copist în grefa secţiei II-a a curţei. Candidaţii vor trebui să posede certificatul de absolvire al liceului şi certificatul de satisfacerea legei recrutărei. Concursul va fi de caligrafie, gramatică şi compoziţie.

—

Corespondentul nostru din Bîrlad ne comunică că astă noapte s'au produs mari manifestaţii antisemite urmate de devastările tuturor locuinţelor şi prăvăliilor aparţinînd evreilor din stradele de la centru.

Manifestaţia a fost provocată de elevii liceului Codreanu, care nemulţumiţi că directorăl liceului a pedepsit pe doi elevi cari au lovit în nişte trecători evrei, au ţinut şedinţe seerete despre care poliţia n'a ştiut nimica, şi au pus la cale manifestaţia antisemită de aseară.

Scandalul a fost extraordinar şi poliţia fiind dovedită neputincioasă, armata a fost scoasă pe străzi.

Cu mare greutate, la ora 2 noaptea, liniştea a putut fi restabilită.

Sperăm că la ultima oră vom putea da noui amănunte pe care corespondentul nostru promite să ni le dea prin telefon.

—

Senatul universitar va fi convocat la sfîrşitul acestei săptămâni pentru a lua in desbatere plîngerea unui d. profesor care a fost însultat de un student.

—

Sf. Sa Economul C. Stamate, protoereul judeţului nostru, Luni 22 Ianuarie va inspecta mai multe biserici din localitate.

—

La 30 fiind hramul bisericei Trei-Erarhi serviciul divin va fi oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei şi Sucevei, D. D. Partenie Clinceni, în caz dacă se va restabili complect pînă la acea data.

—

Parchetul din Vaslui a cerut autorităţilor noastre urmărirea femeiei Ileana Tanase Bogdan din jud. Tutova fiind acuzată de pruncucidere.

—

Administraţia Casei şcolilor a cerut şcoalelor primare şi urbane din întreaga ţară să comunice rapoarte cu privire la trebuinţele şcoalelor şi anume: starea generală a localurilor, starea atelierelor, existenţa de biblioteci, starea mobilierului etc. Tot odată a cerut relaţiuni asupra activităţii extra şcolare a corpului didactic din judeţ sau cel puţin din oraşul de reşedinţă.

—

Judiciare.—Iaintea Curţei de Apel, ambele secţiuni unite, a prestat azi jurămînt d. G. C. Sturza, noul consilier al Curţei.

După prestarea jurămîntului primul-preşedinte, d. I. T. Burada, adresîndu-se noului consilier, a zis că Curtea de Iaşi se felicită de numirea d-lui Sturza, ale cărui hotărîri judecătoreşti sunt foarte bine apreciate.

D. St. Mladoveanu permutat la Bucureşti, a plecat să depue jurămînt.

D-sa va cere un congediu pe timp de o lună.

*

In contestaţia făcută de Wohl şi Zwiebel, despre care am vorbit eri, curtea secţia II-a a respins apelul şi a condemnat pe Wohl şi Zwiebel să plătească procente de 6% la suma la care au fost condemnaţi, socotindu-se începutul curgerei procentelor din Septembre 1906.

*

Procesul Rapoport—Safta Burlăcioaia, continuă. Dupe terminarea pleduariei d-lui Osw. Teodoreanu, a luat cuvîntul d. L. Antoniu.

Sala paşilor perduţi a curţei, presintă, cu prilejul judecărei acestui proces, un aspect cu totul osebit şi interesant.

Cîţi-va studenţi şi cîţi-va elevi—elevi în uniformă—aşteaptă rezultatul spre a manifesta.

In ce fel să manifesteze—nu ştim. Dar ie foarte bine că, în fine!—am ajuns ca elevii să voiască să dicteze sentinţi!

—

Astă-zi dimineaţă s'au prezentat redacţiunei noastre sătenii Neculai Monac, părintele şi Ioan Zlăvoc soţul, din comuna Copou, cot. Aroneanu, şi ne-au rugat să intervenim pe lîngă autorităţile în drept spre a cerceta şi descoperi pe femeia Ruxanda Monac, nevasta lui Ioan Zlăvoc, care acum trei luni a dispărut de acasă, în condiţiuni misterioase.

Ruxanda ie în vrîstă de 17 pe 18 an, statură mijlocie, slabă, culoarea părului castaniu, la coada ochiului drept are un semn de vărsat.

—

Astă-zi fiind patronul bisericei sf. Haralamb, serviciul devin a fost oficiat de sf. sa Economul C. Stamate.

—

Cantina universitară înfiinţată de societatea „Uniunea" va începe a funcţiune la 1 Februarie a. c.

—

Astă-zi a avut loc înmormântarea tînărului Eugen Vioşel, elev în anul I al scoalei fiilor de militari din localitate.

—

In locul defunctului preot. I. Vasiliu de la biserica din Brăeşti a fost numit preotul Sava Popovici.

—

In procesul Rapaport, până la ora 4, au pledat, în afară de domnii Teodoreanu şi L. Antoniu şi domnii G. G. Mârzescu şi Roiu. După ce va pleda şi d. Ulle, desbaterile vor fi declarate închise.

De teama unor manifestaţiuni din partea studenţilor şi elevilor, s'au luat măsuri poliţieneşti.

—

Procesul Rapaport

Curtea pronunţîndu-se in procesul Rapaport, a pronunţat achitarea.

Restaurantul TANASACHI

Din nou instalat cu tot confortul marelor restaurante europene serveşte onor. sale clientele cele mai delicioase mâncări·

Serviciul ales şi prompt.

Restaurantul e deschis noaptea. **Bucătărie specială**. Pentru artişti reducere.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 18 Ianuarie

Turburări antisemite la Bărlad

Bărlad.—Iată cum s'au petrecut incidentole de astă-noapte de aci, cari au provocat mare consternare în oraş:

Elevii liceului de aci erau agitaţi de faptul că direcţiunea eliminase pe doi elevi ai liceului, care maltrataseră pe nişte evrei.

Pentru a resbuna pe colegii lor, elevii cursului superior ai liceului „Codreanu" au ţinut mai multe consfătuiri, ca să înjghebe o manifestaţiune ostilă evreilor.

Poliţia avea cunoştinţă de faptul că manifestaţiunea se pregătea pentru eri seara, dar a fost derutată printr'o stratagemă intrebuinţată de elevi şi care constă în următoarele: 15 elevi se preumblau în centrul oraşului, iar restul—adică partea numeroasă—sta ascunsă într'o mahala. din dosul cimitirului.

Poliţia s'a pus să parlamenteze cu cei 15 elevi, dînd ordine, tot odată, evreilor, ca să închidă prăvăliile şi să baricadeze uşile. In acelaş timp, la ora 9 seara, mulţimea elevilor porneşte de la locul de întîlnire şi pe unde trece devastează toate locuinţele ce se aflau pe unde au trecut.

In neştiinţă, ei devastează şi casele locuite de romîni, precum şi librăria Barbu, legătoria de cărţi a d-lui Radu, atelierul de confecţiuni aparţinînd unei domnişoare Panciu şi multe alte case.

Manifestanţii ajung apoi în strada Principală, în faţa firmei manufacturiere L. Kaufman. Aci ei se întîlnesc cu întreg aparatul poliţienesc şi poliţaiul Paruş începe să parlamenteze cu ei.

Tot-odată elevii sunt baricadaţi, din toate părţile, de gardişti.

In timpul acesta soseşte şi directorul liceului, d. Brătănescu, care după multe discuţiuni cu elevii, promite acestor că va reprimi pe cei 2 elevi, cari au fost excuşi.

La rîndul seu procurorul Moisiu promite elevilor că va elibera pe cei cîţi-va elevi, pe care 'i arestase în timpul turburăriler.

Aceste scene de cedare se prelungesc pînă tîrziu, cînd soseşte şi armata. Atunci elevii se împrăştie.

*

Astă-zi diminiaţă nu s'au prezentat la şcoală de cît foarte puţini elevi.

Pentru ora 3 sunt convocaţi de prefect d-nii: Frenkel farmacist, dr. Schoensal şi Sternlicht, ca reprezentanţi ai comunităţei israilete.

Scene sensaţionale în parlamentul francez

O şedintă interesantă.—Un amendament.—Briand contra radicalilor.—Intervenţia lui Jaurès.—Declaraţia lui Clemenceau.—Briand părăseşte banca ministerială.—Rezolvirea incidentului.—Un vot semnificativ.

Paris.—Camera a început eri discuţia asupra proectului de lege privitor la întrunirile publice.

D. Meunier, radical prezintă un amandament care tinde la amînarea acelui proect.

D. Briand, ministrul cultelor, combate acest amendament şi cere radicalilor să-şi clarifice situaţia căci d-sa nu înţelege ca un partid să se dedea la manopere ca acele de care se pare că se servesc radicalii.

D. Jaurès declară că va vota proectul guvernului, nu mai puţin, însă, d-sa se miră de optinismul exagerat al d-lui Briand. D-sa mai declară că nota ministrului cultelor către episcopi a fost o imprudenţă.

D. Clemenceau, preşedintele consiliului, ia apoi cuvîntul şi declară:

— *Recunosc că ne aflăm in ceva cam incoherenţi nu eu am provocat această stare de lucruri. Odată însă ce ea există voi merge înainte.*

D. Briand părăseşte în acel moment banca ministerială şi Camera.

D. Clemenceau continuă:

— *Episcopii nu vor obţine nimic. Lupta nu este sfîrşită. Dacă, însă, se primeşte amendamentul d-lui Meunier nu eu voi fi acela care îl voi duce la Senat.*

D. Clemenceau declară apoi că n'a avut intenţie să jignească pe ministrul cultelor, prietenul său Briand.

După acea ministrul preşedinte se duce la Briand şi îi explică senzul cuvintelor sale.

Ambii se reîntorc apoi şi ocupă locurile lor pe banca ministerială. Camera izbucneşte în aplauze.

D. Meunier declară că-şi retrage amendamentul iar proectul este adoptat cu 550 voturi contra 5.

Şedinţa este apoi suspendată.

Atitudinea Naţionaliştilor romîni

Buda-Pesta.— Camera s'a ocupat ieri cu proiectul asupra incompatibilităţilor.

Intre alţii a vorbit şi deputatul naţionalist Vasile Goldiş. D-sa a polemizat cu ministerul de interne şi a spus că relaţiunile externe in chestia naţionalităţilor nu preocupă pe naţionalităţile interne.

Romînia nu se amestecă, este drept, în chestiunea romînilor din Ungaria dar se înţelege de la sine că ea nu poate remînea imposibilă la inpilarea şi suferinţele pe care le îndură romînii din Ungaria.

Deputatul naţionalist romîn Corialian Brediceanu a interpelat în chestia alegerei de la Bocşa D-sa spune că ziua alegerei n'a fost încă fixată şi cu toate aceste s'au şi concentrat acolo 500 de jandarmi.

D-sa intreabă ce inseamnă această desfăşurare de forţă armată.

Un manifest

Berlin.— *Ziarul* Nord Algemeine Zeitung *publică un manifest in vederea alegerilor pentru balotagiu.*

Prin manifestul în chestiune poporul este invitat să lupte in contra social-democraţiei şi nu atît ca să-i reducă voturile cît mai cu samă să voteze pentru acei ce luptă contra socialiştilor.

Furtună groasnică.

Paris. — Aseară s'a abătut asupra capitalei Franţei o furtună straşnică întovărăşită de fulgere şi trăsnete.

Un trăsnet a isbit uşa de la intrarea principală de la comedia Franceză,

S'a produs o mare panică.

Spectacolul a fost suspendat.

Numiri în magistratură

Bucureşti.—D. Sărăţanu, fost prim-procuror al Tribunalului de Galaţi va fi numit din nou în acest post.

Legea învăţămîntului superior

Bucureşti.—Proectul pentru reorganizarea învăţămîntului superior a fost admis astă-zi în consiliul de miniştri. Sîmbătă va fi adus în discuţia Camerei.

Aiegerea de ia Suceava

Bucureşti. Guvernul va susţinea candidatura d-lui Sebastian Moruzi la colegiul III de Suceava.

Legi militare

Bucureşti. Astă-zi s'a depus pe biuroul camerei proectul de lege privitor la mărirea efectivului armatei. Asemenea şi proectul pentru poziţia ofiţerilor.

Prima Societate de Economie

URBEA IAŞI

Domnii membri ai Primei Societăţi de Economie din Urbea Iaşi, sunt convocaţi în adunare generală pe *Duminică 21 Ianuarie 1907* oara 12 şi jumătate din zi, în localul *Şcoalei primare de băeţi No. 1 de la Trei-Erarchi de lângă biserica Trei-Erarchi.*

La ordinea zilei sunt următoarele cestiuni:

1 Raportul Comitetului de administraţie despre mersul afacerilor Societăţei în cursul anului social 1905—1906, aprobarea bilanţului şi descărcarea administraţiei de gestiunea acestui an.

2 Raportul Comisiunei de Control relativ la cele ce a constatat ea, cercetând scriptele de comptabilitate şi starea averei pe patru-lunia Maiu—August şi care Comisiune a luat parte la alegerea şi împărţirea dividentului pe anul social 1905—1906.

3 Alegerea unui membru în Comitetul de administraţie al Societăţei, în locul celui eşit la sorţi, conform art. 29 şi 55 din statute.

4 Alegerea Comisiunei de Control conform art. 29 şi 41 din statute, pentru patru-lunia Septembre—Decembre 1906.

5. Votarea budgetului Societăţei pe anul social 1906—1907.

6. Revenirea asupra votului dat în şedinţa din 28 Maiu 1906, relativ la propunerea de a nu se mai acorda împrumuturi chirografare pe sumi mai mari de 1,000 lei.

7. Chestiunea expropierei de aproape 4 m. din terenul clădirei casei cu sediul Societăţei luat in lat din faţă pe toată iungimea paralelel cu strada Ştefan Cel Mare şi 2 m. şi 50 centimetri luat in lat din terenul clădirilor ş'al ogrăzei pe toată lungimea locului paralel cu Str. Palat, cerut de Primărie in interesul alinierei str. Ştefan cel Mare.

8. Cestiunile ce se vor ivi in cursul şedinţei.

Aseasta fiind a doua covocare, adunarea poate lua decisiuni obligatorii pentru toţi membrii Societăţei cu majoritatea voturilor asociaţilor presenţi, conform art. 53 din statute.

Preşedintele Comitetului de Administraţie
C. Grigorescu.

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif şi ca Depuratif.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltueli considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JAŞĬ : Farmacie FRATII KONYA.

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigiléza capsula.*

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

n Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmacişti

NOROCUL

vă învită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Şansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos :

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întărziere de

Agenţia Teatrală „THALIA“

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta“

L O I Z A

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—**Iaşi.**

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repezi

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25

Châssis de couche, depuis.... 7 »

Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 30

Porte-Bouteilles, pour 20 places..... 7 »

Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6fr 50

R. GARIEL

2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strda Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rind în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV. —No. 52.—Sâmbătă 20 Ianuarie 1907.

Cum ne schimbăm

La întrunirea de la Dacia, Dl. V. G. Morţun vorbind despre limba romînă, s'a erijat în apărătorul naţionalismului care ne bîntue de o vreme încoace sub forma pe care i-o dă „Neamul românesc".

Ne place a crede în sinceritatea d-lui Morţun. Dar aceasta nu ne opreşte de a releva o coincidenţă caracteristică, şi o mare ironie a lucrurilor.

Cel ce vorbeşte astăzi de neamul şi de limba romînească, în luptă cu străinismul cotropitor, cel ce-şi ridică glasul în numele tradiţiei şi mîndriei naţionale, cel ce face astăzi aproape xenofobie,—nu e altul de cît marxistul de ieri, socialistul care cînta „internaţionala", şi care cînd venea vorba de revendicările proletariatului, sfarăma toate hotarele politice şi toate barierile omeneşti.

Pe cînd d Morţun, profesa aceste credinţe, Dl. Sturdza cucerea Transilvania, distrugea pe Unguri, ducea fala numelui de romîn peste munţi Astăzi acelaşi domn Sturza se opune avîntului care însufleţeşte pe fostul deputat de Roman, şi găseşte loc să pue un cuvînt bun pentru binefacerile influenţei străine.

Nu e o ironie în toate aceste?

Şi în timp ce în sinul partidului care a monopolizat liberalismul, se pune astfel chestia naţională, resturnîndu-se ordinea de până acum, făcînd din tineri apărători curentului reacţionar, şi din cei bătrîni, apărători bunelor relaţii internaţionale,—Dl Iorga şi compania, duce înainte şcoala sa nenorocită, ridică tinerimea şi samănă vrajba în populaţia ţărei.

Despre această şcoală, ale cărei urmări se văd în fie-care zi, am mai vorbit şi altă dată şi vom mai avea de sigur prilejul de a ne spune cuvîntul,

Ceea ce ne interesează însă în momentul de faţă este în deosebi constatarea pe care o facem cu privire la starea de spirite a elementelor distincte care se frămîntă in sinul partidului liberal. Ceea ce voim să reţinem este procesul acesta de transformare care a avut loc în mintea şi în sufletul acelor oameni.

Cînd gruparea socialistă a intrat în sinul partidului liberal, contopirea nu s'a făcut dintr'odată şi cu multă înlesnire. Multă vreme, elementul generos a păstrat ceva din vechea sa intransigenţă, şi cînd odată, într'o cameră liberală un deputat din extrema stîngă, s'a văzut apostrofat de şeful guvernului, pentru prea marea libertate ce şi o luase în discuţia unei chestii, acesta n'a ezitat să nu-şi verse tot focul inimei, în cuvintele acele caracteristice: «lăsaţi-ne macar un colţişor de unde să privim la vechiul nostru ideal!»

Dar vechiul bagaj socialist, s'a redus mereu. Colţişorul de unde se putea contempla idealul, s'a micşorat tot mai mult; întunericul reacţionarismului a intrat în sufletele celor, altă dată munciţi de setea de lumină şi dreptate. Generoşii s'au contopit în massa colectivistă.

Şi atît de multă influenţă a trebuit să exercite colectivismul politic asupra doctrinei colectivismului social şi economic, în cît potrivirea de nume a acoperit cu totul schimbarea principiilor, ca şi cum această oarbă coincidenţă ar fi ascuns o predestinare fatală..

Acum, generoşii, nu numai că sînt la fel cu ceilalţi toţi, dar au devenit mai burgheji de cît patronii la care au intrat în serviciu; şi nu numai că n'au exercitat nici o acţiune de democratizare în partid, dar ei înşişi s'au reacţionarizat cum e mai rău.

Pe cînd era încă socialist, fiind deputat al Romanului, dl. Morţun a avut cîndva într'un discurs, o comparaţie foarte poetică. Asemuind socialismul cu un astru luminător, un soare dătător de căldură şi de viaţă, îşi închipuia reacţionarismul burghez ca un nour întunecos, care trecînd în dreptul astrului îi lua splendoarea şi lumina.

Dar nourul, spunea dl Morţun, va trece, mînat de vîntul ideilor noui şi soarele va străluci în cele din urmă, tot mai splendid şi mai binefăcător

S'a întîmplat însă că soarele D-lui Morţun n'a fost de cît un simplu meteor, care a dispărut de pe firmamentul vieţei, româneşti; pe cînd norul intunecos a rămas şi va rămînea încă multă vreme.

Unii regretă lucrul acesta; d-l Morţun însă nu. Treaba d-sale. P.

In semnul tradiţiei

S'a reprodus în ziar un preţios document. Un document legalmente autentic, care, potrivit legei, se citeşte părţilor din cuvînt în cuvînt, se legalisează semnăturile —toate îngrădirile pentru legalul mers al lucrurilor.

Şi ast-fel am aflat că primăria Bucureştiului a cumpărat de la deputatul Popovici Constantin un loc viran pe preţul de 210,000 lei, după ce ministerul de interne, părintele primăriei, cumpărase de la acelaşi deputat o casă pentru suma de 125,000 lei.

Nu zeu! Această solidaritate de vederi între minister şi primărie, n'a putut să nu provoace profunda noastră admiraţiune. Că doar unirea, ne-am zis noi, face puterea!

Dar citind actul cel de 210,000 lei, citindu-l, potrivit legei, din cuvînt în cuvînt, dădurăm de ceva sensaţional în documentul păzitor al tradiţiei: un supliment la gentileţa primăriei capitalei la adresa domnului C. Popovici.

Taxele de înregistrare la suma de 210 mii, adică 3 la sută sau, în cazul special, 6,100 lei, în plus taxele timbrului, privesc tot primăria.

Nu veţi găsi, poate, nimic extra-ordinar în acest fapt. Dar uite că legea timbrului, la art. 55, glăsueşte:

Pentru toate actele incheiate între stat, comună sau judeţ cu particulari şi pe cari acte legea le supune la taxe de timbru sau de înregistrare, taxa cade în sarcina particularilor.

Sunt scutite actele intervenite între stat comună sau judeţ.

D. C. Popovici, fericitul vînzător, poate să simboliseze ideea de stat. Nu zicem ba, fiind-că n'am vrea să nu fim de o părere cu „Patriotul".

Dar legea timbrului nu vorbeşte de asemenea cazuri.

A fost, prin urmare, o simplă eroare, pe care, sîntem siguri, d. Popovici o va repara, de şi n'are nici o vină. Iar noi, conservatorii, cînd întîmplarea ne va duce la soşea, în Bucureşti, nu vom uita, trecînd pe lîngă locul viran în chestiune, să ne descoperim cu profundul respect ce datorim... **tradiţiei.**

La Bărlad

Bărbatul care s'a declarat străjerul neamului românesc, a fost, deună-zi la Bărlad. Oraşul, pe care îl străbate interesanta Palodă, îmbrăcase, cu acea banală imprejurare, haină de sărbătoare. Apărătorul neamului românesc, fusese confundat cu România însăşi: muzicanţii de la „Armonia" primiseră pe eroi în sunetul lui „Deşteaptăte Române"; îl duseră la gazdă în sunetul aceluiaşi imn; îl intovărăşiră la sala de conferinţi tot aşa. Cînd eroul străjer al Neamului bine-voise se iee un ceaiu a casă la d. Fátu, pe sub geamuri, cu tot gerul, resunară sunetele aceluiaşi mare cîntec—o complectă deraiare a noimei frumosului imn naţional.

Şi plecă eroul. Dar consecinţele le văzurăm pe dată.

Doi elevi, doi energici apostoli în uniformă, zăriră pe un jidan. Doi contra unul şi, probabil, contra unui bătrân şi slab, ce minunat prilej pentru elevi de a arăta fructele instrucţiunei militare.

Elevii bătură pe jidan. O crasă banalitate căreia gardistul nu-i mai dă nici o importanţă.

Dar spectacolul cu jidanul fu văzut de directorul liceului. El avu greşita inspiraţiune să pedepsească pe cei doi elevi, uitând, se vede, că dupe pildele clasice de la Craiova, Galaţi şi Brăila, elevii au dreptul a opera şi mai energic.

Şi uite că acest banal incident—a maltratărei jidanului—urmat de reaua inspiraţie a directorului—avea să insemne o zi glorioasă în istoria oraşului pe care-l udă apa Palodei.

Domnii elevi ai liceului „Codreanu" s'au solidarizat ca să „obţie satisfacţie" pentru colegii lor pedepsiţi.

Satisfacţie, fireşte. Fiind-că ceea ce au făcut elevii cu evreul de la Bărlad nu era de cît o simplă şi nevinovată gimnastică manuală.

Fie şi satisfacţie. Dar satisfacţie de la cine? De la conferinţa şcolară, care a esclus pe elevi?

Ei aşi! De la ceilalţi evrei din energicul oraş Tutovean—satisfacţie practică: devastări, spargeri de geamuri.

Că în această combinaţie au fost devastate şi case de români şi prăvălii ţinute de români, nu trebueşte tălmăcit ca o devastare umană fără osebire de confesiune—ci trebueşte trecută în socoteala timpului: erau 9 seara cînd născu pentru Bărlad acea dată—istorică de aci incolo.

Şi poliţia veţi intreba? Poliţia a parlamentat cu elevii.

Dar directorul liceului?. A parlamentat cu elevii.

Dar parchetul? A parlamentat cu elevii. Poliţia s'a rugat de elevi; directorul, într'o caldă peroraţie, probabil, a declarat solemn că va reprimi pe elevi.

Procurorul, represintantul ministerului public, a declarat că va elibera pe cei 3 elevi, pe cari i inchisese intr'un moment de vinovată uitare.

Şi apoi? Apoi a fost adusă armata.

Pentru ce?

Ca să dee demnului spectacol un aspect mai marţial.

..Iar la vară, cînd se vor fi uitat instructivele scene de ieri şi acelea ce vor mai urma—căci sîntem abea la inceput—elevii cu devastările, în uniformă de mare ţinută, se vor întoarce de la premii—căci premianţi vor fi la vară.

Şi de vor întâlni, în triumfala lor cale, pe vre-un jidan, au să-l scuipe numai, intr'un avînt de generositate.

In aşa vremuri am ajuns, fiind-că energia toată o consumăm numai în aleger şi în politică.

Alte vremuri erau, însă, cînd glăsuise poetul: „viitor de aur ţara noastră are!"

Din secţiunile Camerei

—O şedinţă importantă—

Ni se scrie din Bucureşti:

Astăzi s'a întrunit la Cameră Comitetul delegaţilor pentru a discuta proiectul de lege asupra avantajelor pe care statul le acordă obştiilor săteşti. Discuţia a fost vie, ea a ţinut de la 3—5 jum. şi toată şedinţa a fost ocupată de observaţiunile făcute de d. Al. Bădăreu şi de respunsul d-lui ministru Ion Lahovari, care, ne terminând expunerea părerilor sale, a remas să continue în şedinţa următoare, care va avea loc Sîmbătă la ora 3 p. m.

D. A. Bădăreu a cerut introducerea următoarelor modificări în proectul de lege:

a) Moşiile să fie date obştiilor prin bună învoială iar nu prin licitaţie, cum este trecut în proectul ministerial.

b) Să nu fie considerate ca obştii de cît acele organizaţiuni săteşti, care se obligă de a cultiva, în comun, cel puţin o jumătate din întinderea de pămînt arendată de stat.

c) Obştiile să nu poată sub-arenda nimărui o întindere mai mare de 10 hectare.

d) Neînţelegerile dintre ţărani şi obştie să fie judecate după o procedură sumară şi fără taxa de timbru de către tribunalul de prima instanţă, transformat în jurisdicţie arbitrară. Sentinţele tribunalelor vor fi fără drept de apel şi recurs. Prin proectul de lege acest drept era dat băncei Centrale populare.

Aceste 4 puncte au fost susţinute cu dovezi şi argumentaţiuni puternice scoase din numeroase cazuri cunoscute.

D. ministru Ion Lahovari, în respunsul seu a susţinut menţinerea sistemului din proiect. Totuşi d-sa a admis principiul dreptului de subarendare, susţinînd însă ca limitarea numărului de hectare să se ridice la 15 şi să nu rămîe la 10 cum propune d. Bădăreu. De aseminea a recunoscut legitimitatea obiecţiunelor contra sistemului proectului, de a se da judecarea neînţelegerilor dintre membrii obştiilor, casei Centrale a băncilor populare.

Ora fiind inaintată d. l. Lahovari va continua Sîmbăta.

Atît desbaterile din comitetul delegaţilor, cît şi acelea ce vor avea loc la cameră asupra acestei chestiuni aşa de importante, vor avea o mare însemnătate.

OAMENI ŞI LUCRURI

PE CIND ELEVELE ?...

Am găsit în „Opinia" de aseară un număr de ştiri ...şcolare de mare importanţă şi de senzaţională actualitate. In afară de operaţia absolut şcolărească şi patriotică la care s'au dedat nobilii juni ai liceului „Codreanu" din Bîrlad—spărgînd ferestre, vitrine, capete şi alte asemenea nimicuri—am cetit şi detalii concise asupra unei manifestaţii sau intenţiuni de manifestaţie a elevilor din oraşul nostru: elevi în uniformă, adaugă reporterul....

Se vede de aici avantagiul enorm al uniformelor şcolare precum şi a lecţiunilor practice de instrucţie militară introdusă în şcolile publice. Elevii se consideră cetăţeni şi ostaşi în acelaşi timp, răspunzători de bunul mers al ţării, de nepărtinirea justiţiei oarbe, şi sunt gata să complecteze neajunsurile organizaţiilor noastre în faşe precum: autoritatea militară, instanţele judecătoreşti etc.

Aşa dar elevii în uniformă aşteptau să vadă în ce chip înţeleg reprezentanţii justiţiei să-şi dee verdictul în afacerea —banală, dar devenită faimoasă—cunoscutului arendaş care şi-ar fi permis ceea ce....atîţia alţii şi-au permis înaintea lui, pe un preţ mai mare sau mai mic. In momentul cînd scriu aceste rînduri nu cunosc verdictul, nici nu mă pasionează mult să-l cunosc. Ceea ce însă îmi pare mai interesant e gluma tragică a intenţiunei acelor elevi în uniformă să....manifesteze: pentru cine? contra cui?

Ce vînt de primejdioasă perturbare suflă în golul minţilor tinere, neformate încă şi ce diabolică mînă inconştientă îi împinge la „acţiune" pe acei nevrîstnici? Cărui semnal din întuneric urmează ei şi cui vor *folosi* eventualele fapte necugetate, iresponzabile ale unei atari legiuni? Cum nu vede ochiul orbit de patemi că e o culminantă imoralitate de a iniţia pe tinerii aceştia într'o afacere juridică al cării obiect este *violul* sau *seducerea*, sau cel puţin se vorbeşte de atari acte, esclusiv? Ce valoare pentru conştiinţa generală a vremei poate avea părerea *lor*, iniţiativa *lor*, manifestarea lor care lesne degenerează în violenţe cu atît mai primejdioase, cu cît se pot pedepsi mai greu?

Ministeriul numeşte inspectori ai gazdelor şcolăreşti—şi uniformele frumoase —prea frumoase—ale elevilor se întinează în mocirla dezbaterilor scandaloase de pe la curţi şi tribunale?...

Un sentimental coleg de redacţie—avocat în acelaş timp—imi povestea ieri în treacăt că s'a confirmat la o secţie oarecare de tribunal mandatul contra unei biete fete de la ţeară de 16 ori 17 ani. Ce crimă de lèse-umanitate, să osîndeşti pe această sărmană copilă victimă cine ştie a cării brute pe care justiţia nici nu-l caută, nici nu-l pomeneşte, nici nu-l înfierează! Dar legea aspră e tot lege şi ea îşi urmează cursul ei. Dar mă gîndesc că poate ar fi fost logic să vedem apărînd în costumele lor oficiale vr'o legiune de eleve şi manifestînd contra justiţiei sau pentru victimă....De ce nu? Intru cît e mai vrednică fapta elevilor în uniformă? Intru cît sunt ei mai în drept şi mai în putere să se rîdice mai presus de instanţele judiciare ale ţării? Intru cît spectacolul e mai puţin ridicul?

Rodion

O nouă întoarcere din Ierusalim

In anul trecut au apărut la librăriile streine două cărţi, scrise de romîni, două lucrări de reală importanţă şi de serioasă valoare literară.

Una e cartea d-lui Al. Macedonschi, *Le calvaire de feu*, un roman fantastic, bine scris, intens colorat şi care prin îndrăsneala concepţiei, prin ciudăţenia subiectului, prin atmosfera antică şi... pariziană în acelaş timp aminteşte operile în proză ritmată ale lui Pierre Louys, autorul celebru al „Aphroditei".

Cealaltă datorită unei femei, unei concetăţene a noastră e volumul intitulat „Jerusalem parle". Antoarea, Fanny Emeric — pseudonim sub care se ascunde o figură ieşană cunoscută, foasta domnişoară Irimescu — e o carte de imaginaţie şi de gîndire în acelaş timp, de sentiment şi filosofie, de scepticism şi optimism, dar în total o carte originală şi care ar fi meritat să atragă asupră-şi toată luarea aminte a presei noastre, fie chiar numai prin faptul că e datorită unei romînce şi e prima scriere a acestia.

Pe alocuri cartea pare a ne aminti filosofia lui Renan, iar prin lirismul ei — pare un ecou din romanticele „Ruine" ale lui Volney.

Pentru a nu ne lăsa prea mult impresionaţi de simpatia firească ce trebue să ne inspire lucrarea unei concetăţene, vom reproduce părerea unui tînăr scriitor, actualminte la Paris, — moldovan de origină, dar nu ieşan,—d. Eugen Lovinescu autorul celor două volume de critici: „Paşi pe nisip".

Criticul luînd volumul în mînă, are şi el o uşoara nostalgie... iaşană, dar se vindecă repede şi-l cităm:

Luînd în mîni acest volum, mă gîndesc cu mulţi ani in urmă. Inainte de a-mi vorbi Ierusalimul, îmi vorbeşte copilăria, adăpostită între zidurile bătrîne ale Iaşului. Duminica, pe cînd îmi plimbam melancolia juvenilă pe aleele părăsite ale Copoului, sau pe cînd rătăciam prin pădurile îndepărtate de pe lîngă Şcoala Normală, îmi apărea cîteodată o zeiţă blondă şi serioasă... Ea nu părea a se fi desfăcut din Olimpul vesel al lui Homer. Zeiţa era o divinitate nordică, gravă şi impunătoare. In jurul ei plutea atmosfera Eddelor.

Au trecut aproape zece ani de atunci. Zeiţa blondă a dispărut din ţinuturile noastre. Cu toate acestea, nu o singură dată ne-am întrebat, ce se ascundea oare sub acea frunte unită, tristă şi serioasă? De departe, din Ierusalim, şi după atîta timp, îmi vine respunsul. Zeiţa a vorbit...

Se înţelege deci uşor de ce i-am cetit cu interes cuvîntul. Dar, scriitorul, fiind înainte de a vorbi un zeu, iar după ce a vorbit numai un egal al nostru, să-mi fie îngăduit de a mă apropia de această carte cu sentimente omeneşti.

Nimic nu e mai interesant de cît un lucru care îşi are istorie. Indărătul lui auzim o voce, care îi explică toate trăsăturile, luminîndu-le cu o lumină mai pătrunzătoare şi mai comunicativă. Trecutul vorbeşte şi lămureşte.

Dintre toate oraşele, afară de Roma şi Atena, nu există oraş mai vorbitor decît Ierusalismul. El nu ne vorbeşte însă de o frumuseţă dispărută sau de o mărire ruinată, ca cele două metropole ale lumii vechi. Ierusalismul ne povesteşte numai de o dramă sîngeroasă ce s'a petrecut de mult; ne arată toate locurile unde s'au desfăşurat episoadele acestei drame; ne oferă leagănul din care a crescut o concepţie nouă de viaţă, revărsîndu-se peste un întreg continent.

Nimeni nu poate deci vorbi despre Ierusalim, mărginindu-se numai la ceeace înfăţişează ochilor. Dincolo de pietrele lui, e o amintire care se ridică de odată în picioare, ca o divinitate ocrotitoare.

Autoarea are deci tot dreptul de a se ocupa nu numai de Ierusalimul *vizibil* ci şi de cel *invizibil*; şi mai ales de acesta. Dar chipul în care vorbeşte de unul şi de altul, nu e cu totul mulţumitor. Aceasta o spun cu toată părerea de rău.

Ierusalimul prezent e rezumat în notiţe scurte. Fiecare din aceste notiţe conţine o sensaţie sau o descripţie — uneori destul de bine prinsă. Ceeace le lipseşte însă mai mult, e ordinea; ele sunt aruncate în cea mai capricioasă neregulă. Ai zice că cineva s'a jucat cu dînsele, încurcîndu-le.

Partea istorică mă satisface şi mai puţin. E o atît de mare anarhie!

Autoarea ne povesteşte istoria Evreilor cu aliniate din Biblie.

Autoarea are deci tot dreptul de a se ocupa nu numai de Ierusalimul *vizibil* ci şi de cel *invizibil*; şi mai ales de acesta. Dar chipul în care vorbeşte de unul şi de altul, nu e cu totul mulţumitor. Aceasta o spun cu toată părerea de rău.

Ierusalimul prezent e rezumat în notiţe scurte. Fiecare din aceste notiţe conţine o sensaţie sau o descripţie — uneori destul de bine prinsă. Ceeace le lipseşte însă mai mult, e ordinea; ele sunt aruncate în cea mai capricioasă neregulă. Ai zice că cineva s'a jucat cu dînsele, încurcîndu-le.

Partea istorică mă satisface şi mai puţin. E o atît de mare anarhie!

Autoarea ne povesteşte istoria Evreilor cu aliniate din Biblie.

ate sînt urmate de nota satirică. Peste carte trece ca o umbră spiritul lui Léo Taxil. Mai mult decît o singură dată te gîndeşti la Biblia lui „amuzantă“, care promite mai mult decît dă. Spiritul acesta de impietate e foarte displăcut. El arată şi o lipsă de simţ istoric. Acei ce iau un simbol drept o realitate sînt mai naivi decît cred. E trist că după Renan se mai fac astfel de încercări. Renanismul în materie religioasă îmi pare cea mai cuminte atitudine pentru toţi încredulii. Autoarea însă nu-l cunoaşte nici în isvorul lui, nici în forma ironiei amestecate cu o dulce şi sfîntă naivitate, cum se găseşte în Anatole France.

Scriitoarea vrea să ne arate apoi modul cum s'a desvoltat ideia unui Dumnezeu unic şi mare — a unui Iahveh. Explicarea prin figura „bulgărului de zăpadă“ e dreaptă. Micul şi unilateralul zeu al Evreilor primitivi, creşte în însemnătate şi în conţinut, în puritate şi în spiritualizare prin atingerile succesive cu popoarele înconjurătoare. Aceasta e poate şi partea cea mai limpede din întreaga carte.

Formarea creştinismului, răspîndirea şi imperfecţiile lui sunt mult mai tulbure scrise. Ele de altminteri nu îmbraeă nici forma ştiinţifică, nici forma literară. Amestecul acesta e supărător. In locul înşirării istorice, cronologice, eu aş fi preferat numai cîteva pagini de evocaţie concentrată şi poetică. Istorie se găseşte multă în această carte, dar poezie puţină, Şi totuşi nimic nu e mai îmbătător de cît poezia istoriei. Că a făcut-o Chateaubriand nu e un cuvînt de a nu se mai face o dată. Lamartine şi Loti sunt pildă. Cu ceva emoţie oricine s'ar putea incerca s'o facă. Dar tocmai emoţia şi imaginaţia evocatoare par a lipsi scriitoarei acestei cărţi.

In schimb autoarea a voit să dea o însemnătate filosofică cărţii sale. La urmă Ierusalimul vorbeşte proclamând principii de filozofie practică. Nu-mi aparţine mie de a discuta măsura şi valoarea lor. Mă mărginesc numai de a spune, că aceste principii nu reies deloc din istoria Ierusalimului. Ele aparţin autoarei, şi sub această formă le respect, dar n'au a face nimic cu Ierusalimul“.

. . . . . .

Evident, autoarea la rîndul ei ar putea spune—ca şi eroina din „Retour de Jerusalem“ a lui Henri Lavedan—că s'a intors din oraşul sfînt, deşi cu alte gînduri, cu alte sentimente, cu alte năzuinţi, cu alte cunoştinţi Dacă ele nu satisfac pe deplin pe unii critici, aceasta nu însamnă că nu au multe şi admirabile frumuseţi pe căre le vom releva într'un articol viitor.

As.

CRONICA DRAMATICA

Femeile. Urmările iertării

S'a făcut o lungă introducere pentru o scurtă premieră. Căci era vădit: lumea, aşa puţină cîtă venise, era nerăbdătoare să vadă piesa originală, într'un act, anunţată pentru aseară. Iar, în aşteptare s'a amuzat cu plăcere ascultînd *Femeile*—un feliu de premieră şi aceasta—hazlia comedie a lui Valabrègue într'o excelentă traducere a d-lui Botez-Gordon, un cunoscător în ale teatrului. O piesă „shoking“ care însă se termină cu lirism, după ce ne încîntă sau ne amuză prin o sumă de „gauloiseries“ puse în gura puţinelor personagii.

Piesa a avut parte să fie bine jucată de d-na Pruteanu, foarte simpatică în rolul femeei serioase care merge cu „prejudecată“ până a fi statornic credincioasă barbatului său cinicul Blauvac, corect redat de d. St. Dragomir. In rolul amantului... profesional Paul Goussainville, d. C. Ionescu şi-a regăsit nota de uşurătate ce-i convine şi a jucat iar „cu draci“ ca în zilele bune. Dacă mai notăm pe d-ra N. Vasiliu—totdeauna plăcută—, pe d-nii Petroni şi Momuleanu îndemînateci în rolurile lor, am terminat tot ce aveam de zis asupra „Femeilor“ ca şi asupra... barbaţilor d-lui Valabrègue, a cărui comedie va rămînea de sigur în repertorul teatrului nostru.

*

Iar premiera?

O mică şi drăguţă dramă într'un act a d-lui I. Petrovici pe care-l cunoaştem din importante studii filosofice publicate chiar în recentele numere ale revistelor noastre. Ştiam de mult că meditările filosofice nu sunt incompatibile cu visul, cu poiezia, nici cu arta dramatică în genere. Nu datorim oare şi d-lui profesor Găvănescul excelente lucrări teatrale?

Urmările iertării—titlul ni se pare rău ales de oare-ce acţiunea esenţială nu e urmarea iertării, ci precedează gestul frumos al iertării—este escluziv o lucrare de vis, o producţiune de fantazie delicioasă aşternută fie sub impresia cetirilor romantice, fie într'un moment de recreare sufletească a unui cugetător. Scena romînească n'a cîştigat nimic, dar bucata rămîne în folosul poieziei romîne. Teatrul Naţional are de sigur trebuinţă de alte inspiraţii; el aşteaptă de la poeţii romîni lucrări izvorîte din tradiţia sau din viaţa romînească şi asemenea opere sunt, din nefericire, rare: dovadă repertoriile noastre anemice, nutrindu-se tot din puţinele scrieri teatrale ale vechilor maiştri. Pentru a învedera lipsa de legătură între piesa în chestiune şi firea noastră, iată rezumatul oficial—din programul teatrului.

Clotilda este îndrăgostită la nebunie de Ricardo care de asemenea o iubea mult. In acelaşi timp un oare care Edgard în timpul unei absenţe de o lună a lui Ricardo, la un bal pe care-l dăduse una din prietenele Clotildei, îi întoarce capul şi o face să i se dea lui.

Odată acest fapt îndeplinit, Clotilda are remuşcări îngrozitoare şi se destăinueşte confidentei sale Marta, cînd apare Ricardo. In timpul unei scene de dragoste între Clotilda şi Ricardo, apare prin o uşă secretă Edgard, care destăinueşte legătura dintre el şi Clotilda. Ricardo însă nu-l crede, atunci el îi arată o şuviţă din părul ei. Ea atunci deşi ertată de către Ricardo, se sinucide.

Toate aceste spuse în versuri cizelate, corecte, pe alocurea scînteitoare. nu ne lămuresc însă de loc asupra firei şi originei personagiilor şi eroilor. Ne întrebăm ca şi Eminescu în „Satira“ sa:

Cînd se petrecur'aceste,
La o mie patru sute?

De sigur că nu în zilele noastre. Vedem spade sclipind pe scenă; costume medievale, grădin cu chei secrete; terase inundate de îmbătătoare ploi de lumină; avem raze de lună,—o, luna e din toate timpurile!.. Dar, eroii înşişi nu-i cunoaştem; ei au numele tuturor epopeelor romantice; au gestul şi gîndul ce le-au împrumutat poeţii în tot deauna. Aflăm doar de la Edgard următoarele note... biografice:

..... Sunt născut pe a mării valuri
Iubesc luptele plăcerea şi colind
ades prin baluri.

Dar cine e Edgard,—autorul însuşi îi zice „un oare care“—amantul care fură pe... amanta lui Ricardo,—nici măcar o soţie legitimă? E clasicul Don Juan? E fluturele de baluri îndrăgit de toate femeile? E cavalerul care încîntă şi ameţeşte? Dar de unde atîta mişelie, apoi, ca să denunţe pe femeea care i-a dat o noapte de vis şi de beţie? Pentru ce răzbunarea laşă?

Cine e Ricardo? O specie de sfînt care nu-şi înşală.... amanta pentru nimic în lume, nici măcar pentru o femee, deşi cunoaşte adevărul că:

A fugi de ispitire este a fugi de
viaţă.

Către sfârşit acţiunea lingezeşte; eroina moare prea încet, de şi moare frumos, într'un nimb de poezie şi de energie.

Repetăm: mica dramă nu poate fi judecată ca lucrare de teatru propriu zisă şi regretăm mult că autorul n'a dat teatrului, cu aceiaşi cheltuială de imaginaţie şi frumuseţe, vre-un episod care să ne intereseze mai mult. In această privinţă avem pe scena ieşană două mici lucrări, de cîte un act în versuri: *Pentru ţară* de regretatul Prasin, *Dragoste şi Răzbunare* de E. Ilerovanu. Ar fi fost mai puţină lună,—dar mai mult soare; mai puţin cavalerism,—dar mai multă sinceritate. Mai cu seamă că versurile au fost spuse bine, uneori încîntător de d-ra M. Filotti şi d. Bulfinski. Cu destulă măsură şi de d. Aurel Petrescu.

Dar aşa cum a fost, încă putem mulţumi autorului în numele iubitorilor frumosului în sine, în afară de acţiune, tendinţă şi scop.

S.

Litere-Ştiinţe-Arte

Cu prilejul representărei la Viena a unei piese de Emile Zola s'a publicat din nou un articol al marelui scriitor, datat din Mai, 1878 şi în care Zola explică motivele pentru care piesa la prima ei representare a fost teribil de... fluerată. El aminteşte rolul seu de critic literar şi dramatic pretenţios — prin ziarul „Bien Public“ şi marile sale succese de romancier. Ambele aceste pricini i-au adus mari duşmănii şi invidii. Piesa în chestiune îi fusese inspirată de o nuvelă a lui *Balzac* şi cu ani mai tîrziu a obţinut succese egal de mari cu... huiduelile de la început. Titlul piesei în chestiune este „Le bouton de Rose“.

*

Cei mai mult jucat între autorii moderni de teatru — la Viena şi Berlin este... Oskar Wilde, strălucitul poiet englez, mort în condiţiuni atît de deplorabile în anul trecut, după ce ispăşise în temniţele engleze o pedeapsă grea—hard labour—pentru un proces de moravuri.... obicinuite în înalta societate.

Wilde era representantul aristocratismului şi estetismului literar. Ieşit din închisoare n'a mai putut exista în societatea apusană.

Şi iată că acum dramele şi comediile lui îmbogăţesc pe impresarii de teatru.

*

Revista medicală *The Lancet* analizînd fulgii de zapadă căzuţi în una şi aceiaşi zi la Londra şi în Comitatul Kent a găsit pe aceştia din urmă aproape puri, iar pe cei dintăiu, încărcaţi cu o cantitate grozav de mare de cărbune, sulfure amoniac şi gudron. De aici încheiere că zapada are proprietatea de a purifica atmosfera putînd folosi mai ales oraşelor mari industriale unde absoarbe praful tot şi cu mai multă putere de cît ploaia.

Aviz primăriei— ca să lase omătul în pace.

*

STRUNA ZILEI

ELEVII

Un număr de elevi în uniformă aşteaptă verdictul în procesul de *viol* al arendaşului X...

Opinia

Am găsit că vor elevii
Binele de astă dată:
Grija lor e să nu fie
Insăşi legea... violată

Informaţii

Aflăm că domnul general A. Beller, comandantul diviziei VII din Roman, a demisionat.

D. Robin Derescu apreciatul şef al serviciului statistic din ministerul finanţelor, a murit ieri subit.

Suntem fericiţi că putem anunţa îmbucurătoarea veste că starea sănătăţei M. S, Regelui continuă a se îmbunătăţi în mod sensibil.

M. S. lucrează zilnic cu membrii cabinetului şi se speră că Suveranul va putea lua parte la serata dansantă care va avea loc la Curte, la 25 c.

Medicul locotenent-stagiar Gh. T. Dumitriu, a fost inaintat căpitan şi mutat la corp. IV de armată.

Corpul didactic urban a hotărit ţinerea unui congres al institutorilor şi institutoarelor din Romînia, în Ploeşti, în zilele de 28 şi 29 Ianuarie.

In acest congres se va discuta: a) Activitatea extra-şcolară a institutorilor şi institutoarelor; b) constituirea societăţei institutorilor şi institutoarelor din Romînia; c) imbunătăţirea stării lor morale şi materiale.

Cei pe cari imprejurările familiare îi vor opri să asiste la congres sunt rugaţi să adereze prin telegrame şi scrisori, adresate preşedintelui congresului in Ploeşti

Procesul Rapaport

In audienţa de eri a curţei au continuat a vorbi apărătorii lui Ignatz Rapaport şi a femeei Profira.

După o scurtă replică a părţei civile şi a acuzărei, curtea, la orele 4 jum. a intrat în deliberare, de unde, după un sfert de oră, a reintrat şi a pronunţat o sentinţă prin care, respingînd atît apelul procurorului cît şi al părţilor civile, a menţinut hotărîrea achităţoare a tribunalului de Botoşani.

După pronunţarea sentinţei, Rapaport a fost recondus la penitenciar, unde în urma primirei adresei parchetului general, la orele 6, fu pus în libertate.

*

La desbaterile de ieri a asistat o mulţime imensă, compusă, în majoritate din studenţi şi elevi.

Ei veniseră, montaţi nu ştim de cine, să manifesteze potrivnic inculpaţilor, în speranţă că, prin atitudinea, lor, vor putea influenţa, întru cît-va, asupra sentinţei.

Sala de audienţă a curţei secţiei 1-a fiind puţin spaţioasă, d. prim-preşedinte a luat dispoziţiunea de a nu se permite intrarea în sală, de cît la atîta public, cît putea uşor încăpea.

Marea majoritate a publicului, însă, rămăsese în culoare şi înscontinu, în timpul desbaterilor, cerea ă pătrundă în sală; d. prim-preşedinte s'a văzut nevoit a da ordine să se posteze serjenţi la uşa de intrare, făcînd atent publicul din culoare, că nu mai permite intrarea nimărui şi că la cel mai mic semn de dezordine, va lua aspre măsuri contra făptuitorilor.

*

După o suspendare a şedinţei, dîndu-se cuvîntul representantului părţei civile, d. Buicliu, acesta, la o întrerupere ce-i s'a făcut de apărătorii lui Rapaport, respunzînd îşi făcea apologia apărărei susţinînd că pledează o cauză naţională.

In acel moment, aplauze au început a se auzi în sală.

D. prim-preşedinte trase imediat clopoţelul şi impunînd tăcere, a citit articolul din codul penal, care constitue delictul de audienţă şi a dat ordin agenţilor poliţieneşti, aflători în sală, că pe ori-care va vedea dînd cel mai mic semn de aprobare sau dezaprobare, să-l aresteze şi să-l aducă la bara curţei, spre a fi judecat imediat.

Audienţa a continuat în cea mai mare linişte, în urma acestei măsuri luate de d. Burada.

*

După pronunţarea sentinţei, dată în unanimitate de membrii curţei, publicul s'a retras în linişte din palatul justiţiei şi s'a postat în stradă, în faţa palatului, voind să manifesteze contra lui Rapaport şi apărătorilor săi.

S'a luat măsura ca Rapcport să fie recondus la penitenciar prin dosul palatului iar publicul—adică studenţii şi elevii—după o aşteptare de jum. oră, văzînd că avocaţii lui Rapaport nu apar, s'a împrăştiat, după ce, în drum manifestase potrivnic—indiferent de ce—d'inaintea redacţiei ziarului nostru.

Adunarea generală a membrilor camerei de Comerţ, care urma să aibă loc Duminică, ora 1 d. a. se va ţinea în ziua de Luni, la aceiaşi oră şi cu aceiaşi ordine de zi.

D. C. I. Ivaşcu, prefectul judeţului, a suferit un accident. Lunecând ieri seară, în dreptul băcăniei Ermacov, prefectul a căzut şi şi-a sclintit un picior,

Dorim grabnică însănătoşare domnului Ivaşcu.

Detaşările profesorilor cursurilor secundare au fost cu desevârşire interzise de ministrul instrucţiunei.

Parchetul de Fălciu a dispus desgroparea cadavrului unei copile a soţilor Băduleţ din comuna Hurdugi.

Tatăl acuză pe mama că-ar fi omorât copila, care era în vârstă de 7 luni.

Astă-zi se va face autopsia.

*

Parchetul de Iaşi a ordonat internarea lui Iosef Bernstein, atins de o boală mintală.

*

Individul Gh. Creţu din Broşteni, care a fost impuşcat de V. Slabu, a încetat din viaţă.

I. P. S. S. Mitropolitul a luat dispoziţiunea ca toţi preoţii şi cîntăreţii din localitate să facă serviciul divin cîte o săptămînă fie-care, la Capela cimitirului „Eternitatea“.

In acest scop s'a şi întocmit la protoeria judeţului un tablou.

Chiriarchia Mitropoliei Moldovei a numit cantor pe d. P. Niţescu, la parochia Sf. Sava şi pe d. M. Alexandrescu la parochia Voineşti.

Mîne va avea loc la Mitropolie o anchetă pentru a se stabili întrucît e întemeiată reclamaţiunea ce s'a făcut de către un mirean din localitate, în contra unuia dintre cei mai veneraţi şi mai iubiţi preoţi din localitate.

Eri a avut loc înmormântarea elevului Eugen Voişel, din şcoala Militară. Afetul de tun pe care se afla cadavrul a fost urmat pînă la cimitirul Eternitatea de către directorul şi profesorii şcoalei militare precum şi de toţi elevii.

Locuitorul Vasile Apostol în vrîstă de 45 ani din com. Bivolari a fost găsit spînzurat.

Nenerocitul suferea de multă vreme de pelagră. Parchetul a fost anunţat.

Parchetul din Piatra cere urmărirea lui Z. Moras, declarat falit de către tribunalul din Piatra.

Pe ziua de 1 Februarie C. S. Monahul Filaret Gheorghiu va fi numit mare eclesiarh în locul C. S. monachului Valeriu Maglou.

D-l Penel societar al Teatrului Naţional va da o reprezentaţie populară *cu preţurile pe jumătate*, în seara de Marţi 23 curent, cu caraghioasa comedie bufă; «*Coralie et Comp*», care a avut un succes monstru acum doi ani cînd s'a mai reprezentat.

Această comedie va fi bine venită de oare ce în cursul lunei Ianuarie nu se vor da de cît drame şi tragedii.

Abonamentul este valabil, biletele se găsesc la „Thalia“ (Maximovici).

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA“

43

SECRETUL

JUDECATORULUI DE INSTRUCŢIE

MARE ROMAN

de

PIERRE DELCOURT

— Unica cauză, dacă vret, deşi natura mea foarte impresionabilă ar fi unica cauză.

— Nu înţeleg.

— D-zeul meu, dar e foarte simplu.

— In acea seară, eram agitată, dispusă în modul cel mai nervos pentru agitaţie. Eram perfect preparată pentru a leşint. Ce s'a întîmplat? O lovitură suficientă pentru a produce leşinul.

Marchisul de Bonnenil s'a presintat în condiţii anumite; el a lovit, în mod inconştient, fără îndoială, şi emoţia pe care am simţit'o ştiind arestată o persoană... amică... a bunicului meu, a fost suficientă pentru a da naştere la criza, deja preparată.

Doctorul asoultase cu gravitate, tonte acesteăxplicaţiuni.

— Perfect. Iţi spunem încă; crezi că nu eşti bolnavă de cît în urma acestei crize; mărturiseşte singură că înainte de a fi fost obieotul acestei crize, erai agitată.

— Dar...

— Erai serios atinsă înaintea acestei seri. Gând marchizul de Bonnenil a venit, în mod conştient sau conştient, să provoaee criza, d-ta erai perfect pregătită prin starea spiritului d-tale.

— Aide, copila mea, ai oare încredere în mine?

— Oh! doctore!

— Te-am văzut copilă mică, am cunoscut pe mama şi am fost amicul tatălui d-tale, după cum sunt amicul bătrânilor cari veghiază azi asupra d-tale, te iubesc ca pe propriul meu copil:

Ascultă.

Alice se ridicase, palidă şi roşie. Ea înţelese bine ce avea să-i spună doctorul Duchatel şi se opunea emoţiei care o cuprindea.

Doctorul părea a ceti în sufletul tinerei fete.

— El înţelegea, analizîndu-le, fiecare din sensaţie pe care Alice le suporta.

Trebuia să meargă la scop.

— Iubeşti pe acest Maxim?

— Da d-re îl iubesc.

D. Duchatel se dădu înapoi. El fu mirat de energia cu care d-şoara de Longpré spusese aceste cuvinte.

Cunoştea destul de bine pe Alice, pentru a înţelege valoarea energiei sale şi a se convinge că nu era făclice.

Crezuse la început într'un început de afecţie juvernilă, de aceste feluri de iubire care par profunde şi care dispar, de îndată ce gîndeşti cu puţină seriositate.

Dar aceasta nu era una din acele iubiri.

Ce era de făcut? să lupte? Nu era oare mai bine să arate acestei copile inexperienţa şi vîltoarea în care se afla? Nu era oare mai omenesc, să caute a supraveghea şi a ajuta pe sărmană copilă, pentru a nu fi victima unei căderi nenorocite?

Căci îşi aducea bine aminte, ca întâlnise la d. de Longpré, îndoeli mari asupra culpabilităţii lui Maxim?

Ce era de făcut?

Toate aceste ioei năvălură în spiritul doctorului, care cu claritatea minţei sale coordonă în grabă concluziile necesare.

El luă atunci o resoluţie.

— Poate ai dreptate, draga mea, să iubeşti pe acest tînăr.

Alice, care nu se aştepta la un ast-fel de răspuns, rămase un moment încremenită, apoi deschizând braţele, alergă spre doctor încunjurîndu-l cu ambele sale mîni, strigînd:

— Ah! d-ta eşti adevăratul meu amic, căci ai înţeles că eu n'aşi putea iubi un asasin sau un hoţ? E inocent sunt sigură!

— Bine! dar ce vrei să faci?

— Vreau să văd pe mama logodnicului meu.

— Logodnicul d-tale?

— Da logodnicul meu. D-na Marion e mama lui Maxim; ea nu poate crede, întocmai ca şi mine, în vinovăţia fiului seu.

Şi apoi, am datoria de a mă duce să consolez pe mama logodnicului meu şi do a adăuga durerea mea la a ei.

— Te voi întovărăşi. Nu poţi merge singură; îţi trebue un prieten.

Nu, nu astă-zi doctore, vreau să vad pe d-na Marion singură...

— Dar nu eşti în curent, copila mea, cu toate demersurile pe cari trebue să le faci, în împrejurarea în care eşti amestecată.

(Va urma)

Ultime informaţii

Am fost buni povăţuitori ai liberalilor, cînd le-am arătat ce profit mare ar trage ei, dacă ar renunţa la întrunirea publică ce erau s'o ţină în Iaşi la 28 Ianuarie.

Dezbinarea complectă în care se află acest partid la Iaşi; continuele certe d'intre cei bătrîni şi cei tineri; faptul, în special, că aci nu mai există club liberal; ar fi fost un prost calambur—dacă în asemenea împrejurări şi în asemenea atmosferă partidul ar fi ţinut o întrunire publică, cu mosafiri de la Bucureşti şi de prin Moldova.

Acum ne pare rău, că întrunirea nu va mai avea loc şi că vom fi lipsiţi de acel grandios în banalitatea lui spectacol, ce s'ar fi desfăşurat cu acel prilej.

Ne doare chiar.

Toate oraşele prin care trec trubadurii colectivişti, se fac celebre prin incidentele, care nu servesc de *lever de rideau,* **dar de miezul chiar al reprezentaţiilor.**

Şi de ce tocmai la noi, locul de naştere al domnirei legilor şi al intregei ticăloşii oratorice a senilului, de ce tocmai la noi să nu se producă, să nu se poate produce nici un incident?

In dezolarea noastră am rămas, însă, cu o mare mîngăere: cu speranţa.

Până la 28 Ianuarie mai este. Mai e şi şi Februar mai la urmă.

Mai e Martie, cînd iese ţiganii cu corturile.

Atunci măcar, senile d-le Sturza, să ne vii măcar atunci," ca să fie concertul perfect: sudălmile d-tale în sala „Pastia" şi ale ţiganilor prin corturi.

Ne rugăm şi sperăm.

In jurul incidentelor de ieri

—Măsurile ce se impun—

S'au produs ieri şi alaltă ieri, cu ocazia judecărei procesului Ignatz Rapaport, incidente urîte şi regretabile din toate punctele de videre.

Lumea care frequentă palatul justiţiei a privit cu uimire cum unmare număr de studenţi şi pseudo-studenţi, la care se asociase şi un număr de elevi de gimnazii şi liceu, în plină uniformă, au îndrăznit să vie în incintă şi să încerce a influenţa sentinţa magistraţilor.

S'a văzut, lucru ne mai pomenit, studenţi vociferând şi huiduind pe avocaţi, şi agitându-se într'o chestie care avea un caracter pur judiciar; s'au văzut "sălile palatului resunînd de ameninţări, iar magistraţii, care au dreptul la' liniştea şi respectul tuturor, nevoiţi să ia măsuri severe pentru a asigura mersul liniştit al dezbaterilor.

*

Intâmplări de aseminea natură învederează o stare de lucruri îngrijitoare, care trebuie remediată cât mai curând posibil.

Starea aceasta anarhică nu poate continua fără ca să nu se pericliteze însă-şi ordinea lucrurilor şi decursul normal al întâmplărilor.

Prea mult s'a stat impasibil faţă de manifestaţiunile, une-ori zgomotoase, alte ori necorespunzătoare cu demnitatea studenţească, tot deauna în contradicţie cu dispoziţiunile legilor şi ale regulamentelor!

Indrăzneala studenţilor a crescut în raport cu impunitatea de care li se părea că sunt asiguraţi şi învingători în manifestaţii care aveau de obiect suspendarea de representaţii sau campanii în contra unor artişti, ei credeau că pot încerca, nepedepsiţi, manifestaţii ca acele de eri, care au provocat uimirea tuturor şi indignarea magistraţilor de la Curtea de Apel.

*

Pentru a preveni scandalul pe care evident, îl doreau acei care au ocupat eri sălile palatului de justiţie, poliţia a luat cele mai întinse măsuri şi dispoziţiunile au fost date de însuşi prefectul de poliţie, care, deşi bolnav a stat toată ziua în acel palat.

Nu s'a parlamentat, nu s'a discutat cu studenţi, poliţia nu făcea de cît să supravegheze şi mai cu seamă să noteze pe acei cari dăduseră o dovadă de o îndrăzneală atît de mare, acea de a veni să turbure sanctuarul justiţiei, unde nu trebuie şi n'au ce căuta, cuvintele de ură şi patimă.

Şi dacă mulţumită măsurilor luate a fost linişte relativă în palat, imediat după darea sentinţei n'au fost scutiţi de manifestaţii ostile nici magistraţii, nici avocaţii, nici particularii. Se pare însă că de astă dată lucrurile nu se vor opri aci.

Autoritătile în drept sunt decise să-şi facă datoria, întreaga lor datorie.

Ast-fel în ce priveşte elevii de la licee şi gimnazii, se va trimite directorilor de gimnazii şi licee o listă exactă cu numele şi numărul de pe uniformă a elevilor care au luat parte la întîmplările de eri.

In ce priveşte studenţii, se va face un raport amănunţit către ministerul de instrucţie, şi prin care se va cere să se sesizeze senatul Universitar fie pentru eliminarea acelor studenţi fie pentru suspendarea cursurilor.

Aceste măsuri se impuneau şi era şi timpul să se facă ceva pentru a reda linişte cetăţenilor, a restabili cursul liniştit al lucrurilor şi a scăpa prestigiul studenţimei însă-şi, ameninţat şi el în ultimul timp, din cauza actelor nesocotite ale unora dintre studenţi.

Excelentul ansanblu de operete francese va da, după o ultimă hotărîre luată, le petit Duc *şi* Véronique.

Societatea din Bucureşti pentru proteguirea animalelor, voind a da măsurelor de educaţi o extensiune şi mai mare a instituit un concurs anual pentru institutorii şi învăţătorii din întreaga ţară, cu premii in valoare de 200 lei.

Subiectul e următorul: O conferinţă populară despre necesitatea protecţiei animalelor, pe care institutorii sau învăţătorii o vor ţinea la sediul cercului cultural sau în localul şcoalei în faţa elevilor său a unui alt auditor în timpul dintre 20 Decembrie 1906 şi 1 Martie 1907.

Conferinţele cele mai bune vor fi publicate. Premiile ce se acordă sunt: premiul I 150 lei, al II-lea 50.

Consiliul de miniştri a aprobat disolvarea statului sătesc din satul Şăndreni, comuna Stânca-Sculeni, şi numirea locuitorului Petrache Bărbieru ca delegat special şi girant al afacerilor satului până la instalarea noului sfat.

Epidemia de scarlatină care bântuia în Cotnari s'a stins.

In comuna Galata s'a declarat epidemia de pojar.

In astă seară se vor întruni membrii Senatului Universtar pentru a proceda la alegerea a trei membri în comisiunea de judecată a profesorilor secundari şi superiori.

Tot în această şedinţă, Senatul se va ocupa asupra cererei d-lui Georgescu-Vitriol, de a i se da aula Universităţei pentru a ţinea o conferinţă.

Regretabilele incidente care s'au petrecut ieri la palatul justiţiei au avut epilogul lor la cursurile de astăzi dimineaţă de la facultatea juridică.

Atît d. I. Burada cît şi d. Matei B. Cantacuzino au dezaprobat in termeni energici procedarea de ieri a studenţilor.

Profesorii în chestiune au accentuat ireverenţa comisă faţă de justiţia ţerei şi au relevat necesitatea ca studenţii să se ocupe in primul loc de studiu, căci nivelul cultural al studenţimei de astăzi este foarte scăzut, şi nici de cum de manifestaţii şi agitaţii care sunt condamnabile din toate punctele de vedere.

Parte dintre studenţii candidaţi la cele 5 burse vacante de la facultatea de litere, au cerut casarea concursului.

Pînă acum consiliul facultăţei n'a luat nici o decisiune asupra acestei chestiuni.

Eri, la ora 4, toţi directorii şi directoarele şcoalelor primare s'au adunat la revizoratul şcolar, unde li s a comunicat felul cum va fi sărbătorită ziua de 24 Ianuarie.

Dl. Ioan Statachiu atins de alienaţie mintală, a dispărut de la domiciliul seu din Str. sf. Teodor 16.

D. P. P. Negulescu, profesor la facultatea de litere şi filosofie, obţinând un nou congediu, va fi suplinit de către d. I. Petrovici, conferenţiar de filosofie la cursul de Logică.

Mâne se vor începe şedinţele consiliului de războiu al Corpului IV de armată.

Examenele la facultatea de litere, pentru absolvenţi în sesiunea de Ianuarie, vor începe de Luni, 21 Ianuarie şi se vor sfîrşi în ziua de 29 Ianuarie.

La sfîrşitul lunei Ianuarie vor începe examenele generale de licenţe.

Direcţiunea poliţiei generale şi contenciosului de la Ministerul de Interne a înaintat o circulară, tuturor prefecţilor din ţară prin care-i roagă să dea tot sprijinul ce li stă în putinţă, societăţii Sfîntu Gheorghe pentru lucruri manuale de obiecte religioase şi icoane, care are de scop de a răspîndi, în popor, spiritul religios -- de oarece această sccietate întrebuinţează ca lucrătoare fete sărace.

Suntem in măsură de a şti că Principesa Maria Moruzzi a luat frumoasa iniţiativă de a infiinţa in localitate o şcoala de infirmerie.

Şcoala va fi dirigiată de un Comitet de Doamne. Cursurile vor fi predate de cîţi-va dintre medicii noştri fruntaşi, care au făgăduit tot concursul lor.

Asupra acestei laudabile iniţiative nădăjduim că vom mai putea reveni cu noi amănunte.

După ultime telegrame sosite la Mitropolie, aflăm că starea I. P. S. S. Mitropolitului Moldovei şi al Sucevei D. D. Partenie Clinceni înspiră deosebite îngrijiri. Dorim Inaltului ierarch o cît mai desevîrşită şi neîntîrziată însănătoşare.

Tinerii liberali, convocaţi pentru aseară la Hotel Binder, n'au răspuns în număr suficient, aşa că intrunirea n'a putut avea loc.

Tinerii vor fi convocaţi din nou de către d. Georgel Mîrzescu.

D. C. Disescu ministerul instrucţiunei publice care va ţinea o conferinţă în seara de 24 Ianuarie, în sala „Teatrului Naţional", in folosul „Crucei Roşii" va sosi in localitate, Marţi, 23 Ianuarie cu acceleratul de dimineaţă. In cursul zilelor de Marţi, Mercuri d. ministru va vizita Universitatea şi mai multe şcoli. Joi 25 Ianuarie, cu expresul se va reintoarce in capitală,

---

Judiciare.—Comerciantul N. I. Rosenblum, proprietarul magazinului „Bazar din Berlin" a cerut să fie declarat în stare de faliment prezentînd situaţiunea sa care este: Activ de 134,672 lei şi aceiaşi sumă la pasiv.

Tribunalul comercial a primit cererea şi l'a declarat în stare de faliment.

*

Tot azi tribunalul secţia II-a a declarat, din oficiu, în stare de faliment pe cîrciumarul B. Ţion din strada Anastasie Panu, dispărut de multă vreme.

*

Ministerul de domenii, în urma raportului adresat de aci, a autorisat pe avocaţii statului să intenteze acţiuni în anularea tuturor vînzărilor de vii, supuse embaticului, efectuate fără autorisaţiunea prealabilă a ministerului.

*

Camera de punere sub acuzare a cercetat azi cererea comercianţilor Cohn şi Meerovici, doi faliţi din Botoşani, de a fi eliberaţi pe cauţiune.

Camera a respins cererea.

*

S'a zis greşit în numărul de ieri că interesele la suma la care au fost condemnaţi domnii Zwibel şi Wohl se vor socoti de la 1906. Adevărul este că se vor socoti de la 1896, septembre.

*

Candidaţii la concursul de copist la secţia II-a a curţei, care se va ţinea la 22 c. sunt: Andrei A. Chirilovici, Const. G. Manciu, V. Roban, Mihai T. Bonciu, Guţa I. Dimitrie, Raicu Stănescu, Gheorghe Bonciu, V. Bârjovanu, Marcu I. Emilian, Gh. H. Groholschi, C. Stamate, N. Dorin.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 10 Ianuarie

Plecarea Suveranilor

Bucureşti.—*Este definitiv hotărît ca la începutul lunei Martie regele şi regina să plece la Abazia.*

Camera

Bucureşti.—Şedinţa este prezidată de d. Toma Cămărăsescu.

Prezenţi 95 deputaţi.

Pe banca ministerială se află d-nii Take Ionescu şi Dim. Greceanu.

D. N. Grigoriade anunţă o interpelare cu privire la condiţiunile în care s'a infiinţat de către nişte streini, o mare fabrică de cizmărie in capitală cu vaste ramificaţii in provincie.

Şedinţa continuă.

Senatul

Bucureşti.—Prezenţi 75 Senatori.

Pe banca ministerială d. C. Disescu.

D. Moise Pacu relevă că în învăţămîntul public sunt detaşate de la funcţiunile lor 261 persoane pe motiv de interese familiare.

Adevăratul motiv este însă dorinţa celor din provincie de a veni în capitală.

Starea această de lucruri este dăunătoare şi trebueşte remediată.

Răspunde d. Const. Disescu.

Consfătuirea majorităţilor

Bucureşti.—*Un ziar de dimineaţă crede că la începutul săptămînei viitoare primul-ministru va convoca majorităţile la o consfătuire.*

Consiliul de miniştri

Bucureşti,—In astă-seară are loc un consiliu de miniştri, care se va ocupa de unele proiecte de legi ce urmează a fi aduse în desbaterea Parlamentului.

Proectul d-lui Dissescu

Bucureşti.— Proectul de reformă al învăţămîntului superior, care a fost aprobat ieri de consiliul de miniştri, a fost presintat azi M. S. Regelui de către miistrul instrucţiunei.

Legea avocaţilor

Bucureşti. — Proiectul relativ la organizarea corpului avocaţilor, a trecut prin 6 secţiuni şi urmează să mai treacă prin a şeptea şi ultima.

S'au modificat dispositiunile referitoare la modul de introducerea unei acţiuni, adică că ea nu va trebui să fie contrasemnată de avocat.

Inspecţiune Princiară

Bucureşti. — A. S. R. Principele Ferdinand a plecat astăzi dimineaţă în inspecţiune militară la Piteşti.

Polonyi

Buda-Pesta.— Geza Polonyi a anunţat eri la cameră că a demisionat spre a nu influenţa justiţia în mersul proceselor ce-a intentat calomniatorilor săi.

Ziarele adversare asigură că Polonyi a primit 300.000 coroane despăgubire de la guvern.

Un atentator împuşcat

Varşovia—Un individ a pătruns în cabinetul directorului Băncei Comerciale de aci şi l'a ameninţat cu moartea dacă nu va da cîte-va mii de ruble pentru cauza socialistă.

Imediat după asta au străbătut în acelaş cabinet alţi trei indivizi, au strigat că solicitatorul ie un excroo şi l'au împuşcat pe loc.

Romîni aleşi

Kişinău.— In toate ţinuturile Basarabiei au fost aleşi delegaţi romîni pentru viitoarele alegeri pentru Dumă.

La Mereni: Petrache Ciolacu şi Iarmasaki; I. Rotariu şi Darin Bucur, la Lopuşna; Arbondjiu şi Stancov, proporanişti, la Cublisca.

Baroneasa Schoenberg

Buda-Pesta.—*Ziarul* A Nap *anunţă că guvernul ar fi hotărît expulzarea pe timp de 10 ani, a baronesei Bella Schoenberg, care a jucat cunoscutul rol în afacerea Polonyi.*

Noul Reichstag

Berlin.—*Convocarea noului Reichstag se va face pe ziua de 19 februar.*

Viscole mari

Viena.—Din Berlin şi din Pesta sosesc ştiri despre îngrozitoare viscole ce bîntue acolo.

La Berlin zăpada e înaltă de un metru.

Neregularităţile din Rusia

Petersburg.—S'a constatat o mare fraudă, de zeci de milioane, la administraţia pădurelor statului.

Guvernatorul Nijni-Novgorodului a fost dat în judecata Senatului pentru abuzurile ce a comis.

Baronul Müller-Dayomet a fost dat judecăţei tribunalelor militare, şters din nobleţă, exclus din armată şi condemnat la 4 ani închisoare pentru că ar fi amestecat în nişte fraude.

Reforme aprobate

Constantinopole.—M. S. Sultanul a aprobat în totul proiectul de reformă al jandarmăriei din Macedonia, aşa cum a fost prezentat de comandantul jandarmăriei.

Catastrofa de la Reden

— Povestirea unui salvat —

Berlin.—Un tînăr miner, care se afla în intunecimi în timpul groaznicei catastrofe, a povestit următoarele unui redactor al ziarului „Lokal Anzeiger": după ce făcurăm drum în intunecime timp de o oră jum. ne odihnirăm puţin.

De odată, pe cînd mîncam, resună o lovitură sumbră. Unul d'intre noi, cel mai bătrîn şi cel mai experimentat, strigă: „scapare, scapare!" Alergarăm ca nişte nebuni. Gazele otrăvitoare ne loviră drept în faţă. Respirarăm din ce în ce mai greu. Ţipetele şi plînsetele erau îngrozitoare. Drumul, lung de 1300 metri, era acoperit de colegi şi lucrători, omorîţi de gaze.

Cîţi-va din noi, mai puternici şi mai norocoşi, reuşirăm să scăpăm.

O declaraţie

Paris.—Intr'un interriew acordat unui ziarist, dl. Briand, ministru cultelor, a declarat că era să demisioneze Mercuri, din cauza ironiilor şi zeflemelelor pe care d. Clemenceau le-a făcut pe tema legei seperaţiunei.

In urma explicaţiunelor urmate, însă, între d-sa şi preşedintele consiliului a revenit asupra deciziuneĭ luate.

Complot descoperit

Odessa.—*Poliţia a descoperit urmele unui complot care visa să arunce în aer edificiul şcoalei comerciale, in care locuise 600 persoane.*

Lueger

Viena. — „Rathaus — Correspondenz" comunică că starea sănătăţei primarulu Lueger, s'a ameliorat mult.

*

Bucureşti. — Corespondentul vieoez al *Adevărului* află că starea primarului Vienei este îngrijitoare.

Dispariţia unui patriarh

Viena. — Patriarhul sîrb din Ungaria, Branocvici, acuzat de jefuire a dispărut din Karlowitz.

Casa de Scont şi Imprumut din Iaşi

CONVOCARE

A 31-a adunare generală a acţionarilor Casei de Scont şi Imprumut din Iaşi, va avea loc în ziua de Duminică 11 Februarie 1907 orele 1 p. m., în localul Societăţei din Iaşi, str. Primăriei No. 17.

Ordinea zilei este următoarea:

1) Raportul Consiliului de administraţie asupra mersului Societăţei în cursul anului 1906;

2) Raportul Censorilor conform art. 186. alin. VI din cod. comercial;

3) Aprobarea conturilor exercitiului închis la 31 Decembrie 1906 şi descărcarea Consiliului de administraţie de gestiunea sa;

4) Distribuirea beneficiului net;

5) Alegerea a doui membri în Consiliul de Administraţie în locul d-lor Em. Calinescu şi I. V. Praja declaraţi eşiţi din Consiliu, conform art. 9 din Statute, cari pot fi realeşi.

6) Alegerea a trei censori şi tot atîţia supleanţi, pentru supravegherea operaţiunilor sociale în cursul anului 1907.

Consiliul de Administraţie

UN MARE EVENIMENT ARTISTIC
LA TEATRUL NAŢIONAL
Renumita Companie de

Operete Franceze

Compusă din *45 persoane. 690 costume, Coruri, arme etc.*

Cu ocazia trecerei sale in Egipt, se va opri şi in Iaşi pentru a da

2 Mari representaţii 2

in zilele de *Vineri 2 Februar* şi *Sîmbătă 3 Februar 1907*

Prima representaţie va fi

LA GRANDE DUCHESE

şi a doua

LES MOUSQUETAIRES AU COUVENT

Orchestra sub direcţia Maestrului Lanciani

Decoruri speciale aduse de Trupă

Preţurile locurilor: Fotoliu de orchestru 14 lei, Stal I 10 lei, Stal II 6 lei, Stal III 4 lei, (Locuri pentru studenţi a 3 lei), Galeria 2 lei, Loja de 4 persoane 50 lei, Loja de 5 şi 6 persoane 60 lei. Balcon I, 4 lei, celelalte bănci 3 lei.

Sunt 12 ani de cînd nu s'a mai văzut o asemenea trupă în ţară.

Agenţia „Thalia" prevede o aglomeraţie extraordinară la aceste două representaţii; pentru a evita orice nemulţumire cu inceperea de astăzi *Marţi 16 Ianuar 1907 deschide locaţia.*

OCAZIUNE

Din cauză de plecare din ţară, se vînd efteu diferite mobile şi obiecte casnice. A se adresa la d-na Nettie L. Unter, str. Pomir 7.

TEODOR PISOSKI

AVOCAT

— 6, Strada Unirei 6 —

Ore, de consult: 4–6 p. m.

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale* şi *classeĭ lucrătore*, căreia el economisceste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESÉ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ : **Farmacie FRATII KONYA.**

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris in contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură in patru culori pe banda care sigilléza capsula.*

Paris, 6, avenue Victoria, şi in principalele Pharmacii.

u Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmacişti

NOROCUL

vă învită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Şansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o intârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta"

LOIZA

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi, —*strada Stefan-cel-Mare*— **Iaşi.**

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repezi

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE. VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25

Châssis de couche, depuis..... 7 »

Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 30

Porte-Sonnettes, pour 10 Places..... 7 »

Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6fr 50

R. GARIEL

2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strda Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rind în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacția și Administrația: Str. Ștefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUȚUREANU și LASCAR ANTONIU | Anul IV.—No. 53.—Duminică 21 Ianuarie 1907.

Drept și artă

Dacă spiritul juridic e in fie-care din noi, dacă setea de dreptate e un simțămînt atît de puternic încît uneori—cînd avîntul e prea mare—ne duce chiar la acte de violență și de dezordine adecă tocmai la țelul opus,—nu e mai puțin adevărat însă că ordinea legală nu se stabilește mai nici odată, fără oare-care rezistență în masse, sau cel puțin fără provocarea unei stări sufletești care samănă a nemulțumire.

De ce? Pentru că dreptul pozitiv, legea, operă omenească, trecătoare, imperfectă, nu e de cît o imagină palidă a Dreptului etern, nestrămutat și perfect, către care cel dintăi aspiră ca la un ideal de neatins.

Dacă une ori dușmănim legile; n'o facem dar numai pentru că restrîngerea ce o aduc in libertatea noastră ne doare, și pentru că libertatea aceasta ne e așa de scumpă încît mergem cu orbirea pînă la a nesocoti cu totul dreptul la aceiași libertate pentru semenul nostru;—ci pentru că în îngustimea ei fatală, pentru că în imperfecțiunea sa inerentă, legea ne apare adeseori nedreaptă, și tulbură adînc conștiința noastră juridică.

De aceea activitatea legislativă ocupă un loc atît de mare în viața unui popor, încît opera ei e obiectul criticei tuturor, de la cugetătorul care caută rostul lucrurilor, și pînă la simplul impricinat care se crede victima justiției.

Propriu zis, critica aceasta, e o reacțiune. E ferberea pricinuită de opera care n'a reușit. E ceea ce pregătește starea de spirite care va s'aducă schimbarea în mai bine. Ea n'are nimic rău și nimic tulburător în ea însăși; dimpotrivă, ea păstrează echilibrul dintre necesitățile sociale și năzuințele omenești, dintre posibil și ideal.

Nicăeri însă lupta aceasta nu apare într'o lumină mai vie, și nu produce efect mai sigur de cît în artă. Da! în artă.

Ca produs social, arta a oglindit in totdeauna preocupațiile minței omenești, după loc și după timp,—sufletul său nefiind de cît sufletul colectivității din care a răsărit, cu năzuințile, cu credințele, cu durerile și cu patimile acesteia.

Și cum dreptul, ca și morala, ca și știința, ca și industria, nu e decît una din formele materiale ale vieței sociale, el și-a adus problemele în domeniul artei, unde dacă n'au primit totdeauna deslegarea cea bună, au primit însă multă căldură și lumină.

Astfel, in lumea veche, Euripid, într'o mare tragedie pierdută, înfățișează unul din conflictele pe care dreptul pozitiv sau consuetudinar îl produce in atingere cu simțul moral și juridic. Pentru a asculta de ordinul lui Amphiaraus, Alcmeon ucide pe mama sa Eriphila, care s'a făcut vinovată de trădare de patrie. Datoria socială e însă mai prejos de cît cea morală; Erynnis supune pe fiul ucigaș, victimă a datoriei sale, celor mai îngrozitoare chinuri.

Astfel iarăși, în timpurile moderne, Dumas fils, cel mai obsedat poate, dintre toți literații, de problemele juridice, n'a ezitat să aducă pe scenă un număr considerabil dintr'insele. Și rînd pe rînd, în: *Question d'argent, La Dame aux camélias, Un père prodigue, Le fils naturel, Le demi-monde*, etc, etc, el se ocupă de proprietate, de contracte, de căsătorie, de puterea părintească, de succesiune, etc. etc,

E un tribut de recunoștință, sau nu,—iată însă că de un timp, dreptul la rîndul său a început să se ocupe și el de artă.

Proprietatea literară și artistică după ce a ocupat locul său în legislația pozitivă, după ce a schimbat clasica diviziune tripartită a drepturilor (in-personale, reale și contractuale) preocupă tot mai mult spiritele oamenilor de drept.

O întreagă literatură s'a născut pe urma întrebărei puse, dacă dreptul artistului are acelaș fundament ca și dreptul proprietarului de pămînt, literatură care a avut darul de a rîdica prestigiul și valoarea cugetărei și simțirei omenești materializate in operele de artă.

Indrumarea e făcută. Legiuirile vechi asupra dreptului particular al acestei proprietăți, tind spre o mai bună complectare, și părerile celor cari se impotrivesc reformelor viitoare, perd tot mai mult din terenul lor. Aceasta o dovedește mulțimea lucrărilor apărute in ultimul timp, din care una din cele de pe urmă, dar în același timp din cele mai prețioase, e broșura d-lui C. Hamangiu asupra «Artei din punct de vedere juridic", pe care o am acum dinaintea mea, și care mi-a sugerat reflecțiile de mai sus.

P.

Nemuritorul

Nemurirea intelectuală ce i-a fost acordată de jîlțul ce-l ocupă la Academia romînă, a fost de natură contagioasă pentru mult seninul șef al liberalilor.

Nemuritor la Academie, nemuritor la Creditul rural; la Letea, la nu știu care „Națională"; nemuritor, pe timp limitat, în cîte 4 ministere, nemuritor în clișee, în țiduli, în venin—omul acesta ie colosal.

Ca boala care se leagă de omul sănătos și-l ține mereu.

Dar pînă cînd boli—va fi în țara aceasta multi—laterala plagă?

Noi punem această întrebare mai puțin regulat de cît și-o pun ai lui, liberalii Liberalii; aceștia sunt eroi dacă pot suporta pe acest verde-meschin nemuritor. Crescut la școala răutății omenești și a ambiției, acest om a reușit să se insinueze prin josnicele calități de care firile pur comerciale, interesate de a se îmbogăți, nu pot fi lipsite.

Lăsat să se rîdice, acest reu om nu vrea să se mai coboare.

El se crede și nemuritor și invincibil și luptă mereu cu cele două arme care l'au călăuzit o viață întreagă: reutatea și calomnia. Reutatea pentru toți de-o potrivă, calomnia pentru adversar, în lipsa acestuia.

Căci față de el, i revine imediat acel al seu bătrîn sentiment de slugărnicie, care i moaie picioarele și-l îndeamnă să îngenunchie.

In arma reutății și în acea a calomniei, venerabilul senil exploatează, în beneficiul seu, două fapte: reu cu ai sei, el știe că, vrînd nevrînd, trebue să-l urmeze; calomniator, la distanță, față de adversar, el exhibă înaintata sa vrîstă ca o apărare.

De cît, cînd calomnia trece d'incolo de permis, cînd omul acesta crede că, fiind-că a trecut de 70 ani, poate să stropească cu noroi după plac, ie bine să fie răfuit, ca să se mai astîmpere.

Il nom răfui cu propriile lui pacate și i vom dovedi că nu el—mai ales el—n'a monopolizat cinstea în țara romînească.

Din contra.

LA CULME

Studenți, cari își pierd vremea în loc să învețe și elevi de pe la liceu și școala comercială care umblă fugari—au invadat eri și alaltăeri sanctuarul Dreptății și luînd justiția drept o representație oare-care de la teatru, pe care cred că au dreptul s'o zădărnicească, ei—studenții, care nu învață și elevii fugari—au voit să impună magistraților—celor de Curtea de Apel, ca să judece cum vor ei—studenții și elevii—să judece cum voește fantazia bolnavă a unui oare care pretins avocat de la Iași.

In această stare desperată am ajuns cu sistemul nenorocit al parlamentărilor, al cedărilor și al îngăduirilor.

Faptul n'are pereche nicăirea, nici chiar în momente dureroase cînd o țară trece prin cine știe ce grele transițiuni.

In ce privește pe elevi—este prima dată că și ei îndrăznesc să se manifesteze, că ei, cari peste 5 sau 8 ani de aci încolo, vor avea dreptul să concureze la posturi de copist ale aceleași Curți, căreia, eri, cătau să-i dicteze o sentință.

Studenții pot manifesta în chestiuni pur școlare, culturale sau naționale.

Dar ei, pe calea ce li s'a permis să apuce, pe calea pe care li se presoară trandafiri, au luat cîmpii și cată să devie universali cu manifestațiunile lor, tot deauna aceleași: huiduieli, sudălmi, spargeri de geamuri.

O generațiune bolnavă, prea de cu vreme înărăvită în rele, e pe cale de-a naște.

Evenimentele din zilele din urmă au deschis ochii și cugetul chiar celor mai impasibili, acelor, care, greșit, vedeau în aceste dese manifestări, o simplă joacă de copii.

La Iași și la București sunt două catedre, de pe înălțimea cărora se predică poveți incendiare și de unde isvoresc toate anormalitățile la care cu durere cumplită asistă țara întreagă.

Lucrurile au ajuns la paroxism. Acum se vor lua, de nevoe, măsuri urgente la care nu s'ar fi ajuns, dacă acea mână de fer n'ar fi făcut cu prisosința dovadă că—nu există.

CATE-VA NOTE

Cum ar fi trebuit să fie.

Foasta afacere Rapaport, care a făcut atît de celebru pe un bărbat atît de puțin important, ne-a dat și viziunea unui tablou picant.

Adică ce-ar fi fost dacă grație sistemului de a tot ceda pretențiunilor studenților și elevilor, li s'ar fi ceda și judecarea afacerei lui Rapaport?

D. Avgar Buicliu n'ar fi protestat, căci copii doar de-ar mai putea înghiți o savantă de a d-sale pledoarie.

*

Patriotul are ce are cu d. V. Arion, fiind-că n'a avut și n'are loc viran pe șoseaua Kisileff.

Iar îl execută și 'i spune că nu s'ar fi putut alege deputat, dacă n'ar fi avut un patronaj ilustru.

Firește că, în această privință, d. Pascal Toncescu e mult superior d-lui Arion. Căci pe cînd acesta nu s'a putut alege de cît patronat, d. Toncescu s'a ales în delegația comunală ce a fost la Viena, fără ca d. Toncescu să facă parte din consiliul comunal.

Aceasta e superioritatea Kiseliffiștilor asupra unui simplu domn V. Arion.

*

Kiseliffiști—cea mai recentă producțiune a five-o'clockurilor. Kiselefistul este un fel de comisionar al oamenilor foarte mari, al apostolilor cinstei și al amorezaților de puritatea cristalului.

Kisselifistul este realizarea unui vis bătrîn: face *lotul* cel mare, fără să fi jucat la lotărie.

Lotăria, în cazul acesta, este tradiția.

*

Dialog auzit alaltăeri, la palatul de justiție, între un polițist și un elev.

— Cum te numești, întreabă comisarul?

— Ionescu.

— Ești elev. In ce clasă?

— Intr'a treia.

— Ce cauți aci?

— Am venit să-mi dau părerea în afacerea Rapaport.

(cu emfază)—Cu dreptul ce-mi dă uniforma, d-le. Și dacă mai spui o vorbă te devastez!

Glăsuesc liberalii

Acum că glăsuesc liberalii la Dacia, rău și fără cale au făcut'o pentru ei, nu pentru noi. Au crezut decemvirii liberali că puterea a uzat într'atît guvernul și partidul conservator, că ne-ar fi secat puterea noastră de a guverna. Se înșală. Ei prin prin întrunirea lor au dovedit că cei doi ani de opoziție i-au sleit și că partidul liberal trece printr'o grea boală politică, boală care atinge însăși ființa partidului prin șeful său.

Uitători de programe, ei au citit un pomelnic de fapte, privite din punctul lor de vedere. S'au mai produs asemenea pomelnice politice și în Cameră și s'a răspuns cu vîrf și îndesat, că tocmai liberalii nu sunt în dreptul de a vedea paiul din ochiul dușmanului, cînd au atît de groase bîrne în ochii lor.

Grecii vechi aveau o măsură filosofică: *Antrhopos metron ton panton*, adică că omul e măsura tuturor lucrurilor și că judecata cuiva trădează eul lui personal.

Ei bine, cînd vine însuși șeful *contestat* al partidului și vorbește de *Domnia legilor* și de *omnia venalia*, nu tradează oare pe deantregul mintalitatea omului care călcînd ori ce lege a zis să se tragă falș la finanțe? nu arată oare în deajuns pe delatorul public al ajutorurilor date peste munți fraților noștri înșirînd și numerile mandatelor cu care s'au expediat paralele prin poștă, etc. etc.

Dar publicul de la Dacia poate cel mult aplauda, nu *riposta*. Ei bine nici acest avantaj nu l'au avut liberalii la Dacia! Publicul a ripostat șefului, chemîndu-l la ordine, ca să nu întrerupă pe orator, și oratorul era Morțun, și întrerupător era... *Sturdza!!!*

Cu asemenea întruniri nu cucerești nici Belgradul, necum *Țarigradul*. Incheerea: E putred mărul la liberali. Vermele care-l roade a ajuns deja la os, și hirurgia e pentru ei leacul, nu... puterea.

Gh. Ghibănescu

OAMENI ȘI LUCRURI

CUMINȚENIE

Un moment—lumea a putut fi deconcertată de gestul....nebunesc al setosului de celebritate Georgescu-Vitriol. Conferința lui a avut—cum a avut în toată viața și autorul ei—un ghinion afurisit. Cea mai vijelioasă seară de iarnă ne-a adus-o....Georgescu-Vitriol, așa că cei mai curioși și mai amatori de excentrități, încă nu s'au putut resemna să-și dee obolul. E cu atît mai păcat, cu cît conferențiarul a dat micul venit al prelegerei—58 de lei în totul—în folosul excelentei și caritabilei instituțiuni „Vatra Luminoasă."

Gestul putea fi frumos—dacă n'am fi asistat apoi la urmarea lui: conferențiarul filantrop ne-avînd cu ce părăsi orașul a trebuit să recurgă la o subscripție. Caritabilul—apelînd el însuși la caritate...

De astă dată—scopul se putea considera atins: pentru toată lumea noastră, pentru epoca materialistă în care trăim, dovada peremptorie era făcută și nimeni nu putea să mai refuze lui Georgescu-Vitriol mult dorita favoare de a-l socoti...nebun. Căci, care om în toată mintea săvîrșește asemeneaa acte filantropice în extremis,—cedînd ultimele resurse, cîștigul unei conferinți vijelioase și a unei munci încordate, în momentul cînd e amenințat a rămînea lipitu pămîntului?

...Iată însă că un nou gest în epopea nenorocitului erou vine să ne lămurească oarecum. Aflăm că Georgescu-Vitriol a făcut cerere către rectoratul universitar să-i acorde aula universității, pentru a-și dezvolta o nouă conferință în fața unui public cult, de astă-dată.

Așa dar dărnicia și generozitatea nu erau fără rost. Pe baza lor, pe temeiul dezinteresării și a originalității, faimosul erou al fantasticelor sale povestiri sau născociri, are intenția de a apela din nou la....curiozitatea publicului setos de excentricități și să-și încerce din nou norocul. „Dementul" dă dară o nouă dovadă de cumințenie și de americanism. Ne pare din suflet rău că avem aierul de a-l... combate; dar din ce în ce ne convinge mai puțin de „nebunia" lui. Păcat!

Rodion

Procesul marcetării proprietății

După „Strigătul de alarmă" ce d. Ștefan Meitani a scos în chestiunea învățămîntului și după respunsul *Voinței* la „Ideile d-lui Meitani", iată-l pe acesta din urmă iar cu condeiul în mînă, atăcînd de data aceasta o chestiune mult mai însemnată, chestiunea proprietății la noi.

Recunosc că a ataca pe d. St. Meitani e o neprevedere pe care am putea-o plăti cu prețul de-a ne vedea de acord cu *Voința* căci se poate prea lesne că articolul d-lui Mitani să provoace o întreagă serie de articole în care „ideile d-lui Meitani" să fie combătute și reduse la același zero la care *Voința* a redus altădată ideile colaboratorului ei cu privire la învățămînt.

Dar oricare ar fi resultatul, ideile d-lui Meitani nu pot rămînea fără respuns, deși d-sa nu aduce nimic nou și personal în discuție.

In primul loc, d. Meitani se bucură a constata că pe zi ce mergem împotrivirea în contra principiului unei Casse rurale se micșorează tot mai mult, ceiace dovedește, — zice d. Meitani, — că începem să ne dăm seamă cu toții de necesitatea economică a unei schimbări însemnate in modul de repartițiune al proprietății rurale.

Mai mult încă, pînă și d. Take Ionescu admite azi in principiu Casa rurală, deși n'o spune în mod formal.

De ce această schimbare de spirit, se întreabă d. Meitani?

Fiindcă s'au convins toți, — respunde tet d. Meitani — că marea proprietate nu va fi întru nimic atinsă prin înființarea Cassei rurale.

Noi știm că există la noi o parte din proprietatea mare în descompunere, și oamenii noștri de stat caută să înființeze mijloacele cele mai potrivite pentru a face ca proprietatea aceasta care nu se mai poate menține în corpuri să atingă numai această proprietate foarte mare, reducînd-o la proporțiile marei proprietăți.

In primul loc, să ne întrebăm care e principiul general și în special criteriul d-lui Ștefan Meitani, de-a distinge marea proprietate de proprietatea foarte mare? Căci ceea ce la noi formează proprietatea mijlocie, în Belgia sau în Franța ea ar constitui proprietatea foarte mare, și din potrivă, ceea ce la noi formează proprietatea mare, în stepele Rusiei se poate să constituiască mica proprietate.

Deci nici un criteriu fix nu se poate aplica în chestiunea de a se denumi într'un fel sau în altul o anumită categoric de proprietate. Denumirea aceasta, după cum zice în treacăt d. Meitani, depinde de doi factori: depinde în primul loc de desimea populației, deci de numărul brațelor de muncă, și în al doilea loc de felul de cultură.

La noi populațiunea este încă foarte rară, iar în verile, încari recolta e ceva mai abudentă, brațele de muncă lipsesc cu desăvîrșire și cei mai mulți proprietari și arendași sunt nevoiți a aduce muncitori străini. Iar în ce privește felul culturei ea este la noi, fără nici o excepție, extensivă. Așa că proprietatea noastră, ori cît ar fi de întinsă nu poate constitul proprietate foarte mare, așa cum vrea să înțăleagă d. Meitani.

Și ca dovadă că așa este, voi cita exemplul ce se citează așa de des și se pricepe așa de rar la noi, exemplul Romei, decăzute.

D. Meitani se rădică împotriva latifundiei amenințătoare, ii răspundem că latifundia naște tot deauna din necesități sociale și dacă am avea noi o populație în adevăr deasă și o cultură intensivă, proprietatea mare nu s'ar fi putut nici odată constitui la noi. Tot așă și la Roma antică. La începutul istoriei romane, sub republică, mica proprietate a putut subzista din cauză că populația era deasă în întreaga Italie și numai pămîntul Italiei era chemat s'o hrănească.

Mai tîrziu însă, sub imperiu, dupe ce întreaga lume atunci cunoscută e la picioarele Romei și bogățiile curg fără încetare spre țărmurile Tibrului, toți locuitorii satelor iau drumul orașului și câmpiile se pustiază. Mai mult încă, cu supunerea Siciliei și a Egiptului, agricultura decade cu totul, aceste două ținuturi furnisînd aproape în întregime grânele necesare Romei.

Câmpiile sunt părăsite, iar concentrarea proprietății devine de acum înainte foarte lesnicioasă, atunci se formează latifundiile întinse ale imperiului Roman.

La 395, cu moartea împăratului Theo-

dose, imperiul se împarte în două, iar Egiptul cade în lotul imperiului de răsărit. Grânele din valea Nilului vor fi de acum înainte îndreptate spre Constantinopole, iar Roma e nevoită a face apel iarăşi la propriele ei puteri de producere, şi atunci abea marii proprietari au văzut greşala ce făcuseră de-a concentra întinsele latifundii în mâinele lor.

Pentru a-şi cultiva latifundiile, căci cultura lor devenise acum necesară, proprietarii fac apel la barbari şi la clienţi şi îi cointereseazǎ la producţie, dând astfel naştere servajului, care va aduce după sine căderea vechei împărăţii romane şi întronarea sistemului feodal.

La noi situaţia este identică cu cea de sub imperiu. La noi populaţia e rară şi cultura extensivă, şi din aceste cauze proprietatea s'a putut concentra.

Pe măsură însă ce populaţia se înmulţeşte şi trebuinţele de tot felul se înmulţesc, proprietatea tinde a se disconcentra şi va izbuti a se morcela în mici proprietăţi.

In vechea Romă, cauza desconcentrării proprietăţii a venit în chip brusc şi de aceia schimbarea structurei proprietăţii nu s'a putut opera decît printr'un cataclizm social. La noi procesul acesta se opereazǎ în chip normal şi trecerea de la marea proprietate cătră cea mică se va face în chip liniştit.

Negreşit, trecerea aceasta nu trebue lăsată la voia întâmplărilor, ea trebueşte ajutată, şi modul aceasta de ajuturare îl vom expune într'un articol viitor.

M.

Juraţii

„Adevărul" publică un important articol, care cuprinde diferitele observaţii critice, pe care d. M. Sadoveanu, procuror la Inalta curte, le aduce cu privire la instituţia juraţilor.

După ce arată relele acestei importante instituţii, după ce expune neajunsurile ei, constatate din vechea sa practică de magistrat, distinsul jurist declară că este totuşi pentru menţinerea acestei democrate instituţii, însă numai sub condiţia unor reforme urgente şi indispensabile.

Ast-fel în primul loc d. Sadoveanu propune modificarea sistemului de recrutarea juriului.

Şi dacă lăsăm de o parte chestiunile ce privesc procedura specială a proceselor, care în realitate constituesc o chestie secundară, aceasta e partea principală a problemei juriului.

E necesar însă de notat, că cele mai mari celibrităţi juridice din Germania şi Italia sunt pentru desfiinţarea juriului. Codul olandez unul din cele mai bune, nu cuprinde această instituţie ; iar codul japonez, lucrat după proectul profesorului francez Boinonade, n'a introdus juriul, de şi ante-proectul îl prevedea.

VARIETAŢI

Cum se fac cardinalii

In Iunie 1902 Papa Leon al XIII a acordat pălăria de cardinal la trei aleşi creaţi cardinali încă de către Consistorul precedent. Aceştia erau Msgr. Cneaz, arhiepiscop de Praga; Msgr. Skrbensky, arhiepiscop de Crachoviau şi cel mai tînăr dintre cardinali (38 ani) şi Msgr. Martinelli, vechiu delegat apostolic în statele Unite. Ţinerea unui consistoriu dă loc la o desfăşurare excepţională a întregului ceremonial măreţ al curţei pontificale.

Papa presidează încunjurat de secretarii pontificali, de intimii antecamerei apostolice şi de *Flabelii* cu bogate pene de struţ. Noii Cardinali avînd pe cap numai calota şi bereta roşă şi presentaţi de doi cardinali din ordinul lor, s'apropie de tronul pontificial sărută piciorul papei, pe urmă mîna, apoi primesc de la suveranul pontifice îndoita îmbrăţişare, pe care pe rînd li vor da-o după aceea toţi ceilalţi cardinali presenţi. După ce s'au întors la tronul pontifical, ei îngenunche înaintea Papei, care le pune pălăria pe cap zicîndu-le că: pănă la vărsarea sîngelui lor, al cărui simbol este această pălărie roşie, ei vor trebui să apere Biserica romană (catolică).

EPIGRAMA

Telefonul nostru

Ziarele se plîng mereu
că firul Iaşi Bucureşti e stricat.

Prea îl lăudase lumea
Prea fusese resfăţat, —
Nu e dară de mirare
Că degrabă... s'a stricat.

Leonti

Litere-Ştiinţe-Arte

M. S. Regina a oferit strălucitei artiste Agatha Bărsescu trei fotografii cu diverse autografe. Pe una din ele a scris următoarea profundă cugetare : „In contemplarea culmilor şi in aprofundarea veşniciei artei — să ne odihnim cu toţii, — poeţi şi interpreţi"

*

Din Roma se anunţă că Gabriel d'Annunzio termină acum o nouă comedie în trei acte : Pretendenţii. E vorba în acea piesă de şapte candidaţi la mîna unei singure văduve bogate şi frumoace.

Intimii poietului afirmă că e piesă cu cheie şi că se va ghici lesne cine este eroina lui d'Annunzio, de altfeliu n'a scris nici odată fără cheie. . . .

*

„Thérèse Raquin" a lui Emile Zola nu prea găseşte mare admiraţie in rândurile criticei vieneze. In schimb interpreta eroină, Suzanne Després se ridică la înălţimi de joc admirabile, după cum ne afirmă marile ziare de acolo.

*

In „Daily Graphic" din Londra, doctorul Solyman povesteşte nostimele peripeţii prin care trece ştiinţa medicală la Curtea Şahului Persiei, unde a funcţionat mult timp ca medic al haremului.

*

„Neue Freie Presse" laudă mult ultima comedie a d-lui Marco Brociner, cunoscutul scriitor originar din Rominia. Piesa se întitulează „Cîntecul politic" şi autorul se ocupă cu mult haz de „parola" alegerilor. Un rentier modest, amator de păsări, se vede împins la luptă electorală — pentru cucerirea unui scaun în consiliul comunal — prin ambiţiunea femeei sale ; aceasta agită în acelaş timp peutru îmbunătăţirea situaţiei slugilor. Iar aventurile prin care trece domnul şi doamna sunt nespus de amuzante. Candidatul studiază gesturile, cuvîntările, mimica — necesare luptei şi studiază parola de oratorie populară „Sus boii iefteni!" Foarte picantă este, la urmă, lupta între domnul Köberl — sătul de electorale şi doritor de linişte — contra propriei sale canditaturi ; luptă încununată de izbândă bine înţeles.

*

Unele ziare au adus vestea că Behring, ilustrul savant, ar fi fost atins de o boaiă de nervi.

Oficial ştirea se desminte.

*

„Anna Karenina", celebrul roman al lui Tolstoi, a fost dramatisat de Edmond Guillard şi s'a represintat, cu mare succes, la teatrul Antoine din Paris.

„Newoie Wremia", află că la teatrul din Tiflis s'a representat o piesă cu titlul „Doctor Aşirbadshian" al cărei autor e fostul deputat din Dumă Ramichwili, conducătorul partidului social democrat din Caucaz. Eroul dramei e bine înţeles un barbat cu o convingere şi cu un temperament democrat. In piesă mai figurează un tînăr socialist şi o fată frumoasă cu numele de Kucuşckina care c'un mare avînt îndeamnă publicul la lupta pentru emancipare şi împărtăşire de anumite idei. Ziarele reacţionare spun că piesa asta e un mijloc admirabil pentru autor, acum cînd e agitaţia electorală ca să arăte alegatorilor programul său politic.

*

STRUNA ZILEI

MITOLOGIE MODERNA

Avgar (pledind): „Rasele orientale sunt cele mai blestemate şi mai crude.....

Preşedintele (zimbind): Sunteţi oriental, d-le Avgar....

Procesul R...

Saturn îşi înghiţia copiii
Azi Avgar îşi ascute dinţii,
Căci — în clipele de furii —
El îşi macină... părinţii

Informaţii

D. A. A. Bădăreu a sosit astă-zi dimineaţă în Iaşi.

Din Roman ni se scrie că consiliul judeţian de acolo a votat suma de 400,000 lei penrru clădirea unui palat administrativ.

In acel palat vor fi instalate toate serviciile judeţene, cele pendinte de judeţ, precum şi tribunalul şi curtea cu juri.

S'a luat, tot-o-dată, dispoziţia să se rezerve un apartament pentru locuinţa prefectului şi mai multe camere pentru miniştrii, cari, eventual, ar veni la Roman.

In total palatul va cuprinde 93 încăperi.

Lucrările vor începe la primăvară.

Domnii C. Ionescu şi V. Cuzinschi au fost numiţi : unul director, celalalt regisor al teatrului din Iaşi.

Tă rea în pădure a lemnelor de foc şi vînzarea lor.—Direcţiunea serviciului central de măsuri şi greutăţi, din miniterul domeniilor, punînd în vederea explotatorilor de păduri pentru lemne de foc, precum şi vînzătorilor de asemenea lemne, articolele din regulamentul pentru aplicarea sistemului metric de măsuri şi greutăţi, în care se prescrie că, afară de cazul prevăzut la ultimul aliniat al art. 212, lemnele de foc cari se vînd pe volum (ster, decaster, dubluster) trebuiesc să aibă lungimea numai de 1 metru sau de 2 metri (cu o toleranţă *numai în plus* de cel mult 10 centimetri), le aduce la cunoştinţă că termenul acordat de art. 303 din acelaş regulament, de la care nu se mai pot vinde pe volum lemne de foc cu alte lungimi de cît cele prescrise, *se închee la 15 August 1907*, cînd se împlineşte anul de la data publicărei regulamentului în chestiune.

Tăierea în pădure a lemnelor de foc pe lungime de un stînjen, sau ori-care alta afară de cele prescrise şi aşezarea şi vînzarea lor în stînjeni, jumătăţi, sferturi de stînjen sau altă măsură nepreveţută de lege şi regulament constituind chiar acum o infracţiune la lege şi regulament, exploatatorii de păduri cari nu respectă aceste dispoziţii, sunt încunoştiinţaţi că sunt pasibili de pedepsele prescrise de legi.

Se mai aduce la cunoştinţa cumpărătorilor şi a vînzătorilor că în alcătuirea unui ster, dubluster sau decaster, lemnele trebuesc strîns aşezate unele lîngă altele ca să rămînă cît mai puţine goluri între lemne, cari se aşează cu capetele groase alternativ într'o parte şi într'alta a măsurei, ast-fel ca înălţimea în faţă şi în spatele ei să fie aceeaşi şi egală cu un metru la ster şi 2 metri la decaster.

Art. 212 din regulament arată anume cari sunt toate dimensiunile sterului, dublusterului şi ale decasterului.

Moşia Mitocul din judeţul Dorohoi, în jurul vînzărei căreia s'a făcut multă zarvă, a fost ipotecată de d. Prilogeanu societăţei „Dacia" pentru suma de 800,000 lei.

Agentul sanitar Florea Popescu din comuna Stânca-Sculeni a obţinut un concediu de 15 zile.

Vânzări.—La 29 Ianuarie, la trib. Iaşi, casele cu tot locul şi dependinţele din str. Cişmeaua Păcurari No. 1.

La 31 Ianuarie casele cu tot locul lor şi dependinţele lor din Podu-Iloaei str. Scobălţeni 202, 223.

La 28 Ianuarie, va avea loc în Tg. Neamţului căsătoria d-rei Alexandrina Ghimicescu cu dl. Gh. Gavrilescu, ajutor de judecător în Tg.-Neamţ.

Toate felicitările noastre viitoarei perechi.

Mîine, 21 Ianuarie, protoereul judeţului va procede la instalarea preotului C. Popovici, ca paroh al bisericei din cotuna Crucea, com. Sîrca.

In comuna Burdujeni din judeţul Botoşani s'a stins epidemia de febră tifeidă şi s'a declarat acea de tusă convulsivă.

In noaptea de 17 Ianuarie nişte făcători de rele, rămaşi necunoscuţi, au furat de la evreul Leiba Dănilă, din comuna Hermeziu, 5 cai şi mai multe obiecte. Bănuindu-se că ei s'ar fi refugiat în pădurile de pe malul Prutului, jandarmii au făcut urmăriri care însă au rămas infructuoase pînă'n prezent.

Jurisprudenţe.— Art. 861 C. civil aplicabil la autentificarea testamentelor, înainte de punerea în aplicare a legei autentificărei actelor, nu prevedea modul cum judecătorul trebuea să se convingă despre identitatea testatorului, ci din felul cum este redactat acel articol, reese că acest fapt este lăsat cu totul la apreciarea judecătorului, însărcinat cu instrumentarea la domiciliu, de a se convinge de identitatea celui ce testează, prin orice mijloace va găsi de cuviinţă.

*

Legiuitorul prin art. 2 şi 4 din legea înstrăinărei bunurilor statului, preocupîndu-se de păduri, n'a putut înţelege să vorbească de micile porţiuni răsleţe de păduri, cari nu fac parte din masivul unor păduri de natură a fi şi rămâne supuse regimuiui silvic.

*

Ordonanţa domnească din 1856, care prevedea procedura ce trebuea să se urmeze de judecător la autentificarea testamentelor, a fost abrogată o dată cu punerea în aplicare a Codului civil.

La licitaţia peutru aducţiunea apei, care precum se ştie va avea loc în ziua de 27 Ianuarie , se vor presenta numeroase case din străinătate.

Pînă acum este sigur că se vor prezenta patru case importante străine.

Consiliul facultăţei de Drept va fi convocat iu cursul săptamânei viitoare pentru a se pronunţa asupra mai multor chestiuni.

Infirmeria liberală

E mare indispoziţie între fruntaşii liberali.

D-nii Emil Costinescu şi V. Lascar au avut grijea să se indispue înainte de întrunire de la *Dacia*, spre a nu se solidariza cu cele petrecute la aceea întrunirea, căci se vede că d-lor ştiau că d. Mortzun avea să vorbească în aşa fel, ca să exaspereze pe d. Sturdza.

*

D. P. S. Aurelian s'a îndispus tocmai cînd voia să plece de acasă la întrunire şi n'a mai plecat.

D. M. Pherekide, care urma să vorbească la întrunire, s'a indispus chiar în sala *Dacia*, cînd a auzit pe d. Sturdza cum acuza pe unii membrii ai guvernului.

D-nii Al. Djuvara şi Toma Stelian, de şi au participat la întrunirea dela *Dacia*, erau totuşi indispuşi şi continuă de a fi. D lor sufăr de răguşeală, de cînd s'a constituit consiliul de zece, din care nu fac parte.

*

Acum aflăm că s'ar fi indispus şi d. Ionel Brăteanu... de resultatul discursului ce a rostit la *Dacia*, după conflictul dintre d-nii Sturdza şi Morţun.

In adevăr, prin acel discurs d. Brătianu într'o frază aproba pe d. Mortzun, şi dezabroba pe d. Sturdza ; iar în fraza următoare aproba pe d. Sturdza şi dezaproba pe d. Mortzun. Diplomaţie curată.

*

Numai d. Sturdza e bine dispus. E încântat de felul cum a apostrofat pe manifestanţii turbulenţi de la *Dacia*... şi de discursul d-lui N. T. Popp.

Senatul a votat ieri indigenatul domnului C. B. Basaly din Iaşi.

D. Profesor I. Cantacuzino, preşedintele societăţei ştiinţelor medicale, invită pe membrii acelei societăţi la şedinţa ce va avea loc la 22 c. ora 8 jum. p. m., în amfiteatrul spitalului Colţea.

Ordinea zilei : alegerea noului comitet.

Secţia III-a curţei de Casaţie a pronunţat ieri decisia în procesul intentat de căpitanul L. Navasart şi a dispus reîntegrarea lui în armată, cu toate drepturile ce le avea înainte de a fi fost scos la pensie.

Criticele ziarelor bucureştene pentru *Le Petit Duc*, operă comică în 3 acte, muzica de Lecocq. sunt entuziaste.

Publicul, care asista în mare număr la representaţie, a răsplătit cu mulţumire şi aplauze pe actori.

Le Petit Duc va fi dat şi la noi, în seara de 2 Februar.

Din Bucureşti ni se scrie că direcţiunea timbrului din ministerul de finanţe, a descoperit o însemnată fraudă comisă, în prejudiţiul ministerului, de societatea petroliferă „Internaţionala".

Frauda care, împreună cu amenda la care a fost condamnată societatea, se urcă la 273.000 lei, a fost făptuită prin acea că societatea cumpără terenuri fără a achita taxele de înregistrare.

Zilele aceste d. I. Lahovari, ministrul domeniilor va depune pe biroul corpurilor legiuitoare un proiect de lege prin care judeţul Iaşi va fi scutit de a plăti jumătate din suma de 30,000 lei datorită statului pentru măsurile zecimale.

Administraţia generală de la Ministerul de Interne a cerut tuturor primarilor urbani din ţară, tablourile de membrii consilielor comunale şi studiile şi titlurile de studii ce posedă.

Eri a trecut prin unele secţiuni ale Camerei proectul de lege cu privire la poziţia ofiţerilor.

Se prevede că în celelalte secţiuni proiectul va da loc la dezbateri din cauza unora din dispoziţiile ei.

După toate probabilităţile d. Const. Dissescu va depune astă-zi pe birourile Camerei proiectul de lege cu privire la reorganizarea învăţământului superior.

Proiectul va fi discutat probabil chiar astă-zi în secţiunile Camerei.

Conferinţa profesorilor de la liceul Naţional este convocată pentru astă-seară.

Conferinţa se va ocupa de diferitele măsuri necesare pentru menţinerea disciplinei în şcoli.

D-l Penel societar al Teatrului Naţional va da o reprezentaţie populară *cu preţurile pe jumătate*, în seara de Marţi 23 curent, cu caraghioasa comedie bufă; «*Coralie et Comp*», care a avut un succes monstru acum doi ani cînd s'a mai reprezentat.

Această comedie va fi bine venită de oare ce în cursul lunei Ianuarie nu se vor da de cît drame şi tragedii.

Abonamentul este valabil, biletele se găsesc la „Thalia" (Maximovici).

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA"

44

SECRETUL

JUDECATORULUI DE INSTRUCŢIE

MARE ROMAN

de

PIERRE DELCOURT

N'ai idee de dificultăţile de diferite naturi ce ai să întîlneşti şi pe care va trebui să le învingi.

Abea un om obicinuit cu ast-fel de afaceri, dacă ar putea să vă fie de o serioasă utilitate.

— Bunul meu doctor, n'am intenţia de a-ţi ascunde nici unul din actele mele, vei fi consilierul nostru, dar pentru astă dată, lasă-mă să lucrez după propria mea fantasie.

— Fie, zise d. Duchatel ridicîndu-se, la revedere copila mea, voi veni deseară, dar promite-mi de a nu lucra fără a cugeta, mai ales de a nu face un singur pas, fără a mă consulta.

— Ţi-o promit.

Doctorul părăsi camera şi eşi foarte îngrijit din otel. Cît despre Alice ea sună pe Marie, şi-i dădu ordinul ca să vie cu ea.

Câte va minute după acea, ambele femei părăseau la rîndul lor, strada Payenne şi se îndreptară spre Batignolles.

Ele mergeau repede, de oare-ce Alice nu voise să ia o trăsură, pentru a face acest drum. destul de lung.

Apropiindu-se de locuinţa doamnei Marion, tînăra fată simţi inima bătîndu-i cu violenţă.

Ea eşise înfrigurată din hotel, dar pe măsura ce mergeau, şi se apropiau de Batignolles, frigurile cădeau.

Toată surescitatea nervoasă a cărei obiect fusese tînăra fată, dispărea încetul cu încetul şi apropiindu-se de locuinţa d-nei Marion, logodnica lui Maxim se opri timidă, aproape fricoasă, la care mai înainte se simţea capabilă de a înfrunta tfitul.

— Am sosit d-şoară ?

— Da... zise încet Alice...aci... aproape..

— Cu atît mai bine. Eram obosită.

Domnişoara de Longpré îşi reluă drumul. Trebuia să lupte din răsputeri în contra slăbiciunei pe care o simţi un moment.

Alice îşi dădea perfect seemă de situaţia sa, ea trebui să-şi recapete energia care o părăsise pentru un moment.

Intr'un moment ea reluă posesiune asupra simţurilor sale şi intră la d-na Marion în chipul cel mai calm.

La prima lovitură de clopot, d-na Marion veni'să deschidă ea însă-şi. Nina era în mare doliu şi era admirabilă de frumuseţe în vestmintele ei negre şi în teroarea ei uaternă.

La început ea crezu că e vre-o eroare din partea celor două dame.

Dar fu surprinsă cînd auzi pe Alice întrebând'o :

— D-na Marion ?

— Aici !

— E absolut necesar ca să vă vorbesc acum.

Nina introduse pe cele două visitatoare şi conduse în salon pe d-ra de Longpré, în timp ce Marie aştepta în vestibul pe stăpîna sa.

— Eu sunt doamna Marion, zise Nina, rămânând în picioare, în timp ce oferise un scaun visitatoarei sale.

Alice privea aproape tremurând pe frumoasa femee, pe care o găsea admirabilă.

Inaintea ei se afla mama lui Maxim, logodnicul mult iubit, şi această femee pe care în visurile sale, tânăra fată o văzuse tot-deauna, înconjurată de o aureolă poetică, semăna foarte bine cu visiunile sale. Când Maxim vorbea de mama sa zicea tot-deauna :

— E frumoasă !

Şi Alice luase obiceiul de a crede în această frumuseţe a cărei existenţă o ignora.

Aşa că, în durerea sa, ea uită pentru câte-va momente gîndirile de suferinţă cari agitau sufletul seu şi se ciocniau sgomotos în crierul seu, pentru a admira, cîte-va secunde, pe mama logoaniculuî ei.

Din parte-i Nina privea pe această copilă cu o simpatie de care nu-şi dădea seamă.

Ea se simţea atrasă către tânăra visitatoare, fără a-şi putea explica în vre-un mod, această atracţiune.

Dar calmă, demnă, aproape severă în durerea sa pe care n'ar fi voit nici odată s'o împărtăşească unei necute, figura sa reflecta gîndirile pe cari le agita spiritul seu.

Mama lui Maxim îşi dădea socoteală de impresiunile tinerei visitatoare, fără aşi putea da seamă însă de adevarata lor expresie.

(Va urma)

Ultime informaţii

D. Rector al Universităţei print'o adresă a invitat pe d. decan al facultăţei de medicină să intervie pe lîngă membri comisiunelor instituite pentru cercetarea candidaţilor la catedrele de Anatomie descriptivă şi Patologie internă, ca să depuie la Rectorat, cît mai neîntîrziat, rapoartele lor, de oare ce a trecut termeuul îngăduit de lege.

Se ştie că pentru catedra de Anatomie descriptivă, candidează d-nii d-ri: F. Rainer, V. Imervol, G. Severeanu şi I. Tănăsescu, iar comisiunea pentru cercetarea lucrărilor e compusă din d-nii d-ri: C. Botez, E. Juvara, Gh. Socor şi E. Puşcariu.

La catedra de Patologie internă candidează d-nii d-ri: C. Zamfirescu, A. Lambrior, Bacaloglu şi Tatuşescu, comisiunea fiind compusă din d-nii d-ri L. Russ, E Riegler, M. Manicatide şi Gh. Dimitriadi.

Senatul universitar în şedinţa de aseară a recomandat în unanimitate ca membri în comisiunea de judecată a corpului didactic secondar şi superior pe d-nii:

C. Leonardescu, I. Rallet şi V. Dimitriu.

La liceul Internat din localitate se fac pregătiri pentru primirea ministrului Disescu care va vizita şi acest liceu—cu ocazia venirei în localitate la 24 curent

D. George Bogdan, inspector administrativ, Duminecă seara va pleca în unul din oraşele din nordul Moldovei, pentru facerea unei anchete.

De acolo, după cît suntem informaţi, va pleca la Bârlad, de unde va face un raport confidenţial d-lui prim-ministru asupra atitudinei poliţiei cu prilejul recentelor tulburări antisemite.

Intrunirea de la d. Poni

Aseară membri comitetului executiv al fostului club liberal s'au întrunit acasă la d. P. Poni, strada Cogălniceanu şi au discutat asupra situaţiei.

Toţi membrii şi în special d. Poni, au combătut cu mare vehemenţă pretenţiunile tinerilor şi s'au pronunţat pentru crearea unui nou club în Iaşi.

Faţă cu această hotărîre, d. Poni a declarat că va trimite un ultimatum tinerilor liberali. Acest ultimatum va consta în faptul, că se va trimite, din nou, liberalilor tineri, proiectul de statut şi dacă ei nu vor consimţi, nici de astă dată, să-l semneze, atunci ruptura va fi definitivă şi liberalii tineri se vor constitui în un nou club.

*

Un liberal tînăr, pe care l'am putut vedea astă-zi, ne-a confirmat că la întrunirea de eri a comitetului s'au luat hotărîrile despre care vorbim mai sus şi ne-a declarat:

— Noi nu vom semna acele statute, căci aceasta ar însemna să ne sinucidem. Noi avem aceleaşi drepturi ca şi cei bătrîni, căci între noi şi ei doar atîta osebire este: că ei au avut vreme să ocupe felurite demnităţi; iar noi încă nu.

D. Poni şi amicii sei se intreabă dacă îşi închipue că vor putea, cu una cu două, să instaleze un club nou.

Ei uite că clubul suntem noi, tinerii, fiind-că majoritatea e cu noi.

Intrăm în era luptelor pe faţă—asta e sigur.

*

Un alt liberal tînăr ne-a declarat că în privinţa creărei un nou club, liberalii tineri sunt în divergінţă. Unii vor să se creeze un club,—alţii sunt contra.

Adevărul este că liberalilor tineri le lipsesc fondurile materiale necesare creărei unui club.

*

La palatul justiţiei s'a discutat azi, între liberali tineri şi liberali bătrîni, hotărîrea ce-a fost luată la întrunirea de la d. Poni.

Un grup de liberali tineri s'a răfuit, rînd pe rînd, cu domnii Neculaide, Liteanu şi doctor Botez, pe care un proces, în care a fost numit medic-expert, l'a adus la palat.

Din convorbirile urmate a reeşit un fapt evident: disidenţa liberală a ajuns la culme.

Se pare că ministerul instrucţiunei va reveni asupra dispoziţiunei în ce priveşte orariul cursurilor de la şcolile secundare.

Intru cît experienţa a dovedit că nu rezultă tocmai mari foloase pentru elevi din faptul că nu se ţin cursurile după amează şi că acest timp este întrebuinţat, mai cu samă în timpul ernei, pentru scopuri care nu cadrează cu o serioasă cultură şi educaţie, este vorbă a se stabili un orar de vară şi unul de iarnă.

Cursurile în timpul verei nu vor fi de cît dimineaţa, iarna, însă, ele vor avea loc şi după amează.

Se comunică din Tomeşti că sătenii din cotuna Osoi, nemulţumiţi de faptul că parte dintre ei au fost amendaţi, pentru absenţele făcute de copiii lor, au manifestat, în număr de cîte-va sute, în contra învăţătorului acelei cotuni.

Invăţătorul Toma a lămurit pe săteni, că nu poate fi el învinuit de neajunsurile pe care le întîmpină, de oare-ce aşa-i legea.

In urma sfaturilor învăţătorului, sătenii s'au liniştit împrăştiinduse pe la casele lor.

Aflăm cu plăcere că mîne sara Duminică va avea loc cununia religioasă a d-rei Alexandrina Atanasiadi, fiica d-nei Ruxanda Atanasiadi, şi sora d-lui Alex. Sturzescu, cu d. locotenent Alex. Frim.

In ziua de 18 Februar ora 9 dimineaţă se va vinde prin licitaţie în piaţa halei din localitate, de către regimentul 7 călăraşi, un număr de 36 cai trecuţi la reformă.

S'a anunţat la timp că d-l Inginerr Pişca din Paşcani ceruse poliţiei din Iaşi, urmărirea d-nei Maria Pişca care a dispărut în tovărăşia unui tînăr Const. Vasiliu.

In urma cercetărilor poliţiei s'a constatat că acea domnişoară nici n'a trecut prin Iaşi şi că scrisoarea pe care inginer o primeşte din Iaşi şi care l'a făcut să creadă că flica sa se află în aici, n'a fost de cât o manoperă pentru a înşela pe urmăritori.

Este vorba ca şi orăşelul Podul-Iloaei să fie trecut în lista oraşelor unde urmează să se înfiinţeze cîte o judecătorie de pace.

Se ştie că prin noul budget al ministerului de justiţie se prevede înfiinţarea a 24 nuoi judecătorii de pace.

La Liceul Naţional se furau de mai multă vreme cărţi şi mântăli, fără ca să se poata afla autorul.—Acum eite-va zile se furase şi 3 instrumente de muzică. In urma cercetărilor domnului Director Teodoreanu, hoţul a fost aflat. El e un elev din clasa a II-a de la acel liceu. Luat din scurt a declarat că a sevîrşit furtul din îndemnul unui sergent major regi-13, ca mai apoi cîştigul să-l împarţă amîndoi.

Judiciare.—La secţia I-a a curţei se cercetează astă-zi apelul făcut de doamna Alexandrini, soţia fostului şef de mişcare de la serviciul C. F. din Botoşani, contra ne-acordărei pensiunei. Aldxandrini nu implinise anii de serviciu, dar moştenitorii sei susţin că moartea i-a provenit în urma unui accident de serviciu.

In audienţa de azi a curţei îşi vor depune raportul domnii profesori doctori Botez, Bogdan şi Manicatide, cari au fost însărcinaţi de curte să se pronunţe dacă meningita, care a produs moartea inginerului, putea fi rezultatul unui accident.

*

La aceiaşi secţie se va judeca azi apelul făcut de d. Fr. Ficher contra sentinţei tribunalului Dorohoi, care a ordonat un sechestru judiciar pe moşiile pe care d. Fischer le are arendate împreună cu d. Ananiescu.

Pledează în acest proces, domnii: A. A. Bădărău, M. Cantacuzin, V. Sculi, G. Nicoleanu, Osv. Teodoreanu şi Ernest Cananău.

*

Procesul bandei de tîlhari — minori se va judeca înaintea curţei, s, I, la 2 Februar.

La aceiaşi secţie, la 16 Februar, procesul nenorocirilor întîmplate în 1905 cu prilejul deraierei din str Apeduc.

Din partea S. S. directorul Mitropoliei primim următoarea îmbucurătoare ştire asupra sănătăţei I. P. S. S. Mitropolit:

Domnule Director

Pot să vă informez pozitiv, că starea sănătăţei I. P. S. Mitropolit al Moldovei D. D. Dr. Parthenie merge spre bine, aşa că, în 2 -3 zile va fi pe deplin restabilit.

Administraţia comunală ne roagă să exprimăm mulţumiri clubului „Concordia" din localitate, care a pus la dispoziţia primăriei 100 bonuri cite 200 Kilograme lemne, spre a fi distribuite săracilor fără osebire de naţionalitate.

Obştiile săteşti.— *Acum cînd chestiile săteşti sînt la ordinea zilei, credem necesar a da cititorilor cîte-va date interesante cu privire la moşiile statului arendate actualminte obştiilor şi la preţurile de arendă stabilite.*

Din informaţiile date de Ministrul Domeniilor, în comitetul delegaţilor comunei, resulta că;

Moşiile statului care sînt date pentru o arendă anuală mai mare de 10000 lei, au o suprafaţă totală de 407636 hectare şi produc o arendă tolală de 6126000 lei.

Din aceste moşii, numai 24 sînt arendate obştiilor; şi intinderea totală a acestora e de 16543 hectare. corespunzînd unei arende anuale de de 464081 lei.

Renta mijlocie pe hectarul de pămînt arendat este de 15 lei 05 bani. Renta minimă e de 8 lei (pentru unele moşii de munte); iar renta maximă e de 52 lei 95 b. (în jud. Roman).

In rezumat renta mijlocie pentru moşiile arendate obştiilor e de 28 lei pe hectar.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 20 Ianuarie

Camera

Bucureşti.— *D. N. Botez, deputat de Bacău, a adresat o interpelare ministrului de interne în chestia alimentărei oraşului Iaşi cu apă.*

O declaraţie a d-lui general Manu

Bucureşti— Un redactor al ziarului „Adevărul" întîlnind pe d. general Manu, ministru de răsboiu, a avut cu d-sa o convorbire cu privire la acuzaţiunile pe care d. Sturza le-a adus în întrunirea de la „Dacia", cum că se fură în armată.

Dl. General Manu a răspuns următoarele:

— *Vă rog să spuneţi la gazetă că somez pe dl. Sturza ca'n senat, unde putem să discutăm în contradictoriu, să facă macar un început de dovadă că în armată se fură sub administraţia mea.*

Sunt gata să-i pun la dispoziţie ori-ce dosar spre a dovedi acuzaţiunea ce-a vîdicat

Il aştept.

Generalul Lahovari

Bucureşti.—O telegramă din Lausane anunţă că starea generalului Lahovari este alarmantă.

Mişcarea în magistratură

Bucureşti. — D. Bălăşescu, fost prim-procuror, a fost numit preşedinte al Tribunalului Tutovei;

d. Sărăţeanu, a fost numit prim-procuror la Galaţi;

D. Nicolau, judecător sindic la Ilfov;

D. Metaxa, jude de şedinţă la Prahova, a fost mutat jude sindic la trib. Ilfov;

D. Ariton a fost numit judecător de şedinţă la trib. Prahova.

Isprăvile d-lui Iorga

Bucureşti, — *Articolul din „Adevărul" de aseară, intitulat „Isprăvile d-lui Iorga", a avut darul să producă o vie mişcare în sinul studenţimei universitare.*

Ast-fel o delegaţie de studenţi s'a presentat astă-zi la redacţia ziarului „Adevărul" şi a cerut fără nici o discuţie, să se retracteze cele publicate prin ziar.

La refuzul direcţiei de a face asemenea retractare studenţii au ameninţat cu devastarea complectă a redacţiei ziarului.

Autoritaţile au luat măsuri în consecinţă.

Intrunirea liberală de la Craiova

Bucureşti.—*Din Craiova se anunţă că prin manifestele prin carese convoacă publicul la întrunirea dela 21 Ianuar, se anunţă că vor lua cuvîntul domnii Dimitrie A. Sturdza, I. Brătianu, Emil Costinescu, Vasile Lascar şi M. Ferechide.*

Bătrînii liberali din Craiova vor fi reprezentaţi prin d-nii Neculaide, N. Pop, Chiţu, Romanescu şi Ciocazan.

Tineritul liberal va fi representat prin domnii Ilarie Izvoranu, Virgiliu Broscărescu şi Bianu.

Corespondentul nostru asigură, însă, după informaţiile positive ce le posedă, că deşi anunţaţi prin manifest: d-nii Costineascu, Luscar şi Brătianu, nu vor participa la acea întrunire.

Deces

Bucureşti.—Al. Steriade director al reşedinţelor regale, a incetat din viaţă.

O sinucidere sensaţională

Berlin.—*Produce mare sensaţie sinuciderea baronului de Eberstein, directorul unei mari bănci şi aparţinînd unei din cele mai mari familii din Prusia.*

Nu se cunosc cauzele sinuciderei.

Noul ministru de justiţie

Buda-Pesta. -*Anton Günter a fost numit ministru de justiţie al regatului ungar în locul d-lui Polonyi, demisionat.*

Noul ministru a plecat la ora 5 la Viena, spre a se prezenta Imparatului.

Un oraş înzăpădit

Berlin.—Asupra capitalei imperiului German continue să cadă o enormă cantitate de zapadă, circulaţia trenurilor, tramvaielor şi omnibuzurilor este complect întreruptă, zeci de mii de oameni au fost scos spre a curăţi liniile şi a restabili comunicaţiile, dar totul a fost în zadar.

Berlinejii cari la început se amuzau straşnic de zapada căzută şi dăduse oraşului un caracter de veselie cu adevărat de carnaval, sunt acum îngrijaţi mai cu samă din cauza faptului că nu sunt pregătiţi pentru o temperatură atît de scăzută.

Catastrofa din Reden

Berlin. — Lucrările de salvare pe urma catastrofei miniere din Reden au început.

Din nerorocire nu s'au extras de cît cadavre, în mare parte carbonizate.

O vie agitaţie se constată printre lucrătorii regiunei.

Conte hoţ

Berlin.—Poliţia de aci a arestat pe contele italian Edward Giuseppe, care în ultimele zile, atrase atenţia asupra enormelor cumpărături ce făcea, emiţînd cekuri.

Eri a cumpărat bijuterii pentru 50,000 mărci.

Poliţia dovodind că contele emitea cekuri false l'a arestat.

Expulsarea baronesei de Schönberg

Buda-Pesta. — Se confirmă în mod oficial că guvernul a hotărît expulsarea baronesei de Schönberg.

Citată pentru eri la poliţie, baroneasa a refuzat să se presinte, agenţii însă au condus'o la directorul poliţiei, unde ea a declarat că nu s'a presintat pentru că se simte bolnavă. Puţin după aducerea ei la poliţie a sosit şi avoeatul ei dr. Herz.

Baroneasa va fi expulzată în noaptea de 23 Ianuarie orele 12.

Toate ziarele se ocupă de viaţa acestei baronese şi unul din ele afirmă că ea nici nu-i baroneasă, că a dus pururea o viaţă uşoară şi că a întreţinut relaţiuni amoroase cu dr. Segard la vrîsta de 14 ani.

Vizita regală

Paris.—Ambasada engleză de aci a comunicat oficial că regele şi regina Angliei, întovărăşiţi de fiica lor, vor veni la Paris la începutul lunei Martie.

Nunta lui Rotschild

Viena.— Duminică va avee loc aci căsătoria Lordului Rotschild cu d-ra Rozica Berthenstein, din Oradea mare.

Se spune că d-ra Berthenstein e de o frumuseţe uimitoare.

Candidatura unui naţionalist

Buda-Pesta.—Se anunţă că candidatul partidului romîn pentru scaunul de vacant de la Bocşa va fi d. dr. Valeriu Branişte.

D-sa a adresat alegătorilor un manifest prin care îi îndeamnă să lupte cu energie în contra asupritorilor şi să nu se intimideze că guvernul a împănat ţinutul cu jandarmii.

Neînţelegeri

Paris.—Ziarele afirmă că ar fi izbucnit serioase neînţelegeri între generalul Prequart, Ministru de Război şi subsecretarul de stat.

Avalanşă

Obersdorf.—Avalanşele în prăbuşirea lor au acoperit două case în care se aflau 15 locuitori, din care 5 au fost ucişi.

Oraşe incendiate

Francfort.—Se anunţă că oraşul Sidney este în flăcări, de asemenea în oraşul Harrisbourg din Pensylvania, cartiertl principal este în flăcări şi pagubele sunt de milioane dolari.

Un mare scandal

Slatina.— In toate cercurile de aci produce mare sgomot, cercetările pe care parchetul din localitate le-a întreprins în contra d-lui Nae Mateescu Pîrlog, antreprenorul exploatărei pădurilor statului, acuzat că ar fi chinuit şi violat o fată de 11 ani, care se afla în serviciul lui.

TEODOR PISOSKI

AVOCAT

— *6, Strada Unirei 6* —

Ore, de consult: 4-6 p. m.

Primaria Comunei Iaşi

Serviciul Administrativ

Publicaţiune

Observînd că din cauza unei concurenţe neleale se pun în comerţ lămpi incandescente de o proastă calitate, atît din punct de vedere al luminei cît şi al consumaţiunei specifice;

Pentru a se înlătura această stare dăunătoare publicului;

Serviciul Technic al acestei comuni este însărcinat ca la cerere să controleze şi să facă măsurătoarele necesare a lămpilor de ori-ce provenienţă.

p. Primar, *Savel Manu.*

Secretar *C. Gall.*

No. 00794

1907 Ianuarie 15

Prima Societate de Economie

URBEA IAŞI

Domnii membri ai Primei Societăţi de Economie din Urbea Iaşi, sunt convocaţi în adunare generală pe *Duminică 21 Ianuarie 1907* oara 12 şi jumătate din zi, în localul *Şcoalei primare de băeţi No. 1 de la Trei-Erarchi de lîngă biserica Trei-Erarchi.*

La ordinea zilei sunt următoarele cestiuni:

1 Raportul Comitetului de administraţie despre mersul afacerilor Societăţei în cursul anului social 1905—1906, aprobarea bilanţului şi descărcarea administraţiei de gestiunea acestui an.

2 Raportul Comisiunei de Control relativ la cele ce a constatat ea, cercetând scriptele de comptabilitate şi starea averei pe patru-lunia Maiu—August şi care Comisiune a luat parte la alegerea şi împărţirea dividentului pe anul social 1905—1906.

3 Alegerea unui membru în Comitetul de administraţie al Societăţei, în locul celui eşit la sorţi, conform art. 29 şi 55 din statute.

4 Alegerea Comisiunei de Control conform art. 29 şi 41 din statute, pentru patru-lunia Septembre—Decembre 1906.

5. Votarea budgetului Societăţei pe anul social 1906—1907.

6. Revenirea asupra votului dat în şedinţa din 28 Maiu 1906, relativ la propunerea de a nu se mai acorda împrumuturi chirografare pe sumi mai mari de 1,000 lei.

7. Chestiunea expropierei de aproape 4 m. din terenul clădirei casei cu sediul Societăţei luat în lut din faţă pe toată lungimea paralel cu strada Ştefan Cel Mare şi 2 m. şi 50 centimetri luat în lat din terenul clădirilor ş'al ogrăzei pe toată lungimea locului paralel cu strada Palat, cerut de Primărie în interesul alinierei str. Ştefan cel Mare.

8. Cestiunile ce se vor ivi în cursul şedinţei.

Aceasta fiind a doua convocare, adunarea poate lua decisiuni obligatorii pentru toţi membrii Societăţei cu majoritatea voturilor asociaţilor presenţi, conform art. 53 din statute.

Preşedintele Comitetului de Administraţie

C. Grigorescu

UN MARE EVENIMENT ARTISTIC

LA TEATRUL NAŢIONAL

Renumita Companie de

Operete Franceze

Compusă din *45 persoane. 690 costume, Coruri, arme etc.*

Cu ocazia trecerei sale in Egipt, se va opri şi in Iaşi pentru a da

2 Mari representaţii 2

in zilele de *Vineri 2 Februar* şi *Sîmbătă 3 Februar 1907*

Prima representaţie va fi

LE PETIT DUC

şi a doua

VERONIQUE

Orchestra sub direcţia Maestrului Lanciani

Decoruri speciale aduse de Trupă

Preţurile locurilor: Fotoliu de orchestru 14 lei, Stal I 10 lei, Stal II 6 lei, Stal III 4 lei, (Locuri pentru studenţi a 3 lei), Galeria 2 lei, Loja de 4 persoane 50 lei, Loja de 5 şi 6 persoane 60 lei. Balcon I, 4 lei, celelalte bănci 3 lei.

Sunt 12 ani de cînd nu s'a mai văzut o asemenea trupă în ţară.

Agenţia „Thalia" prevede o aglomeraţie extraordinară la aceste două representaţii; pentru a evita orice nemulţumire cu inceperea de astăzi *Marţi 16 Ianuar 1907 deschide locaţia.*

OCAZIUNE

Din cauză de plecare din ţară, se vînd eften diferite mobile şi obiecte casnice. A se adresa la d-na Nettie L. Unter, str Pomir 7.

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseşte cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ : **Farmacie FRATII KONYA.**

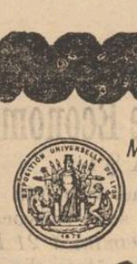

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĚRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigilĕza capsula.*

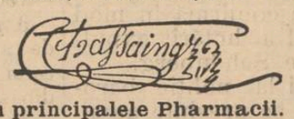

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

n Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmaciştĭ

NOROCUL

vă învită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Şansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întarziere de

Agenţia Teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta"

L O I Z A

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—**Iaşi.**

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repezi

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

Raymd **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE. VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

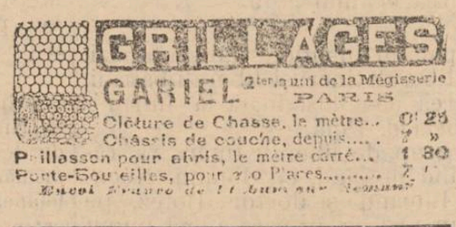

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strda Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rind în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacția și Administrația: Str. Ștefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUȚUREANU și LASCAR ANTONIU | Anul IV. —No. 54.—Marți 23 Ianuarie 1907.

Calomniile d-lui D. Sturdza

Mentalitatea politică a d-lui D. Sturdza, bătrînul șef al liberalilor, a luat în ultimul timp o întorsătură curioasă și îngrijitoare, așa că ea a început a da de gândit nu numai adversarilor, dar mai ales coreligionarilor săi politici.

Este știută de toți scena penibilă ce a produs la tribuna teatrului de la „Dacia", când aprins la față și gesticulînd din tot corpul a maltratat atât de sângeros pe reprezentantul cel mai simpatizat al tinerimei generoase, luîndu-i în mod brusc cuvîntul și chemîndul la ordinea zilei.

De toți sunt cunoscute memorabilele excomunicări atît de sgomotos făcute de bătrînul nervos și irascibil, în persoana unor importante personalități liberale, cu ocazia congresului ce a avut loc în casa d-nei Stolojan.

Cînd vedem dar, că aceste descărcări nervoase ale bătrînului șef al liberalilor să deslănțuesc chiar asupra unora din amicii săi politici, nu trebue să ne surprindă și să ne mire de loc, că o parte din aceste descărcări nervoase ating și capetele unora dintre adversarii săi firești din partidul conservator.

De aceea, numai admițînd această stare patologică, datorită bătrîneței și irascibilității sale maladive, ne putem explica psichologicește insultele și calomniile insolite și nedemne ce acest bătrîn autoritar și reacționar a aruncat așa din senin și cu atîta nechibzuință și inconștiență în discursul său de la „Dacia", asupra a trei din fruntașii cei mai străluciți și mai iubiți ai partidului conservator: d-nii general Manu, Take Ionescu și Al. Bădăreu.

Și am înțălege dacă aceste atacuri intempestive s'ar fi referit la faptele lor politice, la acțiunea lor in sinul partidului cunservator sau la activitatea lor parlamentară sau extraparlamentară ca oameni politici.

Nu. Din contra. Inarmat de iresponzabilitatea cu care e acoperit pe scena teatrului „Dacia", curagiosul șef al liberalilor atacă pentru că știe că n'are cine-i respunde imediat. Și în loc de a ataca pe adversar în acțiunile sale politice, caută să insinueze, să calomnieze, lovind pe adversarii absenți în cinstea lor personală.

Și aceasta este partea revoltătoare și neleală a procedeurilor ne-politice ale d-lui D. Sturdza.

Negăsind nimic de reproșat politicește acestor iubiți fruntași ai partidului conservator, dl. Sturdza gesticulează și strigă de pe scena teatrului „Dacia" că: *„la ministerul de răsboi se fură"*, că dl. Take Ionescu *„apără testamente false"*, că dl. Bădăreu *„speculează în afacerea principelui Sturdza"*, cîte cuvinte, atîtea neadevăruri, atîtea neexactități patente și revoltătoare.

Ni se spune că marele nostru fruntaș dl. general Manu, care este corectitudinea personificată, aflînd despre aceste nedemnități debitate de dl. D. Sturdza în întrunirea de la „Dacia", a zis unui gazetar: *„Vă rog să spuneți că somez pe dl. Sturza că în Senat, unde putem discuta în contradictoriu, să facă macar un început de dovadă că în armată s'a furat sub administrația mea; sunt gata să-i pun la dispoziție ori-ce dosar spre a'și dovedi acuzațiunea. 'L-aștept"*.

Zadarnică va fi așteptarea d-lui general Manu. D-l Sturza care știe să atace și să calomnieze numai in întruniri publice fiind sigur de impunitatea imediată, ca unul căruia nimeni nu-i poate respunde, nu va îndrăzni să repete aceste sfruntate neadevăruri la senat, căci la senat calomnia nu rămîne nepedepsită, în parlament, i se poate respunde și i se poate dovedi că tot ce afirmă sunt pure neadevăruri, curate calomnii, nedemne de un bătrîn, de un șef de partid.

Și într'adevăr e curioasă atitudinea D-lui D. Sturdza, ca și a celor alți amici politici, aflați in parlament. De ce ei care au la dispoziţiune tribuna parlamentară, de unde pot ataca guvernul și pe miniștri, chemându-i la răspundere pentru actele ce au a le reproșa, preferă tribuna de la «Dacia»? Cauza e lesne de explicat. Tribuna de unde a vorbit D-l Sturdza inseamnă neresponzabilitate. Tribuna parlamentului însă, implică discuție contradictorie, implică dovezi, implică responzabilitate. Și de aceia curagioșii calomniatori de la „Dacia", tac cu toții, amuțesc imediat ce dau de parlament și de banca ministerială.

Și unde calomnia și lașitatea este unită cu nelealitatea cea mai desgustătoare, este atunci când în parlament lauzi pe un om, aducînd elogii politicei sale financiare, pentru ca la «Dacia» să-l insulți și să-l calomniezi.

Și acesta este cazul D-lui D. Sturza bătrînul șef al liberalilor. E în memoria tuturor recenta discuțiune din senat asupra politicei financiare a guvernului cu care ocazie luînd cuvîntul, D-l D. Sturdza—departe de a mai blama „budgetul sălbatec" și „politica financiară nefastă" a D-lui Take Ionescu, n'a găsit destule cuvinte pentru a da aprobarea sa și a recunoaște starea prosperă actuală a finanțelor statului, cari au dat anul acesta un excedent de 45 milioane.

Cum se impacă însă limbagiul de la senat cu acela de pe scena teatrului „Dacia"? Și cum se potrivește această nepotrivire de păreri a unui bătrîn om politic și șef de partid, cu seriozitatea și demnitatea ce se cer aprecierilor leale și lipsite de duplicitatea a unui adevărat om de stat?

E trist, că D-l D. Sturdza, in calitatea sa de cel mai bătrîn om politic al țării, dă un asemenea urât exemplu tinerimei. Nu prin calomniarea adversarilor, ci prin respectul lor se face educațiunea politică a celor mai tineri. Iar atunci cînd invinuim de ceva pe adversarii noștri politici, un sentiment elementar de onoare ne obligă de a dovedi ceia ce afirmăm.

Și D-l D. Sturdza, nedovedind nimic din cele afirmate la „Dacia", însemnează că a calomniat pe cei atacați.

Lascar Antoniu

Oaspetele de mîine

Ministrul instrucțiunei publice, d. Const. Disescu, podoaba tribunei și fruntașul politic, vine mîine în Iași, pentru a se interesa de instituțiunile și mersul cultural al celei de a doua Capitale.

D-sa mai vine în mijlocul nostru pentru a ne vorbi, așa cum știe d-sa să vorbească, în folosul societății Crucei Roșie, și să ne spuie cu această ocaziune cuvinte sănătoase, de îmbărbătare și înălțare sufletească, de cugetare adîncă și de dragoste pentru adevăr și dreptate.

In împrejurările de acum, cînd totul pare falșificat prin curente nenorocite ce tind la rezvrătire, cînd cugetarea cu greu se poate sustrage influenței nefaste a unei dogme care însamnă lupta intre cei ce trăesc pe același pămînt și sub același acoperemânt, în ast-fel de împrejurări, cuvintul sănătos al omului superior va fi de o mare însemnătete și va constitui o fericită recreație pentru toți acei care nutresc idealuri altele de cât pe acel de a vedea reîntronat sistemul homo homini lupus.

Dar pe lîngă iubitorii de adevăr și frumos, se vor bucura și membri partidului conservator de prezența eminentului om de stat în Iași, căci cinstea lui cinstește partidul care înălțând ast-fel de oameni se înaltă și pe sine.

Și dacă cuvintele pe care le va pronunța d. Disescu în conferința d-sale vor forma deliciul iubitorilor de frumos, cuvintele ce le va pronunța la tribuna clubului conservator vor fi savurate de membrii partidului, căci decursul întâmplărilor din viața politică nu este mai puțin falșificat de cât acel al împrejurărilor vieței sociale.

CATE-VA NOTE

Confratele nostru simpatic, organul terenurilor virane, ne face cinstea unui articol foarte subțire.

Din acel articol, semnat *pro domo* (în traducere modernă: pentru... locul viran), am constatat, spre satisfacția noastră, că *Patriotului* nu-i place stilul nostru, nu-i place fraza noastră și nu-i plac cunoștințele noastre comerciale (chestia taxelor de înregistrare).

Fiind-că idealul nostru este să scrim așa fel ca să nu placem luptătorului Kisselifist, afirmările *Patriotului* ne-au produs multă mulțumire.

*

Domnul Ion Nădejde ghicește.

E specialitatea culoarei d-sale să ghicească, cu o condiție însă; să ghicească bine.

Dar d-sa ghicește prost. Un articol apărut în *Opinia* sub semnătura *Stan* a ieșit, din ghiocul d-nului Nădejde, ca fiind scris de d. Ghibănescu.

Rugăm pe directorul *Voinței* să-și mai examineze încă odată latul palmei, poate va fi mai norocos.

OBȘTIILE SATEȘTI

In art II din proiectul de lege să pun îndatoririle după care obștiile sătești pot să funcționeze, așa la punctul a): „Să fie compuse de cel puțin 25 de membri".

Cum am mai spus în unul din articolele precedente, nu știm cum să face compunerea, și închegarea obștiei, tot atunci am arătat și privirea noastră asupra chestiunei; cît privește pentru număr, trebue ca prin lege să să spue ca în obștie să fie cel puțin 25 și să fie înțăles că acest număr înfățoșază cea mai mică obștie, iar numărul sătenilor din obștie să fie crescând proporțional cu numărul sătenilor. De aseminea să se spue lămurit cine are drept să facă parte din obștie și cine nu.

La puntul b). „Să se supue aprobărei Casei centrale a Băncilor populare și a Cooperativelor sătești statutele lor și regulele dapă care vor împărți între membrii asociațiunei moșia luată în arendă și după care vor exploata. Casa centrală va putea aduce în statutele și în regulele de exploatare modificările ce va crede drepte și pe care asociațiunea să obligă a le primi. Oprindu-mă la acest aliniat, *mă ridic din toată puterea convingerei mele, contra acestei puteri fără margini a casei centrale a Băncilor populare.* In chiar chipul închegărei și funcționărei casei centrale a băncilor populare, găsesc o putere prea mare și care face și va face și greșeli mari, aceasta din pricina că închegarea casei centrale e prea restrînsă și de aceia nici nu poate exercita un control folositor în desvoltarea băncilor populare, în afară de cîți va inspectori care n'au timpul nici să controleze bine registrile, încolo nici o legătură între vederele acestei case și nevoile ce să arată prin băncile de la sate. Ce știu Domnii de la centru despre ceia ce se petrece la cutare sau cutare bancă? adecă știu ceia ce să poate strecura prin rapoartele acelor inspectori, care dese ori, dacă nu tot-de-a-una, au înteresul ca la centru să nu să cunoască cele ce să petrec pe la diferitele bănci, ba chiar își dau truda de a întuneca cu uitarea strigătele de durere ale acelor ce cad victimă lăcomiei acelora ce se folosesc de bănci pentru specule și camete care au pe urma închegărei băncilor populare la sate mijloacele cele mai lesnicioase pentru a stoarce pe țaran. Căci aceste bănci au mijloace restrinse, iar țaranul nostru neprevăzător și cheltuitor, să trezește iarna fără cele trebuitoare, aleargă la bancă, nu sunt bani, atunci să arată camatarul satului, care ia și de pe vii și de pe morți.

S'a făcut cred o greșală mare, că băncile acestea au fost încredințate învățătorilor. Eu am vorbit cu unia din ei și mi s-au plîns de surplusul de muncă ce cade asupra lor; căci pe lîngă multele îndatoriri ca luminător a satului, i să pun și sarcini străine. Astfeliu învățătorul nostru nu e învățător, e un hamal. Afară de aceasta învățătorul își perde aureola pe care trebue să o păstreze între săteni. In daraverile dintre săteni în loc ca învățătorul să servească de sfătuitor dezinteresat, el este cel cu mai mare interes, ca fiind omul băncei;—în loc ca să fie iubit de toată suflarea satului, cei saraci, cei cu daraveri cu banca, nu numai că îl urăsc, dar cată tot prilejul să-l lovească, să-și răzbune asupra lui—Iată ce au făcut din învățător băncile populare?

Pentru ca băncile populare și în special casa centrală să poată a-și da părerea în cunoștința de cauză, că trebue să cunoască lucrurile la fața locului, să ia hotărîri avînd siguranța lucrului, pe cînd astă-zi, lucrările se fac din birou și de persoane, care au foarte puțină atingere cu viața și nevoile țăranului.

Viitorul a 5,000,000 suflete Românești nu să încredințează cu așa ușurință puterei discreționare a unei instituțiuni cu puteri dictatoriale. Cum? Casa centrală să facă statute pentru chipul înțelegerei locale a țăranilor? E ceva neînțeles e o formă deghizată de impunerea voinței, e încredințarea vieței țăranului în mîna voinței a doi, trei oameni. Ințeleg că la alcătuirea statutelor să ia parte un judecător, care fiind cunoscut pentru competența sa, întovărășit de alte persoane pricepute în trebile țărănești să conducă desbaterile țăranilor, să-i lumineze, să cumpănească arătările lor legate de nevoile locului; dar casa centrală să poată scoate și pune îndatoriri în statutele obștiilor, aceasta nu numai că nu o înțăleg, dar mă rîdic contra ei ca e o primejdie puntru viitorul țărei mele.

Gr. C. Buțureanu

OAMENI ȘI LUCRURI

Ochi au și nu văd...

Dacă liberalii n'ar avea pe....Fischer, ar fi trebuit să-l inventeze, așa precum—dacă credem pe Voltaire—Dumnezeu ar trebui inventat dacă n'ar exista.

Iată bună oară că, după ce s'a exploatat pînă la plictiseală chestiunea „Trustului" și celelalte—legate de el, le vine apa la moară, tot grație unui Fischer, într'o mică și efemră campanie—cum să zicem?—antiregală pe jumătate, căci e vorba de o operă a M. S. Reginei: „Vatra Luminoasă".

In adevăr de cîteva zile prin presa liberală—începînd cu nobila „L' Indépendance"—suflă un vînt de ură în potriva caritabilei instituțiuni căreia ziarul francez îi făcea imputări dăunăzi că....întîrzie rezolvirea chestiei țărănești și mai știu eu cîte altele.

Se afirmă că la ultima întrunire liberală din Capitală însuși d. Sturza a făcut Carmen Sylvei indirecte mustrări pentru că....a acceptat o însemnată donațiune bănească de la un Fischer care a avut darul de a trezi în imaginația bătrînului șef—amintirea, halucinația americanului Rockefeller.

Și numai pentru atîta lucru—să se fi înstrăinat simpatiile întregului partid liberal—prin excelență dinastic—de la generoasa instituție, menită a da un azil nenorociților orbi? Numai pentru motivul că un Fischer a dăruit 10,000 de franci, au descoperit ziarele liberale că la „Vatra" nu e administrație ideală—ceva à la Creditul funciar?—și că s'a cumpărat un automobil și atîte alte grave abateri?

Par'că ne vine greu să credem.

Dacă această rubrică n'ar fi rezervată subiectelor esclusiv nepolitice am face cine știe ce alte presupuneri, ne-am gîndi că vor fi existînd poate și citadele filantropice precum există—marfă de specialitate liberală—citadele financiare...Ne-am gîndi că....Dar sunt atîtea și atîtea bănuieli, încît vom renunța a mai insista, mulțumindu-ne numai a degaja filosofia stranie a acestei subite indispoziții, a acestui acces de dragoste și de zel pentru clasele dezmoștenite ale satelor cărora le face concurență—cetiți și vă cruciți!—„Vatra Luminoasă" a Reginei Elisabeta....

Oamenii de inemă vor găsi că e o crnzime neiertată a lovi într'un filantropic așezămînt destinat orbilor,—cea mai nenorocită categorie de viețuitoare.

Oamenii de bun simț vor găsi că patima orbește pe politiciani și acestora le va aplica vorba evanghelistului:

—Ochi au și nu văd....

Căci nu e orb mai rău decît acel care nu vrea să vadă.

Rodion

Ce n'a scris Sardou

Literatura și celebra „afacere"—Rolul unui dramaturg—Sardou și „sindicatul"—Imaginație și intrigă—Pagini de dramă—O scrisoare monosilabă—Operă inedită.

Ne-am ocupat nu de mult de cea mai nouă dramă parisiană avînd aluziuni transparente la marea eroare judiciară devenită nemuritoare prin intervenția legiunei de scriitori și cugetători franceji, începînd cu Emil Zola. Drama în chestiune a lui Gaston Leroux, se intitulează „La maison des juges" și atinge delicata chestiune a eroarei judiciare în sine ca și a îndărătniciei cu care, de ordinar, își susțiu și își apără greșala acei cari au săvîrșit-o, lucru amintit și de Zola în una din cele patru „Evanghelii" ale sale.

Era firesc ca peripețiile unei atari mari drame sociale care a sguduit universul să nu lase indiferenți pe scriitorii profesioniști, cîntătorii de subiecte captivante, scrutatorii eternului „nou" și nescris încă. Se pare însă că numărul acelora care s'au pasionat de celebra „afacere" e mai mare de cum se credea și unul din aceștia e însuși *Victorien Sardou*, cel mai abil constructor de fantasii dramatice, cel mai fecund născocitor de situații senzaționale și mișcatoare.

Cu prilejul marei dinstincțiuni ce i s'a acordat zilele aceste în consiliul „Legiunei de onoare." colaboratorul lui Sardou — Paul Marian — ne povestește în *Gil-Blas* următoarele detalii originale.

Când a isbucnit afacerea Dreyfus, Sardou a fost unul dintre acei cari s'au pasionat mai mult pentru tragicile peripeții ale acestei drame unice și mișcătoare. Cu temperamentul său de dramaturg, ceia ce îl atrăgea mai mult a fost acea admirabilă învălmășeală, cu mai multe încurcături ca cea mai încurcată melodramă, care se desfășură în mijlocul loviturilor teatrale fără precedent, care aruncă scîntei străluci, lumină încetul cu încetul, ajungînd a se desnoda într'un chip foarte simplu, cu seninătatea celor mai frumoase tragedii antice.

Moartea colonelului Henry, în special, îl sgudui în cel mai înalt grad și nu voi jura dacă autorul *Urei* n'a păstrat oare care tandrețe intimă pentru toate acele povești ale „martorilor" mai mult sau mai puțin sincere, că au văzut pe sinucisul din Mont-Valerien tot așa de sănătos ca mine și ca Dv. cînd la Rotterdam, când la Londra, cînd în Brazilia și mai știu eu unde!

După ce curtea de Casație a fost sezizată, pentru prima oară, de cererea de revisuire a acestui proces nedrept, se răspîndi sgomotul că, cu toată ancheta atît de luminoasă pe cît de incomplectă, Secțiile-Unite ar putea respinge cererea sub un simplu pretext juridic. Victorien Sardou, foarte turburat de acest sgomot veni s'anunțe pe acei cari se constituiseră apărători ai lui Dreyfus, că «avea știri rele de la Curtea de Casație». Se discută foarte mult ce e de făcut spre a se crea o mișcare a opiniei publice. A mers pînă acolo în cît a agitat chestiunea reîntoarcerii lui Zola — refugiat pe acea vreme în Englitera — ceia ce ar fi provocat imediat desbateri publice. In urmă însă se ajunse la ideea că publicarea anchetei Curții criminale ar ajunge să lumineze deodată cîte-va puncte lăsate încă în întuneric. Mathieu Dreyfus reușise să-și procure o copie după principalele dispoziţiuni, și cu posibilitatea complectărei dosarului.

Dar cum legea interzice divulgare anticipată a actelor de procedură, era sigur că ziarul, care ar întrepinde publicarea dosarului, s'ar expune la perchiziţiuni, la urmări corecționale. Era nevoe de siguranța discreției și a iscusinții cât și de devotamentul persoanei care ar duce "copia" la ziar, pentru ca să nu fie puși în cauză nici unul din avocații lui Dreyfus și în particular maestrul Mornard, apărătorul în fața Curții de Casație, care de altmintrelea era cu totul străin de ori ce intrigă. Aceasta a fost urzită fără știrea lui.

Victorien Sardou, fără a sta pe gânduri, se oferi să fie dânsul acea persoană discretă și devotată, afirmând că ar fi cel mai fericit ca să fie urmărit pentru această cauză, el care găsise mijlocul de a lua asupră'și totul, asumându'și toată răspunderea. Dacă poliția și-ar băga nasul, ar declara că, pentru a'și pune proiectul în aplicare de a scrie o piesă asupra lui Esterhazy și pentru a putea documenta personagiul în chestie, și-a procurat documentele prin unul din procedeurile obicinuite de autorii dramatici.

Mai mult decât o săptămână, 15 zile

poate Sardou merse regulat, în fie care seară, să ducă ziarului copia pe care i-o dădea zilnic Iosef Reinach, copie ce Reinach o primea în fie care dimineață de la Mathieu Dreyfus. Drumurile zilnice, ale lui Sardou, la un ziar la care n'avea ce face, cel puțin așa de regulat, deșteptară oarecum atenție. Observând că era „urmărit“ Sardou se înlocui el însuși prin o tânără literată, foarte amabilă și foarte spirituală, doamna *Fred Gressac*, care luă, cu mult devotament, rolul lui Sardou și era plină defericire că în afacerea Dreyfus avea și dânsa rolul unei adevărate „dame voalate“.

Orice ar fi fost, din această colaborare mai mult sau mai puțin misterioasă, publicarea anchetei Curții de Casație fu asigurată cu o regularitate perfectă și cu o discreție absolută. Când poliția, după invitarea guvernului, făcu percheziție în birourile ziarului în chestiune, ea nu găsi nici cel mai mic petic de hârtie în legătură cu afacerea Dreyfus și nu putu să împedice publicarea, chiar a 2-a zi, a depoziției lui Dupuy, pe acea vreme președintele consiliului de miniștri. Ziarul a plăti amenda și Victorien Sardou, care condusese așa de bine intriga, n'a fost de loc bănuit, nici n'a avut nevoe să se apere...

Mai tîrziu, Sardou avu iarăși prilejul să-și pue, în serviciul aceleași cauze, admirabilele sale calități de scrutator. Lumea era surprinsă că la procesul din Rennes, n'a apărut, în mijlocul atâtor martori ai acuzării, acea faimoasă „femee Bastian“ care strîngea hîrtiile maculatură și rupte din coșurile și sobele ambasadei germane și care a fost mult timp numită „calea ordinară“. Aflând din întâmplare că această femee „dispăruse“ în momentul procesului din Rennes și că agenții ministerului de războiu au instalat-o pe aceea vreme, în fundul Marly-ului, Josef Reinach ceru amicului său Victorien Sardou ca să scoată la lumină această afacere. Sardou se puse pe lucru, și nu avu multă bătae de cap ca să adune toate probele șederii la Marly a pseudodoamnei Zimmermann și reuși să stabilească, în mod neîndoios, și acest punct al istoriei....

Nu e vorba să reamintim toate aceste detalii, însă să arătăm lupta pe care a avut-o în decursul acestor ani ca să lumineze pe cei orbiți de buna credință și de a înfiltra în toți creeri, priceperea sa clară a unei afaceri atît de simple, cu toate complicațiunile ei.

Cît timp Dreyfus nu a fost readus din insula Dracului, Sardou avea nopți de neodihnă. „*Grațierea*“ i-a redat liniștea și odihna. Un lucru îl obseda încă, și acest lucru era acea pată de nedreptate care dezonora Franța în zorii veacului al 20-lea. Tremura ca țara lui să nu ajungă să fie îndeajuns spălată și repeta zilnic intimilor lui că n'ar dori să moară pînă ce nu va vedea și actul al 5-lea al celei mai teribile drame.

Vara trecută, în ajunul serbării naționale, Joi 12 Iulie, cam după prînz, prima ediție a ziarelor aduse vestea că Curtea de Casație a făcut dreptate, că trista pagină care întuneca istoria noastră a fost în cele din urmă nimicită. Din Bulevardul Courcelles, locuința lui Sardou, plecă în cea mai mare grabă un servitor care se prezentă la Hotelul din Avenue Van Dyck unde locuește Reinach. Aducea, spunea servitorul, „câteva rînduri grăbite“ din partea d-lui Victorien Sardou.

A fost, într'adevăr, un cuvînt. Cam întrigat, deputatul Alpilor de jos, se grăbi să rupă plicul, în care găsi cartea de vizită a autorului *Patriei*, pe care era scris acest cuvînt simplu, subliniat: „*Uff*!!“

*

E lesne de văzut că Sardou se pasionase pentru neasemănata bogăție de picante și dramatice întîmplări ale „Afacerei“ — dar în același timp de partea ei umanitară și de sacrificii. Ar fi aproape de necrezut ca din enormul material de fapte și lupte, marele dramaturg să nu ne rezerve încă o lucrare inedită, vrednică de geniul acestui fecund artist.

As.

„Opinia“ în Provincie

Huși. 20 Ianuarie

Corectitudinea și moralitatea d-lui Zelinschi Codreanu.—Serbare.—Linia Crasna-Huși.

România și românul are brațele deschise și primește pe ori-cine în sînul său cu condițiune ca să-și caute de nevoia lui nu să se ocupe de alții. D. Zelinschi, venit de prin fundul Galiției, căci fizicul și căutătura nu desmint acest lucru; prin lingușire, milogeală și înșelăciune a făcut pe diferiți români să-l sprijine, să-l întroducă în casa cea mare a romanismului și să-i asigure și situație.

D-sa a făcut însă ca ariciul și imediat ce s'a văzut asigurat, a lucrat și lucrează la tulburarea liniștei societății românești și chiar la distrugerea unor români prin diferite mijloace.

Acuză prin *Neamul Românesc* pe d. Gh. Ghibănescu, profesor, că la examenul de capacitate ar fi favorizat pe un candidat evreu. Toți s'au întrebat, dacă acel evreu nu merita să absolvească gimnaziul, de ce profesorii și în sprcial Zelinschi Codreanu, i-a dat note și l'a trecut prin toate clasele gimnaziale?

Nu cum-va d. Zelinschi, e acel profesor care numit în comisiunea elevilor în particular în locul decedatului C. Arnăutu a pus nota 10 unei eleve, fără să corecteze tezele? E lucru corect acesta?

Nu cum-va d-sa e acela care în loc să pue note elevilor la limba germană, pune în rubrica englejei și italienei? Parcă toți elevii ar fi engleji ca d-sa.

Acest d. Codreanu în loc să se ocupe de lecțiile de limba germană și prin stăruință, muncă și metodă să ajungă ca elevii să poată profita ceva în curs de trei ani; din contra el transformă orele de germană în ore de injurii adresate persoanelor marcante din țară, părinților elevilor și în agitații.

Părinții elevilor s'au scandalisat de atitudinea acestui venetic care caută să demoralizeze copii și infiltrează în mintea lor idei sub-versive; ceia ce a dat naștere unui conflict între el și d. N. Teodorescu care s'a terminat în fața tribunalului și a făcut ca mulți părinți să-și retragă copii de la Gimnaziu fiind imposibil de a mai urma la școală.

Mai mult încă acest profesor, care abia a intrat în cetățenia română are obrăsnicia să batjocorească prin Neamul Românesc, atacă persoane nevinovate din cauza unor ușurinți a moștenitorului defunctului Teleman. Faptă mai morală ar fi fost ca d. Zelinschi și cu ceilalți buni români care au îmbrățișat pe Manoliu când i-a remas jum. de milion, să găsască momente ca să-l sfătuească în bine, nu să-l primească cu alai în club, să joace averea la masa verde, și azi să plângă pe ruinele Cartageii

Dar acest specimen, cu toate avertismentele date, nu încetează de a lucra pentru turburarea liniștei publice căci nu e ocazie ca să nu agite pe elevi și moment ca să nu lovească în românii băștinași. I s'a infundat însă.

Parchetul Tribunalului Fălciu l'a trimes în judecată penală pentru faptul de calomnie și credem că cu tot sfatul și stăruința clicei, Tribunalul își va face datoria și nu va ținea samă de individ, ci va judeca după faptă, dând prin aceasta un exemplu.

Ziua de 30 Ianuarie, sf. Trei-ierarchi, va fi poate pentru bine-cuvîntarea gimnasiului „Anastasie Panu“, ca să scape de un intrigant, calomniator și turburător a liniștei publice.

*

Azi 22 Ianuarie fiind patronul gimnasiului „Anastasie Panu“ se va face o panacliidă, iar după serviciul Divin, D-nu Bănilescu, Directorul gimnasiului va ținea o desertație în localul gimnasiului.

La aceasta serbare va lua parte și d-nu Gh. Ghibănescu, profesor și Deputat.

*

D-nu Deputat Gh. Ghibănesu, s'a interesat de îmbunătățirea ce s'ar putea aduce liniei ferate Crasna Huși. A arătat necesitatea largirii acestei liniei intregului guvern, și spre a arăta ca e străjer fidel concetățenilor sei, și că se interesează de imbunătățirile necesare județului s'a asociat și la interpelarea d-lui deputat de Ilfov Iancu Bratescu.

Litere-Științe-Arte

Aghata Bărsescu și-a încheiat ciclul representațiilor cu cele două spectacole de beneficiu, de la 20 și 21 Ianuarie: *Hero și Leandru*, *Eva*. In lipsa unei dări de seamă complecte înregistrăm părerea unanimă că în ambele aceste spectacole marea artistă a entusiasmat cu desăvîrșire numerosul auditor care se grăbise să vie pentru a nu pierde prilejul celor două minunate seri de teatru. *Hero* din piesa lui Grillparzer și *Eva* de Richard Voss sunt înscrise în rîndul celor mai perfecte creațiuni ale Agatei Bîrsescu. Studențimea universitară, recunoscătoare marei amabilități a artistei, care i-a oferit cele două representații și-a manifestat în chipul cel mai călduros sentimentele de recunoștință și de admirație; iar imensa asistență s'a asociat în mod spontaneu și unanim la bine meritata manifestație de simpatie.

In seara de Sîmbătă, după terminarea spectacolului de la Teatrul Național, D-ra Bărsescu și-a făcut apariția în saloanele clubului „Concordia“ unde avea loc frumosul bal al unei asociațiuni studențești.

Aici artista a recitat trei mari monologuri în limba germană cum și versuri românești din Eminescu și Carmen Sylva. Acei cari au putut-o asculta erau uimiți de forța și puritatea glasului superb al artistei, — în care nu se simțea de loc oboseala unui rol atît de greu ca a lui Hero.

Numerosul public a făcut ovațiuni artistei care a onorat serbarea rămînînd în mijlocul oaspeților aproape pînă în zorii zilei, cînd a plecat în sunetele muzicei și în aplauzele studențimei.

*

Iată programul conferințelor populare cari se vor ținea în cursul anului 1907, în amfiteatrul gimnasiului din Dorohoi de la orele 3—4 după amiazi:

Duminică 4 Februarie, d. G. G. Bughele: „Divanul ad-hoc al Moldovei (1857), Duminică 11 Februarie, d. advocat G. Florescu: „Crimă și pedeapsă“ Duminică 18 Februarie, d-na Maria Eugenia Scriban: „Femeea în Literatură“, Duminică 25 Februarie, d. dr. I. Apostoleanu: „Alimentația populației romîne“, Duminică 4 Martie d. locot. Ioan Rădulescu: „Iubirea de Patrie“, Duminică 11 Martie, d. Profesor Ioan Martinescu, „Octavian Goga“, Duminică 18 Martie, d. advocat Gh. Marcu: „Arta în Provincie“, Duminică 25 Martie d. învățător I. Rachițanu: „Vasile Alecsandri“, Duminică 1 Aprilie, d. profesor I. Monariu: „Cum trăim și cum petrecem“; Duminică 8 Aprilie, d. profesor Enache Peclitariu: „Oxigenul“ (cu experiențe), Duminică 15 Aprilie, d. institutor M. Gheorghiade; „Educația fizică și exercițiile Corporale“, Joi 26 Aprilie, părintele profesor C. Ciocoiu, „Simțimîntul religios în omenire“, Duminică 29 Aprilie, d. medic veterinar M. Andreescu: „Boalele infecțioase și transmiterea lor la om“, Duminică 6 Maiu, d. învățător N. G. Ionescu: „Lumină și întuneric“, Duminică 17 Maiu, d. învățător Ioan Ilasievici: „Chestia țărănească“.

*

STRUNA ZILEI

Avocatul bucureștean care a escrocat 5000 lei dîndu-se drept Radu Porumbaru e un nobil in vinele căruia curge singe princiar.

Adevărul

Ce schimbare! Este par'că
Un al doilea botez.....
Cînd un prinț coboară pînă
La o pungă de... burghes.

Informații

Rectorul universității văzînd pericolul ce există prin îngăduirea ce s'a dat elevilor de liceu de a asista la cursurile unui profesor, a luat hotărîrea de-a nu mai permite de cît studenților să iee parte la cursuri.

—

Eri a avut loc întrunirea generală a membrilor primei societăți de Economie din Iași.

La ordinea zilei era aprobarea bugetului și a raportului consiliului de administrație, care au fost aprobate în unanimitate.

Cu acest prilej d. Const. Grigorescu, președintele consiliului de administrație, și-a dat demisia din acest mandat, care i-a fost primită.

Procedîndu-se la alegerea unui nou președinte, s'a ales d. V. I. Radu, directorul casei de scont și împrumut din Iași, care, după cum aflăm, se va deminte din acest post, spre a primi mandatul ce-i a fost încredințat ieri.

In urmă s'a ales comisia de control, aceeași ca și anul trecnt.

—

Se cunosc dificultățile care există cu privire la cerințele regulamentului facultății de medicină, care impune epitropiei sf. Spiridon să înființeze clinici.

Din cauza acestei prevederi rezultă un mare inconvenient și pentru epitropie și pentru șefii de clinică.

Pentru epitropie, căci nu poate să satisfacă cerințele și a șefilor de clinică și a medicilor primari.

Pentru medicii primari, șefi de clinică și studenți, căci n'au nici material clinic, nici toate mijloacele necesare pentru căutarea bolnavilor și facerea experiențelor necesare.

Pentru a remedia această stare de lucruri este vorba a se modifica regulamentul casei sf. Spiridon în senzul, că șefii de clinică să aibă dreptul de a fi numiți medici primari, fără să mai fi supuși concursului.

—

Colonelul în rezervă Alexandru Panu, fratele d-lui George Panu, a încetat din viață la Roman.

Inmormîntarea va avea loc mîine.

—

In ziua de 10 Fevruarie va avea loc în sala teatrului național balul societății Crucei Roșie.

—

Dl. Ioan Popescu, actual grefier al tribunalului s. III, a fost numit primgrefier al curței de apel, în locul regretatului V. Culianu.

In locul d-lui Popescu va fi numit dl. Hulubei, actual secretar al parchetului generai.

—

Alegerile din Basarabia

In volustia Nisiporenilor sunt aleși: țaranii Vasile Vâlcov și starostele Gheorghe Sbârnea.

In volostia Zbiroaei, țaranii Gheorghe Mămăligă și Dumitru Mangu.

La Vorniceni, Neculai Sturza și I. Pereu.

La Văsieni, Stefan Pajoagă și Toader Darie.

La Sireți, judecătorul de pace Ioan Mardari și Zaharia Prodan.

La Costiești, Costache Harbuz și Ioan Paraschiv.

La Gănceşti, Zaharia Covașa și Toader Lupu.

La Bujori, Ion Checiu și Gheorghe Tiron.

La Pârjolteni, Ioan Batâru și Adam.

La Folești, țaranii Bocsan și Răileanu amândoi reacționari.

In comuna Șișma, țaranul Dimitrie Timoșencu.

In volostia Giurgiulești alegerea nu s'a putut ținea dincauză că alegătorii nu s'au întrunit.

Mai urmează 16 volostii în care majoritatea delegaților o formează țarani moldoveni.

Cea mai mare parte sunt naționali-poporaniști.

—

Liceul «Unirea» din Focșani va serba precum urmează ziua de 24 c:

1) La ora 9 dimineață elevii Liceului cu muzica Regimentului Putna în frunte conduși pe semi-plutoane de către Instructorul Militar Domnul Locotenent I. Stătescu, se vor așeza în linie de bătae în fața Bisericei Catedrale Sf. Ioan.

2) La ora 10 dimineață se va oficea un Te-Deum de către S. S. Protoereul Județului, la care va da răspunsuri corul Liceului.

3) Trecerea în revistă a elevilor de către autoritatea superioară civilă și militară și de directorul liceului.

4) Defilarea elevilor în fața grădinei publicei înaintea autorităților civile și militare și a corpului profesoral.

La ora 11 dimineață în sala de solemnități a Liceului.

5) „Imnul Regal“ de Ed. Hübsch, executat de corul liceului.

6) Conferință ocazională, ținută de d-l «D. Dimiu», profesor la liceu.

7) Răspunsul reprezentantulni Guvernului.

8) „Tricolorul Romîniei“ de C. Porumbescu, cor executat de elevii lic.

9) Recitări „24 Ianuarie“ compuse de elevul Aslan C. Isaia din cl. V-a.

10) Imnul „Unirei“ de C. Porumbescu, cor, executat de elevii liceului.

11) „24 Ianuarie 1859“ de G. Grandea, recitat de elevul Țipoia Vasile din clasa VIII-a.

12) „Un, doi“, marș de M. Lehr executat de corul liceului.

13) „Orchestra liceului“ va încheia serbarea, executînd următoarele bucăți.:

1) „Deșteaptăte Romîne“
2) „Principesa Maria“ vals.
3) „Marș Triumfal“
4) „Hora Unirei“ și
5) „Marșul Liceului“.

—

Alegerea decanului facultății de medicină pe un nou period de doi ani se va efectua în ziua de Dumineca 29 lanuarie, dată pentru care a fost convocat consiliul profesoral al facultății de medicină.

—

Aflăm că multă plăcere că d. Dr. Demetriade, profesor la facultatea de medicină din Iași, a cerut înscrierea sa printre membrii clubului conservator.

—

In ziua de 27 Ianuar 1907 ora 10 se va ținea în localul prefecturei o licitație publică cu oferte închise, pentru vînzarea spre exploatare a parcelelor din pădurele statului mai jos notate.— Breazu, Sinești, Zagavia Golăești, Rușii-Vlădicăi, Brătești, Zăvoiul,— Gherăiasca, Sagna, Secăleni, Poenari, Cîntărești, Zăvoiul — Bucecei, Hârtoapele, Coasta lui Andoni, și Adâncata.—

—

Marți între oarele 3—5 p. m. va avea loc în salonul cercului militar din localitate, o întrunire a membrelor societății «Crucea Roșie» a d-nelor din România.

—

Domnul Haralambie Golimuș a fost confirmat primar și Ioan Gîdei ajutor, al comunei Tăutești.

—

Georgescu Vitriol a primit din partea M. S. Reginei o scrisoare de mulțumire pentru donațiunea de 50 lei pe care acesta a făcut-o societății «Vatra Luminoasă.

—

In noaptea de 14 Ianuarie a ars pe moșia Cepleniță în locul numit Petroșoaea, un grajd evaluat la 1200 lei proprietatea erezilor defunctului C. A. Zarifopol.

In grajd se aflau 40 cai și epe din care 35 a arendașului Fișer—în valoare de 3500 lei, 3 ai vătafului V. Buliga în valoare de 400 lei, 1 al servitarului V. Chirnu în valoare de 100 lei — și 1 al antreprenorului Osias Segal în valoare de 150 lei.

Incendiul a luat naștere de la focul făcut de oamenii de serviciu în mijlocul grajdului pentru a se încălzi.

—

Casa bisericelor a înterzis să nu fie prin biserici cutii pentru adunarea banilor de la credincioși—de oare ce personalul bisericesc este plătit sau de stat sau de la Comună.

FOIȚA ZIARULUI „OPINIA“

45

SECRETUL

JUDECATORULUI DE INSTRUCȚIE

MARE ROMAN

de

PIERRE DELCOURT

— Eu sunt doamna Marion, zise Nina, rămânând în picioare, în timp ce oferise un scaun visitatoarei sale.

Alice privea aproape tremurând pe frumoasa femee, pe care o găsea admirabilă.

Inaintea ei se afla mama lui Maxim, logodnicul mult iubit, și această femee pe care în visurile sale, tânăra fată o văzuse tot-deauna, înconjurată de o aureolă poetică, semăna foarte bine cu visiunile sale. Când Maxim vorbea de mama sa zicea tot-deauna:

— E frumoasă!

Și Alice luase obiceiul de a crede în această frumusețe a cărei existență o ignora.

Așa că, în durerea sa, ea uită pentru câte-va momente gîndirile de suferință cari agitau sufletul seu și se ciocniau sgomotos în crierul seu, pentru a admira, cîte-va secunde, pe mama logoaniculuî ei.

Din parte-i Nina privea pe această copilă cu o simpatie de care nu-și dădea seamă.

Ea se simțea atrasă către tânăra visitatoare, fără a-și putea explica în vre-un mod, această atracțiune.

Dar calmă, demnă, aproape severă în durerea sa pe care n'ar fi voit nici odată s'o împărtășească unei necute, figura sa reflecta gîndirile pe cari le agita spiritul seu.

Mama lui Maxim își dădea socoteală de impresiunile tinerei visitatoare, fără aș putea da seamă însă de adevarata lor expresie.

Iată de ce nu fu mirată de scurta tăcere care urmă exprimării numelui seu.

Alice, nu putea rămîne mereu în contemplarea d-nei Marion, ea înțelese aceasta.

Trebuia să se explice.

Fără perifase, în mod sincer cum se cuvinea unei persoane de calitatea ei, ea răspunse:

— Doamnă, sunt logodnica fiului d-tăle Maxim, mă numesc Alice de Longpré și locuesc în strada Payenne, în otelul bunicului meu, contele Filip de Longpré.

— Nina, se dădu îndărăt, la început cu totul încremenită.

Alice continua:

— Știu o noutate care nu e nevoe să ți-o mai fac cunoscută, hainele negre ce porți sunt o dovadă suficientă, despre cunoștința d-tale!

— Cerule!..

— Da, Maxim, logodnicul meu.... fiul d-tale...

— Oh! d-șoară, știi!...

— Da! E acuzat în mod infam, de o crimă, de un act rușinos..,

— Pe care nu l'a comis nici odată, strigă d-na Marion cu energie.

— Nici odată! adăugă Alice.

— Nu-i așa? Ah! d-ta îl iubești!

— Da!

D-na Marion alergă la tînăaa fată, o cuprinse în brațele sale, o strînse la inima sa, sărutînd fruntea atît de pură a Alicei.

Toată eloquența meridională a Ninei, reținută în timp de 20 de ani de tăcere sbura acum de pe buzele frumoasei Marion, fericită în durerea sa, de a întîlni o tovarășă de nenorocire.

— Ah iubești! Nu e așa că e frumos Maxim al meu?

Nu.. nu e capabil!

Infamii... Ce e de făcut?..,

D-ta ești bună,... ești frumoasă, te iubea, sînt sigură.

Alice Roșea, foarte fericită de a ofirmînduse ast-fel iubirea luî Maxim pentru ea.

D-na Marion continuă:

— E inocent.

— Tocmai, flin-că sînt convinsă de acest fapt, am venit la d-ta. Trebue să ne unim, pentrn a salva pe logodnicul meu.

— Da, dar cum să procedăm?

— Dea asta vom vorbi acum.

Alice se avză, în timp ce Nina se lăsa să cadă pe un fotoliu.

— Nu putem rămînea multă vreme în această stare, în cît el să nu știe că noi îl iubim și ne interesăm

— Poți să presupui oare, că el nu e convins de asta?

— Da întru cît te privește pe d-ta. Ești mama lui și un fiu nu se îndoește nici odată de iubirea mamei sale.

Dar eu, care, nu sînt de cît logodnica sa, poate s'ar teme că l'am uitat.

— Să uiți pe cei ce iubești, zise Nina, plecînd ochii... nici odată.

(Va urma)

Ultime informaţii

—

Unele ziare au adus ştirea, pe care rău-voitori au împrăştiat'o în oraş, că prin proiectul de lege pentru reorganizarea învăţămîntului superior se creează Universităţei din Iaşi o situaţie inferioară celei din capitală, în special prin acea că s'ar fi prevăzut împiedicarea transferărei profesorilor de la Iaşi la catedrele similare din capitală.

Repetăm, ştirea este în totul inexactă.

Proiectul care este deja tipărit prevede complecta egalizare a acelor două universităţi, cu mica diferenţă că la Bucureşti vor fi şi cîţiva agregaţi.

Pentru numirea la o catedră vacantă la Bucureşti este obligator avizul facultăţei respective de la Iaşi, iar juriul pentru concurs va fi compus dintr'un număr egal de delegaţi din partea celor două facultăţi respective.

—

Cu acceleratul de mîine dimineaţă soseşte în Iaşi, d. Const. Disescu, ministrul înstrucţiunei publice.

Ministrul va fi primit la gară de autorităţile, şefii autorităţilor scolare, de un mare număr de membri ai partidului conservator şi de numeroşi prietini şi cunoscuţi.

D. Disescu va remînea în Iaşi două zile; Marţi la 5 d. a. va asista la o întrunire de la clubul conservator şi la 7 jum. va avea loc un banchet oferit de corpul profesoral din Iaşi, în onoarea ministrului instrucţiunei.

D. Disescu va inspecta univerzitatea şi şcolile publice şi Mercuri seara va vorbi la teatrul Naţional despre Rezboiul şi Femeile.

—

Intrunirea liberală de ieri din Craiova vine să confirme din nou şi în mod complect halul în care se află partidul liberal.

Pe de o parte s'a dovedit că sistemul vechiu al transformărei tribunei într'un mijloc de a calomnia pe adversari nu este admis de marele public iar pe de altă parte s'a invederat cît de mari sunt neînţelegerile între corifeii colectivişti.

Dl. Sturdza n'a fost acompaniat de cît de dl. Ionel Brăteanu. Ceilalţi corifei au refuzat să vie—lucru pe care noi l'am anunţat încă de Simbătă,— şeful liberalilor a vorbit despre epoca lui Tudor Vladimirescu iar dl. Ionel şi-a plîns amărăciunele.

Incolo au vorbit de al de Broscărescu, Procopiu etc. şi urmînd exemplul şefului au crezut că trebue să fie şi ei agresivi cu fruntaşii conservatori.

Dar cine se ocupă de ceea ce spune un Broscărescu sau Procopiu oare-care?

—

Conferinţa d-nului profesor Petru Râşcanu „Despre Cuza Vodă" cu care trebuia să se înceapă, Mercuri 24 Ianuarie c., seria de conferinţe deja anunţate de mai mulţi domni profesori universitari, s'a amânat pentru Mercuri 7 Februar c., de oare ce la 24 Ianuar va fi conferinţa d-lui Disescu, ministru al Instrucţiei în folosul societăţei „Crucea roşă".

—

Simbătă s'a terminat la facultatea de medicină examenul pentru abilitarea d-lui dr. Tănăsescu la specialitatea de Anatomia Descriptivă, devenită vacantă prin moartea d-rului Aristide Peride.

Astă-zi au fost trimise la minister actele pentru a se autoriza această abilitare.

—

In camera de deliberare a secţiunei I-a de la Curtea de Apel se ţine astă-zi concursul pentru ocuparea unui loc vacant la grefa acelei curţi. Sunt două zeci de candidaţi.

—

Const. Nottara în Marchisul de Priola

Duminică 28 Ianuar 1907, d. Const. Nottara, neasemuitul artist romîn, va juca în frumoasa piesă a lui Henry Lavedan „Marchizul de Priola".

Se ştie că în această piesă, care s'a mai jucat cu ocazia venirei A. S. R. Principele Ferdinand acum cîţi-va ani, d. Nottara are una din cele mai desevîrşite creaţii ale sale.

Reprezentaţia se dă în folosul „Cantinei studenţeşti" a asociaţiei generale a studenţilor „Uniunea" sub înalt patronajul Principesei Maria Moruzi şi al doamnelor: Lucia Cananău, Elena Lt. Cantuniar, Maria Castano, Ninete Catargi, Maria Climescu, Clemence Dobias, Sofia Gane, Lucia D. Greceanu, Marta St. Gheorghiu, Profira general Iarca, Caterine Leonardescu, Maria Manu, Elise Mavrocordat, Marguritte Dr. Mârzescu, Alice Naum, Sofia Pennescu, Matilda Poni, Maria Rîşcanu, Paulina Scorţescu, Maria Stroici.

Biletele se găsesc de vînzare la agenţia „Thalia".

—

S'a trimis prefecturei de judeţ de către comandantul jandarmilor din Ungheni, o baionetă şi o sabie aparţinînd soldaţilor Mihail C. Popovici din Regimentul 13 Ştefan cel Mare şi Sandu Papafeu.— desertori trecuţi in Rusia.

—

Judiciare—Tribunalul Iaşi, secţia comercială, a rezolvit săptămâna trecută o chestie de drept în dezacord cu o bună parte din doctrină şi chiar întrucât-va cu jurisprudenţă, fiind-că s'a invocat o decisiune recentă a Curţei de Casaţie în favoarea părerei contrare celei admisă de tribunal.

Iată de ce era vorba:

Prescripţiunea, se ştie, se poate întrerupe prin facerea unui act de procedură cu caracter contradictor (art. 257 al. 3 Proc. Civ.)

Dificultatea s'a ivit din cauza că nu toţi dau acelaş sens cuvintelor: *act de procedură cu caracter contradictor.*

Unii susţin că e deajuns a deţine ficsarea unui termen, indiferent dacă părţei protivnice îi s'a înmînat citaţiunea pentru ca prescripţia să fie considerată ca întreruptă.

Alţii susţin—şi cu drept cuvînt credem noi—că nu e de ajuns să se scoată citaţia ci trebue ca tu partea, care doreşti, ca să fii considerat ca partea diligentă, să cauţi ca citaţia să parvină adversarului tău. In acest caz se poate zice într'adevăr că s'a făcut un act de procedură cu caracter contradictor.

Discuţiunea s'a ivit mai ales cînd e vorba de afaceri, fie înaintea Judecătoriilor de Ocoale, fie venite în apel la Tribunal, afaceri, unde nu intervin Portăreii, ci părţile îndeplinesc procedura prin agenţi administrativi. Speţa judecată de Tribunal era ast-fel: A chiamă pe B înaintea Judecătoriei de Ocol şi capătă câştig de causă. B face apel, lasă pricina în părăsire multă vreme şi înainte de a se împlini doi ani, voind să împedece perimarea, scoate citaţiuni, însă nu le dă spre înmînare ci le ţine în buzunar.

A văzînd că au trecut de 2 ani şi pârîtul seu nu dă semne de viaţă, introduce cererea de perimare şi trimite citaţia apelantului. B a susţinut prin avocatul său că a întrerupt peremţiunea invocînd în sprijinul doctrinei şi o decisie recentă a Curţii de casaţie, A a combătut pretenţia adversarului şi Tribunalul a admis perimarea.

Umila noastră părere e că Tribunalul a dat o bună interpetare principiilor de drept în materia de peremţiune.

*

La Curtea de Apel secţia I-a continuă procesul dintre d-nii Ananiescu şi Froim Fischer.

D. Sculy ia cel dintâi cuvîntul spre a respunde avocaţilor d-lui Froim Fischer.

*

Curtea de Apel cercetează astă-zi procesul intentat de d-ra Maria Frăţilă direcţiunei tramvaiului electric şi prin care cere daune în sumă de 200,000 lei pentru că ar fi construit uzina pe locul aparţinînd numitei domnişoare.

—

Continuarea discuţiunei din sînul delegaţiilor pentru proectul de lege cu privire la înfiinţarea obştiilor săteşti va avea loc astă-zi, cînd probabil se va şi termina.

Proectul va fi pus în discuţia Camerei probabil lunea viitoare.

—

Şcoala de moaşe rurale, gradul al 2-lea, a început să funcţioneze de la 8 Ianuarie curent.

Şcoala este frequentată de patru zeci de eleve şi este pusă sub direcţia d-lui dr. V. Bejan, decanul facultăţei de medicină.

—

Intrunirea meseriaşilor.—Eri, la ora 2 a avut loc în sala Pastia întrunirea meseriaşilor, convocată de către Clubul meseriaşilor din localitate, pentru a protesta în potriva înfiinţărei fabricei de încălţăminte ce urmează a se înfiinţa în capitală.

Intrunirea s'a deschis la ora 2 jum. sub preşidenţia d-lui Iosipescu, preşedintele corporaţiei Cizmarilor.

In faţa unui număr foarte mare de meseriaşi care nu mai încăpeau în sală d. Iosipescu zice că o primejdie mare ameninţă pe meseriaşi cizmari prin înfiinţarea unei fabrici de încălţăminte, şi datoria tuturor meşterilor este de a protesta în potriva acestei deciziuni, fabrica ne fiind utilă nici statului nici populaţiei.

D. N. V. Ştefăniu vice-preşedintele clubului, zice, că datorie ineumbă tuturor meseriaşilor, că atunci cînd o parte din fraţii lor sunt ameninţaţi în existenţă să se facă solidari cu toţii pentru a salva situaţia, bunăoară, cum este cazul înfiinţărei fabricei de încălţăminte, din Bucureşti, şi nevoia căreia nu se simţea la noi în ţară.

Ceea ce este mai interesant este faptul că Dumineca trecută nişte apărători ai meseriaşilor, au susţinut înfiiţarea acestei fabrici şi astăzi tovarăşii lor îi desaprobă chiar prin d. Diaconescu care a prezidat întrunirea.

Susţine că toţi cei care sunt de talia d-rului Racovschi nu sunt sinceri, ci caută ca sub masca de apărători ai meseriaşilor să se căpătuiască, după cum dovedeşte cu foştii conducători socialişti.

D-sa face apel la meseriaşi a se organiza numai prin ei însuşi.

Mai vorbesc d-nii: Necşanu Gh. argintar; Neculau Gh. maestru bărbier, Arseni V. maestru cizmar, Darie din Bârlad, Diaconescu lucrător cizmar, şi la sfîrşit se votează o moşiune care este primită cu tunete de aplauze.

—

Duminecă 28 Ianuar vom avea o seară mai mult de cât plăcută, pentru toţi cei ce iubesc adevarata artă. Desăvârşitul artist Const. Notara dă pentru acea seară preţiosul lui concurs la reprezentaţia ce se va da la teatrul naţional în „Marchizul de Priola".

Reprezentaţia e pusă sub înaltul patronaj a doamnelor din societatea ieşană şi e dată în folosul cantinei studenţeşti a Asociaţiei generale a studenţilor din Iaşi.

Scopul fiind aşa de frumos, ajutorarea tinerilor lipsiţi de hrana zilnică, credem că publicul va da tot sprijinul operei aşa de umanitare.

—

Eri la ora 1 d. a, în capela cimitirului Eternitatea, s'a aprins un dulap cu lumînări. Inceputul de incendiu a fost repede localizat de către serjentul de serviciu şi de eclisiarcul bisericei.

—

D-na Tiţa Petrovici moaşă în comuna Golăeşti a cerut un concediu de 10 zile.

—

Astăzi la ora 1 d. a., va avea loc şedinţa camerei de comerţ.

—

Pentru ziua de 1 Februar sunt declarate câteva locuri vacante la compania de jandarmi rurali din Iaşi.

—

Aflăm cu părere de rău despre încetarea din viaţă, la Vaslui, a d-lui Nicu Ciurea, fost primar, părintele d-lor Lct. E. Ciurea, aghiotantul d-lui General Iarca, C. Ciurea, judecător şi N. Ciurea substitut de procuror la Vaslui.

Condoleanţele noastre întristatei familii.

—

Situaţia politică de la Fălciu. In urma demisiunei d-lui Cerchez, fostul prefect al Fălciului, numărul celor care doresc să ocupe acest loc a sporit foarte mulţi.

Cum, însă, şeful partidului nu voieşte să numească ca prefect pre vre-unl din reprezentanţii, Fălciului în parlament d-sa a dat un răgaz de 10 zile fruntaşilor din localitate ca să decidă cui să se încredinţeze acest înalt post.

Eri a avut loc o întrunire a conducătoriior din localitate şi în urma discuţiunelor urmate se pun înainte numele d. Costică Pivniceru, fratele senatorului, Enacachi Emandy, Pavel Michiu, fost prefect şi Adam Mitachi.

Pentru că numirea, însă, să devie un fapt îndeplinit este nevoie ca recomandaţia noului titular să fie făcută de către d. Cerchez, şeful partidului conservator din Huşi.

In acest scop o nouă întrunire va avea loc în Huşi, sub prezidenţia d-lui Cerchez, în ziua de 24 Iauuarie.

Posibilitatea ca o persoană streină de Huşi să fie numită, este definitiv exclusă.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 22 Ianuarie

Camera

Bucureşti.— Prezidează d. Gr. Triandafil.

Se depun proiecfele privitoarea la reorganizarea învăţămîntului superior şi proiectul d-lui ministru de justiţie cu privire la reorganizarea magistraturei.

Secţiunele se vor ocupa Joi, de preiectul d-lui Disescu.

Intre ziarişti

Bucureşti — *Eri, cu ocazia întrunirei adunărei generale a sindicatului ziariştilor s'au produs incidente sgomotoase urmate de demisia domnului I. Bacalbaşa.*

Toată vîlva a fost provocată de faptul că d. Davila a pus condiţie să se joace piesa d-sale Vlaicu-Vodă căci altmintrelea nu acordă sala pentru o representaţie în beneficiul acelui sindicat.

D. Bacalbaşa considerînd condiţia ca jignitoare a demisionat. După discuţia urmată s'a propus o moţiune, pe care comitetul o considera ca un vot de blam şi care a fost respinsă cu 21 contra 15. De notat este că membrii comitetului au votat pentru respingere aşa că de fapt votul de blam a fost votat.

Şedinţa a fost prezidată de d. Procopiu.

Invăţămîntul superior în Bulgaria

Sofia.—Astă-zi a fost depus pe birourile Sobraniei legea pentru organizarea învăţămîntului Universitar.

Prin acel proiect se prevede între altele:

La Universitate fetele nu vor fi admise.

Studenţii nu vor putea fi de cît aceia care posedă bacalaureatul sau au făcut şcolile militare.

Ministerul cultelor va putea numi profesori pe profesori străini care au dovedit că sunt oameni de valoare.

Rectorul va fi numit de principe în urma recomandaţiunei ministrului.

Sultanul sănătos

Constantinopole. — Lungile audienţe acordate ieri de Sultan marilor demnitari şi corpului diplomatic invederează că erau iuexacte ştirile cum că Sultanul ar fi bolnav.

O circulară importantă

Paris.— In urma unei înţălegeri dintre d-nii Clemencean, Briand şi ministru de justiţie francez, d. Briand a fost însărninăt cu întocmirea unei circulări cari va fi adresată prefecţilor şi prin care se va indica linia de conduită ce au de urmat comunele în ce priveşte închirierea bisericilor.

Ministrul Cultelor crede că legile din 1905 şi 1906 constitue un regim suficient care să permită cultului un exerciţiu complect.

Prima slujbă

Paris.—Eri a avut loc prima slujbă a bisericei catolice franceze in conformitate cu dispoziţiile nuoei legi a separaţiunei.

Slujba a fost oficiată în foasta mînăstire a Benobeţilor de către episcopol Willac.

Mînăstirea a fost plină şi numai puţini au murmurat dar ei au fost imediat arestaţi de poliţie.

Condoleanţe

Londra.—Guvernul a trimis cancelarului imperiului german o adresă de condoleanţe pentru catastrofa minieră ce s'a întâmplat în Germania.

Balotagii

Berlin. — *Eri au început alegerile în oraşele unde a fost proclamat balotagiu.*

Din 11 rezultate cunoscute până acum socialiştii pierd 3 mandate ceea ce însamnă că până acum ei pierd 25 mandate.

TEODOR PISOSKI
AVOCAT
— 6, Strada Unirei 6 —
Ore, de consult: 4–6 p. m.

UN MARE EVENIMENT ARTISTIC
LA TEATRUL NAŢIONAL
Renumita Companie de
Operete Franceze
Compusă din *45 persoane. 690 costume, Coruri, arme etc.*
Cu ocazia trecerei sale in Egipt, se va opri şi in Iaşi pentru a da
2 Mari representaţii 2
in zilele de *Vineri 2 Februar* şi *Simbătă 3 Februar 1907*
Prima representaţie va fi
LE PETIT DUC
şi a doua
VERONIQUE
Orchestra sub direcţia Maestrului Lanciani
Decoruri speciale aduse de Trupă
Preţurile locurilor: Fotoliu de orchestru 14 lei, Stal I 10 lei, Stal II 6 lei, Stal III 4 lei, (Locuri pentru studenţi a 3 lei), Galeria 2 lei, Loja de 4 persoane 50 lei, Loja de 5 şi 6 persoane 60 lei. Balcon I, 4 lei, celelalte bănci 3 lei.
Sunt 12 ani de cînd nu s'a mai văzut o asemenea trupă în ţară.
Agenţia „Thalia" prevede o aglomeraţie extraordinară la aceste două representaţii; pentru a evita orice nemulţumire cu inceperea de astăzi *Marţi 16 Ianuar 1907 deschide locaţia.*

BROSSE A TAPIS
Prix: 14 fr.
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco de Catalogue

NUMAI LA
Fotografia artistică WE IS
Piaţa Unirei (Otel România) Iaşi
se poate căpăta fotografie ideală
5 Lei, 12 fotografii platinotipie.

Casa S. HAIFLER
Vinde losuri de ale
LOTERIEI REGATULUI ROMÂN
PE CLASE

Cl. I	1.50	Lei	1/8
	3.00	«	1/4
	6.00	«	1/2
	12.00	«	un los

Casa Haifler fiind fondată în anul 1880, onor. public, o poate onora cu încrederea sa.
Str. Ştefan cel Mare 33.

Dr. A. Steuerman
Str. GOLIA No. 13
Medic al Societăţei Fraterna-Păcurari şi al Tramvayului electric
Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

Ori-ce posesor de Gramofon poate imprima singur voacea sa prin ajutorul noului aparat care se aplică pe ori-ce Gramofon. Costul lei 40. Plăci virgine foarte ieftine.
ROMÂNIA MUSICALĂ
FINKELSTEIN
Iaşi.—Str. Lăpuşneanu 24
furnisorul tuturor şcoalelor cu note de muzică, viori, mandoline, coarde italiene şi toate instrumentele muzicale.

are pentru basa principală **Codeina şi Tolu**; el inlocueşte **Pasta Zed** şi poate fa ntrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vătămătóre a le opiului.
Foloseşte de minune în contra **irritaţiunilor, peptului** si **ale pulmonilor**, a **tusselor invechile, bronchitelor, tusci măgăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.
Paris, *strada* **22, Drouot** şi la *diverse* Pharmacii

D-ra Natalie Neagu
Pasajul Maca-Vilacros.
Calea Victoriei 32.
Bucureşti.
Rochii şi Confecţiuni.

PERDUT
S'a perdut, aproape de Teatrul Naţional, un boa de damă.
Cine îl va aduce în strada Drăghici No 1, la d. Vasilescu va prim î o bună recompensă.

E. HEROVANU
AVOCAT
şi-a mutat biroul în strada Ştefan-cel-Mare casele episcopiei catolice.
Ore de consult: de 3 la 6 seara.

Doctor L. Silberstein
Strada Arcu 10
(Peste drum de casele Negruzzi)
Consult. de la 10—12 dim. şi 4—6 seara.

GRILLAGES
GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS
Clôture de Chasse, le mètre. . 0f 25
Chassis de couche, depuis. . . . 1 »
Illusion pour abris, le mètre carré. . 1 30

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale* şi *classeĭ lucrătore*, căreia el economiseşte cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelorĭ.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără tĕma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JAŞĬ : **Farmacie FRATII KONYA.**

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acésta semnătură în patru culori pe banda care sigilĕza capsula.*

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

n Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmacişti

NOROCUL

vă învită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Şansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA“

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta“

L O I Z A

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi, —*strada Stefan-cel-Mare*— **Iaşi.**

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repezi

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

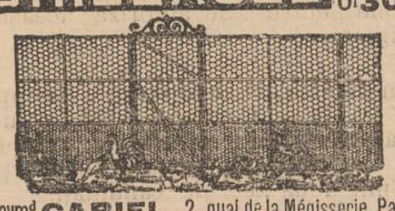

Raymd **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25

Châssis de couche, depuis..... 7 »

Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 30

Porte-Bouteilles, pour 20 Places..... 7 »

Envoi Franco de l'Album sur demande

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6fr 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strda Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rind în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV. —No. 55.—Mercuri 24 Ianuarie 1907.

C. DISESCU

Fără îndoială că actualitatea proectului de reformă al învăţămîntului superior, depus zilele aceste pe biuroul camerei, şi care peste puţin timp devenit lege, va adăoga şi complecta opera guvernului actual, ne-ar îndritui cu prisos să vorbim de acela care e părintele său sufletesc.

Şi cum această insemnată lucrare ne reaminteşte reforma codului de procedură civilă, de ale cărei frumoase roade ne-am bucurat timp de aproape şase ani, ar fi poate prilejul cel mai nimerit de a aduce odată mai mult, prinosul nostru de laudă şi mulţumire aceluia care cu drept cuvînt poate fi pus printre cele mai luminate spirite juridice din cîte am avut vr'odată.

Prilejul însă nu e nou,—şi din fericire nici rar.

Dl Disescu, e un nume dintre acele care indică o activitate fecundă, pusă în serviciul unei opere a cărei frumuseţă rivalizează cu diversitatea ei,—o viaţă bogată, care-şi face un loc larg in capitalul sufletesc şi intelectual al neamului romînesc.

Astfel dacă împrejurările fac din el omul zilei, sosirea sa în Iaşi, ne impune însă datoria de a-l sărbători aşa cum se cuvine să fie sărbătoriţi acei care-şi leagă numele de epoca în care trăesc.

Inzestrat cu o mentalitate universală, cu largi cunoştinţe dobîndite în toate direcţiile, el are îndoitul mijloc de a pune în valoare toată bogăţia sufletului său: prin incomparabilul talent de orator şi prin iscusinţa penei sale.

Cine nu l'a auzit, in deosebi la tribuna publică, cine n'a văzut această natură viguroasă vibrînd de impetuozitatea frazei sale înaripate, cine nu s'a încălzit de cuvîntul său, —acela nu-l cunoaşte. Căci mare, prin toată larga sa activitate, el e cu deosebire mare prin puterea de convingere şi de căldură a cuvîntului său, pus în serviciul adevărului şi dreptăţei.

Spre marea mulţumire a celor care-l preţuesc, cuvîntul acesta, ne va fermeca în curînd. Fireşte nu va fi elocvenţa spontanee, înflăcărată, care se rîdică şi se coboară cu note de furie, de ironie şi de blîndeţă. Va fi însă curgerea liniştită a gîndirilor unei minţi frumoase, care se etalează într'o formă aleasă şi de spirit.

Astfel conferinţa pe care maestrul o va ţinea mîne sară, la teatrul naţional va avea soarta succeselor sale oratorice, căci Dl. Disescu e tot atît un preţios *causeur*, pe cît e orator de forţă. Şi ea va fi cu atît mai mult sorbită de auditorul ei, cu cît acesta nu aşteaptă de cît să vie în atingere sufletească cu omul a cărui superioară intelectualitate quintezenţiază par'că întreg spiritul românesc.

Dar Dl. Disescu, va vizita şi instituţiile culturale ale Iaşului, d sa va lua parte la şedinţa de astă-zi a clubului conservator, d-sa poate va vorbi chiar de la tribuna acestui club.

Aceste toate vor prileji ca sărbătoarea celei de a două capitale să se mărească.

Membrii învăţămîntului vor ţinea să aducă admiraţia lor bărbatului superior în mînele caruia se găseşte astăzi conducerea operei de luminarea poporului.

Membrii partidului conservator vor stărui să-şi arăte dragostea şi increderea in fruntaşul strălucit, cu care se mîndreşte şi partidul şi guvernul.

Cetăţenii Iaşului, in fine, fără nici o deosebire, vor ţinea să primească cu dragoste şi entuziasm, pe acela care nu numai că s'a ridicat prin superioritatea sa intelectuală, dar care e unul din stîlpii cauzei naţiotiale, unul din adîncii cunoscători ai relelor de care suferim, unul din acei care au luptat in mişcarea revendicărilor naţionale.

Şi glasul mulţumirei şi al admiraţiei va acoperi ignominia murmurelor celor puţini şi mici, cari nu găsesc, in momentele aceste, nimic mai bun de făcut, de cît să arunce mîrciuna şi batjocura, în calea celuia ce ne vine cu privirea luminoasă şi cu fruntea senină.

Pentru aceştia dragostea celor mulţi, va însemna dezaprobarea atitudinei lor nedemne,—căldura tuturor, va fi ponegrirea uriciunei lor sufleteşti.

P.

LA CRAIOVA

Belle-Vue n'a fost mai norocoasă decît *Dacia*.

Trupa liberală s'a produs Duminică în capitala Banilor, cu acelaşi banal succes cu care debutase o săptămînă în urmă la Bucureşti.

Cine a fost sănătos săptămîna trecută adică cine s'a prefăcut bolnav acum 8 zile, a repetat frumosul joc graţie căruia nici d. Lascar, nici d. Costinescu, n'au luat cuvîntul, nici la Craiova.

A vorbit, însă, d. Sturza. Domnul Sturza care, dacă şi-ar da seamă de situaţie, ar putea imita, cu mare succes pentru partid, exemplul d-lor Lascar şi Costinescu şi să-l facă dumnealui pe bolnavul.

Căci oratoria, aşa cum o pricepe şeful liberalilor, şi-a trăit traiul.

Domnul Sturza dacă ţine morţiş să iee parte la ori ce intrunire a liberalilor, ar putea s'o facă, fără a mai lua cuvîntul.

D. Sturza să apară la tribună şi să tacă. Ce ar voi să vorbească ştiu şi copiii: testamentul, Bădăranul, budgetul sălbatec.

Intrunirea de la Craiova va fi cea de pe urmă a ciclului pe care colectiviştii au voit să-l dee in ţară, spre a pune mai bine in evidenţă prea moşneaga mentalitate a şefului.

Au reuşit.

Cînd eşti om de casă

La mare preţ a ajuns în ţara romînească omul de casă al boierului.

A dovedit'o cazul acela faimos al unui deputat, care a avut norocul să aibă o casă şi un loc viran şi să le treacă pe amîndouă cu preţul total net de 335.000 lei, cifră care, întîmplător, coincide cu lotul cel mare, din Februar, al lozurilor turceşti.

Fericitul cîştigător — omul de casă — a luat şi premiu peste lotul cel mare: autoritatea cumpărătoare, trecînd peste dispositiunile unui articol precis din legea timbrului, a luat în sarcina ei şi achitarea taxelor către fisc.

Noi am dat seamă despre acest important act de vindere—cumpărare şi am subliniat unele părţi ce ni se păreau culante, în speranţă că organul de publicitate al oamenilor de casă — oamenii de casă au ajuns o putere în stat—ne va da oarecare deslușiri.

N'am primit, însă, nici un respuns — poate pentru motivul, că nu se stă de vorbă cu oameni, cari, materialminte, sînt atît de înapoiaţi, că n'au macar 1000 sau 2000 metri patraţi de loc viran, în dosul sau în faţa lăptăriei Flora.

Dar omul de casă, ne zisem noi, nu este monopolul unei anumite clase alese de Dumnezeu. Originea, tradiţia, cinstea, cristalul — vor fi, poate, un fel de monopol prin ereditate al unor oameni speciali.

Dar om de casa cui-va poate fi ori şi cine al ori şi cui.

Ce-ar fi fost spre pildă, dacă locul acela viran de pe şoseaua Kiseleff, l'ar fi cumpărat d. Bădăreu, pe cînd era ministru, de la un om de casa d sale?

L'a cumpărat primăria ca să facă ceva din el. Anume ce, nu ştim. Dar, probabil ceva util. Acolo se va erija, poate, un monument care să eternizeze prietenia Austro-Romînă.

Dacă-l cumpăra d. Bădărău, ar fi găsit altă întrebuinţare.

Dar ce-ar fi fost! Ce zarvă! Ce pată mare în cristal — simbolul omului politic.

Dar aşa cum s'a făcut şi cine a făcut —ie o bagatelă. Curată bagatelă!

Trei sute trei zeci şi cinci mii lei! Atîta rentă anuală au mulţi în ţara românească.

Principalul este să nu dai din pungă de la tine. Dar din banul primăriei, din banul statului, pentru un om al meu, om de casa mea?

Mon Dieu, avec plaisir!

A se vedea în corpul ziarului textul proiectului de lege pentru reorganizarea învăţămîntului superior a cărui publicare se va face în cîteva numere consecutive ale *Opiniei*; —de aseminea a se ceti textul importantelor telegrame din ţară şi streinătate precum şi amănuntele cu privire la sosirea d-nului Disescu ministrul instrucţiunei publice.

Desfiinţarea docenţei

Am înaintea mea luminoasa expunere de motive cu care d. Dissescu întovărăşeşte proiectul său de lege pentru modificarea unor articole din legea învăţămîntului superior.

Lucrare minunată şi judicioasă, în care se relevă multe, cele mai multe, din relele care bîntuie Universităţile noastre şi se analizează pe larg, unele din cauzele care au făcut ca rezultatele de până acum ale învăţămîntului superior să nu fie tocmai mulţumitoare.

Expunerea de motive ocupîndu-se pe larg in privinţa condiţiunelor de admisibilitate în corpul profesoral universitar, arată cît de puţin folositoare a fost între altele inovaţia cu înfiinţarea docenţei şi ce inconvenient prezintă aceasta în genere.

Iată ce spune d. Disescu în această privinţă:

„Docenţii au într'adevăr meritul de a intra în învăţămîntul superior împinşi de dragoste şi dezinteresare, însă devin supărători, căci din cauza legăturilor personale ce le formează în facultate, ei sunt prin forţa lucrurilor privilegiaţi la recomandări pentru conferirea catedrei.

Proectul acesta de lege desfiinţează docenţa pentru consideraţiile următoare: In aparenţă, docentul se arată un colaborator folositor profesorului, căci el va face cursuri asupra unor materii speciale, ce nu tratează profesorul titular. De aceia se şi admite docentul cu înlesnire. Dar mai tîrziu, cum o să respingi de la catedră un coleg prietenos? Chiar în Germania, unde docentul este consacrat de o veche tradiţie particulară, el e admis cu uşurinţă, facultăţile fiind acomodante cu el, şi la habilitare şi la trecerea în profesorat".

Faptul relevat ie foarte just. Docenţa nu aduce nici un folos, crează, însă, o sumă de inconveniente şi o sumă de pretenţiuni nejustificate.

CATE-VA NOTE

Accesul sălilor de curs ale Universităţei de Iaşi a fost oprit elevilor.

In ultimul timp se observase, în adevăr, acest curios fenomen, că unii elevi fugeau de la cursurile liceului şi gimnaziilor şi alergau să asiste la un anumit curs universitar.

Acest scont scolastic de a anticipa asupra universităţei, cînd elevii mai au treabă multă de făcut la şcoli, dînd unele roade funeste, s'a oprit şcolarilor să mai *frecventeze* universitatea.

*

Representaţia colectiviştilor la Craiova a avut un succes şi mai mare de cât aceea de la Bucureşti.

D. Sturza a introdus plăci nouă în caterinca d-sale: n'a vorbit întâiu de testamentul Anastasiu şi pe urmă de d. Bădăreu ci vice-versa.

D. Brătianu, în discursul său a declarat că a venit de şi este bolnav, ceea ce însamnă că d-nii Lascăr şi Costinescu n'au venit, fiind-că nu-s bolnavi.

Cel mai bolnav, însă, e tot d. Sturza!

*

Pentru a dovedi că concertul liberal este perfect, s'a dat cuvîntul, la Craiova, unui d-n Broscărescu.

Acest d-n Broscărescu a adus o acuzare cu totul nouă partidului conservator: că acest partid a rîdicat o minoritate de oameni.

Ce-o fi însemnînd aceasta, d. Broscărescu ştie şi tot d-lui trebue să fi cunoscînd proverbul: lac să fie, broaşte sînt.

OAMENI ŞI LUCRURI

PRO PATRIA

Monarhia austro-ungară a fost un moment zguduită de o nouă....coaliţie, deşi nu aceeaşi care pînă acum un an ameninţa cu dezmembrarea marelui nostru vecin. S'a dovedit că ministrul de justiţie Polonyi se coalizase cu....o foarte frumoasă,—dar foarte compromisă şi compromiţătoare, baroneasă de Schönburg. Şi dacă ea n'a putut pricinui căderea ministrului, denunţul fostului primar al Budapestei, Halmos,—divulgarea relaţiunilor... diplomatice între ministru şi frumoasa spioană a adus imediata prăbuşire a celui dintâi.

Baroneasa în chestiune fusese introdusă în cele mai înalte cercuri, ba chiar în ale Curţii Imperiale, cu toate dezminţirile oficiale de astăzi. Iar graba ce s'a pus în izgonirea ei, pe cale administrativă, din Capitală, dovedeşte odată mai mult că era primejdioasă, că ştia multe lucruri şi că avea numeroase şi înalte cunoştinţi.

In plîngerile ei adresate ziarelor, baroneasa aminteşte mereu că a lucrat în interesul „patriei" ungare,—şi astfeliu episodul acesta capătă mai mult decît interesul unei aventuri şi se rîdică în rîndul întîmplărilor istorice....In adevăr rolul acesta al frumoasei femei—fie şi sub trivialul nume de „spioană" ne întîmpină de-alungul veacurilor, pe toate paginele istoriei.

„Slăbăciunea" femeei a fost cea mai puternică armă pentru atingerea celor mai inaccesibile scopuri,—şi aceasta din motivul simplu că de cîte ori raţiunea, intriga sau forţa n'au putut izbuti,—a biruit ispita, fineţea, plăcerea. Capitolul Estherei ca şi acel al Iudithei vor fi de apururea vii şi eloquente în istoria veche a omenirei,—iar în istoria mai nouă şi în acea contemporană figuri „eroice" de femei ne întîmpină la tot pasul. Curţile Ludovicilor şi ale Napoleonilor—ca să vorbim numai de nume universalminte glorioase—sunt doară pline de epizode şi aventuri şi literatura respectivă abundă de figuri femenine ajunse celebre prin rolul preponderent ce au jucat în desfăşurarea evenimentelor. Polonia n'a biruit oare....inema marelui Napeleon I prin ochii frumoasei Walevska—al cărei nume e păstrat în analele Varşoviei, cu adresele de mulţumire ce-i se adresase pentru....jertfele aduse pe altarul patriei. Iar nepotul cuceritorului, Napoleon III fu încă şi mai uşor învins de ochii scînteietori ai frumoase italience a cării amintire de desfrînată îndrăzneală şi trufie trebuie s'o păstreze şi astăzi împărăteasa Eugenia, în viaţă încă.

Anul trecut teatrul Réjanei, la Paris, a reînviat o altă figură de femee care a jucat un rol însemnat pe altarul....sacrificiilor patriotice. Şi fiindcă vorbim de teatru, am putea aminti pe frumoasa *Monna Vanna,* eroina lui Maeterlinck, victimă şi ea a ispiţei ferbinţi pe care o trezeşte în sufletul biruitorului. Şi ce splendidă e jertfa, resemnarea ei!

.. .Şi iată cum acea frumoasă şi conruptă baroneasă trece de-adreptul din cronica scandaloasă a presei în istorie şi se prea poate ca vr'odată naţiunea maghiară să-i acorde răsplata....sacrificiilor ei inavuabile, vr'o medalie cu deviza:—Pro patria!

Rodion

Religiunea lui Tolstoi

La spatele noastre, spre răsăritul tainic şi înourat, se întinde imensa împărăţie rusească, în hotarele căreia se dă astă-zi cea mai teribilă luptă de emancipare politică şi economică. Numărul kilometrilor de cale ferată s'a mărit: dominaţiunea capitalului s'a întins; justiţia, şcoala, administraţiunea au fost reformate şi cu toate acestea, fiind că diferenţa între venitul lotului, cu care a fost împroprietărit săteanul prin reforma lui Alexandru II-lea şi între taxa de plătit statului de a cîştiga proprietatea deplină pe acel petec de pămînt, era mare şi birul greu, micul cultivator fu pus curînd într'o stare de decadenţă faţă de marele agricultor, iar servajul reapăru — deşi sub o altă formă.

In multe părţi populaţiunea se hrăneşte cu mămăligă făcută din rumegătură de ferăstrău, cu scoarţă ori cu iarbă. Conştiinţa poporului nu cunoaşte de cît o singură datorie de înplinit către societate care-l trateazâ ca pe o bestie şi anume: *a plăti birul.* Dar aceasta nu este o datorie izvorîtă din sentimentul sociabilităţii omului, ci e mai mult o obligaţiune pe care dacă nu şi-o îndeplineşte, statul îi vinde la mezat şi cel de pe urmă căuş de făină. In clipe de răsgîndire, el îşi dă samă că răul întrece cu mult binele, şi-şi găseşte alinare de restriştea vremurilor în sîngeapa de vutcă, dătătoare de beatitudine funestă. Desgustat de viaţa mizerabilă, ce i-o făureşte organizaţia socială, urăşte presentul, desperează de-o fericire viitoare apropiată şi, în virtutea legei psichologice după care omul uită uşor răul şi-şi aminteşte mereu binele, îşi răzlăţeşte gîndul în noaptea trecutului şi trăeşte în lumea lui, ca într'o lume cu desăvîrşire după plac. Iar viitorul îndepărtat i-un vis mîngîetor, care-i arde creerul şi'i consumă energia în tăsătura unor utopii irealisabile.

Naivitatea, caracteristică ţăranului, îl face să dee crezămînt tuturor versiunilor care promit *pămînturi libere.* Ţara *apelor albe* pentru poporul rus i-o realitate. Cei mai tari de cap refuză a se mai recunoaşte regiţi de vre-o lege umană şi nu-şi impun nici o obligaţiune către comună sau mir, macar că continuă a trăi între ţarinele lui. Alţii apucă drumul codrului ori a deşertului, ori a locurilor sfinte; şi alţii, în fine, ajung, conştient sau inconştient, a nega totul—îndeşînd clasa nihiliştilor. Totuşi Rusia, ţară încă agricolă, e departe de a avea o armată puternică şi numeroasă de intelectuali—proletari sau ba—,care, entusiazmaţi pentru marele principii de libertate, egalitate şi fraternitate ale sec. 18, să fie în stare a le şi înfăptui. Revoluţia în Rusia, nu va putea nici odată răuşi de cît sprijinită pe ţărănime. Dar, pârghia trainică a răculărei aceştia, nu poate fi ideea sfintei trinităţi politice şi nici foametea sau perspectiva unui trai mai acătare. Căci inerţia caracteristică claselor ignorante, se opune frămîntărilor transiţiei (nu dă vrabia din mînă pe cea din par), iar mişcarea maselor, din pricina foametei, încetează cu venirea celui mai mediocru an agricol, acolo unde agricultura formează în mare parte singurul mijloc de trai a majorităţei poporaţiei,—ca în Rusia şi ca la noi. In ori-ce cas, o revoluţie ţărănească pentru revandicări pur politice, e imposibilă.

Revoluţionarii ruşi au înţăles aceasta şi de aceea cei care vor să mîne pe ţăran către o stare superioară, i se adresează asvîrlindu-se, cu toată puterea dorinţei lor de mai bine, contra religiei.

Cel mai puternic şi mai temut, dintre aceşti dărămători ai temeliei de granit a autocratismului Ţarilor, e Leon Tolstoi.

Născut la 28 August 1828, în satul Iassnaia Poliana din guvernămîntul Tula, dintr'o familie ilustră, el clădeşte pe-o nouă interpretare a Evangheliei crezul religiunei sale, care i-a adus excomunicarea. Acest fapt a făcut atîta zgomot, a alarmat aşa de mult întreaga lume cultă, în cît socot nimerit a vorbi de pricina lui, care stă în concepţia morală şi politică, expusă în neperitoarea operă *Religiunea mea*, a cărei publicare şi

vînzare a fost interzisă de censură, a circulat o bucată bună în manuscris şi traducîndu-se s'a tipărit la urmă în Franţa. Ea este quintesenţa principiilor morale ale lui Tolstoi şi, chiar de-ar reuşi să o nimicească censura, nici odată nu va fi în stare să distrugă starea sufletească care a produs-o şi care pare a fi, pentru multă vreme încă, starea sufletească a unui întreg neam.

Religiunea lui Tolstoi, constă în următoarele cinci porunci:

1) *Fii pe pace cu toată lumea; nu-ţi permite a considera pe cineva viclean ori zmintit.* „Şi cine va zice fratelui său: *Raca*, vinovat va fi soborului; iar cine va zice: *Nebune*, vinovat va fi Gheenei... (Mathei Capit. V. v. 22. 23. 24.

2) *Nu viola legăturile conjugale; nu comite adulter.* După dînsul căsătoria e nedisolubilă: nici chiar infidilitatea femeei nu autorisă pe barbat a-şi alunga nevasta şi dacă o izgoneşte şi se 'nsoară cu alta comite adulterul. (Mathei Cap. v. 32) „...Deci ce-a împreunat D-zeu, omul să nu despartă". (Matei Cap. 19. v. 5 şi 6.—Marcu Cap. 10 v. 7—12). Această teorie se vădeşte mai cu seamă în romanul său Ana Karenina, în care Alexis, de teama de a comite un pacat de moarte, refusă divorsul. El îşi urăşte nevasta şi pe Wronsky, amantul ei, dar nu se bate cu dînsul pentru că religia lui îi impune a nu încerca să-şi ucidă aproapele. „Auzita-ţi că s'a zis celor de demult: să nu ucizi, că cine va ucide vinovat va fi judecăţii". (Mathei Cap. v. 21).

3). *Jurămîntul duce pe om la pacat: deci adă-ţi aminte că a jura e un rău şi nu te lega prin nici o făgăduială.* (Mathei v. 33—36 Cap- V).

4). *Răsbunarea sau justiţia omenească e un rău: n'o exercita sub nici un pretext. Suportă ofensele şi nu întoarce rău pentru rău.* Isus a zis iartă fratelui tău de 70 de ori cîte 7. (Luca cap. 17 v. 34) Alexis Karenin zice: „...Celui ce mă loveşte pe-un obraz, i-l intorc şi pe cela'lalt: celui ce mă dezbracă, îi dau şi cămeşa, şi nu cer de la D-zeu de cît un lucru: *să pot erta.* („Ich will auch die andere Wange noch darbieten, das Hemd noch hingeben da man mir den Rock genommen. Ich bitte Gott nur darum, dass er mir nicht die schöne Empfindung rauben möge, die das Vergeben gewährt" Anna Karenina I. 569 Biblioteca Reclam No. 2811—2820. La pag. 593 aceeaşi doctrină evangelică. Mathei Cap. V. v. 38, 39, 40) „Nu judecaţi ca să nu fiţi judecaţi", (Mathei Cap. VII v. 1.)

5). *Adă-ţi aminte că toţi oamenii sunt fiii aceluiaşi părinte. Nu te duşmăni cu nime, sub pretxt de naţionalitate:* „Isus mi-a aratat că a cincea tentaţie care mă priveazǎ de bine e deosebirea ce facem între compatrioţii noştri şi popoarele străine. Mi-i imposibil să nu cred aceasta; prin urmare, dacă într'un moment de uitare, se poate să 'ncerc un sentiment de inimiciţie pentru un om de altă naţionalitate, nu se poate, ca în clipele de linişte să nu recunosc că acest sentiment e falş; nu mă mai pot justifica ca altădată prin superioritatea poporului meu asupra altora, prin ignoranţa, cruzimea, ori barbaria altui popor şi par'că aşi simpatisa mai mult cu un străin de cît cu un compatriot..." (Citeşte Desmeticiţi-vă, articolul lui Tolstoi asupra răsboiului Roso-Japonez, tradus în romîneşte de d. Alexandrescu-Dorna).

Viaţa nu-i de cît una, acea de pe pămînt,—nemurire nu există—, şi ea e aşa cum şi-o face omul. O vrei fericită, păzeşte aceste cinci porunci şi nu le scapa din vedere nici sara la culcare, nici dimineaţa la sculare, iar pe D-zeu nu-l uita nici odată. „Ori cît de straniu s'ar părea, nu se poate să nu zici că credinţa într'o viaţă viitoare i-o concepţiune josnică şi grosolană, bazată pe asemănarea ce există între somn şi moarte, idee proprie popoarelor selbatece. (A se citi aici De la nécesité de s'occuper des preuves de l'existence d'une vie future. Article second. Pensées de Blaise Pascal. Bibliothèque naţionale).

Pe aceste considerente religioase, Tolstoi îşi făureşte un întreg sistem politic şi social. Doctrina lui politică nu admite tribunale, armată şi nici fruntarii; iar doctrina sa socială susţine abolirea proprietăţii şi proclamarea comunismului.

Biserica e duşmanul cel mai pernicios pentru că în loc de lumină împrăştie întunerec şi duce pe om în prapastie. Conştiinţa să fie fiecăruia adevărata călăuză pe drumurile încîlcite ale vieţii, şi pentru aceasta „nu-ţi făuri o existenţă care să facă imposibilă încercarea de a nu te mînia nici-odată, a nu comite adulter, a nu depune jurămînt, a nu te război; ci din potrivă trăeşte în aşa împrejurări în cît să-ţi fie imposibil a păcătui". Fii totdeauna în legătură cu natura „bucură-te de cer, de soare, de aer curat suficient, de pămînt acoperit cu vegetale şi populat cu animale": din orăşan bolnăvicios şi plictisit, fă-te ţăran: căci, „dacă vrei să trăeşti şi să înţălegi rostul vieţii, trebue să-l cauţi nu la cei ce l'au pierdut, care vor să se sinucidă, ci la aceste miliarde care creează şi viaţa lor şi a noastră şi care le duc in spinare pe amîndouă..." Schopenhauerienii, Solomonii, Cakiamuni distrug viaţa, fiind-că ne-o arată ca o absurditate, ca un rău; pe cîtă vreme poporul o suporţă în linişte şi nici cînd nu se plînge de lungimea ei, ori cît de mizerabilă ar fi. Acesta, poporul „credincios, sufere boala şi tristeţa fără nici o ezitare, fără nici o turburare, fără nici o rezistenţă, cu acea convingere fermă şi liniştită că totul trebue să fie aşa ori că nu poate fi altcum, şi că totuşi aceasta e un bine..." Epictet zice „Iubesc mai mult ceea ce mi se întîmplă, căci sînt încredinţat că ceea ce-mi vor zeii e mult mai bun pentru mine de cît ceea ce-mi voi eu", ori „nu cere ca lucrurile să se întîmple aşa cum vrai tu, ci doreşte să vie aşa cum viu, iar tu vei prospera mereu". (Maximes d'Epictète. 16. 20. Bibl. Nat.)

Munca alegeţi-o după plac, ca s'o îndeplineşti cu plăcere şi stabileşte o măsură exactă între munca intelectuală şi cea fizică ca să poţi mînca cu poftă şi dormi bine. Să ai o familie cu toate bucuriile şi grijile ce ea crează. Copii îngrijeste-ţi-i şi educă-i singur, întreţine cu toată lumea, fără deosebire de rang, de cultură, de ţară, de naţionalitate, relaţiuni afectuase. „Ţăranul cu femeea lui e liber a avea de-a face cu 80 de milioane de muncitori, de la Archangel pînă la Astrachan şi a fraterniza cu dînşii fără a avea nevoe de recomandaţii şi de visite, pe cîtă vreme unui amploiant cu femeea lui numai o sută de oameni ori două, îi sunt egali.... lar unui bogătaş numai zece, două zeci de familii îi sunt cunoscute, restul i-s străine; pentru regi şi împăraţi cercul semenilor se mai restrînge încă. Nu samănă faptul ista cu o închisoare celulară în care un deţinut n'are voe să vorbească de cît cu gardianul şi unul ori doi puşcăriaşi într'ascuns?..."

Idealul ori căruia, basa fericirii însăşi, trebue să fie sănătatea şi moartea uşoară cînd existenţa e pe sfîrşite. Trăeşti aşa ca să-ţi fie cît mai posibil a'l realisa.

Şi Tolstoi nu declamă. Vorba şi fapta sunt tot una la el. E hotărât a suferi totul pentru a afirma doctrina lui Isus. „Deci tot cel ce va mărtu, risi pentru mine înaintea oamenilor voi mărturisi şi eu iutru dînsul înaintea tatălui meu care este în ceruri." (Mathei X 32). Deja a fost condamnat odată pentru că refuzat a jura. Deşi nobil, deşi avut, duce o viaţă simplă şi ţine de coarnele plugului mai dihai de cît un ţăran.

Expunînd religia lui Tolstoi, inspirat de un articol al d-lui St. Antim din No. 35 al opiniei şi călăuzit de Ernest Dupuy (Des grandes maitres de la littérature russe), n'am vrut nici să admit nici să contrazic evanghelia lui.

Tolstoi a scris, între altele, Anna Karenina, La guerre et la paix, Les cosaques, Scènes militaires, Enfance et adolscence, Sonnate à Kreuzer, Romanul căsătoriei, Ma confession, Le commentaire sur l'evangile, Desmeticiţi-vă, Ma religion etc... şi acum în urmă un studiu asupra operilor lui Schackespeare.

N. N. T.

Litere-Ştiinţe-Arte

Suzanne Desprès a plecat din Viena, după ce a cucerit cu desăvîrşire publicul şi critica vieneză. Scepticismul cu care fusese primită în anul trecut a dispărut cu totul şi d na Després se poate lăuda că a fost definitiv consacrată—împreună cu repertoriul ei special.

*

Ziarele din capitală aduc mari laude trupei de operetă care e aşteptată şi în oraşul nostru. Cele două piese anunţate la noi *Le petit Duc* şi *Véronique* au obţinut ambele mari succese.

*

Cristina Hebbel, soţia defunctului şi marelui poiet Hebbel—autorul celebrei drame „Juditha şi Olofern" a împlinit zilele aceste 90 de ani. Cu acestă ocazie ziarele vieneze reamintesc creaţiunile ei de acum 60 de ani la Burgtheater, căci înainte de a fi femeea poietului fusese artistă cu mare renume la Burg.

*

Cenzura germană a interzis iară o lucrare teatrală: *Cousinchen* de Marie Madelaine, în care piesă se fac aluziuni la scandalurile coloniale germa e.

*

D-l Bulfinschi a cedat seara de 15 Februarie pe care o reţinuse pentru beneficiul d-sale d-rei *Agata Bărsescu*. Excelenta artistă îşi va lua atunci rămas bun de la publicul iaşan cu noua d-sale creaţiune *Rahab*.

*

De cîteva zile circulaţia prin oraşul nostru se face cu vaporul. Apărie este destulă, iar vapoare se găsesc pe afişele lui *Cuzinski*, cel cu „Ocolul Pămîntului"

*

Un caz ciudat de substituire artistică s'a produs la teatrul municipal din Zwicken. Direcţia teatrului angajase o artistă renumită Hildo, Ruhland pentru piesa „Logodnica din Messina" Artista veni, fu văzută şi... învinsă; mai prejos de orice critică. După o anchetă minuţioasă directorul descoperi că în locul Hildei Ruhland ii sosise o diletantă care l'a mistificat. Va avea loc un proces.

*

Intr'o editură din Milano a apărut tragedia lui d'Annunzio „Piu che l'Amore" precedată de o prefaţă sub forma unei scrisori adresată ziaristului Morello în care atacă cu violenţă pe criticii cari i-au dezaprobat opera. D'Annunzio ii numeşte „Micii Catoni",— probabil pentru ca să devie el un Catone mare.

*

In şcolile din New-jork s'a afişat pentru elevi, instrucţiunea ca să poarte geanta de cărţi o zi sub braţul drept, altă zi sub braţul stîng, în interesul unei egale desvoltări a corpului.

La noi ne gîndim numai la... instrucţia militară.

*

STRUNA ZILEI

VLAICU

Ziariştii sunt foarte indignaţi că D-l Davila a acordat sindicatului presei sala teatrului cu condiţia ca să se joace piesa d-sale «Vlaicu Vodă.»

Ce? Revolta 'ntregei prese
Din pricina unei piese?
Lumea ştie că Davila
Cere dragoste...cu sila.

Informaţii

Aseară, la ora 6 d. a. d. Take Ionescu, ministru de finanţe a fost primit în audienţă de 2 ore, de către A. S. Regală principele Ferdinand.

Astă-zi vine in discuţia Senatului proectul de lege prin care se recunoaşte calitatea de persoană juridică Ligei pentru Unitatea culturală a tuturor romînilor.

Cu acceleratul de astă-zi dimineaţă fruntaşul nostru Al. A. Bădăreu a sosit în Iaşi.

Deseară d-sa se reîntoarce în capitală.

D. Const. Ivaşcu, prefectul judeţului, se află suferind.

D-sa a obţinut un concendiu de 10 zile.

Dorim o complectă însănătoşire.

Comuna Cîrniceni a cerut prefecturei locale o condică pentru strîngerea de ajutoare necesare la construirea unei biserici în satul Perieni.

S'a cerut prefecturei locale de către consulatul Austro-Ungar, a se cerceta domiciliile supuşilor unguri: Kezak Anohas, Nisztor Demeter şi Miklos Oltean acuzaţi de delapidare şi refugiaţi în ţara noastră.

Femeia Zinca Caterina a încercat să se sinucidă bînd o soluţie de fosfor dizolvat în spirt denaturat—A fost internată la spitalul Sf. Spiridon —unde se află acum în afară de orice pericol.

Inaintea consiliului de războiu va veni un caz foarte interesant prin noutatea lui. Cazul se instrueşte şi merită toată atenţia. E vorba de soldatul recrut clasa anului 1907 Costantin Naţie din regimentul Cantemir No. 12, fiu de ţeran din judeţul Tutova.

Numitul soldat după declaraţia lui face parte dintre adventişti crede in biblie pe care o cunoaşte la perfecţie, e foarte inteligent, pune în mare încurcală pe cei cari instruesc afacerea, deşi n'are de cît două clase primare. Aşa bună oară el zice că după credinţa lui „Sabattistă" a 7-a zi liberă din săptămînă e Sîmbătă nu Duminică, şi fiind că aşa zice biblia în care crede găseşte că nu trebue să se supună nici chiar reglementelor militare care-l supun la instrucţie în acea zi. De alt-fel el zice că nu e apostol, dar un fervent credincios şi a stat 6 luni în str. Berzei din Bucureşti unde e sediul secţiei Sabatiste.

Vom reveni.

La revizorat s'a primit o circulară prin care se pune în vedere învăţătorilor, candidaţi la examenul de înaintare pe loc, ca să nu se prezinte la centrul respectiv de examinare, de cît în urma ordinului de chemare prin care li se va fixa zilele de examinare.

In urbea Tîrgu-Frumos s'a declarat epidemia de scarlatină.

In comunele Bosia şi Truşeşti s'a stins epizootia de febră aftoasă.

S'a hotărît de către consiliul de miniştrii în urma cererei, societăţei pentru protecţia animalelor, ca să se oprească vînătoarea, vînzarea în ori ce mod, cumpărarea şi transportarea păserilor insectivore.

Cu numărul de astăzi începem publicarea textului proiectului d-lui Disescu pentru reorganisarea învăţămîntutni superior.

Vom continua publicarea acestui proiect, în foeliton, în numerile noastre viitoare.

De peste munţi ne vine ştirea despre încetarea din viaţă a lui Vicenţiu Babeş, unul din cei mai energici şi mai luminaţi luptători ai cauzei Romînilor.

Defunctul era în cele mai strînse legături cu cercurile politice din Bucureşti, şi era unul din membrii de frunte ai academiei române.

Moartea sa e adînc regretată.

Comitetul delegaţiilor pentru proectul obştiilor săteşti s'a întrunit eri după amează.

D. Barbu Catargiu a răspuns obiecţiunilor rîdicate de d. Al. A. Bădărău.

Discuţia va continua Joi.

Comitetul delegaţiilor pentru discutarea legei pentru organizarea corpului avocaţilor se întruneşte mâine la ora 4 d. a. acasă la d. Take Ionescu.

La această întrunire vor participa şi d-nii Jean Lahovary, ministru de domenii şi al Al. A. Bădărău, fost ministru.

Astă-zi la ora 5 jum. d. a. se întruneşte acasă la d. Prim ministru comitetul delegaţiilor pentru proectul de organizare a jandarmariei rurale.

La această întrunire va participa şi d. Take Ionescu, ministru de finanţe.

In seara zilei de 1 Februarie a. c. va avea loc în sala Teatrului Pastia o frumoasă serată dansantă organizată de clubul sub oficerilor reangajaţi din garnizoana laşi.

După pregătirile ce se fac se prevede o frumoasă reuşită.

Locuitorul Dumitru Ioan Anghel Liţa din comuna Turceşti-Berbeşti jud. Vâlcea în urma eliberării de către prefectura Vâlcea a unui bilet de identitate a plecat să-şi caute de lucru prin ţară, fără însă ca să se mai întoarcă. După cercetările făcute reesă că sus zisul a lucrat prin jud. Romanaţi—nu se ştie însă anume unde şi că întorcîndu-se a fost jefuit şi omorît pe drum de către o ceată de ţigani. Nenorocitul a lăsat pe urma sa soţia şi 2 copilaşi în vrîstă 4 şi 6 ani,

Eri a avut loc la Camera de comerţ întrunirea generală a membrilori. Şedinţa s'a deschis la ora 1 sub preşidenţia d-lui G. Şerban.

S'a procedat la alegerea comisiunei pentru controlul şi verificarea raportului biuroului însărcinat cu modificarea regulamentului, camerelor de comerţ.—S'a discutat apoi chestiunele la ordinea zilei — şi în urmă s'au ales delegaţii care vor lua parte la congresul camerelor de comerţ ce va avea loc în zilele de 21 şi 22 Mai, anume: Camera din Vaslui va trimite un delegat, din Neamţ 1, din Roman 1 şi din laşi 7.

Şedinţa s'a ridicat la ora 6— Comisiunea de c o n t r o l compusă din d-nii Jellea, Fleaşca şi Ionescu se va intruni la o dată care nu s'a fixat încă.

Cu părere de rău aflăm vestea despre încetarea din viaţă a d-rului Florea Teodorescu, senator şi efor al spitalelor civile dim capitală,

D-rul Teodorescu a fost supus unei grele operaţiuni iar astă-noapte a sucombat.

Transmitem familiei expresiunea condoleanţelor noastre.

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA"

46

SECRETUL

JUDECATORULUI DE INSTRUCŢIE

MARE ROMAN

de

PIERRE DELCOURT

Sper că temerile mele sunt himerice, cu toate astea, trebue să asigurăm pe Maxim.

Cum să-i transmitem ştiri de la noi?

Voiam să merg, să mă arunc la picioarele magistrului, să-i strig: fiul meu e nevinoat! De ce l'aţi arestat? Puneţi-l în libertate.

Dar se pare că în acest oraş nu se procedează ast-fel, asta cel puţin mi-a spus-o un amic al fiului meu, marchisul Charles de Bonnenil. care voeşte să se însărcineze cu toate demersurile necesare.

— Marchizul de Bonnenil?

— Da.

— Il cuneşti?

Foarte puţin, dar s'a pus la dispositia mea cu atîta semne de devotament, în cît nu-i imposiail să nu cred în afecţiunea lui pentru Maxim.

Alice tăcu, neîndrăsnind să exprime faţă de mama lui Maxim, sentimentele ce-o agitau faţă de marchisul de Bonnenil.

De alt-fel ele nu erau de loc definite, şi ar fi fost greu tiuerei copile de a le supune vre-unei analize serioase.

Numele de Bonnenil, îi cauza o senzaţie desagreabilă, dar poate aceasta nu era de cît din cauza anunţării pe care acesta o făcuse în mod atît de brutal, cu privire la arestarea lui Maxim.

Cu toate astea, intervenţia sau cel puţin ajutorul marchizului în această afacere, displăcea cu totul d-şoarei de Longpré.

— Cunosc foarte puţin pe acest tînăr, ştiu că e amicul lui Maxim şi nu cred că ar trebui să refusăm serviciile sale.

Cu toate astea el nu e de cît amicul logodnicului meu, legăturile care se apropie de fiul d-tale sunt mai tari, şi ne vor face să lucrăm cu deplină energie.

Aşa dar, dacă vrei să mă asculţi, vom lucra din partea noastre şi singure, şi cred că vom obţine un succes destul de favorabil pentru salvarea lui Maxim.

Am eu însu-mi amici destul de influenţi, de care sunt sigura şi cari mă iubesc foarte mult.

— Ai dreptate d-şoară te admir şi îţi declar că mă simt îndatorată faţa de proba de devotament ce mi-ai oferit. In adevăr ast-fel se iubeşte acela căruia i-au dăruit inima.

— Dar d-ta! n'ai oare nici o legătură, o cunoştinţă?

Nina tresări.

Tînăra fată repetă chestiunea.

D-na Marion se rîdică în mod brusc, se primblă cîte-va minunte prin cameră şi apoi oprindu-se în faţa Alicei.

— Aveam doi amici, sau mai bine zis cunoaşteam două persoane, din care una era amică şi cea-laltă de asemenea. Una din ele este de cîtăva vreme la Paris.

— Dar trebue să vezi pe acea persoană!

Nina continuă.

— O voi vedea.

Şi murmurînd aşa ca Alice să nu audă nimic, adăugă.

— Jurămintele unei logodnice pot fi violate de o mamă.

— Cine e acea persoană?

— Un magistrat.

— Un magistrat. Dar e poate unica persoană care va putea să ne fie utilă.

Ce face el?

— E judecător de instrucţie.

— Judecător de... dar am cetit în diferite, cărţi, că în măterie de crimă, toată autoritatea cea mai discreţionară. toată puterea, toată competinţa, o oare numai judecătorul de instrucţie. De el depinde libertatea unui om arestat, de el depinde judecarea sau nejudecarea unui om care e bănuit de crimă, onoaree sau desonoarea sa.

— Ce zici?

— Un lucru adevărat, pe care prin cea mai mare întîmplare îl cunosc.

Cînd un om e arestat, judecătorul de instrucţie e acela care-l întreauă asupra diferitelor acuzări ce i se impută, el e acela care are dreptul de a indica ca inculpatul să fie condamnat nu achitat, după modul în care conduce instrucţia; de la el, dacă e convins sau nu de culpabilitatea acuzatului atîrnă soarta acestuia, într'un cuvînt judecătorul de instrucţie e acela care poate salva pe un condamnat.

(Va urma)

Proiect de lege

pentru

Modificarea mai multor articole din lege asupra învăţămîntului superior

LEGEA MODIFICATA

Secţiunea I

Universităţile şi împărţirea lor

Art. 53. Universităţile naţionale sunt şcoli superioare de studiu şi de ştiinţă.

Universităţile sunt două : una în Bucureşti şi alta în Iaşi.

Fiecare Universitate cuprinde :

Facultatea de drept.

Facultatea de litere şi filozofie.

Facultatea de ştiinţe

Facultatea de medicină.

Universitatea din Bucureşti mai are şi facultatea de teologie ortodoxă.

Art. 54. **Facultatea de Drept** va cuprinde studiul ştiinţelor sociale şi juridice propriu zise şi anume:

2 Catedre de drept roman.

3 Catedre de drept civil.

1 Catedră de procedura civilă.

1 Catedră de drept penal cu procedura sa.

1 Catedră de drept comercial cu procedura sa.

1 Catedră de sinteza dreptului constituţional şi drept administrativ.

1 Catedră de drept internaţional privat

1 Catedră de drept internaţional public.

1 Catedră de drept maritim şi comercial comparat;

1 Catedră pentru enciclopedia şi filozofia dreptului.

1 Catedră pentru istoria dreptului în general şi in special a vechiului drept românesc.

1 Catedră pentru dreptul constituţional românesc şi studiul comparativ al instituţiilor politice.

1 Catedră pentru studiul dreptului civil şi penal la popoarele vechi, altele de cît cel Roman şi expunerea aprofundată a unor materii speciale din dreptul roman, după alegerea profesorului.

1 Catedră de materii speciale aprofundate din codul civil după apreciarea profesorului.

1 Catedra de Economia politică şi naţională, (legislaţia industrială vamală şi rurală).

Facultatea de litere şi filosofie va coprinde studiile literare, filosofice şi istorice anume:

1 Catedră de istoria literaturei romîne.

1 Catedră de literatură romînă.

1 Catedră pentru filologia romanică cu specială privire la filologia romînă.

1 Catedră pentru limba şi literatura franceză.

1 Catedră pentru limba şi literatura germană.

1 Catedră pentru limbile slavice.

1 Catedră pentru limba şi literatura latină.

1 Catedră pentru limba şi literatura elenă.

1 Catedră pentru istoria filozofiei vechi şi etică.

1 Catedră pentru istoria filozofiei moderne şi logica.

1 Catedră pentru psichologie, pedagogie şi estetică.

1 Catedră pentru filozofie.

1 Catedră pentru sociologie şi psichologie socială.

1 Catedră pentru istoria antică, epigrafie. archiologie şi antichităţi.

1 Catedră pentru istoria veacului de mijloc şi modern,

1 Catedră pentru istoria românilor.

1 Catedră pentru geografie.

Facultatea de ştiinţi va coprinde studiul ştiinţelor matematice, fizico-chimice, naturale şi anume:

1 Catedră pentru algebra superioară.

1 Catedră de geometria analitică şi geometria sferică.

1 Catedra de geometrie descriptivă cu aplicaţiuni de perspectivă şi construirea umbrelor.

1 Catedră pentru calculul diferenţial şi integral.

1 Catedră mecanică raţională.

1 Catedră de astronomie şi geodezie.

1 Catedră de fizică moleculară acustică şi optică.

1 Catedră fizică (gravitate, căldură şi electricitate.)

1 Catedră de chimie minerală.

1 Catedră de chimie organică.

1 Caiedră de chimie agricolă.

1 Catedră pentru mineralogie şi petrografie.

1 Catedră de zoologie şi morfologie generală.

1 Catedră de zoologie descriptivă.

1 Catedră de fisiologie generală şi comparată.

1 Catedră de botanică descriptivă.

1 Catedră de botanică (anatomie şi fisiologie).

1 Catedră de geologie şi

1 Catedră de paleontologie

Facultatea de Medicină va coprinde studiul ştiinţelor medicale şi al celor ajutătoare şi anume:

1 Catedră de anatomie descriptivă.

1 Catedră de medicină experimentală.

1 Catedră de anatomie patologică şi bacteorologică.

1 Catedră farmacologie.

1 Catedră terapeutică experimentală.

1 Catedră patologie medicală.

1 Catedră patologie chirurgicală.

1 Catedră clinică şi patologie infantilă.

1 Catedră clinică I chirurgicală.

1 Catedră anatomie topografică şi clinica II chirurgicală.

1 Catedră clinica III ehirurgicală.

1 Catedra clinica I medicală.

1 „ „ II „

1 „ „ III „

1 „ obstetrica teoretică.

1 „ clinică obstetricală.

1 „ clinica boalelor mentale.

1 „ clinică dermatologică şi sifiliopatică.

1 Catedră clinică boalelor nervoase şi electroterapia.

1 Catedră clinică de higienă.

1 „ „ fisiologie.

1 „ „ istologie.

1 „ „ medicină operatoare

1 „ „ „ legală.

1 „ „ „ oftalmologie.

Invăţământul farmaceutic:

1 Catedră de chimie analitică şi

1 „ „ farmacie chimică şi galenică.

Facultatea de teologie va coprinde:

1 Catedră pentru exegeza vechiului şi noului testament, archeologia biblică şi limba ebraică.

1 Catedră de istoria bisericească universală în general şi în special a bisericei române.

1 Catedră pentru patrologie şi istoria dogmelor.

1 Catedră pentru teologia dogmatică şi simbolică.

1 Catedră pentru teologia morală.

1 „ „ dreptul bisericesc.

1 „ „ teologia practică (omiletică, liturgică, pastorală).

Studiile universitare se fac prin cursuri, confezinţe şi lucrări practice în seminare în institute şi în laboratorii.

Aceste lucrări constituesc învăţământul universităţilor şi se fac de profesorii titulari şi de agregaţi, ajutaţi de personalul necesar.

La facultatea de litere din Iaşi se înfiinţează o catedră de *limba şi literatura italiană.*

Catedra pentru exegeza vechiului testament, limba ebraică, arheologia biblică şi întroducerea în vechiul testament se contopeşte cu catedra pentru Exegeza noului testament întroducerea în cărţile noului testament ermineutica biblică şi gramatica idiomului grec sub titlul de *Exegeza vechiului şi noului testament, arheologia biblică şi limba ebraică*; titularul acestei catedre fiind obligat a face ambele materii.

Catedra pentru Istoria Bisericii Romîne se contopeşte cu aceia pentru istoria bisericească universală, titularul acestei catedre fiind obligat a face ambele materii; iar catedra va purta titlul de Istoria bisericească universală în general şi în special a bisericii romîne.

Prin regulamente se vor fixa taxele ce se vor percepe de la studenţi pentru înscripţii, examene şi diplome.

Pentru lucrările în laborator şi pentru conferinţele seminariale se va percepe de la la fie-care student o taxă destinată a a acoperi cheltuelele.

Studenţii meritoşi şi lipsiţi de mijloace se vor putea scuti de plata acestor taxe, Scutirea se va acorda de către decanul Facultăţei.

Art. 55. Persoanele care nu ţin de de corpul universitar al Statului Romîn vor putea face cursuri libere, gratuite sau plătite de cei ce le audiază asupra oricărei ramure de ştiinţe cu învoirea senatului universitar şi aprobarea ministerului instrucţiunii publice şi a cultelor.

Or ce curs liber va putea fi închis prin decisiunea ministerială după ce se va lua avizul senatului universităţii.

In caz de urgenţă rectorul sau ministrul va putea suspenda cursul aducînd faptul în desbaterea senatului universităţi.

Art. 56. Fiecare univsrsitate este persoană juridică, capabilă a dobîndi şi poseda. Facultăţile sunt asemenea şi ele capabile de a dobîndi cu titlul gratuit ori-ce bun.

Senatul universitar este representantul legal al universităţii. El, ca persoană juridică, poate delega deplinele sale puteri rectorului sau unuia din membrii săi.

Universităţile sunt întreţinute de Stat. Ele sunt supuse controlului ministerului instrucţiunii publice şi al cultelor.

(Va urma)

Cereţi renumitele

CONSERVE „STAICOVICI"

CALITĂŢI SUPERIOARE. — PREŢURI IEFTENE

De vînzare la toate magazinele de Coloniale din ţară

— **Depozit general: Str. Regală No. 11—Bucureşti** —

Ultime informaţii

Sosirea d-lui Const. Disescu. *Cu acceleratal de dimineaţă a sosit în oraş d. Const. Disescu, ministrul cultelor şi instrucţiunei, însoţit de d. dr. Dragomir Hurmuzescu, secretar general al ministerului cultelor şi Jean Cămărăşescu şeful seu de cabinet.*

La gară ministrul a fost aşteptat de şefii autorităţilor şi de un foarte mare număr de membri ai corpului profesoral.

Primirea cordială şi călduroasă făcută de membrii corpului profesoral, a produs o foarte bună impresie asupra ministrului, care, foarte vesel şi amabil s'a întreţinut cu cei presenţi, în special cu profesorii, şi a plecat apoi condus de un foarte mare număr de trăsuri la hotel Binder, unde a descins.

Ministrul în cursul dimineţei va vizita şcoala primară de băieţi Principele Ferdinand, Liceul Internat, şcoala centrală de fete, şcoala de Menagiu, şcoala Normală şi altele.

La ultime informaţii vom publica o amănunţită dare de samă.

—

Corespondentul nostru din Capitală ne comunică prin telefon că d. General Lahovary, ministru de externe, va fi operat în cursul săptămînei acesteia de către d-rul Roux din Lausane.

Dorim fruntaşului distins o curîndă şi completă însănătoşire.

—

S'a aprobat de către ministerul lucrărilor publice a se executa pe cale de regie prin serviciul de poduri şi şosele aprovizionarea a 303 m. c. piatră sfărămată, pentru şoseaua judeţeană Iaşi—Fălciu şi aprovizionarea cu 600 m. c. petriş de Siret necesar în treţinerei şoselei Iaşi—Vaslui şi Iaşi—Roman.

—

Inaugurarea cursurilor şcoalei de menagiu s'a amănat pentru altă dată cînd iarăşi A. S. Regală Principesa Maria va prezida festivalul înaugurărei.

—

Mîine, Mercuri, fiind sărbătoare, ziarul nostru nu va apărea decît Joi, la orele obişnuite.

—

Lupta pe faţă a început

S'a trecut de la vorbe la fapte. Tinerii liberali luînd ofensiva. Intrunirea de aseară. Discursurile. Moţiunea.

In sfîrşit lupta dintre liberalii locali a capatat un caracter public. S'a sfîrşit era tratativelor, incriminărilor oculte, a intrigilor de culise. Lupta se dă de acum pe faţă, în plin public, fără frică şi fără gînduri ascunse.

D. Georgel Mîrzescu pare că se complace mai mult în lupta pe faţă, în plină lumină, dar iarăşi se pare că d-sa înţelege lupta fără răgaz, sans trêve ni merçi.

Semnalul s'a dat aseară. In localul vechiului club liberal, în sala în care prezida de obiceiu d. P. Poni, au resunat aseară cuvinte de luptă, apeluri la distrugerea acelor care deţineau pînă acum puterea în clubul şi partidul liberal.

Provocînd întrunirea în chiar localul clubului, tinerii au voit parcă să arate bătrînilor că nu vor să ţie cont de acei care pretind că reprezintă prestigiul şi trecutul în club şi partid, au voit parcă să arate că în ei e puterea şi că în curînd ei vor trona de fapt în clubul liberal.

*

Şi au fost şapte zeci şi unu care au răspuns la convocare, şi nu numai din Iaşi, ci toţi membrii din Tg-Frumos şi din judeţ.

Au vorbit d-nii Georgel Mîrzescu, V. Brăescu, dr. L. Cozmovici, Grigorescu, Th. Jeliea, Octav Velciu, Al. Gane, Vasilu—Podul-Iloaie, N. Cazadini şi alţii.

Oratorii au fost în vervă, afară doar de d-nul Cozmovici, care a fost şi de astă dată ca de obiceiu.

Tema favorită a fost: pretenţia bătrînilor de a înfrînge cererile tinerilor şi reacţionarismul ce se degajează din chipul cum a fost redactat proiectul de statut.

D. Georgel Mârzescu a avut mare succes mai cu seamă în partea în care a analizat situţia d-nului Const. Stere, democratul şi socialistul de odinioară, care aderă astă-zi la un proect de statut reacţionar prin excelenţă şi prin care se retrage dreptul de vot al unor membri ai clubului, în chestiuni care privesc buna ordine şi interesele partidului.

*

Discursurile au fost mult aplaudate iar atmosfera din sală indica clar că vrajba ie prea mare şi că nu mai putea fi vorba de reconciliare.

Pentru bătrîni întrunirea de aseară trebuie să fi indicat multe lucruri în privinţa celor ce au de făcut, căci lupta apare astă-zi mult mai puternică patimile fiind mai mult de cît or-cînd dezlănţuite.

La sfîrşitul întrunirei s'a votat o moţiune prin care se dezavuază proectul de statut aşa cum a fost întocmit.

Dar interesant este faptul că pe lîngă pornirea asta a tinerilor, se pare că între bătrîni chiar ar fi izbucnit neînţelegeri.

Ast-fel ni se spune că bătrînii ar fi împărţiţi în două tabere în privinţa atitudinei ce trebue de avut faţă de tineri.

Despre aceasta însă vom vorbi altă dată.

—

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 23 Ianuarie

Camera

Bucureşti.—Prezidează d. Neniţescu. D. Take Ionescu, depune un proiect de lege, prin care se deschide un credit de 25,000 lei pentru casa artelor.

Şedinţa continuă.

Camera nu va ţinea mîine şedinţă.

Senat

Bucureşti — Prezidează d. N. Economu, care aduce elogii defunctului dr. Florea Teodorescu, senator de Dîmboviţa, şi face cunoscut senatului că o delegaţie va participa la înmormînfare.

Provocare la duel

Bucureşti.—Un incident s'a produs astă-zi între d-nii Dim. Neniţescu, vice-preşedintele Camerei şi Anton Arion, deputat de Ploeşti.

D. Arion taxînd un ordin trimis de d. Neniţescu printr'un aprod ca să nu fumeze în incintă, ca un act nedemn, acesta s'a simţit ofensat şi i-a trimis martori pe d-nii Gr. Cantacuzino şi N. Ghica-Comăneşti.

D. Arion şi-a constituit martori pe d-nii Horia Roseti şi N. Bilciurescu, deputat.

Martorii se întrunesc astă-zi la ora 6 d. a.

Plecarea Principelui

Bucureşti.— A. S. Principele Ferdinand a plecat astă-zi dimineaţă spre Cernavoda-Constanţa spre a face inspecţiunea trupelor.

Comitetul liberal

Bucureşti. — Astăzi se întruneşte delegaţia de zece a comitetului executiv al partidului liberal, spre a discuta în privinţa întrunirei pe care liberalii proiectează s'o ţie în capitală Duminică 28 Ianuarie.

Intrunirea va avea loc acasă la d. Emil Costinescu.

Preşedintele Senatului bolnav

Bucureşti.—D. Const. Boerescu, preşedintele senatului, este grav bolnav.

Medicii şi familia se arată foarte îngrijiţi de starea bolnavului.

Manifestaţie oprită

Bucureşti.—*Studenţii Universitari aveau de gînd să oprească reprezentaţia de aseară a marei artiste Suzanne Desprès pe motiv că teatrul naţional nu trebuie să fie închiriat la trupe străine.*

In acest scop ei au ţinut o întrunire în localul cantinei şcolare, unde s'au pronunţat discursuri înflăcărate.

Pentru a preveni or-ce scandal autorităţile au desfăşurat mari forţe poliţieneşti şi militare iar d. Moruzzi, prefectul capitalei, s'a dus în mijlocul studenţilor şi i-a prevenit că nu va permite nici o manifestaţie şi că riscă foarte mult dacă vor căuta cît de cît să turbure ordinea.

In urma spuselor d-lui Moruzzi şi dîndu şi seamă de ceea ce-i aşteaptă, studenţii au renunţat de a mai face manifestaţii şi s'au împrăştiat.

Reprezentaţia a avut loc fără a se produce nici cel mai mic accident.

Complot descoperit

Petersburg.—Poliţia a răuşit să descopere un complot organizat de cîţiva ofiţeri ai batalionului de rezervă „Iastina".

Comandantul batalionului şi ofiţeţerii au fost daţi în judecata tribunalului militar.

Criza ministerială

Belgrad.—Este iminentă izbucnirea unei crize ministeriale.

In caz dacă ea se va produce d-nii Pasici, primul ministru, miniştrii de interne şi război, vor părăsi ministerul.

Grevă

München.—La minele de cărbuni din apropriere a izbucnit grevă.

Lucrătorii cer mărirea salarilor şi ameninţă patronii.

S'au trimis întăriri militare în partea locului.

Contra aromânilor

Constantinopole.— *Organul oficial al partidului publică un articol in contra propagandei aromâne şi susţine că acordul in această privinţă nu este cu putinţă nici acum, nici in viitor.*

Ca probă că aromânii resping propaganda românilor comunicatul publică un raport al fostului director Lecanta al şcoalei române din Ianina, din care rezultă că cu toţii vorbesc acolo greceşte.

Propaganda română tinde la formarea unui careu de întărire pentru pretenţiunile Bulgare lucru care, ie de alt-fel confirmat şi prin cartea Prinţului Brâncoveanu.

Rezultate

Petersburg.—Contele Heyden a căzut în alegeri faţă de un radical.

Bătrânul radical Kovalewschi din Charkod a căzut în alegeri faţă de un octombrist

Situaţie Alarmantă

Odessa.— *Situaţia de aci este din cele mai alarmante cu putinţă.*

Zilnic se întîmplă conflicte între trecători şi membrii ligei Patrioţilor.

Se aşteaptă pentru zilele aceste evenimente importante.

Intristaţii: maior G. Ionescu, Teresa V. Cernea, Ruxanda Raicu, Sofia şi Efrosina Raicu, I. Raicu cu Soţia şi copii, Al. D. Raicu; familiile Pantazi, C. Tincu, Costandachi şi Vizanti, au durerea a vă face cunoscut încetarea din viaţă a prea scumpei lor soţii, mame, fiice, soră cumnată şi vară

Maria

decedată, în vrîstă de 37 ani, la 22 Ianuar.

Şi vă roagă să bine voiţi a lua parte la ceremonia înmormîntărei care va avea loc Joi, 25 c.. ora 3 p. m.

In loc de inştiinţări speciale.

OCAZIUNE

Din cauză de plecare din ţară, se vînd eften diferite mobile şi obiecte casnice. A se adresa la d-na Netti L. Unter, str. Pomir 7.

Restauantul TANASACHI

Din nou instalat cu tot confortul marelor restaurante europene serveşte onor. sale clientele cele mai delicioase mâncări·

Serviciul ales şi prompt.

Restaurantul e deschis noaptea. **Bucătărie specială.** Pentru artişti reducere.

NUMAI LA

Fotografia artistică WEISS

Piaţa Unirei (Otel România) Iaşi

se poate căpăta fotografie ideală

5 Lei, 12 fotografii platinotipie.

Casa S. HAIFLER

Vinde losuri de ale

LOTERIEI REGATULUI ROMÂN

PE CLASE

Cl. I	1.50	Lei	1/8
	3.00	«	1/4
	6.00	«	1/2
	12.00	«	un los

Casa Haifler fiind fondată în anul 1880, onor. public, o poate onora cu încrederea sa.

Str. Ştefan cel Mare 33.

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif şi ca Depuratif.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale* şi *classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără têma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĔ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORI, COPIILORI, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ : Farmacie FRATII KONYA.

NOROCUL

vă învită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Sansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întărziere de

Agenţia Teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigiléza capsula.*

Chassaing

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

n Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmacişti

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta"

L O I Z A

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi, —*strada Stefan-cel-Mare*— **Iaşi.**

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repezi

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

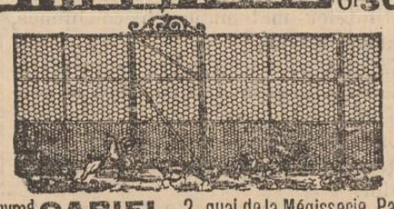

Raymd GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25

Châssis de couche, depuis..... 7 »

Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 80

Porte-Sou eilles, pour 20 Places..... 7 »

Envoi Franco de l'Album sur demande

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6fr 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f 50 c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strda Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacția și Administrația: Str. Ștefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUȚUREANU și LASCAR ANTONIU | Anul IV. —No. 56.—Vineri 26 Ianuarie 1907.

D-l G. Panu și „Săptămîna“

E un crîmpeiu de psichologie politică în rîndurile ce voi scrie mai jos.

Voi vorbi de Dl. George Panu.

E un fel de anormalitate morală cazul actualului director al «Săptămînei“.

Incă de pe cînd mă aflam pe băncile școalei, mă obișnuisem a vedea în d-sa pe omul cult și învățat, pe scriitorul fin și ales, pe conferențiarul strălucit și apreciat, pe gazetarul neobosit și impetuos, pe omul politic entuziast și desinteresat.

Au trecut însă vre-o 20 de ani de atunci.

Am urmărit continuu mersul ascendent și descendent al d-lui Panu, și astă-zi din entuziasmul pentru omul extraordinar de odinioară, nu mi-a rămas de cît decepția și desgustul.

Căci nimic nu mă revoltă și nu mă indignează mai mult, de cît oamenii cari fac pe puritanii și pe moraliștii în politică, ei cari sunt quintezența lipsei de scrupule și personificarea nestatorniciei și a imoralității politice.

Și acesta este cazul d-lui George Panu.

Cine nu cunoaște trecutul politic al d-lui G. Panu? Cine nu știe multiplele și interminabilele sale tribulațiuni și adversități politice? Cine nu cunoaște pe fostul junimist George Panu, pe fostul liberal George Panu, pe fostul antidinastic George Panu, pe fostul radical George Panu, pe fostul conservator George Panu, pe fostul Takist George Panu și în fine pe actualul liberal național George Panu???

Și acest om putred de pacate politice, acest multicolor și veșnic schimbător barbat politic, îndrăznește a lua aere de Catone, are cutezanța de a da lecțiuni de morală politică!

Și cui?

D-lui Take Ionescu!

Nu e număr din „Săptămîna“ în care acest ilustru voiajor politic să nu insulte pe Dl Take Ionescu: nu e articol din ziarul său în care să nu aducă injuriile cele mai josnice activității politice și financiare ale valorosului nostru om de stat; nu e ocazie în care el să nu'și profereze atacurile sale nedemne contra iubitului și strălucitului nostru fruntaș.

Și de ce atâta furie din partea D-lui George Panu contra d lui Take Ionescu?

Și doar istoria noastră politică este de dată recentă. Această istorie politică ne spune că acum șapte-opt ani, Dl George Panu era unul din admiratorii cei mai entuziaști ai d-lui Take Ionescu. Acum șapte-opt ani d. George Panu membru al partidului conservator, mergea cu mare smerenie la brațul d-lui Take Ionescu, ridicîndu-l în slava cerului și lăudîndu'i în mod ditirambic marele sale merite politice și financiare.

Dar într'o bună dimineață, supărat pe amicul său politic care nu'l putea introduce în minister, se depărtă înjurînd pe acela pe care până atunci îl adulase. *Inde irae*!

Tot această istorie politică ne mai arată, că în acel timp, pe cînd se vorbea de intrarea d-lui George Panu în ministerul conservator în care se afla și dl Take Ionescu, fostul antidinastic de odinioară ceru și obținu audiență la Palat, probabil spre a face *mea culpa*, cerînd ertare și renegîndu'și articolele și atitudinea sa anti-regală din vechea „*Luptă*“.

Și cînd un om ca dl George Panu are atîtea pete, imposibile de șters, în trecutul său politic așa de aventuros și inconstant, tocmai d-sa se erijează astăzi în moralizator public, în puritan politic, în mentor al conduitei oamenilor noștri politici?

Ni se pare că e și îndrăzneală și inconștienă! N'ar trebui să uite acest domn Panu, că ori cît de decăzute sunt moravurile politice la noi, ori cît de ușor se recapătă in țară la noi virginitatea politică, însă d-sa prea mult și-a bătut joc de aceastăă opinie publică și prea des și fără pudoare și-a schimbat până acuma opiniunile și preferințele sale politice.

Dl. George Panu ar trebui mai bine să tacă și să stea liniștit în locul ce cu atîta complezența i l'au oferit liberalii. Să fie mulțumit că după atîtea voiajuri ce a făcut prin teate partidele noastre politice, liberalii, pe care i-a insultat odinioară cu cea din urmă vehemență, l'au mai primit din nou în partidul lor. A mai încerca să insulți pe foștii tăi prietini politici, pe cari odinioară i-ai admirat și i-ai adulat, însemnează a da o nouă dovadă de lipsă de caracter, de lipsă de educațiune nu numai politică, dar chiar și socială.

Și slavă Domnului, d l Panu a dat în trecut, destule dovezi de asemenea sentimente condamnabile.

E curios cum d-l George Panu, om cult și inteligent, nu poate observa anormala situațiune morală in care se află. Și cum aflându-se într'o asemenea penibilă situațiune, mai cutează de a insulta astă-zi pe aceia, pe care nu-i demn nici măcar să-i laude.

De aceia atitudinea d-lui George Panu și a ziarului seu „Săptămîna“ față de d-l Take Ionescu, mi se pare un adevărat caz de patologie morală.

Rămîne ca d-l Panu să reflecteze.

Lascar Antoniu

Cuvîntul ministrului

Domnul ministru al instrucțiunei publice, inspectînd liceul național din localitate, a atras atenția elevilor asupra căiei greșite ce au apucat'o, ascultînd poveștile incendiare ce li se dau la un anumit și celebru curs universitar din Iași.

Ministrul a zis că nu prin asemenea poveți se face educația minților tinere și că nimeni n'are dreptul să frecventeze cursurile universitare, pînă mai înainte nu va fi terminat cele liceale.

D. Disescu știa prea bine, cînd a dat aceste instrucțiuni elevilor, că la acel anumit curs universitar, se petrec adevărate anomalii.

Că un profesor universitar, abuzînd de situația sa, dînd greșită menire catedrei sale, permite elevilor să asiste la cursul seu, unde se face politică și la care se predică prăpăstii.

Acesta este inceputul.

Ani de zile s'a urmat cu sistemul nenorocit de a lăsa ca acel anumit și celebru curs universitar, să se urmeze in liniște, nesupărat de nimeni.

Nefastele roade ce le-a dat, le-am văzut cu toții cu durere in suflet.

Acum pare că a sunat și ceasul cel rău pentru lucrul cel reu.

Toată lumea ie de părere că scandalul trebue să inceteze, întru cît a-l tolera înainte, ar fi a intemeea o stare nenorocită, ale cărei consecinți ar putea fi cu totul dezastruoase.

Iar dacă domnii elevi nu vor asculta nici de cuvîntul cel bun al ministrului, au să sufere amar de cuvîntul lui cel deciziv.

Magistratura calomniată

Epoca *publică un articol extrem de injurios la adresa magistraților Curței de apel din Iași.*

Articolul Epocei *poartă și o semnătură: semnătura unui avocat C. C. Brădescu.*

Nu știm cine este acest domn Brădescu; faptul nici nu ne importă de-altmintreli. Articolul s'a publicat în pagina I-a a numărului de la 24 Ianuarie a. c. al ziarului junimist și prin acel articol se acuză magistratura inamovibilă ieșană de fapte extrem de grave.

Despre aceste acuzări voim să vorbim. Organul junimist insistă asupra faimosului caz Rapaport și afirmă că justiția din Iași, în asemenea cazuri, achită sigur pe prețuri moderate.

Asemenea grave și lipsite de ori ce probă acuzări, n'au ce căuta într'un ziar de partid, doar dacă acel partid ar fi luat cîmpii.

Șeful grupărei junimiste din Iași, este un fruntaș al baroului local, care zilnic aproape, pledează d'inaintea aceloraşi magistrați, pe care organul de publicitate al junimiștilor, i acuză în chip mișelesc, de un păcat fără seamăn.

Noi nu dăm importanță faptului că acele grave acuzări au de autor pe un avocat.

Dar voim să știm, să știm repede și precis, ziarul care a dat gazdă acelor infamii, le și aprobă el?

Are el dovezi că la Iași se judecă și se achită pe parale?

D. M. Cantacuzino, șeful grupărei locale a junimiștilor, împărtășește el vederile cuprinse în acel articol?

D-sa, care a fost coleg de magistratură cu mulți din actualii consilieri de la Iași; care pledează atît de des înaintea lor—poate el lăsa nedesmințite asemenea încriminări publicate de ziarul partidului seu?

Noi voim să răspundă Epoca *și voim să respundă, mai ales, d. Cantacuzino.*

Epoca *poate să fi ajuns fără stăpîn, în situația actuală a junimiștilor.*

Dar șeful de la Iași — să răspundă. Căci tăcerea lui, în asemenea grave imprejurări—noi nu ne-o putem închipui.

Paralaxă politică

In interesanta conferință ținută aseară la Teatru Național, d. Disescu a avut o splendidă comparație cînd, vorbind de acel aparat fotografic care se numește paralaxă, grație căruia se poate, în acelaș moment, obține o fotografie în relief și în profil, a spus că femeea realizează acea mare minune ca în timp de resboiu, cînd nu se poate vorbi de opera de umanitarism, ea pleacă pe cîmpul de resboiu, și face deci o operă patriotică, dar în acelaș timp mîngîie pe cei suferinzi și riniți, indiferent cărei națiuni aparțin, și deci face o operă de umanitarism.

Dar se pare că nu numai în lumea siderală sau în acea a fabricanților de aparate fotografice poate fi vorba de paralaxă. Unii liberali din Iași au realizat paralaxa politică.

Ast-fel, grație unui sistem foarte comod, ei apar în acelaș moment în relief—se arată solidari cu grupul d-lui Poni—și in profil, cînd cochetează și întrighează printre cei tineri.

Aceștia sunt d-nii Gane și Pennescu, care au avut pururea o mare dragoste pentru arta fotografică.

D. Gane este cel dintăi care a făcut să se atârne pe păreții cabinetului primarului, fotografiile celora care au fost primari ai Iașului.

D. Pennescu, mai modern, a donat primăriei și teatrului câte un mare tablou, lucrat cu multă artă, în care d-sa apare în frac, cu decorații și de o perfectă asemuire.

In dragostea lor pentru progresul artei fotografice, d-lor n'au putut să nu se ocupe și de paralaxă și în neputință de a înzestra instituțiunile publice cu nuoi fotografii, au realizat paralaxa politică, acum cînd lupta între tineri și bătrîni constitue două obiective admirabile, pentru a fi în acelaș timp în relief—cu bătrânii—și în profil—cu tinerii.

Inmormântarea unei infamii

In țara românească se întâmplase, încă odată, acest nepermis miracol, ca un om, care resbătuse prin vijeliile vieței numai prin sine însuși: prin o putere de muncă dusă până d'incolo de ideal, prin cinste și prin talent—să fi urcat toate treptele succesului și să fi ajuns tocmai sus, acolo unde, dupe concepțiunea țărilor mici, ie și sfârșitul succesului: omul acela ajunse sfetnic al tronului.

Domnul Alex. Bădăreu—că despre el ie vorba era ușor de ghicit—a fost pe timpul ministeriului său, omul cel mai calomniat într'o țară în care nimeni, incepând cu însuși Dumnezău n'a scăpat necalomniat.

In campania de calomnii contra fostului ministru al justiției, s'au observat de către sărmanii sei detractori, două momente: s'au întors la vremurile debuturilor sale în pleduarii și, pe de altă parte, au adoptat sistemul de a pune ori ce act, ori ce stăruință, pe contul seu.

In debuturile de avocat, s'au subliniat faptele că d-sa pledase pe onorarii mici; iar în sistem, ori ce indigenat, spre pildă, era protejat de fostul ministru.

In acel intreg funebru cortej de infamii, însă, acea așezată, tot-de-a-una la frunte, aceia care avea nobila menire să ție recordul—era celebra și tragica afacere Sturza.

Această „afacere“ întrunea toate calitățile unui frumos frontispiciu; O afacere de prinț, prinț cu milioane, prinț prodig pus sub interdicție și, în fine, prinț având de consiliu judeciar pe d. A. A. Bădăreu.

Aseastă sensațională afacere nu se poate plânge că n'a fost cu belșug exploatată. Un șef de partid a luat'o la inimă, a preumblat'o, în trumbadur, din târg în târg și a făcut din ea temelia discursurilor sale.

A sunat, însă, și ceasul cel rău pentru afacerea princiară. Ea a fost desbătută alaltaieri înaintea curței de apel din Iași și acei care au redus'o la nimic, au fost însăși representanții în istanță a prințului.

Ca și prima instanță și instanța de fond, a menținut pe d. Bădăreu consiliu judeciar al principelui Sturza.

Acum ie rândul prietinilor domnului Bădăreu, să esplice lumei în ce anume a constat celebra afacere.

O vor face.

OAMENI ȘI LUCRURI

CINCINAT PAVELESCU

Aseară, la teatrul național, pe cînd ministrul vorbea—în calitate de literat și conferențiar—am remarcat pe cineva scoțînd note. Nu era obicinuita figură emoțională și gestul nervos al banalului stenograf; ci—în loja oficială—un poiet care „se inspira“ de la spiritualele observațiuni ale ministrului conferențiar. Poetul era Cincinat Pavelescu.

Cum nu-l mai revăzusem de un respectabil număr de ani, îmi era greu, aproape cu neputință să-l recunosc sub masca, inedită cu totul, a personagiului grav ca un diplomat, pleșuv ca un general după lungi campanii, de o severă eleganță—atîtea mari contrasturi—„antiteze“ ar fi zis ministrul—cu imaginea ce-mi rămăsese in amintire, de cînd îl văzusem pentru prima și ultima dată măsurînd ulițele Capitalei cu vioiciunea juvenilă de biciclist, cu un aier de „moqueur“ și cu o nepăsare de bohem....

Vremile schimbă, firește. Cu toate aceste Cincinat și-a schimbat, desigur numai exteriorul. Incolo a rămas același cîntăreț original, același liric incurabil, același sămănător de „Lieduri“ încîntătoare și, mai cu seamă, același exemplar unic în țeara noastră: *poietul fără volum.*

In adevăr nu găsesc o notă mai caracteristică acestui mare și complex talent, decît originalitatea aceasta,—de a nu fi apărut pînă astăzi în volum. Il găsiți în toate revistele și publicațiile care cultivă frumosul; numele și versul lui ne întîmpină peste tot; avîntul și inspirația lui ne farmecă neîntrerupt și mereu cu aceiași putere, cu aceiași tinerețe; talentul e consacrat definitiv în lumea cunoscătorilor și iubitorilor de frumos,—dar în zădar veți căuta în vitrinele librăriilor umbra vr'unui volum; în zadar veți cere colecția nenumăratelor stihuri cari de ani de zile au împodobit atîtea sute de periodice,—în zadar.

Cincinat Pavelescu e, în această privință, singurul literat *bohem*—singurul care a rămas nestabil, nomad, urmînd a cutriera paginele tuturor revistelor, a cînta în sufletele contemporanilor—fără a îngădui criticei să-l studieze, să-l fixeze. să-l....omoare cu dragostea ei.

Atîția copiști de la ministere ori șoareci de bibliotecă își desfac produsele lor pe cale oficială. Și poietul acesta, copil răsfățat al unui ministru și al presei—stă în rezervă, rămîne....poietul fără volum,—într'o țeară cu o așa enormă producțiune de volume literare.

Omul acesta nu e numai un liric,—e și un filosof care nutrește un adînc scepticism sub aierul cel mai sociabil. El întrevede micimea creațiunilor noastre, scurtimea gloriilor noastre, fragilitatea deșertăciunilor noastre; iar în frămîntările vieței vede icoana morții ce atît de frumos a cîntat-o:

Moartea — stea ce se înalță
Pe mormintele cernite;
Stea ce rîde, matinală,
Bătrîneței obosite.

Poarta cerului și-a păcii;
Drum ce'n taina-i o să poarte
Spre veciile veciei
Turma sufletelor moarte....

Rodion

PENTRU REFORMA INVAȚAMINTULUI

Ce este copilul?

I.

Și pentru că a venit vorba de reforma învățămîntului secundar, voi publica și eu pe lîngă massa de articole ce se tipăresc în această privință, seria această de note, culese și sugerate din alegerea materialului necesar întocmirii unei cărți asupra *Igienei școlare*, pe care o public aiurea.

Un element necesar în învățămînt e fără îndoială *copilul*. Iată un adevăr pe care La Palisse și d. Dioghenide l'ar subscrie. Copilul! Ce este un copil? Iată o întrebare ce o pun tuturor acelora ce au copiii, ce sunt prin forța lucrurilor nevoiți a se interesa, educa, supravegherea copiii: Ce este copilul?

— Copilul? Curioasă întrebare. Copilul... e viitorul om... In fine... copilul e copilul meu... e viitorul cetățean. In fine... ori-cine știe ce este un copil.

Cam așa va răspunde ori-cine. In daraverile presante ale vieței, rar are omul vremea să se intereseze a știi ce este un copil, copilul său chiar? Ce gândește, ce voește, ce aptitudini, ce înclinări, ce tendințe are progenitura sa?

— Copilul e dator s'asculte, copilul e dator să învețe... E poate, drept, e foarte adevărat... dar aceste sunt calitățile pe cari dorim ca să le găsim în copiii noștrii—dar nu e definiția copilului.

Și nu numai noi profanii, dar educatorii, pedagogii vorbesc de copil ca de o entitate neglijeabilă. Se formulează programe, se construesc sisteme, se îngămădesc monumente de erudița relative la formarea cetățenilor, din acești nevinovați copiii și sunteți uimiți a vedea cum se vorbește puțin sau aproape nici de cum, de copil.

Nimeni nu se interesează de a ști ce este acest animal, aci sburdalnic, viu, iubitor de joc, de viață; aci leneș, șiret, prefăcut, ascunzînd cu o dibăcie surprinzătoare viițiul sau talentul său. Fragil ca un vas prețios, supus fluctuațiilor vieței, sensibil, irascibil, duios, rău, cu instincte bestiale une-ori, torturînd dobitoacele mai mici ca el sau tovarășii mai slabi cu o cruzime Neroniană—copilul e o enigmă și un lucru așa de simplu.

Dar nu e un copil, sunt copiii... și o definiție nu încape, trebue trecută în fața cetitorului o serie de copiii spre ași face o idee.

Voi lua cîte-va specimene. Iată să luăm pe Popescu Neculae fiul onorabilului domn Popescu comersant angrosist. Micul Neculae e in clasa a 2-a de liceu.

E dimineață, a sunat șeapte și jumătate și Popescu Neculae care are la opt, ora de latină, doarme încă în odaea sa. S'a culcat tîrziu, căci a fost sindrofie și cum toți erau antrenați, papa la poker, mama și surorile în salon cu ofițerii și damele, nimeni nu l'a trimis să se culce.

S'apoi o bucurie mare a avut, eri. Ofițerul Petrescu ia adus două mărci una de *Paraguay* și alta o marcă nestimată: *un cap de bou.*

Sărit din pat primul lucru e să privească în albumul său, aceste două mărci proaspăt lipite. Cu evlavie pune albumul în ghiosdan alături de cărțile *„pe ziua de astă-zi“*.

Vederea cărților îl face să recapituleze cursurile ce le are:

— Jidanul, (profesorul de franceză), m'a ascultat, acum cinci zile—nu mie rîndul. Bărbosul (profesorul de istorie) nu m'a chemat de mult, dar voi citi în ora de franceză. Ce mă fac cu Rahat (profesorul de latină)? Nici tema n'am tradus'o cu Florescu (repetitoeul) nici gramatica n'am învățat'o.

Se consolează, îmbrăcîndu-se.

— Poate nu m'o asculta. Și apoi mai am vreme să scriu tema după Albulescu (primiantul clasei).

Cafeaua a înghițit'o în două înghițituri, singur, d. Popescu se scoală la șase și descinde în magazin; iar Madame Popescu și demoaselele se scoală la zece.

Popescu Nicolae a trecut prin magazin, a sărutat mîna tatălui care i'a dat cotidianii 20 de bani pentru plăcintă și a pornit fluerând spre liceu; dîndu-se pe ghiață, căci e iarnă, în orice lec unde zăpada bătută și alune-

coasă a fost transformată în patinaj de alţi colegi de ai lui Nicolae.

A ajuns la liceu. In clasă vre'o cîţi-va veniţi mai de vreme să copieze după Albulescu tema, joacă în ţintar s'au povestesc.

— Băeţi, strîgă Popescu Nicolae, veniţi să v'arăt un *cap de bou* şi nu *Paraguay*.

— Moşi pe groşi....

— Să se facă aşa cine v'o minţi! Mi le-a dat Petrescu ofiţerul.

— Ala de umblă după soră-ta.

Micul Niculae ţine foarte mult la onoarea sa de familist şi ripostează foarte diplomatic. Insă albumul e deschis şi toţi privesc afară de acela care s'a legat de sora lui Popescu Nicolae.

Albulescu a venit, dar cum a dat pe o plăcintă caetul său unui coleg toţi au rămas *fripţi*

Un fior de ghiaţă a trecut de a lungul spinării micului Popescu, cînd clasa a amuţit şi numai paşii Rahatului (profesorului de latină) au răsunat pe podeala prăfuită a clasei.

— Doamne, Dumnezeule..... dă doamne să nu mă asculte, murmură micul Nicolae şi se închină sub bancă.

Profesorul strigă catalogul, pune absenţe şi face observaţii celor ce răspund prea încet.

Un moment solemn urmează cetirei catalogului. Rahatu caută în catalog, răsfoind încet foile, cari fac atîta sgomot în pacea aceasta mormîntală în cît par de pergament. Cei ce ştiu se înalţă încet de pe bancă, se apleacă înainte pare că voesc să spuie;

— Eu ştiu ascultă-mă.

Cei doi premianţi rivali, numai ce n'au căzut peste bancă, ochii lor clipesc pare că spun.

— Noi ştim, ascultă-ne.

Nicolae Popescu şi alţii majoritatea, au lăsat capul ruşinos, unii răsfoeau uşer cartea şi şopteau ultimile rînduri din lecţie, iar în minte una şi aceaiaşi rugăciune:

— Doamne, dă Doamne să nu mă cheme!....

In fine profesorul lasă să îi cadă de pe buze un nume:

— Forţulescu!

Elevul acesta, esă, aruncînd ultima privire pe gramatică şi duce cu sine caetul.

Alte trei nume sunt pronunţate şi alţi trei es. Intre ei şi Popescu Nicolae.

Profesorul examinează. Cînd nu ştie cine-va el se întoarce spre clasă. Premianţii se reped peste bancă cu mîinile întinse.

— Eu ştiu, d-nule.... eu ştiu!

Popescu Nicolae n'are nici tema nici nu ştie traduce. E oprit drept pedeapsă pînă la unu, să scrie de 25 de ori tema şi să nu plece pînă nu o va arăta pedelului.

* * *

La unu, Popescu Nicolae se întoarce acasă. Madame Popesco în *robe de chambre* digerează pe un *chaise-longue*; M-melle Silvie citeşte un roman de Ohnet; iar M-melle Victorie scrie o scrisoare pe hîrtie violetă.

Popescu Nicolae intră cu sfială şi se duce a săruta mîna mamei sale.

Aceasta îl întîmpină:

— Bine mizerabile, din nou! Ce o să facem din tine ticălosule? Ai să mori în ignoranţă, dobitocule! Ce n'ai ştiut din nou?

— Latineşte?...

— Latineşte!... dar ce ai făcut eri, de ce n'ai învăţat? De ce n'ai cetit cu d. Florescu?

Şi lipindu-l cu dosul mînei peste obrazul roşu de emoţie şi frig, Madame Popescu termina:

— Du-te în sofragerie şi mănîncă şi apoi vom vorbi!

Iată un mic tablou. E sincer; poate prost redat, dar e sincer, luat după natură.

Şi mă întreb ştie M-me Popescu ce este un copil? Ce este acest Nicolae Popescu, iubitor de timbre poştale şi neadmirator al limbei latine şi în obşte a ori-cărei obiect din programul său? Pentru ce Popescu nu învaţă şi de ce nu voeşte a învăţa?

Nu cred?

Dr. I. Duscianu

Banchetul în onoarea domnului ministru Disescu

Peste 100 profesori au sărbătorit pe ministrul lor prin un banchet ce l'au dat în onoarea distinsului nostru oaspete, Marţi seara, în sălile din etajul I al hotelului Traian.

In tot timpul banchetului a domnit mare entusiasm printre comeseni, entusiasm care a crescut prin toastul d-nului Xenopol şi respunsul ministrului.

Toastul d-lui Xenopol

Domnule ministru şi iubite prietene

Trecerea dumitale pe la Ministerul Justiţiei a fost însemnată printr'o dungă luminoasă ce ai lăsat în urma dumitale.

Căci oamenii de seamă se deosebesc tocmai prin aceia că lasă urme pe unde trec. Ai reformat procedura civilă, tăind o mulţime de controverse juridice care încurcau pe judecători şi dăunau pe părţi. Dar reforma acestui codice are şi o însemnătate pe alt tărîm de cît pe acel al dreptului. Anume d-ta ai căutat să prefaci şi limba îngrozitoare în care era redactat codul de procedură şi care înţesea neologisme peste neologisme, chiar pentru acele idei pentru care se afla un cuvînt neaoş romînesc. Ast-fel ai apropiat dreptul de sufletul poporului şi ai făcut să înainteze ideia dreptăţei şi a limbei totodată.

Aflarea d-tale de acuma în capul Minist. Instr. nu poate să remîe fără o roadă îmbelşugată pe acest alt tărîm al vieţei publice.

In expunerea d-tale de motive cu o lărgime de vederi şi o nepărtinire care îţi fac cinste şi care pun pe omul de stat deasupra omului de partid, ai recunoscut meritele legei din 98 a d-nului Sp. Haret, arătînd că a fost un pas înainte în mersul desvoltărei instrucţiei publice.

Dar ca ori ce lucrare omenească legea din 98 s'a dovedit a avea neajunsuri pe care d-ta, te sileşti să le îndrepţi prin modificarea ei.

Neputîndu-mă îndeletnici aici cu cercetarea întregei reforme, voi atinge numai un punct care interesează în deosebi oraşul Iaşi şi partea Romîniei superioare fosta Moldovă. Căci eu sunt dintre aceia care ca şi vechii noştri strămoşi, iubesc moşia cea mare, patria, în moşia cea mică, colţul de pămînt în care m'am născut, am trăit şi în care voi să mor. Nu e vorbă că gîndul meu trece peste hotarele chiar ale patriei mai mari către una şi mai mare ce se înfiripează până la orizont, cuprinsă între Carpaţi şi Dunărea şi între Tisa şi Nistru.

Dar iubirea întregului nu trebue nici odată să ne facă să uităm, încunjurimea mai de aproape în care trăim. Dar apoi cînd e vorba de Iaşi apărăm într'adevăr numai interesele lui particulare?

Apoi Moldova este o şuviţă îngustă de pămînt sau mai bine zis îngustată prin nedreptatea secolelor, —care este strînsă între naţiuni mari streine—Ruşi—Unguri şi Nemţi şi nu numai atît, dar chiar înăuntrul ei neamurile streine mişună în toate părţile, încît pe dinăuntru şi pe dinafară este apasată şi înşurubată de elemente etnice altele de cît cel romînesc. Cine are deci nevoe de a-şi încorda cu mult puterile de viaţă, puterile naţionale, de cît acest colţ de pămînt şi inima lui, care cu toate că bate mai încet tot îi susţine încă viaţa.

Iaşul însă în special, a avut multe de suferit din causa unei duşmănii neînţelese a mai multor oameni ce au trecut pe la putere. Este o idee falşă şi perzătoare de neam, aceia că numai din căderea Iaşului se poate rîdica Bucureştiul şi de cîte ori nu a fost expus aşezămîntul nostru cel mai mare cultural, la lovituri, la încărcări de ciuntire dacă nu chiar la darapanarea lui totală?

Ce nechibzuinţă! ce aiurare! ce necunoaştere a celor mai elementare principii de desvoltare socială!

In D-ta D-le Ministru şi iubit prieten, constat cu o plăcere tot atît de mare ca şi surprinderea ce mă învălue că D-ta în loc de a căuta să loveşti în Iaşi, îi dai tot sprijinul cu putinţă. Creezi 12 catedre nouă din care 6 pentru îndeplinirea lipselor trebuitoare spre trecerea doctoratului în drept şi în Iaşi—şi ştiu cu toţii care mă ascultă,—de cîte ori a fost vorba să se înfiinţeze doctorat în drept numai în Bucureşti, spre a se desfiinţa ast-fel indirect facultatea juridică din Iaşi şi a se ajunge ţinta urmărită de cei nechibzuiţi între care—cu părere de rău—trebue să numărăm mai mulţi Moldoveni aşezaţi în Bucureşti—de a resturna din temelie marele centru cultural al Iaşului.

Tot D-ta D-le Ministru spui în expunerea D-tale de motive, pentru a îndreptăţi crearea doctoratului în drept la Iaşi—că în privirea instrucţiei superioare nu este cu putinţă a se face deosebire între Iaşi şi Bucureşti, o gîndire care-ţi aduce cea mai mare cinste, căci dovedeşte că împărtăşeşti idei sănătoase asupra mersului desvoltărei noastre şi asupra nevoilor ei.

Prin lege mai infiinţezi şi licenţa în farmacie în Iaşi care de sigur va spori numărul studenţilor. Creezi o catedră de limba Germană şi una de limba Italiană. Aici notez o nuanţă foarte delicată a sentimentului D-tale de latin, că pe cînd catedra de germană e încredinţată unui conferenţiar, acea de limba Italiană e dată unui profesor. (Aplaudînd Dl Ministru însuşi aceste cuvinte dl Xeponl adauge): Mă iartă iubite prietene că am destăinuit un gând care poate doreai să rămîe ascuns în rândurile tipărite ale legei.

Rîdicînd acest pahar în sănătatea D-tale D-le Ministru şi iubite prieten îţi doresc îndeplinirea gândului conceput şi mai doresc încă ca toţi cei ce te înconjoară sau te vor urma în demnitatea în care te afli, să hrănească aceleaşi simţiminte pentru Iaşi pe care le hrăneşti d-ta. (aplauze furtunoase).

Răspunsul Ministrului

Prietenul meu d. Xenopol îmi face cinstea să zică că eu am venit pe lume ca să insemn o dungă luminoasă pe la ministerele pe la care trec şi eu răspund că lumina ce o răspîndesc e doar un dar, cu care cel de sus m'a înzestrat ca prin mine să poată lumina alţii.

Sunt din cei chemaţi să îndeplinesc o datorie, dîndu-mi seamă de ce pot şi cunoscîndu-mi bine prietenii, îmi înzecesc puterile prin căldura ce mi-o dă prietenia spre a isbuti în tot ce spre binele tuturor încerc. (aplause).

La justiţie fiind, am revăzut procedura civilă, practica dreptului. Şi am aruncat ochii peste Milcov unde se vorbeşte curat romîneşte şi am lepădat expresii ca defendor, se ajurnă ce trecuse în limba juridică. M'am adăpat de la isvoarele istoriei care mă trimeteau la frumoasa Moldovă şi am luptat să vulgarizez limba curată din documente, izvor nesecat a marilor cronicari moldoveni ce au făurit viaţa noastră în trecut (aplause) mai departe zice el: Nu am misiune de a face legi—Consider ca o sfîntă datorie de a participa la viaţa naţională întruchipînd la o laltă şi idealul şi teza şi acum cînd pentru complectarea învăţămîntului superior depun pe biroul camerei legea ce s'o ocrotească—o fericită întâmplare mă află în mijlocul d-stră, după depunerea proectului de lege demostrîndune tuturor că şi acum ca şi ori cînd tot de la Iaşi pleacă *prima cugetare*, în a tot înălţătoare de neam şi naţie—n'am merit personal—acum 20 zile o d-nă Cîmpineanu mi-a vorbit de Ieşeni—aprinzîndu-mi încă dragostea pentru acest tîrg drag mie, am venit în milocul d-stră desinteresat şi acum *sunt interesat şi bine plătit* (aplause).

Vorbind de reforma învăţămîntului superior arată că nu numărul studenţilor trebue să determine crearea catedrei—într'un centru de cultură ca Iaşul, chiar de ar fi un singur student catedra trebue să existe căci nu tot deauna funcţia face organul dar şi organul face funcţia şi zice el: aduc omagiul meu Ieşenilor care fac ştiinţă fără a se ocupa de mercantilism. Universitatea de Iaşi e o fabrică a ştiinţei—am constatat-o în laboratoarele pe care le-am vizitat, şi în şcolile din Iaşi se invaţă carte şi n'am să uit vizita, ce am făcut celui mai bun liceu din ţară, unde profesorii sunt aceea ce trebue să fie: Liceul Internat.

După mine ideea de stat trebuie să se supuie ideei de naţiune care e mai puţin contigentă şi naţia trebuie să aibă lumină—cu grija cărora e însărcinat Iaşul.

Compară Bucureştiul cu Marta (din biblie) care se îngrijeşte de multe, iar Iaşul are rolul Mariei care are rolul sfînt de facla intelectuală cu care trebue să rămîe. Pămîntul fericit al Iaşului este iubit de cei mari, aici stă secretul puterii—aici se gîndeşte, să hălueşte şi la Bucureşti se execută.

Fac ce pot—şi tot ce nu pot face eu să-mi daţi încredere iar eu vă încredinţez că vă iubesc pe toţi şi voi lucra fără preget pentru desăvîrşirea speranţelor ce aţi pus în mine. (Aplause furtunoase).

*

Au asistat la banchet domnii: A. D. Xenopol, Caraiani, Petrovici, P. Râşcanu, I. Bărbulescu, V. Buţureanu, Popovici, Hurmuzescu, Tabacovici, Iulian Teodorescu, I. Burada, doctor Juvara, doctor Bejan, doctor Tiron, doctor Socor, Ştefănescu-Galaţi, Demetriad, Sculi, Roşculeţ, Bacaloglu, D. Alexandrescu, Dimitrescu, Stoenescu-Dunăre, Pompei, I. Teodorescu doctor, A. Mănescu, profesori universitari.

Domnii: T. Nicolau, Gr. C. Buţureanu, V. Dimitriu, Severin, Erbiceanu, Prassa, E. Constantinescu, Lascar, Scriban, Mezetti, Racoviţă, Aurescu, Socianu, Cirillo, Th. Burada, I. N. Popovici, preotul Savin, G. Aramă, Oiaga, Popescu-Muşat, V. I. Radu, G. Cristofor, Sinigaglia, Sibi, I. C. Popescu, Bârjovanu, Culianu, Preotul Vasiliu, I. Mitru, Apostolescu, Corban, Stănilescu, Briul, D. Dimitriu, G. Urziceanu, Petrovan, Tufli, Bardazare, V. Popovici, A. D. Atanasiu, I. Praja, V. Atanasiu, I. Constantinescu, Preotul Georgescu, X. Gheorghiu, V. Hulubei, Jean Laroche, V. Negruţi, V. Popescu, Gh. Scorpan, d-r Stihi, N. M. Ţilinski, Cădere, V. Teodoreanu, Locot. Vlăduţu, T. Berescu, toţi profesori secondari.

Institutori: Vîrlănescu, Roiu, Dafinescu, Cucu, Sebastian, Zaharia, Buţureanu, Tincu, Carare, preotul Popovici, Vesbian.

Din Bucureşti, d-nii: Cincinat Pavelescu, I. Cămăresescu, L. Holonei.

24 Ianuar la teatru

Conferinţa d-lui Xenopol—Concertul

Cu o deosebită solemnitate literară şi artistică a fost serbată de astă dată măreaţa zi a *Unirei Principatelor* în oraşul nostru.

La două p. m. o asistenţă enormă umplu sala teatrului naţional, respunzînd invitaţiunei Primăriei. In asistenţă s'a remarcat şi d. Disescu, ministrul instrucţiunei şi cultelor, distinsul oaspete al Iaşului venit, de sigur, să vadă serbarea aceasta naţională în însuşi leagănul marilor evenimente.

Serbarea se deschise prin frumoasele bucăţi naţionale: *Trăiască Regele* şi *Hora Unirei* executate de Corul Conservatorului sub măiastra conducere a d-nei Sofie Teodoreanu. Un ansamblu grandios, de o corectitudine dosăvîrşită,— manifestare impozantă şi armonioasă care predispune publicul la entusiasm.

In această atmosferă festivă disertaţia concisă dar instructivă, picantă şi documentată în acelaş timp, a d-lui A. D. Xenopol e bine venită şi îndelung aplaudată.

Savantul istoric — pe care răguşala unei influenţe recente nu-l împedică de a stăpîni sala cu glasu-i armonios — face istoricul Unirei, lămurind procesul psihologic al procesului ideei Unirei, — geneza şi realizarea ei. Arată că nu actul alegerei lui Cuza ca Domn al ambelor Principate constitue *Unirea*, ci că ea se întîmplă, efectiv, sub Cuza Vodă, în 1862 prin fapte mari, istorice ca: unificarea camerelor, contopirea ministerelor, strămutarea capitalei de la Iaşi la Bucureşti.

Vorbeşte de actele mari ale lui Cuza—şi despre marii patrioţi care l'au secondat. Arată împrejurările exterioare, oglindind in mod magistral situaţia Europei, factorii cari au îngreuiat şi cari au înlesnit Unirea. Dă apoi cetire unui important document istoric, Proclamaţia lui Cuza, relativ la Unire.

Dizertaţia într'un stil colarat şi popular a cucerit auditorul pe care imediat apoi l'a fermecat *rapsodia* d-lui T. Burada compusă pe cîntice populare româneşti din toate ţările locuite de Români. Părea o doină neîntreruptă care'şi lăcrămează duioşia prin graiuri diferite, — dar printr'un singur suflet — acel al „Romăniei unite". Bătrînul compositor a fost frenetic aplaudat.

Programul bogat şi variat, cuprinzînd soluri de violină şi flaut, recitări, — a mai readus pe scenă superbul cor cu delicioasele melodii populare, şi s'a încheiat prin superba „Fantasie jubilară" a maestrului Caudella, admirabil executată şi încheind cu vrednicie această artistică şi patriotică serbare.

Conferinţa d-lui Disescu

Dl. Disescu, unul din maestrii tribunei şi universităţei romîne—cucereşte auditoriul din primul moment prin apariţia atît de simpatică şi familiară, prin tonul de bonhomie cu care îşi începe instructiva dizertaţie despre „Femeile şi Războiul."

Incepe prin a invoca un nume ilustru şi o dată ilustră: pe Carmen Sylva, creatoarea „Crucei Roşii" şi data măreaţă de 24 Ianuarie a cării solemnitate o rememorează în accente poietice.

Face o spirituală trecere de la titlul anunţat al conferinţei la un titlu nou: *Pacea şi Rezbelul*, de oarece femeea reprezintă imaginea păcei,—aşa cum o simbolizează şi instituţia bisericei.

Aminteşte doctrina d-lui A. D. Xenopol, emisă de curînd, prin care ilustrul istoric consideră războiul ca o *bine-facere*, ca o renaştere în omenire, arătînd că d-sa preferă alte doctrine, mai puţin poietice, dar mai aproape de sentimentul umanitarist modern.

Rezbelul e un fapt accidental, — aşa cum sunt în natură fenomenele neprevăzute: fulgeru', vijelia; în genere rezbelul e fatal, chiar dacă trebue să mărturisim că e inerent firei noastre, în care se găsesc pururea *antiteze*.

Existenţa noastră comportă, fireşte, dreptul de apărare; lupta pentru traiu e o condiţie esenţială a vieţei şi străduinţa pentru căpătarea unui loc în societate aduce, fatalmente, conflicte, lupte. Nimeni nu neagă că războiul nu i un ideal,— dar a-i tăgădui necesitatea ar fi să negăm dreptul de apărare inerent omului.

Revoltătoare e *injustiţia* aşa de deseori legată de războiu, *nedreptatea* care de multe ori sfidează bunul simţ, logica simplă. Tocmai aici începe rolul înalt, frumos, al *femeei*, care poate face să dispară elementul deplorabil al injustiţiei.

Oratorul trece acum la marea întrebare dacă *este femeia aptă* de a lua parte la războiu? In ce grad este ea *incompatibilă*, mai cu seamă astăzi cînd incompatibilitatea dispare pînă şi din exercitarea avocaturei?

Tratează această problemă din punctul de vedere *istoric* şi *psihic*. Se miră că genialul *Dante* în suggestiva sa clasificare a categoriilor de femei, nu pomeneşte de femeea războinică. In schimb *Mitologia* şi *Istoria* abundă în figuri războinice, începând cu mitul Dianei şi al amazoanelor, trecând prin biblica *Iudith*, prin luptătoarele lui *Tacit* şi ajungând la istoria medie şi modernă. Vorbeşte de idealul *Isabelei Catolica* opunându-i dezideratele *Carmen Sylvei*. De aci prin o firească trecere vine la *femeea română*. In paranteză arată că în vinele neamului romînesc curge mult sînge *dacic* şi prin această explică spiritul de cruzime ce se întâlneşte adeseori cu cel războinic propriu zis. Citează pe *Boiana* lui Mircea, dând'o drept o sinteză a femeei războinice; apoi pe *Lisaveta* lui Irimia Movilă, pe *Kiajna* şi alte tipuri istorice. Relevă cu deosebire cele două mari figuri: *Mama lui Stefan cel Mare*, cea idealizată de Bolintineanu şi pe *Stanca*, femeea lui Mihai Viteazul, cea dintăi femee de caritate, în sensul modernei organizaţii „Crucea Roşie".

Ajungând la glorioasa dată 1877—evocă cu elan numele femeilor cari au urmat pe luptători pe câmpul de războiu; în special pe d-na *Cremeneanu* care a luat parte la războiu, în o companie a 5-a a regimentului de artilerie.

Părăsind analiza *istorică*, trece la partea *psihologică* a tezei. Aptitudinile esenţiale—zice ilustrul conferenţiar—pentru războiu sunt: *rezistenţa*, *violenţa* şi sentimentul de *rizic*. Aceste însuşiri le poate întruni femeea; dar omenirea îi cere înainte de toate *păstrarea vetrei*, continuarea speciei. De aicea e drept să nu-i pretindem însuşiri războinice, ci mai curând să credem în dictonul italian: „Braţul e bărbătesc, surîsul e femenin". Femeea n'o crede *inaptă* pentru *luptă*, dar înaptă pentru *războiu*.

Femeei îi convine lupta, dar s'ar cuveni să fie cruţată de violenţa luptei, rezervîndu-i-se terenul *senzibilităţei*.

Femeei îi se rezervă alte impulsiuni, acele care o înalţă pînă la sublim şi care fac dintrînsa împăciuitoarea, mîngiitoarea nu numai a conaţionalilor ci şi a adversarilor. Tabloul lui *Botticelli*: Amorul desarmînd pe Marte, sintetizează frumosul rol al femeei în răsboiu, — *dezarmarea şi alinarea*.

Trece apoi la rolul *Crucei Roşii* şi emite ideea unei pregătiri a unei *şcoli* pentru educarea femeilor menite a face parte din legiunea nobilă a *Crucei Roşii*. Calităţile cerute pentru acel rol generos sunt: *voinţa*, *bunătatea*, *iubirea* de aproapele, cunoaşterea acelei *psihologii* speciale a răniţilor şi în legătură cu aceasta aminteşte rolul splendid al d-nei *Cîmpineanu* care în resboiul pentru independenţă, făcea corespondenţă pentru răniţi. Cîtă poiezie nu se găseşte în simţirile logodnicilor despărţiţi de iubitele lor, stingheri, îndureraţi, gemînd de durere şi de dor! Laudă iniţiativa d-nelor Cîmpineanu şi Princesa Moruzzi şi termină cu o superbă peroraţie citînd o cugetare inedită a Carmen Sylvei: „E mult mai frumos a scapa oamenii de mîna morţii decît a-i da pe mîna morţii.

„Femeea să dee viaţa, — nu moarte,"

Aplause îndelungi au salutat poietica încheiere a acestei savante conferinţi.

S.

Ultime informaţii

Dinaintea secţiunei I-a a curţei noastre de apel s'a pledat Marţi o cauză, căreia, în luptele politice, i s'a dat o mare importanţă din punct de vedere al calomniei.

S'a judecat, anume, acea celebră prin desele ei citări în ziarele de credinţă „afacere" Sturza—Bădăreu, pentru scoaterea acestuia din consiliul judeciar al prinţului Gr. D. Sturza.

Curtea a judecat apelul părintelui interzisului în contra unei sentinţi de acum trei ani a tribunalului s. I, care respinse cererea prinţului bătrân.

Represintat în instanţă prin domnii G. Panu şi I. Saita, reclamantul a făcut prin ei o declaraţie, care a resturnat ea însăşi intreaga campanie de infamii ce s'a dus, ani intregi, pe această temă, în contra d. Bădăreu: domnii Panu şi Saita au declarat anume, că ei nu vor pleda pe tema pe care se pledase la tribunal, adică pe temă de necinste, ci vor pleda pe tema de neglijenţă

Neglijenţa d-lui Bădăreu ar fi constat în acea, că d-sa s'a lăsat a fi represintat la trei termine ale unui proces al prinţului şi anume în Iulie şi în August, prin alţi avocaţi.

Curtea, ascultând substanţiala pleduarie a d-lui Bădăreu care a spulberat toate invinuirile, absolut fără temei, de altmintreli, ale reclamantului, constatând că ceea ce reclamantul numeşte „neglijenţa" nu poate fi numit astfel, de oare-ce procesele la cari d. Bădăreu, din cauza vacanţei, n'a asistat de cât prin procurator, n'au fost pledate în fond—a respins, de acord cu concluziunile procurorului—apelul prinţului şi a menţinut pe d. Bădăreu consiliu judiciar.

Inspecţiunile d-lui Dissescu

D; ministru al instrucţiunei publice a inspectat, în timpul şederei sale în Iaşi, tot ce laşul are mai important ca aşezemite şcolare.

Insoţit dr d. inspector genaral V. Buţureanu, de inspectorul E. Constantinescu, de prefectul poliţiei şi de revisorul şcolar d. Vîrlănescu, ministrul a început inspecţiile marţi la ora 10 dimineaţă.

Avem satisfacţia de a putea anunţa că ministrul a plecat din Iaşi cu cea mai bună impresie şi că a găsit aci şcoli, care n'au păreche în toată ţara, din toate punctele de vedere.

*

La şcoala primară „Carol I“, ministrul condus de directorul şeoalei, d. Matasariu, a vizitat toate clasele. A constatat că la 200 elevi sunt 20 străini.

A întrebat pe director asupra preţului cărţilor şcolastice. Directorul i-a respuns că, în present, cărţile sunt mai scumpe de cît înainte de a se fi declarat monopolul.

Venind vorba despre amenzile şcolare s'a discutat asupra severităţei cu care perceptorii execută amenzile şi cum această severitate produce, la sate mai ales, resvrătiri contra învăţătorilor.

Ministrul a rămas satisfăcut de modul cum se conduce şcoala „Carol I“.

*

La liceul Internat „C. Negruzzi“, ministrul a asistat cu plăcere la un curs de istorie al d-lui Th. Vasiliu, care a vorbit despre „legendele eroice“.

Ministrul s'a întreţinut apoi cu d. Vasiliu asupra sistemului de predare şi a convenit la părerea profesorului că sistemul specialităţei este cel mai bun.

D. profesor Vasiliu a observat apoi ministrului că instrucţia militară întrodusă în şcoli, a contribuit la scăderea disciplinei, căci elevii, graţie uniformei, abuzează de public.

Ministrul a vizitat apoi laboratoriile d-lor profesori Nicolau şi Severin.

*

La şcoala normală de institutoare „Mihai Sturza“, ministrul a găsit după propria sa expresie „o atmosferă sănătoasă şi curat românească.“

Intreţinîndu-se cu elevele, ministrul a constatat, după pronunţare, că cele mai multe sînt din Muntenia şi din Oltenia.

A asistat la cursul de istorie al D-nei Petrovanu, suplinitoara d-lui Gr. C. Buţureanu.

La cursul de germană al D-nei Emandi, ministrul şi-a exprimat mirarea că în toate şcoalele se învaţă numai tecnica limbei. A trecut apoi la cursul de limba franceză al D-nei Déa Bogonos, de care curs ministrul a rămas în special incîntat.

După aceea, în sala de dans, elevele au executat mai multe dansuri.

Ministrul a rămas entusiasmat de felul cum se conduce şcoala normală de fete şi în repetate rînduri, a felicitat pe d-na Agripina Buţureanu, directoara şcoalei.

*

La seminarul pedagogic nu s'a ţinut curs la ora cînd ministrul veni acolo.

La şcoala de menaj „Principesa Maria“ ministrul fu primit de directoara, d-na Halperin şi d-ra Negri, sub-directoara. Ministrul a găsit localul cam insuficient.

*

La şcoala tehnică, d. Dissescu a constatat şi a rămas surprins de mizeria şi de reaua îmbrăcăminte a elevilor şi a promis că se va interesa de această şcoală, care n'are mijloace bugetare suficiente.

Atelierele, însă, ministrul le-a găsit bune

*

După prînz ministrul veni la Universitate, unde, în aulă, fu intimpinat de rector, profesori de la diferite facultăţi şi studenţi.

Ministrul a visitat aula, biblioteca, laboratoriile şi a primit plîngerea unor studenţi că biblioteca n'are destule uvragii de filosofie.

*

La archivele statului, ministrul n'a rămas satisfăcut de modul de aranjare şi de faptul că archiva fiind instalată în vechiul local, care se restaurează acum, este expusă ploiei şi ninsoarei.

*

La *liceul naţional* ministrul fu primit în sunetul fanfarei scoalei. A trecut în revistă pe toţi elevii şi a atras atenţia lor asupra faptului că ei frecrentează anume cursuri aniversitare, „Văd că vi să dă o bună educaţie fizică, să vi se dee şi o bună educaţie a sciinţei“, a zis ministrul elevilor.

Ministrul făcu apoi apel şi la corpul profesoral ca să îndrumeze eleviipe această cale.

După aceea, visită sala de gimnastica şi asistă apoi la un concert muzical al elevilor, felicitând pe conducător d. Vlăduţă

D. Dissescu a rămas încî tat de liceul naţional.

*

La şcoala superioră comercială gr. II, profesorii s'au plîns ministrului de localul neîncăpător.

Ministrul s'a întreţinut cu toţi profesorii şi a anunţat pe d. profesor Sinigaglia că pe lîngă Universitate se va înfiinţa o catedră de limba italiană.

*

La *cercul corpului didactic*, ministrul s'a intreţinut în special asupra militarizărei. Toţi profesorii s'au pronunţat pentru suprimarea uniformei.

*

Seara, după banchet, ministrul a vizitat teatrul unde a asistat la spectacolul Coralie & Cie.

Eri seara a asistat la un concert al corului mitropolitan.

Ministrul a rămas foarte încîntat şi a felicitat călduros pe dirigintele corului, d. D. Dimitriu.

———

Duminică, 21 Ianuar, s'a ţinut la şcoala de băeţi din Trg.-Frumos o conferinţă intimă de către doamna Maria Malcoci, tratînd despre *„Metodica criticei în general“* după care a urmat conferinţa publică ţinută de către distinsul institutor d. Neculae Cocolea cu subiectul: „Despre necesitatea şi mijloacele posibile pentru răspîndirea în masa populaţiei rurale de la sate şi a populaţiei mărginaşe de prin oraşe, a gustului pentru meserii şi comerţ în scop de a mări locuitorilor mijloacele de trai“.

D-l Cocolea a desvoltat cu mult talent acest subiect, arătînd stadiile prin care a trecut populaţiunea ţărei noastre sub raportul economic şi comercial de la 1821 până în ultimul timp.

Toate argumentele, toate exemplele citate, precum şi mijloacele de îndreptare arătate de propunător, ne arată pe dascalul instruit şi cu multă experienţă care nu poate aduce de cît laudă corpului didactic.

Publicul a rămas pe deplin mulţumit şi'n aplause frenetice a găsit sfîrşit această conferinţă.

———

Sîmbătă 27 Ianuarie va avea loc obicinuita serată de la cercul militar.

———

Moţiunea liberalilor tineri, aşa cum a fost votată de către cei 71 întruniţi dăuna-zi seara la clubul liberal, a fost comunicată d-lui P. Poni.

Tinerii sunt decişi a înfiinţa ei imediat un club, dacă bătrînii nu vor ceda în privinţa celor două articole din proectul de statut, prin care se face clasificaţia membrilor clubului şi se ocupă cu constituirea comitetului clubului.

Tinerii n'au pus un termen bătrînilor, până la ce dată trebue să se pronunţe, dar din adresa care întovărăşeşte moţiunea, rezultă că tinerii se arată grăbiţi a cunoaşte respunsul acestora.

———

Vaporul „Romînia“, comandat de căpitanul Eugène Tăutu, venind alalta-eri de la Smirna, a făcut timp de 5 ore o cursă de întrecere cu vaporul de pasageri „Kediwel“ aparţinînd unei societăţi germane şi despre care reclamele spuneau că e cel mai rapid vas de călători şi că face două-zeci şi două mile pe oră.

Vaporul „Romînia“ a eşit învingător după o luptă foarte emoţionantă, urmărită cu o atenţie atît de incordată de pasagerii de pe vas, în cît aceştia nici n'au dejunat. „Romînia“ a bătut cu o viteză mijlocie de 17 jum. mile.

Invingerea se datoreşte iscusinţei căpitanului şi încălzirei cu petrol printr'un mecanism automat.

Focarii „Kedivului“ au căzut de oboseală din cauza continuei alimentări cu cărbune.

———

Marţi seara la ora 5 jum. d. Const. Disescn, ministrul instrucţiunei, a fost la clubul conservator, unde a fost primit de fruntaşii locali în fruntea cărora se afla d. Al. A. Bădăreu.

Apariţia d-nului ministru în sălile clubului — care erau litaralmente pline—a fost salutată cu mare entuziasm şi ministrul adresîndu-se membrilor clubului le zise:

— „Văzîndu-vă aşa de numeroşi şi aşa de uniţi, pricep de ce dv. conservatorii de la Iaşi sunteţi la putere şi atunci cînd partidul ie în opoziţie“.

Intr'un cerc de profesori ministrul s'a întreţinut asupra învăţămîntului superior şi a declarat că principiul care l'a condus la întocmirea proectului a fost de a pune Universitatea din Iaşi pe picior de egalitate cu acea din Bucureşti.

D. deputat Ghibănescu a salutat în numele membrilor clubului prezenţa d-lui Disescu, la care ministrul a respuns mulţumind.

———

Intrunirea publică a liberalilor în Iaşi va avea loc în ziua de 4 Februar.

Intre alţii va lua cuvîntul şi d. G. Panu.

———

„Unirea principatelor“ a fost sărbătorită ieri priu un Te-Deum care s'a oficiat la Mitropolie.

După aceia elevii diferitelor şcoli au executat dansuri naţionale.

Au urmat discursuri ţinute de d-nii profesor Gr. C. Buţureanu, studentul Racoviţă şi sergentul major al şcoalei militare.

Elevii au defilat spoi în faţa ministrului.

Vom reproduce mîine discusul d-lui Buţureanu.

———

Ieri la ora 5 d. a. s'a întrunit acasă la d. Gh. Gr. Cantacuzino, prim-ministru, comitetul delegaţilor pentru întocmirea listelor electorale.

Discuţia asupra acestui proiect va continua în sinul delegaţiei şi Vineri la aceiaşi oră.

———

S'a plîns şi se plînge mereu pe tema indiferenţei publicului faţă de arta şi artiştii noştri.

De sigur că aceste tînguiri nu privesc simpatiile publicului pentru d-ra Agatha Bîrsescu, căci ultimele două reprezentaţii date în Iaşi, Hero şi Leandru şi Eva au produs un beneficiu net de 3000 lei.

———

S'a vorbit în ziar despre dispariţia din Paşcani a domnişoarei Pişca în tovărăşia tînărului C. Vasiliu.

Astă-zi ni se scrie că tinerii s'au logodit şi că peste 10 zile se vor căsători.

———

D. ministru C. Dissescu însoţit de secretarul general au plecat astă-zi, cu expresul de 10.20, la Bucureşti.

Multă lume se afla la gară spre a saluta pe ministru.

———

Belşugul de matêrie ne sileşte să amînăm pe mîine continuarea publicărei proectului referitor la reorganisarea învăţămîntului superior.

———

Domnul consilier Petre Suciu a fost desemnat prin sorţi să presideze biroul electoral la alegerea col. III de Suceava, fixată, precum se ştie, pentru ziua de 11 Februar.

———

Eri a avut loc în sala clubului militar din localitate, un bal pentru copiii ofiţerilor. Balul s'a început la ora 3 p. m. şi s'a terminat la 6

———

In comuna Coarnele-Caprei un incendiu, a cărui cauze nu se cunosc încă, a distrus două stoguri de fîn ale locuitorului Vasile Iftimie. Se crede că focul a fost pus din răsbunare.

———

D. N. Burghelea a fost numit revizor de vite în circumscripţia Curteşti, jud. Botoşani în locul d-lui Alex. Vasiliu care nu s'a prezentat la post.

———

In ziua de 15 Mart 1907 va avea loc în camera epitropiei spitalelor Sfîntului Spiridon, o licitaţie publică, cu oferte sigilate, pentru darea în arendă pe termen de 5 ani, a farmaciei din Târgu-Neamţ proprietatea acestei case—cum şi furnizarea medicamentelor necesare spitalului din Târgu-Neamţ. Concurenţii vor presenta şi o garanţie provizorie de 3000 lei.

———

Balul „Crucei roşii“ va avea loc la teatrul naţional, la 10 Februar.

———

Comitetul cercului militar face cunoscut, că balul costumat ce urma a avea loc la 27 Ianuar, se amînă pentru seara de 3 Februar, cînd va avea loc un *„bal mascat“* la care doamne şi domnişoare sunt rugate a veni în domino sau costumate.

———

Secţiunile camerei se vor ocupa mîine Vineri de proectul de lege cu privire la organizarea magistraturei, căci d. Dim. A. Greceanu, ministrul justiţiei, este astă-zi ocupat la Senat cu respunsul la o interpelare.

Se crede că raportor la această lege va fi sau d. I. Tanoviceanu sau N. Guran.

Din schimbul de vederi, urmat între deputaţi în şedinţa de Marţi, se crede că proectul va suferi oare-care schimbări.

De asemenea se prevede o mare discuţie în privinţa faptului dacă noii inamovibili, să fie inamovibili numai în ce priveşte funcţia şi gradul, sau şi în privinţa localităţei în care funcţionează.

———

Chestiunea transferărei unui profesor din Iaşi la o catedră similară din capitală a fost pusă în discuţie cu ocazia prezenţei d-lui Const. Dissescu la clubul Conservator.

Ministrul instrucţiunei a susţinut că ar fi o mare greşeală dacă s'ar prevede prin lege obligatavitate pentru ministru de a face ast-fel de transferări căci s'ar putea da loc la multe nedreptăţi.

Ministrul a adaugat apoi, pe un ton glumeţ:

—Dacă ar fi aşa atunci s'ar putea întîmpla să vi-l transferăm şi pe Bădăreu la Bucureşti.— Asta nu, au răspuns în cor cei prezenţi cu preţul unei as-tfel de jertfe, mai bine renunţăm la transferări.

———

Inaugurarea şcoalei de menaj «Principesa Maria» s'a fixat definitiv pentru ziua de 30 Mart.

La inaugurare va asista A. S. R. Principesa Maria.

———

In unele cercuri se vorbeşte despre întrarea in partidul conservator a d-lui Ovidiu Densuşianu, profesor la Univerzitatea din Bucureşti.

Se zice că d. Densuşianu va transforma revista sa literară «Viaţa Nouă» intr'o revistă politico-literară.

———

Corespondentul nostru din Capitală ne comunică că ieri toată ziua au circulat prin Bucuresti ştiri alarmante cu privire la starea sănătăţei d-lui General Lahovary, ministru de externe. Din fericire zvonurile erau false.

Operaţia, la care d-sa trebue supus, nu se va face de cît mîine.

———

In locul defunctului dr. Florea Teodorescu, ni se comunică că va fi numit efor d. dr. Severeanu sau Leonte, ambii senatori.

———

Senatul universitar şi consiliile profesorale ale facultăţilor de medicină, litere şi ştiinţi sunt convocate pentru mîine seară spre a asculta raporartele privitoare la lucrările candidaţilor la catedrele vacante şi a face recomandările trebuitoare.

———

Marţi la orele 3, a avut loc în saloanele cercului militar din localitate întrunirea comitetului Doamnelor din România a societăţei „Crucea Roşie“.

A prezidat d-na Iréne Câmpineanu.

La ordinea zilei: înfiinţarea unei filiale a societăţei în Iaşi.

In acest scop s'a ales un comitet compus din doamnele: d na Principesa Morouzi, presidentă; d-na Elise Mavrocordato, vice-presidentă; d-na Elise Văleanu, casieră; d-şoarele Culianu şi Gane, secretare; membre d-nele: d-r Puşcariu, maior Stroja, Cosmovici, d-na Botezatu, d-ra Botezatu, d-na Crupenski, d-na Eraclide, d-na colonel Aronovici, d-na J. Ghica, d-na d-r Bogdan, d-na Tuduri, d-na Amelie Gane, d-ra Gane, d-na Ghica-Deleni, d-na Matei Cantacuzino, d-na căpitan Liciu, d-na maior Văitoianu, Viorescu, d-na maior Gavrilescu, d-na d-r Roşculeţ, d-na Millo, d-ra Paladi, d-na V. Sculi, d-na Cimara, d-na dr. Riegler şi Ilurmuzescu.

———

Organizarea Corpului advocaţilor

- Discuţia urmată în comitetul delegaţiilor -

Corespondentul nostru din Capitală ne comunică interesantele amănunte asupra discuţiunilor urmate ieri, în comitetul delegaţiilor pentru legea organizărei corpului avocaţilor, discuţiuni care au avut loc acasă la d. Take Ionescu, ministrul finanţelor, unde la ora 4 d. a. s'au întrunit delegaţii.

Discuţia a fost foarte interesantă, a ţinut pînă la ora 7 seara şi s'a ajuns pînă la cap. VIII care tratează despre „avocaţii şi secretarii de avocaţi“.

S'au admis următoardie articole:

Art. 3. S'a admis incompatibilitate pentru comercianţi numai în mod excepţional şi anume cînd comerciul este profesiunea principală.

S'au scos dintre incompatibilităţi comisarii guvernului de pe lîngă ori-ce instituţiuni precum şi artiştii.

Art. 5. S'a redus la 4 pe an numărul conferenţelor abligatorii pentru stagiari.

S'a suprimat al. d.

Art. 6. S'a dat drept de apel contra incheierilor consiliului de disciplină prin care se prelungeşte stagiul.

Art. 11. Advocatul trebuie să se înscrie în tabloul districtului unde are domiciliul civil. In schimbarea de domiciliu este obligatorie transferarea de tablou. Poate pleda, însă, în toată ţara.

Advocatul care se află în una din condiţiunile de incompatibilitate rămîne înscris pe tablou. El poate, însă, cere ştergerea dacă nu voieşte să plătească cotisaţia către corp.

Art 13 S'a suprimat al. 2.

Art. 15. S'a dat dreptul şi altor persoane de cît avocaţilor să pledeze înaintea curţilor cu juri şi a instanţelor penale militare,

Art. 16. Acel care dăduse loc la atîtea discuţiuni prin presă, a fost suprimat.

Art. 17. 18, 19, 20, au remas să fie discutate ulterior.

Art. 22. S'a suprimat din al. I. partea începând cu cuvintele: „Cum sunt...“

Art. 28. S'a admis următoarea redactare.

„Fie-care advocat este dator să aibă un birou într'un local cuviincios“ în loc de redactarea din proiectul prim: „să aibă un birou cuviincios“.

Art. 29. A fost suprimat.

Art. 44. S'a redus de la 10 la 5 ani, termenul de exerciţii pentru a putea fi ales membru în consiliul de disciplină.

Art. 52. A fost rezervat pentru o discuţie ulterioară.

Art. 57. Interdicţia temporară a fost mărginită la un an.

Art. 58. A fost modificat în senzul că numai actele în strînsă legătură cu profesiunea de avocat pot face obiectul unei acţiuni disciplinare.

Art. 60. S'a suprimat.

Art. 61. S'a modificat în senzul că or ce pedeapsă, chiar admonestarea, va fi supusă apelului.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei“

Bucureşti 25 Ianuarie

Generalul Lahovary

Bucureşti.—La Lausanne se telegrafiază că doctorul Roux va opera astă-zi pe generalul Jacques Lahovary.

Mare Explozie

Londra.— La fabrica de dinamită Nobel din Dewentowin s'a produs astă-zi o mare explozie. Sunt mulţi rîniţi şi morţi,

Proces

Pstersburg.— Astăzi se judică de către tribunalul militar de aci procesul atentatului contra lui Stolypin în care sunt implicate şi două femei

Tratatul Austro-Romîn

Viena.—Mâne se întrunesc delegaţii austro-romîni spre a delibera asupra convenţiunei între cele două ţări.

Atentat

Constantinopole — Asupra lui Gheorghe Cristici fiul natural al lui Milan decedatul rege al Serbiei s'a făcut astăzi un atentat cu pumnalul care n'a reuşit.

Complot

Petersburg.—*Poliţia de aci a dat de urmele unui vast complot, găsind în urma unor percheziţiuni 45 uniforme de cerkezi din suita ţarului, cu care atentatorii căutau să pătrundă în palat.*

Turcia şi România

Viena.—Se telegrafiază din Constantinopoli că negocierile turco—române întrerupte un moment din cauză că Turcia refuzase a acorda României dreptul capitulaţiunei recunoscut prin tratatul din Berlin, vor fi reluate, atitutidinea Porţei fiind acum mai moderată.

Primaria Comunei Iaşi

Serviciul Administrativ

Publicaţiune

Observînd că din cauza unei concurenţe neleale se pun în comerţ lămpi incandescente de o proastă calitate, atît din punct de vedere al luminei cît şi al consumaţiunei specifice;

Pentru a se înlătura această stare dăunătoare publicului;

Serviciul Technic al acestei comuni este însărcinat ca la cerere să controleze şi să facă măsurătoarele necesare a lămpilor de ori-ce provenienţă.

p. Primar, *Savel Manu.*

Secretar *C. Gall.*

No. 00794

1907 Ianuarie 15

NUMAI LA

Fotografia artistică WEISS

Piaţa Unirei (Otel România) Iaşi

se poate căpăta fotografie ideală

5 Lei, 12 fotografii platinotipie.

UN MARE EVENIMENT ARTISTIC

LA TEATRUL NAŢIONAL

Renumita Companie de

Operete Franceze

Compusă din *45 persoane. 690 costume, Coruri, arme etc.*

Cu ocazia trecerei sale in Egipt, se va opri şi in Iaşi pentru a da

2 Mari representaţii 2

in zilele de *Vineri* 2 *Februar* şi *Sîmbătă 3 Februar 1907*

Prima representaţie va fi

LE PETIT DUC

şi a doua

VERONIQUE

Orchestra sub direcţia Maestrului Lanciani

Decoruri speciale aduse de Trupă

Preţurile locurilor: Fotoliu de orchestru 14 lei, Stal I 10 lei, Stal II 6 lei, Stal III 4 lei, (Locuri pentru studenţi a 3 lei), Galeria 2 lei, Loja de 4 persoane 50 lei, Loja de 5 şi 6 persoane 60 lei. Balcon I, 4 lei, celelalte bănci 3 lei.

Sunt 12 ani de cînd nu s'a mai văzut o asemenea trupă în ţară.

Agenţia „Thalia“ prevede o aglomeraţie extraordinară la aceste două representaţii; pentru a evita orice nemulţumire cu inceperea de astăzi *Marţi 16 Ianuar 1907 deschide locaţia.*

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif şi ca Depuratif.

Eliŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseşte cheltueliĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ fragetĭ si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JAŞĬ : Farmacie FRATII KONYA.

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigilĕza capsula.*

Chassaing

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

n Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmacişti

NOROCUL

vă învită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Şansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta"

L O I Z A

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—**Iaşi.**

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repezi

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

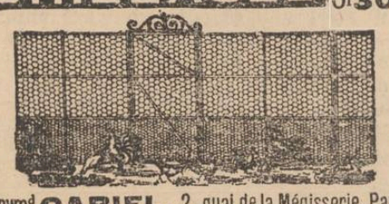

Raymd GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

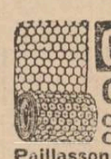

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25

Châssis de couche, depuis..... 7 »

Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 30

Porte-Bouteilles, pour 20 Places..... 7 »

Envoi Franco de l'Album sur demande

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6f 50

R. GARIEL

2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strda Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacția și Administrația: Str. Ștefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUȚUREANU și LASCAR ANTONIU | Anul IV. —No. 57.—Sîmbătă 27 Ianuarie 1907.

In chestia țărănească

II

Voința Națională e grăbită.

In adevăr, am început o serie de articole in chestia țărănească și iată că chiar de la întîiul articol al meu *Voința* îmi face un proces care aduce în desbatere întreaga existență, tot rostul și întreaga istorie a partidelor noastre politice.

Ba ceva mai mult, toate păcatele mele și cele mari și cele mai mărunte sunt puse în spinarea d-lui Gh. Ghibănescu, pe care *Voința* îl bănuește drept autor al articolelor de față Nu știu ce o fi zicînd d. Ghibănescu despre această năpaste, subsemnatului însă, *Voința* îi face fără s'o voiască o cinste pe care fără îndoială n'o merit.

Dar, în cele din urmă, articolul *Voinței* nu aduce nimic nou în discuție, e acelaș cîntec învechit pe care d. Nădejde îl repetă cu aceiaș plictisitoare monotonie, nu știu pentru a cîtea-oară. De aceia nu ne vom ocupa de întimpinările *Voinței* și vom urma în liniște cu istoria socială a chestiunei noastre țărănești.

In anul 1864 Vodă-Cuza și primul său Ministru, Mihail Kogălniceanu, împroprietăresc țărănimea.

Intrebarea ce se impune de la sine și pe care ne vom pune-o și noi aici e următoarea: de ce au fost împroprietăriți țăranii la 1864 ?

Fost-a în anul acela, sau în anii anteriori, vre-o puternică mișcare țărănească, pe urma căreia Domnitorul de atunci să se fi văzut silit a emancipa clasa noastră rurală ?

Nimeni și nici d. Nădejde nu susține aceasta.

Reforma de la 1864 n'a fost smulsă de către clasa în favoarea căreia a fost înfăptuită; din potrivă, ea a pornit de sus în jos, iar in ce privește țărănimea, ea a jucat un rol cu totul pasiv. De altfel numai așa se explică de ce actul de la 1864 s'a săvîrșit fără vărsări de sînge și cu prețul numai a unui singur asasinat.

Se va zice poate că actul de la 1864 a fost dictat de împrejurările de atunci și că el nu e decît unul din multele fapte liberale săvîrșite de către Vodă-Cuza în timpul scurtei sale domnii.

Aceasta este teoria liberală. Cu singura deosebire că lor le place să atribue întreaga reformă lui Kogălniceanu, pentru ca apoi s'o poată revendica, pe motiv că Kogălniceanu a aparținut parlidului liberal, dar uitînd tot ce acest om a avut de îndurat de la partidul său. și prăpastia adîncă ce-l despărțea de acest partid.

In primul loc ținem să spunem că actul de la 1864, pornit fără îndoială dintr'un spirit larg. nu numai că nu e opera partidului liberal, dar prin acțiunea sa de mai tărziu, acest partid a făcut tot ce i-a stat în putință ca să împedice înfăptuirea urmărilor bine-făcătoare ce reforma de la 1864 ar fi avut pentru țărănimea noastră.

Incă odată reforma de la 1864 nu e opera partidului liberal. și aceasta pentru bunul motiv că acest partid nici nu exista pe acele vremuri. Actul de la 15 August 1864 nu e nici macar opera individualităților chemate a constitui mai tîrziu partidul liberal, căci știe ce rol ostil Domnului și primului său ministru, au jucat Brăteanu, Rosetti și ceilalți corifei ai partidului liberal de mai tîrziu, în intervalul de la lovitura de stat până la detronarea lui Cuza.

De ce dar liberalii revendică pentru ei reforma agrară ?

Acesta este un vechiu obiceiu al lor. Liberalii au falșificat în favoarea lor întreaga noastră istorie contimporană. Precum în veacul de mijloc, nobilii feodali își aveau poeții lor, pe trubaduri, cari le cîntau slăbiciunile și le înălțau patimile, tot așa și liberalii în țara romînească au avut istoricii lor, cari le-au scris o istorie părtinitoare, iar ei pe lîngă toate nu încetează s'o mai și exagereze.

Dar istoria aceasta va fi cînd-va refăcută și atunci adevărul întreg va eși la lumină.

* * *

Dar dacă nu o opintire din partea păturei țărănești a provocat reforma de la 1864, cărei cauze se datorește ea ?

In istorie și in fenomenele sociale cerebrația inconștientă joacă cel mai mare rol. Oamenii politici cu adevărat mari n'au fost nici odată aceia cari au dăruit omenirei idealuri, cari au adus ceva de la ei, ci aceia cari au știut să se facă purtătorii nevoilor timpului lor, cari au priceput semnele vremei și s'au străduit să realizeze doleanțele cari erau oarecum în atmosferă.

Un astfel de om, de mare om cu adevărat, a fost Mihail Kogălniceanu; el a priceput semnele vremei lui și a rezolvit chestia țărănească la 1864 deși nimic grav—în senzul unei presiuni din afară—nu cerea rezolvirea ei în acea clipă.

Să urmărim acum circumstanțele cari au condus chestia țărăneasca spre soluția ei din 1864, pentru ca apoi să cercetăm care au fost urmările reformei lui Kogălniceauu precum și acțiunea posterioară a partidului liberal,

St. Antim

BUGETUL

Ziarul „La Roumanie“ din 24 Ianuarie, răspunzînd organului francez al partidului liberal care, înainte de a cunoaște bugetul l'a criticat cu asprime, numindu-l sălbatic, dă cîte-va amănunte asupra viitorului buget.

Lefurile funcționarilor nu vor fi mărite, pentru că cheltuiala în plus ar fi de cîte-va milioane și statul are acum o mulțime de alte trebuinți urgente.

Urcați vor fi numai profesorii universitari cari vor primi cîte o sută de lei pe lună mai mult, în total 60000 lei pe an.

Bugetul ministerului de război va fi însă mărit. Bugetul acesta prevede o creștere a artileriei, provenită din introducerea tunului cu tir repede de către d. Sturdza și de înființarea a 34 batalioane noui de infanterie.

„Nimeni în lume, adaugă „La Roumanie“, nici chiar matematicianii de la „Independance Roumaine“ nu-și închipuie că se pot înființa 34 batalioane de infanterie și mai multe baterii de artilerie fără a deschide punga“.

Confratele nostru și partidul lui pot să ne spue după acum dacă aprobă sau dezaprobă această creștere a forțelor militare, dacă o cred trebuincioasă ori nu, oportună sau nu.

O altă creștere de cheltueli va proveni din crearea nouei flotile de războiu pe Dunăre și din urcarea cu trei centime pentru hrana soldatului.

Un alt buget care va fi în urcare e acel al datoriei publice. Acesta va trebui să acopere suma de 8 milioane împrumutată de guvern pentru a erta țăranilor o parte din datoria lor contractată pe vremea cînd li s'a împărțit porumb, în urma secetei din 1904. Presa liberală cerea pe atunci ca să se erte țăranilor întreaga sumă. Ce spun acum ziarele liberale ? Admit urcarea budgetului.

„L'Indépendance Roumaine“ și cele-lalte ziare liberale ar trebui să răspunză, și foarte precis. Numai să nu se încurce.

Nouele catedre

Un ziar din București se arată foarte îngrijat de faptul, că, prin proectul de reorganizare al învățămîntului superior, ministrul școalelor își reservă dreptul a numi titulari la catedrele ce se vor înființa pe lîngă universitățile din București și Iași.

Ziarul vede în această disposiție viitoare acte de favoritism și crede, firește, că nouele catedre sunt pure sinecure rezervate unor prieteni politici.

Așa nu se judecă.

Nu este admisibil să crezi, că dacă legea prevede sau concursul sau apreciarea ministrului, că in spiritul legiuitorului a predominat grija de a lăsa mână liberă ministrului, ca să facă din catedre universitare simple cadouri pentru favoriți.

Țara merge progresând și cultura merge alături de ea. Din ce în ce mai mult, se simte nevoie de a se îmbogăți instituțiunile culturale, așa că unele catedre nu sunt de cât o realizare a acestor nevoi.

Legea instrucțiunei a prevăzut și concursurile și, slavă Domnului, au rămas legendare scandalurile de la concursurile pentru catedre universitare.

Nu există ministru, care să intocmească un proiect de importanța aceluia al d-lui Dissescu, fără ca spiritul cel mai drept și judecata cea mai cumpătată să nu fi predominat la elaborarea lui.

Și după regulamentele acum în vigoare, în ce privește numirile de titulari la catedrele universitare; cuvîntul de pe urmă, după ce se pronunță cele două senate, il are tot ministrul.

Urmează de aci că ministrul face abuz de cuvântul seu hotărâtor ?

Nu zeu! Măcar în materie de învățământ s'ar cădea să fim mai precauți cu acuzările.

Termin la 4 Februar

In materie juridică se fixează adesea un termin la un proces ce nu urmează a fi judecat, dar căruia i se hotărește termin pentru a se evita perimarea.

In același stadiu se găsește și de multe ori anunțata și tot amînata întrunire publică liberală, la Iași.

Intrunirea aceasta nu poate avea loc, din cauza disoluțiunei totale a clubului ieșan.

Și în loc să se dee uitărei întrunirea aceasta, care, chiar dacă la Iași ar fi perfectă unire, tot n'ar avea nici un Dumnezeu, căci ce alta s'ar putea spune aci, de cît s'a spus aiurea—totuși liberalii țin morțiș să tot vorbească de întrunire și, la fiecare septămînă, să i fixeze alt termin.

De la de două ori nu știu ce zile din Ianuar, am ajuns la 4 Februar.

Să presupunem că, în sfîrșit, atunci se va ținea întrunirea la care va lua cuvântul și d. G. Panu, care, în cursul anilor a vorbit în Iași, ca liberal, ca radical, ca înfocat conservator și acum—on revient toujours—iar ca liberal.

Are să vorbească firește și d. Sturza.

Și ce va fi cu toate acestea mari discursuri.

Intrunirile acestea au în ele ceva din ridicolul farselor de prost gust, căci e ne mai auzit ca un partid frînt în nu știu cîte bucăți, să îndrăznească a tot apare în public și să persiste a vorbi de luxul puterei, cînd pretutindeni puterea însăși a partidului este slăbită.

Dar ție întrunire!

Noi am însemnat noul termin de 4 Februarie și garantăm de pe acum, că nici atunci procedura nu va fi înplinită, fiind-că e prea curînd până la 4 Februarie, ca să se lichideze marele proces liberal.

CATE-VA NOTE

Care vrea să zică: la 4 Februarie ansamblul de operete al partidului liberal, care a avut mari succese la București și la Craiova, va debuta și în Iași, pe acea funebră scenă a teatrului Pastia, unde a stat leagănul programului politic al d-lui Sturza.

La Iași spectacolul se va da cu, până la una alta, gratuitul concurs al domnului Panu, care are specialitatea a se lasa angajat în procesele ce se pierd de clienții sei.

Așteptăm debutul de la Iași, dar teamă ni-este că și ziua de 4 Februarie va trece fără întrunire, căci, pentru liberali, vremea ie foarte nefavorabilă în a doua capitală.

*

Intre liberalii tineri și cei bătrîni din Iași, lupta continuă pe articole: pe articole din statut precum și pe alte articole mai practice și viitoare: slujbele, locmalele ș. a.

Precum se vede asta numai este politică, ci curată neguțitorie.

*

Chestia apei de la Iași a cercat să inundeze eri senatul, dar a fost repede expediată.

O interpelare seacă în chestia apei—asta e a 8-a minune a lumei.

Domnul Botez de la Bacău care s'a aprins în aceiași chestie a apei, nu va fi mai norocos cu interpelarea ce-a anunțat, în această privință, la Cameră.

OAMENI ȘI LUCRURI

UNIFORME!

Ziua istorică a „Unirei Principatelor“ a fost, fără îndoială, triumful....uniformei școlare.

Abstracție făcînd de militari—a căror ființă socială nu se poate concepe în afară de tradiționalul costum militar—ne-a fost dat să vedem școlile de băieți în complectul lor număr înzestrate de uniforme mai mult sau mai puțin militare. Rînd pe rînd exemplul a fost urmat preste tot. Liceele, gimnaziile, școlile comerciale, toate într'un cuvînt s'au pus în curentul acestei....mode epidemice și nicăiri în momentul de față nu mai poate lipsi acest factor de dată recentă în educarea tinerimei noastre școlare: uniforma.

Ea s'a născut dintr'o considerație serioasă și dintr'un spirit de ordine și disciplină;—a fost propusă și adoptată dintr'o considerațiune practică,—acea de a se putea recunoaște lesne elevul de liceu sau de gimnaziu, de a se putea interzice și controla astfeliu mai cu ușurința frequentarea localurilor suspecte—și așa mai departe.

Și iată într'un timp relativ atît de scurt am evoluat, am....progresat de la modestele costume școlare la faimoasele uniforme....militare ale elevilor cărora introducerea instrucției militare obligatorii le-a dat încă o consacrare nouă, un înțeles de altă natură, o importanță deosebită; ba le-a creat cu timpul o deplorabilă celebritate. Așa văzurăm acum, cu ocazia vizitei d-lui Ministru al Instrucțiunei că s'a vorbit mult, prea mult de uniforme; s'au văzut profesori plîngîndu-se ministrului de....abuzul de uniforme. In fine în ultimul timp uniforma școlară a fost mereu pe tapet și dacă odinioară miniștrii și pedagogii se puteau teme să nu zărească vr'un elev într'un loc rău famat,—s'au văzut de astădată elevi, în deplina și cocheta uniformă, amestecați în acte de vandalism, în manifestări contra justiției, în....auditoriul unor anumite cursuri universitare pe care le găseau, probabil, mai amuzante decît cursurile lor proprii și mai cu seamă mai puțin legate de emoțiile neplăcute ale examenului. Un adevărat triumf al uniformei....

Dar ea triumfa, de o bucată de vreme, preste tot; o întîlneai, provocătoare pe străzi, la plimbare, la exercițiu pururea însoțită de gesturi și aluri militare; o vedeai, strălucitoare în eleganța ei festivă, la teatru, afișînd galoane aurite, „grade“ trufașe care nu indicau măcar vr'o aptitudine la studii, ci numai la sporturi curat musculare, fizice. In sfîrșit—triumf culminant—s'a văzut uniforma însoțind în diferite orașe pornirile rușinoase spre vandalisme,—prime manifestări ale unei bărbății precoce și irresponzabile. Dintr'un psihic falșificat prin deturnarea atențiunii nu puteau izvorî decît minți rătăcite.

....Și după atîtea izbînzi și triumfătoare dovezi de glorie—uniforma școlară-militară e definitiv compromisă și sperăm că și-a trăit traiul. Ba, îndrăznim a crede că la viitorul „24 Ianuarie“ ea va fi o simplă amintire în muzeele școlare, înmormîntată, cu onorurile fanfarei, în umbra uitărei.

Rodion

PENTRU REFORMA INVAȚAMINTULUI

Ce este copilul?

II.

Ca și tînărul Pupescu Niculae, Purichide Eustațiu e în clasa a treia de liceu, cu deosebire că ultimul e în pensionatul d-lui Faber. Acest pensionat datează din 1865, zice o firmă mare, expusă de asupra unei porți monumentale și prepară pentru cursurile primare, liciale, gimnaziale și comerciale, pensionat, nu firmă. Profesori de la toate aceste focare culturale sunt repețitorii pensionarilor d-lui Faber care primește frumoasa sumă de două mii de franci de fie-care elev.

Purichide Eustațiu e descendentul lustrei familii a Purichidilor, cari au dat atîțea miniștri, diplomați și cîrmuitori mai mărunței, patriei adoptive.

Purichide sunt din Fanar de origine. Frumos, îmbrăcat cravata-foulard înnodată eșind in bufante de sub un guler mare, bine lustruit; e curat, alb ca o duducă cu mâine mici și delicate micul Purichide.

In clasa a doua a pensionatului, are un pupitru, ultim model, cum de alt-fel toți cei l'alți opt-spre-zece colegi ai săi, cari îi samănă și prin tăitura costumului ca și prin cararea peptenăturii, ca și prin fața lor de mici aristocrați.

Toți sunt în ora de repetiție de seară. La un alt pupitru, petagogul, un tînăr elev, în a opta de liceu, prost îmbrăcat într'o redingotă veche, gulerul și mansetele murdare. Citește serios un curs de istorie, căci e un elev silitor, cel mai bun elev, ceea ce îi a meritat acest post de petagog într'un pension așa distins.

E plătit cu întreținerea și zece franci pe lună pentru cărți.

Purichide Eustațiu e un *Sports-mann* desăvîrșit ca și tatăl său.

In ora aceasta se ocupă cu citirea gazetei de seară și pontează cu amicul său Vereanu Pol, caii de la cursa de Duminică.

Petagogul din vreme în vreme aruncă o privire asupra elevilor sei, cari mai toți ca și Purichide Eustațiu citesc gazete, lipesc timbre postale în abumuri sau răsfoiesc albumuri cu cărți poștale ilustrate. Cum însă mai are încă de cetit din istoria sa și are de repetet materii și pe mîine nu voiește să se amestece în afaserile intime ale elevilor, căci ar fi nevoit a susține o discuție inutilă și lui și lor.

Teama însă că d. Faber ar putea cădea brusc în această curioasă și interesantă clasă de exposiție filatelistă și de cărți poștale; îl împinge a rîdica vocea sa:

— Domnilor, citiți materiile pe mîne!

— N'avem nimic greu pe mîine. Și apoi nu ne este rîndul de examiaat.

— Inchideți albumurile, poate d. director să vie...

— Nu vă temeți știm noi...

— D-ta Purichide Eustațiu, ai două la latină, vezi să nu te asculte din nou. Dă tema pe mîne să vi-o traduc!

Purichide dă caetul și cartea și revine la loc.

— Ce probleme aveți la matematecă?

Unul din elevi arată. Petagogul ia cartea și caetul și îndepărtînd istoria sa, prepară elevilor tema de latină și problemele de matematică, pe cînd elevii continuă preocupările lor.

După acea petagogul arată la tablă problemele și dictează traducerea.

— Geografia și istoria trebue citită. Mâine dimineață va examinat la toate. Repetați problemele și tema latină, nu vă mărginiți la cea ce, eu vă traduc.

* * *

Două ore în urmă elevii sunt în dormitor.

Purechide Eustațiu are patul său alături de al lui Vereanu Pol.

— Mâine tu te duci la curse?

— M'aș duce!

— Trebue să nu știm geografia ca să ne reție Faber.

Acest sistem de *reținere* se practică în chipul acesta în pensioane. Dimineața după ce elevii au fost examinați, petagogul scrie într'un catalog cea ce elevii n'au știut. Directorul temându-se că elevul să nu să ducă la gimnaziu cu lecția neștiută, oprește pe acești elevi o oră în pension și îi forțează a ceti obiectul neștiut.

In schimb le dă un bilet de motivare la profesorul de la care au absentat. Cum însă acest bilet nu poate fi fixat pentru o singură oră ci pentru toată ziua elevul lipsește toată ziua și de la toți profesorii și motivează absențele cu biletul ast-fel obținut.

— Purechide Eustatiu şi Vereanu Pol, nu ştiu geografia! citeşte la dejun, d. Faber. Ei bine, domnilor, ce aveţi de gând? Voi fi nevoit să fac cunoscut părinţilor conduita *D-voastră*! Cum însă nu puteţi pleca la liceu fără geografia ştiută, rămâneţi o oră în cancelaria mea să citiţi geografia.

D. Faber consultă programul.

— Aveţi ora întâi latină. Ei bine, veţi absenta de la Patină?

Purichide Eustatiu şi Vereanu Pol, citesc geografia în cancelarie cu alţi zece colegi din alte clase, cari au rămas de asemeni să *tragă chiulul* pe ziua de azi profesorilor.

Ora e repede trecută şi cei zece prieteni pleacă fie care în direcţia dorită, mâine vor avea bilete de motivare.

Cu metoda asta elevul din pensional particular vine la curs numai când ştie lecţia, e examinat numai atunci şi foarte uşor să treacă clasa. Dacă însă are câteva note rele, cea ce nu se poate altfel, sunt multe materii ce cer o urmare regulată a cursurilor, directorul pensionului învită pe d. d. profesori de liceu a face în luna Maiu o serie de lecţii pentru aceşti elevi înapoiaţi.

La două zeci de lecţii, cinci, profesorul vine, cinci spre zece, le face uitate, cea ce directorului e indiferent la urma urmelor, el ştie bine că profesorul încasează zece franci de lecţie pentru a trece pe Purichide Eustaţiu.

Aşa, d. Antoniadis profesor de greacă este în ora de repetiţie cu elevii din clasa III-a a pensionului Faber.

—Purichidis Eustaţios... mata ai la mine doui unu, doui doi şi un trei Ce să fac eu cu mata fraţicule?.. nu ştiu!

—Să ma treci .. căci şi d-ta treci incetăţenirea la camera, unde papa are majoritatea cu dînsul...

—Ştrengarule... crezi ca este uşor să te trec, aşa... fără nici o cunoştiinţă de limba elină...,

—Tata zice că n'are să se mai înveţe în curînd limba grecească...

—D. Purichidis nu poate zice aşa ceva! D. Purichidis are mare admiraţie pentru tot ce este elen. Eu îl cunosc. Şi acum te rog citeşte... tema a zecea....

Purichide Eustaţiu citeşte prost, nu ştie o vorbă din toată traducerea.

—Trebue să înveţi tema a zecea.. Neapărat... Cine ştie poate să îţi cadă la examen!

Curios lucru, tema a zecea a căzut la examen D-lui Purichide Eustaţio

Elevul Purichide a trecut într'a patra şi a plecat cu papa şi maman la *Aix* in Savoie. Inainte de plecat a fost o mică intrevedere între d. Purichide tatul şi d. Faber.

—Eu cred, domnule Purichide că sunteţi convinşi de succesul fiului *d-voastră* in pensionul meu.

—Oh! fără indoială, d-le Faber...

—Şi că veţi lua in vedere şi în viitor pensionul meu, a cărui existenţă datează...

—Oh.... fără indoială....

—Eu, stimate domnule Purichide, mă căsnesc a pune elevilor la îndemână toate inlesnirile spre a face adevărate şi reale progrese. De aceea toate sacrificiile posibile, nu sunt înlăturate... sunt înconjurat de toţi profesorii liceului, până şi de cei de muzică şi caligrafie—spre a da elevilor... .

—Posibilitatea de a trece clasa.

—Da... şi pe lîngă aceasta a culege învăţămintele cele mai necesare culturei lor...

—Asta are mai puţină însemnătate... principalul e să nu rămăie repetenţi sau corigenţi.

—Ah.... asta într'adevăr.

Şi d. Purichide strînge în mână ultima rată a pensiunei micului Eustatio.

—Merçi....

—Merçi....

Ştie sau d. Purichide sau d. Faber ce este un copil, ce este acest tînăr d. Eustaţiu care a trecut într'a patra?... Nu cred.—

Dr. I. Duscianu

Unirea Principatelor

Discursul d-lui profesor şi deputat Gr. C. Buţureanu

Cinstită adunare şi iubiţi elevi

Astă-zi când sărbătorim Unirea principatelor, cel mai mare act săvîrşit în viaţa noastră politică, este bine să ne aruncăm privirea către trecut, să ne reamintim cumpenile prin care am trecut cum am eşit la liman, pentru a ne da samă de ceîa ce avem de făcut in viitor.

Neamul nostru românesc chiar de la închegare a avut mult să îndure. După descălecarea împăratului Traian, nu mult şi a început puhoiul barbarilor năvălitori. Romîni părăsiţi de ocrotirea împărăţiei Romane au urmat de a trăi neîntrerupt în munţii Carpaţi.—In munţi au dus viaţă grea, cumpene mari s'au deslănţuit asupra copilului lor, ei însă nu s'au dat zdrobiţi, şi prin veacuri şi greutate fără samă, au urmat de a trăi ca o stîncă în faţa vijeliilor, formînd sentinela civilizaţiei în Orientul Europei.

Uniţi prin credinţă, limbă şi obiceiuri, românii au străbătut prin valurile nesuferite ale năvălitorilor, care ca o furtună să desfăşurau asupra capului lor; iar când vremi mai bune suflau asupra acestor pămînturi, Romînii eşau de prin ascunzători, să întîlneau fraţii, îşi intonau dragoste de neam.

Aşa au hălăduit romînii veacuri multe, pînă cînd cele 2 principate: Moldova şi Muntenia s'au închegat, în stătişoare romîneşti. Rămas'a însă multa romînime dincolo de Carpaţi şi peste ape, hăt—departe, sub domnie străină!

Abia închegate aceste 2 principate româneşti şi vecinii să ridică cu putere ca să le cucerească; abia închegate principatele şi sunt ameniţate să dispară sub puterea vecinilor lacomi şi puternici, căci şi Turci şi Tătari,—şi Unguri şi Poloni. căutau să ne vrăjmăşască, să ne cucerească.

Lupte d'sperate, lupte pe viaţă şi moarte să încep rînd pe rînd, vecinii romînilor îşi întind pretenţiunile asupra ţărilor noastre, -- însă norocul nostru, căci în aceste vremi de cumpănă se rîdică marii eroi romîni, cari din pieptul lor fac zid de apărare ţărei, aşa sunt: Ştefan cel Mare. Vlad Ţepeş, Ion Vodă cel Cumpfit. Mihai Viteazul;—aceşti mari eroi au făcut faţă vrăjmaşilor au scăpat ţările de a cădea sub domnie străină.

Insă atâtea lupte mari şi fără număr, au sleit puterea de rezistenţă a neamului românesc din principate; nu mai sunt braţe de luptă,—s'au sleit toate puterile în acele lupte eroice ale apărărei ţărei.

De această slăbire s'au folosit străinii intraţi în ţară, grecii fanarioţi, pentru ca cu încetul să pue mîna pe averile, instituţiile şi apoi chiar domnia principatelor.

Domnia fanarioţilor formează o pagină tristă în istoria principatelor, în locul vieţei rodnice şi eroice de odinioară, domneşte viaţa conruptă, obiceiuri stricate, se stinge pe încetul dragostea de neam şi moşie.

In mijlocul acestei decăderi, în faţa cumpenei grele care ne ameninţa, să ridică firea neînvinsă a neamului romînesc; ea răstoarnă jugul străin şi scapă ţara de ruşine şi impilare. In răsăritul vieţei neamului românesc să arată din această clipă un punct luminos.

Românii scăpaţi de domnia fanarioţilor, privesc în jurul lor cu groază: slabi şi puţini, înconjuraţi de mulţi şi puternici vecini, iar vântul ideilor mari de libertate din apusul Europei începu să bată şi asupra ţărilor noastre.

Numai unite cele două principate, puteau să aibă o însemnătate.

In aceste vremi grele şi de cumpănă, cînd neamul nostru Romînesc să înfăţoşa în faţa Europei cu darul de a fi şi a trăi unit, să rîdică acela pleiadă de mari barbaţi, de patrioţi luminaţi, cari cu o resemnare neînchipuită pun pe altarul patrie, munca şi inteligenţa lor.

Acestor mari barbaţi: Vasile Sturza, Anastasie Panu, Cîmpineanu, Mihai Cogălniceanu, C. Negri şi alţi mulţi, datorim noi Unirea Moldovei cu Muntenia.

S'au desfăşurat cu acest prilej lupte mari, nu cu arma resboiului, dar cu condeiul, apărîndu-să în faţa Europei drepturile Romînilor de a trăi şi a fi guvernaţi aşa cum voesc ei.

Şi aşa în ziua de 24 Ianuarie, prin alegerea lui Cuza alesul Moldovei de la 5 Ianuar 1859, s'a săvîrşit marele act patriotic romîn: *Unirea.*

Unirea pentru noi Romînii de dincoace de Carpaţi însemnează, mărirea ţărei şi alipirea fraţilor la aceiaşi vieaţă şi guvernare. Să nu uităm însă că alăturea de noi trăesc fraţi, care nu de mult aveau aceiaşi ţară cu noi, dar pe care nemiloasa soartă i-a deslipit de noi. Să nu uităm că dincolo de Carpaţi şi prin văile îndepărtate până la apele mari, trăesc mulţi fraţi de ai noştri cari stau sub domnie streină. Să nu uităm că şi mai departe peste ape şi munţi trăesc tot fraţi de ai noştri, cărora străinii vor cu sabia să le stoarcă dragostea altui neam de cît a celui Romînesc.

Iubiţi elevi, serbătoarea Unirei se fie pentru voi marea sărbătoare, în care să întrupaţi aspiraţiunile neamului întreg; să lucraţi fără preget voi cetăţenii de mîne, pentru a face să se întreţie scînteia sfîntă a iubirei de neam, dar nu vă plecaţi auzul şi inima către acele fapte ce nu sunt nici de samă, nici debfolosul nostru, nu serviţi multe cauze, căci veţi ajunge să nu puteţi servi nici una cu vrednicie; idealul vostru să fie dragostea de neam, ţinta unităţei sale şi adevărul şi dreptatea; acestea trebue să vă servească la clădirea vieţei noastre din viitor.

Iubiţi cetăţeni, vă mulţumim pentru că în număr atît de mare aţi venit să sărbătoriţi marea sărbătoare a Unirei care leagă toată suflarea romînească în gînd şi fapt.

Litere-Ştiinţe-Arte

Una din cele trei frumoase piese anunţate de *Suzanne Desprès* în oraşul nostru, *Gioconda* de D'Annunzio, a fost jucată acum doi ani pe scena noastră de d-na Aristizza Romanescu. Aceasta nu poate fi decît o atracţie mai mult pentru publicul iubitor de frumoase opere—dacă numele d-nei Desprès n'ar atrage el singur în deajuns.

*

Biletele pentru cele două seri ale operetei se iau cu asalt, publicul iaşan fiind foarte dorit de muzică delicioasă. Presa din capitală, aduce mari laude trupei ca şi operetelor: *Véronique* şi *Le Duc*

*

In marea piesa *Rahab* în care d-ra Bărsescu îşi va lua ramas bun de la publicul iaşan s'au distribuit pînă acum următoarele roluri principale: *Rahab*—d-ra Bărsescu, *Elissa*—d-ra Filotti, *Regele*—d. Radovici (Ploeşti), *Ioab*—d. Răut, *Ruben*—d. Gh. Cărjă, *Ekub*— d. Momuleanu, *Delila*—d-na Radovici, *Sissera*—d-ra N. Vasiliu, *Tobia*— d. Stoyenescu, *Iabin*—d. Stenescu, Barnath, d-na Mamuleanu etc.

*

CONCURENTA

Afiptul pentru „Ocolul Pământului" ne anunţă un...elefant.

Sâmbăta, de rîs rămâne
Basul domnului Bulfinski,
Căci pe scenă iea cuvîntul
Elefantul...lui Cuzinski.

*

Profesorul Korn despre al cărui procedeu pentru fotografiarea la distanţă am vorbit la timp, a ţinut la Paris o interesantă prelegere în sala festivă a revistei „L'Illustration" arătând în ce constă descoperirea lui. Cu această ocazie s'a fotografiat la o distanţă de 1024 Kilometri preşedintele Fallières.

*

Gerhardt Hauptman, marele autor dramatic, autorul „Ţesătorilor" a avut o colosală cădere cu noua sa piesă „Fecioarele din Bischofsberg" care s'a reprezentat la Berlin. Publicul s'a arătat scandalizat cu desăvârşire, cu toate sforţările ce făcură admiratorii lui Hauptman pentru a-i salva reputaţia.

*

In legătură cu aceasta credem interesat a vorbi despre o iniţiativă a lui Gerhardt Hauptman de a se renunţa la uzul chemării la rampă a autorilor dramatici. In ce-l priveşte pe el, a anunţat în mod public că nu va mai apare nici o dată. Noroc că după cea mai nouă operă—publicul nu l'a prea chemat.

*

Institutul Pasteur a moştrnit pe neaşteptate formidabila sumă de 25 milioane lăsată de bancherul Daniel Osiris, mort în vrîstă de 82 de ani. Osiris era om extrem de sgîrcit, dar a cheltuit multe şi mari sume de bani pentru lucrări de artă, între care o statue a lui Alfred de Musset şi o reproducere de proporţie colosală a marei opere a lui Michel Angelo: Moise.

Această din urmă îi va servi şi de monument funerar. Osiris era evreu, însurat cu o catolică. Idealul lui era să lase Institutului Pasteur un venit anual de un milion. Visul i-a fost realisat pe deplin.

*

După două mici dar reuşite lucrări de teatru — în cîte un act — „La Sauvegarde" şi „Potage bisque" — tînărul autor Henri de Rotschild s'a manifestat acum printr'o nouă lucrare, în trei acte „Pierre de Touche" care a avut un succes strălucit. Rolul eroinei e creat de Marthe Brandès.

Cînd te chiamă Rothchild, — să mai ai şi talent artistic, — e un adevărat lux.

*

Savantul rus Mendelejew, profesor de chimie, a murit. Cu această ocasie Ţarul însuşi s'a crezut dator a se emoţiona şi a trimis văduvei o telegramă de condoleanţă.

E drept că chimistul acesta e dintre puţinii în Rusia care n'a fabricat..... bombe.

*

Comisiunea regală care se ocupă la Londra cu studiarea tuberculozei la om şi la animale a publicat un raport prin care se declară pozitiv că oameni şi animale se pot contamina reciproc de tuberculoză, dar că până acum nu se poate preciza dacă tuberculoza umană şi cea animală sunt identice.

*

STRUNA ZILEI

PROFANARE

D. Ministru Disescu a făcut aluzii elevilor să nu frequenteze cursul d-lui Cuza, pentru motive cunoscute.

Să mă ierţi, o Excelenţă!
Rău te mai inspiră muza
Tocmai cînd serbăm... Unirea
Să vorbeşti contra lui... Cuza!

Informaţii

D. A. A. Bădăreu a sosit astă-zi în Iaşi şi se va întoarce cu trenul de seară.

Voinţa Naţională *reproducînd o epigramă publicată de noi relativ la telofonul Iaşi-Bucureşti, afirmă* că Opinia *s'ar folosi de acest telefon, fără a achita convorbirile.*

Rugăm pe Voinţa *să ia informaţii precise şi va afla că noi plătim foarte regulat taxele trebuitoare.*

Dar fiind că noi am amintit d-lui Nădejde ca d-sa este cam părlit la faţă, trebuia să ne respundă prin fantazie la adevăr.

M. S. Regina a invitat pe d. revizori de a intra în înţelegere cu membrii corpului didactic pentru a-I procura un număr de păpuşi, de $^3/_2$ m. înălţime, cu preţ de cel mult 15 lei, îmbracate în costume naţionale pentru colecţia de 300 costume pe care M. S. voeşte a o face.

Consiliul comunal din Miroslava a ales de primar pe G. V. Dimitriu şi de ajutor pe I. Ciobotaru.

D. Panaite Nica licenţiat, funcţionar la prefectura de judeţ, a fost numit, suprefect în plasa Măcin jud. Tulcea în locul d-lui Jora trecut inspector comunal în Iaşi.

In comuna Gropniţa s'au declarat epidemia de scarlatină iar în comuna Galata acea de morbili.

In comuna Băudeni s'a stins epidemiile de febră-tifoidă şi morbili.

Prefectura judeţului Putna a cerut urmărirea şi prinderea lui Apostol Ionescu, perceptor al circumscripţiei Putna-Adjud care a dispărut, furînd suma de 4000 lei.

Astă noapte pe la ora 12, 3 indivizi îmbrăcaţi ruseşte şi înarmaţi, au pătruns în cîrciuma lui David Şmil Avram din Cîrniceni, şi l'au jefuit de suma de 123 lei. Hoţii au tras un foc de revolver asupra străjerului Dumitru Groapă găurindu-i căciula din cap.

Cazul se anchetează de către jandarmi.

Folticeni 22 Ianuar

Vestea despre canditura D-lui Sebastian Moruzi la colegiul al III de cameră al judeţului Suceava, s'a răspîndit cu iuţala fulgerului în întreg judeţul.

Atît în oraş, cît şi în întreg judeţul, domneşte un entusiasm de nedescris, pentru că toţi cetăţenii văd în D-l Moruzi pe omul care nutreşte un ideal naţional, care doreşte şi lucrează mult, pentru asanarea moravurilor şi mai cu samă pentru ridicarea economică a nenorocitului nostru judeţ.

D-l Sebastian Moruzi este un adînc cunoscător al nevoilor acestui judeţ, şi cît a fost prefect a inaugurat politica economică a judeţului nostru, cari ar trebui continuată de toţi oamenii de inimă.—

*

Arendaş criminal.— Un individ care ţine în arendă o moşie în apropierea oraşului Fălticeni, dă, ca hrană acum iarna, ţaranilor care lucrează cu ziua, mămăligă făcută din popuşoi stricaţi şi pe care nu i-a putut vinde. Se interesează administraţia de acest lucru? oare nu avem destui bolnavi de pelagră?

*

Serata de la „Cercul Militar"— In seara de 20 Ianuar a avut loc în saloanele cercului militar o frumoasă serată dansantă.

Incă de pe la orele 9, lumea începu să sosească; iar la orele 10 orchestra militară începînd să execute admirabilul „Vals al Crysanthemelor" părechi de dansatori lunecă pe parchetul salonului. Totul pare vis şi armonie.

Printre persoanele care au luat parte la această serată am observat pe D-nele: Elena General Pavlo, Maria Neculcea, Arthémise Russu, Elisa Artopeanu, Elena Gheleme, de Toran, Marie Vanda Pavlo, Eugenie Gîrlea, D-ra Cap. Rotaru, Maior Oproi, Porsch, Cap. Pastia, Cap. Dimitrovici.

D-rele Alina Cihoski, frumoasă ca un gînd răzleţ, D-ra Alixandrina Scriban.

Domnii: General A. Pavlo, Lt. Col. Burghele, Maior Gheleme, Gh. Artopeanu De Toran, Maior Oproi, Căpitanii: N. Russu, Rotaru, C. Neculcea, P. Pastia, C. Rizescu, Dimitrovici.

Locotenenţi: E. Nicodim, Gh. Plesnilă, Rahovanu, I. Marinescu, A. Scriban, Pursch, Voinescu Zaharescu, Sublocotenenţi C. Stoenescu, P. Toma.—

Doctorul I. Petroni, C. Gutir şi P. Gh. Văsescu.

Coresp.

Proiect de lege

pentru

Modificarea mai multor articole din legea asupra învăţămîntului superior

LEGEA MODIFICATA

Secţiunea II

Studenţi, cursuri, examene diplome şi disciplină

Art. 57 Nu se pot înscrie ca studenţi în universitate de cît absolvenţii liceelor. Absolvenţii cu diplomă ai seminariilor se pot înscrie la facultatea de teologie.

Studenţii cari vor fi făcut în şcoli streine studiile secundare se vor înscrie după ce vor fi obţinut echivalarea certificatelor lor conform dispoziţiunilor legei.

Cererea de înscriere nu se va admite dacă studentul nu o va însoţi de o declaraţie scrisă şi subscrisă de dînsul, cu aprobarea reprezentantului său legal de va fi minor că se îndatorează de a se supune legilor şi regulamentelor, că nu va face nimic atît în universitate cît şi în afară de universitate care să fie contra onoarei şi a bunelor moravuri.

Studenţii sunt datori ca în cererea de înscriere să declare domiciliul şi să spue dacă locuesc singuri sau la ce anume persoane. Ori ce schimbare de locuinţă se va aduce la cunoştinţa Secretariatului facultăţei respective.

Art. 58. Studenţii sunt datori să urmeze regulat cursurile, conferinţele şi lucrările practice ale facultăţii în care sunt înscrişi şi să treacă regulat examenele prevăzute în regulament atît la materiile speciale cît şi la cele comune.

Examenele speciale sunt privitoare la materiile facultăţei în care studentul este înscris. Examenile comune sunt privitoare la materiile considerate ca ajutătoare şi predate în o altă facultate.

Sunt cursuri comune pentru stupenţii de la facultatea de drept, două din următoarele cursuri de la facultatea de litere şi filosofie, după alegerea studentului a) istoria generală modernă, b) psichologia, c) logica, d) morala, e) psichologia socială şi sociologia şi f) medicina legală.

Pentru cei de la facultatea de litere secţia literară şi istorică, cursul comun este istoria dreptului dela facultatea de drept.

Pentru cei de la secţia filozofică cursul comun este fiziologia de la facultatea de ştiinţe.

Pentru studenţii facultăţei de ştiinţe se impune ca obligator a urma unul din cursurile de filozofie de la facultatea de litere după alegere.

Pentru cei de la facultatea de medicină sunt cursuri comune, botanica şi zoologia de la facultatea de ştiinţe.

Pentru cei de la facultatea de teologie, limba greacă şi încă după alegerea studentului, latina sau slava de la facultatea de litere.

Examenele se vor ţine înaintea unei comisiuni compusă cel puţin de 3 profesori.

Ori ce candidat are dreptul şi datoria să fie examinat asupra veri cărei materii cel puţin 10 minute.

Cînd un examen fixat va trebui să fie amînat, amînarea şi cauzele ei se vor constata prin proces-verbal semnat de profesorii examenului.

Pedepsele studenţilor se vor putea aplica de decan, rector sau senatul universităţi, după regulele stabilite prin regulamentul de ordine şi disciplină.

Pentru abaterile comise în afară de cuprinsul universităţei aceste pedepse se vor putea aplica şi de minister, luînd avizul senatului universitar care se va convoca de urgenţă şi va delibera şi hotărî or care ar fi numărul membrilor prezenţi.

In caz de turburări grave senatul universitar sau ministerul vor putea pronunţa închiderea timporară a unuia sau mai multor cursuri.

Asociaţiunile de studenţi nu se vor putea forma de cât cu autorizarea senatului universităţei. Această autorizare este revocabilă.

Regulamentul de ordine şi disciplină a studenţilor universitari, comun ambelor universităţi, va fi elaborat de un consiliu compus din rectorii şi decanii ambelor universităţi şi din un delegat al ministrului. Ministrul după ce va fi luat avisul Senatelor ambelor universităţi va hotărî asupra lui şi 'l va supune sancţiunei regale.

Art. 59. Anul şcolar pentru universităţi începe neaparat la 1 Octombre şi se termină la 30 Iunie. In acest timp se coprind şi sesiunile de examene.

Inscrierile pentru cursuri se fac dela 15 Septembrie la 1 Octombre. Inscrierile pentru examene se fac cu 15 zile de epoca fixată pentru examene.

(Va urma)

„Opinia“ în Provincie

Huşi, 24 Ianuarie

Sărbările Gimnaziului „Anastasie Panu“

Săptămâna aceasta Gimnaziul din Huşi s'a produs în faţa publicului local cu ocazia a două sărbări:

1). Prima a fost în ziua de Luni 22 Ianuarie a. c. cînd s'a serbat de către Profesori şi elevi patronul gimnaziului „Anastasie Panu“. In acea zi, la oara 9 a. m., elevii împreună cu profesorii şi invitaţii s'au dus în corpore la Episcopie unde s'a oficiat o panachidă în memoria reposatului Anastasie Panu, fost locotenent domnesc. După terminarea oficiului religios, toţi azistenţii s'au îndreptat spre localul gimnaziului unde după ce corul gimnaziului condus de d. At. Popovici, a cîntat cîte-va bucăţi muzicale, părintele Ioan Andriescu, profesor de religie a ţinut o dizertaţie prin care a schiţat biografia şi meritele repauzatului mare patriot Anastasie Panu şi care justifică motivul ce a făcut pe profesorii gimnaziului a l alege ca patron al şcoalei.

După terminarea acestei părţi oficiale a serbărei profesorii gimnaziului, spre a cimenta unirea ce trebue să existe între ei, au luat prînzul în comun, în localul gimnaziului, cu care ocazie s'au ţinut toasturi pentru M. S. Regele şi Familia Regală; pentru Ministrul Instrucţiei şi pentru toţi acei care lucrează pentru prosperarea neamului românesc. In timpul acestui prînz a domnit cea mai mare animaţie—dacă nu cum-va şi ea va fi viciată de vîntul neîncrederei şi al ipocriziei care se observă în societatea Huşană—şi el a continuat până la ora 5 p. m.

2). A doua serbare dată în Sala teatrului a fost în ziua de 24 Ianuarie a. c. *Aniversarea unirei principatelor române.*

La ora 2 p, m. tot ce Huşul are mai ales şi mulţi săteni s'a adunat spre a azista la această mare serbare a neamului.

Serbarea s'a început cu „Imnul regal“ executat de corul gimnaziului, după care a urmat conferinţa d-lui director al gimnaziului Ioan Baiulescu, profesor de geografie.

D. Băiulescu, fără a mai desfăşura fasele atît de auzite ale procesului „Unirei“ a arătat, cu o vervă şi competinţă demnă de toată atenţiunea, rolul mare ce-l au serbările naţionale pentru cultivarea inimei elevilor, pentru desvoltarea dragostei de neam şi a conştiinţei naţionale.

In urmă elevii gimnasiului au dilectat publicul prin recitări de poezii, prin bucăţi de muzică executate in cor şi prin jocuri gimnastice. D-nii maiştri ai gimnasiului, Atanasie Popovici, de muzică şi d. Dimitriu de gimnastică s'au pus tot interesul pentru reuşita serbărei pentru care li se cuvine laudă.

Serbarea s'a încheiat prin cîntarea în cor a marşului „Pe al nostru steag“, iar publicul s'a împrăştiat cu cele mai frumoase impresii despre succesul şărbărei, lăudînd activitatea corpului profesoral, care lucrează pentru educarea elevilor.

*

Luni 22 lanuarie a. c. a încetat din viaţă subit în Tirgul Fălciu marele arendaş Mendel Melicson în etate de 49 de ani.

Familia a dispus ca să fie înmormîntat în Huşi unde era născut decedatul. La înmormîntare care s'a făcut în ziua de 24 Ianuar a asistat multă lume; făcîndui-se o pompă neobicinuită la evrei.

Cortegiul a purces de la locuinţa fratelui defunctului din str. Ghica Vodă, parcurgînd stradele Cuza Vodă şi Ştefan cel mare, îndreptîndu-se spre cimitirul evreesc. Carul funebru era încarcat de coroane din partea familiei şi a prietenilor între care remarc pe a D-lor Teodor Cerchez, fost Prefect, Irimia Gheorghiu, avocat şi Toader Mitache deputat.

Pe urma defunctului a rămas soţia şi patru copii.

Transmitem condoleanţe familiei aşa de crud lovite.

Ultime informaţii

După cum citim în ziare d. V. Sculi-Logotetides şi-a desvoltat eri la senat interpelarea privitoare la chestiunea apei şi canalizarea oraşului Iaşi,

Interpelatorul a zis că licitaţiunea a II-a s'a amînat fiind-că planurile nu erau complecte şi că s'a anunţat o a treia licitaţiune la o epocă relativ prea scurtă pentru a se putea complecta lipsurile din planuri.

Onorabilul senator n'are informaţiuni exacte în această privinţă.

La licitaţiunea a II-a planurile erau complecte şi toată schimbarea a constat într'o neînsemnată schimbare de traseu.

Toţi ofertanţii străini au rămas literalminte încîntaţi de modul exact cum au fost concepute planurile până în cele mai mici amănunte.

Domnul Sculi, în interpelarea sa, a mai afirmat că n'a fost consultat în chestia apei.

Nu este chestia dacă a fost sau nu consultat, este chestia dacă d. Sculi, ca ieşan, s'a interesat să-şi dee sfatul în această chestie.

D. Sculi vrea sistemul concesiei. Toţi ceilalţi mandatari ai Iaşului, primarul şi consiliul comunal şi primul-ministru vor licitaţie.

Şi voesc licitaţie, pentru că licitaţia e la văzul şi auzul tuturor, iar concesia nu se poate face de cît în patru ochi.

Argumente nu sunt de găsit în interpelarea d-lui Sculi.

Atît doar se poate spune, că interpelarea a fost debutul parlamentar al senatorului de la Iaşi.

Pentru a eşi de sub absoluta stăpânire a preocupărilor politice, fără a schimba nici îndrumarea, nici caracterul ce l'am avut pînă acum, direcţia Opiniei, *a hotărât să dea o mare dezvoltare chestiunilor care privesc mişcarea socială ştiinţifică şi literară.*

Pentru a începe, numărul de fiecare duminică al ziarului nostru va cuprinde o „cronică săptămânală“, care va atinge fie chestiuni de ordine generală, lucruri de un caracter particular şi actual, sub semnătura unuia din cei mai distinşi colaboratori ai noştri, d. Eugen Herovanu.

Seria va începe chiar de mâine.

Corespondentul nostru din capitală ne telefonează că astăzi la ora 11 s'a ţinut la palat un consiliu de miniştrii sub preşidenţia M, S. Regelui şi care a durat până la ora 1 d. a.

Consiliul s'a ocupat cu cercetarea proiectului budgetului general al statului.

In legătură cu aceasta, putem spune că singur ministerul de finanţe a întocmit bugetul său ast-fel, în cât să nu prezinte nici un spor la cheltueli în raport cu budgetul anului curent.

De când cu declaraţia de la dejunul din Iaşi că în curînd un al treilea fiu al Iaşului va fi chemat să ocupe un loc în minister, amicii personali sunt mereu preocupaţi de chestiunea de a şti cine este persoana vizata prin acea declaraţiune.

D. Erbiceanu, din motive puternice, crede a şti că persoana vizată este d. A. D. Xenopol, marele nostru istoric.

D. Ilie Barbulescu crede a şti că locul este rezervat pentru d. M. B. Cantacuzino.

D. dr. Severin a văzut în declaraţia de la dejun o indicaţie că d. D. P. Moruzzi, actualul prefect de poliţie al capitalei, va fi chemat să fie al treilea representant al Iaşului în minister, căci legăturile de familie fac ca d-sa să poată fi socotit ca un fiu al Iaşului.

Se pare că împrejurările politice vor da dreptate prevederelor d-lui Severin, căci cercurile politice din capitală cred că la o viitoare vacanţă în minister sau remaniare ministerială d. Dim. P. Moruzzi, va fi chemat să ocupe un departament.

Legea obştiilor săteşti

— Discuţia în comitetul delegaţiilor —

Eri s'a întrunit comitetul delegaţiilor —în număr de şase numai, căci d. Parizianu a lipsit—pentru proiectul de lege privitor la obştiile săteşti.

In urma discuţiunilor urmate s'au propus la următoarele modificări:

Art. I. Ministerul domeniilor este autorizat a arenda prin bună învoială moşiile statului, fie în timpuri întregi, fie în porţiuni de cel puţin 300 hectare, obştiilor ţărăneşti constituite conform legei din 9 Februarie 1904, cu preţul, garanţia şi condiţiunile de cultură ce vor fi fixate de minister.

Acest amendament a întrunit paritate de voturi, căci din şase delegaţi, trei au fost pentru, trei contra.

Art. II. Al. I admis.

2) Aceste statute vor trebui să respecte condiţiunile impuse de minister prin contractul de arendă.

3). Să cultive în tarlale sau lanuri cel puţin o jumătate din întindorea terenului de lucru sau să împartă între coasociaţi mai mult cu 210 hectare de cap.

Aceste aliniate au fost admise de unanimitatea delegaţilor.

5). Să se supuie arbitragiului tribunalului respectiv.

Deciziunile arbitrale vor fi fără apel şi recurs, definitive şi executorii.

Procedura va fi urgentă, cu termen de 6 zile, sumară şi gratuită.

Al. 5 a fost admis cu 5 din 6 voturi.

Şedinţa viitoare va fi mîine Sâmbătă, cînd va azista şi d. Parizianu şi cînd deci se va pune din nou la vot modificarea importantă adusă art. I.

Odată majoritatea formată, cînd deci se va şti care este sistemul adoptat de majoritatea delegaţilor, se va alege un raportor în conformitate cu sistemul adoptat.

Universitare.—La seminarul pedagogic universitar de sub direcţiunea d-lui profesor Găvănescu s'au ţinut de către practicanţii Setlacek şi Zamfir două lecţiuni de probă la Matematici şi St. Fisice.

*

La facultatea de litere s'a început sesiunea extra-ordinară de examene în luna Ianuar. Esamenele sunt fixate toate în a doua jumătate a lunei curente.

*

La universitate a venit un apel din partea profesorilor museului naţional de istorie naturală în care roagă pe toţi iubitorii de ştiinţe să contribue la ridicarea unei statui lui Lamarck.

De şi tardivă această manifestare ştiinţifică va imortaliza pe nemuritorul autor al filosofiei zoologice. pe savantul geolog, precursorul genial care pune bazele evoluţiei lumei organizate.

*

Implinindu-se astă-zi 5 ani de la decesul I. P. S. S. Mitropolit Iosif, un sobor a fost oficiat la mormîntul regretatului Inalt Prelat, în faţa din curtea Metropoliei. P. S. S. Ghenadie, vicarul Mitropoliei, înconjurat de numeroşi preuţi, au oficiat serviciul.

Cel mai bătrîn evreu din Iaşi, Alter Zarafu, a încetat din viaţă. El împlinise 100 ani şi până în urmă, purtase cu multă mîndrie povara unui secol de viaţă.

Moşia Holboca din jud. Iaşi a fost cumpărată de principele M. D. Sturza pe preţul de 450,000 lei.

Proiectul de lege pentru reorganizarea învăţămîntului superior,—care, dacă ar fi să credem ziarele din opoziţie, este menit a provoca mari discuţii din partea opoziţiei de toate nuanţele—a fost adus ieri in discuţia unora din secţiunele Camerei, care au şi ales delegaţii respectivi.

Ast-fel secţia II a ales delegat pe d. P. Brătăşanu, secţia III-a pe d. dr. Toma Ionescu şi secţia VII-a pe d. Al. A. Bădăreu.

Studentul Zamfir a fost numit funcţionar la vama Iaşi in locul d-lui A. A. Suţu, care a demisionat.

D. general Iarca şi-a reinoit demisiunea din armată pe ziua de 1 April.

La balul „Crucei roşii“ care va avea loc în seara de 10 Februar, va asista şi A. S. R. Principele Ferdinand.

Judiciare.— Curtea s. I s'a pronunţat ieri în procesul Fischer—Ananiescu, relativ la sechestrul judiciar ordonat de tribunalul de Dorohoi.

Curtea a primit apelul d-lui Fr. Fischer, a ordonat rădicarea sechestrului şi a condamnat pe d. Ananiescu la trei sute lei cheltueli.

*

Aceeaşi secţiune a curţei s'a pronunţat în chestiunea pensiunei cerute de d-na Alexandrini, văduva defunctului şef de mişcare al C. F. din Botoşani.

Primind apelul, curtea a recunoscut D-nei Alexandrini şi celor 2 copii o pensiune lunară de 262 lei.

*

D. Costişeanu va fi recomandat în postul de secretar al grefei parchetului curţei în locul domnului Hulubei, care va fi numit grefier la secţia III a tribunalului.

*

Jurisprudenţă.— O înscripţiune luată pentru interese viitoare, anterioare exigibilităţei lor nu este valabilă, şi în această privinţă dispoziţiunile art. 1785 C. civil pot fi invocate nu numai de creditorii ipotecari dar şi de creditorii chirografari, căci o creanţă pentru asemenea interese, nu poate să aibă, faţă de creditorii chirografari, caracterul unei creanţe ipotecare, cînd ea nu are acest caracter faţă de creditorii ipotecari.

*

Din dreptul ce art. 515 pr. civ. acordă cumpărătorului unui imobil urmărit, ca consemnînd suma necesară achitărei creditorilor să obţină validarea vînzărei ce-i fusese făcută pe cale voluntară, rezultă pe de o parte că cei-l'alţi creditori nu pot critica înstráinarea posterioară transcrierei comandamentului, iar pe de altă parte că suma consemnată este cîştigată creditorilor urmăritori, cu excluderea celor-l'alţi creditori; că această atribuire exclusivă a sumei consemnate, în folosul creditorilor urmăritori, nu este de cît despăgubirea pentru renunţarea acestora la urmărirea începută de ei, şi deci la dreptul ce aveau ca fixând preţul real al imobilului la licitaţie publică, să obţină ast-fel realizarea integrală a creanţelor puse în executare; că în acest sens s'au explicat şi dispoziţiile art. 687 C. civil Fr. corespunzător art. 515 din procedura noastră civilă cu ocazia votărei şi dezbaterilor urmate asupra acestui articol.

*

Dacă creditorul a pus în executare actul de ipotecă, aşa în cît a făcut cheltueli şi numai pe cale de urmărire a ajuns la îndestularea sa, indiferent dacă imobilul urmărit nu s'a vîndut prin licitaţie publică, el are dreptul la cheltuelile de urmărire fixate prin actul de ipotecă, ca timbre taxe şi onorar de advocat.

Asară a încetat din viaţă la Bîrlad, locotenent-colonel Dimitrie Botez-Diculescu, fratele doamnei Aglaea Teutu.

Defunctul era fiul lui Ion Botez, mare proprietar, şi unul dintre amicii prinţului Mihail Sturza.

După ce şi-a făcut studiile la München, s'a destinat carierei militare, a luat parte la campania de la 1877, şi a fost mult timp comandantul regimentului 12 Cantemir.

Suferind de o boală grea s'a retras la pensie, rămînînd la Bîrlad unde ocupase ultima funcţiune militară.

Colonelul Botez Diculescu, era o figură distinsă, un om de inimă şi de spirit, şi pe lîngă toate un pianist de forţă.

Moartea sa e adînc regretată de toţi acei cari l'au cunoscut şi apreciat.

Trimitem condoleanţele noastre familiei.

Administratorul financiar din Iaşi a fost dat în judecata consiliului de disciplină de pe lîngă ministerul de finanţe, pentru că s'ar fi constatat că s'a făcut vinovat de nişte abuzuri.

D. Aurel Petrescu, apreciatul artist, care a cîştigat repede simpatiile publicului ieşean prin frumoasele sale creaţiuni, îşi anunţă beneficiul pentru ziua de 6 Februar cu piesa; *Să nu zici vorbă mare* (il ne faut jurer de rien) de Musset.

Pînă în present s'au depus 6 oferte la licitaţia de mîne 27 c. în chstia apei.

Două din aceste oferte, neconforme cu caietul de sarcini, au fost respinse.

O comisiune compusă din 4 persoane a sosit în Iaşi, însărcinată de guvernul rusesc cu cumpărături de ori-ce ce cereale, de oare ce în toată Rusia meridională bîntue o mare foamete.

Comisiunea a descins la otelul Traian şi a început a face cumpărări,

---

Constantin Nottara şi studenţimea

Duminică, 28 Ianuar, se va juca, pe scena teatrului naţional, una din gloriile lui Henry Lavedan vestita piesă „Marchizul de Priola“. Cine n'a văzut această piesă, trebue s'o vază, iar cine a văzut-o nu se poate să nu vrea s'o mai revadă. Artistul Nottara, care a mai jucat în această, piesă şi cu ocazia venirei A. S. R. Prinţul Ferdinand în Iaşi, acum câţiva ani—are în ea una din cele mai desăvârşite ale lui creaţii—Fruntaşul scenei romîne, duiosul ce înmoae sufletele storcînd lacrimi, împrumută de data asta şi pentru o singură seară numai, preţiosul lui concurs unei opere caritabile de sprijin celor lipsiţi, ajută pe studenţii saraci.

Representaţia e pusă sub patronajul Principesei Maria Moruzi şi a doamnelor Cananău, Cantuniari, Castano, Catargi, Climescu, Dobias, Gane, Greceanu, Ghiorghiu, Iarca, Leonardescu, Manu, Mavrocordat, Mârzescu, Nanu, Penescu, Poni, Răşcanu, Stroici, Scorţescu şi e dată în folosul „Cantinei studenţeşti a Asociaţiei gen. a studenţilor „Uniunea“—

Scopul fiind aşa de frumos e o datorie pentru iubitorii de bine să sprijine pe coi ce au nevoe de atîta încurajare şi a jutor.

Judiciare.— La curtea s. I se judecă azi procesul fostului primar de Holboca, Oarză, condemnat de tribunal la trei ani închisoare, pentru că ar fi fost autorul intelectual pentru altrajul notarului Ene.

Fostul primar este apărat de domnii A. Bădăreu şi O. Teodoreanu.

*

La secţia a II-a, complectul curţei judecă divergintţa în procesul d'intre doctorul Chinezu cu eforia spitalului sf. Spiridon.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei“

Bucureşti 26 Ianuarie

Serata de la Palat

Bucureşti.—Eri la serata de la Palat, regele a apărut în uniformă şi a stat la serată de la 10 jum. la 12, întreţinîndu-se cu mulţi oameni politici. Intre alţii s'a întreţinut cu d-nii P. P. Carp, D. Sturza, I. I. Brătianu şi A. Djuvara.

La cotillion princesa a dansat cu d. N. Ghica şi prinţul cu princesa Valentina Bibescu.

Disposiţie anticlericală

Paris.—Guvernul frances a luat hotărirea ca preoţii de pe vasele de resboi să fie suprimaţi.

O concediare senzaţională

Petersburg. — Produce mare sensaţie ştirea că Solerpinsky, aghiotantul ministrului de interne, a fost concediat.

Se dă ca motiv al acestei disposiţiuni atitudinea lui Solerpinsky, care a luat o mare parte la o anchetă în contra asasinilor deputatului Herzenştein, şi a reuşit să dovedească pe adevăraţii vinovaţi.

Redcschiderea afacerei Pollonyi

Buda-Pesta.—Afacerea de mituire a fostului ministru Polonyi pare că va fi redeschisă.

In cele mai multe ziare a apărut o scrisoare a baronesei Bella Schoenberg prin care aceasta declară că ar fi victima unor intrigi a democraţilor şi în special ale deputatului Vazony cari ar fi îmbătat-o şi i-ar fi furat acele scrisori compromiţătoare pentru Polonyi.

Pe de altă parte de la notariul care deţinea unele acte referitoare la această afacere, au dispărut acele acte aşa că se aşteaptă că, în curînd, ele vor fi publicate prin ziare, ceea ce va redeschide afacerea.

Măsuri contra studenţilor

Darmstadt,—Guvernul german a decis a lua severe măsuri contra studenţilor streini, cari s'au amestecat în ultimele alegeri, dînd ajutor socialiştilor.

Succesul opoziţiei

Petersburg.—Din toate părţile Rusiei vin ştiri despre marele succes obţinut de opoziţie la alegerea delegaţilor pentru alegerea deputaţilor din viitoarea Dumă.

La Petersburg au fost aleşi ca delegaţi 26 aparţinînd dreptei, 14 moderaţi şi 41 din partea opoziţiei.

D-r. Lueger pe moarte

Viena.—Primarul Vienei, dr. Lueger, se află pe moarte. Eri seara simţindu-se foarte reu, a cerut să fie chemat un preot spre a fi împărtăşit. Abatele Smolck i-a administrat ultimele sacramente. Imparatul Franz-Iosef aflînd de starea gravă a primarelui i-a conferit şi trimis prin un demnitar special marele cordon al ordinului Franz-Iosef.

D-rul Lueger, a comunicat celor dinprejurul seu ultimele sale dorinţi.

UN MARE EVENIMENT ARTISTIC

LA TEATRUL NAŢIONAL

Renumita Companie de

Operete Franceze

Compusă din *45 persoane. 690 costume, Coruri, arme etc.*

Cu ocazia trecerei sale in Egipt, se va opri şi in Iaşi pentru a da

2 Mari representaţii 2

in zilele de *Vineri 2 Februar* şi *Sîmbătă 3 Februar 1907*

Prima representaţie va fi

LE PETIT DUC

şi a doua

VERONIQUE

Orchestra sub direcţia Maestrului Lanciani

Decoruri speciale aduse de Trupă

Preţurile locurilor: Fotoliu de orchestru 14 lei, Stal I 10 lei, Stal II 6 lei, Stal III 4 lei, (Locuri pentru studenţi a 3 lei), Galeria 2 lei, Loja de 4 persoane 50 lei, Loja de 5 şi 6 persoane 60 lei. Balcon I, 4 lei, celelalte bănci 3 lei.

Sunt 12 ani de cînd nu s'a mai văzut o asemenea trupă în ţară.

Agenţia „Thalia“ prevede o aglomeraţie extraordinară la aceste două representaţii; pentru a evita orice nemulţumire cu inceperea de astăzi *Marţi 16 Ianuar 1907 deschide locaţia.*

Casa S. HAIFLER

Vinde losuri de ale

LOTERIEI REGATULUI ROMÂN

PE CLASE

Cl. I	1.50	Lei	1/8
	3.00	«	1/4
	6.00	«	1/2
	12.00	«	un los

Casa Haifler fiind fondată în anul 1880, onor. public, o poate onora cu încrederea sa.

Str. Ştefan cel Mare 33.

NUMAI LA

Fotografia artistică WEISS

Piaţa Unirei (Otel România) Iaşi

se poate căpăta fotografie ideală

5 Lei, 12 fotografii platinotipie.

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatiu şi ca Depuratiu.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale* şi *classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcoritorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelorĭ.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESÉ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JAŞĬ : Farmacie FRATII KONYA.

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigilèza capsula.*

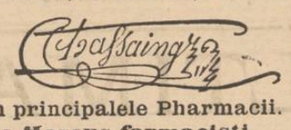

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

n Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmacişti

NOROCUL

vă învită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Sansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta"

LOIZA

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi, —*strada Stefan-cel-Mare*— **Iaşi.**

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repezi

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

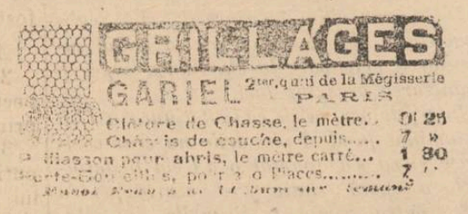

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strda Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rind în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV. —No. 58.—Duminică 28 Ianuarie 1907.

Cronica săptămînei

Iarăşi femeea

Dl. Disescu are dreptate. In faţa acelei mari şi fatale calamităţi care e Războiul, ce rol altul poate avea femeea, de cît cel evocat de pînza lui Botticelli?

Aceasta e însă marea problemă? Fireşte că nu.

Care e rolul femeei in lupta socială, în lupta în care violenţa abea se vede, în lupta în care, cu surisul pe buze, ne sfâşiem mai rău de cît fiarele codrilor?

Răspunsul nu e uşor şi n'am îndrăzneala de a-l fixa într'o formulă decisivă. Urmînd în parte sistemul ilustrului conferenţiar care mi-a evocat această problemă (aşi putea spune, această veche obsesie a minţei mele), mă voi mărgini să adun numai cîte-va din elementele esenţiale care ar putea da o îndrumare sigură soluţiei în care doarme adevărul.

O părere generalminte acreditată e acea care susţine inferioritatea femeei, faţă de bărbat: inferioritate fiziologică, în conformaţie, organe, forţă fizică.., inferioritate psihologică în intelectualitate, emotivitate, putere de generalizare şi de abstracţie...

Aceasta e o dublă eroare şi iată pentru ce.

Din punctul de vedere fiziologic femeea nu e nici inferioară nici superioară bărbatului. Intre sexe nu sînt de cît raporturi de asemănare şi raporturi de deosebire. Propriu zis nici bărbatul nici femeea nu alcătuesc în deosebi o fiinţă complectă, viaţă organică destinîndu-i a se complecta reciproc.

Din punctul de vedere sufletesc acelaşi lucru: femeea se înfăţişază cu calităţi speciale, care in deobşte lipsesc barbatului, cum lipsesc şi femeei însuşirile acestuia. Blîndeţa, duioşia, dragostea arzătoare, prudenţa... n'au mai multă valoare de cît atunci cînd merg alături de ardoarea la muncă, ambiţia, încrederea în sine şi curajul. Şi viaţa socială deci, ca şi cea organică, nu cere de cît reciprocitate şi complectare.

Dacă e astfel, îmi vor respunde partizanii inferiorităţei — rolul social pe care-l atribuim noi femeei de a fi tovarăşa, confidenta, sfătuitoarea şi îngrijitoarea barbatului, nu se schimbă. Ne e indiferent ca ea să fie sau nu inferioară. Ceea ce rămîne e, că natura o scuteşte de a participa direct la lupta vieţei, destinaţia ei firească îi impune o prudentă rezervă.

Mărturisesc că aşi dori aceasta. Aşi dori-o, pentru că nu văd ce poate înălţa şi purifica mai mult un suflet, de cît viaţa aceea excluziv afectivă, care ne face să găsim în fiecare femee o amantă, o soţie. o mamă şi o soră de caritate.

Dar problema se complică. Viaţa nu e aşa cum am vrea noi să fie. Apriga învălmăşală a luptei ne prinde la olaltă pe toţi, fără deosebire, fără alegere, fără cruţare. Vremile grele trec peste sufletul femeei ca şi peste acel al barbatului,—şi braţul care va să apere pe cel slab lipseşte adesea...

Dacă admitem teoria că femeea trebue să se închidă în rolul ce i-l destinează natura, fără a o face să participe de cît pe cale indirectă la viaţa şi activitatea socială,—şi dacă această teorie o erijăm în dogmă, şi dacă lăsăm ca toate instituţiile omeneşti: organizare socială şi administrativă, educaţie, morală, drept... să poarte pecetea acestei concepţii, comitem o greşală şi o nedreptate.

Viaţa socială, cum am spus, e departe de a fi ideală. Nu numai că ori ce fiinţă omenească, fără deosebire de sex, e chemată a colabora la opera de propăşire, dar fie-care om are un drept egal la posesiunea complectă a eului său propriu, la libertate, la dreptul de a munci şi la integritatea personalităţei sale.

In organizaţia actuală, femeea—deşi chemată a lua parte la luptă—e pusă în aşa condiţii, în cît apare fără putere, fără pregătire, cu desăvîrşire dezarmată.

Societatea o presupune sub ocrotirea bărbătească,—în căsătoria legitimă.—Ce face însă femeia pe care un celibat silit o izolează în viaţă? Ce face văduva rămasă fără sprijin, adesea cu povoara maternităţei pe umeri?

Aici, îmi pare mie, e miezul problemei. Pentru a nu mă restrînge însă prea mult, îmi rezerv dreptul de a examina altă dată condiţia socială şi juridică a femeei, a cărei revoltătoare nedreptate ne izbeşte la fie-care pas.

Eugen Herovanu

Documente

Incepem astă-zi cu publicarea în ziar a documentelor judecătoreşti într'o afacere cu care opoziţia pe faţă şi unii „prietini" prin şoapte, au încercat, 2 ani de-a rîndul, să doboare pe omul, care n'a avut altă vină de cât pe acea că s'a ridicat prin sine însuşi.

In procesul d'intre principele Mihai Sturza cu d. A. A. Bădăreu, s'a recurs la vechia stratagemă de a se publica numai părţile ce conveneau calomniatorilor, adică reclamaţiunile prinţului.

Cîtă vreme acest proces era in curs de judecată, ne-am ferit a interveni şi sentimentul care ne-a condus la această rezervă este lesne esplicabil.

Astă-zi, însă cînd curtea de apel s'a rostit definitiv in această chestiune, confirmînd, in totul, sentinţa tribunalului — avem cu atît mai mult dreptul a face ca faptele să vorbească, cu cît vedem că şeful partidului liberal se serveşte de acest proces ca de piatră fundamentală a mult proastelor sale discursuri politice.

Din actele judecătoreşti ce vom publica, fără a le insoţi de comentarii, cititorul se va edifica pe deplin asupra intregei afaceri şi uşor va putea trage concluziuni asupra uşurinţei cu care se calomniază in ţară la noi.

In numărul de astă-zi se găseşte prologul acestei foaste celebre afaceri.

In numărul viitor se va găsi hotărîrea tribunalului, care—s'o spunem în treacăt—a fost odată in timpul guvernăre partidului liberal.

D. George Kernbach, mai tîrziu prefect de Botoşani, prezidase tribunalul cu prilejul judecărei acelui proces.

Monopolul sfaturilor

Patriotul ride.

Ride cu poftă mare. Cele două ziare „efemere", cărora *Patriotul* nu le zice nici o dată pe nume—fiind-că prinţii nu pronunţă ori-şi ce nume—aceste două ziare provoacă ilaritatea organului care are relaţiuni virane pe şoseaua Kisileff.

Efemerele cari au provocat zimbetele princiare ale *Patriotului*, şi—au luat, afirmă seriosul şi stabilul ziar, un rol foarte comic: să dee sfaturi şefului partidului.

Patriotul crede, însă, fără s-o spue pe faţă, că a da sfaturi şefului este monopolul absolut al noului partid din ţara românească: partidul oamenilor de casă.

Oamenii de casă sînt copiii politici-legitimi ai unui şef; ceilalţi din partid sînt copiii politici-vitregi, un fel de cenurese masculine din celebra pantomimă.

Şeful este deci numai la dispoziţia celor legitimi şi ca bun părinte care-şi alintă copiii, nu poate primi sfaturi de cît de la ei.

Cît despre ceilalţi—vitregii—ei trebue să se mulţumească să tacă şi să înţeleagă că sfaturile ce ei îndrăznesc a da şefului sînt adevărate acte de rebeliune.

Aşa crede „Patriotul" că şeful unui partid nu este de cît un prisonier, prisonierul oamenilor săi de casă!

Frumoasă concepţiune!

Are dreptate să rîdă *Patriotul*.

Noi nu facem altă ceva.

APA

Ziua de azi — 27 Ianuarie are menirea să marcheze o dată din cele mai importante pentru Iaşi.

Pentru a treia şi, precum se speră, pentru ultima dată, se vor deschide ofertele în chestiunea alimentărei oraşului cu apă şi canalizarea lui.

Inaintea ochilor se înalţă un monument de muncă cînd te gîndeşti la sforţările ce s'au făcut 60 de ani de a rîndul spre aducerea la împlinire a acestor doi factori atît de importanţi pentru interesele higienice ale oraşului: apa şi canalizarea.

In această frumoasă viaţă de om—60 ani—toţi gospodarii cari s'au perindat la treburile comunei, cei mai mulţi plecaţi d'intre noi—la toţi grija de căpetenie a fost să găsiască fericita soluţie în chestia apei.

Primarului actual, cu exemplara-i putere de muncă, i-a fost dat se ducă lucrurile pînă la poarta idealului.

Avînd, fireşte, concursul şi sprijinul întregului guvern—al unui guvern cu o ne asemuită bună-voinţă pentru Iaşi—avînd sprijinul şi stăruinţa tuturor representanţilor Iaşului, primarul a mers înainte.

A mers înainte cum merg apostolii cauzelor drepte: fără şovăire, fără a perde curajul, fără a da atenţiune intrigelor şi şoaptelor.

De aceea a ajuns departe, foarte departe.

Ziua de azi va decide, poate, definitiv asupra acestei importante chestiuni.

Din tot sufletul dorim, ca munca entuziastă şi cinstită a atîtor oameni de bine să fie încoronată de succesul final.

Reforma Universităţilor

Proectul de reformă a învăţămîntului superior a rîdicat mari protestări din partea opoziţiei liberale.

Voinţa, într'un articol sub semnătura doctorului Sion, afirmă nici mai mult nici mai puţin de cît că acest proect e un *atentat în contra Universităţei*.

Cum invinuirile ce se aduc, constituesc începutul unei serii de articole chilometrice (în genul ideilor D-lui Meitani), ne facem rezerva de a răspunde la timp, punct cu punct tuturor obiecţiunilor ce se vor dezvolta mai tîrziu.

Pentru moment, nu ne putem opri de a semnala că *Voinţa* n'are nimic de pus principiului cursurilor comune, care face partea cea mai importantă a legei d-lui Disescu, şi că acest principiu îl găseşte bun şi salutar.

E păcat că numai amănuntele proectului în această privinţă, nu sunt in gustul domnilor de la Voinţa. Dar ce să faci?

Nu poţi nici odată împaca pe toţi!

CATE-VA NOTE

Organul autorizat al intereselor nobile ale locurilor virane şi ale vilelor hârbuite de pe şoşea—ne-a tras iar un perdaf.

Şi cu drept cuvînt.

Noi am anunţat banalul fapt divers, că pentru locurile prefectoriale vacante există şi candidatura unui pompier în retragere.

De aci supărarea „Patriotului", care vede în pompieri pe autorii locurilor virane.

Şi d-v. ştiţi ce strînsă rubedenie există între gazeta citată şi locurile virane ale oamenilor de casă.

*

„Voinţa Naţională" trebue să fi avînd relaţiuni cu zodierii. Altmintreli nu ne-am putea esplica de ce ziarul acesta ghiceşte într'una.

Eri a ghicit una nouă: că „Opinia" se bucură de gratuitatea convorbirilor telefonice cu Bucureştii şi totuşi are note rele pentru linia Iaşi-Bucureşti, care nu funcţionează bine.

Dacă nu funcţionează bine—la ce mai serveşte gratuitatea?

Sau la ce ar servi „Voinţei" dacă ea ar fi distribuită gratuit, dacă nimeni n'o citeşte?

*

Domnul V. Seuli va anunţa o a doua interpelare peste 10 ani.

D sa în 10 ani de parlamentarism a desvoltat o singură interpelare.

Socoteala este deci justă.

*

„Patriotul" de astă-zi dă o ştire senzaţională: „fie-care, la rîdul seu—asigură organul Kissefilist—va avea satisfacţia ce merită".

Asta înseamnă că mai sunt încă şi alte terenuri virane de vînzare. Căci aşa se dau „satisfacţiile după merit": cumpărîndu-se terenuri virane.

OAMENI ŞI LUCRURI

BYZANŢ.

O laconică telegramă a adus ştirea pe ziua de ieri că tinărul şi ultimul Obrenovici, fiul natural al fostului rege Milan a fost victima unei încercări de asasinat în Constantinopole.

„Un necunoscut a încercat să-i aplice o lovitură de pumnal"—dar lovitura nu i-a reuşit şi pumnalul i-a lunecat din mîni.

George Obrenovici, copil încă—a fost dară, la rîndul său, osîndit la peire şi sentinţa fu aproape de îndeplinire. O întîmplare numai a fost că acest nevinovat urmaş al unui fost rege a putut scăpa din ghiarele morţei,—nu se ştie pentru cîtă vreme!

Născut din vre una din nopţile amoroase pe care cu atîta uşurinţă le dădea şi le căpăta senzualul monarc, întemeietorul dinastiei Obrenovici—copilul acesta rămase pînă nu de mult cu desăvîrşire uitat, necunoscut, neduşmănit şi neinvidiat de nimeni, urmînd cursurile şcoalei în rînd cu toţi copiii. Tragedia sârbească—asasinarea Regelui Alexandru şi a Dragei Machin—premeditată în scop de a se stinge dinastia Obrenovici—făcu să se vorbească de acest necunoscut copil din flori şi atunci pentru întâiaşi dată se văzu răsărind pe neaşteptate o mînă de prieteni de ai nenorociţilor Obrenovici şi interesîndu-se de odrasla lui Milan. Fără îndoială că în acelaşi timp nevinovatul copil căpătă duşmani şi poate tot de atunci, în umbra cine ştie a cării conspiraţii diplomatice, fu hotărîtă pierderea lui....

Sîngele vărsat în Conacul sîrbesc—fu spălat; dar iată că într'un colţ al pămîntului se iveşte o existenţă—ignorată pînă atunci—care la un moment dat poate stingheri pe triumfătorii de o clipă,—poate sta în calea uzurpătorilor; un spin—în strălucirea coroanei dobîndită cu preţul sîngelui vărsat. Şi cum diplomaţia nu cunoaşte scrupule şi nu recunoaşte dreptul la viaţă în afară de marile ei interese, George Obrenovici fu menit peirei înainte ca să fi avut vreme să înţeleagă măcar rostul vieţei, taina naşterei, ciudăţenia originei sale....

Şi astfeliu—pumnalul intră în acţiune în potriva nevrîstnicului urmaş al unui sînge regal; astfeliu se văzu acest prolog al vr'unui apropiat epilog,—începutul unui sfîrşit fatal,—încercarea de asasinat. In taina acelei uriaşe cetăţi care e de mult obişnuită cu onorurile; în umbra sumbrului Byzanţ unde şi-au văzut moartea cu ochii atîţia purtători de coroane; în sinul misterioasei Capitale scăldată de marea plină de cadavre de prinţi şi pretendenţi la tron,—acolo avea să se desfăşoare şi să se îngroape taina unei scurte tragedii,—scurtă şi fulgerătoare ca vîrful pumnalului ucigător.

Sărman copil! Ce vină are el oare că o bizară soartă l'a făcut să se nască din capriciul unui Rege? El ar fi fost de sigur mult mai fericit să-l lase în rînd cu toţi copiii de vrîsta lui, liber la jocul său, stăpîn pe pruncia lui, tovarăş cu visele şi cu iluziile tinereţei modeste—decît urmaş al păcatelor regeşti, părtaş la o soartă nemiloasă, în aşteptarea unei lovituri de pumnal care-i va veni mai curînd ori mai tîrziu în întunecatul Fanar. E veche tradiţia în Byzanţ....

Rodion

ANTI-FEMENISM

O lucrare de teatru — Comedie şi filosofie — Concepţii vechi şi nuoi—Apologia lui Don-Juan—Intre barbat şi femee—Schopenhauer pe scenă.

... Şi de astă dată iară lumina ne vine de la Nord. Un cunoscut scriitor şi dramaturg englez, Bernard Shaw, părăsind terenul hazliei şi biciuitoarei satire pe care de ordinar o aducea pe scenă, a atacat una din cele mai delicate şi mai grele probleme — acea a femenismului, sau mai drept a relaţiunii sentimentale între barbat şi femee.

In prima ediţie piesa lui Shaw se numia „Om şi supra-om". Acum s'a representat la Berlin sub noul titlu: „O comedie şi o filosofie, — o lucrare enormă care nu s'a putut juca pe scenă decît cu colosale modificări, suprimări şi transformări.

Specialitatea lui Shaw este de mult acea a unui distrugător de adevăruri banale, înrădăcinate, de locuri comune, de păreri stabilite şi recunoscute. In piesa aceasta însă el se cam întrece cu gluma şi tocmai de aceea e mai interesant să ne oprim asupra conţinutului ei.

*

E veche credinţa generală că în relaţiile sociale ca şi în acele sentimentale barbatul are rolul activ, femeea— rolul pasiv. Barbatul cucereşte captivează femeea; aceasta din urmă este cucerită. De cînd există poieţi — romantismul a colorat esclusiv tabloul acesta cu luminoase contururi şi e o formulă nespus de comună, chiar dacă îmbracă haina a mii şi mii de imagini şi accente, — cîntecul despre suferinţele *lui* pentru înduioşarea *ei*. Nu consistă oare — în literatură— suprema fericire într'aceia că *ea* se înduplecă, în sfîrşit, ca să-i dăruiască *lui* o privire, un zîmbet, un cuvînt, o făgăduinţă,—o clipă de sufletească mulţumire, de supremă mîndrie, — mîndria de a fi isbutit de a fi biruit?

Acestei romantice teorii, Shaw îi opune părerea sa, care e in totul protivnică. El crede că altele cu desăvîrşire sunt faptele şi în alt chip se manifestă în adevăr relaţiile între barbat şi femee. Nu barbatul este elementul activ; nu el cucereşte femeea, ci din contra el este cucerit, el e elementul pasiv. Singura preocupare şi problemă a tinereţei femeeşti este ca să prindă un barbat, să captivezo pe cineva, în vederea căsătoriei şi întru aatingerea acestui scop ea lucrează, procedează cu atâta energie, vroinţă, perseverenţă, în cît ar fi cu neputinţă să ne închipuim o atare putere de isbîndă din partea barbatului.

Pasivitatea aparentă a femeei este numai paravanul care ascunde iniţiativa şi activitatea ei. Toată lumea e acoperită de curse, de sfori, de gropi—toate menite ca să cadă bărbaţii în ele. Iar cînd afirmă cineva despre femee că ea aşteaptă pasivă, sosirea barbatului,—Shaw compară această aşteptare cu...nemişcarea paînjenului care-şi pândeşte prada.

„O femee care-şi caută un bărbat, este cea mai cumplită dintre toate fiarele rapace".

De altfeliu scriitorul englez nu aduce acuzări prin aceste brutale teorii: Ca şi pesimistul filosof Schopenhauer, Shaw vede în manifestările acele „puterea de viaţă"—nume care e echivalent cu „geniul speciei" la Schopenhauer. Natura a impus femeei datoria de a perpetua şi păstra specia şi ea serveşte acestui scop firesc. De aceea sexualitatea este suprema ei preocupare.

Iar mijlocul pentru acest scop este—bărbatul. Din punctul de vedere sexual—femeea este menită de a înveşnici cea mai mare operă a ei; iar bărbatul are menirea de a înlesni această mare a ei menire. Soţul are datorirea de a ajuta la întreţinerea femeei la care aceasta a avut fineţea să adaoge şi datoria de a întreţinea şi copiii.

*

Pentru întărirea „cinicilor" sale paradoxe Shaw are nevoe să aducă pe scenă o veche cnnoştinţă literară: pe Don Juan. In adevăr, poieţii au legat de-apururea tipul seductorului de ideea inferiorităţii femeeşti, de ideea induioşătoare a slăbiciunii şi a umilinţei femeei. De aci—trebuinţa de a „reabilita" pe Don Juan şi, în adevăr, scriitorul născoceşte o nouă filosofie a Don Juanismului... Bărbatul fiind, de astă dată, sexul... slab. e firesc ca Don Juan să degenereze în victimă. Lista amorurilor e atît de mare în viaţa lui Don Juan nu din cauza uşurinţei, răutăţii şi prefăcătoriei acestuia—ci provine de acolo că Don Juan caută să...

gă de femee, îndată ce prevedea că dragostea şi frumuseţea sunt fire de curse cari vor să-l prindă, să-l oprească. „Am fugit,—de atâtea ori am fugit, încît am devenit puţin celebru...“ Şi tot astfeliu, crede filosoful dramaturg, ar trebui să facă toţi bărbaţii: „Datoria, menirea femeei este să se mărite cît mai degrabă, —a bărbatu ui, să rămână liber cît se poate mai mult.“

Şi ultima scenă de iubire din această dramă devine o adeverată curiozitate dramatică. Eroul face eroinei această... declaraţie: „Vreau, vreau, vreau,—vreau să nu te iau! Pentru mine căsătoria însamnă izolarea profanarea a tot ce-i sfînt în sufletul meu, siluirea bărbăţiei mele, vinderea dreptului meu din născare, o ruşinoasă înfrîngere, o nedemnă umilire, primirea subjugării.“

*

E drept că autorul nu se opreşte la această paradoxală negaţiune. Ci are şi are un program pozitiv, indicaţii pentru un ideal omenesc. mai presus de acel comun: de aici titlul de „om şi supra-om“ Sexualitatea e o manifestare inferioară în om şi nu e demn de adevăratul bărbat să îndeplinească rolul de auxiliar al femeii pentru continuarea speciei. Primul rang în omenire să-l ocupe acei cari au darul creării de lucruri spirituale,— producţiuni ale creerului, ale gîndirii, ale geniului. Prima scară a evoluţiei o ocupă omul care „ca observator scrutează voinţa interioară a lumei, mijloacele de a îndeplini această voinţă; care descopere mereu mijloace noi pentru progresul omenirei“ Un astfeliu de om are dreptul să se emancipeze de jugul femeei. Dar fenomenul e rar. Libertatea barbatului de a se deda scrutărilor şi preocupărilor înalte e mărginită. Femeea e sprijinită şi privilegiată peste tot; ea e lipsită de scrupule, de milă, de cruţare; ea tronează pururi şi plînge cu hipocrizie...“

*

Precum vedem, e în uceastă comedioasă şi filosofică piesă, un teribil proces al actualelor relaţiuni sexuale şi un desperat apel pentru... emanciparea bărbatalui,— apel care sună cel puţin straniu în epoca luptelor în favoarea femeei.

Cel puţin Bernard Shaw se poate mîngăia că nu e lipsit de originalitate....

As.

Procesul Sturza-Bădăreu

I

— Intimpinarea de la 28 Octombre 1902, a D-lui A. A. Bădăreu —

Domnule Prim-Preşedinte,

Prin adresa d-voastră No. 13607 îmi faceţi cunoscut pe baza art. 309 c. c. că consiliul de familie a Principelui Grigore Sturdza prin procesul verbal înregistrat la No. 8182 a hotărît înlocuirea mea ca consilier judiciar prin principele Dimitrie M. Sturza.

Deşi art. 309 este relativ la tutelă şi cu toate că principile Grigore Sturza nu este pus sub tutelă, pentru că nu este nici minor nici interdict şi aş putea să mă mulţumesc a considera ca nule şi neavenite, în ce mă priveşte pe mine ca consiliu judiciar, toate deciziunele luate, totuşi pentru respectul pentru justiţia care m'a numit consiliu judiciar, adopt pentru moment procedura citatului articol şi atac înaintea D-voastră procesul-verbal şi hotărîrea sus zisului consiliu.

Vă rog să bine voiţi a anula toată lucrarea consiliului de familie pentru următoarele motive:

1). Consiliul de familie a lucrat fără competenţă.

In materie de consiliu judeciar, rolul consiliului de familie este redus exclusiv la două acte: darea părerei pentru punerea sub consiliu judeciar, precum şi darea părerei pentru rîdicarea acestei măsuri, art. 445, 458, 459 c. civ. precum şi prin a contraria art. 454 c. civ.

Consiliul de familie n'are în special nici-un amestec în numirea sau înlocuirea consiliului judeciar, a cărui numire şi înlocuirea este esclusiv de competenţa Tribunalului art. 445, 458 c. civ.

2). Chiar dacă aşi admite că consiliul de familie printr'o bună voinţă al cărei mister nu-l cunosc, a considera pe principile Grigore ca *interdict* eară pe mine ca tutorele său, totuşi lucrarea consiliului trebue anulată pentru exces de putere.

Mai întâi conform cererei de convocare a consiliului de familie, consiliul nu era convocat pentru a aprecia felul cum eu îmi îndeplinesc sarcina de tutore (?) ci numai pentru a-şi da avizul că *interese de familie* cer numirea principelui Dimitrie Sturza ca consiliu judiciar în locul meu.

Un al doilea exces de putere a comis consiliul de familie prin aceia că a lucrat cu calcarea expresă a art. 388 c. civ. care zice:

„Inchierea consiliului de familie va trebui fi dată *după ce va fi chemat şi ascultat înaintea lui şi tutorele*“.

Cu atît mai regretabil este această călcare de lege, cu cît dintre cei 5 consilieri care au deliberat 4 sunt avocaţi şi unul fost magistrat.

3). Procesul verbal conţine fapte ne exacte şi argumentări false. Sunt învinuit de consiliu că am lucrat contra instrucţiunilor date de clientul meu principele Dimitrie Sturza, In fapt nu este exact că aşi fi lucrat contra instrucţiunelor clientului meu, dar apoi eu ca consilier judiciar nu am de dat socoteală, de cît de aceia ce aşi fi făcut pentru interele persoanei a căreia consiliu judiciar sunt, nu şi de ceia ce aş fi făcut privitor pe clienţii mei, chiar dacă ar fi rude de aproape cu persoana pusă sub consiliu judiciar.

Deşi n'am de primit de la nimeni instrucţiuni de a mă demite din sarcina de consilier judiciar şi deşi luna trecută încă, principele Dimitrie Sturza mi-a telegrafiat din Dieppe să aştept sosirea sa în Iaşi, pentru regularea afacerei uzurarilor, totuşi cînd d. Dimitrie A. Sturza m'a anunţat că principele Dimitrie Sturza doreşte să fie numit consilier judiciar, i-am cerut să facă pe acesta să-mi scrie în acest senz şi am făgăduit că atunci voiu face totul pentru a uşura realizarea dorinţei sale.

Consiliul mă mai învinueşte de sfaturile care le-am dat fostului meu client principele Dimitre Sturza—iar nu principele Grigore—de a recunoaşte sumele primite de la uzurari de pricipele Grigore.

Am servit cu acest sfat adevaratele interese a principelui Grigore, ţinînd seamă de legile noastre. Mai mult nu pot spune de o camdată, fiind-că chestia este încă pendinte înaintea judecătorului de instrucţie.

Se afirmă că deşi nu s'a trimes toate actele, n'am făcut nici o reclamaţiune contra cămătarilor, care au înşelat pe pricipele Grigore Sturza.

Nu ştiu dacă mă aflu cu o atare enormitate în faţa inconştienţei sau în faţa relei credinţi.

Este destul cred să vă aduc la cunoştinţă că reclamaţiunea mea a fost înregistrată la parchet sub No. 4611 din 14 Mai 1902 şi s'a format pe baza ei la cabinetul judecătorului de instrucţie No. 11 dosarul No. 46/902.

Se argumentează înlocuirea mea pe faptul că eu şed de parte de persoana aceluia pe care am misiunea de a-l privighea. Nu cred că a intrat în intenţiunea Tribunalului cînd m'a numit consilier, că trebue să urmez pretutindeni persoana principelui Grigore. Consiliu judiciar n'are a priveghea persoana celui pus sub consiliu, ci exclusiv a-l asista cînd ar voi să facă actele juridice limitativ enumerate de art. 458 c. c.

Este destul ca să dovedesc, lipsa de bună credinţă cînd se afirmă că numirea principelui Dimitrie Sturza se impune pentru privigherea persoanei principelui Grigore, relevînd faptul că deşi principele Dimitrie locueşte la Dieppe unde locueşte şi principele Grigore, cu toate acestea în Franţa s'a numit principelui Grigore ca consilier judeciar nu pe tatăl său ci pe d. Camille Coche, avoué.

Pentru toate aceste motive rog să admiteţi în totul cererea mea.

Primiţi d-le Prim-Preşedinte asigurarea stimei mele.

(s). **A. A. Bădărău**

Litere-Ştiinţe-Arte

La 8 Februarie vom avea o nouă *premieră* la teatrul naţional: *Pe căile pierzărei*, dramă de d. *Botez-Gordon*. Se fac pregătiri pentru o frumoasă montare a interesantei noutăţi dramatice.

*

Succesul iniţiativei lui Penel — de a da spectacole cu jumătate din preţul normal — a dat imbold pentru alte încercări de aceeaşi natură.

La începutul lui Februarie se va juca în aceleaşi condiţiuni hazlia comedie: Camere de închiriet“.

*

DESTAINUIRE

Trupa lui Niculescu-Buzău ne anunţă opereta „Cvartirul d-lui maior“.

Aflai o taină mare
Şi nu pot să-mi ţiu gura.
Ştiţi voi de cine-i vorba?...
— Maiorul Murra, Murra...

*

O observaţie care nu-i lipsită de interes e că în această iarnă oraşul nostru a foşt relativ puţin vizitat de trupe străine. Le cam ducem dorul. Aci e poate şi explicaţia grabei cu care s'au reţinut absolut toate locurile bune pentru originala *Suzanne Desprès*.

*

A apărut No. 3 din Anul IV — pe Ianuarie — din excelenta revistă „Cultura Romînă“ cu un interesat sumar de articole pedagogice, ştiinţifice şi literare.

*

D-ra Agatha Bârsescu a adresat tuturor ziarelor următoarea „Scrisoare“:

Domnule Director,

O datorie de artă şi de conştiinţă îmi impune să adresez presei din Capitală cîte-va explicaţiuni, cu atît mai mult că nu am prilejul să mai apar anul acesta pe scena teatrului din Bucureşti, unde din cauza recentei întreruperi de trenuri şi a îmbolnăvirei mele consecutive, de abia am putut da o singură reprezentaţie, din cele trei anunţate.

Am plecat dară, fără am-i lua rămas bun la iubita noastră Capitală, care în unspre-zece seri neuitate m'a resplătit cu asistenţa enormă şi entusiastă. Dorinţa mea cea mai vie ar fi fost să apar, în oare cari creaţiuni noi, dar anumite împrejurări, asupra cărora nu voi insista, au stat în potriva dorinţei mele, iar în momentul de faţă sunt chemată de alte preocupări, de alte scene, după cum s'au putut convinge, din recentul articol apărut în mai multe ziare şi datorit marelui scriitor Wilbrandt, acei cari bine voesc a se interesa de activitatea mea artistică.

După o scurtă călătorie la Berlin şi două reprezentaţii la Lipsca, voiu putea vizita cu trupa mea cîte-va din oraşele noastre, cari au insistat cu deosebire şi cari au rămas nevizitate, în ultimul meu turneu. După aceasta—şi înainte de a urca scena englezească cu „Mesalina“, activitatea mea va fi consacrată exclusiv marelui turneu ce întreprind cu aceiaşi trupă a mea, în America unde sper să-i, procur frumoase succese de artă, cari vor fi în acelaşi timp succese pautru limba şi drama romînească dincolo de Ocean.

Nu mă îndoesc să simpatiile presei romîne, ca şi ale conaţionalilor mei, mă urmează în această întreprindere grea, legată de mari sacrificii şi cu această încredinţare îi exprim dinainte cele mai vii şi mai călduroase mulţumiri zicînd tuturor un cordial:

La revedere!

STRUNA ZILEI

IN CASA SPINZURATULUI

Revista d-lui Iorga publică un articol contra lipsei şi scumpetei de hîrtie.

O, nu e de mirare cum
Acolo-i lipsă de hîrtie:
Pricina-i în... grafomanie,
Căci Iorga, nemilosul, scrie
Al patru sute-lea volum.

Informaţii

Din cauza defectuozităţei maşinei, acceleratul de Bucureşti a sosit azi în gara Iaşi aproape de orele 10

O comisiune de ingineri va pleca mîine la Trg-Ocna şi de acolo la Slănic spre a studia terenul pe care se proiectează instalarea unei căi ferate, care se lege târgul Ocnei cu importanta staţiune balneară a Moldovei.

Liberalii tineri au fost convocaţi ieri seara acasă la d. X. Eraclide.

Importantul proces de divorţ d'intre soţii Anton Pruncu din Roman se va judeca Luni la curtea s. I.

Domnii Delavrancea, A. A. Bădăreu, M. B. Cantacuzin T. Stelian şi Horia Rossetti, pledează în acest proces.

Duminică, 28 Ianuar, se va juca, pe scena teatrului naţional, una din gloriile lui Henri Lavedan vestita piesă „Marchizul de Priola“. Cine n'a văzut această piesă, trebue s'o vază, iar cine a văzut-o nu se poate să nu vrea s'o mai revadă. Artistul Nottara, care a mai jucat în această, piesă şi cu ocazia venirei A. S. R. Prinţul Ferdinand în Iaşi, acum câţiva ani—are în ea una din cele mai desăvârşite ale lui creaţii—Fruntaşul scenei romîne, duiosul ce înmoae sufletele storcînd lacrimi, împrumută de data asta şi pentru o singură seară numai, preţiosul lui concurs unei opere caritabile de sprijin celor lipsiţi, ajută pe studenţii saraci.

Representaţia e pusă sub patronajul Principesei Maria Moruzi şi a doamnelor Cananău, Cantuniari, Castano, Catargi, Climescu, Dobias, Gane, Greceanu, Ghiorghiu, Iarca, Leonardescu, Manu, Mavrocordat, Mârzescu, Nanu, Penescu, Poni, Râşcanu, Stroici, Scorţescu şi e dată în folosul „Cantinei studenţeşti a Asociaţiei gen. a studenţilor „Uniunea“—

Scopul fiind aşa de frumos e o datorie pentru iubitorii de bine să sprijine pe coi ce au nevoe de atîta încurajare şi ajutor.

Primim la redacţie o broşură intitulată „Ameliorarea stărei sociale şi economice a populaţiunei noastre rurale.

Autor al acestui studiu este d. N. St. Cesianu.

Monedele de nichel negăurite vor mai avea curs pînă în ziua de 31 Ianuarie.

Publicul să se grăbească a preschimba aceste monede pînă în ziua mai sus arătată căci, dela acea dată înainte, ele nu vor mai fi primite nicăeri, acesta fiind cel de pe urmă termen acordat de ministerul de finanţe.

Camera a votat ieri indigenatele domnilor Berman Iuster din Iaşi şi David Buiu, originar din Iaşi.

Senatul Universitar, întrunit eri, a hotărît să pue la dispoziţia societăţei „Crucea Roşie“, una din sălile Universităţei pentru cursurile infirmierelor, puse sub patronajul societăţei.

Tramvaiul cu No. 5 trecînd prin strada Socolei a lovit sania locuitorului Ion Sava, sfărămînd-o şi lui Sava i-a fracturat piciorul drept.

Pacientul a fost transportat la Spiridonia.

In Tîrgul-Frumos s'a declarat epidemia de scarlatină, iar în Miroslava acea de febră.

Un incendiu a distrus casele locuitorului Dimitriu Tanase din Urziceni.

Domnului C. Buţurianu institutor în Iaşi i s'a conferit medalia „Serviciul Credincios“.

Operaţiunea la care trebue să se supue d. general I. Lahovari, se va face, probabil, luni.

Comisiunile pentru înaintarea pe loc a învăţătorilor se vor numi astăzi.

Examenul va începe la 1 Februarie, la Iaşi şi la Bucureşti şi va consta în 2 probe, una orală, alta în scris.

Acţiunea Conservatoare scrie:

E bine să se ştie: domnul Delavrancea a veştejit indirect, în faţa unei săli înţesate de lume, acţiunea caraghioasă şi nechibzuită a dascălului Iorga.

Şi e bine să se ştie nu pentru faptul în sine—slavă Domnului, nu e zi de la D-zeu în care apostolul să nu încaseze o nouă dezaprobare—ci pentru că autorul e d. Delavrancea.

Dacă şi d. Delavrancea condamnă pe Iorga, apoi de sigur că în ţara asta nici un om mai de seamă nu-i mai e prieten.

Nu e mult de cînd d. Iorga a vorbit în aceiaşi întrunire şi în acelaşi sens cu d. Delavrancea.

Amintirea e într'adevăr duioasă.

Se zice—intimii d-lui Iorga o susţin—că marele apostol se gîndea şi pomenea în totd'auna cu veneraţie de această întrunire.

Acum în mintea d-lui Iorga, sub icoana luminoasă a întrunirii acelea, s'a gravat următoarea inscripţie care nu se va şterge nici odată:

„Nu prin mişcări nechibzuite şi precipitate se apără limba românească!“

Eri camera a discutat proectul de lege pentru reorganizarea jandarmăriei rurale.

La discuţia legei a luat parte şi d. Lascar Antoniu, directorul nostru.

In privinţa aceasta ziarele din capitală publică următoarele asupra dezbaterilor urmafe:

La art. 25, d. Lascar Antoniu propune un amendament, relativ la instrucţia teoretică a jandarmilor, în sensul ca această instrucţie să se facă numai la şcoala ce se va înfiinţa pe lîngă comandament.

D. prim-ministru G. Gr. Cantacuzino, arată că această şcoală specială se va înfiinţa mai tîrziu cînd vor fi fonduri.

D. Lascar Antoniu retrage amendamentul.

La articolul privitor la montă, zice că este reu că nu li se dă cai tuturor jandarmilor, spre a se putea transporta repede. Alt-fel, cere să li se dea drumul gratis pe căile ferate, în judeţul lor.

D. prim-ministru G. Gr. Cantacuzino arată că în fie-care an se cumpără noui cai pentru trebuinţele jandarmeriei.

La articolul privitor la plata de un leu pe zi pentru calul jandarmului, d. Antoniu cere să plătească numai pentru un cal.

Direcţiunea penetencarilor a cerut urmărirea şi prinderea contrabandistului Constantinescu din Ungheni.

Sentinelele româneşti din punctul Râpiceni au surprins pe nişte indivizi care voiau să introducă contrabandă.— In urma focurilor de puşcă pe care grănicerii le-au tras asupra lor, au fugit trecând în Rusia. Contrabanda a fost confiscată.

In zilele de 28 şi 29 Ianuar, va avea loc în Ploeşti congresul institutorilor din întreaga ţară.

In comuna Burdujeni jud. Botoşani s'a declarat epidemia—anghină-difterică, iar în comuna Ciurea jud. Iaşi s'a stins acea de febră aftoasă.

Proiect de lege

pentru

Modificarea mai multor articole din legea asupra învăţămîntului superior

LEGEA MODIFICATA

Secţiunea II

Studenţi, cursuri, examene diplome şi disciplină

In acest interval, afară de Duminici, vor fi vacanţe de la 24 Decembrie până la 7 Ianuarie inclusiv, de la Duminica Floriilor până la Duminica Tomei inclusiv, precum şi sărbătorile cele mari bisericeşti şi naţionale, care se vor fixa pentru fiecare universitate de către rectorat, şi al căror număr nu va trece peste 15 pentru un an şcolar.

Art. 60. Fiecare facultate va libera două feluri de diplome: diploma de licenţă şi diploma de doctorat. Facultăţile de medicină vor libera numai diploma de doctorat.

Diplomele de licenţă şi de doctorat la facultăţile de Drept din Bucureşti şi Iaşi se dau în condiţiunile următoare:

Pentru licenţă durata cursului este de trei ani.

In anul I de licenţă se vor urma cursurile următoare:

Dreptul roman (explicarea cărţilor I şi II din institutele lui Justinian), dreptul civil (explicarea art. 1—463 din C. Civ.)

Enciclopedia şi filozofia dreptului. Sintaxa dreptului constituţional şi dreptul administrativ.

In anul al II se vor urma cursurile următoare:

Explicarea cărţilor III şi IV din institutele lui Justian, explicarea art. 644—1222 din codul civil.

Procedura civilă, dreptul penal (teoria geuerală, explicarea articolelor din codul penal şi procedura penală.

In anul al III se vor urma:

Explicarea art. 1223—1914 din codul civil, dreptul comercial şi procedura lui.

Economia politică, statistica şi finanţele.

Pentru licenţiaţii în drept de la facultăţile de drept din Bucureşti şi Iaşi sau din facultăţile streine recunoscute prin formalităţile de echivalenţă, durata studiilor pentru doctorat va fi încă de doi ani.

In anul întâi se vor preda şi urma cursurile următoare:

In semestrul întâi.

a) Noţiuni de drept civil şi penal la popoarele vechi altele de cît cel roman, materii speciale aprofundate după dreptul roman.

Semestrul al 2-lea.

b) Istoria dreptului romîn vechiu şi actual.

c) Dreptul constituţional romîn şi studiul comparativ al instituţiilor politice.

d) Dreptul maritim şi comercial comparat.

In anul al doilea de doctorat se vor preda şi urma cursurile următoare:

a) Dreptul internaţional public şi istoria sumară a tratatelor şi convenţiunile diplomatice.

b) Materii speciale din dreptul civil aprofundat.

c) Dreptul internaţional privat.

d) Legislaţia industrială vamală şi rurală.

Art. 60 bis. Un regulament comun, elaborat de comisiuni mixte din ambele universităţi, împreună cu delegaţi ai Ministrului, va stabili cari sunt pentru fiecare facultate şi secţiune, titlurile cu care se pot înscrie studenţii, cursurile, conferinţele şi lucrările practice, precum şi examenele cari privesc pe fiecare facultate şi cari sunt necesariii pentru obţinerea fiecărei diplome universitare.

Ministrul după ce va fi luat avisul facultăţilor respective va hotărî asupra lui şi'l va supune sancţiunei regale.

In nici un caz numărul anilor de studiu în o specialitate nu va putea fi mai mic de trei pentru licenţă şi de cinci pentru doctorat.

Examenele trecute înaintea universităţilor pentru obţinerea unei diplome sunt examene de stat.

Diplomele obţinute în virtutea acestor examene conferă posesorilor lor toate drepturile prevăzute prin legi şi regulamente.

Facultăţile nu vor putea conferi diplome fără trecerea tutulor examenelor prevăzute în regulament, nici titluri onorifice.

Art. 61. Diplomele şi certificatele obţinute în străinătate sau de la şcoale din ţară neprevăzute în prezenta lege, vor fi recunoscute după ce se va stabili echivalenţa lor de către una din universităţi.

(Va urma)

Ultime informaţii

Toţi consilierii comunali au fost invitaţi să iee parte la deschiderea ofertelor la licitaţiunea pentru aducerei apei. Din 6 oferte presintate pînă acum, au fost primite numai 4, celelalte două nefiind conform cu preseripţiunile publicaţiunilor.

Ofertele se vor deschide la ora 6.

Membrii consiliului de administraţie ai casei de scont din localitate, se vor întruni la 11 Februar spre a proceda la alegerea unui director în locul d-lui V. I. Radu, care a demisionat fiind ales preşedinte al primei Case de Economie din Iaşi.

Consiliul profesoral al facultăţei de medicină este convocat pentru Luni seara, 29 Ianuarie, cînd se va face alegerea decanului facultăţei pe un nou period de doi ani.

Aflăm cu părere de rău că amicul nostru d. doctor A. A. Lambrior se afiă suferind.

Dorim distinsului practician grabnică însănătoşare.

Acţiunea tinerilor liberali

—Campania continuă—

Lupta dintre tineri şi bătrâni continuă, cu o simţitoare schimbare, însă în ce priveşte starea morală a celor două tabere beligerente. De unde pînă dăună-zi bătrînii erau foarte dîrji şi hotărîţi a înfrînge, sub ori ce chip, temeritatea tinerilor, acum cei belicoşi şi îndîrjiţi sunt tinerii, de cînd mai ales ei au văzut că moţiunea lor a fost iscălită de 80 de membri ai clubului şi de cînd ştiu că dintre bătrînii chiar, unii ca d-nii Gane, Penescu, Tănase Gheorghiu, Al. Teodoreanu etc. nu acceptă statutele aşa cum au întocmite de d-nii P. Poni şi Gr. Buicliu.

Campania de întruniri a fost reluată şi după marea convocare din chiar localul clubului aseară au fost convocaţi, acasă la d. Xenophon Eraclide, un număr de tineri, care reprezintă, după părerea lor, pe conducătorii de fapt ai dizidenţei liberale.

Aci s'a discutat care este atitudinea de urmat dacă d. Poni respinge moţiunea votată dăună-zi seara la clubul liberal şi perzistă în ce priveşte proectul de statute pe care l'a întocmit.

*

D. Georgel Mîrzescu a expus rezultatele intervederei ce a avut cu d. Poni. D-sa a povestit cum d. Poni perzistă în atitudinea de astă-zi, fiindcă susţine că a fost terorizat de membrii partidului. D. Poni ar fi recunoscut că acuzaţiunile ce se aduc unora din membrii comitetului executiv sunt în parte fundate. A cerut, însă, să se găsească o formulă ast-fel, în cît să nu se jignească pe nimeni căci d-sa nu voeşte să aziste la pîngărirea partidului.

D. Georgel Mîrzescu ar fi răspuns d-lui Poni că d-sa nu urmăreşte o satisfacţie personală şi rezultatul nu-l preocupă, căci dacă nu va răuşi se va retrage cu totul din politică.

După acea s'a pus din nou în discuţie enormitatea proectului de statute. Căci prin acel proect nu numai că sunt eliminaţi cei din Tg. Frumos şi Podul-Iloaie, nu numai că se introduce categoria membrilor aderenţi, care plătesc 10 lei, taxa de înscriere, odată pentru totdeauna, dar nu pot lua parte de cît la anumite adunări, n'au dreptul la vot în privinţa chestiunilor importante, dar şi membrii efectivi sunt supuşi puterei discreţionare a comitetului de patru, compus din preşedinte şi cei trei vice preşedinţi, căci numai cu consimţimîntul acestora se poate pune o chestiune în discuţie sau formula o propunere.

*

In urma discuţiunilor urmate pare că cei prezenţi au căzut de acord în a admite tactica următoare, care va fi supusă aprobărei partizanilor, în cazul cînd d. Poni va perzista în refuzul său, în ce priveşte moţiunea votată.

Tinerii nu vor constitui un club a parte, ci vor împedica ori ce acţiune a bătrînilor. Imediat ce bătrînii vor încerca să facă un act cît de minim politic, tinerii îi vor împiedica şi vor declara că acea acţiune nu este expresiunea partidului liberal din Iaşi.

Tinerii nu sunt preocupaţi de defecţiunele ce s'ar putea produce la o eventuală venire a partidului la putere, deşi ei ştiu că numărul lor ar scădea pînă la 40—45.

Cu toate aceste ei sunt convinşi că chiar în acest caz bătrînii nu vor putea face nimic fără dînşii şi că tot bătrînii vor fi cei dintăi care vor propune împacarea.

Universitare. — Senatul universitar şi consiliul facultăţei de ştiinţi, în şedinţa de ieri seara, a respins cererea de recomandare la catedra de astronomie şi geodezie a d-lui Stoenescu-Dunăre.

*

In ziua de 1 Februar vor începe la facultatea de litere examenele generale de licenţă, din sesiunea extra-ordinară de iarnă.

Candidaţii sînt: d. Gh. Barbă, filologie clasică; d-ra Jeanne Venier, filosofie; d-ra Virginia Pompic, al doilea examen de licenţă în filosofie; d. Rudo Suţu, istorie; d. Eugen Revent, istorie; d-ra Marie Onciu, al doilea examen de licenţă în istorie; d. Protopopescu-Argeş, istorie şi filosofie.

*

Senatul şi consiliul facultăţei de medicină ne-putîndu-se întruni ieri seara, s'a amînat discuţiunea relativă la cercetarea lucrărilor candidaţilor la catedra de chimie medicală de la facultatea de medicină din Iaşi.

Se ştie că la această catedră candidează domnii: doctori C. Sumuleanu, P. Becheresca şi Emil Severin.

*

Mîine se va da rezultatul concursului ţinut la facultatea de litere pentru ocuparea burselor vacante la acea facultate, secţia istorică.

*

Luni va avea loc reprezentaţia de retragere din teatru a d-nului Em. Manoliu, artist societar al Tetrului Naţional din Iaşi, cu frumoasa piesă *Luiza Muller*.

Se anunţă o reprezentaţie frumoasă şi la care şi-a dat întîlnire multă lume.

Alegerea din Suceava

Se ştie că la colegiul al treilea de deputaţi din Suceava, colegiu rămas vacant prin moartea regretatului colonel Giurescu, s'a fixat candidatura d-lui Sebastian Moruzi.

In contra acestei candidaturi fixată de însuşi preşedintele consiliului, d. Gh. Gr. Cantacuzino, s'a rezvrătit o infimă minoritate, compusă din un deputat de Suceava, cunoscut ca duşman personal al d-lui Sebastian Moruzi, un senator şi doi deputaţi străini cu totul de politica din Suceava.

In acest scop, un banchet a avut loc acum trei zile la o vilă de la şosea, unde s'a hotărît a se interveni pe lîngă d. preşedinte al consiliui ca să revie asupra candidaturei d-lui Sebastian Moruzzi şi, în locul acestuia să fie desemnată candidatura domnlui căpitan Mihai C. Sturdza.

S'au destupat mai multe sticle de şampanie şi s'au ţinut multe discursuri, cele mai multe pline de vrăjmăşie pentru cei mai de seamă fruntaşi ai partidului conservator.

*

A doua zi cînd s'a comunicat d-lui G. Gr. Cantacuzino hotărîrea luată la banchetul ţinut la vila prea ononorabilului d. deputat de la şosea, preşedintele consiliului, a respins categoric bunul consiliu ce i s'a dat şi de astă dată, declarînd că nu se poate clinti candidatura d-lui Sebastian Moruzi, un încercat şi distins memoru al partidului conservator.

Judiciare.— La curtea s. II continuă procesul d'intre doctorul Chinezu cu epitropia Sf. Spiridon.

*

Camera de punere sub acuzare a trimis în judecata curţei cu juri din Iaşi pe N. Ioniţă Bogos şi I. Maritcu pentru că în noaptea de 23 Septembre 1906 au comis o tălhărie în prejudiciul femeei Marghioala Radu din Tomeşti.

*

Curtea s. I-a primind apelul primarului Oarză, l'a achitat de pedeapsa de 3 ani închisoare ce-i o dăduse tribunalul.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 27 Ianuarie

REGELE

Bucureşti.— *M. L. L. Regele şi Regina au făcut astăzi o plimbare pe străzile Capitalei în automobil închis. Aceasta e prima oră cînd M. S. Regele părăseşte palatul de cînd s'a îmbolnăvit.*

Pe tot parcursul s'au făcut M. L. L. cea mai entuziastă întîmpinare.

Camera

Bucureşti.—Prezidează d. Gr. Triandafil.

Camera votează două proiecte de împămîntenire, rămase nule în şedinţa de ieri şi două recunoaşteri, după care trece în secţiuni.

Bucureşti.—Dl Victor Filotti deputat, depune un memoriu prin care micii funcţionari de la C. F. R. îşi exprimă doleanţele lor în ce priveşte salariile prea mici. D-sa roagă a se avea în vedere la întocmirea budgetului viitor.

*

Se repetă votul rămas nul în şedinţa de eri pentru indigenarea d-lui Schorr din Huşi. Se votează.

In privinţa d-lui Blechman din Iaşi votul este nul pentru a doua oară.

Senatul

Bucureşti.—Senatul se ocupă de proiectul de lege relativ la reorganizarea corpului jendărmăriei rurale.

Ministrul justiţiei depune un proiect de lege pentru crearea unei case de pensiuni micilor funcţionari pendinţi de acel departament.

Contra proectului d-lui Disescu

Campania profesorilor Universitari,—Intrunirea de la d. Filipescu.—Prezidenţia d lui Mehedinţi.—Motivul campaniei.—Refuzul d-lui Take Ionescu.—D. Disescu face chestie ministerială.

Din telegramele pe care le publicăm mai jos cetitorii vor vedea că profesorii universitari au pornit campanie în contra proiectului de lege la d-lui Const. Disescu.

In afară de întrunirea care a avut loc aseară şi de şedinţa colegiului universitar, care are loc astăzi la ora 2, în sala de şedinţă a senatului Universitar din Capitală, o întrunire a mai multor profesori Universitari a avut loc ieri la d. N. Filipescu acasă întrunire care a fost presidată de d. Mehedinţi.

Agitaţia profesorilor Unirersitari are de obiect, însă, o chestie în afară de interesele şcoalei prorpiu zise şi iată anume ce.

*

Prin proiectul d-lui Disescu se prevede infiinţarea a patru nuoi catedre la universitatea din capitală, iar pentru numirea titularilor ministrul îşi rezervă dreptul de a face direct numirile, după ce va lua avizul consiliului permanent.

D. Disescu nutrea idea ca la una din aceste catedre să numească pe d. Take Ionescu, ministrul finanţelor, însă, şi-a manifestat dorinţa către d. Disescu ca să nu fie numit căci nu va primi şi ieri chiar a spus d-lui Disescu că nu primeşte sub nici un chip să fie numit profesor univerzitar.

*

Dar d. Dissescu este decis să facă chestie ministerlală in privinţa menţinerei dispoziţiunelor din proiect prin care se prevede punerea Univerzităţei de Iaşi pe picior de egalitate cu Univerzitatea din Bucureşti precum şi partea privitoare la numirea profesorilor prin concurs.

*

De alt-fel proiectul acesta de lege, va provoca mari şi importante dezbateri şi nu se poate prevedea decursul intîmplărilor in legătură cu acest proiect.

Reforma învăţămîntului superior

Bucureşti.—*Furtuna provocată de proiectul d-lui Disescu în rîndurile opoziţiei, s'a întins, cuprinzînd şi cercul universitar.*

Corpul profesoral al facultăţilor din capitală, întrunindu-se a redactat un protest, care pe lîngă semnăturile d-lor Spiru Haret şi Titu Maiorescu, mai poartă şi pe acele ale mai multor altora, între care d. dr. Istrati şi toţi decanii.

Profesorii s'au adresat rectorului, pentru a cere convocarea colegiului universitar, care s'a şi admis, pentru astă sară chiar, şi în acelaşi timp au ales o comisiune care să prezinte primului ministru, întimpinările lor.

UN ARTICOL VIOLENT

Bucureşti.— Ziarul *Epoca* publică un violent articol semnat de d. Pangratti şi prin care proiectul de lege a d-lui Dissescu este atacat cu ultima violenţă. Dl Pangratti numeşte proiectul imoral şi sfîrşeşte prin nişte cuvinte care invederează că fanfaronada colectivisto-junimistă, cînd cu legea contenciosului administrativ, a reînviat, căci d-sa spune: „Pe cei numiţi in baza acestei legi nu-i vom primi."

D. Pangratti folosindu-se de nişte greşeli de transcriere, din proiect, găseşte incoherenţe în necunoştiinţa reală a lucrurilor de oare-ce se vorbeşte de clinică pentru Higienă şi Histologie. Ori-cine, neavînd idei preconcepute sau rea voinţă ca d. Pangratti a putut vedea că este o simplă greşală de zaţ.

Profesorii şi proectul d-lui Disescu

Bucureşti.—Colegiul universitar din Bucureşti a delegat pe domnii profesori Istrati şi Pangrati să expue primului ministru observaţiunele colegiului universitar la proectul pentru reorganizarea înv. superior.

Reforma învăţămîntului superior

Declaraţiunele d-lui Dissescu

Bucureşti.—Adevărul publică următoarele declaraţiuni făcute de d. C. Dissescu relativ la proiectul seu:

„Chestiunea care mă preocupă este crearea doctoratului la ambele universităţi. D'asemenea mă preocupă chestiunea cursurilor comune şi a suplinirilor.

In ce priveşte însă, numirile profesorilor modalitatea de-a le face nu numai dupe recomandările senatelor universitare dar şi după apreciarea ministrului, această chestiune o voi lăsa la apreciarea Parlamentului.

Pentru mine ca om ideea de a numi profesori numai după ideea ministrului nu poate să-mi surîdă, căci ea este legată de respundere.

Ca profesor şi ministru cred, însă, că avînd acest mijloc la dispoziţie aşi putea face numiri folositoare universităţilor.

Ministrul face apoi următoarea declaraţie: „Ceea ce se ştie este că unul din cusururile ce mi se scot la iveală ie că nu mi-am căpătuit nici odată partizanii. Şi ceea ce pot afirma este că dacă unii tineri ar fi fost numiţi la aceste catedre pe care le prevede proiectul, ei n'ar fi fost din partizanii mei, ci d'intre ai acelor care atacă proectul meu".

O candidatură

Târgovişte.—Mîine se întrunesc aci comitetele cluburilor junimiste şi liberale pentru a fixa candidatura la scaunul de senator devenit vacant prin moartea d-rului Florea Teodorescu.

Este vorba ca ambele comitete, de comun acord, să fixeze o candidatura d-lui Nicolaescu, liberal, fost secretar general la ministerul de interne.

Memoriile lui Kuropatkine

Petersburg. Generalul Kuropatkine va începe în curînd publicarea memoriilor sale asupra rezboiului Ruso-Japonez. Nu vor aparea de cât 1500 volume.

Prima parte va avea ca titlu Liaojang a doua parte se va numi Fluviul Tscha, al treia va purta numele de Mukeden şi a patra Influenţa rezboiului.

In apendice se za ocupa despre armata a cărei conducere i a fost încredinţată.

Contra Rusieĭ

Paris.—Camera s'a ocupat eri din nou de relaţiile dintre Franţa şi Rusia.

D. Wilm, socialist, a interpelat guvernul în privinţa plasărei rentei franceze în Rusia.

D. Wilm critică starea de lucruri din Rusia, regimul interior din marele imperiu şi inzistă pe larg asupra masacrelor, de şi Camera se arată foarte impacientată.

D. Pichon, ministru de externe, protestează în contra tendinţei de a aduce mereu în discuţie chestiuni care privesc situaţia internă a unei ţări prietine.

Jaurès se rîdică în contra manoperilor întrebuinţate de guvernul francez pentru a susţine acţiunea guvernului rus.

D. Rouvier face foarte rău că întrebuinţează influenţa sa politică pentru a face ca cercurile financiare să ajute guvernul rus în imprumuturile ultime ce le contractează.

D. Caillaux, ministru de finanţe, se miră de această lipsă de rezervă faţă de Rusia, care a făcut onoare semnăturei sale şi in diferite ocaziuni a dat un sprijin de mare folos republicei aliate.

De alt-fel plasamentele Franţiei în streinătate îi dau şi i-au dat în totdeauna o mare forţă în tranşarea diferitelor chestiuni diplomatice.

Clemenceau bolnav

Paris.—D. Georges Clemenceau, prim-ministru, s'a îmbolnăvit.

Medicii i-au prescris să nu părăsească patul.

Starea bolnavului nu inspiră însă serioase îngrijiri.

O cerere respinsă

Buda-Pesta.—Comisiunea pentru imunitatea parlamentară, întrunită eri, a respins cererea pentru darea în judecată a deputatului Teodor Mihaly.

Un nou atentat

Petersburg. — *Din Pensk se anunţă, că la eşirea din teatru, guvernatorul Alecsandrovski şi ajutorul şefului de poliţie au fost asasinaţi cu focuri de revolver.*

Atentatorul, isbutind să fugă, s'a refugiat în sala teatrului, s'a urcat pe scenă unde pentru a isbuti să nu fie prins a rănit grav atît pe directorul scenei cît şi pe sufleurul care-l urmărea.

Apoi suindu-se în podul scenei s'a sinucis.

Identitatea sa n'a putut fi stabilită.

Dr. Lueger pe moarte

Viena.—*Starea sănătăţei d-rului Lueger, primarul Vienei, e desperată, sînt temeri că sfîrşitul fatal se apropie.*

Papa, a trimis prin cardinalul Mery del Val, secretarul Vaticanului, bine cuvîntarea sa supremă.

Numeroase telegrame sosesc din toate părţile, cerînd lămuriri asupra stărei bolnavului.

O mare conjuraţie

Petersburg.— O mare conjuraţie în contra Ţarului a fost descoperită în divizia de gardă a flotei.

De două zile trenuri militare speciale transportă marinari în Siberia.

In vederea convenţiilor

Viena. — Eri s'a întrunit la ministerul de externe comisiunea pentru cercetarea lucrărilor necesare încheierei convenţiilor dintre Austro-Ungaria şi statele balcanice. Tot Eri comisiunea s'a ocupat cu studiarea condiţiunilor preliminare pentru încheierea convenţiunei cu România.

Dezbaterile comisiunei încep astăzi.

Primaria Comunei Iaşi

Serviciul Administrativ

Publicaţiune

Observînd că din cauza unei concurenţe neleale se pun în comerţ lămpi incandescente de o proastă calitate, atît din punct de vedere al luminei cît şi al consumaţiunei specifice;

Pentru a se înlătura această stare dăunătoare publicului;

Serviciul Technic al acestei comuni este însărcinat ca la cerere să controleze şi să facă măsurătoarele necesare a lămpilor de ori-ce provenienţă.

p. Primar, *Savel Manu.*

Secretar *C. Gall.*

No. 00794

1907 Ianuarie 15

Restaurantul TANASACHI

Din nou instalat cu tot confortul marelor restaurante europene serveşte onor. sale clientele cele mai delicioase mâncări·

Serviciul ales şi prompt.

Restaurantul e deschis noaptea. **Bucătărie specială.** Pentru artişti reducere.

UN MARE EVENIMENT ARTISTIC

LA TEATRUL NAŢIONAL

Renumita Companie de

Operete Franceze

Compusă din *45 persoane. 690 costume, Coruri, arme etc.*

Cu ocazia trecerei sale in Egipt, se va opri şi in Iaşi pentru a da

2 Mari representaţii 2

in zilele de *Vineri 2 Februar* şi *Sîmbătă 3 Februar 1907*

Prima representaţie va fi

LE PETIT DUC

şi a doua

VERONIQUE

Orchestra sub direcţia Maestrului Lanciani

Decoruri speciale aduse de Trupă

Preţurile locurilor: Fotoliu de orchestru 14 lei, Stal I 10 lei, Stal II 6 lei, Stal III 4 lei, (Locuri pentru studenţi a 3 lei), Galeria 2 lei, Loja de 4 persoane 50 lei, Loja de 5 şi 6 persoane 60 lei. Balcon I, 4 lei, celelalte bănci 3 lei.

Sunt 12 ani de cînd nu s'a mai văzut o asemenea trupă în ţară.

Agenţia „Thalia" prevede o aglomeraţie extraordinară la aceste două representaţii; pentru a evita orice nemulţumire cu inceperea de astăzi *Marţi 16 Ianuar 1907 deschide locaţia.*

Casa S. HAIFLER

Vinde losuri de ale

LOTERIEI REGATULUI ROMÂN

PE CLASE

Cl. I	1.50	Lei	1/8
	3.00	«	1/4
	6.00	«	1/2
	12.00	«	un los

Casa Haifler fiind fondată în anul 1880, onor. public, o poate onora cu increderea sa.

Str. Ştefan cel Mare 33.

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif şi ca Depuratif.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelorĭ.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JAŞĬ : Farmacie FRATII KONYA.

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigiléza capsula.*

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

n Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmacişti

NOROCUL

vă învită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Şansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta"

L O I Z A

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—**Iaşi.**

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repezi

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

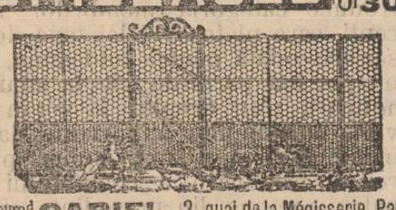

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

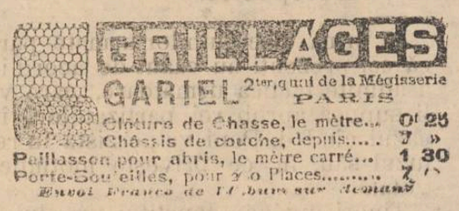

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25

Châssis de couche, depuis..... 7 »

Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 30

Porte-Bouteilles, pour 20 Places..... 7 »

Envoi Franco de l'Album sur demande

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6fr 50

R. GARIEL

2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strda Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV. —No. 59.—Marţi 30 Ianuarie 1907.

FEMEILE ŞI RESBOIUL

— *Conferinţa D-lui C. G. Disescu* —

Doamnelor, Domnilor,

Un mare literat, critic recunoscut, a spus un cuvânt foarte adevărat: precauţiunile oratorice sunt inutile. Le cred cu deosebire inutile pentru un auditor ca acesta şi sunt sigur că în chestiunile mari pe care conferinţa de astă seară, prin titlul ei, vi le suggerează, în afară de orice precauţiune oratorică, cum zicea criticul, vom căuta să găsim cu toţii răspunsul.

Dar dacă precauţiunile oratorice sunt inutile, e ceva care nu e zadarnic, pentru că raţiunea acestui ceva ne o dovedesc timpii imemoriali. Antichitatea avea dreptate ca să puie fiecare faptă bine intenţionată sub protecţiunea unei puteri binefăcătoare. Invoc şi evoc pentru conferinţa şi pentru opera noastră de astă seară două mari puteri: invoc mai întâi geniul lui Carmen Sylva,— Mama răniţilor—creatoarea instituţiunei pentru a cărei propăşire voim să luptăm mai departe.

Invoc, cu deosebire, ziua de astăzi: 24 Ianuarie. Era să zic 1859, dar puţin importă anul, căci ceia ce cere fericirea noastră, nu e atît să trăim în viitor, cît să putem retrăi viaţa noastră emoţională de altă dată. (Aplause).

Pacea şi Resbelul! Fără să vreau, am înlocuit cuvintele „*Femeia* şi resbelul“ cu „*Pacea* şi resbelul“, căci mi se pare că în această mare antiteză, *ea* va reprezenta principiul păcei.

'Mi amintesc, în legătură cu ziua de astăzi, timpurile trecute în cari cele două ţări surori erau în luptă. Printr'o norocită întâmplare, sunt câteva zile, am fost în Tîrgovişte şi acolo, vizitînd cea mai frumoasă biserică, aflu, în neştiinţa mea, că era clădită de Vasile Lupul, în urma unei bătălii.

Pierduse bătălia; putea să câştige alta, a doua zi, dar în lupta cu fratele lui vede în ridicarea unei biserici un gaj de încredere; că o biserică trebue să fie clădită pe locul unde altă dată se bătuseră oştirile duşmane.

Cam acesta e, după cum vom vedea rolul pe care şi femeia îl are în timp de răsboi, pentru că, dacă noi ne batem, a doua zi e femeia, e biserica, aducătoarea de pace în locul răsboiului. (Aplause).

Cestiunea de astă seară nu poate să fie nici pusă, nici rezolvată aşa, de odată, căci, înainte de a ne întreba ce parte poate să ia şi ce parte ia femeea la resbel, ce poate să facă ea ca să împiedice resbelul—de multe ori, în trecut, l'a provocat, mai mult de cît l'a împiedicat—trebue să avem noţiunea clară a faptului în sine, a răsboiului. Ştim din şcoală, că războiul a avut loc în toate timpurile şi, poate, cei mai mulţi dintre noi ne aducem aminte de un răsboi care a fost al nostru. Şi cu toate acestea, ce greu e ca să răspunzi ce e un resbel!

Unii sunt de părere că răsboiul e o binefacere. Şi teza aceasta a fost admirabil de bine desvoltată de un amic al nostru, de o glorie a Iaşului, de o celebritate care are să onoreze ştiinţa şi inteligenţa ieşană, în curând, la Sorbona, la Paris. D. Alexandru Xenopol, în congresul ce a avut loc la Londra, cred, extaziat, îmbătat—şi grozav aşi vrea să fiu îmbătat aşa cum a fost el, în aşa împrejurări—a susţinut teza că răsboiul e o binefacere, e un stimulent, e o renaştere. Cum o pasăre legendară renaşte din cenuşa ei, aşa o naţiune poate să renască mai puternică, prefăcută prin foc.

Frumoasă concepţiune; frumos răspuns; bine argumentat; dar care mă avîntă într'o filozofie aşa de profundă, ridică în mintea mea atâtea cestiuni, că nu îndrăsnesc să aprofundez cestiunea în acest sens. Aş vrea să mă ţin mai mult, rece, în domeniul faptelor, căci, vedeţi, lucru curios, în conferinţa de astă seară, în care avem să vorbim de femeie, dacă cercetăm istoria trecutului, vedem femeia persecutată şi învinsă, îndurerată, totdeauna nedreptăţită în omenire, şi, cu toate acestea, când vorbeşti şi'i pronunţi numele, tot felul de crize de entuziasmu ne prind pentru femeie! Voiu căuta să mă sustrag unor asemene avânturi entuziaste pentru femeie şi pentru generalitatea rasei pe care o reprezintă, pentru ca să privesc lucrurile cu cât mai multă judecată critică şi mai multă documentare. De aceia, nu mă voiu lăsa pe povârnişul acela, de a susţinea că răsboiul e o binefacere. Dacă în domeniul metafizic, în concepţia unei adevărate religiuni, înţeleg că distrugerea, anihilarea budistă poate să fie o soluţiune, în problema fericirei, — când examinezi cestiunea din punct de vedere politic, social şi naţional, nu ne poate satisface ideia că resbelul e un bine, căci mă gândesc că se poate, ca şi într'un duel nedrept, ca şi într'un proces *drept*, une-ori causa dreaptă să fie pierdută şi atunci, ce bine poate să producă un asemenea fapt? (Aplause).

De aceia, nu argumentez mai departe; temerea că o cauză dreaptă poate să fie compromisă de direcţiunea unei forţe brutale, mă face să mă depărtez cu teamă de un asemenea respuns. Şi atunci cred că e şi mai raţional şi mai dovedit pentru noi a crede că răsboiul e un fapt fatal. E un fapt, căci nu e trebuinţă de a ne avînta, de a ne ridica sau scufunda prea mult in domeniul abstracţiunilor, pentru ca să vedem că răsboiul e, resultatul, garanţia unei idei de drept şi de libertate, consistînd in intrebuinţarea unor mijloace de fapt, adică in acţionarea şi reacţionarea forţei brutale. Suntem supuşi unei legi pe care nimeni nu o contestă şi nu o poate contesta,—trebue să fie cineva prea mic, să aibă orizontul mintal prea strâmt, pentru ca să o tăgăduiască,—legea antitezei invederată de experienţa de toate zilele: Că dacă e lumină, e şi intuneric, alături de bine e şi rău; că unde e sănătate, e şi boală, că pe lîngă viaţă există şi moarte. Ei bine, rezbelul e un fapt cum e vijelia, cum e fulgerul, cum e înecăciunea, cum sunt o mulţime de nenorociri, cari, incidental pot să serve pentru indeplinirea unei fapte bune, sau să aducă soluţiuni bune: de câte ori apa mare care se revarsă, nu fecundează un pământ? De cîte ori lumina trăsnetului, a fulgerului nu a arătat călătorilor rătăciţi drumul pe care trebuiau să meargă?

Fără îndoială nu se poate nega că resboiul e un fapt. Dar am zis că e un fapt *fatal*. De ce? Pentru că dacă cercetăm logica evenimentelor vedem că resbelul e inerent naturei noastre; şi dacă nu putem tăgădui starea de pace, pe baza legei antitezei, nu putem tăgădui nici rezbelul. Dacă aş afirma aici că e lumină, de sigur, că în acelaş timp afirm că poate să nu fie lumină, să fie întuneric. Ei, de unde rezultă acum această alternanţă între pace şi resbel? Rezultă din însă-şi existenţa omului. Că fie-care existăm, e de netăgăduit, dar nu e adevărată existenţă fără drept de apărare.

Am putea compara convieţuirea socială cu ceia ce se petrece într'un teatru unde e lume multă şi unde, cu cele mai bune intenţiuni, acela care voeşte să aibă locul cel mai bun, e silit să jignească dreptul celuialt; şi atunci, în acest conflict, dacă susţinînd dreptul tău de intrare mergi aşa de departe că ataci dreptul altuia, în acel moment, cînd afirmi dreptul tău, se naşte şi dreptul celuialt de a'şi apăra dreptul său. Nu poate să fie însă drept de apărare care să nu dea loc la un conflict de fapte, dacă acei cari se găsesc în luptă pentru afirmarea şi negarea dreptului nu se pun de acord sau nu se supun judecăţii altuia. Aşa dar, dacă rezbelul, nu e o bine-facere, de sigur că e un fapt necesar şi trebue să'l aprobăm, căci, în momentul cînd negăm rezbelul, negăm dreptul nostru de a ne apăra şi dreptul de apărare contra ori-cui, nu se prescrie nici odată: îl vom avea în contra ori căruia va tăgădui drepturile noastre. (Aplauze).

Existenţa şi apărarea fiind drepturi inerente omului, e dovedit că fatalmente trebue să le apărăm. Răul de care vorbeam adineaori e prin urmare un rău fatal. Credinţele şi mentalitatea noastră ne spun că în starea normală în care trăim, ne aflăm sub guvernămîntul, sub domnia justiţiei. Nu e stare de pace de cît întru atîta, întru cît justiţia poate să triumfe. In ziua însă, în care resbelul se declară, intrăm într'o altă perioadă: aceia a *injustiţiei*. Dacă e ceva care ne sdruncină mentalitatea, ne revoltă, e nu atît necesitatea resbelului, cît de a vedea injustiţia care se petrece în timp de resbel; căci te întrebi: cînd poetul ne spune: „Plecat'am nouă din Vaslui, şi cu sergentul zece“, drept este ca unul să se întoarcă şi alţii să rămâie pe cîmpul de războiu? Ce justiţie e aceia care se înlocuieşte prin domeniul injustiţiei, fără să ai putinţa de a te bucura dupe norme sigure de binefacerile posibile ale reparaţiunei întîmplării greşite? Nu e de cît un mijloc şi acesta se realizează cînd intervine femeia, care îngrijeşte bolnavii şi răniţii, aduce pacea, acordul şi justiţia. In cît, iată ce anormală situaţiune: justiţia se înlocueşte cu injustiţia şi injustiţia începe să înceteze cînd se apropie pacea pe care o anunţă femeia.

După ce am răspuns la cestiunea de a se şti ce e rezbelul, care e raţiunea lui de a fi, de ce nu se poate tăgădui şi împiedeca, vine marea cestiune care formează substratul conferinţei de astă-seară aceia pe care o formulez astfel: femeile sunt ele apte, pot ele să ia parte la un răsbel; ce pot face ele din minutul în care începe resbelul? Ori n'au ele de cît un rol mîngîietor şi pacificator? Resboiul este oare ceva incompatibil cu firea femeei? Precum nu avem încă femeia magistrat, femeia legiuitor, de şi amestecul ei în viaţa publică a început, căci administraţia poştelor şi telefoanelor a început să le deschidă uşile femeilor, să n'avem nici femeia militar?

Dacă punem în concordanţă sexul nostru cu sexul cuvintelor, n'ar trebui oare ca femeea să poată fi judecător tocmai pentru că justiţia este femenină? (Aplauze)

Să venim la cestie: putem concepe femeia răsboinică, femeia militară?

In punerea cestiunilor de asemenea ordin, îmi pare că trebue să avem în minte două puncte de vedere: întâiu din punctul de vedere istoric, al constatării faptelor; al'doilea, din punct de vedere al raţiunei lucrurilor, al psihicului sau mai bine zis al psichologiei femeei. O cestiune examinată numai din punctul de vedere al faptelor e examinată incomplect şi nici odată progresul n'ar fi posibil: dacă, de exemplu, pentru a şti că omul e liber sau nu, ai întreba numai faptele, ai putea zice: la o epocă oarecare filosoful Aristot a spus că sclăvia există, şi a şi documentat'o: pentru ce să schimbi faptele? Cînd încetează sclăvia?

Atunci cînd cestiunea e pusă nu numai din punctul de vedere al faptelor contingente care se presintă, ci şi din punctul de vedere al ideiei, pentru că, înainte de toate, ideile trebue să ne conducă.

Ei bine întrebaţi istoria; răspunsul nu e greu. Un geniu, poate cel mai mare al rasei latine, Dante, după cît ştiu, a clasat femeile în diferite categorii: femei nemuritoare, femei pure, femei de viaţă contemplativă etc. Nu ştiu să fi prevăzut categoria femeilor răsboinice.

Dar dacă Dante, care a făcut cea mai frumoasă diviziune a categoriilor de femei nu a enumerat'o, atît legendele vechi, cît şi istoria faptelor secondare şi contimporane ne dau respunsul categoric. Legenda mitologică ne arată pe femeie sub chipul unei frumoase blonde plină de energie resboinică.

Diana, zeiţa vînătoarei, care are toată energia omului, dar mai are ceva admirabil: acea pudicitate, care lipseşte barbatului. Cînd Acteon o priveşte într'e pădure, ea îl transformă în căprioară pe care o rup cînii.

Să lăsăm legenda la o parte, şi să reţinem numai ideia că femeia e capabilă, prin energia ei să intrebuinţeze şi forţa brutală.

Prin urmare, dacă femeia poate să se pue în luptă cu alte animale, pentru ce nu s'ar putea lupta şi cu oamenii — daţi-mi voie să spun — nu în totdeauna, dar cîte odată inferiori multor animale? (Aplause).

Tot legenda ne mai vorbeşte de un alt popor; acela al Amazoanelor, popor care ne aminteşte oraşul Herum locuit şi apărat numai de femei, după cum ne spune Ferduzi în istoria legendară a Persiei. Să trecem la timpuri mai puţin legendare în care eroismul femeiei este amestecat cu perfidia şi spiritul ei de întrigă.

Nu am timpul de a reaminti în toate amănuntele legenda Judithei care după istoria biblică, foarte răspîndită aici în Iaşi, ne spune cum Juditha a putut să între în lagărul în care se găsea Olofern, general asirian şi aşa printr'un fel de trădare — nu a connaţionalilor ei proprii, ci organizată de ea împotriva adversarilor, a putut să decidă de soarta poporului căruia aparţinea.

Tacit ne vorbeşte de femeia eroică germană Veleda care ca şi Boadicea se găseşte în luptă cu Romanii, dar, şi pe atunci, ca şi acum, ori cît de mare e eroismul femeiei, ea tot este invinsă.

E o femeie însă, mai aproape de timpurile noastre de care vorbesc cu mult entusiasm, pentru că marele cuvînt al ei mi'l-a spus sub altă formă acum trei zile Carmen Sylva, Majestatea Sa Regina care 'mi a făcut onoare a mă chema în vederea acestei conferinţe.

Isabela catolica a mers pe cîmpul de bătae. Acolo şi-a făcut chiar testamentul său, dorind să fie îngropată în Grenada, acolo unde însoţise pe soţul său. Isabela era şi femeie de resboiu şi femee în adevăratul înţeles al cuvîntului.

Intrebată care sunt cele mai frumoase lucruri pe lume, ea a respuns: un soldat la răsboi, un preot în altar, o femeie frumoasă în viaţa ei sentimentală, un hoţ la spînzurătoare.

Majestatea Sa Regina, Carmen Sylva căreia ii reaminteam pe Isabela catolica, mi-a istorisit bravura unei femei de care nu am cunoştinţă—am bănuială că e o femeie din Bucovina în luptă cu tătarii. Legenda e cunoscută: cînd i-a întâlnit în drumul său, avînd în braţe un copil, l'a pus într'un pom şi apoi înaintînd cei d'intâi soldaţi inimici şi cerîndu-i ca să-i arăte de ce parte sunt oamenii din sat, sub ameninţarea că'i omoară copilul, ea a respuns, punînd mîna pe piept: puteţi omorî copilul, am aici puterea de a face altul in loc.

Carmen Sylva revenind la cuvintele Isabelei mi-a respuns în chip sublim la întrebarea, care sunt cele mai frumoase lucruri în viaţă.

„Eu le cred următoarele:

1) un copil pe genunchii mamei — 2) un om care se sacrifică pentru o idee. In comparaţie cu cuvîntul Isabelei că e admirabil soldatul în răsboiu, cugetarea are aici o întindere mai mare. Nu e de admirat numai soldatul in răsboiu; dar ori-ce om care se sacrifică pentru o ideie; e mare soldatul la resbel, e mare preotul în altar, e mare omul de ştiinţă în laboratorul său care în fie care moment îşi expune viaţa pentru descoperirea unui adevăr.

— 3) E admirabilă femeia frumoasă, dar, prefer unei femei frumoase în viaţa ei sentimentală, o femee în vatra ei. Văd aici dragostea pentru ţăranca romînă.

Iar un alt lucru admirabil, zice Carmen Sylva: iertarea unui nenorocit.

Nu insist asupra înălţimei acestei idei, căci nu e lege mai mare, alături de legea Justiţiei care condamnă, de cât legea aceia pe care un mare romancier francez a numit'o „la loi du pardon“.

Dar dacă pot să ne lase reci faptele legendare şi faptele istorice îndepărtate în timp şi în spaţiu, cred că e mai călduros şi mai entuziast pentru noi a ne reaminti de femeile romane cari prin energia lor, pot să îndreptăţească pe aceia cari pretind,—nu e ideia mea—că femeea poate să fie un element de război prin eroizmul ei.—

Ori cît s'ar susţinea teza latinătăţei, eu unul, rămân credincios ideiei că această latinătate nu a putut să fie aşa de absolută şi de generală; că ne-a rămas încă sânge şi mentalitate dacică.

In chestia care ne interesează, putem judeca pe femei dupe coloana traiană. Acolo le vedem eşind cu torţe luminoase înaintea militarilor romani şi pe aceia pe cari putea să'i surprindă, îi ardeau. Vedem aici şi un eroism, şi o cruzime.

Mai aproape de noi, legenda ne vorbeşte de soţia marelui nostru erou Mircea. E lucru curios însă, că dânsa nu e desemnată cu un nume de femeie, ci al unui tip caracteristic, ce se continuă în diferite epoci. Se numeşte *Boiana*. Acestă *Boiană* e mai mult o sinteză a femeiei române resboinice, pentru că, în origina sa găsim aceiaşi rădăcină a cuvîntului resboi. Chiar cuvîntul vechiu „boier“ are în sine aceiaşi rădăcină care indică pe omul care mai cu seamă e dator să meargă la război.

Găsim mai târziu pe doamna Kiajna; şi—pe Elisaveta, lui Ieremia Movilă, cari amândouă au acest caracter comun; că se pun în fruntea armatei, iau sabia în mână ca să meargă pe câmpul de răsboi. Acolo, învingând fie elemente străine, pe Turci, fie bătându-se cu boeri români adversari, ele se luptă ca să poată asigura tronul copiilor. Sunt însă două mari figuri care domină iutreaga noastră istorie şi cari arată natură eroică a femeiei române, cum zice Carmen Sylva în admirabilul său studiu făcut asupra femeiei române în 1905, într'o publicaţie—din Paris, Revue des Revues. Aceste două femei, ni le a evocat azi frumosul concert pe care l'am auzit cu toţii, concert în care am putut vedea, că pe motivele muzicei naţionale se pot face opere admirabil de frumoase.

Mare dreptate am avut, când zilele trecute vizitând Conservatorul din Bucureşti am spus profesorilor că dacă nu pot să dea şi compoziţiuni muzicale trase din motive de muzică naţională, Conservatorul mai bine să se închidă (Aplauze).

Una din aceste femei, ne-a evocat'o cântecul de azi făcut la poezia lui Bolintineanu; „pe o stâncă neagră, într'un vechiu castel...“

Cunoaşteţi toţi răspunsul dat de Maria Olteanca fiului său Ştefan cel mare la cetatea Neamţului. Dacă aşi avea memoria versurilor sau aşi putea să le citesc bine, mi-aş face o plăcere să vă spun astăzi întreaga poezie.

E, mai în urmă, Stanca, nevasta lui Mihai Vodă, care, ca şi soţia lui Mitridat, întovărăşeşte pe soţul ei pe câmpul de resbel, în Transilvania. Acolo expusă la tot felul de suferinţe şi nenorociri, se distinge prin două fapte însem-

nate pentru conferinţa de astă seară. Ea nu e numai soţia eroului, numai femeia care ia locul lui în armata luptătoare, dar e cea d'intăi femee de caritate, cea d'intăi pe care şi Europa occidentului şi cu atât mai mult Orientul Europei o cunoaşte, pentru că a îngrijit pe învinsul şi rănitul Bathory. Tot dânsa văzînd pe un general al soţului său, pe Danciu Brîncoveanu suferind greu, sub lovituri şi răni, îl îngrijeşte cu un devotament aşa, că îi scapă viaţa. După ani de zile Danciu moare şi soţia lui lasă Stancă-i o moşie.

Ce frumos mobil au donaţiunile şi testamentele de altă dată şi ce durere pentru noi astăzi, cînd vedem că multe din donaţiuni şi testamente nu sunt inspirate de asemenea mobile!

Timpul nu'mi permite de a da mai multe exemple, pentru a învedera răspunsul pe care ni'l dă istoria la întrebarea dacă femeia e capabilă de eroizm sub aceiaşi formă violentă de care e capabil bărbatul.

Nu putem însă trece cu vederea o epocă admirabilă pentru noi, pentru că dacă azi, la lumina soarelui, am retrăit ziua de 24 Ianuarie 1859, astă-seară sunt fericit, sunt sigur că sunteţi şi Dv. fericiţi de a retrăi zilele din anul 1877 cari au adus independenţa acestei ţări. (Aplauze).

Un sentiment de discreţie mă împiedică de a vă face o enumerare femeilor române cari au urmat pe câmpul de resbel pe soţul lor, fie împinse de sentimentul dragostei propriu zise, fie de dragostea de a lupta alături cu ceil'alţi fii ai acestei ţări, fie de dorinţa de a lega rănile dincolo de Dunăre, întocmai cum alte femei ştiau să uşureze suferinţele celor întorşi de peste Dunăre.

E însă o Doamnă care a binevoit să'mi dea toate amănuntele prin un amic comun. E d-na Costescu.

La 1877, în vrîstă de 17 ani această Doamnă a însoţit pe soţul ei, îmbrăcată bărbăteşte, nu ca Georges Sand, pentru ca spiritul de intrigă şi de viaţă sentimentală să'i asigure un succes mai mare şi mai uşor, ci pentru ca să lupte şi ea, alături cu bărbatul său şi cu ceilalţi români, în războiul pentru independenţă. A făcut parte din Compania 5, regimentul de artilerie, văzînd toate ororile răsboiului. A scăpat, dar te întrebi: la ce lege s'a supus acea bombă care a omorât pe nenorocitul soldat şi un sergent care se găseau lângă dânsa pe câtă vreme ea a scăpat şi a putut să ne facă povestirea complectă?

Această atitudine eroică a doamnei Ghica a inspirat pe mai mulţi tineri cari se găseau în luptă alături cu dînsa: sunt frumoase versuri de atunci în limba romînă şi franceză. Dacă le-aşi avea în memorie, le-aşi reproduce aci, de oarece ele sunt cunoscute, le voi da cît mai repede presei.

Trec acum la ceia ce am numit psichologia femeiei, pentru ca să avem răspunsul la întrebarea: ce să credem de femeia militară? Ce să credem de aptitudinile ei răsboinice? Din acest punct de vedere, o mare problemă se pune: sunt multe cestiuni şi probleme misterioase pentru noi; una din cele mai misterioase e aceea a separaţiunei sexurilor şi nu în această seară, sub forma acestei conferinţe voi avea intenţia de a discuta o asemenea problemă, de a scruta legendele greceşti şi ebraice, a mă întreba ce e androgyna şi a vedea întru cît e adevărat că dacă din punct de vedere fizic se poate sexualiza personalitatea umană ea se poate sexualiza şi din punct de vedere sufletesc. Iată o cestiune pentru psychologi experimentali, pentru universităţi, pentru academii. Eu nu o examinez, dar avem trebuinţă de răspunsuri cari înlătură înalta filozofie; aceea de a se şti: femeea ca suflet, se prezintă dânsa cu aptitudinile cu cari se prezintă omul? Dacă este aşa, neapărat nu vedem de ce am scuti-o de serviciul militar pe femeie; dar dacă e adevărat că aptitudinile şi tendinţile sufletului său sunt de o altă natură, atunci, pentru că organul e altul şi funcţiunea va trebui să fie alta.

Cari sunt calităţile cerute omului de războ? Intre altele, e rezistenţa, violenţa şi sentimentul riscului. Nu poate să fie om de rezbel acela care la un moment nu e capabil de un act de violenţă, acela care nu ştie să reziste şi acela care nu ştie să-şi riişte viaţa. Ei bine, femeea e mai puţin rezistentă de cît omul.

Dar să ne înţălegem: dacă e mai slabă şi mai puţin rezistentă de cît omul, aceasta, în stare normală înţăleg că derivă din punctul de vedere al organizaţiunei fizice şi, din nenorocire, o bună organizaţiune fizică se cere pentru războ.

Din punct de vedere însă al organizaţiunei sufleteşti, eu unul sunt din aceia cari o cred superioară. Pentru că în ceia ce e sensibilitate, nerv, ca fineţă şi ca surescitare, ea este incomparabil superioară bărbatului.

Ceea ce ne trebue în timp de rezbel nu sunt momente de nervozitate şi nerăbdare, cari se traduc prin lacrămi; sunt manifestări din domeniul fizic, şi aci se găseşte femeia inferioară.

Ştim că are sentimentul riscului vieţei, căci ori ce mumă ştie că pentru naşterea unui copil îşi riscă viaţa, şi, cu toate acestea, maternitatea singură ţine omenirea; din punct de vedere însă al celor alte riscuri, ce întimpină mergînd la războ, dînsa nu poate să le facă faţă, şi prin urmare trebue s'o înlăturăm.

Iată, prin urmare, psicologia fatală care ne impune răspunsul. Şi mai trebue considerat lucrul din un alt punct de vedere: familia are trebuinţă de continuitate, de păstrare a ceia ce cu drept cuvînt se numea altă dată „Vatra". E drept că dacă unii dintre noi, mai toţi mergem în depărtare, la războ, în acelaşi timp să se păstreze vatra părintească; dacă am merge aşa de departe cu cerinţele în cît să călcăm natura fizică, psicologia aptitudinelor femeiei, ridicînd-o şi din vatră, am ameninţa existenţa familiei; aşa dar rarele exemple pe cari le citează istoria veche şi nouă, de femeie militară, trebue să le considerăm drept cazuri escepţionale.

*

Vorbiam adineaori de femei celebre de prin secolul 15 şi 16, la noi. Am uitat de a aminti pe una: Maria Putoianca, o fată din popor, care a mers împreună cu Stanca şi Mihai în Transilvania. Acolo, cu mîna ei a omorît un turc de mare consideraţiune; a căzut captivă.

Dusă la Constantinopole, a fost întrebată dacă fapta e adevarată. A răspuns că dacă ar trebui să mai omoare încă zece, ar face-o. Curios lucru! Răspunsul acesta, în loc să-i aducă o condamnăre la moarte, i-a adus condamnarea să între într'unul din haremurile de la Constantinopole.

Dar ceea ce e curios e că am găsit într'o carte asupra femeii din timpul Renaşterei, extrasă din scriitorul Nifo că una din italiencele cele mai distinse prin aptitudinele sale militare e Maria Puteolanca.

Nu ştiu dacă mă înşel, nu ştiu dacă sentimentul meu de rasă sau orgoliul naţional mă împinge să văd aci o asemănare.

Am căutat a întreba pe alţii mai cunoscători de cît mine dacă e identitate între cele două femei. Nu au putut da răspuns, dar tare îmi vine să cred că după vorba ei, după modul de a se purta, a fost considerată, nu ca o romîncă, ci ca o italiancă. Pentru mine lucrul revine tot cam acolo, pentru că aparţine tot aceleiaşi mari familii, rasa latină.

Intîmplarea că o femeie romîncă, în timpul Renaşterei italiene, a putut să fie confundată cu o italiancă, m'a făcut să mă întreb cum considera la acea epocă, spiritul italian pe femeie din punct de vedere al calităţilor războinice, şi am găsit un proverb care mi se pare că, la fel cu proverbele, cuprinde în sine admirabil întreaga problemă pe care o desvoltai aci: Braţul e masculin; gura e femenină.

Cînd am istorisit, în conversaţia pe care am avut'o cu Carmen Sylva, acest proverb, Majestatea Sa, 'mi-a răspuns: Să-ţi spun eu ceva mai frumos şi care are să te minuneze: acum cîte-va zile eram împreună cu principii moştenitori şi cu micii principi, Carol şi Elisaveta. Şi atunci, cum avem şi noi obiceiul de a pune chestiuni copiilor, în diferite ordine de idei, am pus şi cestiunea aceasta: ce ai face tu, Carol, dacă ar fi rezbel şi ai vedea pe inimic? Şi Principele Carol a răspuns: m'aş duce înaintea lui cu puşca şi cu sabia; iar soră-sa, în vrîstă de 5 ani şi jum.,—îmi spunea M. S. Regina, a răspuns: eu îi voi primi cu surîsul meu!

Ce mare dreptate are proverbul italian să spue că braţul e masculin iar gura e femenină! (aplauze).

Doamnelor, şi aici ar trebui să zic de preferinţă, Domnilor, pentru că e o *antiteză*, şi trebue să mă adresez Domnilor, pentru a'i convinge mai mult, dacă cred cu mai toată lumea că femeia e inaptă pentru războ, aceasta nu însemnează că eu o cred inaptă pentru *luptă*. Eu nu confund resbelul cu lupta. Resbelul e un fapt fatal, escepţional; lupta e un fapt constant. Nu e mai mare nenorocire pentru cineva de cît să înceteze de a fi în luptă, căci încetarea luptei, e nimicirea vieţei. Pentru femeie însă, lupta se pune în atte condiţiuni, adică nu trebue să ia o formă violentă. Dar aceasta nu însemnează că ea nu luptă, sau că ea nu luptă chiar în rezbel. Ea luptă acolo pentru o cauză mai mare şi mai desinteresată. Sensibilitatea pe care o are ea se găseşte în luptă cu un inimic care e cu atît mai periculos dacă este ipocrit şi tăcut. Acest inimic este *boala*, care de multe ori e contagioasă şi te espune ast fel la cel mai mare pericol. Căci, cel puţin, militarul brav, ajutat de oarecare noroc,—cum vorbeam adineaori de injustiţia care se găseşte şi în care trăim în timp de pace—se poate sĂ scape. pe cîtă vreme, sub forma aceasta ipocrită a contugiunei boalei, femeia poate să-şi expue viaţa, fără chiar să ştie.

Femeia, în luptă, are are această superioritate asupra noastră, că ea urmează două impulsiuni şi două sentimente pe cînd noi pretutindeni urmăm un singur sentiment.

Noi ne batem împinşi de sentimentul patriotizmului, care cîte odată e rău înţeles, pe cînd femeia merge pe cîmpul de războ ca să îngrijască rănile nu numai ale connaţionalilor dar şi ale inimicului.

Dacă e ceva sublim în lume, am spus'o totdeauna este abnegaţia. Unii admiră o poezie frumoasă, alţii admiră o statue; alţii un tablou; eu însă niciodată nu am găsit că poate să fie ceva mai frumos de cît renunţarea la sine. Şi acest sentiment: abnegaţiunea, devotamentul, fie sub arma patriotică, fie sub forma dragostei pentru umanitate, e tot ce poate să fie mai frumos într'o făptură omenească.

Acum cîte va zile îmi arăta un fotograf distins, un mijloc de a fotografia pe cine va în două chipuri: şi in relief şi în imagine directă, aşa cum o vedem, prin două obiective separate.

Iei două imagini, cari din cauza organizaţiunei complexe a crierului nostru se confundă în centrul optic şi atunci ai o viziune dublă.

Nimic nu corespunde mai admirabil, ca să esplice această natură femeiască, de cît acest fel de fotografie care, în comparaţie cu un fenomen de astronomie, poartă numele de *paralaxă*, de cît faptul că poţi vedea in acelaşi timp in femeie şi expresiunea patriotizmului şi a dragostei pentru umanitate.

Nu este aşa? Cînd vorbeşti de resbel, nu vorbeşti de cît de ideia de patrie, şi trebue să se stingă ideia de umanitate. Ei bine, ai acest efect genial că femeia în acelaş timp cînd îţi afirmă ideia de patrie, îţi afirmă şi ideia de umanitate. E, prin urmare, fotografia care îţi dă şi imagina ei văzută în relief.

Multe tablouri am văaut—puţine în raport cu cele ce ar fi trebuit să văd, este însă unul de Boticcelli care mi s'a părut admirabil. Se vede că această ideie l'a preocupat şi pe Boticcelli, pictorul care avea mare dragoste pentru portretele de virgine. Acel tablou ne înfăţişează de o parte un amor; de altă parte e Marte adormit de Venus şi, pe când el doarme, amorul îl dezarmează.

In acest tablou mi se pare că ni se înfăţişează rolul pe care trebue să'l aibă femeia înainte de provocarea rezbelului: a dezarma pe unii şi pe alţii. Când însă nu reuşeşte ca să'i dezarmeze, atunci încă are altă menire, 'mi aduc aminte de alt tablou, acela al lui Rafael, care reprezintă pacea simbolizată de o femeie care ţinând mâna stângă în dreptul inimii, întinde mâna dreaptă pentru a primi ramura de măslini din partea unui geniu. Rănitul pe care femeia îl primeşte, trebue considerat ca foaia de măslin care vine din partea celui slab. Şi aici e rolul admirabil al femeei, care, din dragostea pentru umanitate îngrijeşte şi pe adversar.

Interesant însă e de amintit că în momentul cînd activitatea Crucei roşie se măreşte şi când numărul răniţilor e superior, pacea se apropie şi se impune.

E curios. In nenorocirea că avem mulţi răniţi de gloanţele inamicilor, e şi ceva îmbucurător, căci aceasta e motivul care grăbeşte încheierea păcei.

*

O cestiune se pune acum,—dacă am putut să convingem pe auditor despre interpretarea ce am dat asupra naturei rezbelului, şi asupra psicologiei femeiei faţă cu resbelul, această chestiune de a se şti: poate ori şi cine, ori-ce femeie ca să îngrijască de un bolnav, de un rănit?

Cestiunea are mare interes, pentru-că nu e vorba în astă seară, aicea numai de a desbate cestiuni de ordine academică.

Sunt interesante şi aceste chestiuni, şi aşi fi fericit dacă ideile emise aici ar servi ca punct de plecare pentru Dv., pentru a le discuta şi rezolva; dar trebue să ajungem la un rezultat practic.

Eu pot afirma că ceea ce însufleţeşte cu deosebire pe d-na Cîmpineanu şi pe principesa Moruzi, e de a vedea aci funcţionînd o şcoală, pentru pregătirea femeei ca să îndeplinească rolul în chipul cum l'am arătat că se cere la resbel.

Şi atunci naşte întrebarea: ori-ce femee poate împlini acest rol, sau se cer anumite calităţi, deosebite, speciale, pentru a se înregimenta cine-va în această armată a Crucei Roşii. Unii au numit această armată oştirea păcei; nu; eu o numesc armata resbelului, pentru-că ia măsuri de preparare şi pentru resbel şi şi pentru epoca de după resbel.

In ori-ce activitate, trebue o preparaţiune specială; ori care ar fi inţeligenţa şi talentul cuiva, fără muncă nu se ajunge la nici un rezultat.

Prin urmare înainte de toate: atât d-rele cât şi d-nele, care vor face parte din această armată, să ştie că trebue să muncească şi să studieze. In acelaş timp cată să se întrebe dacă ştiu să iubiască pe suferinzi, pentru că numai acea persoană care poate să iubiască pe un suferind, îl poate îngriji. Bolnavul îşi are psicologia sa aparte. Şi precum am spus totdeauna că nu poate să fie judecător bun acela care nu iubeşte pe impricinat; precum nu poate să fie profesor bun acela care nu'şi iubeşte şcolarii, tot astfel nu poate să fie doctor şi mai cu seamă, nu poate să fie soldat în ordinul Crucei roşii, femeea care nu iubeşte pe bolnav.

Ce mare dreptate are biserica lui Crist cînd cere acelor cari vor să facă parte din sinul ei nu numai elementul psichologic al speranţei, dar şi dragostea. Soldatul crucei roşii mai trebue să'şi facă un examen de conştiinţă, să se întrebe dacă are destulă voinţă pentru ca să înfrunte toate greutăţile, dacă are întrînsul,—acest soldat,—un surplus de viaţă pentru că, în îngrijirea răniţilor şi bolnavilor, mai cu seamă dacă are a face cu boale nervoase provenite din spaimă, poate, nu numai să-i ceară îngrijire, dar şi o luptă în contra răului ce devine agresiv. In momentul cînd îngrijeşti pe bolnav, trebue să ai înscris în convingerea ta că în acel moment boala lui tinde ca să te câştige; pe d'altă parte energia personală trebue să o întrebuinţezi ca să aperi pe bolnav şi ca să rezişti în acelaşi timp la pericolul cu care boala lui te ameninţă.

A doua condiţiune e ca tu, soldat al Crucei roşii, să ai o mare putere de control asupra ta; deviza femeei în exerciţiul acestei sublime funcţiuni patriotice şi umanitare va trebui să fie: „a lucra, a face mult şi a vorbi puţin."

Partea nervoasă de care vorbeam adineaori şi pe care o exaltam ca o calitate, poate să fie de astă dată considerată ca un defect. O doamnă spunea admirabil de bine într'o scrisoare pe care mi-a trimis o, ca ajutor la această conferinţă, „nervii trebue să fie puşi în pachetul cu inutile."

Mai trebue, în sfîrşit ca femeea să fie generatoare de viaţă, adică să dea putere bolnavului, înbărbătîndu-l şi înlăturînd în mintea lui tot ce poate să fie primejdie.

Există o adevărată psichologie a bolnavului; ce frumoasă trebue să fie şi psichologia femeiei, cînd ea poate să participe la această psichologie a bolnavului. Răspunsul cel mai nimerit la această chestiune ar putea să ni-l dea doamna Cîmpineanu care la 1877 avea o atribuţiune cu totul specială; D na Cîmpineanu servea de secretară a fie-cărui rănit, fie că acesta făcea parte din armata duşmană şi atunci se înţelegea cu dînsul prin traducător, fie că rănitul era din ai noştri. Doamne, ce interesant ar fi, să se ştie ce viaţă emoţională e între logodnicul care îşi părăseşte logodnica spre a se duce să lupte şi îi scrie după ce a fost rănit; între soldatul care a lăsat o mamă nenorocită jălindu-l în depărtări!

Fericită a fost doamna Cîmpineanu că a putut să îndeplinească o atare nobilă funcţiune! (Aplauze)

*

Acum, această instituţiune, acest ordin al unei armate pacifice şi răsboinice în acelaşi timp, este ea nouă? datează ea de azi, sau datează din timpuri vechi? E inutil să ne oprim asupra anticităţei, căci ştim care era spiritul acelor epoce, cît era de neconsiderată sănătatea omului şi a femeiei, în stare de pace, cînd ştim că nu exista atunci deosebirea ce se face astăzi între starea de pace—justiţie pentru toată lumea măcar în lege—şi între starea de răsboi—nu se poate să fie vorba de ajutorul dat răniţilor.

Găsim oare care începuturi în evul mijlociu şi lucru curios:—aceasta mă face şi mai mult să cred în oare-cari coincidenţe şi fatalităţi care sunt rezultatul unei prevederi mari. Pentru prima oară în Ierusalim la 1048 se formează ordinul Ioaniţilor pentru a îngriji pe răniţi. E însemnat Ierusalimul din acest punct de vedere, pentru că de acolo a plecat frumoasa doctrină pe care o numim noi credinţa bisericei creştine.

A trebuit să vie epoca timpurilor moderne, cu totul apropiate de noi, epocă pe care o cred cu totul superioară şi antichităţei, cu toată frumuseţea legendelor şi fără îndoială superioară evului mediu, pentru ca această instituţiune să dovedească prin fapte, bine-facerile ei.

Şi dacă astăzi, n'am fost destul de documentat ca să vă dovedesc sub ce formă eroismul femeiesc poate să aducă binefaceri omenirei, umanităţei şi patriei, de sigur că următorul exemplu vă va face convingerea d-voastră, într'un mod mult mai puternic. In timpul războiului Crimeei o femee foarte distinsă, cu un nume predestinat, se pune în fruntea mai multor ambulanţe şi merge să ajute pe bolnavi şi răniţi pe câmpurile acelea unde născură primele libertăţi ale Statului şi ale naţiunei romîne; această femee din lumea cea mai distinsă, foarte frumoasă şi inteligentă se numeşte Partenope--Nightingal, nume predestinat—căci adeseori numele de Partenope corespundea cu acel de sirenă.

Pe cînd însă mitologiea sirenă atrăgea oamenii, pentru a-i omorâ; Partenope atrăgea pe bolnavi pentru a le da viaţa. Şi această ideie îmi reaminteşte o minunată cugetare pe care tot Carmen Sylva mi-a dat-o şi pentru care I-am cerut autorizarea de a o transmite.

V'o dau ca argumentul cel mai puternic, în respunsul cestiunei dacă femeea este aptă pentru resbel. Iată ce zice Carmen Sylva într'un dicton succint, lapidar, dar convingător:

„E mult mai frumos de a scăpa oamenii de mîna morţii de cît ai da pe mîna morţei".

Aceeaşi cugetare sub altă formă.

„Femeile trebue să deie viaţă nu moarte".

Ca probă că resbelul e o stare de nedreptate, e că eroica Partenope Nichtingal, s'a dus la Boloclova, a contractat frigurile galbene; a trebuit să părăsească resbelul fără să-şi poată îndeplini misiunea până in sfîrşit. Din fericire, reintoarsă in patrie şi-a recîştigat sănătatea.

Instituţiunea „Crucei roşii" a găsit o nouă garanţie în convenţiunea de la Genevo din 1863, când s'a garantat neutralitatea acestei instituţiuni. Iată un avantaj pentru femeie care în loc de a se pronunţa pentru o părere şi contra alteia, e o rară ocasiune de a-şi păstra neutralitatea.

*

Nu pot să termin această conferinţă, fără a insista din nou, asupra folosului practic pe care aşi voi să aibă conferinţa de astă seară.

Am convingerea că am putut să înclin spre meditări spiritul d-voastră; nu cred că v'am putut convinge esclusiv pentru soluţiunile pe care vi le-am dat, dar am încredere în Oraşul Iaşi că va face ceva bun şi practic,—în acest oraş pe care o dată l-au numit creerul ţărei, pe care aseară la banchetul ce au binevoit să mi'l dea colegii mei l-am numit oraşul-lumină, şi pe care de astă dată îl voiu califica după cuvîntul pe care mi l-a inspirat o doamnă pe care am plăcerea de a o vedea şi-a o admira aci, D-sa mi a zis şi cu drept cuvînt:

«De astă dată vei putea zice că Iaşul e inima ţărei.» (Aplauze prelungite)

Ultime informaţii

Publicăm în fruntea numărului de astăzi savanta conferinţă a d-lui Disescu, ministru al Cultelor şi Instrucţiunii Publice, ţinută în sala Teatrului Naţional din Iaşi, în seara de 24 Ianuarie, în folosul „Crucei Roşie" din România. Publicînd conferinţa în extenso *suntem siguri că facem în acelaşi timp o deosebită plăcere şi un real serviciu cititorilor, cari vor putea urmări astfeliu bogăţia documentării, unită cu eleganţa unui adevărat stil literar, calităţi cari se întîlnesc în egală măsură în lucrarea ilustrului conferenţiar.*

Reforma învăţămîntului superior

Agitaţia din capitală.—Universitatea din Bucureşti contra celei din Iaşi.—Chestie ministerială.--Mişcarea din a doua capitală.

Am avut de la început motive nu numai să bănuim agitaţia pornită în potriva proectului d-lui Disescu, dar încă să constatăm că această mişcare poartă în sine din capul locului germenul insuccesului.

Astă-zi totul se demască.

D. Spiru Haret, unul din promotorii mişcărei dă pe faţă, în Independenţa *de eri, motivele adevărate care animă opoziţia ce se face de pătura universitară, şi care motive se pot reduce la aceste două: profesorii din Bucureşti nu voesc egalizarea universităţilor, şi nu voesc nici dreptul ministrului de a face numiri* proprio motu, *pentru a-l opri de a introduce în universitate elemente takiste şi bădărăniste.*

De punctul al doilea d. Disescu, nu face mare caz.

D-sa a declarat, că întru cât intenţiile sale sunt curate şi scopul său nu e de cît ridicarea acestei înalte instituţii de cultură va lasa ca parlamentul să decidă asupra formei în care vor avea a se face numirile de profesori.

Se mai poate obiecta încă celor care manifestă această grijă, adică amicilor şi partizanilor d-lui Haret, că liberalilor le-a stat în putinţă să facă operă de reîntregire şi înălţare a facultăţilor noastre, chiar introducînd la catedrele nouă, pe intelectualii lor. Dacă n'au făcut'o ei, să lese cel puţin pe alţii s'o facă şi să fie încredinţaţi că actualul ministru nu numai că nu va face acte de favoritism cu acest prilej, dar încă va şti să obţie aprobarea chiar a celor cari astă-zi vor să-i paralizeze acţiunea.

Dar d. Disescu, --lucru fără precedent—face chestie ministerială, din principiul egalizărei celor două universităţi; şi pentru răuşita îndeplinirei acestui principiu, şi împotriva opoziţiei nedemne ce i se face în capitală,—d-sa mai are sprijinul şi simpatia Iaşului, care aşteaptă actul acesta de solicitudine şi de dreptate cu o vie şi justificată nerăbdare.

Putem afirma—fiind-că ocazia se prezintă—că o mişcare energică e pe cale de a se produce în a doua capitală, şi că universitatea din Iaşi nu va lasa cu nici un preţ să se treacă peste drepturile şi mai cu seamă peste prestigiul său.

Asupra acestui lucru, vom avea de altfel prilejul de a reveni în curînd.

Monitorul junimist, Epoca, *insinuează că dl ministru Disescu ar fi hotărît să încredinţeze o catedră universitară d-lui Lascar Antoniu.*

Directorul nostru şi distinsul deputat, ne autorizăm să declarăm că Universitatea n'a intrat nici odată în aspiraţiile sale, că politica îi ia toată activitatea, tot timpul şi toată energia.

Dar d-sa mai declară că in cazul cînd d. ministru Disescu ar avea într'adevăr oare-care solicitudine pentru d-sa, va pune un cuvînt bun şi va insista călduros ca o catedră să fie încredinţată d-lui Filipescu, om care a ajuns la sfîrşitul carierei sale politice, şi care prin concepţiile sale morale, şi prin temperamentul său (ilustrat la Făurei şi aiurea) e anume indicat pentru educaţia socială a tinerelor generaţii.

D. G. Panu, cu prilejul presenţei sale în Iaşi, a anunţat că liberalii vor ţinea o întrunire publică în Iaşi.

Suntem în măsură a anunţa că şi această întrunire, ca şi celelalte pentru Ianuar, a fost contramandată.

D. A. A. Bădărău se va întoarce astă-zi seară la Bucureşti.

Licitaţia pentru apă şi canalizre

Sîmbătă seara la oarele 6, primarul în faţa consiliului comunal şi a unui numeros public a deschis ofertele referitoare la alimentarea oraşului cu apă de la Timişeşti şi canalizarea lui.

Au oferit:

1) „Union" Baŭ-Gesellschaft din Viena unu la sută sub deviz la lucrările de apă şi 2 şi jumătate sub deviz la lucrările de canalizare;

2) Compagnie générale de Liège, 45 bani la sută la ambele lucrări;

3) Maximilian Schiffer din Buda-Pesta, unu la sută peste deviz la ambele lucrări.

*

Oferta unor ingineri, care a fost respinsă nefiind conform cu prescripţiunile articolui I din caetul de sarcini, a dat loc unui incident regretabil.

Inginerii romîni au rîdicat proteste vehemente, de şi nu era locul să protesteze în termeni prea aspri.

*

Societatea vieneză „Union", care a oferit preţurile cele mai avantajoase este una din cele mai mari şi solide societăţi de construcţiuni din Europa.

Ea a construit între multe altele, ambele canaluri-colectoare pe malul drept şi stîng al Dunărei; rezervoarele de apă de la Hacking; rezervoarele de la Breitensee pentru Viena; edificiul parlamentar din Viena; poşta pneumatică, construcţia portului din Triest şi foarte multe altele.

*

Faţă cu preţurile oferite la cele două licitaţiuni, oferta de pe urmă presintă însemnate avantagii pentru comună.

Este lipsită de temeiu ştirea că societăţile care au ofertat la licitaţia de Sîmbătă, ar fi cartelate între ele. „Union" ca şi celelalte două merg absolut singure.

*

Consiliul comunal se va întruni astă-zi, la orele 4, spre a se pronunţa asupra rezultatului licitaţiunei de Sîmbătă.

Potrivit caetului de sarcini, rezultatul definitiv al licitaţiunei va trebui să se cunoască peste 10 zile, adică la 5 Februarie.

*

Primarul se va presinta mîine ministrului de interne şi i va presinta rezultatul licitaţiunei şi votul ce-l va da consiliul comunal.

Dl G. Gr. Cantacuzino arată un osebit interes acestei chestiuni, interes ce face mare cinste veneratului nostru şef şi invederează neţărmurita-i dragoste pentru Iaşi.

Graţie acestui interes se speră, că chestiunea aşa de vitală a apei şi canalizărei va fi definitiv tranşată chiar în cursul acestei săptămîni.

*

Lucrările vor începe în Martie.

Acele de canalizare vor începe în Mart viitor, 1908.

—

In acţiunea intentată de maiorul I. Ghica pentru anularea testamentului colonelului Rosnovanu, tribunalul de Neamţ a stabilit următoarele jurisprudenţe:

1. Nici un text de lege nu prevede nulitatea unei dispoziţiuni testamentare de care se leagă o condiţie ilicită şi contrarie ordinei publice. O asemenea clauză trebue considerată ca nescrisă.

Condiţia pusă legatarului ca reprezentantul Ţarului Rusiei în Romînia, să dea hotărîre în ceea-ce priveşte serviciul religios, numirea preoţilor şi a diaconilor, precum de a se urma slujbele bisericeşti ca în Cremlin şi Moscova în caz dacă s'ar schimba calendarul, sunt dispoziţii contrare ordinei publice, de oare ce ştirbesc naţionalitatea btsericei romîne dată prin art. 21 din Constituţie.

—

Asistenţii seminarului pedagogic, cari, terminînd pregătirea teoretică, doresc să înceapă practica, se vor adresa Direcţiunei şi vor specifica următoarele puncte:

1) Anul în care au depus examenele de psihologie şi pedagogie;

2) Numărul lecţiunelor curente şi şi de probă la care au asistat;

3) Numărul şi data observaţiunilor;

4) Numele elevului pe care-l studiază în vederea potretului psihologic.

5) Subiectul monografiei;

6) Data cînd au depus la secretariat o schiţă şi numele seminarului pedagogic universitar.

—

S'a anunţat greşit numele profesorilor cari vor compune comisia pentru examinarea învăţătorilor, cari urmează a fi avansaţi pe loc.

Comisiunea va fi prezidată de dl. Gr. Patriciu; iar membrii examinatori, domnii: Gh. Ghibănescu şi M. Ţilinski.

——

De la Cameră ni se telegrafiazà că deputatul N. Botez îşi va dezvolta astăzi interpelarca în chestia apei de la Iaşi.

— —

Colegiul Universitar este convocat pentru astă-seară, ora 8 jum., spre a se ocupa de proectul de lege, întocmit de dl. Const. Disescu, privitor la reorganizarea învăţămîntului superior.

——

La un curs superior s'a ivit un incident intre un student şi un profesor.

Studentul a părăsit cursul.

— —

La 20 a. c. fiind patronul şcoalei normale „Vasile Lupu", o producţiunei a elevilor va avea loc în acea zi, în localul şcoalei, la oarele 2 jumătate.

Este inexact că la această serbare va lua parte d. ministru al instrucţiunei.

——

Dl. Gh. Lascar, primarul oraşului, a primit astă-zi o telegramă din partea d-lui Ing. Ioan Cantacuzin, directorul serviciului aducţiunei apei, prin care se pronunţă pentru acceptarea ofertei societăţei UNION, arătînd că după preţurile cuprinse în ultimul caet de sarcini, rabatul acordat de zisa societate este foarte avantajos pentru comună.

——

La întrunirea publică de ieri a liberalilor, au debutat cu mari banalităţi domnii M. Ferechide, T. Stelian, dr. Radovici şi inevitabilul Sturza.

—

Societatea „Uniunea" a asociaţiunei generale a studenţilor din Iaşi, mulţumeşte călduros întregului public care prin prezenţa la teatru aseară, a dat sprijinul moral şi material înfiinţărei cantinei studenţeşti ce societatea vrea să înfiinţeze. Mulţumeşte în special Doamnelor din comitet care au incurajat atît pe cei ce le-au solicitat ocrotirea: iar în general recunoscători publicului ieşan, care a primit cu atîta bună voinţă şi indulgenţă schimbarea piesei cu Nottara prin comedia Ginerele d-lui Prefect—schimbare care, spre regretul tuturor, Societatea a fost silită s'o facă, artistul Nottara neputînd sosi din pricina înzăpedirei trenurilor pe linia Costeşti-Turnu-Măgurele.

—

S'a primit din partea ministerului de interne o circulară prin care se pune în vedere prefecturei, de a da ordin punctelor de la frontieră, de a se permite intrarea în ţară a tuturor supuşilor bulgari şi evrei, avînd paşapoarte în regulă chiar nevisate de către o legaţiune sau consult romîn în străinătate.

Viza se va face de autorităţile noastre de la frontieră şi va fi scutită de taxă conform aranjamentului-comercial dintre Romînia şi Bulgaria. Supuşii noştri vor fi primiţi în principatul vecin în aceiaşi condiţie.

Prefectura a avizat punctele Ungheni şi Sculeni.

——

Examenul pentru înaintarea pe loc a învăţătorilor va începe la Iaşi, la 1 Februar.

Comisia examinatoare: d. Gr. Patriciu, preşedinte; d-nii D. Cădere şi Petrovan membrii.

—

—

Citim în *Conservatorul*:

La colegiul III de deputaţi din Suceava, în locul regretatului colonel Giurăscu, s'a hotărît candidatura d-lui Sebastian Moruzzi.

Contrar tuturor svonurilor neadevărate răspîndite, toţi senatori şi deputaţii conservatori din judeţul Suceava au primit cu plăcere această candidatură şi vor da tot concursul pentru răuşita ei.

*

Svonurile neadevărate, de care vorbeşte oficiosul, n'au pornit cumva de la colectivişti, ci-au fost preparate unde-va pe şoseaua Kisileff.

E bine să se ştie lucrul acesta pe care confratele nostru *Acţiunea conservatoare* la relevat la timp.

—

Cu ocazia judecărei procesului Oarză, primarul comunei Holboca, s'a pus înaintea Curţei o interesantă chestiune juridică.

Acuzarea avea un singur argument ca să-l prezintă pe primarul Oarză ca autor intelectual al maltratărei notarului Ene: acea că autorii materiali au declarat la instrucţie că Oarză le-a spus să-l maltrateze pe Ene iar la nevoie le va tocmi el avocat care să-i apere.

Cum însă legea cere, pentru ca să existe un autor moral, elemente de natura unei promisiuni, sau presiuni morale, este chestia de a şti dacă obligaţiunea de a angaja un avocat constitue sau nu un dar cu adevărat, care intră în prevederile codului penal.

Curtea a respuns negativ la această chestiune şi Oarză a fost achiat.

La 30 a. c. patronul Seminarului „Veniamin" din Iaşi, va avea loc o serbare, care se va compune din o producţie muzicală şi o disertaţie a d-lui profesor Gh. Gr. Gheorghiu, care va trata despre „rolul educativ al religiei în ţara noastră".

La orele 10 va avea loc un Te-Deum la Mitropolie.

—

Principesa Maria Moruzzi a adresat următoarea scrisoare d-lui Disescu, ministrul instrucţiunei publice:

Iaşi, 27 Ianuarie 1907

Domnule Ministru

Am primit din partea societăţei „Crucea Roşie" a doamnelor din România plăcuta sarcină de a vă aduce viile noastre mulţumiri pentru frumoasa conferinţă ce aţi bine-voit a ţinea în folosul acestei societăţi.

Vă suntem cu atît mai recunoscătoare, că ştiind cît de preţios este timpul D-voastră, totuş ne-aţi putut consacra cîte-va ore care vor fi pentru noi o neştearsă amintire.

Tot-odată veţi afla desigur cu plăcere că datorită ilustrului conferenţiar, produsul acestei seri a întrecut toate aşteptările noastre, aducînd suma de 2478 lei.

Primiţi, vă rog, Domnule Ministru, atît din partea mea cît şi din partea întregei societăţi expresiunea adîncei noastre recunoştinţi precum şi asigurarea osebitei mele consideraţiuni.

Principesa Maria Moruzzi.

——

Judiciare.

Curtea secţia a II-a se va pronunţa Joi, 1 Februar, în importantul proces d'intre doctorul Chinezu cu eforia sf. Spiridon.

*

La secţia I-a a curţei se ascultă marturii în procesul de divorţ d'ntre soţii Anton Pruncu din Roman.

——

Camere de închiriat este titlul unei farse foarte hazlie, care se va represinţa la teatrul naţional Duminică, 4 Februar.

La acest spectacol abonamentul va fi valabil şi preţurile numai în jumătate.

*

La 8 Februarie: *Sînziana şi Pepelea*, marea feerie.

Beneficiul domnului Cuzinschi.

——

Suntem fericiţi a anunţa că licitaţiunea în chestia apei va fi aprobată chiar mîine de ministrul de interne şi că în cursul săptămînei se va încheia contractul între Union-Baŭ-Geselschaft şi comuna Iaşi.

—

Serate dansante.— Sîmbătă seara 27 c. a avut loc, la cercul militar, obicinuita serată dansantă săptămînală. Lume aleasă. S'a petrecut de minune şi cum să nu remână cu toţii mulţumiţi, cînd organizatorii îşi dau aşa de multă osteneală pentru reuşita acestor serate. La întrare publicul era primit de amabilul Lt. Colonel Cernătescu, asistat de sub-locot. Anibal Popazu. Animaţie multă—abia către ziua deşi amintesc, şi încă şi atunci cu regret că trebue să se despartă; îi mîngâe pe fiecare un gînd, acela că se vor întâlni Sămbătă viitoare la serata costumată.

Remarc: D-nele General Iarca, Colonel Mihaiţă, Colonel Lupan, D-na Maior Minovici. D-nele: Gheorghiu Cristodulo Alecsandrescu, L-t. Danilopol, Cap. Roşu, Tudori, Cap. Ghiorghiu, Georgescu, Dogaru, Eraclide, L-t. Stamboală, L-t. Dobrescu, L-t. Borcescu, L-t. Dumitrievici Frank, Cap. Negrutzi, D-na Dr, Angel, D-na Puscariu, D-na L-t. Genoi, D-na Petrovici etc....

Domnişoarele: Stroici Niculcea, Finichi, Franck, Iarca, Dosty, Ralet, Dogariu, Eraclide, Angelescu etc.

D-nii Ing. Cristodulo, D-r Stroici, Tudori, Ghiorghiu, Petrovici, D-r Georgescu, Dr. Anghel Finichi. Rciu, Mavrocordat, Catargi Popovici Gal etc.

D-nii Ofiţeri: Colonel Mihaiţă L-t Col. Lupan, Maior Minovici, Capitanii: Beloiu, Ghiorghiu, Roşu, Negrutzi, Popescu.

Locotenenţii: Danielopul, Sion, Dobrescu, Gane, Burcescu, Vizanti, Stamboală, Dimitrievici *Sub-Locot.*: Popazu, Carp, Vernescu Mărgăritescu, Pop, Adam, Lăzărescu Strat. etc.

In aceaşi seară la societatea de muzică, sport şi gimnastică, avu loc o serată costumată la care au participat multă lume.

Remarcat, doamnele: Hogaş, doctor Apotheker, doctor Frey, Dimitrescu, Wisinewsky, Stratan, Foca, Pilescu, Ionescu, Petegrew etc.

D-rele: Aurica şi Miţa Dumitrescu, Lucreţia Bonciu, Pachita Theodoreanu, Frey, Rohr, Stihi, Hogaş, Ionescu. Pilescu. Florescu, Ghiulea Ciudin, Albertelli, Tănăsescu, Vasilescu, Nebunelli, Sadoveanu ect.

Domnii: doetor I. Botez, doctor Stihi, Stihi junior, Wisinewsky, Stamatin, Teodorescu, Stratan etc.

——

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 29 Ianuarie

Camera

Bucureşti.—Prezidează d. Cămărăşescu. Pe banca ministerială domnii C. Dissescu, Tache Ionescu, Cantacuzino şi Grădişteanu.

Ministrul instrucţiunei depune un proiect de lege prin care intervine o transacţie între minister şi moştenitorii proprietarului moşiei Ciocârlanea, care a fost testată casei bisericelor.

D. Grigoriade-Bărlad roagă pe ministrul şcoalelor să se ocupe de soarta învăţătorilor cari n'au terminat şcoala normală,

Se repetă votul rămas nul de două ori asupra indigenatului d-lui M. Blechmann din Iaşi şi se votează. Se votează d'asemenea indigenatul d-lui I. Goldştein din Bucureşti.

Senatul

Bucureşti.— D. Jean Lahovary roagă pe d-nii senatori să treaca în secţiuni spre a studia proiectul cu privire la încurajarea industriei naţionale.

Atitudinea d-lui Disescu

Declaraţiunile făcute de ministrul instrucţiunei publice uni redactor al ziarului Adevĕrul

Corespondentul nostru din Capitală ne comunică prin telefon:

Faţă de agitaţia pornită de profesorii Universitari din Capitală şi faţă de importanţa pe care cercurile politice o acordă agitaţiunei produse în jurul acestui proiect, un redactor al ziarului *Adevărul* a avut nimerita idee de a interviewa pe d. Disescu şi vă comunic întocmai declaraţiunele pe care ministrul iustrucţiunei le-a făcut ziaristului în chestiune.

*

Prima chestie ce a fost pusă ministrului a fost ast-fel formulată:

— Renunţaţi sau nu la dispoziţia din lege în baza căreia d-voastre trebuie să faceţi numirile?

— Toate secţiunele Camerei, a respuns ministrul, au admis dispoziţia privitoare la această chestiune aşa cum a fost înscrisă în proect. Ceva mai mult.

Unii d-ni deputaţi mi-au declarat că numai în cazul cînd ar fi să fac eu direct numirele, a căror respundere să mi-o asum, numai în acest caz ei admit înfiinţarea doctoratului în drept la cele două facultăţi juridice.

Sunt măgulit de această încredere şi am declarat şi voi declara, că în mintea mea era hotărît să fac numiri dintre acele persoane care merită încrederea şi absolut în afară de preocupările politice, deşi recunosc că personal ca om şi profesor, mi-şi fi asumat o foarte mare respundere.

Sunt fericit, însă, că în vremea în care ar fi urmat să fac acele numiri, influenţele politice şi stăruinţele tuturor celor care doresc să strebată în Universitate, nu şi-ar fi putut produce efectele lor.

Mai departe ministrul instrucţiunei spune:

— Să fie liniştiţi cei care se arată ştraşnic de îngrijaţi.

Numirile se vor face de ministru în urma recomandărei consiliului profesoral al celor două facultăţi juridice sau prin concurs şi sub nici un cuvînt n'aşi primi să le fac singur eu mai cu samă cînd văd cum încearcă unii să-mi tălmacească ideile.

*

Ziaristul a mai pus şi a doua chestiune.

— Am dori să ştim, a spus ziaristul, dacă aţi fi dispuşi să consimţiţi a retrage pentru un timp oare care proiectul Dvoastre.

— *Nu voi consimţi nici un moment să retrag pentru un scurt sau îndelungat termen proiectul pe motiv ca să mai fie studiat, precum nu voi admite discuţie în privinţa egalizarei celor două Universităţi.*

Voi primi discuţia cea mai largă, voi cerceta toate propunerile. or de unde ar veni, dar de amînat nu poate fi vorba sub nici un chip.

S'a vorbit că nu am prevazut catedrele de finanţe la facultatea juridică din Capitală şi de chimie medicală la acea din Iaşi.

Este o simplă greşală în tipărirea proectului căci în manuscris cele două catedre sunt prevăzute.

S'a mai rorbit de prieteni personali pe care aş voi să-i introduc în Uniniversitate. N'am facut şi nu voiu face nici odată chestie de simpatii personale cînd este vorba de interesele invăţămîntului.

Mişcare prefectorială

Bucureşti. — *D. Adam Mitachi a fost numit prefect de Fălciŭ în locul vacant prin demisia d-lui Cerchez.*

Se vorbeşte despre demisiunea d-lui, Mavrocordàt prefect de Vaslui.

Candidatură

Bucureşti.—Guvernul a fixat candidatura d-lui M. Rachtivan la colegiul I de senat din Dîmboviţa, rămas vacant prin decesul doctorului Florea Teodorescu.

Deces

Bucureşti.— D. C. Manu, fratele d-lui Ministru de Războiu, a încetat din viaţă astăzi.

Generalul Lahovari

Lausanne.—Profesorul Roux trebuia să facă astă-zi operaţia ministrului general Lahovari.

Pentru motive necunoscute operaţiunea a fost amînată.

Boala d-rului Lueger

Viena.— Starea sănătăţei d-rului Lueger continuă a fi aceiaşi—şi medicii dau foarte puţine speranţe de îndreptare.

Imparatul Franz-Ioseph şi mai toţi membrii Curţei imperiale se interesează de aproape de mersul boalei.

Un deznodămînt fatal se aşteaptă din oră în oră.

In favoarea aromînilor

Constantinopole.—Faţă de declaraţia patriarhatului că nu acceptă intervenţii străine în favoarea aromînilor şi că nu-şi va schimba atitudinea de cît atuncea cînd aromînii se vor adresa direct patriarhatului, Poarta a dat ordin valiilor din Macedonia ca cele 72 de sate locuite de aromîni să trimată petiţii iscălite Porţei pe care.aceasta s'o transmită patriarhatului.

Luegèr

Viena.—De astă-zi dimineaţă starea primarului Vienei s'a îmbunătăţit. Temperatura a scăzut.

Casa de Scont şi Imprumut din Iaşi

CONVOCARE

A 31-a adunare generală a acţionarilor Casei de Scont şi Imprumut din Iaşi, va avea loc în ziua de Duminică 11 Februarie 1907 orele 1 p. m., în localul Societăţei din Iaşi, str. Primăriei No. 17.

Ordinea zilei este următoarea:

1) Raportul Consiliului de administraţie asupra mersului Societăţei în cursul anului 1906;

2) Raportul Censorilor conform art. 186. alin. VI din cod. comercial;

3) Aprobarea conturilor exerciţiului închis la 31 Decembrie 1906 şi descărcarea Consiliului de administraţie de gestiunea sa;

4) Distribuirea beneficiului net

5) Alegerea a doui membri în Consiliul de Administraţie în locul d-lor Em. Călinescu şi I. V. Praja declaraţi eşiţi din Consiliu. conform art. 9 din Statute, cari pot fi realeşi.

6) Alegerea a trei censori şi tot atîţia supleanţi, pentru supravegherea operaţiunilor sociale în cursul anului 1907.

Consiliul de Administraţie

OCAZIUNE

Din cauză de plecare din ţară, se vînd efteu diferite mobile şi obiecte casnice. A se adresa la d-na Netti L. Unter, str. Pomir 7.

Casa S. HAIFLER

Vinde losuri de ale

LOTERIEI REGATULUI ROMÂN

PE CLASE

Cl. I	1.50	Lei	1/8
	3.00	«	1/4
	6.00	«	1/2
	12.00	«	un los

Casa Haifler fiind fondată în anul 1880, onor. public, o poate onora cu încrederea sa.

Str. Ştefan cel Mare 33.

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif şi ca Depuratif.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseşte cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelorĭ.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĔ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, şi RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JAŞĬ : Farmacie FRATII KONYA.

NOROCUL

vă învită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Şansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

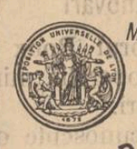

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitatiuni şi contra faceri. — A exige acĕstă semnătură în patru culori pe banda care sigilĕza capsula.*

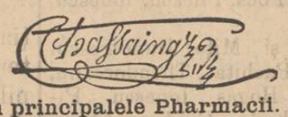

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

n Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmacişti

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta"

LOIZA

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—**Iaşi.**

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repezi

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

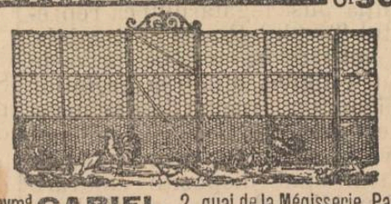

Raymd **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5f**

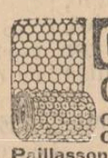

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f25

Châssis de couche, depuis..... 7 »

Paillasson pour abris, le mètre carré.... 1 30

Porte-Bouteilles, pour 200 Places..... 7 »

Envoi Franco de l'Album sur demande

PONDOIR DÉPOSÉ

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strda Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacția și Administrația: Str. Ștefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUȚUREANU și LASCAR ANTONIU | Anul IV. —No. 60.—Mercuri 31 Ianuarie 1907.

Militarizarea școalelor

— Note de psichologie socială —

Voi să privesc lucrurile de sus, fiind că voiesc să fiu obiectiv.

Adevărul e acesta: școlile noastre secondare au fost militarizate prin lege, iar cele primare tind a se militariza de fapt.

Presa liberală învinuește de această militarizare pe d. Mihail Vlădescu, fostul ministru al Instrucțiunei publice; ziarele conservatoare pretind că primul pas spre militarizare l'a făcut d. Haret, introducând uniforma în școală.

Pentru mine întreaga această discuție este indiferentă. Nu voiesc să stabilesc aici nici o responsabilitate, și cu atât mai puțin să fac apărarea cui-va.

Eu voi primi militarizarea, nu atît din punctul de vedere al acelora cari au luat această măsură, cât mai cu seamă din punctul de vedere al acelora cărora ea se aplică,—adică din punctul de vedere al elevilor.

In adevăr, e izbitor faptul că la nici o măsură școlară elevii nu s'au supus cu atâta ușurință și cu atîta plăcere chiar, ca la măsura de militarizare, care e cu toate acestea cea mai riguroasă.

In adevăr, tunica bine ajustată, pantalonii întinși, cismele totdeauna bine lăcuite și salutul cu adevărat oștăsesc,—în care elevul e de data aceasta de-o dărnicie semnificativă pentru noi—toate aceste zic, sunt semne vădite că mica odraslă țării mele se simte fericită a fi militar din naștere și dorește s'o fie până la moarte.

Instinctul acesta spre militarizare are rădăcini adânci în actuala organizație socială și cred interesant a le releva.

Cauzele aceste profunde și ascunse, odată cunescute, răspunderea celora cari sunt azi învinuiți a fi militarizat școlile ne va apare cu totul micșorată. Atunci ne vom convinge abea că d. M. Vlădescu, militarizând școlile n'a făcut decît să traducă în text de lege o tendință existentă de multă vreme la noi.

Să încercăm dar a releva aceste cauze.

* * *

In toate societățile omenești tendința ori-cărui individ este de-a se urca cît mai sus pe scara meritelor sociale. Modelul pe care caută să-l imiteze, ținta năzuințelor sale e clasa stăpînitoare.

Puterea aceasta oarbă și fatală, care face pe individ să aspire tot mai sus, a fost numită pentru prima oară de către Arsène Dumont, *capilaritatea socială*.

Tendința această de urcare deși atît de generală, trece nebăgată în seamă, și aceasta tocmai din cauza generalității. Obicinuința obosește. Tic-tacul îndelung repetat al unui ceasornic isprăvește prin a se face neremarcat.

Dar tendința de urcare nebăgată în seamă la oamenii normali, ne isbește la cei desechilibrați. La aceștia, idei și sentimente secondare, de domeniul inconștientului, vin de ocupă primul loc și se impun chiar celui mai puțin atent. Pentru a cunoaște năzuințele și înclinările sufletești ale oamenilor dintr'o anumită epocă, un mijloc sigur de investigație ar fi să cercetăm cel mai frecquent fel de nebunie din acea epocă, căci în sufletele desechilibrate se resfrîng exagerat toate năzuințele contimporanilor normali.

In adevăr, în veacul de mijloc, religia, prin representanții ei pămîntești era a totputernică și nebunia cea mai frequentă era mania religioasă. Azi alte clase au luat locul castei preoțești și altfel se manifestează în zilele noastre nebunia.

In sufletele neisbite de chiar nebunie, sau slăbite de anumite împrejurări, tendința aceasta de urcare, nu merge pînă la extrem, ea se oprește numai la o imitare a clasei suprapuse.

In această categorie intră femeile și copiii.

Femeile nu pot ajunge la multe demnități sociale din cauza sexului, copiii din cauza vrîstei. Din aceste cauze femeile și copiii sunt ființe prin excelență imitătoare.

La femei slăbiciunea imitărei se trădează în cele două manifestări mai însemnate din viața lor; în drogoste și îmbrăcăminte.

In dragoste femeile preferă tot-deauna bărbații din clasele sus puse.

In veacul de mijloc toate aventurile galante se petreceau cu membrii clerului. Iezuiții și-au întemeiat chiar puterea bazați pe femei, azi Don Juanii cu cei mai mulți sorți de isbîndă sunt militarii.

In modă femeile sunt tot atît de servile clasei de sus. Ca să nu inzist mult, voi cita,—pentru ridicolă aducere aminte—militarizarea îmbrăcămintei femeiești din mai anii trecuți.

Dacă trecem acum de la femei la copii, vom face aceleași observațiuni.

Copiii, în special băeții, au avut totdeauna tendința de-a imita clasa de sus în jocurile și aspirațiunile lor.

Lacroix, unul din cei mai profunzi cunoscători ai veacului de mijloc, zice, vorbind despre jocurile de copii, că cel mai obicinuit joc al băeților era, în Evul mediu, imitarea riturilor religioase.

Azi cel mai plăcut joc al băeților e „de-a soldații“ și precum la fete jocul de păpuși e o anticipație a maternității, tot astfel la băeți, jocul „de-a soldații“ e o anticipare a viitorului școlar militarizat.

Mentalitatea aceasta se desvoltă cu vîrsta și merge accetuîndu-se pînă la o anumită vîrstă. Copilul intrat în școală, aduce mentalitatea aceasta în școală și creiază astfel o atmosferă favorabilă năzuințelor lui inconștiente.

De altă parte, profesorii și cei ce au frînele și destinele școalelor în mîinele lor, sunt și ei la rîndul lor înrîuriți de starea de spirit de care e încărcat văzduhul. Sunt și ei la rîndul lor victimele capilarității sociale și isprăvesc prin a se supune. Ast-fel se explică de ce în veacul de mijloc școlile aveau o organizație bisericească, tot astfel trebue să ne explicăm de ce în zilele noastre școlile au fost militarizate.

In zilele noastre casta militară a cîștigat avantagiile sociale pe cari altă dată le aveau preoții; ea formează azi obiectul admirațiunei și inclinațiunei inconștiente a întregei noastre societăți, iar o înfăptuire a acestor tendinți inconștiente este militarizarea școlilor.—

Și acum să ne întrebăm: care e vina d-lui M. Vlădescu? Nici una, răspund. D. Vlădescu n'a făcut de cît să dea o expresie legală, să consființească prin lege ceia ce există de mult la noi. Iar ca dovadă că tendința spre militarizare e preexistentă trecerei pe la minister a d-lui Vlădescu e însuși faptul exagerărei ei în direcția marțialității ridicole a elevilor.

Acesta este substratul psichologic, cauza adevărată și ascunsă a militarizării școalelor. Dacă această militarizare își poate ajunge scopul conștient pe care și l-a propus d. Vlădescu, voi discuta într'un viitor articol.

St. Antim.

O MARE VICTORIE

Un mare războiu a fost cîștigat!

Nu în contra unui adversar, dar în contra unei nenorociri, care părea că și-a înfipt astfel rădăcinele, că toate sforțările vor fi zadarnice: ea va rămânea permanentă.

Alimentarea orașului cu apă și canalizarea lui, au preocupat indelungată vreme pe toți primarii și consilierii comunali, care vreme de trei sferturi de veac, s'au perindat la obștia comunală a Iașului.

Indiferent de culoare politică, toți gospodarii tîrgului au purtat osebită grijă acestor chestiuni, fiind-că vitalitatea și ființa Iașului sînt strîns legate de ele.

A fost muncă cheltuită în zadar, căci soluția, din diferite motive, din motive financiare, în primul rînd, întîrzia să vină.

I-a fost dat actualului primar, care—de ce n-am spune-o—? ținea mai mult la rezolvirea chestiunei de cît la însăși viața lui, lui i-a fost dat să treacă ca un voinic peste toate piedicele și să repurteze o mare victorie asupra unei stări de lucruri ce părea pierdută.

Gheorghe Lascar a fost norocos în eroica lui intreprindere. Norocos, fiind-că în capul guvernului se află veneratul Gh. Gr. Cantacuzino, cu inima sa caldă și adîncile lui simțiminte pentru tot ce privește orașul Sacrificiului.

Norocos, fiind-că neadormiți străjeri alături de el, au fost representanții in parlament ai Iașului.

Cu extra-ordinara putere de muncă a lui Gh. Lascar, cu grija veșnică ce purta celor 2 chestiuni; cu calda atențiune a șefului guvernului și cu dorul de bine al deputaților și senatorilor—așa s'a pornit la luptă și așa s'a învins.

Victorie mare pe care partidul conservator o poate inscrie printre multele sale fapte mărețe.

Iar Iașul fi-va sincer recunoscător lor toți: marelui său primar; șefului venerat al partidului conservator; reprezentanților săi în parlament și harnicului consiliu comunal.

Psichologie Politică

Nu sunt de cît cîte-va luni de la plecarea lui din fruntea departamentului, și timpul i-a dat deja dreptate!

Drepturile redate acelor cari au bătut la poarta instituțiunei creată de el, încep a dovedi că judecata lui limpede văzuse mai sus și mai luminos de cît a acelor cari aveau pretențiunea de a-i judeca opera.

Și timpul îi va da dreptate, de sigur, rînd pe rînd, față de sgomotul politicianilor pătimași, și ai vanitoșilor nesatisfăcuți.

Era cu neputință ca atunci cînd faptele vor vorbi, să nu iasă în relief în politica țărei noastre, energia creatoare a acestui om, față de neurastenia politică sterilă, a celui învins de propria sa ambițiune.

Cîte discuțiuni n'au fost atunci, câte nu s'au brodat pe tema acestei legi, câtă risipă de vorbă s'a făcut în fața acelui care, senin și hotărât, conștient de necesitatea lucrărei lui, a stat neclintit în fața valului, bravându-l.

A dovedit atunci, sub amenințările gălăgioșilor, că știe și vrea să rămâe în totd'auna întreg.

Și cu ce ușurință se formula atunci acuzația capitală contra acestei instituțiuni.

Pentru 3, 4, cazuri, pentru ce să mai creăm Contențiosul?

Dacă am trăi în altă țară, acei cari ar voi să numere cazurile în care o instituție a restabilit dreptatea, ar cădea sub batjocura publică a intelectualilor, căci dreptatea nu se numără, nu se socotește nu se măsoară.

Aiurea, zicem, primele roade ale unei asemenea instituțiuni, ar fi fost salutate ca zorii unei noui zile în lumea dreptății ziua cînd peste actele failibile, deși de bună credință, ale celor mari, se va rîdica dreptul suveran și protector al tuturor, deci și al celor mici.

Dar ce mentalități avem pentru a pricepe acest lucru?

Un bătrîn om de stat, adversarul seu zicea mai dăunăzi că opera aceasta ar isbi în aceia ce trebui să fie mai presus de noi: Majestatea Sa Regele.

Bătrînul om de stat nu simțea în acel moment că lovea el însuși în aceea ce este intr'adevăr mai presus de toate: Majestatea sa dreptul!

Dreptul sfînt al fie-căruia, care nu îngădue ca erorile administrative să se perpetueze într'o hotărîre fatală și necontrolabilă.

Și ca și cînd anomalia în sine nu ar fi fost deajuns, acuzația de la București s'a repetat la Craiova, și sub ce formă!

Ca să vii inaintea cetățenilor și să zici:

Cazul in care cea mai înaltă magistratură a țărei a restabilit dreapta aplicare a legei, este o călcare de lege(!), iată un paradox, pe care o minte sănătoasă nu-l poate privi de cît cu tristeță, căci el constitue o deplorabilă slăbiciune a acelui care sub titlul șefiei, numai e azi de cît un tolerat al viitorilor șefi.

In Franța Cnnsiliul de Stat, într'o specie, fiind vorba de dat dreptate unui lucrător față de Stat, a trecut fără sfială peste textul codului civil, pentru a ajunge la o soluție de echitate și s'a găsit un advocat general care să afirme că e destul ca codul să nu se opue echitației, nefiind nevoe s-o mai și edicteze. Jurisconsulții francezi au primit această afirmațiune nu ca un act de răsvratire contra codului, ci ca o luminoasă tendință spre găsirea unui mai larg criteriu de distribuire a dreptății.

La noi, un om superior creiază o lege de echitate, și nici atunci n-avem ochi să vedem echitatea! Să fie oare aceasta efectul unei miopii intelectuale, sau este alt ceva la mijloc? Credem că mobilul acuzațiunilor de la București și Craiova este altul. Ultimile cazuri în cari Curtea de Casație și-a făcut pe deplin și în conștiință datoria impusă de legea Contențiosului, au dovedit că acest Contențios este o forță vie, o putere judecătorească de control, care se va ridica mîne fără sfială contra tuturor actelor de arbitrar administrativ, care va înălța cumpăna dreptății în fața ori-cărei voințe capricioase sprijinită pe nume, reputație și tradiție și aceasta sperie pe cel care conduce un întreg partid, cu un singur gest.

Să ne mai reamintim că acel a cărui memorie e invocată ca să acopere cu gloria și strălucirea ei decăderea urmașilor, declarase singur că a inaugurat politica partidului său, tolerînd fapte condamnate nu numai de morală, dar și de codul penal.

Să ne mai reamintim că urmașii lui și în special acel ce i-a succedat la șefie, au păstrat acest cult al arbitrariului, acest capriciu al voinței necontrolate și nestăpînit.

Să ne mai reamintim că aceasta a mers până acolo, că s'au creat legi, care să n'aibă alt scop de cât a da afară magistrați superiori inamovibili și partidul și-a asumat răspunderea lor; să ne reamintim toate acestea pentru a înțelege de ce le e frică de „mâne“, de ceia ce se va petrece cu ei „mâne“, cînd se va rîdica în fața lor o Justiție, care să nu știe de frica degetului magnetic, mai mare ea însăși, de cît cei mari.

Instituția bună însă, indispensabilă țărei noastre, va merge înainte cu atît mai folozitor, cu cît loviturile ei vor durea mai bine și pe mai mulți.

Ea se va conforma ast fel intențiunei autorului ei, acelui care -voință luminată și energie neclintită—a făcut în cei doui ani de Minister toate reformele ce puteau alcătui piedestalul unei personalități superioare în conducerea politicei noastre.

Syr.

OAMENI ȘI LUCRURI

Rezbel și Rezboiu

In cuprinsul mult documentatei și instructivei d-sale conferințe, dl. C. Disescu a înlocuit în genere cuvîntul „războiu“ prin cuvîntul „rezbel“. Nu știu dacă a făcut-o din motive lexice sau fonetice; dar s'ar putea presupune că a vrut să aducă prin aceasta un nou omagiu acelei Inalte patroane a Conferinței—Carmen Sylva—pe care a invocat-o și a evocat-o, făcînd-O cu drept cuvînt colaboratoare a bogatei d-sale prelegeri. Carmen Sylva este fără îndoială dușmană hotărîtă nu numai a războiului ca „instituție“ sau ca „fatalitate“ socială,—dar și a cuvîntului însuși ce exprimă ideea și amintește icoana măcelului idealizat de unii cîntăreți și filosofi.

Reflecția mi-a suggerat-o o elegantă broșură primită ieri și care cuprinde darea de seamă asupra activității societății „Țesătoarea“ în 905. Această instituție e una din cele de pe urmă și din cele mai însămnate creațiuni ale Carmen Sylvei și urmărește un ideal economic—pentru reînviarea industriei casnice, atît de înfloritoare și productivă odinioară.

Instituția e nouă, — proiectul de lege prin care e recunoscută ca persoană morală poartă semnătura d-lui Al. A. Bădăreu, ca ministru de justiție — dar roadele sunt deja extrem de importante, extraordinar de mari.

In fruntea elegantei dări de seamă se află o prea suggestivă ilustrație: M. S. Regina în fața unui... război — nu cu literă mare — îmbrăcată în costum țărănesc, țesînd — țesînd, cum zice într'nn splendid autograf „Viitorul țării“.

Cine propăvăduește *acest* feliu de războiu — nu poate iubi de sigur Răsboiul celălalt, întreprinderea funestă și universală în potriva căreia luptă, fără isbîndă congresele internaționale și apostolii literari. Ecoul lor e slab, mult mai slab fără îndoială de cît ecoul gemetelor cumplite ce au răsunat de a lungul veacurilor pe cîmpiile omorurilor organizate, legiuite, — ecoul vaetelor, răcnetelor și plînsetelor care ieri încă se auzeau de departe, din cîmpurile Africei și ale Asiei, — care — mîne, poate — se vor auzi în cine-știe ce colț al pămîntului îndurerat, — îngrășat din sîngele miilor de nevinovați eroi.

Acei cari cunosc literatura Carmen Sylva s'au putut convinge că chiar în povestirea și poietizarea Războiului *nostru*, Ea ne-a readus de peste Dunăre mai mult accentele de milă și durere, decît pe acele de entuziasm și elan. Glorificînd pe vrednicii luptători, Ea nu s'a încumetat să coloreze cu senin și lumină fețele lor umbrite de jale și de foame,—da, de foame, cumplita foame care a chinuit adesori pe acei ce se jertfiau pentru viitorul țării. In splendida poezie „Războiul“ — ne arată cum:

Intreg văzduhul fierbe de răcnet și-agonie
Ei pling și gem și urlă și cad, de slabi, o mie
«Vai, dați-mi o bucată de pîne! Mai curînd,
Nu mă lăsați de schilav să pier aici flămînd.

Căzuți pe jos sărmanii, cer pîne, cer mîncare,
Și nu-i! nu poți s'o cumperi, că nu-i! Și tot mai tare
Se'ntinde cruntul răcnet mai greu și mai mișel
Amar tăind în inimi ca paloșul de oțel.

Și cine—cu ochiul și cu simțirea de poiet—a văzut asemenea icoane spăimîntătoare nu poate de cît urî războiul, chiar dacă prin naștere și tradiție îi recunoaște însemnătatea și cu drag opune Războiului aducător de jale și sărăcie „războiul“ casnic al țărănimei, aducător de pace și de belșug.

Rodion

PENTRU REFORMA INVAȚAMINTULUI

Ce este copilul?

III.

Ia să luăm un alt exemplu, tot de clasa a III-a de liceu, pe elevul Constantinescu Ilie. E fiu de țăran și al unui țăran sărac; dar copilul e deștept, silitor, și a putut să inspire încrederea învățătorului său sătesc că va fi un om de viitor, un om mare.

A știut învățătorul ce este un copil, cînd a sfătuit pe badea Constantin să își trimeată copilul în liceu; a știut el cîtă energie, voință, șiretenie trebue unui copil sărac ca să poată pătrunde în viață, să se poată impune.

De sigur că nu, alt-fel ar fi lăsat pe Constantinescu Ilie în sat.

Venit în oraș, el a găsit o gazdă săracă, căreia îi plătește în natură pensiunea sa. Badea Constantin, în fie-care lună aduce un sac de mălai, vr'o cîte-va costițe afumate, vr'un purcel, cîte-va ouă, un săculeț de fasole. Iar gazda, oameni săraci, barbatul frănar la C. F. R., nevasta spălătoreasă, se căsnesc să dee copilului o mîncare posibilă, o cămașă curată, un pat de a odihni trupul său obosit de veghe.

In prima zi a intrării sale în clasă a fost uimit de curioasa disposiție a profesorului de clasă, care clasifica copiii după cunoștințele sale personale și dispunea așezarea lor după prioritatea numelor în casta socială sau după recomandațiile ce directorii de școli primare din oraș, le dăduse.

— Pârvulescu, d-ta ești fiul d-lui Pârvulescu, magistratul?

— Da domnule profesor!

— Treci în banca întâi!

— Și d-ta Purichide fiul d-lui Purichide senatorul?

— Oui, monsieur!

— Lângă Pârvulescu.

Și lista a urmat așa. Pe el Constantinescu Ilie l'au pus lângă sobă în fundul clasei.Ițarii lui și cămașa lui albă, n'au putut inspira nici o amintire cunoscută.

Cursurile au început. Câtă voință a trebuit lui Constantinescu ca să se ție în curent cu acei ce erau pregătiți în pensioane, sau cu repetitori aleși, sau cu profesorii însă-și; cât talent a trebuit nenorocitului să se impuie dascalului, care vede surîzător progresele lui Pârvulescu, Albulescu și alții recomandați sau cunoscuți.

Din prima zi, Constantinescu Ilie a înțeles că cea ce se cere de la el e să învețe. Nici numele său, nici origina sa, nu îl vor ajuta în viață și în școală, ci cunoștințele și mai ales obrăsnicia, fățărnicia.

La început a stat liniștit, sălbatec, un urs într'un salon; la urmă a început să imiteze, să se obicinuiască mediului.

Albulescu și Pârvulescu, după fiecare oră alergau la catedra profesorului să întrebe vr'un detaliu pe care îl știau și tocmai pentru că îl știau vroiau să îl arăte profesorului că îl știu. Ilie Constantinescu s'a repezit și el într'o zi după profesorul de matematică, alături de cei doi corifei ai clasei. Profesorul ca și premianții au privit curios această intervenție neașteptată.

Intrebarea lui Ilie era bine prinsă, judecată, aprofundată. Profesorul intrînd în cancelarie a făcut o cruce în catalogul său alături de numele lui Ilie.

In lecția următoare l'a examinat cu amănunțime. Mulțumit dascalul l'a mutat în banca întâi și a referit profesorului de clasă.

— E un elev, țăran, Constantinescu Ilie care promite!

Un elev care promite e pentru profesori o sursă inepuisabilă de succese. Un elev care promite e citat ca exemplu celorl'alți elevi, un elev care promite e adus la zile mari inspectorilor învățămîntului secundar ca o dovadă de ce poate face un profesor bun, dintr'un elev. Elevii care promit sunt scăparea profesorilor. Fără aceștia, ce ar face un profesor care nu se interesează de elevii săi, care nici odată nu s'a căsnit a forma un copil, care nici odată nu își bate capul a ști ce este un copil?

Voința și aptitudinile naturale ale copiilor silitori sunt încă în voia

lor. Profesorii ştiu că aceştia şi dacă nu vor pricepe totul, totuşi vor învăţa şi dacă poate surmenajul de azi va dăuna viitoarei desvoltări intelectuale ea va face din premiantul de azi, o nulitate ca om, mâine.

Toate aceste nu interesează pe profesor. El n'are vremea de a turna cu pîlnia în capul elevului învăţătura, dar de a o mai turna cu picătura, în fie-care zi cîte puţin, căznindu-se a face pe toţi să priceapă. Nu,... ocupaţiile sale nesfîrşite, nu îi permit aceasta: el aruncă vorba sa, cine va voi s'o asculte, el notează pe carte, de unde până unde trebue să citească elevul şi cei ce pot pricepe vor pricepe, cei ce pot înghiţi materialul dat, să îl înghită!

Dacă toţi ar fi ca Purichide, Popescu, Vasiliu şi alţii, nulitatea rolului său ar fi vizibilă. Noroc însă că sunt Constantineşti! Aceştia salvează rolul dascălului, aceştia ridică prestigiul profesorului.

Constantinescu Ilie vine cel dintăi la şcoală, pleacă cel din urmă! El nu se joacă ca alţi copii, el nu are nici un viţiu ca alţi copii; toată mintea sa, se învîrteşte în cercul unui ideal cum va învăţa, cum va satisface masa asta de dascăli, care au pus în el toată nădejdea.

Profesorii au spus lui Constantinescu Ilie ca să spuie lui badea Constantin, cînd o veni în oraş să treacă şi pe la liceu. Aci în cancelarie, îi s'au făcut onoruri la care badea Constantin nu s'aştepta. L'au aşezat într'un fotoliu, i-au spus că fiul său e destept, silitor.

Profesorilor le este teamă că poate sfaturile lor, nu vor fi îndestulătoare a ţine în tensiune, energia lui Ilie şi ajutorul lui badea Constantin le trebueşte. Flatînd amorul său propriu, vor încînta pe acest nenorocit de a împinge pe Ilie la muncă.

* * *

După clasa a doua, Ilie care trebuia să muncească şi pentru el şi s'ajute şi la trebile casei frânarului, s'a simţit obosit. Avea dureri de cap, ameţeli şi vacanţa a aşteptat'o cu bucurie. Credea că se va odihni. Dar badea Constantin toată vara l'a îndemnat.

— Iliuţă tată, ian ia cartea, ia, mai citeşte nu te mai tot lenevi că ştii că dascălii au zis că tu trebue să înveţi, dacă vrei să fii om mare. Şi Ilie citeşte. Toată ziua îşi bate capul cu greceasca pe care o va învăintr'a treia.

A revenit după vacanţă mai slab de cum a plecat, dar a uimit pe dascălul de greacă cum a ştiut la prima lecţie să citească greceşte. Ce îi drept profesorul de gimnastică, un dobitoc, care crede că sănătatea e mai presus de ştiinţă, l'a găsit slab şi anemiat şi ia zis:

— Constantinescu Ilie, Constantinescu Ilie! mai lasă cartea şi urcăte pe paralele, că o să te văd paralel între două scînduri, dacă nu te îndreptezi!

Constantinescu Ilie însă nu ascultă. Mamoria lui slăbită, obosită, nu îl ajuta de cît cu greu. Ceasuri întregi şade în faţa unei probleme şi nu poate pricepe; ore întregi repetă una şi aceiaşi pagină de istorie. El, singur vede că e obosit, că nu mai poate nemeri.... dar cînd gîndeşte la ce va zice directorul, cînd va şti că nu învaţă bine, da ce va zice badea Constantin, cînd chemat în cancelarie va auzi din gura directorului.

— Bade Constantin, fiul d-tale s'a prostit, s'a lenevit!

O frică zgudue tot trupul lui plăpînd şi trăgînd gulerul paltonului la gît citeşte mereu.

Când vine badea Constatin în tîrg, îl sfătueşte.

— Invaţă Iliuţă, învaţă taică, că tu eşti nădejdea şi lumina vieţei mele

* * *

Inspectorul va veni în curînd, profesorii fac repetiţii generale. E o forfotă în tot gimnaziul.

Profesorul de greacă, un domn foarte sincer.

— In ziua de inspecţie, va rog, fraţicule, ca să nu veniţi de cît acei ce ştiţi, alt-fel şi pe mine şi voi, ne ia dracu!

Cei l'alţi dascăli gîndesc acelaşi lucru, dar nu o spun.

Constantinescu Ilie e din ce în ce mai slab şi mai ofelit.

Ziua de inspecţie a venit. D. inspector e în clasa III la profesorul de matematecă. Profesorul curtenitor vorbeşte cu d. inspector şi din vreme în vreme aruncă o privire în clasă să vadă dacă toţi, cei ce învaţă bine sunt aci.

—Puteţi începe, d-le profesor, zice inspectorul şezînd alături de elevul Albulescu.

— Constantinescu Ilie! citeşte încet profesorul.

— Absent răspunde surăzător Albulescu.

— E cum-va bolnav?

— Da, d-le profesor, a venit astăzi gazda lui şi a zis că de eri, e într'o ferbinţeală şi aiurare şi m'a rugat să vă spun ca să trimeteţi un doctor.

— E vorba de elevul genial de care vă spuneam.

— Le pauvre! zice d. inspector.

— Sărmanul! zice d. profesor.

Două zile în urma tot liceul ducea la mormînt pe Constantinescu Ilie, care se spînzurase în odăiţa sa, în casa frînarului de la C. F. R.

Şi mă întreb, au ştiut profesorii aceştia ce este un copil? Nu cred!

Dr. I. Duscianu

Distinsul nostru prieten, d. St. Negruzzi, efor şi deputat, ne trimite următoarea scrisoare căreia cu multă plăcere îi facem loc în ziar:

Domnule Director

In ziarul „Voinţa Naţională" din 28 Ianuarie 1907, sub titlul *„gospodăria Spiridoniei din Iaşi"*, d. N. Enăşescu, liberal din Botoşani, publică o scrisoare, prin care îndrăsneşte, în mod neruşinat, să afirme că actualii efori de la Sf. Spiridon, *introducînd corupţiunea şi desfrăbălarea, tind a-şi îmbogăţi partizanii, spolind instituţiunea şi pe cei ce au afaceri pe la ea.*

Această grosolană acuzare, neîntemeiată pe nici un fapt, nu ar merita respuns.

Ie suficient a spune, că asemenea vorbe provin de la dl. Enăşescu, persoană interesată în cauză, şi care singură, pînă în present critică dispositiunile şi acţiunele actualei epitropii, pentru ca acuzarea sa să fie strivită.

Dacă, însă, îmi dau osteneala a scrie aceste rînduri, aceasta o fac pentru a restabili faptele, atît de denaturata de dl. Enăşescu.

Se va vedea acum odată mai mult, că colectiviştii au remas tot aceiaşi: de rea credinţă, lipsiţi de scrupule şi calomniatori.

Dl. Enăşescu, care caută să se întindă la infinit şi să imiteze asociaţiunile Fischer ştitor, nu scapă ocaziunea de a se arăta amator la acele moşii ale Epitropiei casei Sf. Spiridon ce trebuiesc a fi arendate.

Astfel Dv. a licitat la moşia Hriţeni şi Domoşeni, din jud. Dorohoi, precum a ofertat şi pentru moşia Popricani din jud. Iaşi.

Sistemul Fischeresc se caută a se aplica „en grand" şi la 20 Ianuarie 1905, d Enaşescu, prin interpunerea nepotului seu, C. Demetrian, licitează la moşia Hriţeni şi Domoşeni, ofertînd 25,175 lei, preţul cel mai mare, fapt ce a făcut pe Epitropie să adjudece, în mod provizoriu, ca de obiceiu, moşia asupra d-lui Demetrian. După aprobarea provizorie, Epitropia apreciază şi are facultatea de a aproba ori nu, în mod definitiv.

Epitropia negăsind destul de avantajos preţul oferit pe această moşie, prin rezoluţia sa din 22 Ianuarie 1905, nu aprobă arendarea.

In ziua de 19 Februarie 1905 d. Const. Stroici, care ţine în arendă moşia Hriţeni şi Domoşeni de mai bine de 20 ani ani, oferă pnntru zisa moşie, 20,200 lei arendă anuală şi suma de 10000 lei în numerar pentru facere de acarete. Epitropia apreciind că această ofertă e avantajoasă şi că nu mai e loc a se ţinea o nouă licitaţiune, — cu atît mai mult cu cît deja se ţinuse 2 licitaţiuni, — a aprobat in mod definitiv, arendarea acestei moşii asupra d-lui C. Stroici. Cei 10,000 lei i'a depus la casa Sf. Spiridon şi deci Epitropia cîştiga 10.250 lei iar nu 75 lei, cum indică d. Enăşescu. Iată cum d. Enăşescu denaturează faptele! Noi avem ferma convingere, că încurajînd continuitatea unui vechi arendaş al casei, dîndu-i preferinţă la arendare, şi făcînd casa Epitropiei Sf. Spiridon să cîştige mai bine de 10.000 lei, adică 2025 lei pe an—moşia dîndu-se pe 5 ani în arendă—am îndeplinit o bună şi gospodărească acţiune.

Cum ie dar spoliată instituţiunea? Ce partizan politic am încurajat? Căci se ştie, de toată lumea, că D-l Stroici, departe de a ne fi prieten politic, d-sa ie unul din cei mai înverşunaţi duşmani, ce avem.— Trebue însă să recunosc că combinaţiunea d-lui Enăşescu nu a reuşit, iată cum imi explic plângerile pe la ministere şi scrisorile sale prin „Voinţa Naţională".

Cu moşia Popricani chestiunea stă astfel.

Această moşie a fost scoasă în licitaţie, spre arendare, în ziua de 12 Sept. 1906, şi ea s'a adjudecat provizoru asupra d-lui Mărgărint Hudig, pentru preţul de 26,000 lei anual, plus accesoriele şi 6,000 lei pentru facere de acarete.— Epitropia găsind acest preţ foarte avantajos, atât faţă de arenda vechie (15,000 lei) cât şi faţă de întinderea moşiei şi de faptul că o mare parte din terenuri sunt expuse inundaţiunilor, a aprobat în mod definitiv arendarea asupra d-lui M. Hudig, prin rezoluţia sa din 18 Sept. 1906, (D-l Hudig nu face nici un fel de politică).

Acest fapt îndeplinit, adică după vre-o 4 ori 5 săptămîni, după cum se tîngue d-l Enăşescu, d-l farmacist Filipescu s'a prezintat, cu o cerere, din partea d-lui Enăşescu, prin care oferea, arenda, pentru moşia Popricani 4,000 lei pe an mai mult, adică 30,000 lei. Ce puteau să respundă Epitropii, d-lui Enăşescu? Nemic altă de cît că ie prea tîrziu şi că moşia se află adjudecată definitiv.

In acest mod d-l Enăşescu,—care are atîta durere şi tragere de inimă, pentru casa Sfîntului Spiridon—se sparie şi calculează că Epitropia pierde 4,000 lei pe an, adică 40,000 lei pe 10 ani. !!!

Pentru susţinerea cauzei sale, insă, d-l Enăşescu ar putea să mai facă astfel de oferte şi pentru toate celelalte moşii, ce s'au adjudecat definitiv şi atunci pierderea casei Sf. Spiridon ar fi de sutimi de mii de lei!

Iată sinceritatea acestui domn! Şi ca să întrebuinţez expresiunile d-sale, d-sa ţipă şi debitează cele mai extravagante neadevăruri, fiind că nu a mai putut acapara şi exploata; încă două alte moşii, pe lângă celea ce le are, în arendă.

Să sperăm că sub regimul liberal, d-lui Enăşescu nu îi se vor întâmpla asemenea lucruri dezagreabile.

Primiţi, vă rog, d-le director, asigurarea osebitelor mele consideraţiuni.

St. Negruzzi, *efor al casei Sf. Spiridon*

Litere-Ştiinţe-Arte

Ziarele înregistrînd „zvonul" numirii d-lui Cincinat Pavelescu ca director al Teatrului Naţional, ne vedem nevoiţi a comite o mică indiscreţie. Simpaticul şi spiritualul poiet scria zilele aceste unui colaborator al nostru următoarele: „Direcţiunea Teatrului din Iaşi probabil c'o voiu primi pentru frumuseţea Iaşului, a teatrului şi a unui vis artistic pe care-l urmăresc. In cazul acesta las o adevărată situaţie,—acea de magistrat în Bucureşti. Mi se va ţinea socoteală, cred, în inema poeţilor de acest sacrificiu".

Pînă acum nu e încă nimic pozitiv,—afară de numeroasele simpatii de care se bucură la noi liricul şi simpaticul poiet.

*

Astă seară *Suzanne Desprès* îşi face triumfala intrare în teatrul nostru cu *Denise*. Ea va găsi un public gata de aplauze entuziaste, judecînd după simpatiile ce şi-a cîştigat la noi ca şi pretutindeni.

*

D-ra Agata Bârsescu soseşte mîni, miercuri în Iaşi pentru a aranja primele repetiţii ale piesei *Rahab*, anunţată ca representaţie de adio a marei artiste la 15 Februarie. Din Iaşi d-sa pleacă pentru puţine zile în Germania de unde va reveni la 9 Februarie în oraşul nostru.

*

Pe lîngă turneele anunţate în principalele oraşe din Moldova, se anunţă şi un turneu al d-nei Aristizza Romanescu.

*

Dl. Al. Rădulescu va monta la începutul lunei Februarie mult populara comedie cu cîntece „Lumpatius Vagabundus" cu numeroase cuplete de actualitate.

*

Ultimul număr din revista „Arhiva" conţine o biografie a d-rei Maria Filotti, artistă a teatrului naţional.

*

Din Paris se anunţă că renumitul compozitor Camille Erlanger lucrează la o nouă operă. Libretul tratează idila celebră dintre Alfred de Musset—poetul „Nopţilor"—şi Georges Sand.

*

A apărut în editura „Magazinului Conservatorului" din Iaşi o frumoasă romanţă „Voind să uit", datorită d-lui George Zavalide, cunoscutul profesor de muzică.

*

Tenorul Jean Nadalevici, fost student în medicină la Iaşi unde a debutat şi ca diletant în ale muzicei, a repurtat zilele areste nuoi mari succese la Berlin, şi anume în marea operă *Tosca*. Criticii îi prezic un strălucit viitor.

*

STRUNA ZILEI

„CAMERE DE 'NCHIRIET"

S'a anunţat pentru Duminica viitoare cu preţurile in jumătate.

S'a isprăvit o stagiune!
Şi-atunci teatrul nostru, biet,
In loc de loji in locaţiune
Are—odăi.... de 'nchiriet....

Informaţii

D. G. Lascar a plecat ieri seara la Bucureşti pentru a supune ministrului de interne votul consiliului comunal şi rezultatul celei de a treia licitaţiune in chestia apei.

După cum am zis şi ieri, se speră că ministrul de interne va aproba chiar astă-zi oferta casei Union.

—

Eri a avut loc la facultatea de medicină alegerea decanului, pe un nou period de doi ani, în locul d-lui dr. V. Bejan, al cărui mandat a expirat.

Erau doi candidaţi: d-nii dr. Er. Juvara şi G. Bogdan.

D. dr. Ernest Juvara a obţinut şase voturi iar d. dr. Gh. Bogdan şapte.

Rezultatul va fi comunicat ministerului spre a se pronunţa.

Cu ocazia acestei alegeri un incident s'a întîmplat între d. dr. Bogdan, şi un coleg de facultate.

D. dr. Bogdan a dovedit că imitează în toate pe colegul său mai mare întru junimism d. N. Filipescu şi că ştie să întrebuinţeze termini mai decoltaţi de cît chiar seniorul de la Făurei.

Pentru un nou decan debutul ie foarte frumos.

—

D. A. A. Bădăreu se va întoarce Vineri în Iaşi.

—

Camera şi Senatul vor lua vacanţă de Joi seara şi până Luni.

—

Mîine seara e ultimul termen irevocabil pentru preschimbarea monedelor de nikel neperforate în altele noui.

Ministerul de finanţe va scoate aceste monede din circulaţie pe ziua de 1 Februarie a. c.

—

D-nii căpitan Dimitriu, Hociungescu şi Grossu, au fost aleşi în comisiunea de control a primei case de Economii din Iaşi.

—

Camera a votat ieri indigenatul, deja trecut prin Senat, al domnului M. C. Drăcşineanu, licenţiat în drept.

Noul cetăţean se bucură de multe simpatii în Iaşi şi vestea despre încetăţenirea lui va fi auzită cu multă plăcere.

—

Camere de inchiriat. — Acesta este titlul unei foarte hazlie farse ce va fi representată la Teatrul Naţional Duminică 4 Februar.

Penel, Pella, Cuzinski vor împlini rolurile principale şi faptul prevesteşte, că se va rîde cu poftă la acest spectacol, la care abonamentul este valabil şi preţurile locurilor jumatate ca de obiceiu.

—

Corespondentul nostru din Bucureşti ne-a anunţat ieri moartea lui Constantin Manu, fratele veneratului fruntaş al partidului conservator.

Luăm o vie parte la doliul domnului general Manu.

*

Gheorghe Kiriţescu, fost prefect, magistrat, deputat, unul din cei mai vechi liberali, a decedat ieri.

—

Pe ziua de 1 Februarie s'a făcut următoarea mişcare în armată:

Au fost mutaţi, în interesul serviciului, d. administrator cl. II Stămbuliu Varlam de la divizia de Dunăre, în batalionul 3 de Vînători, după cerere d-nii: administrator cl. III Popescu Vasile din regim. Tulcea No. 33, la atelierul militar central de confecţiuni şi administratorul cl. II Luca Gh., din batalionul 3 de vînători, la divizia de Dunăre.

Au fost puşi în poziţie de disponibilitate: d. locotenent Pleşoianu Mihail din reg. 7 Prahova, acordîndu-i se un concediu de 7 luni, d. sub-locotenent Dumitrescu Ştefan, din regim. Vîlcea No. 2, pentru infirmităţi.

D. sub-locotent Cliţescu C., din arma cavaleriei, aflat în poziţie de disponibilitate, a fost rechemat în activitate de serviciu, la vacanţa ce este în reg. 2 roşiori.

Au fost înaintaţi la gradul de sublocotenent în rezervă, d-nii: N. Lucasievici, din reg. 3 călăraşi, în acelaşi şi d. Teodor T. Anghelescu, din reg. 6 călăraşi, în reg. 5 călăraşi.

D-lui căpitan Golfineanu Barbu, din arma cavalerie, aflat în poziţie de disponibilitate, i s'a prelungit concediul cu 7 luni.

—

D. Olănescu, actualminte grefier la Tribunalul de Ialomiţa, va fi numit, probabil, secretar al parchetului Curţei din Iaşi.

—

La concursul pentru ocuparea celor cinci burse de la facultatea de litere au reuşit d-nii: I. Lupu, I. Gh. Adreescu şi V. M. Petrovanu de la secţia istorică şi Radu Manoliu şi I. Dragan de la secţia filosofiei clasice.

—

D. I. Ursu, doctor în litere de la Berlin, a cerut ministerului instrucţiunei publice înscrierea sa printre candidaţii pentru catedra vacantă de Istorie Medie-Modernă la facultatea de litere.

Concursul va avea loc la 15 Februarie.

Se ştie că pentru această catedră au mai concurat d-nii Băileanu şi Mariu Dimitrescu, care au fost respinşi.

Proiect de lege

pentru

Modificarea mai multor articole din legea asupra învăţămîntului superior

LEGEA MODIFICATA

Secţiunea II

Studenţi, cursuri, examene diplome şi disciplină

Echivalenţa diplomelor şi certificatelor de absolvirea învăţămîntului secundar se va judeca de către o comisiune compusă din Rector, decanul facultăţii de filosofie şi litere şi decanul facultăţii de ştiinţi.

Echivalenţa diplomelor şi certificatelor de studil universitare se va judeca de consiliul facultăţii respective conform dispoziţiunilor prevăzute în această privinţă în regulamentul fie-cărei facultăţi.

Art. 61 bis. Diplomele date de şcoala de ştiinţe de stat din Bucureşti vor valora pentru intrarea în acele funcţiuni pentru care legile organice cer diplome de ştiinţe de stat.

Şcoala de ştiinţe de stat nu va libera pe viitor diplome de cît la acei studenţi cari au absolvit prealabil liceul sau o şcoală secundară corespondentă.

Secţiunea III

Corpul profesoral Universitar

Art. Corpul profesoral al universităţilor se compune din profesori şi agregaţi putînd fie-care din ei a fi ajutaţi la conferinţe, la seminariile universitare şi în lucrările lor practice de şefi de lucrări practice, de asistenţi sau preparatori, de şefi de lucrări în laboratorii, de asistenţi de clinică în spitale alipite pe lîngă facultatea de medicină. Toţi aceştia primesc leafă sau diurna funcţiunii ce ocupă.

Art. 63. Docenţii sunt şi rămîn desfiinţaţi cu începere din ziua promulgărei acestei legi.

Art. 64 Aceia din docenţi care se vor găsi funcţionînd ca conferenţiari, şefi de lucrări în laboratorii, asistenţi de clinică în spitalele alipite pe lîngă facultăţile de medicină, rămîn în funcţiunile acestea cu titlul acestei funcţiuni.

Art. 65. Profesorii şi agregaţii fac cursurile universitare precum conferinţele şi lucrările practice care se raportă în mod nemijlocit la aceste cursuri. El poate ocupa posturile de director de seminar, laborator, sau institut universitar ori de şefi de clinică în spitalele alipite pe lîngă universităţi.

Art. 66. Agregaţii sunt membrii ai facultăţii pe lîngă care sunt alipiţi.

Ei iau rang îndată după profesori. Pot să fie chemaţi la deliberările facultăţii şi ale senatului universitar cu voce consultativă; au dreptul de vot la alegerile senatoriale pentru representanţa naţională, la alegerile de decan şi rector.

Agregaţii înlocuesc pe profesorii absenţi, fac conferinţe complimentare la învăţămîntul predat de profesorii titulari şi colocviu pentru studenţii ce se înscriu şi plătesc asemenea conferinţe.

Profesorii universitari titulari şi agregaţiii se numesc prin Decret Regal după chipul mai jos arătat.

Actualii agregaţi provizorii vor putea fi numiţi definitivi cu avizul facultăţei respective.

Art. 67. In vederea reorganizării facultăţilor de drept din Bucureşti şi Iaşi se înfiinţează catedrele următoare:

a) Catedră de filozofie şi enciclopedia dreptului.

b) Catedra pentru studiul dreptului civil şi penal la popoarele vechi altele de cît cel Roman şi expunerea aprofundată a unor materii speciale din dreptul roman după alegerea profesorului.

c) Catedra de drept constituţional şi studiul comparativ al instituţiilor politice.

d) Catedra de drept civil aprofundat, materii speciale după alegerea profesorilor.

e) Catedra de drept maritim şi comparat.

f) Catedra de drept internaţional privat.

Ministrul instrucţiunei şi Cultelor este în drept de a numi după a sa apreciere sau prin concurs, conform dispoziţiunilor acestei legi, toţi sau parte din titularii acestei catedre la facultatea de drept din Bucureşti şi Iaşi cu titlul de profesori definitivi sau agregaţi.

Art. 68. Cînd o catedră universitară ocupată de un profesor devine vacantă, Ministrul Instrucţiunei şi al Cultelor e dator ca cel mult în o lună de la ivirea vacanţei să publice vacanţa pentru ocuparea acelei catedre în monitorul oficial.

(Va urma)

Ultime informaţii

Consiliul comunal, în şedinţa extraordinară de ieri, ascultând explicaţiunile primarului, a admis să se adjudice lucrările pentru aducerea apei şi canalizare asupra societăţei Union *din Viena.*

Primarul a arătat peripeţiile prin care au trecut aceste 2 mari chestiuni şi a adus mulţumiri guvernului şi fruntaşilor cari au aratat atâta interes chestiunelor.

Primarul, la rîndul seu, a fost felicitat pentru zelul seu.

Membrii guvernului au fost felicitaţi telegrafic.

Intrunirea colegiului universitar din Iaşi

—Proectul d-lui Disescu—

Colegiul universitar din Iaşi s'a întrunit eri seara, la orele 9, în sala de şedinţă a Senatului universitar, spre a se ocupa de proectul de lege referitor la reorganizarea înv. superior.

Erau de faţă următorii d-ni profesori: C. Climescu, rector; P. Poni, C. Leonardescu, A. Cuza, I. Rallet, dr. Bejan, I. Bărbulescu, dr. V. Negel, dr. E. Juvara, I. Găvănescu, Stravolca, dr. Demetriad, Simionescu, S. Longinescu, E. Puşcariu, T. Antonescu, V. Costin, dr. Bogdan, colonel dr. Tiron, P. Bujor, Manicatide, B. Cantacuzin, C. Stere, dr. Botez.

*

D. P. Bujor citeşte memoriul profesorilor universităţei din Iaşi privitoare la modificările ce dânşii socotesc că trebuesc aduse proectului d-lui Disescu.

Memoriul cuprinde trei puncte şi anume: 1) că prin proiect se desfiinţează unele catedre ce sunt ocupate de profesori titulari; 2) dreptul ceşi rezervă ministrul de a numi profesori; 3) egalizarea universităţilor.

*

Se intră în discuţiune.

Ia cuvântul d. profesor C. Stere, care spune că proectul trebueşte supus unei discuţiuni foarte energice.

Spune că Iaşul fiind vecin cu Basarabia şi Bucovina, este de mare interes ca doua capitală să ajungă a fi un adevărat focar de cultură. Preuţii în Basarabia şi Bucovina au un rol osebit, acela de a răspîndi cuitura în masele populare.

Aşa ar trebui să fie şi la noi şi de aceia ar trebui creată în Iaşi o facultate de teologie.

D. P. Poni.—Protestează contra punctului din proect prin care se desfiinţează unele catedre existente.

Protestează apoi contra dreptului ce-şi rezervă ministrul de a face direct numiri de profesori.

Prin actualul proiect de lege, afirmă d. Poni, egalizarea universităţilor nu este realizată şi noi trebuie să luptăm pentru acest scop.

D. profesor dr. Juvara. Crearea doctoratului în drept e foarte importantă. E adevărat că în proiect se spune că profesorii pentru doctorat se vor putea numi şi de ministru, dar asupra acestui punct ministrul s'a pronunţat, spunînd că lasă rezolvirea lui la aprecierea parlamentului.

Relevă punctul important referitor la crearea cursurilor comune, care tind să generalizeze cunoştinţele studentului.

D. I. Găvănescul. Ar fi trebuit să se fi citit proiectul în adunarea de astă-zi. Ne aflăm în faţa unei situauni excepţionale şi am luat prea tîrziu cunoştinţă de acest proiect, care —foarte curînd va veni în discuţia camerei. Ne-am strîs cîţi-va azi şi citind proiectul, am extras din el punctele mai principale cuprinse în întîmpinarea citită de d. Bujor.

E potrivit să ne pronunţăm asupra acelor puncte, cari sînt: principiul de numire: egalizarea Universităţilor lîngă care s'ar putea alătura şi chestiunea înfiinţărei unei facultăţi de teologie la Iaşi.

E momentul ca să se înlăture ameninţarea de umilire a Universităţei de Iaşi.

Voim ca să se ştie, că drepturile cîştigate prin muncă şi merit sunt sfinte. Inţelegem prin egalizare ca toate facultăţile ce există la Bucureşti să fie şi la Iaşi.

D. Stere.—Spune că numai atunci cînd vom ajunge să avem Universităţi autonome, vom avea o adevărată Universitate şi la Iaşi. Altmintreli Universitatea de Iaşi va rămînea tot în stare de inferioritate.

D. Găvănescu respunde că Germania este ţara unde s'a creat sistemul Universităţilor independente. La noi nu este aşa, prin urmare nu putem tinde la autonomie.

D. Sterea. — Prin art. 81 din proect se creează o inegalitate între profesorii diferitelor facultăţi în privinţa lefurilor. De ce nu s'ar da profesorilor putinţa ca să-şi cîştige existenţa numai prin profesorat şi să nu fie siliţi să se ocupe şi de alte profesiuni.

D. Găvănescu. Lăsînd la o parte punctele speciale, arătă că transferarea de drept a profesorilor de la o Universitate la alta, s'ar isbi de o altă greutate, anume de acea de a impune ministrului să facă o numire pe baza unui nou decret regal.

D. Stere. — Respunde la obiecţiunea d-lui Găvănescu.

D. M. B. Cantacuzin. — Crede că ceea ce se face azi nu este o discuţie asupra legei.

Ar trebui să eliminăm detaliile şi să ne mărginim la principii. Recunosc că princiipiul relativ la autonomie este un principiu înalt, dar el nu cadrează cu discuţia de azi. Observă că felul cum este redactată întimpinarea este prea blajină. Cînd expunem un pincipiu să avem curajul să-l spunem pe faţă, nu să ne ascundem după degete.

Noi cerem dreptul nostru. Universitatea din Iaşi dacă vrea să fie egală cu acea din Bucureşti, trebue să dispue de puteri proprii.

Un desiderat din parte-ne ar fi o micşurare şi n'ar fi potrivit cu scopul ce ne propunem.

De aceea eu nu voi subscrie intimpinarea, aşa cum a fost redactată.

D. Poni propune instituirea unei comisiuni alcătuite din d-nii: P. Bujor, M. B. Cantacuzino, I. Găvănescu, dr. Manicatide şi dr. Juvara, care să se întrunească şi împreună cu rectorul să redacteze definitiv observaţiunele ce sunt de făcut şi care urmează a fi presintate Camerei de d. prof. dr. Juvara.

*

Comisiunea s'a întrunit azi la ora 1 a. m.

—

Seminarul Veniamin şi-a serbat astă zi patronul.

La ora 10, s'a oficiat de către S. S. părintele Savin, directorul seminarului, în Catedrala Mitropoliei, un Te-deum, la care au asistat profesorii şi elevii seminarului şi mulţi invitaţi. La 11, terminîndu-se serviciul religios. întreaga asistenţă a trecut în sala de recepţii a Seminarului. Corul Seminarului a întonat Imnul regal, după care d-nul Gheorghiu, profesor de matemateci, a ţinut o cuvîntare arătînd însemnătatea religiei şi rolul pe care-l joacă ea în educaţia popoarelor. Conferenţiarul a arătat apoi că, deşi reigia şi ştiinţa se pare că au tendinţi ontrarii, ele sunt chemate a lucra în eplin acord pentru educaţia poporului.

*

S'a servit apoi şampanie. Părintele Savin a toastat cel întâi, pentru familia regală. Apoi tuastează S. S. părintele Ghenadie, vicarul Mitropoliei, tot pentru familia regală. Dl. profesor Aramă, tuastează în sănătatea Mitropolitului Partenie, iar părintele Savin citeşte o telegramă din partea Domnului ministru Disescu care se scuză că n'a putut lua parte la serbare, după cum promisese.

Corul a cîntat apoi câte-va bucăţi foarte bine executate.

Serbarea, a cărei deplin succes l'a recunoscut întreaga existenţă, s'a terminat la ora 12.

— —

Comitetul societăţei studenţeşti *Uniunea* se ocupă actualmente cu intocmirea regulamentului pentru funcţionarea cantinelor Univerzitare.

Pentru Mercuri seara sunt convocaţi toţi membrii societăţei pentru a lua cunoştinţă despre activitatea comitetului pînă 'nprezent şi fixarea datei cînd va incepe a funcţiona cantina Univerzitară.

—

Dimitrie Moraru, din strada Şipoţel a annuţat poliţia, că eri i-a dispărut o nepoată, Ruxanda V. Scone, în etate de 12 ani— Poliţia în urma semnalmentelor luate de la D. Moraru, urmează cercetările.

—

In beneficiul domnului Vlad Cuzinski, la 8 Februar, se va represinta frumoasa feerie *Sînziana şi Pepelea.*

Domnul V. Cuzinski şi-a căştigat un frumos renume cu piesele ce a montat. Cităm: Faust, Ocolul Pămîntului, Sînzeana şi Pepelea, 4 Săbii, Păstoriţa Carpaţilor etc.

PROECTUL D-LUI DISSESCU

Intimpinarea colegiului profesoral din Iaşi

Iată întimpinarea pe care d. profesor universitar şi senator I. Găvănescu a fost autorizat, din partea Universităţei de Iaşi s'o prezinte preşedintetui Camerei, preşedintelui Senatului şi primului Ministru.

Această intimpinare a fost redactată astăzi dimineaţă de către comisiunea de profesori, delegată pentru aceasta după cum arătăm în altă parte a ziarului.

Iată acum conţinutul intimpinăreî:

„Consiliul Universitar din Iaşi, regretă că nu i s'a dat posibilitatea de a se pronunţa asupra proectului de lege de reformă a invăţămîntului superior înainte de a fi prezentat corpurilor legiuitoare. Crede totuşi de datoria sa de a vă aduce următoarea protestare asupra punctelor care alcătuese unele din principiile fundamentale ale acestei legi şi care ating interesele superioare ale învăţămîntului:

1) Atingerea principiului inamovibilităţei prin aceea că s'au suprimat unele catedre existente şi ocupate de profesori definitivi precum: Catedrele de chimia medicală şi patologie generală suprimate; catedra de archeologie şi Epigrafie contopite cu catedra de isturie antică şi altele.

2) Distrugerea garanţiei unei recrutări independente şi esclusiv şcolare a corpului universitar, prin acea că ministrul îşi rezervă facultatea de a numi direct un număr de profesori şi agregaţi la cetedrele din nou înfiinţate (art. 77 al. ultim), precum şi prin acea că să introduc în juriile examinătoare persoane străine de învăţămînt ca membrii Sft. Sinod şi a Inaltei Curţi de Casaţie.

3) Jignirea prestigiului corpului universitar prin acea că se lasă să subziste posibilitatea ca un profesor titular să fie supus unui nou concurs cînd ar aspira la o catedră similară vacantă.

Consiliul universităţii a constatat şi alte dispoziţiuni care ar avea nevoe să fie modificate pentru bunul mers al învăţămîntulni superior; însă din cauza arătată la început, se mărgineşte la aceste trei puncte de o importanţă capitală".

— —

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 30 Ianuarie

Camera

Bucureşti.—D-l General Manu depune proiectul de lege pentru mărirea efectivului regimentelor de infanterie, prin infiinţarea a câte un al 4-lea batalion permanent.

Camera se ocupă apoi de indigenate, dar zvonindu-se despre cele petrecute în comitetul delegaţilor cu prilejul legei asupra învăţămîntului superior, camera se descomplectează imediat.

Primul ministru şi agitaţia profesorilor

Bucureşti.—Ziarele publică diferite versiuni asupra audienţei pe care primul-ministru a acordat'o delegaţiunei profesorilor universitari din capitală.

Acea delegaţiune, era compusă din d-nii Dr. I. Cantacuzino, Bogdan, Valerian Ursian, Pangratti, Părintele Nazarie şi Coco-Dumitrescu.

După versiunile în chestiune delegaţia ar fi cerut primului ministru să facă a se retrage legea în chestiune până nu se vor consulta univerzităţile.

D. Cantacuzino ar fi declarat că n'a cunoscut în amănunţimi legea d-lui Dissescu. Delegaţia obiectând că facultăţile au fost nesocotite, d. Cantacuzino a respuns că şi alţi miniştrii au făcut direct numiri de profesori univerzitari.

Delegaţia a recunoscut că acest lucru s'a făcut pentru repauzaţii d-ri Asachi şi Calenderu şi pentru d-rul Babeş, dar în baza unor speciale proiecte de legi.

Profesorii s'ar fi plîns ministrului că se crează o sumă de catedre inutile.

D. Cantacuzino a respuns că nu ştie să se fi făcut aşa ceva şi a cerut delegaţiei să-i prezinte până Luni un memoriu, dată până la care parlamentul nu se va ocupa cu discutarea legei d-lui Dissecu.

D-rul Roux indispus

Bucureşti.— *O telegramă din Lausanne anunţă că d-rul Roux continuă a fi indispus şi că din această cauză generalul Lahovary n'a putut fi operat.*

In caz dacă indispoziţia va continua d. General Lahovary va pleca la Paris spre a fi operat.

O declaraţie

Bucureşti.— *Se atribuie d-lui Const. Disescu următoarea declaraţiune:*

—N'am consultat facultăţile pentru motivul foarte simplu că atunci cînd d-nii Take Ionescu şi Haret—cu ocazia proiectelor prezentate de d-nelor—au cerut avizul facultăţilor, acestea au refuzat a respunde.

O plîngere

Bucureşti. — Antreprenorii romîni care au protestat cu ocazia licitaţiei pentru aducerea apei la Iaşi s'au prezentat d-lui prim-ministru Cantacuzino şi d-lui Ministru Grădişteanu cerînd a se anula licitaţia ţinută pentru a se da putinţă şi antreprenorilor romîni să concureze.

Generalul Lahovary

Bucureşti— *O telegramă din Lausanne anunţă că d. general Lahovary a plecat de aici la Paris pentru a consulta pe D-rul Doyen.*

Agitaţia profesorilor din Capitală

— Intrunirea colegiului universitar —

Aseară la ora 9, profesorii universitari din Capitală, în număr de 40, s'au adunat la Universitate ca să ia cunoştinţă de respunsul pe care primul-ministru l'a dat delegaţiunei profesorilor universitari.

Adunarea s'a aratat nemulţumită de acel respuns, căci găseşte insuficient a alcătui numai un memoriu fără ca să se amîie legea spre a fi supusă consultaţiunei facultăţilor.

D. I. Tanoviceanu şi Dr. Istrati recunosc că guvernul nu poate retrage legea supusă deliberărilor parlamentului şi cred că e bine a se însărcina o comisiune care să întocmească memoriul cerut de primul ministru.

D-nii Pangratti, Spiru Haret şi Coco-Dumitrescu se rîdică în contra proiectului d-lui Disescu pe următoarele motive:

N'au fost consultate facultăţile cu privire la modul de alcătuire a acestui proiect.

N'a fost consultat consiliul general al învăţămîntului.

Se crează o sumă de catedre nefolositoare.

S'a suprimat drepturile Senatelor universitare cu privire la numirele profesorilor.

Se admite că pot fi numiţi profesori universitari persoane care n'au calitatea de cetăţean român.

După lungi discuţiuni s'a convenit la întocmirea unui memoriu în senzul vederilor majorităţei celor prezenţi, prin care se va cere ca să se retragă legea d-lui Disescu până ce facultăţile îşi vor fi dat avizul.

In memoriu se va face menţiune specială că pentru prima oară consiliul general al învăţămîntului n'a fost consultat cu ocazia întocmirei unei legi referitoare la învăţămînt.

Declaraţiunile d-lui T. Ionescu

Bucureşti.—Ministrul finanţelor interviewat de directorul ziarului *Bukarester Tagblatt* a făcut acestuia declaraţiuni privitoare la chipul cum va fi alcătuit viitorul buget.

D. Take Ionescu a declarat că sporurile la cheltueli vor fi: la ministerul de rezboi 4,100,000 lei, pentru crearea a 34 batalioane de infanterie; a unui număr de baterii pentru artilerie: mărirea efectivului flotei şi imbunătăţirea hranei soldaţilor.

La serviciul Datoriei publice sporul va fi de 1 jum. milioane, necesar inscrierei anuităţilor plătibile în curs de 10 ani, pentru stîngerea restului de 8 milioane cheltuiţi cu porumbul ce s'a impărţit sătenilor.

La ministerul lucrărilor publice: spor de 500,000 lei, necesari pentru imbunătăţirea şoselelor şi complectărei liniei maritime Constanţa-Egypet.

La interne sporul va fi de 650,000 lei necesari complectărei serviciului poliţiei Capitalei, pentru imbunătăţirele serv. sanitar, jandarmeriei şi Imprimeriei statului.

La Domenii şi justiţie, 5,000 lei şi la finanţe 100,000 lei.

La instrucţie sporul va fi de 2 mil. jum., şi anume: 600,000 lei pentru acoperirea cheltuelelor provenite din reînoirea învăţămîntului primar; 500,000 lei pentru cumpărarea de material şi 800,000 lei necesari la punerea în aplicare a nouei legi a învăţămîntului superior.

*

D. T. Ionescu a desminţit apoi că lefurile funcţionarilor vor fi readuse la ceea ce erau înainte.

Aceasta ar necesita o sumă de 4,800,000 lei anual, de care Statul nu dispune.

*

Intrebat dacă are de gînd să realizeze proiectul unei case agrare, a declarat că ante-proiectul este gata încă din April trecut, dar cum Parlamentul este actualminte foarte ocupat cu alte chestiuni importante, chestiunea casei agrare nu va putea fi adusă de cît în Noembrie viitor.

Grav conflict politic

— Probabilă criză ministerială —

Bueureşti.—**Primul ministru venind astă-zi la Cameră a declarat ministrului Disescu că şi-a luat angajamentul faţă de delegaţiunea profesorilor universitari că comitetul delegaţilor nu se va ocupa de proectul d-nului Disescu până Luni, până când se va putea lua cunoştinţă şi de memoriul profesorilor.**

Domnul ministru Disescu comunicînd faptul comisiunei delegaţilor, aceasta in unanimitate, a respins cererea primului ministru, pentru motivul că o acţiune extra-parlamentară, nu poate zădărnici lucrările unei comisiuni parlamentare.

Comitetul delegaţilor a hotărât să se întrunească seara acasă la d. Toma Ionescu, spre a continua discuţiunea proiectului.

D. Disescu a comunicat hotărârea luată de comitetul delegaţilor, declarând că se solidarizează cu această hotărâre.

Primul ministru a dispus imediat convocarea unuĭ consiliu de miniştri, care va avea loc probabil la ora 5 şi în care consiliu d. Disescu va face chestiune ministerială asupra celor întâmplate.

Aflându-se în Cameră despre toate aceste, de către deputaţi cari se aflau în diferite secţiuni, toate lucrările au fost imediat suspendate şi o vie agitaţie domneşte în toate cercurile politice.

*

In momentul în care se petreceau toate acestea, secţia VII era ocupată cu legea d-lui Grecianu. Delegat a fost alest d-l Cancicoff.

Nu s'a intrat în discuţiunea proiectulu

TEATRUL NAŢIONAL

Marţi 6 Februar 1907

Să nu zici vorbă mare

— Beneficiul d-lui A. PETRESCU —

UN MARE EVENIMENT ARTISTIC

LA TEATRUL NAŢIONAL

Renumita Companie de

Operete Franceze

Compusă din *45 persoane. 690 costume, Coruri, arme etc.*

Cu ocazia trecerei sale in Egipt, se va opri şi in Iaşi pentru a da

2 Mari representaţii 2

in zilele de *Vineri* 2 *Februar* şi *Sîmbătă 3 Februar 1907*

Prima representaţie va fi

LE PETIT DUC

şi a doua

VERONIQUE

Orchestra sub direcţia Maestrului Lanciani

Decoruri speciale aduse de Trupă

Preţurile locurilor: Fotoliu de orchestru 14 lei, Stal I 10 lei, Stal II 6 lei, Stal III 4 lei, (Locuri pentru studenţi a 3 lei), Galeria 2 lei, Loja de 4 persoane 50 lei, Loja de 5 şi 6 persoane 60 lei. Balcon I, 4 lei, celelalte bănci 3 lei.

Sunt 12 ani de cînd nu s'a mai văzut o asemenea trupă în ţară.

Agenţia „Thalia" prevede o aglomeraţie extraordinară la aceste două representaţii; pentru a evita orice nemulţumire cu inceperea de astăzi *Marţi 16 Ianuar 1907 deschide locaţia.*

Restaurantul TANASACHI

Din nou instalat cu tot confortul marelor restaurante europene serveşte onor. sale clientele cele mai delicioase mâncări·

Serviciul ales şi prompt.

Restaurantul e deschis noaptea. **Bucătărie specială.** Pentru artişti reducere·

Casa S. HAIFLER

Vinde losuri de ale

LOTERIEI REGATULUI ROMÂN

PE CLASE

Cl. I	1.50	Lei	1/8
	3.00	«	1/4
	6.00	«	1/2
	12.00	«	un los

Casa Haifler fiind fondată în anul 1880, onor. public, o poate onora cu încrederea sa.

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar
9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiilorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcoritorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileŭ de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ : **Farmacie FRATII KONYA.**

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigiléza capsula.*

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

şi Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmacişti

NOROCUL

vă învită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Sansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA“

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta“

LOIZA

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—**Iaşi.**

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repezi

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut LE MÈTRE 0f30c.

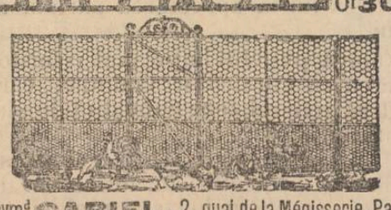

Raymd **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE. VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5f**

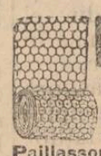

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré.... 1 30
Porte-Bouteilles, pour 200 Places..... 7 »

Envoi Franco de l'Album sur demande

PONDOIR DÉPOSÉ

Prix..... 6fr 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strda Primăriei No. 17.